ANUL 1902

1977

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC"

Publicată sub îngrijirea comitetului de redacție

CONPUS DIN D-NII.

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidența D-lui I. KALINDERU

TOMUL XVI

Prețul abonamentului este de 12 lei pe an.

Pentru membrii societății și pentru școlari, prețul se reduce la 10 lei pe an.

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL
20, — STRADA DOAMNEI, — 20
(Biserica Kalinderu)
1902

Nr. c
Nr. de
Clasif.
3141

SOCIETATEA „PROGRESUL SILVIC"
FONDATA IN 1886

REVISTA PĂDURILOR

9864

Publicată sub îngrijirea comitetului de redacţie

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROŞTEANU şi N. GH. POPOVICI
sub prezidenţia D-lui I. KALINDERU

TOMUL XVI. — ANUL 1902
SERIA II. — ANUL VI.

BUCUREŞTI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL
20, — STRADA DOAMNEI — 20
(Biserica Kalinderu)
1902

REVISTA
PĂDURILOR

SERIA II. — ANUL VI.

TORENŢII IN ROMÂNIA

Cu prilejul conferinţei ce am ţinut în ziua de 11 Martie a. tr., la societatea «Progresul silvic» şi a publicaţiunilor ce au avut loc în această Revistă, am dovedit cu ţifre că regimul apelor lasă mult de dorit în această ţară, că riurile noastre au un debit nespus de variabil, iar caracterul lor, absolut torenţial, nu se poate contesta de nimenĭ.

Am afirmat, de asemenea, sprijinit pe fapte reale observate, că principala cauză a acestor fenomene naturale se datoreşte, în prima linie, tăeriĭ nesocotite a pădurilor din regiunile acele maĭ cu osebire unde menţinerea lor se impunea cu tot dinadînsul.

Am demonstrat, maĭ departe că, dacă inundaţiunile la noĭ se repetă aşa de des, în ultimul deceniŭ abia la 4—5 anĭ, dacă daunele pricinuite se cifrează cu zecile de milioane, cum s'a întîmplat în primăvara anului 1897 cînd, după datele publicate de Ministerul Domeniilor prin *Monitorul Oficial*, No. 171 din 31 Octombre acelaşĭ an, s'aŭ urcat la 39.721.206 leĭ şi 102 victime omeneştĭ, nu trebue căutat o altă esplicare, de cît în împrejurarea că torenţiĭ, foarte numeroşĭ, deja, în regiunea colinelor şi a munţilor, transportă şi depun în văĭ saŭ în cîmpie, precum şi în albiile diferitelor cursurĭ de apă, cantităţĭ enorme de materiĭ provenite din subsolul terenurilor pe carĭ le brăzdează sub forma rîpelor adînci, provocînd necontenita schimbare a mătcilor celor maĭ multe din

rîurile noastre, înălţarea şi lărgirea albiilor lor primitive, din care cauză uşor rezultă revărsările apelor în timpul ploilor repezi şi prelungite.

Exemplul cel mai isbitor în această privinţă îl oferă valea Buzăului, valea Prahovei, valea Topologului etc., ca să nu menţionez de cît cîte-va unde torenţii sînt aşa de numeroşi, în cît se găsesc unul lîngă altul.

In această din urmă localitate toate pămînturile agricole cultivabile, foarte friabile prin compositiunea lor mineralogică, sînt ameninţate a fi, în scurt timp, potmolite prin prundişurile inproductive, tîrîte de diferitele pîrae ce se varsă în apa Topologului, altă dată absolut inofensive, astă zi, însă, transformate în torenţi pustiitori.

Cît privesce pămînturile perdute definitiv pentru agricultură, din pricina acestor torenţi, am constatat în toamna anului 1898 că întinderea lor trece peste 2400 hectare.

Locuitorii din comunele rurale Bălceştii şi Stoicenii, sînt cei mai bîntuiţi de acest flagel înfricoşat.

Aceasta este aşa de adevărat, în cît în anul 1893, din suma de 13.000 lei dată judeţului Argeş din fondul pentru inundaţi, 6000 lei s'au distribuit numai sătenilor din Stoicenii, ale căror recolte fusese complect distruse de înecăciuni, iar proprietarul moşiei Bălceşti, d-l N. Mandrea, preşedinte de secţiune la Inalta Curte de casaţie, văzind proporţiunea ce ameninţa să ia rîul, a fost acela care a cerut Ministerului de Domenii întocmirea unei comisiuni de specialişti, cari, mergînd pe teren, să studieze cauzele formaţiunii torenţilor şi să propună măsurile cuvenite de îndreptare.

Studiul s'a făcut, măsuri corespunzătoare s'au recomandat, remîne numai a se pune în practică cît de curînd, căci timp de perdut nu mai este.

Spre a se putea însă păşi în aplicaţiune, este absolută nevoie de votarea unei legi, avînd de scop corecţiunea torenţilor şi împădurirea bazinului lor de recepţiune.

Asemenea legi există deja în Franţa încă de la 28 Iulie 1860, în Austria de la 30 Iunie 1884, în Italia de la 1 Martie 1888, în Elveţia de la 21 Iulie 1871, pînă şi în Croaţia de la 30 Octombre 1895.

Necesitatea şi utilitatea lucrărilor de asemenea natură s'a dovedit încă de mult.

In Austria, de pildă, în urma celei mai mari cantităţi de ploaie căzută în timpul veacului trecut, care a avut loc în Septembre 1899, s'a constatat pînă la evidenţă că toate lucrările executate în localităţile cele mai atinse de aceste creşteri extraordinare de ape, cum au fost împrejurimile staţiunilor balneare şi climaterice ca Ischl, Aussee şi Gmunden, au rezistat furiei apelor, înlăturînd primejdia unei adevărate calamităţi publice

Aşa fiind, actualmente toată lumea este de acord, guvern şi Camere legiuitoare, de a se da unor atari lucrări technice, pe viitor cea mai mare extensiune.

In acelaşi timp, s'a mai făcut o experienţă de o mare însemnătate practică, pe care este bine să o cunoaştem şi anume că canalizările de rîuri făcute, sau proiectate a se efectua, fie pentru a servi ca mijloc de transport, fie pentru irigaţiuni etc., nu pot produce un efect, în adevĕr util, de cît după ce s'a corectat, mai întîi, torenţii aflători în bazinul lor hydrologic

Alt fel procedînd, *prin înfiinţări de diguri avînd de scop rectificarea şi strîmtorarea albiei acelor cursuri de apă, în cari continuă a se depune materiile tîrîte de pîraele torenţiale, afluenţi ai lor,* — după cum s'a propus şi la noi de cîţi-va ingineri, — pericolul inundaţiunilor devine şi mai iminent şi aşa fiind, ar fi cea mai mare greşeală de a întreprinde atari lucrări hydrotechnice, pînă ce nu am isbutit să vindecăm răul încă de la origina lui.

Am arătat mai sus că, una din cauzele principale ale formaţiunii torenţilor, la noi, este despăduririle practicate fără spirit de discernămînt.

In această privinţă, în Muntenia s'a mers mult mai departe ca în Moldova.

In adevăr, suind piscurile munţilor înalţi din judeţele Mehedinţi, Gorj, Vîlcea, Argeş, Dîmboviţa, Prahova, Buzău etc. de unde poţi avea o întinsă privire în orizontul depărtat, nu ţi va fi greu de a te încredinţa că în locul masivelor de reşinoase de odinioară, nu se mai zăresc de cît nemărginite goluri, din mijlocul cărora pornesc, de ordinar, o mulţime de torenţi.

Pădurile, cu prea puţine excepţiuni, sunt localizate actualmente în locurile aproape inaccesibile, prăpăstioase,

unde puținii brazi și molizi, cari au mai rămas, sînt căutați neîncetat de securea distrugătoare, spre a fi transformați în șită (draniță, șindrilă) mai cu osebire, singurul soiu de material ce poate fi, de și cu multe greutăți, cărat de oameni în sarcini din adîncimele văilor și povîrnișul coastelor pînă la coamele munților, iar de aci, pe cărări înguste și întortochiate, pe spinarea cailor lor mici, dar robuști, pînă la depărtatele sate și centre de consumațiune de la poalele Carpaților.

Străbătînd aceste păduri, veĭ observa, afară de aceasta numeroși arbori prezintînd crestături adînci în lemn, cioplituri cari, de obiceiŭ, provoacă mai curînd sau mai tîrziu, în mod fatal uscarea lor, făcute de cumpărători spre a se încredința dacă molizii și brazii în chestiune se pot despica ușor, de oare-ce pentru dînșii numai arborii cari posed această din urmă calitate technică, au oare-care valoare.

Te convingi, asemenea, cu înlesnire, că multe păduri ale locuitorilor moșneni s'au distrus cu desăvîrșire, sau sînt pe calo de a fi nimicite, prin faptul tăerei crăcilor și vîrfurilor arborilor, spre a se da iarna frunzar caprelor, mai cu osebire.

Și dacă vreĭ să stabilești o plină de învățăminte comparațiune, nu aĭ de cît să urcĭ crestele și plaiurile munților din preajma văeĭ *Cerna*, ce formează pe oare-care lungime hotarul țăreĭ între județul Mehedinți și Austro-Ungaria, de exemplu.

Ce trist spectacol ți oferă mai toate pădurile aflate pe teritoriul comunelor Isverna, Cloșani etc. dincolo de Baia de Aramă!

Pe icĭ și colea abia mai zărești cîte un ciolpan, cîte un trunchiŭ de arbore, stingher, luptînd cu vijeliele în mijlocul unuĭ cîmp arid de sterilitate, în care baza mineralogică, sub forma unor stîncĭ albe, calcaroase și numeroase crăpăturĭ, apar, pe alocurea, la suprafață. In multe părți, din cauza dispariținneĭ totală a pămîntului vegetal, instalațiunea vegetațiuniĭ a devenit, aicĭ, aproape o imposibilitate reală.

Și cu toate acestea, de la înălțimea la care te afli tu, observator imparțial, dacă aruncĭ o privire dincolo de hotarul țăreĭ, peste rîul Cerna, din fundul văeĭ cu acelaș nume, veĭ putea constata, cu inima strînsă de durere, cum vecinii noștriĭ

de sub administraţiunea maghiară, ştiu să preţuiască cum se cuvine tezaurele neperitoare ce zac în masivele forestiere, sistematice exploatate.

Cît sîntem de stricători, de necunoscători de interesele noastre cele mai vitale; cît de puţin ştim noi să preţuim bunurile cu care natura ne a înzestrat cu atîta profusiune!

. . . . . .

O altă cauză principală a distrucţiunii pădurilor şi a formaţiunii torenţilor, este reaua aplicare a legei rurale de la 1864.

In loc a se da noilor împroprietăriţi pămînturi bune de cultură, în loc de a se exclude din calculul suprafeţei moşiilor unde urma a se face delimitarea locuitorilor, după cum a fost textul precis al legei, şi intenţiunea nemuritorului Kogălniceanu, toate tufărişurile, toate porţiunile de pădure brăcuite din imediata apropiere a satelor, din regiunea munţilor şi a colinelor, aflate adese-ori pe coaste repezi, s'au cuprins în pogoanele legiuite ale sătenilor, materialul lemnos, cuvenindu-se proprietarilor.

Prin extracţiunea din pămînt a tulpinelor, spre a se transforma în terenuri agricole cultivabile, prin introducere la păşiune de prea multe vite la unitatea de suprafaţă, terenurile în chestiune şi-au perdut repede fertilitatea lor iniţială, datorită vegetaţiunii forestiere şi consistenţei lor naturale, astfel că prin acţiunea mecanică a apelor din ploi, sau din alte precipitaţiuni atmosferice, aŭ fost supuse surpărilor, prăbuşirilor, alunecărilor de straturi superficiale, ori subterane, aŭ fost brăzdate de ogase, la început, cari cu încetul s'aŭ prefăcut în rîpe adînci, în torenţi impetuoşi.

Nu este datoria noastră, în împrejurările despre care vorbim, să reparăm greşelele trecute făcute poate inconştient?

Nu este oare timpul venit ca prin măsuri urgente şi judiţios luate să combatem relele semnalate şi să prevenim, pe viitor, repetirea procedărilor cari aŭ dat naştere torenţilor, una din cele mai însemnate cauze a inundaţiunilor periodice, cari pricinuesc pagube considerabile economiei generale a ţărei?

Răspunsul nu poate fi, în tot cazul, de cît afirmativ.

Petre Antonescu.

PĂDURILE STATULUI DE LA CHEIA, MUNȚII BABEȘUL, BALABAN ȘI ROȘUL

DIN JUDEȚUL PRAHOVA

I.

Clima și solul.

Clima —Pădurile de la Cheia sînt situate în clima aspră caracteristică regiunii muntoase. Aci verile sînt mai scurte, însă destul de călduroase; iar iernile lungi și geroase. Zăpezile cad iarna în straturi foarte groase, de obiceiu prin Octombre și nu se topesc de cît pe la finele lui Aprilie.

Vînturile însă sînt puțin violente, din cauză că aceste masive sînt adăpostite aproape de toate părțile de culmele munților înconjurători, afară de partea de Nord și Nord-Vest, unde vînturile nu întîlnesc în calea lor serioase obstacole.

În această regiune cultura porumbului, secarii, grîului, orzului, ovăzului, a pomilor roditori și a viței de vie, dispare și nu crește de cît cartofiul și varza, din cauză că aceste plante aŭ un sezon de vegetație scurt; cele-l-alte plante agricole de și cresc, însă n'aŭ timpul și căldura necesară spre a se coace.

La Cheia, ne găsim în regiunea fagului, bradului și a molidului, așa că aceste specii silvice vegetează destul de bine și ajung dimensiunile și longivitatea de care ele sînt susceptibile.

Solul. — Solul pe care sînt instalate pădurile de pe munții Babeș și Roșu aparține grupei secundare și terțiare.

Grupa secundară este reprezintată prin sistemul jurasic și cretos.

Sistemul jurasic este compus din calcare albicioase, aproape compacte, iar cel cretos format mai ales din marne și argiluri de diferite culori, din gresii și argile, conglomerate, toate aceste roci ușor desagregabile.

Grupa terțiară reprezintată prin miocen, care este compus din terenuri provenite din desagregarea rocelor ca: argila plastică, argiluri nisipoase, a micașistului, etc.

Toate aceste roce, în decursul vremurilor și sub influența acțiunii continue a aerului, a variațiunilor de temperatură și alternanțelor succesive de uscăciune și umiditate, s'aŭ alterat puțin cîte puțin, de la suprafață către interior, s'aŭ desagregat și au căzut în sfărămături și pulbere, dînd astfel naștere unui teren fertil destul

de profund, capabil prin urmare, a putea servi ca suport pentru plante și în acelaș timp a putea nutri în belșug cu elementele ce conține speciile silvice ce s'a putut instala.

Această îngroșare continuă a păturei vegetale se datoreste acțiunii încete dar perpetuă a acestor agenți atmosferici, precum și resturilor vegetale ce cad în fie-care an din arbori: ca frunze, ramuri, fructe, etc. cari în aparență, par'că nu aŭ nici o înrîurire, dar cari în realitate și cu timpul au produs modificări însemnate.

În rezumat, pămîntul pe care sînt instalate masivele în cestiune este mai mult nisip-argilos fresc și fertil. Pe unele locuri, mai ales pe valea Cheiei precum și pe valea Bereĭ, unde pantele sînt excesiv de repezi, rocele apar la suprafață și solul este superficial.

În cele-l-alte părți însă, în general solul este destul de profund.

II.

Starea actuală a arboretelor.

La Cheia, Statul posedă întinse masive compuse în cea mai mare parte din fag curat în amestec cu foarte puțin brad și molid și cîte va specii: ca paltin de munte, ulmi de munte, etc. Aceste masive sînt instalate pe munții Babeș, Balaban, Roșu, Bratocea și Gropșoarele.

Descripțiunea ce va urma se referă numai la masivele de pe munții Babeș, Balaban și Roșul.

Muntele Babeș, cu o altitudine maximă de 1700^{m} d'asupra nivelului Mărei Negre, are forma unei potcoave, și este despărțit de muntele Balaban prin pîrîul Teleajăn, iar de muntele Bratocea prin pîrîul Babeș.

Vegetațiunea silvică se ridică pe acest munte pînă la altitudinea de 1500^{m}; iar de aci în sus se întinde golul Babeșului, acoperit cu o vegetație arbustivă, compusă din Ienuper, Rododendron Vaccinum myrtilis, Vaccinum Vitis idaensese și alte erbacee compuse în mare parte din plante aparținînd familiilor graminee și papilionacee, cari formează admirabilele pășiuni, nutrind numeroasele turme de oĭ ce transformă produsele vegetale în lapte, brînză etc.

Muntele Balaban, cu o altitudine absolută maximă de 1400^{m}. Acest munte este complect acoperit de pădure.

Muntele Balaban face parte din muntele Roșu.

Muntele Roșiu este despărțit de Babeș, Bratocea și Tigăile,

prin părîul Teleajănul, care mai spre obărşie poartă numele de valea Berei; iar de munţii Gropşoarele şi Zăganul prin părîul Timpa.

Vegetaţiunea silvică se ridică pe muntele Roşu pînă la altitudinea de 1750m. Golul acestui munte este de asemenea acoperit cu aceiaşi vegetaţie arbustivă şi erbacee.

Un fapt caracteristic ce se observă în aceşti munţi şi de sigur poate chiar în toţi munţii noştri, este că vegetaţiunea silvică se ridică la altitudini cu mult mai mari la expoziţia de Nord, a aceluiaşi munte ca la cea de Sud, unde această vegetaţie se scoboară mult mai jos.

Lucrul acesta s'ar explica cam în modul următor:

La expoziţia de Sud, lumina şi căldura este cu mult mai întinsă, prin urmare vegetaţiunea erboasă mult mai bogată şi timpurie, de calitate superioară foarte căutată, de vite din cauza gustului ei plăcut. Ciobanii, înainte de votarea legei silvice şi opririi păşunatului în pădurile Statului, aŭ dat loc pădurilor, începînd de la gol în jos de pe această expoziţie, cu scopul de a lărgi locul de păşunat. La expoziţia de Nord am zis că vegetaţiunea păduroasă se găseşte cu mult mai sus, lucrul se explică prin aceia, că aci lumina, cade în mai mică cantitate, aşa că ajunge la suprafaţa sub forma de lumină difusă; atmosfera e mai umedă şi mai răcoroasă ca la expoziţia precedentă, vegetaţia erbacee e deci mai tărzie, mai puţin bogată şi de calitate mai inferioară, prin urmare mai puţin căutată de vite.

Toate acestea justifică pentru ce ciobanii n'au căutat a lărgi locurile de păşunat şi pe expoziţiile de Nord, şi pentru ce pădurile se urcă aici la altitudini mai mari.

Repartiţia speciilor pe muntele Babeş. — Fiind influenţate de felul expoziţiilor acestui munte, de natura solului, precum şi de altitudine, speciile ce populează acest munte sînt ast-fel repartizate:

Plecînd din valea Teleajănului, alt. 1000—1100 m, către golul Babeşului şi la expoziţiile de Nord, Nord-Est şi Vest, unde terenul este fresc şi fertil, ori-care va fi natura sa mineralogică, întîlnim bradul destul de numeros însă în amestec cu fagul. Această zonă se întinde pe o lăţime aproximativ de 200 metri. Mergînd de jos în sus, bradul este destul de numeros, începe însă din ce în ce să se impuţineze pînă ce dispare aproape cu desăvîrşire, fiind înlocuit cu molidul; însă acesta numai pe versantul Nord Nord-Estic al văii Teleajenului. Pe cele alte versante ale muntelui Babeş molidul lipseşte

aproape cu desăvîrșire și masivele sînt formate esclusiv numaĭ din fag curat, care merge pînă la limita vegetațiunii forestiere în această localitate.

De asemenea se maĭ găsește bradul respîndit printre fag pe culmea ce pornește din vîrfuł Bubeșuluĭ către fabrica de pastă de hîrtie ce se găsește instalată în valea Teleajănuluĭ ocupînd, de preferință, expoziția de Nord, Nord-Est — precum și cea de Nord-Vest.

Starea de desvoltare. — În general vorbind, masivuł ce populează muntele Babeș, se găsește în stare de codru bătrîn neregulat. În adevăr, majoritatea arborilor masivuluĭ, au trecut deja peste vîrsta cînd eĭ ar fi dat maximum de material lemnos și cel maĭ util în genere; eĭ au depășit așa numita maturitate economică, fapt ce se constată prin etatea lor, care deja trece peste 150 anĭ, ajungînd unii pînă la 250—300 anĭ. Așa fiind, la mulțĭ arborĭ lemnul lor au intrat în descompunere.

Un alt fapt, care arată, după părerea mea, că aŭ trecut de vîrsta cînd eĭ ar fi dat maximum de producțiune utilă, este că cu tot temperamentul delicat al fagului, arborii aŭ început deja a se rărĭ icĭ-colea și sub masiv aproape în toate părțile, se găsește deja instalat un semințiș, în unele părțĭ destul de complect.

Arboretuł se găsește în o stare bună de vegetație, ceea ce probează înălțimea ce o prezintă arborii (majoritatea 20—30 metri). Cu toate acestea, există o zonă superioară, către limita vegetațiunii forestiere, unde arboretuł se găsește în o stare de vegetație puțin activă, din cauza asprimeĭ climeĭ. Aci arborii aŭ fusurile scurte noduroase și strîmbe.

În ceea ce privește vîrstele, ele se găsesc peste tot amestecate. În unele părțĭ însă majoritatea dimensiunilor marĭ predominînd, înfățișează aspectul quasi codrurilor regulate.

Sub arboretuł de brad pe unde se găsește instalat, prezintă starea de deșiș și maĭ ales pe cea de prăjiniș, care de alt-fel acopere întinderĭ destul de marĭ în formă de buchete, avînd în genere o vegetație puțin satisfăcătoare din cauza acțiunii copleșitoare a acoperișuluĭ abundent de fag.

Aproape întreg sub-arboretuł de fag, brad și maĭ ales cel de molid, reclamă de urgent tăerĭ de degajare, spre a profita de influența bine-făcătoare a luminei, atît de folositoare desvoltăreĭ lor organice.

De cînd aparțin Statuluĭ, în aceste pădurĭ nu s'a făcut aproape nicĭ o exploatare regulată. Acum 8 anĭ, s'aŭ extras încă de către

un anteprenor, după versantul Nord Nord-Est și Estic al Babeșului, mai mulți brazi vînduți, carî trecuse termenul lor de exploatabilitate, foarte groși dar în același timp scorburoși, plinî de viciu și defecte și carî nu numaî nu puteaŭ servî la regenerațiunea naturală, din cauză că la o vîrstă prea bătrînă mai toată semința lor este infertilă, dar prin acoperișul lor împiedicaŭ creșterea pueților de brazi deja instalați.

In general putem zice că, în ce privește pădurea de pe muntele Babeș, se găsește în s'are aproape verginĕ, ea este populată în mare majoritate numaî cu fag, specie de puțină valoare în această localitate, unde căile de comunicație lipsesc aproape cu desăvîrșire, iar locurile de desfacere sînt puțin numeroase în raport cu marea cantitate de material lemnos existent.

Rezultă de aci că se impune de urgență transformarea acestor păduri fără valoare în masive, carî prin compoziția lor să aducă cele mai mari foloase bănești proprietarului respectiv.

Deja din descripția solului, climei, regiunii, precum și a speciilor existente ce acoper muntele Babeș, se potae prevedea felul, speciilor ce sînt chemate a constitui masivele ce dorim a instala.

Pădurile de pe muntele Roșu. — Am spus deja că muntele Roșu se desparte de Babeș și Bratocea prin pîriul Teleajăn (către obîrșie numit valea Bereî), iar de Gropșoarele și Zăganul prin pîriul Timpa.

Muntele Roșu prezintă în general treî expoziții: 1-a Nord Nord-Vestică către valea Bereî. A 2-a către Vest și Sud-Vest spre valea Teleajănului în dreptul porțiunii ce poartă numele de Cheia, și a 3 a expoziție către Sud, Sud-Est spre cătunul Cheia.

Repartiția speciilor. — Speciile ce formează masivele de pe munții Roșu și Balaban sînt fagul, carî formează masive curate bradul e puțin reprezintat, molidul de asemenea, exceptînd însă o mică porțiune pe versantul Nord Nord-Vestic al muntelui Roșu, unde molidul formează masiv curat.

Aproape pe tot versantul Vestic și Sud-Vestic al muntelu Balaban, speciile sînt repartizate ast-fel :

Găsim jos către Teleajăn, brad și puțin molid amestecat cu fag, cel d'întîi relativ în proporție destul de mare, ocupînd pozițiunile unde terenul este fresc, mai sus găsim molidul în mică proporție, ocupînd coastele cele mai prăpăstioase pînă pe la mijlocul versantului muntelui Balaban, unde începe să dispară și el rămi-

nînd un masiv curat de fag. Cu toate acestea, fagul îl găsim chiar către Teleajăn în amestec intim cu aceste specii, însă în mai mică proporție.

Versantul Sud Sud-Estic ocupă cea mai mare întindere a muntelui Roșu. Pe acest versant se găsesc culmi principale ce pornesc din vîrful muntelui și merg pînă către satul Cheia; din aceste culmi principale, pornesc alte culmi secundare perpendiculare pe cele d'intîi. În general vorbind, acest versant este populat aproape numai cu fag curat, cu toate acestea, pe coastele Nord-Vestice ale, culmilor principale precum și pe cele Nordice ale culmilor secundare, găsim bradul instalat, însă tot în amestec cu fagul. Se observă cu toate acestea, că în aceste părți bradul are tendințe de a se instala cu ușurință. În adevăr, sub masivul de fag găsim numeroși pueți de brad, proveniți din sămînța a citor-va semînceri împrăștiați ce spintecă cu vîrfurile lor desul masiv de fag, căutînd a proba că el mai tîrziu, dacă mîna omului de meserie va interveni, poate ajunge să stăpînească aceste locuri.

Versantul Nord Nord-Vest. — Pornind cine-va pe pîrîul valea Berei în spre obîrșia sa și privind spre dreapta lui, ochiul întîlnește la început un masiv curat de fag; cu cît înaintează însă, fagul începe să dispară pe nesimțite și privirea întîlnește un amestec de fag și molid, iar de la altitudinea de 1400 metri, găsim un masiv curat de molid, care se ridică pînă la limita vegetațiunii silvice — 1750 metri, adică pînă în creasta muntelui Roșu; iar de aci în spre expoziția de Sud se întinde golul acestui munte.

Din cele expuse pînă aci, rezultă că aproape toți munții de la Cheia sînt acoperiți aproape exclusiv numai cu masive de fag curat.

Starea de desvoltare. — În ceea-ce privește starea de desvoltare a arboretelor ce populează muntele Roșu, pot zice că ele prezintă aproape aceleași dimensiuni ca și masivele de pe muntele Babeș.

De notat este că pe valea Berei, 11 ani în urmă, s'au exploatat cîte-va parchete, extrăgîndu-se un număr oare-care de arbori, în locul cărora terenul s'a însămînțat complect, însă aproape numai cu pueți de fag.

Mai există vre-o cîte-va parchete tăiate de curînd, ce au un cap așezat pe culmea ce pleacă din muntele Roșu, continuîndu-se spre Balaban.

Aceste parchete s'au destinat exploatării, fiind situate în locurile unde materialul s'a putut scoate mai cu înlesnire.

Ne practicîndu-se nici o îngrijire culturală, după exploatare, s'a instalat un sub-arboret, de lag curat, care prin creşterea lui repede, mai ales în tinereţe, precum şi prin acoperişul lui des a înăbuşit cu o desăvîrşire puţini puieţi de brad şi molid ce se instalase la început.

III.

Căi de comunicaţie şi locuri de desfacere.

Importanţa căilor de comunicaţie —Căile de comunicaţie într'o localitate oare-care joacă un rol foarte important din punct de vedere al înlesnirei desfacerei şi a transportului produselor materialului lemnos. S'a zis cu drept cuvînt că *«drumurile sînt arterele unui Stat, adecă numai prin ele oamenii şi produsele se pot duce de la o localitate la alta, numai prin ele mişcarea şi viaţa se transmit din năuntru unei ţări la periferia ei»*.

Popoarele inteligente aŭ înţeles repede importanţa ce pot avea drumurile, în desvoltarea diverselor isvoare de bogăţie şi pentru prosperitatea lor economică. Pentru acest cuvînt reţelele căilor de comunicaţie, s'au sporit tot-d'a-una proporţional cu progresele civilizaţiunei la toate popoarele înaintate în cultură.

Dacă ne referim la drumurile forestiere, vom observa că înfiinţarea lor în diferite State se datoreşte progresului, ce a făcut silvicultura şi desvoltarea ecenomiei forestiere. Silvicultura fiind o ştiinţă modernă, înfiinţarea drumurilor forestiere este de o dată relativ recentă.

Cei vechi tăiaŭ pădurile fără nici o regulă şi n'aveaŭ metode de tratament bine chibzuite, în raport cu necesităţile pădurei. Ei extrăgeaŭ materialul pe unde puteaŭ şi cum puteaŭ şi cerinţele lor fiind relativ puţin însemnate, consumaţiunea lemnului nu era aşa de considerabilă ca astăzi. De aceia timpurilor vechi corespund perioada pădurilor virgine seculare. Pe măsură însă ce omenirea a înaintat în cultură şi în civilizaţiune, condiţiunile de trai s'aŭ ameliorat şi cu ele consumaţiunea lemnului s'a sporit.

Pentru satisfacerea acestui spor de consumaţiune, a trebuit ca să se realizeze progrese în exploatare şi să se stabilească reguli precise de tratament, potrivite cu cerinţele culturale ale pădurilor, cu un cuvînt să se pună bazele unei adevărate ştiinţe pădureşti, cari constitue azi silvicultura.

Lipsa aproape completă a drumurilor în regiunea pădurosă de munte a țărei noastre, a avut de efect ca exploatările să fie foarte restrînse și să aibă loc numai în locurile de unde se putea estrage materialul cu înlesnire cu ajutorul căilor naturale, așt-fel că aceste păduri se găsesc astă-zi aproape în stare virgină. Statul a pierdut și va pierde venituri considerabile din cauza imposibilității de exploatat. Masivele se găsesc în stare naturală, ele pierd chiar din valoarea lor prin faptul că neexploatîndu-le științificește, speciile năpăditoare, fără valoare, tind a'și mări proporția în raport cu speciile prețioase.

Așa că din cauza lipseĭ căilor de comunicație, Statul păgubește, masivele pierd din calitatea lor.

Avem exemple destule în Statele înaintate în silvicultură, cum e Germania de ex., care apreciind avantajele reale ce derivă din stabilirea unor rețele de căĭ forestiere, a construit drumuri numeroase, carĭ deservesc mai toate părțile pădureĭ, așa că s'a putut recunoaște ce mare influență aŭ mij'oacele de transport asupra înlesnireĭ desfacereĭ produselor lemnoase. Cu acest prilej s'a constatat că cheltuelele construirii drumurilor, se amortizează în foarte scurt timp, grație sporireĭ ce rezultă din ridicarea prețului lemnului.

Numai cu chipul acesta construcția drumurilor forestiere a luat o desvoltare din ce în ce mai mare.

Așa fiind, să arătăm acum carĭ sînt drumurile aflătoare astă-zi în ființă la Cheia.

In această localitate o șosea ce leagă Ploeștiĭ cu Cheia și cu frontiera, trecînd prin Valeni-de-Munte, Isvoarele, Mănecii Pămînteni Mănecii-Ungureni, Monăstirea Susana și alte comune așezate pe valea Teleajănuluĭ.

De la Ploești la Monăstirea Susana șoseaua se găsește în bună stare, iar de aci la frontieră, este mai mult o cale naturală, căruia totuși i se dă oare-care îngrijire. Cu toate acestea din sus de Valea Bereĭ spre frontieră pe o distanță de peste 3 kilometri, acest drum este transformat, în o șosea care este foarte practicabilă. Plecînd de la cătunul Cheia, în spre Valea Bereĭ există de asemenea o bucată din acest drum transformat în șosea, care urcă pe muntele Balaban.

In general vorbind, această cale de comunicație înlesnește foarte mult transportul materialuluĭ lemnos de la Cheia spre centrele de consumațiune. Un alt drum în această localitate nu există.

Locurĭ de desfacerĭ sînt satele : Mănecii-Ungurenĭ, Pămîntenĭ,

Valea Largă, la distanță aproximativ de 20 kilometri, satul Isvoarele la distanța de 27 kilometri, Vălenii-de-Munte, Gara Poiana la distanța de 45 kilometri, orașul Ploești la distanța de 70 kilometri și în fine cîte-va sate între Isvoarele și Vălenii-de-Munte.

Cum vedem, debușeuri pentru deslacerea materialului există și sînt sigur, că aceste centre de consumațiune sînt destul de suficiente pentru deslacerea materialului, ce ar rezulta din exploatarea sistematică a pădurilor Statului de la Cheia.

IV.

Propunerile de ameliorare a masivelor actuale.

Pentru a putea ajunge mai cu înlesnire și mai în scurt timp la ameliorarea masivelor, propun ca pădurile de la Cheia să se împartă în 2 serii de exploatare. — Prima serie, să o formeze muntele Babeș, iar a doua, muntele Roșu.

Ținînd seamă că solul pe care sînt instalate pădurile în cestiune, este de calitate destul de bună, că în cea mai mare parte, avem expoziții foarte favorabile creșterei speciilor rășinoase, apoi că aceste specii se găsesc în cea mai mare parte în regiunea lor naturală, că vînturile violente și periculoase în această localitate nu sînt de temut, — cel mai periculos e vîntul de Nord-Vest însă acesta numai în părțile superioare, ale coastelor — crivățul suflă aci foarte rar și e de puțină intensitate, — că în cea mai mare parte masivele sînt adăpostite de munți înconjurători, Zăganul la Est, Țigăile mari și mici la Nord Nord-Est, la Nord-Vest de munții Bratocea, la Vest munții Bobu mare și mic și culmea Babeșului.

Avînd în vedere, că în cea mai mare parte a anului ploile cad destul de abundent, prin urmare atmosfera este destul de umedă, deci proprie creșterei speciilor rășinoase;

Considerînd că fagul în această localitate, din cauza abundenței lui și din cauza greutăților și cheltuelilor considerabile de transport, are o valoare foarte mică, apoi că la Cheia se găsește deja instalată o fabrică a D lui Penchas pentru pastă de lemne, necesară la fabricațiunea hîrtiei și care, conform legei încurajărei industriei naționale, mai dispune de un termen de 75 ani, această fabrică își procură astăzi lemnul de molid necesar din Ungaria cu mari greutăți, din cauză că nu se găsește în localitate;

Considerînd că dacă ar dispune de material suficient, trebuincios acestei industrii, fabrica în chestiune s'ar menține mult timp, ea ar consuma cantități destul de mari, și atît Statul cît și fabricantul ar fi mai profitați ca astă-zi.

In vedere că actualmente și chiar în viitor, acest fel de masive (aproape numai fag curat) sînt aproape fără valoare, propunem că este necesar, atît din punctul de vedere cultural, cît mai ales din cel economic, a le transforma în masive amestecate, compuse de brad, de molid și de fag, aceasta într'o proporțiune secundară. Pentru ajungerea acestui scop, negreșit, Statul trebue să facă oarecari sacrificii bănești și să dispună de un număr suficient de agenți, bine instruiți și pricepuți în această meserie, posedînd deja practica atît de necesară în aceste operațiuni delicate.

Iată care sînt părerile mele pentru realizarea scopului propus:

Să se aplice ambelor serii regimul codrului cu tratamentul codru regulat, ca fiind cel mai favorabil tratament pentru transformarea actualelor masive în păduri cu viitor. Se va exclude, bine înțeles, porțiunile acele cari fiind în situațiuni dificile, reclamă codrul grădinărit. Să se precedeze de urgență și treptat, la extracțiunea fagului bun de lucru. Acestei extracțiuni să i se dea caracterul unei tăeri secundare. In locurile rămase deschise prin extracțiunea fagului și unde puieții de fag lipsesc să se introducă prin semănare directă și plantațiuni în grupuri însă molidul și bradul. Puieții de fag în stare lincezindă, ce se vor găsi în locurile deschise prin extracțiunea fagului, să se recepeze și în locul lor să se introducă tot în grupuri speciile rășinoase menționate, însă aci numai prin plantațiuni.

La introducerea acestor specii să se aibă în vedere mai ales cerințele lor culturale. După una sau mai multe tăeri secundare se va face tăerea definitivă, fără a ține seamă dacă s'a instalat ori nu însămențișuri pe cale naturală, de oare-ce toate locurile goale se vor repopula artificial.

Pentru înlesnirea transportului materialului din pădure, spre cătunul Cheia, să se construiască următoarele șosele forestiere:

1. O șosea pornind din valea Bereî, din șoseaua Cheia-Frontieră și să se continue pe valea Teleajănului în sus, până la masivul de molid;

2. O altă șosea de la cătunul Cheia pe valea Timpeî, în sus pînă aproape de obîrșie;

3. Să se construiască o altă şosea pe pîriul Babeş in sus, pînă la Frontieră;

4. Să se infiinţeze un ferestrău în valea Berei pe apa Teleajănului, altul la Cheia, lingă fabrica de pastă de lemn şi un al treilea ferestrău pe valea Timpei.

Atît infiinţarea şoselelor, cît şi a ferestraelor menţionate, sînt de mare utilitate şi costul construcţiei lor e puţin costisitor şi se poate amortiza în scurt timp.

In adevăr, şoseaua pe valea Teleajănului şi a Timpei, se va construi cu multă înlesnire, căci pantele sînt mici, utilizîndu-se drumurile naturale, ce există deja şi pe unde se face transportul astă zi cu căruţele chiar, astfel că nu se dă naştere la mari săpături, iar materialul necesar la construcţia şoselelor se găseşte în mare abundenţă.

Şoseaua pe valea pîriului Babeş la frontieră, reclamă ce e drept, cheltueli mai mari, căci aci dificultăţile de construcţiune sînt mai serioase, în schimb însă existenţa ei este foarte importantă.

Şoseaua de pe valea Timpei, va deservi cea mai mare parte din pădurile muntelui Roşu, cea de pe valea Berei va înlesni transportul materialului după versantul Nord Nord Est al muntelui Roşu precum şi toate pădurile de pe munţii Bratocea şi Tigăile, — iar şoseaua pe valea Babeşului la Frontieră va servi la transportul materialului lemnos de pe versantul Nordic al Babeşului, precum şi o parte din masivele muntelui Bratocea.

După cum vedem — prin construcţia acestor 3 şosele se fac accesibile, chiar şi masivele cele mai depărtate din munţii în cestiune — aşa că construcţia lor oferă serioase avantaje şi infiinţarea lor este destul de justificată.

Infiinţarea ferestraelor în locurile indicate, oferă avantajele de a debita pe loc materialul, astfel că el se transportă mai cu înlesnire şi mai economic spre centrele de consumaţiune.

Mai propun ca să se instaleze un jilip din valea Berei pe valea Teleajănului pînă la Cheia, pe unde să se scurgă materialul debitat de ferestrăul din valea Berei la cătunul Cheia.

Toate aceste instalaţiuni propuse, executîndu-se, necesitează negreşit cheltueli simţitoare, însă ele s'ar amortiza în timp destul de scurt, căci ar face să se exploateze şi scoată cantităţi enorme de material ce posedă aceste masive. Statul ar profita mult şi în acelaşi timp masivele s'ar putea ameliora mai cu înlesnire.

V.

O privire asupra pădurilor particulare de la Cheia.

Pădurile particulare din această localitate se găsesc în o stare cu totul ruinată, din cauza lăcomiei oamenilor şi lipsei lor de prevedere pentru viitor.

Ele sînt compuse aproape exclusiv numaĭ din lag în stare de codru bătrîn. Încă din timpurile depărtate, ei aŭ extras fără niciŭ o regulă din pădurile lor, arborii necesarĭ trebuinţelor lor casnice, adică pentru facerea caselor, şi a altor dependinţe, pentru facerea şindrilei de acoperiş, etc.

Aceste extracţiunĭ le făceaŭ din locurile cele mai accesibile. Astă-zi cînd trebuinţele lor aŭ devenit mai numeroase, cînd lemnul a căpătat o valoare industrială mai mare, aŭ înfiinţat ferestrae, utilizînd ca forţă motrice apa Teleajănului. Ei s'aŭ năpustit cu furie asupra pădurilor, extrăgînd fără niciŭ o regulă, tot materialul bun de scînduri, ulucĭ, etc., pe care lo desface cu înlesnire la satul Isvoarele, Văleniĭ-de-Munte etc.

Cum am zis, eĭ încep tăerea astfel: extrag tot materialul bun de lucru, 'l retează în trunchiurĭ a căror lungime variază, cu materialul ce voieşte a obţine prin debit. Vîrfurile, crăcile şi chiar trunchiurile, ce se constată că nu sînt bune de debitat le lasă pe loc.

În urma acestor extracţiunĭ, în pădure nu maĭ rămîn de cît cîţĭ-va arborĭ bătrînĭ scorburoşĭ şi inapţĭ pentru a putea produce sămînţă bună şi sănătoasă, şi cîţĭ-va arborĭ tinerĭ, carĭ sînt foarte rarĭ şi icĭ colea cîte un mic grup de sub-arboret brăcuit din cauza păşunatuluĭ abuziv. Păşunatul e liber în orĭ şi ce timp, chiar în porţiunile de curînd exploatate.

Un alt motiv, între altele, care a contribuit în mod simţitor la ruinarea şi defrişarea pădurilor particulare în această regiune muntoasă, este faptul că populaţiunea rurală, neavînd altă ocupaţiune de cît pădurea şi creşterea vitelor, negreşit că a căutat ca prin aceste ocupaţiunĭ să'şĭ agonisească tot ce este trebuincios existenţeĭ sale.

La noĭ din nefericire mai mult ca orĭ unde se distruge tot, în timp scurt, fără a se gîndi cine-va ce va rezulta din aceste exploatărĭ anti-sciinţifice şi rutinare.

Va veni timpul, de sigur, cînd proprietariĭ particularĭ vor vedea şi aprecia răul, atunci va fi însă prea tîrziŭ.

Ast-fel fiind lucrurile, negreșit regenerarea naturală a unor asemenea păduri este cu totul compromisă. Pădurile particulare din această regiune vor dispărea sigur, într'un viitor apropiat, generațiunile viitoare vor fi lipsite de materialul ce zilnic le este trebuincios.

Dar nu acesta va fi rău cel mai mare, altul va fi cel mai important și anume:

In urma despăduririi munților, apele căzînd pe suprafața terenului nu întîmpină un obstacol, pantele fiind mari, terenul fiind ușor măcinabil, apele vor face eroziuni.

In adevăr fiind despădurite, și aceste coaste mai ales fiind formate din nisipuri argiloase, amestecate cu blocuri de gresie, șisturi, fiind cu alte vorbe niște pămînturi friabile, ce lunecă cu înlesnire, apoi apele meteorice sînt mai abundente și pantele mult mai repezi de cît la podgorie, în consecință cantitatea de apă este mai mare și forța ei de eroziune mai intensă, prin urmare formațiunea torenților și consecințele lor distructoare sînt inevitabile.

Dacă exploatările acestea irațională, mai ales în aceste regiuni muntoase se vor continua fără a se lua vre-o măsură pentru îndreptarea răului, să fim siguri, că aceste păduri particulare vor dispărea, după cum pădurile particulare de la cîmpie aŭ dispărut în cea mai mare parte, iar consecințele răului se vor resfrînge tot asupra proprietarilor ce le posed.

Răul fiind deja cunoscut, ar trebui luate serioase măsuri pentru a'l combate. Deja prin legea silvică din 1881 s'a hotărît, între altele, ca toate pădurile situate pe vîrfurile și coastele munților și mai ales acele de fruntarie sînt supuse regimului silvic și prin urmare, ele nu numai că nu se pot defrișa, dar nici nu se pot exploata de cît după un amenajament întocmit de specialiști, care să garanteze regenerarea lor naturală și să asigure prin urmare existența lor continue în aceste situațiuni.

Legiuitorul recunoscînd influența bine-făcătoare, ce exercită pădurile în economia generală a țărei, a votat legea sus-menționată.

De și spiritul ei a fost cel expus, însă această lege n'a putut fi aplicată riguros și pretutindeni din cauza lipsei de persoane, astfel că consecințele se resimt, de oare-ce în cea mai mare parte din regiunea muntoasă a țărei, pădurile particulare sînt aproape cu desăvîrșire distruse.

M. G. Ionescu.

Silvicultor cl. II.

JURISPRUDENŢA SILVICA

TRIBUNALUL JUDEŢULUI PRAHOVA, SECŢIUNEA II

Sentinţa correcţională No. 1356.

Audienţa din 29 Noembre 1901

D-l Al. Al. Dumitrescu, preşedinte,
» Ar. Alexandrescu, membru de şedinţă,
» N. Iconomu, procuror.

Astă-zi s'aŭ presentat inculpaţii: Stefan D. Greceanu, Gg. Toma Voinea, Niculae N. Radu, Ioniţă şi Vasile Petre Diboş, asistaţi de D-l avocat C. Broşteanu; partea reclamantă, D-l avocat al Statuluĭ, şi martorii citaţi, anume: Stan Georgescu, N. Dobrescu, Radu Meşterică, Niţă Bolan şi Ion Mureşiu.

Procedura indeplinită.

După citirea actelor din dosar, s'aŭ ascultat martorii, sub prestare de jurămînt, conform art. 153 pr. pen., ale căror depuneri s'aŭ consemnat separat, după care:

D-l avocat al Statuluĭ a expus faptul, susţinînd că, în luna Decembre 1900, s'aŭ găsit locuitorii Gg. Toma Voinea, Niculae N. Radu, Ioniţă şi Vasile Petre Diboş, de către agentul Statului, tirînd cu tanjelele trase de boĭ, mai multe lemne tăiate din pădurea Statului, Isvoarele, la punctul numit Virful tăeturei, cărora făcîndu-li-se întrebare, aŭ răspuns că eĭ aŭ fost trimişi de D-l St. Greceanu, şi că alţi oameni le-aŭ tăiat; după care, făcîndu-se cercetări, s'aŭ dresat actele allate la dosar, mărturisind chiar D-l Greceanu faptul, apoĭ presentînd mai multe acte, adaogă că, din hotărnicia de la 11 Iulie 1754, reese că munţii şi pădurile au rămas a se stăpîni de-a valma, şi numaĭ livezile de fîn s'aŭ împărţit, după cererea chiar a moşnenilor Isvoranĭ, carĭ în urmă, o parte dintr'înşiĭ, fac danie schitului Crasna, care s'a fondat în anul 1828, maĭ mulţi stînjeni din moşia Isvoarele, şi în urmă, secularizîndu-se, s'aŭ luat de Stat în stăpînire; la anul 1875, moşnenii Isvoranĭ dau petiţie să le hotărnicească şi împartă moşia Isvoarele, la care chiamă şi pe Stefan Greceanu, ca cumpărător în Isvoare, şi în care se spune că Statul e codevălmaş cu partea din Isvoare a schitului Crasna, că D-l

Greceanu n'are să tae lemne pentru trebuinţele caseĭ, în baza art. 85 din regulamentul Codului silvic, căcĭ acest articol nu vorbeşte de cît de pădurile ce se stăpînesc separat, iar nu în indiviziune, şi invocînd alin. 3, art. 3, 11 şi 14 Codul silvic, a cerut a se condamna inculpaţiĭ la amenda şi despăgubirile civile prevăzute în actul de estimaţie aflat la dosar.

D-l procuror a cerut aplicaţia art. 19 Codul silvic.

D-l avocat Broşteanu a făcut apărarea, susţinînd că, în art. 35 din regulamentul Codului silvic, se prevede că, pînă se vor putea amenaja pădurile particulare supuse regimului silvic, proprietariĭ pot lua lemne pentru trebuinţele caseĭ, şi că chiar acest Tribunal, secţia I, a achitat pe C. Homoriceanu de un delict silvic, după cum e în specie, iar Statul a uzat atît de apel cît şi de recurs, şi Înalta Curte de casaţie, secţia II, prin decizia No. 324 din 1897, a respins recursul pentru motivele citate în acea decisiune, pe care o prezintă în copie legalizată; că D-l avocat al Statului nu a dovedit starea de indiviziune cu actele de care se servă, căcĭ hotărnicia invocată nu e făcută de D-l Greceanu, ci numaĭ l-a pus şi pe dînsul acolo alţiĭ moşneni, prin urmare, nu se poate imputa D-luĭ Greceanu că a comis un delict ordinar, şi dacă a dat ordin să se taie lemne din pădurea sa, aceasta a fost pentru trebuinţele sale casnice, făcînd şi clădire; cere dar achitarea, atît a D-luĭ Greceanu, cît şi a celor-l'alţiĭ inculpaţiĭ.

Tribunalul,

Avînd în vedere că Ştefan D. Greceanu, Gg. Toma Voinea, Niculae N. Radu, Ioniţă şi Vasile Petre Diboş, sînt daţi judecăţeĭ pentru faptul prevăzut şi penat de art. 19 Codul silvic;

Ascultînd pe părţi şi pe D-l procuror în concluziunile puse;

Avînd în vedere că, din procesele-verbale aflate la dosar, se constată că agenţiĭ Statului, în ziua de 17 Decembre 1900, mergînd în inspecţia pădureĭ Isvoarele, la punctul numit Vîrful tăcturiĭ, aŭ găsit pe inculpaţiĭ Gg. Toma Voinea, Niculae N. Radu, Ioniţă şi Vasile Petre Diboş, tîrînd cu boĭ un număr de patru braz̆i; că acel arboriĭ fuseseră tăiaţi din ordinul D-luĭ Ştefan Greceanu, şi că dînşiĭ numaĭ îi căraŭ la domiciliul acestuia; că, prin aceiaşi pădure, s'aŭ maĭ găsit arboriĭ tăiaţi, în număr de 200, a cărora grosime şi circonferinţă se descrie anume în actul de estimaţie aflat la dosar;

Avînd în vedere că la înfăţişarea din 19 Aprilie 1901, Tribunalul a admis ca partea reclamantă să dovedească că pădurea Isvoarele, de unde s'a tăiat şi ridicat lemnele, se stăpânesce de Stat în indiviziune cu inculpatul Greceanu, iar la înfăţişarea de la 27 Septembre 1901, Tribunalul a admis proba cu martori, cerută de inculpatul Greceanu, a dovedi că lemnele ce a tăiat erau pentru trebuinţele casnice, iar nu pentru vînzare;

Avînd în vedere că, în ce priveşte starea de indiviziune, ea nu se stabileşte în mod suficient cu privire chiar la punctul de unde s'au tăiat arborii arătaţi;

Avînd în vedere pe de altă parte că din depunerile martorilor audiaţi astă-zi de Tribunal, se constată că lemnele ce s'au tăiat, au fost pentru trebuinţele casnice ale pîrîtului Greceanu;

Văzînd şi dispoziţiunile art. 35 din regulamentul pentru punerea în aplicare a Codului silvic.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Alexandrescu,

În virtutea legei, hotărăşte:

Achită pe Stefan D Greceanu, major, proprietar din comuna Bucureşti, Gg. Toma Voinea, Nicolae N. Radu Ioniţă, ambii din comuna; Isvoarele şi Vasile Petre Diboş din comuna Maneciu, pămînteni, de orî-ce penalitate şi despăgubiri civile în acest proces.

Sentinţa este supusă apelului.

Dată şi citită în şedinţă publică, astă-zi la 29 Noembre 1901, în Ploeşti.

(s.) *Al. Al. Dumitrescu*

(s.) *Ar. Alexandrescu.*

(s) p. Grefier, *Al. Cioceanu.*

Cestiunea de drept la care s'au redus desbaterile înaintea Tribunalului Prahova, secţia II, era de a şti: *dacă art. 14 C. silvic se aplică proprietarului unei păduri supuse regimului silvic, care ar fi tăiat lemne pentru trebuinţele casnice din acea pădure, mai înainte de a fi cerut şi obţinut amenajamentul.* Credem că, Tribunalul adoptînd concluziunile noastre, conforme de alt-mintrelea cu jurisprudenţa stabilită de instanţele noastre judecătoreşti şi hotărînd că, în conformitate cu art. 35 din regulamentul pentru punerea în aplicare a Codului silvic, proprietarii cari se găsesc în aceste cazuri nu sînt pasibili de pedepsele edictate de art. 4 din Codul

silvic a făcut o justă aplicare a principiilor de drept în această materie.

Față de textul categoric al art. 35 din regulamentul de punere în aplicare al C. silvic, credem că nici o discuție serioasă nu poate fi; de aceea ar fi bine ca ori de cîte ori un proprietar al unei păduri supuse regimului silvic și neamenajate ar putea dovedi că a luat lemne numai pentru trebuințele casnice iar nu pentru speculă, agenții silvici să se abție de a mai dresa acte de constatare de delicte silvice în contra lor. Trebue să nu se uite că principiul admis de C. silvic actual este că pădurile particulare nu se găsesc sub controlul agenților silvici ai Statului de cît în limitele prevăzute de C. silvic, în afară de aceste limite și cazuri anume indicate, libertate absolută pentru proprietarii particulari de a conserva sau distruge pădurile lor. Altă cestiune este de a se ști dacă Codicele silvic este sau nu perfect, dacă principiul admis de dînsul este sau nu criticabil, din punct de vedere al interesului general, dacă prevede anume toate cazurile ce ar fi trebuit reglementate, sau dacă din contră nu se constată lacune regretabile: toate acestea pot face obiectul unor studii legislative, fac obiectul unor memorii foarte utile pentru a fi consultate cu ocaziunea modificărei Codului silvic actual, nu vor putea însă nici-odată să motiveze dresarea unor procese-verbale de delicte silvice în contra unor persoane pentru cazuri neprevăzute de lege, în afară chiar din lege.

Să nu uităm că, în materie de legi ce edictă penalități și știrbiri de drepturi, nu se pot întinde textele pe cale de analogie. De aceea în loc de încercări inutile de a schimba o stare de lucruri pe cât greșite, este mai bine ca ori de cîte ori s'ar constata fapte sau procedări cari, după părerea unora s'ar părea greșite, să se aducă fără întîrziere la cunoștința celor în drept, pentru ca, după studii amănunțite, să se poată lua măsuri grabnice și legale de îndreptare. Procedîndu-se astfel, s'ar pune bazele unor lucrări pregătitoare legislative de mare valoare, care lucrări, ar contribui în mare parte să nu mai avem la noi în țară exemplul unor legi traduse în mod greșit, din legi străine rău înțelese și admise la noi fără mult rost.

C. B. U.

COMERCIUL LEMNELOR

Revista externă pe 6 luni 1901 *).

Suedia. — Focul a distrus pe la finele lunei Iulie supraleţe întinse din pădurile Suediei, cauzînd pagube considerabile proprietarilor mari şi mici. In districtul *Gefle*, în apropierea Gorndaleei, a fost incendiată într'o singură zi o supralaţă păduroasă de 190 km. pătraţi. In provincia Jemtland pădurile ardeau săptămîni întregi; pentru localizarea focului se aducea şi armata, însă în zadar. Incendiile cari aŭ domnit aproape vara întreagă în pădurile din Suedia, au preparat solul pentru viitoare calămităţi şi mai mari, şi aŭ micşorat mijloacele de transport pe apă, din care cauză e şi foarte ridicat preţul transportului pe apă. Actuala situaţie a pieţei de export este, dacă se poate spune, chiar lără nici o şansă. Cererile sînt reduse la minimum posibil, ofertele multe şi pieţele posedă mari deposite de materiale vechi.

Anii cei cinci din urmă (1896—1900) aŭ fost în deosebi în favoarea comerţului lemnos suedez, ast-fel că mari întreprinderi eraŭ angajate, cari 'şi bazaŭ operaţiile numai pe credit; însă criza financiară de care nu a scăpat nici Suedia, vine şi pune în consternaţie pe noii întreprinzători, cererile încetaseră deja şi preţurile cari arătaŭ o scădere încă din iarna anului 1900, sînt reduse în 1901 la 40 % sub preţurile corespunzătoare din anii trecuţi. Pentru a se menţine însă şi acest preţ ridicol, marile fabrici aŭ fost nevoite să micşoreze producţiunea cu 50 %.

Germania. — Desele corespondenţe din diferitele părţi ale Germaniei semnalează o stagnare aproape generală a comerciului lemnos. Importul e foarte mic, comparativ cu anii trecuţi şi nimic nu vine să confirme şanse de urcarea importului. Exploatatorii ruşi şi galiţieni sînt nevoiţi să micşoreze simţitor preţurile şi cu risicuri mari şi muncă multă abia reuşesc să-şi desfacă în Germania produsele lemnoase.

In Germania de Nord preţurile sînt coborîte cu 14 % sub cele din anii trecuţi, de şi în timpul din urmă cheltuelile de transport pe apă sînt mai mici în urma curăţirii canalului Bromberg. O urcare a preţurilor e foarte puţin probabilă, pentru timp apropiat mai ales. Oare-cari cereri ale unor noi întreprinzători sînt prezentate vînzătorilor, însă în condiţii aproape neacceptabile pentru

*) No. 35. *Lesopr. Vestnik.*

ceĭ din urmă. In provincia Reinuluĭ pieţele pentru comerciul lemnos sînt de neinvidiat. Ultimile falimente ale marelor bănci din Germania au adus dezastru şi multor construcţiĭ şi lucrări începute. Din Aechalenburg se vesteşte o linişte completă, cererile sînt nule, în Bavaria nicĭ o acţiune. Criza a adus căderea multor firme marĭ de cherestea, cari aveaŭ in deposite cantităţi enorme de lemnărie luată pe preţurile marĭ din trecut. In primele treĭ luni ale anuluĭ 1901, Germania a importat material 17.658.798 m. kv. în sumă de 81.000.000 de mărcĭ.

Austria. — Cifrele oficiale arată comerciul Austro-Ungarieĭ pe semestrul I al anului 1901, în modul următor, în comparaţie cu anul 1900.

	1900		1901		
	m. kv.	coroane	m. kv.	coroane	
Lemn brut.	389.823	682.385	331.578	665.708	Import
» construcţii .	551.203	2.040.003	971.642	2.731.596	
» deb. fereatr.	256.566	1.132.939	293.723	1.066.541	

	1900		1901		
	m. kv.	coroane	m. kv.	coroane	
Lemn brut.	953.554	2.027.627	1 016.618	2.636.086	Export
» construcţii .	10.773.104	53.236.761	11.025.853	52.948.972	
» deb. fereatr.	7.171.858	55.809.562	6.602.918	48.551.986	

In luna Iunie 1901 exportul lemnuluĭ de construcţie s'a mărit cu 4338 vagoane iar al lemnuluĭ debitat in ferestrae s'a micşorat cu 3474 vagoane.

Cifra totală a exportuluĭ, în semestrul I al anuluĭ 1901, este maĭ mică cu 3654 vagoane pe suma de 8.460.194 coroane, comparativ cu anul 1900. O ameliorare a situaţieĭ nu e de prevăzut. Ziarul «Continental Holz Zeitung» recomandă industriaşilor forestierĭ maĭ puţin optimism în prevederi şi mai multă seriositate în socoteli.

Franţa. Comisionerii pentru lemn debitat stau fără de lucru. Preţurile pentru export sînt foarte scăzute. In interiorul ţărei însă comerciul lemnuluĭ e afară de orĭ-ce influenţă a crizeĭ şi 'şĭ urmează cursul aproape chiar satisfăcător, afară de Sud-Vestul Franţeĭ, unde suferă fluctuaţiunĭ, Bordeau, Bayonne vînd cu preţurile vechĭ cu micĭ variaţiunĭ. Unele oferte sînt chiar neindestulătoare (ex. cu stilpiĭ de telegraf). Construcţiile de brad se vînd 20×20 cm., 5 m. lungime, cu 30—32 fr., 6 m. lungime 35—36 fr., scîndurile 2.33 lungime zise de Bayona, groase de 3 c.m., late 25 c.m., şi carĭ se exportă exclusiv în Ispania, se vînd calit. I 70 fr. 100 de bucăţĭ şi brak. 40 fr.

Anglia. Comerciul lemnos în stare cronică de stagnare. Preţurile pentru vînzările interne sînt de asemenea puţin satisfăcătoare. Preţul scîndurilor de molid în urma importuluĭ moderat din ultimul

timp, se menține Docurile Londrei mereŭ se încarcă cu materiale lemnoase de și cererile sînt aproape normale; în cele-l'alte părți ale Britaniei e însă o neacțiune complectă pentru industria lemnului.

Gh. D. Belinschi
Silvicultor ajut. Dom. Coroanei Bicaz.

* * *

La 19 Decembrie s'a ținut la direcția C. F. R. licitație pentru aprovizionarea cu 200.000 steri lemne de foc.

Ofertele primite sînt:

NUMELE	Cantitatea	Prețul	Stația de predare
Creditul Rural	24,000	4.—	Ștefan-Vodă
M. Danaricu	12,000	4.—	Tg.-Jiu
Nine Faler	10,000	4.70	Faraoni
I. Lahovari	5,000	4.—	R.-Vilcea
S Rosenberg	12,000	4.20	Moinești
Thoma Costescu	4,000	3.70	Barbatești
H. Hacken	3,000	4.80	Gugești
I. Mihailidi	10,000	3.50	Lotru
Carl Schlesinger	5,000	4.40	Strehaia
»	2,000	4.50	Burdujeni
Spineanu	1,000	4.40	Prunișor
Th. Cincu	7,000	5.—	Odobești
Giurescu	3,000	4.-	Bacarabi
Iosef Males	4,000	4.65	Ruginoasa
Th. Marcu	2,000	4.—	Copăcioasa
L. Nadler și Driner	10,000	4.90	Bucegea
B. Schlaer	2,300	4.25	Vaculești
Al. Giurgea	10,000	4.60	Radiana
»	5,000	5.—	Berheci
E. Ornstein	5,000	4.60	Buhuși
G. Nanu	3,000	4.40	Sch.-Goleștĭ
P. Selter	3,000	3.50	Ciineni
C Dumitrescu	3,000	4.20	Bibești
I. Schileru	5,000	4.20	Cărbunești
Hernst Kunst	3,000	3.30	Tg.-Jiu
Frații Iancu	5,600	4.50	Liteni
S. Grunfeld	2,500	4.70	Bilca, Pufești
M. Haimovici	1,000	4.60	Pașcani
I. Catz	5,500	4.32	Onești
Buchman	3,000	4.30	Podu-Iloaii
D. Simian	5,000	3.95	Lotru
Horovitz Spigel	6,000	4.50	Dolhasca
B Behler	6,000	4.30	Moinești
S. Sarfinester	3,000	4.60	Pașcani
»	4,000	4.50	Heci-Lespezi
Sigler și Vexler	4,000	4.50	Adjud
» »	2,000	4.10	Liteni

* * *

La 9 Ianuarie s'a ţinut la Direcţia poştelor licitaţie pentru aprovizionarea cu: 1728 stilpi à 7 m. lungime; 1377 à 8 m.; 1087 à 9 m.; 310 à 10 m.; 272 à 12 m. şi 44 à 14 m. Ofertele primite sînt:

Melinte Dracinescu, 1500 à 7 m. cu 3 fr. 25 bucata, la Băbeni; ***Gh. Nanu***, 100 à 7 m. cu 3 fr. 15, 500 à 8 m. cu 3 fr. 75, 100 à 9 m. cu 6 fr. 40, 35 à 10 m. cu 10 fr. 50, 30 à 12 m. cu 17 fr. şi 20 à 14 m. cu 25 fr. la Schitu Goleşti; ***Ion Socec***, 1000 à 7 m. cu 3 fr. la Puleşti, 600 à 7 m. cu 2 fr. 75 la Căiuţi, 400 à 8 m. cu 3 fr. 50 şi 400 à 9 m. cu 4 fr. 50 la Căiuţi; ***Vasile Stefănescu***, 181 à 7 m. cu 4 fr. 50 la Calafat; 150 à 8 m. cu 5 fr. 20 la Ostrov, 704 à 7 m. cu 5 fr. la Brăila, 400 à 8 m. cu 6 fr. la Brăila, 150 à 9 m. cu 7 fr. 40 la Brăila şi 30 à 7 m. cu 5 fr. 40 la Galaţi; ***Gh. Anghelescu***, 1500 à 7 m. cu 3 fr. 35 la Găeşti şi 228 à 7 m. cu 3 fr. 70 la Titu; ***N. N. Ghilza***, 1728 à 7 m. cu 3 fr. 35 la Nucet, 1000 à 8 m. cu 3 fr 80 la Conţeşti, 500 à 9 m. cu 7 fr. la Ciocăneşti, 200 à 10 m. cu 9 fr., 50 à 12 m. cu 12 fr., 44 à 14 m. cu 16 fr. la Ciocăneşti; ***V. Rusănescu*** 1728 à 7 m. cu 3 fr. 95, 1377 à 8 m. cu 4 fr. 95, 500 à 9 m. cu 6 fr. la Titu.

D-l ***Arnold Spychiger*** din Elveţia a oferit stilpi telegrafici injectaţi cu sulfat de cupru cum se întrebuinţează în Franţa şi în alte ţări. Oferta nu a fost primită pe de o parte din cauza preţului prea ridicat, pe de altă parte din cauză că cerea ca recepţia să se facă în Elveţia.

* * *

La 21 Ianuarie s'a ţinut la direcţia C. F. R. licitaţie pentru furnizarea de traverse speciale şi anume 242 m. c. pentru divizia I, şi 290 m. c. pentru divizia III. Ofertele primite sînt:

B. I. Treifeld cu 45 fr. 50 bani m. c. pentru divizia I şi 48 fr. pentru divizia III, Huşi; ***C. N. Vasiliu*** cu 50 fr. m. c. pentru ambele diviziĭ la Roman, Cărbuneşti şi Filiaşi, cu un rabat de 1% dacă i se acordă întreaga furnitură; ***I. Dumitrescu*** cu 50 fr. m. c. pentru ambele diviziuni la Strehaia şi Filiaşi, însă n'a depus garanţia; ***Er. Kuntze*** cu 51 fr. 45 ambele diviziuni la Tg.-Jiu; ***Carl Schlesinger*** pentru divizia III 50 m. c. cu 50 fr. şi 240 m. c. cu 68 fr, la Roşiori, pentru div. I, poziţiunele 9—14 cu 48 fr. şi restul cu 68 fr. la Arceşti; ***B. Moscovici***, divizia III 54 fr. la Todireni; fraţii ***Iancu*** şi ***Similovici*** divizia III cu 52 fr. 95 la Ruginoasa şi Hălăuceşti; ***D. Stamatopol*** ambele diviziuni cu 53 fr. la Romula Vlădulenĭ, Balş şi Filiaşi; ***Anton Zenide***, divizia III cu 54 fr. la

Mătăsaru; *I. Sigler* și *Max Vecsler*, ambele diviziuni cu 19 fr. la Liteni și Botoșani; *Stelian Stoenescu* pentru o parte din furnitură cu 50 fr. 50 la Brazi și Ploești.

INFORMAȚIUNI

Anul acesta se vor ține trei conferințe, după următorul program:

In ziua de 9 Martie a. c., D-l *A. Lazurian*, inginer silvic, va trata următorul subiect: **Nici o cultură fără pădure, nici o pădure fără cultură.**

In ziua de 16 Martie a. c., D-l *P. Grunau*, silvicultor-șef, va vorbi despre: **Necesitatea modificărei dispozițiunilor penale ale codului silvic.**

In ziua de 23 Martie a. c., D-l *Ilie Păunescu-Circea*, profesor, va vorbi **Despre diferitele metode întrebuințate pentru conservarea lemnelor, în special metodele chimice.**

Conferințele se vor ține în zilele indicate, la orele 9 seara, la sediul Societățeĭ (localul Ad-țieĭ Domeniului Coroaneĭ, str. Știrbeĭ-Vodă No. 3).

* * *

Vînzări de păduri spre exploatare. — Pînă la 1 Ianuarie s'au ținut de serviciul silvic 4 licitațiuni, al căror rezultat a fost:

Data licitației	No. pădurilor licitate	No. pădurilor vîndute	Suma totală de vînzare Lei	Suma totală de vînzare B.	Suma de încasat 1901—1902 Lei	Suma de încasat 1901—1902 B.	
Seria I							
Iunie—Iulie . .	218	21	340.427	44	94.155	19	
Seria II							
Septemvrie . .	293*	76	1.479.106	55	496.814	82	* din cari 96 puse din nou în vînzare.
Seria III							
Noemvrie . .	293*	99	1.530.432	81	430.496	22	* id. 76.
Seria IV							
Decemvrie . . .	192	12	243.540	49	62.646	47	
Total		208	3.593.507	29	1.084 112	70	
Tarcău	1	1	1.655.711	87	82.785	60	* Suma de încasat anual este a 20-a parte din suma totală de vînzare, care însă poate varia.
Total		209	5 249.219	16	1 666.898	30	

Adecă s'au vîndut 209 păduri din 391 cîte au fost scoase în vînzare, aşa că au rămas nevîndute încă 182 păduri.

* * *

Prin tabloul de mai jos se póte vedea sumele acordate de Stat ca avantaje, fabricelor de cherestea ce se bucură de avantajele legei industriale, în comparaţie cu sumele totale acordate pentru toate fabricele.

AVANTAJELE ACORDATE ANUAL										Avantaje acordate odată pentru tot-d'a-una	
Scutiri de impozite		Reduceri C. F. R.		Scutiri de taxe vamale		Prime de încurajare		Total			
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
TOATE FABRICELE											
1.637.849 94		772.537 07		5.791.899 75		2.906.737 68		11.109.024 44		1.755.697 20	
CHERESTEA											
268.136 38		37.725 85		349.181	—	—	—	655.093 23		69.310	—

* * *

Licitaţii de păduri. — Un număr de 236 păduri ale Statului formînd seria V, se vor licita precum urmează:

1. La 12 Februarie, 47 păduri la Slatina, Bacău, Constanţa.
2. » 14 » 60 » » Piteşti şi Bîrlad.
3. » 16 » 89 » » Buzău Craiova şi Iaşi.
4. » 17 » 40 » » Bucureşti.

* * *

Licitaţii pentru aprovizionări de lemne pe anul 1902—1903:

1. La 18 Februarie la Comandamentul corp. II (Bucureşti) pentru 6.786.000 kgr. lemne de foc.
2. La 20 Februarie la Comandamentul corp. III (Galaţi) pentru 15.247.131 kgr. lemne de foc.
3. La 20 Februarie la Comandamentul corp. I (Craiova) pentru 9.351.400 kgr. lemne de foc.

* * *

La 22 Februarie se vor ţine licitaţii pentru arendarea moşiilor Statului pe un period de 10 ani, începător de la 23 Aprilie 1903.

* * *

D-l *Ilie Păunescu*, profesor definitiv la şcoala specială de silvicultură de la Brăneşti a fost numit membru în comisia

permanentă a şcoalelor pendinte de Min. Domeniilor, în locul D-lui *P. Antonescu*, demisionat.

* * *

D-l *Al. Mărculescu*, fost inspector silvic cl. II, a fost numit şef de biurou cl. I în administraţia centrală, direcţia agriculturei.

* * *

La sfîrşitul lui Februarie va apare «*Călăuza silvicultorului*», un volum de aproape 400 pagini. Preţul 3 lei.

* * *

Proiect de budget pentru 1902—1903

Serviciul pădurilor

§ 1. Personal

No	NUMIREA FUNCŢIUNILOR	RETRIBUŢIUNI MENSUALE Lei	Gradaţiuni	Diverse	Spese	ANUALE
		Lei | B	Lei | B	Lei | B.	Lei | B.	Lei | B.
3	Inspector cl. I [1].	476 —	— —	— —	159 —	22.860 —
6	» » II	375 —	— —	— —	126 —	36.072 —
7	Silvicultori şefi cl. I	351 —	— —	— —	— —	29.484 —
9	» » » II	312 —	— —	— —	— —	33 696 —
18	» » » III . . .	272 —	— —	— —	— —	58.752 —
46	» cl. I.	227 —	— —	— —	— —	125.304 —
61	» » II	183 —	— —	— —	— —	133.956 —
4	» asistenţi	141 —	— —	— —	— —	6.768 —
1	Archivar.	272 —	— —	— —	— —	3.264 —
1	Impiegat cl. II	183 —	— —	— —	— —	2.196 —
6	Impiegaţi » IV	114 —	— —	— —	— —	8.208 —
6	Copişti.	95 —	— —	— —	— —	6.840 —
1	Desemnator (impiegat cl. IV)	114 —	— —	— —	— —	1.368 —
12	Brigadieri cl. I	77 —	— —	15 —	— —	13.248 —
22	» » II	62 —	— —	15 —	— —	20.328 —
100	» » III	48 —	— —	— —	— —	57.600 —
10	Cameriştî la regiuni. . .	— —	— —	30 —	— —	3.600 —
200	Pădurari şefi	— —	— —	30 —	— —	72.000 —
100	» cl. I p. paza pădur.	— —	— —	25 —	— —	30.000 —
200	» » II	— —	— —	20 —	— —	48.000 —
100	» » III la reged. oc.	— —	— —	15 —	— —	18.000 —
900	» » III p. paza padur.	— —	— —	15 —	— —	162.000 —
500	Confiniştî	— —	— —	8 33	— —	50.000 —
	Spese de transport pentru 29 silvicultori-şefi atraşaţi la regiuni.	— —	— —	— —	141 —	49.068 —
	Idem pentru 100 şefi de ocoale	— —	— —	— —	85 —	102 000 —
	Totalul pers. serv.	— —	— —	— —	— —	1.094.612 —

[1]) Unul dintre inspectorii cl. I sau II va fi însărcinat, prin delegaţie dată de minister, cu conducerea serviciului.

§ 2. **Material**

Natura Serviciilor şi a Cheltuelilor	CREDITE Cerute pe 1902 1903 Lei	B.	Acordate pe 1901—1902 Lei	B.
Spese de cancelarie, registre, imprimate, material pentru desemn, cheltueli mărunte, etc.	8.000	—	—	—
Furnituri de cancelarie şi diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile celor 10 regiuni silvice.	2.500			
Mobilier de cancelarie şi repararea celui existent pentru cele 10 regiuni silvice	2.500		16000	—
Luminatul şi incălzitul cancelariilor celor 10 regiuni silvice.	1.500	—		
Plata chiriilor cancelariilor celor 10 regiuni silvice	12.000	—		
Furnituri de cancelarie şi diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile celor 100 ocoale silvice	2.500	—	2.500	—
Luminatul şi incălzitul cancelariilor ocoalelor silvice	1.500	—		
Mobilier de cancelarie şi repararea celui existent pentru serviciul central	700	—	—	—
Cheltueli de telegraf, telefon, poştă şi instalaţiunile necesare	1.600	—	—	—
Chiria cancelariilor a 23 ocoale silvice, carî n'au case pentru cancelarie construite de Stat	5.000	—	5.000	—
Cumpărare de instrumente topografice şi silvice pentru serviciul central şi exterior, cum : instrumente topografice, ciocane silvice, table pentru oprirea vînatului, puscî, cartuşe, sigilii, insigne, compase forestiere, etc. şi repararea celor existente.	3.000	—	2.000	—
Cumpărare de luntrii pentru paza ostroavelor şi zăvoaielor şi repararea celor existente.	500	—	500	—
Repararea şi intreţinerea caselor forestiere, construite pentru şefii de ocoale, brigadierî şi pădurarî ; construire de atenanse la casele existente, construcţiuni de noui case forestiere şi imprejmuirea celor construite	10.000	—	—	—
Muzăul silvic	1.000	—	500	—
Indemnizaţii, cheltueli de transport şi deplasare pentru agenţii silvicî mutaţi în interes de serviciu, spese şi cheltueli de transport pentru inspecţiuni şi delegaţiuni în serviciul pădurilor	8.000	—	—	—
Plata permiselor permanente şi certificatelor de călătorie pe C. F. R. pentru personalul silvic	15.000	—	—	—
Infiinţarea unei staţiuni de experimentaţie forestieră, cumpărarea instrumentelor şi furniturilor necesare pentru funcţionarea ei.	2.000	—	—	—
Subvenţia societăţei «Progresul silvic», pentru studiile, publicaţiunile şi lucrările ce face în interesul economiei forestiere.	500	—	—	—
Premii pentru distrugerea insectelor şi fiarelor vătămătoare, materiaî şi unelte pentru distrugere, faceri de vînătorî oficiale, etc.	1.000	—	—	—
Totalul materialului	78.800	—	26.500	—

Următoarele avansări, numiri şi mutări s'au făcut în corpul silvic până la 1 Februarie a. c.:

Prin decisia de la 22 Decembrie 1901. D-nu *Th. Trifănescu*, *David Petrescu* şi *Petre Grigoriu* aŭ fost primiţi în serviciul silvic cu gradul de silvicultori asistenţi, pe ziua de 1 Ianuarie şi numiţi ca şefi ai ocoalelor silvice Tarcău, Ciucurova şi Constanţa.

D-l silv. şef cl. III *D. Ionescu Zane*, ataşat la regiunea VII (Piteşti) a fost mutat la regiunea VIII (Slatina), în locul D-lui silv. şef cl. II *Gh. Popescu*, care a fost mutat la regiunea VII.

D-l silvicultor cl. I *Th. Spirescu*, a fost înaintat pe ziua de 20 Ianuarie a. c. la gradul de silvicultor şef cl. III în locul D-lui *Er. Gheorghiu* trecut în serviciul Eforiei aşezămintelor Brîncoveneşti;

D-l silvicultor cl. II *D. Dedu*, a fost înaintat silvicultor cl. I.

D-l *P. Dancor*, fost silvicultor cl. II, a fost reprimit cu acelaş grad în locul vacant.

* * *

Până la 1 Februarie a. c., aŭ plătit cotizaţiile şi abonamentele pe anul 1901, următoarele persoane:

Membrii: Adolph Chr., Angelin Al., Antipa Gr., Antoniu Gh., Broşteanu C., Brote V., Busuioc V., Candale Al., Cartianu Th., Chihaia I P., Dobrescu D., Galleriu Th., Georgescu N. (Sinaia), Gheorghiu Ernest, Manolescu C. R., Moldoveanu I., Munteanu V., Orescu C. Al., Patrulius D., Popovici N. G., Rozescu I., Saegiu N., Virnav V., Grumăzescu H., Neagoe B. D., Belinschi Gh. D., Candiani I. A., Armăşescu C., Preoup A., Popescu I., Codrescu C. Gh., Marinescu N.; adică în total 63 din 195.

Abonaţi: General Gh. Manu, Săvuicu Gh., Sturza D., general Wartiadi; adică 13 din 66.

ERATA

In No. din Decemvrie pag. 366, în loc de «Saplenţa» să se citească *„Sapienţa"*.

CLIMA ANULUI 1901 st. n.

la Bucureşti-Filaret

Anul 1901 la Bucureşti Filaret a fost aproape tot atît de călduros ca şi un an normal. El a fost caracterizat printr'o căldură simţitoare a lunilor Martie şi Decemvrie, a căror temperaturi mijlocii aŭ întrecut normalele respective cu două şi cinci grade şi printr'o temperatură mai rece a lunilor Ianuarie, Iulie şi August.

Acest an a început din prima sa zi cu un frig simţitor şi zăpadă multă şi viscole care aŭ înzăpădit liniile ferate şi cele-l'alte căi de comunicaţiune. Perioda cea mai friguroasă a avut loc de la 1 la 18 Ianuarie, în ziua de 4 termometru coborîndu-se — 21°.0, care este cea mai coborîtă temperatură din cursul acestui an. In anul 1888 frigul ajunsese la — 30°.5. Zile cu îngheţ aŭ fost 91 dintre care 29 de iarnă, de obiceiŭ avem 108

zile cu îngheț dintre care 37 de iarnă. In Februarie a fost ger simțitor la mijlocul decadei a doua și către finele său; iar Martie timp admirabil de frumos; Aprilie și Iunie ceva mai călduroase, Maiu obicinuit de călduros, Iulie și August ceva mai reci. Septemvrie și Octomvrie normale iar Decemvrie foarte frumos și călduros. Cea mai înaltă temperatură absolută 35°.0 a fost la 31 Iulie. In 1896 am avut 40°.8 în August. Perioda cea mai călduroasă a fost de la 24 Iulie la 2 August. Zile de vară au fost 109 ca și într'un an normal; cea din urmă zi de vară a fost la 7 Octomvrie și la 2 Noemvrie prima zi de îngheț.

Precipitațiunile atmosferice din cursul acestui an au fost mai abondente ca de obiceiu; cantitatea totală 682 mm. fiind cu aproape 100 mm mai mare ca normala. Februarie, August și Octomvrie au fost excesiv de ploioase, Aprilie, Maiu și Iulie secetoase, iar în restul lunilor s'a adunat cantități de ploae carî diferă prea puțin de valorile normale. In August cantitatea de apă adunată întrece pe toate cîte s'au obținut în această lună de la 1864 pînă acum. Am avut în total 138 zile de precipitațiuni atmosferice, dintre acestea în 21 a nins. Grosimea totală a stratului de zăpadă ce a căzut la București a fost 138 cm., ea a acoperit solul în 58 zile. Ceața a fost foarte frecventă în Ianuarie, prima decadă din Februarie și mai ales în Decemvrie, cînd într'unele zile ea a fost excesiv de deasă. In total au fost 69 zile cu ceață ca și 'n anul trecut; într'un an normal nu sînt de cît 40.

Soarele a strălucit în total 2250 ore; cu 28 ore mai mult ca într'un an normal. In luna lui Septemvrie el a strălucit mult mai puțin ca de obiceiu, pe cînd în Noemvrie el a strălucit mai mult ca în toți anii de cînd se fac observațiuni heliografice la București; tocmai contrariu de ce a avut loc anul trecut. In cursul anului am avut 95 zile senine, 138 noroase și 132 acoperite.

Intre fenomenele mai rarî ce s'au observat în cursul acestui an putem cita: ploaia cu pămînt nisipos din ziua de 21 Martie, halo solar din dimineața de 8 Maiu, ploile de gîndaci din lunile Iulie și August și eclipsa solară din dimineața de 11 Noemvrie.

In cursul anului acesta s'au simțit la București patru cutremure de pămînt: la 31 Martie 9h. 12m. a. m. a avut loc un cutremur de o intensitate destul de mare dar mai ales lung, avînd durata de 59s. în aceiași zi la 1h. 30m. p. m. s'a simțit un al doilea cutremur foarte slab și de scurtă durată, la 2 Aprilie 6h 58m. p. m. și la 28 Septemvrie 8h. 11m. p. m. au avut loc cutremure de pămînt de asemenea foarte slabe.

Producțiunea cerealelor în anul acesta a fost satisfăcătoare, cu deosebire în privința cantității, calitatea și coloarea fiind puțin alterată, din cauza desei ploi ce au avut loc în epoca lor de maturitate. Fructele au fost în general puține, din cauza brumei ce a căzut în Aprilie pe timpul înfloririi precum și din causa prea multor omizi ce s'au semnalat în cursul acestei primăveri. Viile au produs excesiv de puțin și de calitate proastă, din cauză că au fost atacate de mană. Finețele au produs foarte mult, ele au fost cosite de două și chiar de trei ori.

Institutul Meteorologic.

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, Bucuresci.

CONFERINȚELE SILVICE[1])

Domnilor și scumpi colegi,

Intruniți astă-zi la cea d'întîi din conferințele noastre din anul curent, țiu a ve mulțumi înainte de toate pentru graba cu care ați venit, și în deosebi colegilor conferențiarĭ, Domniĭ Lazurian, Grunau și Păunescu, pentru bunăvoința și munca ce au pus pentru a ne întreține.

Subiectele ce vor trata fiind din cele mai interesante și mai actuale, acum cînd toți au ochiĭ îndreptați asupra silvicultureĭ și agricultureĭ țareĭ noastre, nu me îndoesc că vor avea toată atențiunea D-v. și că conferința de astăseară va fi un îndemn mai mult pentru a ne aduna și la cele-l-alte două în număr mult mai mare.

Amintind încă, că sînt 9 ani de cînd ținem conferințe, în care timp am avut satisfacțiunea a vedea societatea noastră apropiindu-se tot mai mult de țintă: exploatarea rațională a pădurilor și îmbrățișată tot cu mai multă căldură de ceĭ dornicĭ pentru binele scumpeĭ noastre patriĭ, dau cuvîntul colegului D-l. Lazurian.

1) Aceasta cuvîntare a fost rostită la societatea noastră, în ziua de 9 Martie a. c. de D-l *I. Kalinderu*, Președintele societății, cu ocazia deschiderei conferințelor din acest an.

„NICI O CULTURA FARA PADURE, NICI O PADURE FARA CULTURA"

Pentru a pune mai mult în evidenţă rolul important pe care pădurile 'l-au în rostul naturei şi în economia naţională a popoarelor, am ales ca subiect pentru actuala conferinţă deviza pusă pe emblema calendarului forestier a lui *Fromme* din Viena :

«Nicĭ o cultură fără pădure, nicĭ o pădure fără cultură».

La prima vedere, această deviză s'ar părea paradoxală şi imposibilă, dacă considerăm că pădurile sînt un product spontaneu al naturei sau, după cum zice Romînul, că pădurile le-a făcut D-zeu, şi că tocmai progresul şi cultura sînt inimicii cei mai mari ai pădurilor ; fiind-că, după cum zice Buffon, cu cît o ţară este locuită de timp mai îndelungat, cu atîta e mai săracă în păduri şi apă... Dar aprofundînd mai mult chestiunea, pe care ne-am propus a o trata, ne vom convinge că o cultură raţională şi durabilă nu poate exista fără concursul bine făcător al pădurilor, precum nicĭ pădurile nu mai pot prospera şi cerespunde scopului pentru care se susţin fără o cultură sistematică.

Să analizăm dar prima parte a acestei devize : *«Nicĭ o cultură fără pădure».*

Este fapt incontestabil că o localitate ca să poată fi populată şi accesibilă unei culturi mai intensive, trebue înainte de toate să aibă o climă suportabilă şi un pămînt fructifer ; prin urmare clima şi solul sînt factorii principali de la cari depinde stabilirea şi desvoltarea unei culturi durabile.

Sub numirea de climă înţelegem starea mediă a atmosferei la un punct oare-care al globului, sub influenţa fenomenelor meteorologice.

Clima este litorală, continentală şi locală. Primele fiind în genere mai constante, vom avea în vedere mai mult clima locală, care adese ori se estinde asupra unor întregi ţinuturi sau ţărişoare.

Unii autori ca Presser, Liebich, Blanqui etc., susţin că pădurile au o deosebită influenţă asupra climei şi se silesc

a demonstra această asertiune cu diferite exemple istorice şi de actualitate.

Alţii însă ca Sargent, Brandis, Geyer, Engler, Lorenz de Liburnau etc., contestă pădurilor orice influenţă sau, în cazul cel mai favorabil, o reduce la un minimum foarte modest. In special Engler afirmă că clima e un factor de la care depinde vegetaţia arborilor şi a pădurilor şi care le imprimează nuanţele cele mai fine. Prin urmare, cine susţine că pădurea are vre-o influenţă deosebită asupra climei unui ţinut, acela ia efectul drept cauză.

Dacă luăm însă în considerare că, cu cît fenomenele metereologice se succed într'un mod mai puţin brusc şi fără de a atinge estremele, cu atîta şi clima este mai dulce şi mai favorabilă sănătăţii şi progresului economic al unei regiuni, o însemnătate climaterică nu se poate contesta pădurilor; căci ele calmează extremele de temperatură. Intr'o localitate păduroasă iernele sînt mai dulci şi verile mai răcoroase. Ele măresc gradul de umiditate al aerului şi al pămîntului şi procură adăpost contra vînturilor rele şi vehemente, slăbindu-le în mod mecanic.

Intru cît priveşte influenţa pădurilor asupra căderilor meteorice, de la cari depinde în mare parte fertilitatea unui ţinut, chestiunea e foarte controversată şi pînă acuma nu s'a putut lămuri în mod definitiv nici din scrierile geografilor, a naturaliştilor sau din datele obţinute pînă 'n prezent la diferite staţiuni forestiere meteorologice.

Cauza poate să fie şi modul de instalaţiune al staţiunilor.

Mai toate fiind aşezate în interiorul masivelor sau într'o apropriere relativă de ele, stau mai mult sau mai puţin sub influenţa atmosferică a pădurilor, de aceia deosebirile nu s'au putut remarca în mod complect. S'a constatat însă că există o diferenţă între temperatura din pădure şi cea de cîmp, care în timpul verei se poate urca pînă la 8°; de asemenea că se urmează o continuă mişcare în virtutea legei de difusiune a straturilor de aer din pădure, săturate de vapori de apă foarte fini, în straturile de aer din cîmp.

Această tendinţă de echilibrare a aerului provoacă curenţii ce sunt cu atîta mai pronunţaţi cu cît e mai mare

diferenţa între temperatura aerului din pădure şi aceluĭ de cîmp.

Dacă vom admite cu Ebermayer, că o pădure de fag la etatea de 115 anĭ secretează pe fie-care hectar zilnic cîte 26.000 litri de apă în vaporĭ foarte finĭ, trebue să recunoaştem în mod logic că procesul de difusiune al aerului de pădure maĭ umed în cel de cîmp maĭ uscat, nu poate rămîne fără efect salutar asupra frechenţeĭ şi asupra cantităţiĭ căderilor meteorice. In consecinţă, acest efect va fi cu atît maĭ favorabil cu cît e maĭ mare întinderea pădurilor şi maĭ raţională repartiţia lor pe suprafaţa pămîntului.

Cel puţin nu se poate nega şi o tristă experienţă ne demonstră, că prin devastarea pădurilor se provoacă înrăutăţirea climeĭ, uscarea pămîntului şi sterilitatea luĭ, plus că ţinuturĭ întregĭ sunt expuse inundăreĭ şi pustiireĭ.

Istoria antichităţeĭ ne reaminteşte de luncile mănoase ale Eufratului şi ale Tigrului, unde azĭ abia se maĭ găseşte o vegetaţie de stepă. Asia micĭ şi Grecia, odinioară aşa de avute în pădurĭ şi isvoare, azĭ sunt secĭ şi pline de praf. Livezile grase ale Palestineĭ, unde păşteau renumiţiĭ taurĭ aĭ luĭ Basan, au dispărut odată cu distrugerea pădurilor de stejar ce populau munţiĭ de carĭ aminteşte Isaïa; iar în locul lor azĭ un teren sărăcăcios abia maĭ astîmpără foamea caprelor, unicul animal domestic al economieĭ proletare.

Sicilia, grînarul Romeĭ, azĭ e sterilă. Blanqui scrie în «Journal des Economistes» că, graţie despăduririlor, în curînd se va intrepune un deşert între Piemont şi Provence.

In Campagna di Roma, au dispărut oraşe, vile şi grădinĭ împreună cu pădurile.

De altă parte, în delta Nilului, înainte de împăduririle făcute de Mehmed Ali şi de Ibrahim Paşa, abia dacă erau cîte 5 zile ploaie pe an; acum, după executarea acelor plantaţiunĭ, revin în termen mediu cîte 50 zile de ploaie pe fie care an.

Dar întru cît priveşte influenţa despăduririlor asupra căderilor meteorice, Quito şi Peru ne prezintă un contrast remarcabil. Pe coasta vestică a Peruluĭ, ce e despădurită, vegetaţia e săracă şi puţinele ploĭ cad numaĭ iarna, pe cînd în munţiĭ din Quito fiind bine populaţĭ, adese-orĭ vara cerul e înourat şi plouă abundent.

In tot cazul, este un trist adevăr istoric că, de cîte ori mîna omului a atins în mod neîndemînatec imperiul pădurilor, au urmat goluri şi deşerturi inconsolabile!

O influenţă incontestabilă exercită pădurile asupra regimului apelor, prin facultatea de absorbţiune şi retenţiune a căderilor meteorice, prin împiedicarea mecanică a scurgerei lor şi prin diminuarea spălarei şi a transportului de prund, pietriş, pămînt etc.

S'a observat că cantitatea de apă a rîurilor şi a fluviilor a scăzut şi scade în continuu prin devastarea pădurilor şi multe fabrici, avizate la forţa motrice a apelor, cum sînt ferăstraele etc., trebue să înceteze saŭ, în cel mai favorabil caz, să'şi reducă debitul, fiind-că apele seacă în mare parte a anului.

Se poate susţine cu drept cuvînt că toate ţările carî n'aŭ ştiut proteja pădurile, sufer de această calamitate într'un grad mai mare saŭ mai mic.

Pentru ca să ne explicăm acest fenomen destul de dăunător pentru avuţia naţională a unei ţări, vom arunca o scurtă privire asupra formaţiunii şi dispariţiunii isvoarelor.

Isvoarele se produc de apele meteorice carî, pătrunzînd în pămînt, daŭ de un strat impermeabil, pe lîngă care se scurg pînă ce iarăşi es la suprafaţă, bine înţeles, în punctele ce sînt mai aproape de acest strat, distanţa calculată în direcţiune verticală.

Intru cît priveşte formarea isvoarelor şi abudenţa lor, aceasta depinde de compoziţia solului, adică de permeabilitatea straturilor, de configuraţia luî şi de poziţia geografică. Dar cu cît pierderea la suprafaţă este mai mică, bună oară ca în păduri, cu atîta izvoarele se alimentează mai regulat şi mai abundent. Prin urmare şi în acest caz pădurea are rolul ei destul de important şi de multe ori aproape decisiv, cu deosebire în poziţiile mai joase ce sînt pînă la o înălţime absolută de 800 m.: căci de la această înălţime în sus, căderile meteorice fiind destul de dese, evaporaţia mică şi timpul de vegetaţie redus, influenţa vegetaţiunii ce acoperă solul, se manifestă mai mult asupra poziţiilor stîncoase şi asupra inclinaţiunilor mai marî. Aci pădurile opresc în mod mecanic scurgerea repede a ploilor şi a zăpezilor şi le reţin pentru alimentarea treptată a isvoarelor.

In păduri, omăturile se topesc mai încet şi ploia ce cade, parte se evaporează prin frunze şi parte se absoarbe cu încetul de foi şi de muşchiu, înlăturîndu-se cu acest mod inundaţiile spontanee; iar prisosul apei se conduce în pămînt, care este humos şi mobil, pentru a servi la întreţinerea vegetaţiei şi la alimentarea pîraelor, pe cînd după coastele golaşe apa se scurge repede în vale, formînd mii de scursuri ce se măresc din an în an. Cu cît muntele este mai repede cu atîta şi scurgerea se accelerează şi spală totul în calea sa. Pîraele şi rîurile se umflă, ies din albia lor şi inundă agrii după şes, umplendu-i cu nisip şi pietriş şi lăsînd mizeria şi peirea în urma lor.

După cum vedem, pădurile sunt un reservoriu pentru isvoare, pîrae, rîuri etc., ele favorizează scurgerea lină şi regulată a apelor, garantează rîurilor un debit egal şi apără contra inundaţiilor; ceea-ce are o mare influenţă asupra desvoltării industriei, a economiei agricole, a comerciului prin înlesnirea navigaţiei şi, în fine, asupra faptului ca un ţinut se poată fi locuit şi se poată atinge un grad mai mare de prosperitate economică. Intr'un cuvînt, putem zice că pădurile sînt isvoarele de bogăţie directe şi indirecte ale popoarelor.

Dacă luăm în consideraţie posibilitatea ca un ţinut să fie locuit şi se desvoalte un progres economic, trebue să recunoaştem că adese-ori regiunile cele mai fertile sînt mai mult ameninţate de inundaţiuni şi potmoliri, cînd pădurile se devastează la sorgintea lor. In asemenea cazuri nenorocite, aceste ţinuturi trebue să lupte cu mari sacrificii, pentru a'şi asigura existenţa: trebue să construiască digurî înalte şi puternice, pentru a opri valurile turbate ale apelor. Dar şi aceste apărătoare destul de scumpe abia dacă pot dura cîţi-va ani, căci torenţii cară în continuu prund şi nisip şi'şi ridică albia. Ca contrast, rîurile ce curg dintr'o regiune împădurită nici-odată nu vin cu o vehemenţă aşa periculoasă, nici aduc cu sine atîta pietriş şi nisip ca cele ce'şi iau originea din localităţi despădurite.

După cum am indicat deja mai sus, cînd am tratat de influenţa pădurilor asupra regimului apelor, protecţiunea pădurilor se bazează în prima linie pe facultatea de absorbţiune şi retenţiune a căderilor meteorice. O parte din ploaia

şi zăpada ce cade în decursul anului, nu ajunge la pămînt şi, după Ebermayer, în termen mediu, cam 20% se reţine şi evaporează de coroana arborilor. Din cele 80% carî ajung la pămînt, parte se reţine de pătura de foî sau de muşchiŭ ce acoperă solul, parte iarăşi se evaporează sau se scurge; însă evaporarea în pădure este cu 61% mai mică ca în locurile libere, fiind-că pămîntul din pădure e mai rece şi curenţii de aer mai slabî.

Evaporaţia în interiorul pădurii se evaluează în termen mediu cu 10%; dar totalul evaporaţiunilor se poate taxa cu 30%.

După Ebermayer, pădurea consumă cam 55% din căderile meteorice, din carî scăzînd cele 30% pierdute prin evaporaţie, mai rămîn aproximativ vr'o 25% pentru trebuinţele vegetaţieî. Restul de 45% se conduce în interiorul pămîntuluî şi formează rezervoriul pentru vegetaţie şi pentru alimentarea izvoarelor.

In linica a doua, pădurile împiedică în mod mecanic scurgerea repede a apelor prin nenumăratele obstacole pe care natura le-a aşternut în calea lor, cum sînt foile, muşchiul, surcelele, crăcile, arborii căzuţi etc., iar prin consistenţa pronunţată a solului, străbătut de milioane de rădăcinî, 'l apără contra spălăriî şi minăriî cauzate de ploî marî; de aceea în pădure eroziunile nicî-odată nu pot lua formele şi întinderile prăpăstioase ca în cîmpul deschis, nicî se formează atîtea scursurî saŭ se transpoartă la vale subsolul de pietriş, pentru a umple şi îneca cămpiile.

Dintre toţî aceştî factorî, rolul cel mai important şi adesc-orî decisiv 'l are acoperămîntul vegetal al solului şi în special muşchiul din pădurile reşinoase.

Din cercetările luî Gorvig asupra facultăţiî muşchiuluî de a reţine apa, rezultă că muşchiul uscat poate absorbi într'o minută de 6 orî atîta apă cît e greutatea sa. Cantitatea de apă a uneî pături de muşchiu corespunde unuî strat de apă înalt de 4½ milimetri şi în pădure, unde aceştî muşchî se desvoltă în mod abundent, stratul de apă se poate calcula la un centimetru înălţime. Insă, pe lîngă facultatea de absorbţiune a tigelor de muşchiu, trebue să mai luăm în consideraţie capilaritatea lor precum şi proprietatea pămîntuluî vegetal de a suge apa în continuu. Cu acest mod, solul

împădurit şi bine acoperit poate absorbi un strat de apă de 2—3 centimetri, iar o milă pătrată de pădure poate reţine 1—1½ milion de m. cubi de apă.

In fine, se póte conchide la următoarele: In unele cazuri o diferinţă de 20—30 m. cubi de apă pe secundă, pe o suprafaţă de o milă pătrată, decide dacă o ploae mare poate fi sau nu dezastruoasă. O suprafaţă nudă va produce cu 55.000 secunde, adecă cu 15 ore, mai curind acele 20—30 m. cubi de apă, de cit una împădurită. Şi, dacă considerăm că mai adese-ori apele cele mari sunt de scurtă durată, trebue să se recunoască în mod incontestabil, că la munte pădurile exercită o acţiune salutară. Drept ilustraţiune, vom aminti că, înainte de devastarea pădurilor, valea Saonei din Franţa abia după o ploaie de 9 zile se umfla şi devenia ameninţătoare, pe cind în presinte, după 9 ore de ploaie, apa se revarsă şi inundează culturile d'imprejur.

Dar, pentru ca să putem aprecia într'un mod mai complect aceste calităţi inerente pădurilor, graţie cărora se întreţine alimentarea regulată a izvoarelor şi repartiţia apelor şi cari atenuiază şi abat pericolele provocate de ploi mari, de lavine etc.; vom enumera aci cite-va date de descrierea călătoriilor făcute de Francisc Miler, fost inginer al Căilor ferate bavareze.

In aceste descrieri numitul autor depinge cu culorile cele mai posomorîte nenorocirile produse prin devastările pădurilor şi arată cum văile fertile ca Lechs, Iller, a Rhonului superior, Isar, Inn, ale Dunărei superioare etc. sînt într'un aşa de mare grad ameninţate de torenţii de munte, ce dau în ele, în cit existenţa lor e într'un continuu pericol. Albiile naturale ale acestor torenţi sînt părăsite în mare parte, croindu-se mereu nouĭ scurgeri, pe unde mai 'nainte erau livezi şi agri. Noile albiĭ iarăşi se umplu cu prund şi nisip şi se ridică adese-ori mai sus de cit ţărmurii, pentru a se revărsa apoi pe livezi şi semănături, căutindu-şi alte scurgeri. In valea Fresina, Tolf etc. din Tirol, ţărmurii torenţilor sînt cu 6—10 metri mai 'nalţi de cît localităţile d'imprejur. Se susţine că în Tirol aproape 1/3 parte din terenul propriu culturei agricole, s'a nimicit în decursul secolului trecut şi a devenit infertil din cauza torenţilor de munte. Cine va urmări aceşti torenţi pînă la sorgintea lor şi va observa cu atenţiune de-

vastările ce s'a urmat în ultimele decenii şi cine va cunoaşte împrejurările sub cari s'aŭ comis, acela se va convinge că aceste văi odinioară fructifere, se vor transforma nu peste mult timp în nişte mări de nisip şi pietriş; iar locuitorii vor fi siliţi să le părăsească. In special muntenii vor ajunge, prin devastarea pădurilor, la rolul de simpli proletari şi, fără pădure saŭ alte mijloace de cîştig, vor cădea fatalminte în sarcina Statului.

Ca specimen caracteristic, trebue să mai amintesc că, în multe planuri şi acte de delimitare, am observat pîrae cu o lăţime de 5—10 metri, cari n'aŭ fost scăzute din suprafaţa delimitată. Astă-zi aceste pîrae, în urma distrugerei pădurilor şi surpării terenurilor, aŭ o albie de 40—80 metri, plină de prund şi nisip, în care o mică scursură de apă se pierde printre pietre.

O altă calamitate, provenită în mare parte tot din devastarea pădurilor, dar nu mai puţin dezastruoasă pentru progresul economic şi cultural, sînt nisipurile sburătoare. Depozitele de nisip d'împrejurul rîurilor mai mari, cu deosebire cele de lîngă ţărmurii mărilor, liniştite în decursul timpului sub influenţa bine făcătoare a naturei, s'aŭ pus din nou în mişcare, graţie ignoranţei şi lăcomiei oamenilor. Pădurile ce fixau aceste nisipuri, s'aŭ tăiat fără socoteală, iar terenul s'a arat şi s'a deschis păşunării. Consecinţa fatală nu putea să întîrzie. Stratul vegetal, format în decursul secolilor prin vegetaţia stabilită, a fost consumat în scurt timp, rămîind la suprafaţă nisipul cel fin, pe care vînturile 'l spulberă fără îndurare, acoperind cîmpiile şi satele d'împrejur. Sute de mii de hectare în părţile maritime ale Franţei de Vest N.-V. şi S. V. şi în părţile nordice ale Germaniei, fără a mai aminti de alte ţări, aŭ fost astupate de nisip şi oamenii aŭ trebuit să'şi părăsească vechile locuinţe, pentru a se retrage mai în interiorul ţărei. Dar nu mai departe, chiar la noi în ţară n'am fost scutiţi de această tristă experienţă. In Romanaţi, Dolj şi Severin, nisipurile se întind mereŭ în paguba terenului agricol şi ameninţă populaţia mărginaşă, dacă nu se vor lua grabnice măsuri, pentru a le fixa din nou.

Pentru complectarea importanţei pădurilor în rostul naturei, nu putem trece cu vederea acţiunea lor higienică asupra ţinuturilor şi asupra organizmului omenesc.

In genere se ştie că aerul de pădure, saturat de oxigen şi liber de acid carbonic, e balsamic, profumat şi exercită o acţiune bine-făcătoare şi întremantă asupra organizmelor. Oare, cine nu se simte impresionat în mod special văzînd arborii seculari cu diferitele nuanţe de colorĭ, cu variaţiunile de umbră şi lumină, şi cîtă linişte nu varsă eĭ în sufletul suferind! . . .

Se zice că pădurile sînt o fabrică de oxigen.

Aerul de pădure e curat, adică nu conţine microbĭ şi în această privinţă se apropie de aerul de munte şi de cel maritim. Din observările luĭ Miguel, făcute între anii 1881 şi 1885, rezultă că aerul din centrul Parisuluĭ conţine pe metru pătrat în termen mediu, cam 3910 bacteriĭ, cel din parcul Montsouris însă numaĭ 455. Prin urmare, dacă aerul într'un parc al Parisuluĭ poate fi aşa de curat şi lipsit de bacteriĭ, cu cît maĭ curat şi maĭ igienic trebuie să fie el în pădure?

Insă, pentru a judeca gradul igienic al aeruluĭ, al apeĭ şi al pămîntului, pe lîngă microbiĭ inofensivĭ, trebue să se considere cantitatea celor patogenĭ. Lipsa acestora şi în vederea curenţilor de aer ce continuu vin din pădure, staţiunile de cură se aşează cu predilecţie în apropierea pădurilor, pe coastele sudice şi sud-vestice ce sînt maĭ ridicate şi maĭ adăpostite.

Din cercetările făcute, rezultă că şi natura soluluĭ joacă un rol destul de însemnat în înmulţirea şi răspîndirea bacteriilor pathologice; căcĭ microbiĭ boalelor, răspîndiţĭ prin circulaţia oamenilor, se dezvoltă în mare cantitate, dacă se găsesc în condiţiunĭ de teren şi de climă favorabile. In urmă, uscîndu-se coaja pămîntuluĭ, aceştĭ microbĭ se respîndesc în aer prin ajutorul vînturilor şi sînt introduşi în organizmul omenesc prin respiraţie. Pămînturile impropriĭ pentru dezvoltarea microbilor rămîn imunde.

Pentru ca bacteriile ce sînt niştе ciupercĭ, să se poată dezvolta, le trebue un pămînt vegetal şi gras, cum este pămîntul agricol, grădinele şi cu deosebire pămîntul satelor şi al oraşelor, plin de gunoĭ, de fecale şi de urină; pe cînd cel de pădure fiind maĭ steril şi acru, nu prezintă condiţiunĭ favorabile pentru dezvoltarea acestor ciupercĭ. Pe lîngă aceasta, bacteriile pathogene maĭ au lipsă de o continuă

umiditate a solului, care trebue să conţină apă în stare fluidă în spaţiurile sale capilare, ceea ce nici în pădure nici pe stepe nu se găseşte de cît numai în pămînturile indicate mai sus.

De aceia pînă acum în pădure nu s'a găsit bacterii pathologice; prin urmare, din punctul de vedere higienic, se poate afirma că pămîntul de pădure e curat. Unde pămîntul e curat, este şi aer curat şi apă curată.

Aşa se explică şi importanţa plantaţiunilor de arbori în oraşe. Ea nu consistă numai în purificarea aerului, prin absorbirea diferitelor gaze, ci mai mult în purificarea terenului şi imundarea lui; căci arborii prin rădăcinele lor adînci, pe de o parte drenează terenul, iar pe de altă parte absorb materiile animale şi vegetale, intrate în stare de descompunere, pentru a se nutri. Cu acest mod terenul se curăţă şi, prin formarea unei pajişti sau a unei pături de foi, se opreşte uscarea şi pulverizarea stratului superior, care ar conţine bacterii şi răspîndirea lor în aer.

S'a observat că şi faţă de holeră pădurile sînt un mijloc de apărare eficace. De asemenea se comportă pădurile faţă de frigurile galbene. In Virginia şi Carolina s'a constatat că pînă ce locurile băltoase sînt populate cu păduri, nu prezintă pericole pentru europeni; dar îndată ce pădurile se taie, acele locuri devin nesănătoase.

In mlaştinele toscane s'au plantat, din ordinul autorităţilor, cîte 3—4 rînduri de plopi, pentru a opri curentele de aer din ţinuturile malarice, şi au dat bune rezultate.

Se poate [illegible] afirma cu drept cuvînt că multe localităţi nesănătoase, s'au îndreptat prin plantaţiuni şi au devenit mai accesibile culturei.

Şi acum, dacă vom privi în jurul nostru, ori unde şi în ori-ce condiţiune socială ne-am găsi, vedem că aproape toate obiectele indispensabile existenţei şi culturei sînt făcute din lemn sau cel puţin în combinaţie cu lemnul. De la construcţiunile cele mai mari pînă la lucrurile cele mai fine, lemnul e nelipsit. Ca combustibil, alină cerinţa cea mai elementară şi, în acelaş timp, concură la progresul general prin puterea calorică ce dezvoltă; iar ca lemn de lucru, de construcţie etc. satisface trebuinţele casnice, economice, publice etc. şi alimentează industria şi comerciul, mărind avuţia naţională.

De şi geniul uman tinde neîncetat a înlocui materialul

lemnos cu diferite metale, minerale etc., putem afirma cu conştiinţa liniştită că cu cît va progresa mai mult cultura cu atît şi trebuinţele lemnoase vor creşte, fiind că există un raport direct între cultură şi pădure.

Din cele descrise mai sus, cu privire la influenţa pădurilor asupra climei, asupra căderilor meteorice şi asupra apelor etc., rezultă în mod natural că pădurile mai exercită şi o altă influenţă indirectă asupra productivităţii economiei agricole, menite de asemenea a satisface cele mai importante necesităţi ale omului.

Ele ridică cantitatea şi calitatea recoltelor şi, după cercetările făcute de Beguerel, le apără contra grindinei. Pe baza datelor statistice ale societăţilor de asigurare, acest autor a compus o hartă a zonelor bătute mai des de grindină şi a constatat că pădurile apără localităţile d'împrejurul lor contra grindinei. Acţiunea se explică că pădurile produc în atmosferă o mişcare de vîrtej, prin care norii se împrăştie înainte de a se descărca.

Incontestabil însă că cultura pamîntului este inimicul cel mai declarat al pădurilor. Pădurile trebuesc să se retragă cu cît populaţia se înmulţeşte şi cu cît creşte buna starea ei prin industrii etc.; de şi tocmai acestea măresc în continuu pretenţiunile asupra pădurilor.

Presser zice că ar fi o muncă de prisos de a calcula, cîtă suprafaţă trebue să fie populată cu pădure şi cîtă se aparţină agriculturei. In tot cazul însă, cele mai favorabile împrejurări pentru cultura pămîntului se găsesc acolo unde există un raport just între arătură, livadă şi pădure şi unde munţii nici-odată nu se desgolesc.

Cînd raportul dintre silvicultură şi agricultură este distrus, agricultura suferă în prima linie. In munţi ea scade repede, pe cînd în văi desfiinţarea ei e o chestie de cîte-va decenii.

Prin urmare, ca pretenţiune absolut necesară în economia naturei, pentru ca pămîntul să fie mai fertil şi mai accesibil oamenilor, se impune păstrarea pădurilor, cu deosebire la munte, pe coastele repezi şi pe nisipurile sburătoare şi repartizarea lor în mod proporţional.

Acum să trecem la partea doua a temeĭ propuse:
«*Nicĭ o pădure fără cultură*».

Sub influenţa bine-făcătoare şi liniştită a naturel şi în decursul secolilor, vegetaţia arborescentă s'a desvoltat în mod natural şi abundent, întinzîndu-se aproape pe toată suprafaţa globuluĭ.

Dar, treptat cu înmulţirea populaţieĭ şi a progresuluĭ, pădurile s'au rărit şi, în fine, au trebuit să cedeze locul agriculturel şi să se retragă în poziţiile maĭ rele şi maĭ puţin accesibile. Astă-zĭ, în ţările maĭ culte, din falnicele complexe secularĭ, ce odinioară populau şesurile şi colinele, abia maĭ sînt icĭ colea cîte-va rămăşiţe maĭ mult sau maĭ puţin defectuoase saŭ nişte exemplare izolate, carĭ ca adevăraţi martorĭ aĭ veacurilor, atestă splendoarea trecută.

Doară în munţiĭ îndepărtaţĭ şi sălbaticĭ a maĭ scăpat această măreaţă operă a naturel, dar şi aicĭ numaĭ pentru scurt timp; căcĭ lipsa şi lăcomia omuluĭ o urmăreşte neîncetat şi, pe zi ce trece, inventează la mijloace, pentru a o distruge.

Faţă cu înmulţirea continuă a populaţiunilor şi cu pretenţiunile crescînde asupra soluluĭ, nicĭ că e mirare, dacă pădurile ca maĭ puţin rentabile, nu pot susţine concurenţa şi fatalmente, trebue să dispară înaintea plugului şi a sapeĭ.

Cum însă lemnul constitue un obiect indispensabil pentru societate şi pentru progresul eĭ, iar pădurile sînt un regulator aĭ circumstanţelor climaterice etc., prin urmare de asemenea influenţează în mod indirect asupra bunel stărĭ şi a progresuluĭ economic aĭ populaţiunilor, s'a căutat a se împăca aceste două antiteze prin concursul culturel şi dintr'o practică destul de empirică, s'a dezvoltat silvicultura, bazată pe cercetărĭ şi analize ştiinţifice şi practice.

La începutul constituireĭ statelor actuale şi pînă tîrziu în evul mediu, populaţiunea fiind rară şi pădurile abundente, ele eraŭ privite ca un lucru comun, fie-care era liber să'şĭ taie lemnele de lipsă, să scoată şi să transforme pădurea în loc de cultură. Această practică s'a urmat cu proa puţine restricţiunĭ şi după constituirea societăţiĭ actuale.

Populaţia rurală avea dreptul să'şĭ ia lemnele necesare pentru trebuinţele caseĭ din pădurea seniorilor, precum şi să'şĭ pască vitele în pădure. D'aci originea servituţilor.

Tocmaĭ maĭ tîrziu, în evul nou, cînd pădurile în urma

războaielor, a incendiilor şi altor calamităţi elementare, au început să se rărească, apar în Franţa şi în Germania primele măsuri, luate de guverne pentru conservarea lor. Dar şi aceste măsuri privesc mai mult modul de exploatare.

Abia pe la finele secolului al XVIII-lea şi la începutul secolului trecut, se simte lipsa unei exploatări şi culturi mai raţionale a pădurilor. Cu deosebire în urma devastărilor enorme provocate în Franţa prin decretul revoluţiunii de la 29 Septembrie 1791, care stabileşte libertatea absolută în ce priveşte dispunerea de bunuri. Graţie acestui decret, s'au devastat în decurs de 12 ani, mai bine de jumătate din pădurile franceze.

In Germania, specialiştii distinşi ca Heyer, Cotta, Burckhardt, Gayer, Pressler, etc. au pus bazele silviculturei moderne şi au îndrumat-o pe calea progresului.

Lemnele cîştigînd din zi în zi un preţ tot mai mare, prin perfecţionarea şi înmulţirea progresivă a mijloacelor de transport pe uscat şi pe apă, precum şi prin nenumăratele trebuinţe create de societatea modernă, se înţelege de sine că cultura lemnului a devenit mai rentabilă şi în consecinţă mai perfectă. Şi apoi, faţă cu cultura intensivă a cerealelor şi cu scumpătatea terenurilor, numai inaugurarea unei culturi raţionale şi perfecţionate mai poate salva pădurile existente şi satisface trebuinţele societăţii.

In înţelesul propriu zis, silvicultura se ocupă cu înfiinţarea, creşterea şi îngrijirea arborilor şi a masivelor; dar, în termeni generali, ea tinde să producă cea mai mare cantitate şi cea mai superioară calitate de lemn posibilă, pe o unitate de suprafaţă la o etate oare-care a pădurei. Ea pretinde în mod necondiţionat un masiv complect şi o îngrijire raţională, făcută în vederea scopului şi a naturei speciilor ce se cultivă. In consecinţă pădurile noastre ce sînt în mare parte rărite, prin delicte anterioare, prin nenumărate extracţiuni pentru trebuinţele private şi publice, prin incendii şi păşunării necontrolate, presărate cu poeni şi goluri, trebuesc înainte de toate închise păşunării, care nu poate de cît strica; iar golurile şi poenile complectate prin plantaţiuni, pentru ca pe viitor producţiunea lemnoasă a solului să fie complectă.

Da, starea actuală a pădurilor noastre, moştenită din timpuri de restrişte şi de ignoranţă, trebue transformată conform

regulilor silviculturei, pentru ca pădurile ca ori şi ce bun material, să poată corespunde scopului economic şi financiar.

Dar, pentru ca să se poată favoriza creşterea cantitativă şi calitativă a arborilor, trebue să se studieze facultatea de dezvoltare inerentă speciilor ce se cultivă precum şi mediul sau condiţiunile de vegetaţie în care se găsesc aceste specii.

O deosebită atenţiune se va consacra staţiunii, adică împrejurărilor de fertilitate ale staţiunilor, cum sînt natura subsolului, compoziţia şi calităţile fizice ale solului, poziţia şi expoziţia terenului etc., toate în raport cu speciile fixate în ele, sau în vederea celor ce sînt a se cultiva.

De asemenea se va avea în vedere spaţiul ce trebue să ocupe fie-care arbore faţă de altul, adică posibilitatea relativă de a se dezvolta conform naturei sale şi a scopului economic sau technic, pentru care se cultivă. Ea trebue ajutată prin distribuţiunea luminei în mod suficient, treptat şi la timp. Aceasta se execută prin tăierile de curăţire şi lămurire, menite în acelaş timp a recolta o masă lemnoasă ce se pierde.

In ce atinge exploatarea materialului lemnos şi regenerarea pădurilor, o silvicultură raţională va aplica sistemele de exploatare şi tratamentele cele mai convenabile pentru împrejurările economice şi financiare în care se găsesc; iar prin regularea exploatării, adică prin amenajament, va tinde să stabilească o stare normală, cu o serie de etăţi alternative normali, prin urmare cu o creştere normală, a cărei scop principal culmineză într'o producţiune strictă şi succesivă anuală ce corespunde creşterei anuale a pădurei, asigurînd în acelaş timp regenerarea naturală sau artificială, după cum vor cere împrejurările locale şi cele financiare ale proprietarului.

După cum vedem, silvicultura modernă, bazată pe experienţe practice şi cercetări ştiinţifice, prevede toate măsurile necesari pentru înfiinţarea, regenerarea, creşterea şi exploatarea arborilor singuratec şi în asociaţiune, cu un cuvînt pentru perpetuarea pădurilor în conformitate cu interesele economice şi financiare ale omenirei. Ea asigură rentabilitatea solului, în special al celui impropriu agriculturei, cum sînt o mulţime de rîpe, de locuri sterile şi părăsite din cauza unei culturi excesive, a nisipurilor aride şi sburătoare, a coastelor repezi şi pietroase, a munţilor sălbatici etc. cari,

private de scutul bine-făcător al pădurilor şi lăsate în voia naturei, uşor se vor transforma în nişte cuiburi de calamitate şi mizerie pentru omenire, pe cînd, dacă s'ar popula, pot să devină isvoare de bogăţie şi de fericire.

In fine, numai cultura raţională şi sistematică a pădurilor poate îndrepta defectul inerent lemnului de a se recolta la perioade adese-ori seculare, pe cînd cele-l'alte producte ale solului, se recoltează mai în fie-care an.

Numai ea le poate asigura existenţa şi prosperitatea în viitor, apărîndu-le contra incuriei şi lăcomiei omeneşti. De aceia trebue să ne pătrundem de aceste adevăruri şi să îndrumăm pădurile noastre spre o cultură sistematică şi raţională.

Acum, după ce am studiat rolul important pe care pădurile l'-au pentru cultură şi vice-versa, cred că ar fi momentul să aruncăm o scurtă privire asupra stărei pădurilor noastre, în special a celor de la munte, apoi să tragem concluzii pentru viitor.

Poate că nici o ţară, sau mai adevărat nici un popor nu poate fi mai interesant şi mai obligat la păstrarea şi cultura pădurilor, precum este poporul romîn; fiind-că în codrii falnici ai Carpaţilor a scăpat şi s'a reconstituit naţia românească. Aci legionarul roman, obosit de luptă contra barbarilor ce veniau ca şi locuste pe agrii semănaţi, a găsit repaos şi scut natural. Secoli de-arîndul Carpaţii au adăpostit şi închiegat rămăşiţele colonilor lui Traian contra invasiunilor cotropitoare, pentru ca la urmă să le reverse ca pe nişte unde cristaline pe cîmpiile mînoase ale Daciei. Aci s'a format acea admirabilă unitate de limbă, credinţă şi obiceiuri cari caracterizează poporul romîn mai pre sus ca toate. In fine, putem să zicem că existăm graţie acestor fortăreţe naturale şi că pînă astă-zi populaţia din munţi constitue fondul de rezervă al elementului romîn.

Nu mai puţin însă din punct de vedere ecomomic, Romînia ca ţară agricolă prin excelenţă, are cel mai mare interes pentru conservarea şi cultura pădurilor sale.

După datele statistice publicate de Ministerul Domeniilor la 1900, sub numirea de *«Notices sur les forêts de Royaume de Roumaine»*, 21% din suprafaţa totală a ţărei este populată cu păduri, adică cam 2,777,048 hectare, în cari intră pădurile

particulare cu o întindere de 1,492,841 hectare, restul aparţine Statului şi instituţiunilor de bine-facere.

Tot prin această publicaţiune se mai arată că din pădurile particulare cam 80% sînt concentrate în brîul munţilor Carpaţi, începînd de la Mehedinţi şi pînă la Suceava, adecă în cele 12 judeţe de munte, cari păduri în majoritatea lor absolută sînt ale moşnenilor sau răzeşilor.

Cred că e lucru de prisos, să mai amintesc de gospodăria silvică, pe care o practică Statul şi Instituţiunile de bine-facere în poziţiile muntoase şi care gospodărie lasă foarte mult de dorit, poate din lipsa mijloacelor şi a personalului; dar această economie asigură cel puţin perpetuarea vegetaţiei forestiere, de şi mai inferioară celei precedente.

Nu pot însă trece cu vederea devastările ne mai pomenite ce se urmează în pădurile moştenilor pe o scară foarte întinsă, fără întrerupere şi fără nici o grijă şi cari ameninţă cu peire văile şi şesurile.

După ce aceştî nenorociţi 'şî-au distrus pădurile de brad ce erau mai accesibile, prin o rapacitate fără margini; iar pe cele situate în poziţii mai neaccesibile prin foc, pentru a le transforma în munţi de păşune; au început să estirpe şi pădurile de fag ce sînt înfundate în poziţiile cele mai rele şi mai sălbatice.

Procedura lor e simplă, dar e sistematică. Toamna şi iarna căprarii, adică păstorii caprelor, culcă la pămînt întinse suprafeţe de păduri de fag, pentru a nutri caprele cu mugurii arborilor; vara pasc lăstarele, în timp ce lemnele tăiate se usucă, iar toamna incendiază lemnele uscate. Cu acest mod se distrug mii de hectare de pădure, fără ca cine-va să 'î oprească în această operaţiune vandalică.

Ce e drept, codicele silvic prin art. 3, 4, 7, 11, 12 şi 13 pune stavilă despăduririi munţilor şi a colinelor, dar mai mult în *mod ideal*, de ochii lumei; pentru că lipseşte personalul necesar să le supravegheze şi mijloacele eficace să execute dispoziţiunile acestor articoli.

Personalul silvic al Statului, deja insuficient pentru trebuinţele lui şi rău retribuit, nu dispune nici de timp nici de mijloace pecuniare, pentru ca să supravegheze aceste păduri în mod regulat.

In Carpaţi, sunt zone întregi unde Statul n'are nici un

petec de pădure, prin urmare silvicultorul n'are nicĭ un interes să le viziteze, ba ar trebui să cheltuiască din punga sa destul de modestă şi de redusă, pentru ca să le inspecteze de formă; căcĭ de fapt, după plecarea lui, moştenii fac ceea ce voesc şi pădurile rămîn tot la discreţiunea lor absolută.

Urmările funeste ale acestor devastărĭ nu vor întîrzia.

Deja se aud din partea agricultorilor plîngerĭ despre înrăutăţirea climei, despre secete şi inundaţiunĭ neaşteptate etc. Dacă însă cine-va călătoreşte cu trenul pe sub coama munţilor, de la Mehedinţi la Suceava, poate admira dealurile golaşe şi aride precum şi albiile rîurilor cu lăţimĭ de sute de metri, pline de prund şi nisip, avînd tendinţa de a se lăţi tot maĭ mult în paguba terenuluĭ de cultură.

Dar numaĭ cînd va intra înlăuntrul acestor munţĭ, îşĭ va putea da seama de enormele stricăciunĭ şi devastărĭ ce se urmează în sînul lor de zecĭ de anĭ neîntrerupt.

Acum de curînd a apărut o altă plagă nu maĭ puţin periculoasă şi care de asemenea ameninţă cu peire resturile de pădurĭ de brad, carĭ aŭ scăpat de lăcomia şi rapacitatea moştenilor. Sînt marĭĭ speculanţĭ carĭ, după ce aŭ distrus pădurile Germanieĭ, ale Austro-Ungarieĭ etc. aŭ sosit la noĭ. Prima lor năzuinţă este să unească într'o singură mînă zecĭ de miĭ de hectare, pentru a le tăia fără scrupul şi a le pune valoare. Pe cînd proprietarul tot se maĭ gîndeşte la viitor, speculantul trăieşte numaĭ pentru prezent, pentru cîştigul momentan şi idealul luĭ este iuţeala cu care poate distruge.

Cu cuvinte frumuşele, cu bănişorĭ sunătorĭ şi cu felde fel de ademeniri, aceştĭ speculanţĭ cumpără pădurile moştenilor, cu concursul samsarilor, pentru a le tăia în scurt timp, lăsînd dealurile goale şi triste.

N'aveţĭ de cît să treceţĭ în munţiĭ Buzăuluĭ saŭ a Gorjuluĭ etc., pentru a vedea soarta ce se prepară acesteĭ ţărĭ.

Dar, pînă maĭ e timp, să se ia măsurĭ serioase, pentru a se pune o *stavilă reală* acestor devastărĭ barbare.

Sentinţele romane *rem suam cuique neglijere licet* şi *qui jure suo utitur, neminem laedit*, de presinte nu maĭ pot avea nicĭ-o valoare, cu atîta maĭ puţin la pădurĭ; căcĭ la pădurĭ cîştigul momentan trebue subordonat interesuluĭ public

pentru a nu se cauza rău altor mii de oameni. Ş'apoi cînd odată s'a risipit moştenirea strămoşească, cu greu se mai pune la loc, dacă se mai pune. Exemplu avem Francia.

Statul, ca reprezentant al intereselor generale, trebue în prima linie, să ia măsuri eficace pentru ocrotirea pădurilor, să nu se mărginească la ceea ce a făcut pînă acuma mai mult de ochii lumei.

Trebuesc măsuri preventive şi represive.

Dar, înainte de toate ar fi necesar, să se facă cît mai curînd o anchetă serioasă asupra stărei actuale a pădurilor ce populează munţii şi colinele, pentru ca să ne putem da seama de mărimea răului, iar în urmă să se regulamenteze folosinţa acestor fel de păduri de către moşteni şi proprietarii particulari, atît în ce priveşte exploatarea lor cît şi păşunea, sub îngrijirea şi supravegherea personalului silvic al Statului. Pentru acest scop trebue neapărat, să se înfiinţeze un deosebit *corp de poliţie silvică*, însărcinat a controla exacta aplicare a art. 3, 4, 7, 11, 12 şi 13 din codicele silvic, precum şi a altor măsuri ce se vor găsi că sunt necesare, după cum am scris deja în No. 4 al Revistei silvice din anul 1888.

Din nenorocire, de cîte ori corpul silvic a cerut cîte ceva în interesul pădurilor, sau că se prezintă vr'o ocazie de discuţie despre trebuinţele pădurilor, se aude fraza stereotipă: «Ei, asta-i! au mai rămas pădurile, par'că n'am avea alte trebuinţe mai urgente» !

De sigur că pînă vor domni asemenea idei economice, cu greu se poate spera ceva de la oamenii noştri.

Cu toate acestea e timpul suprem, să rupem odată cu vechiul obiceiu de a considera pădurile ca o vacă grasă şi lăptoasă pe care fie-cine se simte dator numai s'o mulgă, fără a se mai gîndi că, fără îngrijirea cuvenită, mîine poimîine poate să înţarce sau să'şi dea ortul popii.

Cum că şi cu mijloace restrînse se poate face ceva cînd este bună-voinţă, voiu aduce ca exemplu Eforia Spitalelor Civile din Bucureşti, al cărei funcţionar am deosebita onoare să fiu.

După o suprafaţă păduroasă cam de 44,000 hectare, răspîndită în 17 judeţe, cu deosebire în munţi, Eforia are din exploatarea lemnelor un venit anual mediu de 300,000

lei. Din acest venit se cheltuiesc pentru cultură, adică afară de administraţie şi de pază, cam 10%. Se întreţin : 10 pepiniere silvice stabilite pentru cultura diferitelor specii de arbori, cu deosebire răşinoase, în întindere de la ½ pînă la 2½ hectare ; la Brebu o grădină drept şcoală pentru creşterea pomilor fructiferi şi a altor specii mai nobile şi la Tekerghiol un parc.

De vre-o 8 ani încoace sau executat vre-o 20 plantaţiuni mai mari pe moşiile de cîmp lipsite de păduri şi pe coastele munţilor expuse surpărilor, cari se întreţin şi se complectează în fie-care an.

Intr'acestea putem cita înfiinţarea unei păduri de salcâm în întindere de vre-o 500 hectare, pe moşia Bordeiul Verde, alta de vre-o 125 hectare pe moşia Perişoru, ambele pe Bărăgan în jud. Brăila ; alta de 75 hectare pe moşia Ziliştea Zorcască de lîngă Buzău ; mai departe complectarea golurilor şi a poenilor din păduri şi replantarea cu reşinoase a 150 hectare pădure de fag, ce s'a exploatat pe muntele Furnica din Prahova, în mod ras. Plus că aproape pe toate moşiile Eforiei, s'au plantat câte 5—10 hectare nuci şi duzi. Dar şi aci s'ar putea face mai mult.

Şi acum, dacă rezumăm faptele şi concluziunile ce am dezvoltat mai sus, vedem că pădurile reprezintă un fond de existenţă şi de prosperitate naţională, şi ca atare, trebuesc considerate de oamenii noştrii, pe cari meritul şi o soartă mai norocoasă 'i-a pus în fruntea acestui Stat, pentru ca să'l conducă pe calea gloriei morale şi a prosperităţii materiale.

Mi se va răspunde însă şi nu fără oare-care aparenţă de dreptate, că lipsa şi criza cea mare de bani, nu permite să se mai facă cheltueli pentru păduri. Ei bine, atunci dar să se ştie că economiile pe cari le realizăm prin abandonarea pădurilor, se vor răsbuna amar. Ele se pot compara numai cu împrumuturile momentane ale minorilor risipitori. Ca şi ei scomptăm şi compromitem viitorul ţărei de sute de milioane pentru un mizerabil câştig de câte-va zeci de mii de lei anual.

In special pentru ţara noastră conservarea şi cultura pădurilor, nu e numai o chestiune economică, ci o chestiune de viaţă deja foarte acută, care merită să'i consacrăm toată

solicitudinea; de aceea ca român şi ca silvicultor, 'mĭ ţin de cea mai sacră datorie, să atrag atenţiunea celor competenţi şi a marelui public interesat, asupra pericolului ce ne ameninţă şi cu riscul de a rămîne ca şi Casandra, să strig după datina străbună: *Videant Consules* şi *Hannibal ante portas.*

Alexandru S. Lazurian
Inginer silvic şi hotarnic.

CE INSEMNEAZĂ «STATORNICIREA HOTARELOR»?

Citirea articolului *„Statornicirea hotarelor"*, publicat de D-l P. Antonescu în numărul pe Octombrie al acestei Reviste, m'a determinat să rezumez cîte-va observaţiuni critice, apărute în numărul pe Noembrie, prin care 'mĭ propuneam a dovedi:

I.— Nepotrivirea ce există între subiectul tratat de D-l Antonescu şi titlul ales;

II.— Greşita sa părere asupra consecinţelor cadastrului în privinţa transmiterei dreptului de proprietate;

III. – Necesitatea păstrărei hotarelor după vechia stăpînire şi după arătarea martorilor;

IV.— Inconvenientele propunerii de a se hotărnici moşiile şi pădurile Statului prin agenţii serviciului silvic.

In răspunsul pe care mi'l dă, apărut în numărul pe Decembrie, D-l Antonescu se îndoeşte dacă am isbutit să demonstrez propoziţiunile mele şi me trimite în judecata cititorului imparţial.

In general, sentinţa acestui judecător este foarte greu de cunoscut, iar dacă ar fi să me iau după numeroasele apreciaţiuni bine-voitoare ce am primit, atît în scris cît şi verbal, aş putea zice că această sentinţă 'mi este foarte favorabilă. Primesc dar cu încredere această judecată.

In prealabil, constat cu regret că cu toată sincera declaraţiune ce am făcut în precedentul meu articol, că voiŭ întreprinde o discuţiune cu totul obiectivă şi *„fără nică o intenţiune rău voitoare"*, D-l Antonescu găseşte o aluziune transparentă în ultima frază a articolului meŭ, care se referă la a IV-a propoziţiune ce 'mi-am propus să dovedesc şi care nu e pusă *la linie*, după cum o repro-

duce D-sa. Se vede că este tot adevărată *„istoria țiganului cu musca pe căciulă"*, din poveste.

Răspunsul D-lui Antonescu la observațiunile mele critice începe printr'o introducere în materie, asupra căreia trebue să me opresc.

D-l Antonescu zice:

„Cine a citit cu atențiune articolul meu, s'a putut convinge, „cu înlesnire, că prin statornicirea hotarelor nu am înțeles numai *„faptul hotărnicirei proprietăților Statului; căci pentru ca limitele „lor să nu mai poată fi, pe viitor, supuse schimbărilor eventuale, „ca să nu mai fie cu putință ori-ce contestațiuni ulterioare în „această privință, ca ele să fie stabilite în mod permanent, cu o „singură vorbă* „statornicite", *se cere mai întîiu ca hotărnicia „în cestiune să fie confirmată de Tribunal, să rămînă definitivă, operațiune care durează une-ori 30, 40 și 50 ani, ... „când numai se poate procede la punerea sau așezarea semne„lor definitive de hotar,* **și numai după sfîrșirea acestei din „urmă lucrări, poate fi vorba despre o statornicire a hota„relor"**.

Foarte clară explicațiune! Vă rog citiți cu atențiune! Mai citiți încă o dată! de și D l Antonescu spune că se poate pricepe cu înlesnire această kilometrică frază! Dar să citim și împreună, să vedem dacă reușim să înțelegem ce este *„statornicirea hotarelor"* ?

Cînd spui că prin statornicirea hotarelor nu înțelegi *numai* faptul hotărnicirei proprietăților Statului, ne lași să credem că mai înțelegi încă și alt-ceva. Și pe acest alt-ceva nu ni'l spui.

Ne mai spui apoi, cum și este, că se cere mai întîiu ca hotărnicia să fie confirmată de instanțele judecătorești (de Tribunal, Curtea de Apel și Curtea de Casație, iar nu numai de Tribunal), să rămînă definitivă și numai după aceasta se poate procede la punerea sau așezarea semnelor definitive de hotar. De acord! dar concluziunea *„și numai după sfîrșirea acestei din urmă lucrări, poate fi vorba despre o statornicire a hotarelor"*, ce rost are? Cum? După ce hotărnicia a fost confirmată și executată, mai poate fi vorba de o altă operațiune numită *„statornicirea hotarelor"?* Nu mai înțeleg nimic și aveam foarte multă dreptate să susțin că acest neologism provoacă dezordine, incertitudine și perturbațiune chiar în spiritul autorului.

Cît pentru inconvenientul că unele procese de hotărnicii durează de 30, 40 sau 50 ani, nu trebue să uite D-l Antonescu că ele sînt începute sub imperiul Regulamentului organic sau Codului

lui Caragea, iar nu potrivit dispoziţiunilor actualului Regulament de hotărnicii. Şi chiar aşa de ar fi apoi numai procesele de hotărnicii aşteaptă atîţi amari de ani pentru rezolvarea lor?

D-l Antonescu ne dă o ideie mai clară despre ce a înţeles prin neologismul *statornicirea hotarelor*, în următoarele rînduri:

„Alte ori, ca să ajungem la acelaş rezultat, nici că e nevoe „de vre-o hotărnicie; închipuiţi-ve 2 proprietăţi ale Statului „vecine, cari se arendează separat. In cazul acesta pentru „statornicirea limitelor şi despre urgenţa acestei operaţiuni nimeni „nu se îndoieşte, n'avem de cât să procedăm la fixarea lor, „în mod durabil, prin semne distinctive de hotar".

Prin urmare prin *„statornicirea"* limitelor înţelege D-l Antonescu *„fixarea lor, în mod durabil, prin semne distinctive de hotar"*. Tot acest lucru l'am înţeles şi eŭ cînd am zis că me aşteptam să citesc, sub acest titlu, descrierea diferitelor sisteme de hotare, dispozitive şi construcţiuni, cari de cari mai ingenioase, întrebuinţate pentru fixarea pe faţa pămîntului a semnelor despărţitoare între proprietăţi, iar nu despre importanţa hotărnicilor. Am spus şi repet că, cu acest înţeles, *„statornicirea hotarelor"* este un neologism în materie de hotărnicie, căci această operaţiune este definită de titlul VI al Regulamentului de hotărnicii, unde poartă numele de *„punerea sau aşezarea semnelor şi hotarelor definitive"* şi că nu este permis nimănui, nici chiar unui scriitor popular — cum pretinde a fi D-l Antonescu — de a schimba cuvintele *consacrate de lege*.

Procesul de intenţii ce mi se face că eŭ *„am vrut să înţeleg"* prin *„statornicirea hotarelor"* numai utilitatea facerei hotărnicilor la moşiile Statului, nu este la locul lui într'o asemenea desbatere, mai ales după declaraţiunea mea că voiu întreprinde această discuţiune fără nici o intenţiune rău voitoare. Eŭ am făcut toate ipotezele posibile asupra înţelesului acestui nenorocit neologism şi nu e vina mea dacă nu i pot găsi nici o semnificare.

Am combătut şi voiu combate propunerea D-lui Antonescu d'a se înscrie în noul budget o sumă oare-care, fie cît de modestă, pentru hotărnicia moşiilor şi pădurilor Statului, pentru că este tendenţioasă In adevăr, această propunere, unită cu aceia ca operaţiunile de hotărnicie ale proprietăţilor Statului să se facă de agenţii silvici, reclamă îndubitabil ca suma alocată să fie pusă la dispoziţia secţiei silvice, astfel că corpul Inginerilor hotarnici ai Ministerului n'ar mai avea nici o raţiune de a fi, s'ar putea suprima, saŭ cel mai puţin ar trebui ataşat la secţia silvică. Contra acestei propuneri m'am ridicat

și am conchis că este mai preferabil, pentru interesul general, ca fie-care să'și vadă bine de treaba cu care este deprins și în care se pricepe. Am mai zis că în strîmtorarea financiară în care ne găsim nu este oportun a solicita înscrieri de noui cheltueli în budgetul Statului și chiar preopinentul meŭ găsește argumentul decisiv, dar adaogă:

„Este de notorietate publică că cheltuelile, așa zise productive, „când sînt întrebuințate cu spirit de discernămînt, aŭ tocmai „darul de a face să dispară asemenea fenomene trecătoare prin „îmbunătățirea condițiunilor economice, prin sporirea forțelor de „producțiune ale țărei, prin mărirea veniturilor Statului".

Adică cum, onorabile? Cheltuelile necesare pentru hotărnicia unei moșii saŭ păduri, sînt productive? Crezi poate că o proprietate hotărnicită este la adăpost de orî-ce încălcări și pretențiuni din partea vecinilor și că cheltuiala devine productivă prin faptul că dispensează de procesele inherente hotarelor incerte? Te înșeli! Cine poate opri pe vecinii unei proprietăți hotărnicite de a face noi încălcări saŭ de a și exercita alte pretențiuni înaintea instanțelor judecătorești, mai ales cînd acești vecini sînt *rău năravișî?* O hotărnicie nu scutește tot-d'a-una de procese cu vecinii asupra hotarelor.

In tot cazul este temerariŭ a susține că hotărniciile sporesc forțele de producțiune ale țărei saŭ măresc veniturile Statului.

Utilitatea hotărniciilor este de ordine *morală*, iar nu *materială*, căci este întemeiată pe noțiunea de *dreptate*. Nu trebue să stăpînească fie-care de cît dreptul său și nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia. Importanța hotărniciilor este, prin urmare, incontestabilă, dar nu găsesc nici de cum oportun a se înscrie acum în budgetul Statului o sumă, fie cît de modestă, care să fie pusă la dispoziția secției silvice pentru asemenea operațiuni. Combat tendința, iar nu propunerea însăși, cu atît mai mult că în timpuri prospere, ca conducător al serviciului de hotărnicii, cu ocaziunea întocmirei budgetelor, am solicitat și obținut a se menține sumele înscrise în budgetele anterioare pentru hotărnicii. De alt-minteri, tot-d'a-una budgetele Ministerului, pînă la începutul actualei crize, aŭ prevăzut cheltueli pentru hotărnicii și este de mirat cum D-l Antonescu ignorează acest lucru, cînd în primul său articol zice:

„Printre diferitele **capitole** (de sigur vrea să zică *articole*) *„ale budgetului Ministerului de Domenii,* **nu 'mi aduc aminte** *să „fi văzut înscrisă cînd va vre o sumă având ca destinațiune spe„cială statornicirea limitelor, fixarea lor în mod durabil prin*

„semne distinctive de hotar, punerea cu un cuvînt a proprie-„tăților Statului în ofară de încălcările periodice ale vecinilor, „cu tendințe rău-făcătoare".

Animat de cele mai bune intențiuni, am lăsat nerelevată, în precedentul meŭ articol, această eclipsă totală în memoria D-lui Antonescu, care uită, căci nu se poate să nu cunoască nici chiar budgetul Ministerului în care funcționează de peste 20 ani. Dacă D-l Antonescu s'ar fi scoborît la diviziunea comptabilității și ar fi consultat colecțiunea budgetelor, ar fi fost dispensat de această penibilă mărturisire a slăbiciunii memoriei sale. Este drept că în nici unul din budgete nu va găsi D-l Antonescu alocată vre-o sumă pentru *„statornicirea hotarelor"*, dar va găsi în toate sume destinate pentru hotărnicii.

Ajungem acum la punctele în discuțiune:

I. Am zis că *prin* „statornicire" *de hotare, nu se poate „înțelege alt-ceva de cît operațiunea care are drept scop de a „îngropa hotarele în pămînt în mod statornic sau fix, adică „lucrarea constructivă care trebueşte executată pentru ca aceste „hotare să fie astfel aşezate, în cât să nu se mai poată stră-„muta".*

D-l Antonescu este nedumerit, și încă în mod superlativ, fiind-că am spus că se îngroapă în pămînt *„hotarele"*, în loc să zic *„semnele de hotare"* și crede că fac o *„regretabilă confuziune"* între un hotar și un semn de hotar, *ceea-ce* — zice D-lui — *nu e acelaş lucru.*

Tocmai aci se înșală. *Semn de hotar, punct de hotar*, sau, pe scurt, *hotar*, sunt expresiuni absolut sinonime, cari au aceiași semnificațiune și chiar legea (R. H.) le întrebuințează indiferent una pentru alta. În adevĕr, ultimul aliniat al art. 30 din Regulamentul hotărniciilor, care se ocupă cu executarea, zice categoric:

„Din momentul acestei adeveriri, cartea de hotărnicie ră-„mîne învestită cu tăria unui act public autentic şi semnele „de hotare aşezate *se vor socoti* semne de hotare *definitive „având toate consecințele* hotarelor *de asemenea natură".*

Mai departe în R. H. găsim că art. 31 și 32 încep astfel:

„Art. 31. — *Cînd vor mijloci neînțelegeri între toți vecinii, „atunci* punerea hotarelor *definitive* .... etc.".

„Art. 32. — *Chemarea părților pentru* aşezarea hotarelor *„definitive* .... etc.".

Prin urmare, după lege, *hotar* și *semn de hotar* este acelaş

lucru și un principiu elementar de drept ne învață că *acolo unde legea nu distinge, noi nu putem distinge.* Nu poate exista confuziune între două expresiuni sinonime. Legea ne spune că aceste hotare *se pun, se așează.*

Dar să vedem cine din noi confundă?

D-l Antonescu se hazardează a da definițiunea unui *hotar* și zice:

„Dar, după cum știe toată lumea (cu desăvîrșire profană „în ale hotărniciilor, adaog eu), *printr'un hotar nu se înțelege „ail-ceva de cît o linie geometrică, despărțitoare între două „proprietăți vecine, el nu reprezintă, cu alte vorbe, ceva mate„rial și așa fiind, nu se poate îngropa în pămînt".*

Și ca să dea mai multă aparență de exactitate definițiunii sale, ne pune această întrebare:

„Cui 'i-ar putea trece, în adevăr, prin minte ca să în„groape în pămînt un pîriu, o creastă de deal, o culme, un „fund de vale, un drum public sau privat, o linie deschisă printre „2 păduri vecine, etc., cari, fie-care din ele, servesc, de obiceiu, „ca hotare între proprietăți?"

Din două lucruri unul: Ori hotarul este o *linie geometrică*, despărțitoare între două proprietăți vecine și ca atare nu reprezintă *ceva material*, ori pîriul, creasta de deal, culmea, fundul de vale, drumul și linia deschisă între două păduri vecine, sînt lucruri *nemateriale, ideale?* Din această dilemă nu se poate eși. Las la o parte că *linia geometrică* n'are de cît o singură dimensiune, pe cînd un pîriu, un drum, o linie între păduri, aŭ cel puțin două dimensiuni. Apoi dacă D-l Antonescu, mai riguros de cît legea, nu permite a se confunda *hotarul* cu *semnul de hotar*, de ce confundă *hotarul* cu *linia de hotar* sau cu *linia despărțitoare*, cum o numește destul de explicit Regulamentul de hotărnicii? (A se vedea art. 16, 30, etc.). Repet încă odată principiul elementar de drept, că atunci cînd legea consacră o expresiune, sîntem datori s'o întrebuințăm și nicăeri Regulamentul hotărniciilor nu înțelege prin *hotar* o *linie despărțitoare*

Pentru mai multă claritate, iacă definițiunea technică a hotarului:

Hotarul este un semn, natural saŭ artificial, aflat sau așezat pe o linie despărțitoare dintre două proprietăți vecine, dar mai adesea la extremitățile ei.

Hotarele naturale se mai numesc *„firești"*, se întîlnesc mai

rar și sînt constituite din bouri sau copaci însemnați, măguri, etc. pe cînd cele artificiale, mult mai numeroase, sînt formate din pietre îngropate în pămînt, movili, moșoroaie, stîlpi de lemn sau de fer, etc.

Hotarul este dar un *punct material*, cu anumite dimensiuni, iar nu un punct geometric fără nici o dimensiune, și *linia despărțitoare* este linia *concretă* (dreaptă, frîntă, sinuoasă sau curbă) care unește două asemenea hotare. Piraiele, crestele de deal, thalwegurile, drumurile etc., pot fi *linii despărțitoare* dar nici-odată *hotare* sau *semne de hotare*. După cum în Geometrie nu se poate confunda un punct cu o linie, tot așa-fel și în hotărnicie, hotarul și linia despărțitoare sînt două noțiuni cu totul diferite.

Dar, D-l Antonescu nu se mulțumește a da hotarului o definițiune de fantasie, ci critică chiar Regulamentul de hotărnicii pentru că *„nu s'a avut grija a se da cuvintelor adevărata lor semnifi-„care"*. Se revoltă mai ales asupra Titlului VI care se ocupă cu *„punerea sau așezarea semnelor și hotarelor definitive"*, cînd strigă sus și tare:

„Semnele da, dar hotarele nici nu se pun, nici nu se așează, „ci se stabilesc, se fixează, se statornicesc".

Păcat că acest sentențios strigăt este lipsit de orî-ce autoritate! Căci ce autoritate poate avea D-sa în materie de hotărnicie, cînd nici hotarnic nu e? Și pentru că îi place, pentru trebuința cauzei, să ordone, neîntemeiat pe nimic, că hotarele *„se stabilesc, se fixează, se statornicesc"*, conchide numai de cît:

„Iată dar că acest din urmă cuvînt, vechiu în limba româ-„nească, nu numai că nu este un „neologism", dar exprimă și „mai bine ideia conținută în menționatul Regulament".

După noțiunile cele mai elementare de filozofie, *concluziunea* este o propozițiune consequentă altor propozițiuni, enunciate mai înainte, numite *„premise"*, din cari ea se deduce printr'un simplu raționament.

Premisele concluziunii D-lui Antonescu nu pot fi de cît că eu confund hotarul cu semnul de hotar și că în Regulamentul de hotărnicii nu s'a avut grija a se da cuvintelor adevărata lor semnificare. Și pe aceste singure premise se întemeiază onorabilul meu preopinent pentru a conchide că *„statornicirea hotarelor"* nu este un neologism. Vede orî-cine că nu există nici o legătură între premise și conclusiune și că, în asemenea condițiuni, discuțiunea dintre noi este o zadarnică pierdere de timp.

Eu am susținut că, de oare-ce Regulamentul hotărniciilor nu întrebuințează nicăeri cuvîntul *„statornicire"* de hotare, această expresiune este un *„neologism"*, căci într'o cestiune care derivă de la lege nu ne este permis a întrebuința alte cuvinte de cît acelea, pe cari legea le consacră. Şi fiind-că D-l Antonescu nu poate dărîma acest raționament riguros, crede că evită dificultatea cînd zice:

„Dar chiar dacă (statornicirea hotarelor) *ar fi un neologism „în materie de hotărnicie* — o simplă presupunere — *întreb: de „cînd acest exclusivism? Cine me poate împiedica pe mine, scriitor, „a 'mi exprima cugetarea, așa-fel după cum 'mi vine la socoteală, „să întrebuințez, nu cuvinte străine, radicalisme, ci vorbe curat „românești, într'o cestiune care interesează nu numai pe cărturari, „pe proprietarul cu o cultură aleasă, dar și pe săteanul de rînd „și într'o Revistă care nu intră numai în mînele Inginerilor „hotarnici, ale avocaților, ori a celor cari sînt în curent cu toți „termenii tehnici de care se servește Regulamentul de hotărnicii?"*

La această întrebare am de răspuns următoarele:

Mai întîi nu poate fi *o simplă presupunere* că statornicirea hotarelor este un neologism în materie de hotărnicie, cînd am dovedit'o printr'un raționament riguros și cînd în combatere nu există nici o legătură între premise și concluziune.

Apoi prohibițiunea neologismului nu este exclusivism. Fie-care specialitate are termenii ei proprii cari nu se pot schimba după bunul nostru plac, fără a da loc la dezordine, confuziune sau perturbațiune. Nu pot zice, de pildă, *Pădurărie* în loc de *Silvicultură*, și de și primul cuvînt este mai vechiu în limba românească de cît cel d'al doilea, totuși ar fi un curat neologism, căci nimeni n'ar înțelege că vreau să vorbesc de Silvicultură, după cum prin *„Statornicirea hotarelor"* nimeni, nici chiar D-l Antonescu, nu înțelege dacă este vorba de *„hotărnicie"* sau de *„punerea sau așezarea hotarelor"*. Iar dacă aș vorbi de un fapt prevăzut în Codul silvic, 'mi-ar fi riguros interzis să întrebuințez alte cuvinte, fie chiar mai românești, de cît acelea prevăzute în acest Cod.

Dacă continuăm a răspunde mai departe întrebării pusă de D-l Antonescu, 'l putem asigura că nici un scriitor nu poate fi împiedicat *de a'și exprima cugetarea cum 'i vine la socoteală* și cum se pricepe, însă în cazul cînd această socoteală nu însemnează claritate, ci obscuritate și confuziune, ori-cine este îndreptățit a cere socoteală scriitorului. Negreșit, cuvîntul *„statornicire"* nu este nici radicalism, nici franțuzism, de și *bulgarism* sau *slavonism*, cu radical

latin, intrat foarte de demult în limba noastră, dar cu toate acestea *„statornicirea hotarelor“* este și rămîne, în materie de hotărnicie, un neologism fără nici un înțeles.

Mărturisesc apoi că eŭ am mai multă stimă pentru *„Revista Pădurilor“* și o consider ca singurul organ technic în care se tratează cestiunile științifice de silvicultură sau cari aŭ un raport oare-care cu interesele pădurilor, iar nu ca o Revistă populară destinată să intre chiar în mîinile țăranului celui mai incult. Dar chiar așa de ar fi, meritul scriitorului popular este de a face să înțeleagă toată lumea termenii technici întrebuințați în specialitatea din care face parte subiectul tratat, fără a schimonisi saŭ înlocui acești termeni cu alții necunoscuți în știință.

D-l Antonescu mai adaogă: *„Aș pricepe întru cît-va o atare „pretențiune* (de a întrebuința numai termenii technici prevăzuți în „Regulamentul de hotărnicie), *când aș fi fost însărcinat cu alcă-„tuirea unui act cu caracter juridic, destinat a fi prezintat înaintea „unei instanțe judecătorești. În cazul nostru de față n'a fost „vorba de loc de așa ceva, după cît știu“.*

Auziți, *după cît știu ?!* Știm foarte bine cu toții că n'a fost de loc vorba de așa ceva, căci nu puteam presupune nici odată că D-ta aĭ putea fi însărcinat cu întocmirea unuĭ act de hotărnicie saŭ executare de hotărnicie, cînd nici hotarnic nu ești.

Și adică cum? La redactarea unor asemenea acte sîntem ținuți să întrebuințăm termenii technici consacrați, iar cînd scriem articole în Reviste, fie chiar populare, putem schimonisi saŭ înlocui acești termeni cu alții? D-zeu să înțeleagă! Aceasta este pentru mine iarăși o dilemă.

În fine, D-l Antonescu ne explică că a întrebuințat de preferință cuvîntul de *„împetruire“* în loc de *„împetrire“* fiind că *„i s'a „părut că cel dintîiu corespunde mai bine noțiunii de a se fixa „limitele prin pietre de hotar, puse, negreșit din distanță în „distanță, de cît cel d'al doilea, care se întrebuințează mai mult „la împietrirea unei șosele, unei strade, etc. de cît cînd se tra-„tează despre un hotar“.*

Nu putem judeca cu *„mi se pare“!* Este tot *împietrire* și una și alta, după cum este tot *plantație*, aceia care se face într'o poiană, într'un loc despădurit, etc., saŭ pe marginile unei șosele. Nu putem numi pe una *plantație* și pe cea-l-altă *„plănțuire“* saŭ alt fel.

D-l Antonescu sfîrșește prin a declara că, dacă s'a înșelat, *„face amendă onorabilă“*, dar adaogă totuși: *„că o asemenea gîlceavă*

„de cuvinte ar fi mai bine la locul său, între 2 reputați etimo-„logiști, între 2 filologi consumați sau 2 profesori de literatură „română, de cît între un silvicultor și un inginer de mine și „hotarnic“.

Ori te-ai înșelat, ori nu te-ai înșelat? Ori faci amendă onorabilă, ori nu faci? Este însă cert că corecțiunea vorbirei nu este numai apanagiul etimologiștilor, filologilor saŭ profesorilor de literatură romînă, ci ori-ce om care se pretinde cu oare-care cultură, este dator ca mai 'nainte de toate să cunoască bine limba ce vorbește și scrie.

II. — D-l Antonescu începe primul său articol asupra *„statornicirei hotarelor“*, astfel:

„Faptul caracteristic ce face atît de bună impresiune, de „all-minteri, ori-cărui a avut prilegiul să viziteze una din țările „cu adevărat civilizate (ca cum ar fi și țări *cu neadevărat* „civilizate) *este însemnătatea ce se dă pretutindeni stabilirei, în „mod permanent, a limitelor proprietăților particulare, ale Sta-„tului, ale diferitelor diviziuni teritoriale, precum și celor de „frontieră ale țărei“.*

„Fie-care și cunoaște în mod precis, acolo de unde se începe „și unde se sfîrșește domeniul său“.

„Și întocmirea cadastrului, în cele mai multe din aceste „țări, privilegiate sub acest raport, a pus bazele unei siguranțe „absolute, *în ce privește dreptul de proprietate al locuitorilor „respectivi“.*

„Transmiterea acestor drepturi de la o persoană la alta „se poate face cu cea mai mare ușurință; fără a fi nevoie „de complexitatea de formalități, pentru a căror îndeplinire „se simte ne apărat trebuință de intervenirea omului de legi „în țara românească“.

Eŭ am susținut și susțin că această credință este cu desăvîrșire neintemeiată, căci, în timpurile moderne, cadastrul a fost înființat pentru prima oară în Franța, prin legea din 31 Iulie 1821 și că, după această lege, *„cadastrul este un registru public, în „care se înscrie detaliat cantitatea, calitatea și valoarea pro-„prietăților imobiliare aflate pe o întindere oare-care a terito-„riului“*. Cadastrul se întocmește în scopul de a determina, desluși și precis, venitul impozabil al tutulor bunurilor ionciare, pentru ca fie-care contribuabil să 'și poată face socoteala și să nu fie impus la o cotă contributivă superioară venitului său real.

După ce am arătat cele trei serii de operațiuni necesare la

întocmirea cadastrului și am reamintit că în toate legislațiunile moderne există *„acțiunea posesorie"* și *„acțiunea în revendicare"*, independente de prezența sau absența cadastrului, am conchis că chiar în țările cadastrate dreptul de proprietate nu este așezat pe o bază mai sigură ca în cele fără cadastru și că transmiterea acestui drept se face, acolo ca și la noi, cu aceleași formalități, fiind neapărată nevoie de intervenția omului de legi care să examineze dacă actele de proprietate sînt bune, dacă nu sînt minori în cauză, dacă imobilul nu este dotal și așa mai departe. Avantagiul incontestabil al cadastrului am zis că este de a permite o aplicare mai justă a impositului fonciar, iar nicî de cum de a așeza dreptul de proprietate pe o bază mai sigură sau de a simplifica formalitățile pentru transmiterea acestui drept.

La toate acestea D-l Antonescu găsește de cuviință să'mi răspundă că din definițiunea *ce dau* cadastrului, din expunerea seriilor de operațiuni necesare la întocmirea lui, rezultă în mod neîndoelnic, că *nu sînt în curent* cu această cestiune, căci nu aș fi dat de exemplu Franța, care se găsește și astă-zi sub regimul cadastrului fiscal, în puterea legei din 15 Septembre 1807, iar nu de la 31 Iulie 1821, cum am spus eu.

D-l Antonescu mai scrie:

„Cu începere de la 2 Iulie 1858, cadastrul are și alte scopuri de cât repartizarea în mod equitabil a impozitului fonciar „și așa fiind, el servește ca un instrument excelent de pro-*„prietate și credit"*.

„Dacă ar fi citit on. meu amic și coleg, importantele lucrări, „tratând despre acest subiect, ale D-lui General C. I. Brătianu, „directorul institutului geografic al armatei, de sigur că s'ar fi „ferit a pune discuțiunea pe acest teren și a fi așa de categoric „în afirmările sale".

După ce ne spune că inspirat de aceste lucrări, a scris asupra cadastrului un articol și în jurnalul *„Adevĕrul"*, adaogă:

„Nu mai insist, așa dar, asupra acestui punct, fiind încre-„dințat că d-l Saegiu 'și va recunoaște greșala în care se află".

„Cu tote acestea, din spirit de imitație, voi da, ca și D-sa *definițiunea cuvîntului* „cadastru" *în înțelesul, însă, modern al cuvîntului"* :

„Totalitatea acelor operațiuni cari au de scop a asigura așezarea cu equitate a impozitului fonciar, precum și legitimarea „juridică, tot de odată, a proprietății imobiliare, constitue în

„sine **regimul cadastral fonciar**, *spre deosebire de* **regimul anterior** *cunoscut sub numele de* **regimul cadastral fiscal**".

Chiar cu riscul de a fi cam lung, am reprodus textual atât cuvintele mele, cât și ale preopinentului meŭ, ca să se poată lesne controla cum denaturează D-l Antonescu spusele mele, procedînd mai mult ca un avocat fără nici un fel de scrupule, de cît ca un om de știință, tot-d'a-una de bună credință.

Definițiunea cadastrului, din articolul meŭ, nu este a mea proprie, ci este dată de legea franceză din 31 Iulie 1821, adică este *definițiunea legală* a cuvîntului, de oare-ce am spus lămurit că *„după această lege"* cadastrul este.... etc. (Vezi mai sus).

Apoi zici că *din „spirit de imitație,* **veĭ da ca și mine** *definițiunea* **cadastrului**, *însă în înțelesul modern al cuvîntului"* și reproduci definițiunea *„regimului cadastral"* dată de D-l General Brătianu, ca și cum ar fi formulată de D-ta. Ciudat procedeŭ.

Nu eu *am dat* definițiunea *cadastrului*, de care m'am servit, *ci legea din 31 Iulie 1821*; nu D-ta *dai* definițiunea *regimului cadastral*, ci D-l General Brătianu.

Să vedem acum cine este mai în curent din noi amîndoi, cu această cestiune?

Este o nuanță de diferență între *cadastru* și *regim cadastral*, pe care a sesizat-o D-l General Brătianu, dar pe care D-l Antonescu n'o pricepe, căci confundă aceste două noțiuni. D-l General Brătianu nu putea schimba definițiunea *cadastrului* admisă de toți autorii și legislatorii.

In adevăr, iată ce înțeleg prin *cadastru* diferiții autori:

„**Cadastre**. — *Autrefois, registre qui servait à l'assiette des „tailles reelles. Aujourd'hui, registre public dans lequel sont rela-„tes la quantité et la valeur de biens fonds. L'arpentage et l'éva-„luation des propriétés imposables*" [1]).

„**Cadastre**. — *Registre public contenant la quantité, la qualité „et l'estimation des terres de chaque commune, d'une province, „d'un Etat*" [2]).

„**Cadastre**. — *(Du bas latin* **capitastrum**, *contenance), en-„semble des opérations par lesquelles on recherche la contenance „des biens fonds d'un pays et les revenus qu'ils produisent, dans „le but d'établir l'impôt foncier et de le repartir convenablement*" [3]).

1) Littre, D-re de la langue française, t. I, pag. 449.

2) Laveaux, Nouveau D-re de la langue française, t. I, pag. 283.

3) Bouillet, D-re universel des sciences, des lettres et des arts, pag. 230.

„*Cadastre.* — Le cadastre est un registre public dans lequel „la quantité, la qualité et la valeur des biens-fonds compris dans „une certaine étendue du territoire sont marquées en détail. Ce „nom se donne encore à la série d'opérations qui ont pour objet „l'établissement de ce registre".

. . . . . .

„Enfin, les plaintes et les dificultés devinrent telles que, en „1807, le gouvernement se vit obligé de considérer tout ce qui „avait été fait comme non avenu. On sacrifia 15.000 plans de masses, „5 ans de travaux et plus de 20 millions de dépenses pour revenir „au système du cadastre parcellaire, adopté par l'assemblée natio- „nale, qui consiste a lever le plan de chaque parcelle de terre, et „à lui donner une estimation d'après le prix moyen des autres pro- „priétés de même nature situées dans le même pays. La confection „du cadastre marcha d'abord avec lenteur, et c'est seulement *à „partir de la loi du 31 Juillet 1821* qu'elle fut poussée avec une „activité égale à son importance . . . . . .

„Maintenant, il nous parait utile de dire quelques mots de la „manière dont il est procédé à la confection du cadastre, afin de „faire mieux comprendre son utilité pour la répartition de la con- „tribution foncière. Ce grand travail se partage naturellement *en „trois séries d'opérations :*

„1. La première consiste uniquement en travaux d'art, qui „sont éxecutés par des géomètres. On commence par *délimiter* „le territoire communal, puis on le divise par *sections*, et l'on pro- „cède à la *triangulation* des terrains compris dans les limites de „la commune. Enfin l'on termine par *l'arpentage* et *le levé du plan* „de chaque *parcelle*, c'est-à-dire de toute portion de terre distincte „des terres voisines, soit par la différence des propriétaires, soit par „la différence des cultures....

„2. Lorsqu'on a ainsi établi la configuration et la contenance „de toutes les parcelles comprises dans une commune, il s'agit „d'arriver à *l'évaluation du revenu net* de chacune d'elles. On „désigne sous le nom *d'expertise* l'ensemble des opérations exécu- „tées à cet effet, et qui sont la *classification* des terres, leur *eva- „luation* et la *répartition individuelle*....

„3. Mais tous les travaux accomplis pour la confection du „cadastre deviendraient inutiles au bout d'un petit nombre d'années, „si l'on n'avait soin de le maintenir sans cesse au courant des mu- „tations dans la propriété des parcelles, des changements des cul-

„ture, et des diverses modifications qu'éprouvent les objets impo-„sables, l'orsqu'elles sont de nature à motiver une réduction perma-„nente ou temporaire dans le chiffre assigné pour base à la „répartition....." [1]).

Me opresc aci cu aceste citaţiuni care dovedesc pînă la evidenţă că definiţiunea cadastrului reprodusă în articolul meu, este recunoscută de toată lumea ştiinţifică. Tot asemenea cele trei serii de operaţiuni necesare la întocmirea cadastrului, nu sînt de cît acelea pe care le-am arătat eŭ. Dacă sînt înşelat saŭ dacă me aflu în greşală în această privinţă, — cum zice D-l Antonescu — apoĭ me găsesc ast-fel în numeroasă şi distinsă companie.

Cunosc scrierea D-luĭ General Brătianu asupra cadastruluĭ, şi încă cu mult maĭ înainte de a o cunoaşte D-l Antonescu. Este incontestabil, o lucrare meritorie, care prezintă însă inconvenientul de a fi neaplicabilă în ţara noastră, căci necesitează o schimbare radicală a Codului nostru civil şi a Constituţiunii. Apoĭ, după cum am spus, definiţiunea pe care o reproduce D-l Antonescu este a *regimului cadastral* iar nu a *cadastrului*, şi chiar dacă D-l General Brătianu ar fi schimbat definiţiunea cadastrului, n'aş fi fost de loc obligat să adopt definiţiunea sa, cînd savanţi cu maĭ multă autoritate admit o altă definiţiune.

Dacă a fi în curent cu cestiunea însemnează a te ţine numaĭ la o lucrare izolată, în care concepţiunea cadastruluĭ este înfăţişată sub o formă cu totul particulară, *sui generis* şi a nesocoti părerile savanţilor ca Littré, Laveaux, Bouillet, Camille Flammarion, etc. apoĭ, de sigur, D-l Antonescu este maĭ în curent de cît mine.

Am dat ca exemplu Franţa fiind-că cu această ţară avem comunitate de rasă, de cultură şi de obiceiurĭ şi fiind-că maĭ ales legislaţiunea noastră civilă este copiată după cea franceză. Este de mintea omuluĭ că nu puteam lua ca exemplu ţările teutonice, anglo-saxone saŭ slave, nicĭ Patagonia saŭ China.

Pentru a dovedi greşita sa părere asupra consecinţelor cadadastruluĭ, în ce priveşte transmiterea dreptuluĭ de proprietate, am zis că, de oare-ce în toate legislaţiunile moderne există *acţiunea posesorie* şi *acţiunea în revendicare*, pe carĭ presenţa saŭ absenţa cadastruluĭ nu le suprimă, chiar în ţările cadastrate pot avea loc procese de hotare între proprietăţi vecine, că transmiterea dreptuluĭ de proprietate prin vînzare se face cu aceleaşi formalităţi ca la noĭ

1) Camille Flammarion, D-re Encyclopédique universel, t. 2, pg. 14 şi 15.

şi că chiar acolo este neapărată nevoie de intervenţia omului de legi care să examineze dacă actele de proprietate sunt bune, dacă nu sunt minori în cauză, dacă imobilul nu este dotal, etc.

Fiind-că nu poate răspunde nimic la această serioasă obiecţiune, D-l Antonescu recurge la invectiva că nu aş fi în curent cu cestiunea cadastrului. Procedeul poate fi comod dar scoboară discuţiunea pe un termen prea înjositor.

Mai spune D-l Antonescu că *„cu începere de la 2 Iulie 1858, „cadastrul are şi alte scopuri de cît repartizarea în mod equitabil „a impositului fonciar şi aşa fiind el serveşte* ca un instrument „excelent de proprietate *şi credit"*.

Nu pot şti ce însemnează această dată de 2 Iulie 1858, căci D-l Antonescu nu ne spune nimic asupra ei, şi este foarte posibil să însemneze ceva în vre-o ţară care n'are nici în clin nici în minecă cu ţara romînească. Este însă imposibil să poată fi cadastrul *un instrument excelent de proprietate* şi credit. Auduţi *instrument de proprietate?!* Nici chiar la figurat nu se poate întrebuinţa o asemenea metaforă.

III. *Necesitatea păstrării hotarelor după vechia stăpînire şi după arătarea martorilor.*

In articolul meu am arătat că alegerea hotarelor după arătarea martorilor bătrîni şi după vechia stăpînire, *derivă de la lege* şi nu ne pune în condiţiune de inferioritate faţă de ţările cu cadastru saŭ cu civilizaţiune mai veche.

Ca să demonstrez acest lucru, am reamintit că în Codul nostru civil, copiat după cel francez, există dobîndirea proprietăţii prin prescripţiunea de 30 ani, iar că art. 9 al. *c* şi *d* din Regulamentul hotărniciilor ne impune explicit obligaţiunea d'a ţine tot-d'a-una seama de posesiunea urmată neîntrerupt un timp de 30 ani, că în fine, *în lipsă de acte saŭ documente*, art. 9 al. *h* din acelaş Regulament ne obligă a primi ori-ce mijloace se vor produce de părţi şi proba testimonială face parte din aceste mijloace admise de lege.

Această stare de lucruri, bună saŭ rea, nu discutăm, este întemeiată pe Codul nostru civil, copiat după cel francez şi fiind-că dobîndirea proprietăţii poate rezulta din posesiunea neîntreruptă de 30 ani, dovedită prin martori, ca şi la Francezi, nu se poate susţine că procedarea este *primitivă* şi de natură *să pună într'o lumină mai puţin favorabilă starea noastră generală de propăşire*, cum afirmă D-l Antonescu în primul său articol. Ne găsim, sub acest raport, în aceiaşi situaţiune ca şi Franţa, a cărei civilizaţiune este

cea mai inaintată şi ca mai toate Statele Europei a căror legizlaţiune civilă este bazată pe principiile dreptului roman.

Iacă cum răspunde D-l Antonescu :

„D-l Saegiu, se vede, este satisfăcut de actuala stare de „lucruri, negăsind nici de cum rău, cînd, în marea majoritate „a cazurilor, nu avem, cu ocaziunea alegerii hotarelor, alte „elemente de convingere, alte mijloace de investigaţiune, de cît „arătarea martorilor bătrîni".

Regret, mai intîi, că trebuie să protestez contra acestei concluziuni pe care D-l Antonescu 'mi-o aruncă în spinare. Am reprodus înadins spusele mele pentru ca să se vadă lămurit cum denaturează preopinentul meu sensul lor şi de ce spirit este animat în discuţiune. Dar să admitem că din tot ce am spus se poate trage această falşă concluziune. Uită, de sigur, D-l Antonescu că în faţa celor ce legea ordonă n'avem cuvînt a fi saŭ nu satisfăcuţi, saŭ a găsi rele dispoziţiunile ei, căci *dura lex sed lex.* Pe lîngă aceasta nu este nici de cum exact că cu ocaziunea alegerii hotarelor, *în marea majoritate a cazurilor*, sîntem nevoiţi să ne conducem *numai* după arătarea martorilor, căci, din contra, asemenea cazuri sînt foarte rare şi cele de mai multe ori găsim tot-d'a-una acte, plane saŭ documente vechi din carî ne putem face covingerea. Cînd nu eşti hotarnic, cînd n'ai asistat nici-odată la facerea unei hotărniciî şi afirmi în mod aşa de categoric *că în majoritatea cazurilor* alegerea hotarelor se întemeiază *numai* pe arătarea martorilor, este, de sigur, a face o afirmaţiune cu totul gratuită şi ne conformă cu realitatea. Acum care din noi amîndoi se amestecă într'un menagiu străin ? Voiŭ mai reveni asupra acestei îndrăsneţe întrebări a preopinentului, meŭ care merge şi mai departe, căci zice :

„Eu merg chiar şi mai departe, făcînd aicî declaraţiune „formală că aşi privi ca un act de cea mai mare însemnătate „socială pentru ţara noastră, faptul de a scăpa, printr'un mijloc „saŭ altul, proprietatea imobiliară rurală din starea actuală „de absolută nesiguranţă, de putinţa ca hotarele să fie expuse, „necurmat, încălcărilor din partea vecinilor răŭ năraviţi şi de „eventualitatea nesfîrşitelor acţiuni posesorii şi de revendicare „datorite, cea mai mare parte, arătărilor acelor martorî bătrînî, „interesaţi şi de rea credinţă".

Apoi adaogă :

„Este adevărat că o posesiune neîntreruptă de 30 anî „conduce la cîştigarea dreptului de proprietate. Dar tocmai

„această probă este greŭ de făcut, știut fiind cu cîtă înlesnire „se pot găsi martori de porunceală în țara romînească".

Adică cum? Proba posesiuniĭ neîntreruptă de 30 anĭ este greŭ de făcut, fiind-că se pot găsi cu mare înlesnire martorĭ de porunceală în țara romînească? Apoĭ tocmaĭ contrariul rezultă. Acel care invoacă această posesiune este ținut s'o dovedească prin martorĭ, iar dacă aceștia se pot găsi foarte lesne de porunceală, este evident că probarea nu poate întîmpina nicĭ o dificultate. Dar D-l Antonescu scrie una și gîndește alta. De sigur că nu se aștepta la această riguroasă interpretare, de oare-ce în intențiunea sa a fost să ne spuie că pentru dovedirea ureĭ asemenea posesiunĭ se admite, de regulă, martorĭ propușĭ de ambele părțĭ împricinate și că una din părțĭ poate recurge la martorĭ mîncinoșĭ sau cumpărațĭ. Legea penală prevede însă pedepse destul de aspre pentru martoriĭ mîncinoșĭ și pentru persoanele carĭ vor îndemna pe alțiĭ la mărturiĭ mîncinoase, așt-felĭ că asemenea martorĭ nu se pot găsi cu înlesnirea pe care 'și-o imaginează D-l Antonescu. Depunerile tutulor martorilor sînt apoĭ examinate și analizate de justiție și ar fi să ne facem o ideie prea urîtă de magistratura noastră, dacă am admite că nu poate distinge între depunerile martorilor de bună și de rea credință.

D-l Antonescu ar privi ca un act de cea maĭ mare însemnătate socială pentru țara noastră, faptul de a scăpa *printr'un mĭjloc sau altul*, proprietatea imobiliară rurală de încălcărĭ din partea vecinilor *rău năravițĭ* și de eventualitatea nesfîrșitelor acțiunĭ posesorĭĭ și de revendicare, datorite arătărilor martorilor bătrînĭ *interesațĭ și de rea credință*.

Dar care să fie *acest mĭjloc sau altul?* Să schimbăm Codul nostru civil? Să avem cadastru? Ar fi fost interesant să cunoaștem mĭjlocul preconizat de D-l Antonescu, dar probabil că n'are nicĭ unul căcĭ l'ar fi precizat.

Pentru a împiedica dobîndirea proprietățiĭ prin prescripțiunea de 30 anĭ, sprijinită pe proba testimonială, ar trebui o schimbare radicală a legislațiuniĭ noastre civile și de sigur nu la acest mĭjloc s'a gîndit D-l Antonescu pentru realizarea idealuluĭ său, căcĭ trebue să 'șĭ dea seama că o asemenea schimbare este imposibilă, de oare-ce prescripțiunea trĭdecenală, întemeiată pe *„usucapiunea"* Romanilor și admisă în tote legislațiunile moderne, cu toate că în unele cazurĭ rare poate favoriza jalul și reaua credință, este totuși singurul

mijloc d'a așeza proprietatea pe baze inatacabile, punînd capăt unor discuțiuni cari, fără dînsa, n'ar mai avea sfîrșit.

Nici cadastrul, în înțelesul propriŭ al cuvîntuluĭ, nu este mijlocul d'a feri hotarele proprietăților imobiliare rurale de încălcări din partea vecinilor *rău năravițĭ* și de eventualitatea acțiunilor posesoriĭ saŭ de revendicare datorite, cum zice D-l Antonescu, arătărilor martorilor bătrînĭ *interesați și de rea credință*, fiind-că chiar hotarele uneĭ moșiĭ hotărnicite saŭ cadastrate pot fi încălcate de vecinii *rău năravițĭ*.

Tóte aceste încălcări și străgănirile în justiție asupra hotarelor, s'ar impuțina foarte mult dacă oamenii ar fi mai conscienți de drepturile și datoriile lor, dacă n'ar mai fi așa de *rău năravițĭ* și *de rea credință*. Mijlocul pentru realizarea idealuluĭ D-luĭ Antonescu nu 'l putem găsi dar de cît în lupta ce cu toții sîntem datorĭ să întreprindem pentru ameliorarea moralității poporuluĭ acestei țărĭ. Da! Sînt foarte mulți *rău năravițĭ* saŭ *de rea credință* și dacă faptul este în cît-va scuzabil pentru populațiunea incultă, este cu desăvîrșire reprobabil pentru clasa pretinsă cultă și conducătoare a maselor. Cînd n'ar mai exista în societatea noastră oameni care să 'și vîndă conștiința, vorba și condeiul, cînd toți am lucra după *dreapta judecată*, fără pasiune, respectînd legile în ființă și drepturile fie-căruia, fără să ținem seamă de alte considerațiunĭ meschine, și cînd am avea toți curagiul de a stigmatiza pe ori-cine s'ar abate din această cale, de sigur că s'ar împuțina foarte mult oamenii *rău năravițĭ* și *de rea credință*, iar hotarele proprietăților n'ar mai fi expuse la așa dese încălcări din partea vecinilor deveniți mai conștienți de drepturile lor și ale altora.

Nu fac de cît să menționez despre această soluțiune pe care o las în reflecțiunea preopinentuluĭ meŭ.

In fine, fiind-că D-l Antonescu, în primul seŭ articol, susținea că alegerea hotarelor după vechea stăpînire și după arătarea martorilor este un procedeŭ *primitiv*, *care nu pune într'o lumină favorabilă starea noastră generală de propășire*, am formulat această simplă întrebare:

„De oare-ce la întocmirea cadastruluĭ se respectă vechia „stăpînire de 30 anĭ și fiind că proba cu martorĭ este admisă „de dreptul civil, în ce starea noastră generală de propășire se „află așezată într'o lumină mai puțin favorabilă ca în alte țărĭ ?"

Este fórte clar că dobîndirea proprietății prin posesiunea continuă de 30 de anĭ, dovedită prin martorĭ, fiind admisă de legea noastră, după cum este și în țările cu civilizațiune mai înaintată—

și aceasta o recunoaște chiar D-l Antonescu — nu se poate susține că procedeul este primitiv sau că sîntem, în această privință, mai înapoiați ca alte popoare.

Eram încredințat că la această întrebare nu se poate răspunde, dar se vede că m'am înșelat, căci D-l Antonescu zice:

„Ba bine că nu! Și încă foarte ușor".

„Se ține compt, ce'i drept, cu acest prilej, de vechia „stăpînire, *însă delimitarea legală a proprietăților, în virtutea „unei legi cadastrale speciale* (ca cum ar putea exista și lege „cadastrală nespecială), *se poate face mai repede de către co-„misiuni, sindicate sau delegați din partea proprietarilor, cu „puteri nelimitate, sau avînd un rol de conciliațiune al intere-„selor în joc, de a cercela prealabil la fața locului, posesiunea „și actele de proprietate, sindicat presidat de un magistrat, de-„legat al juridicțiunii respective, asistat de primarul local, sau „de un delegat al acestuia și ajutat de un inginer însărcinat „cu partea tehnică a operațiunilor de delimitare, — judecătorul „de ocol respectiv avînd a face descinderile locale în caz de tre-„buință, în locul membrilor tribunalului ca astă zi, și a statua, „în consecință, de prioritate și de urgență, după cum propune „autorul «Cadastrului Romîniei», ... *etc.*".

Această frasă kilometrică și cu totul lipsită de stil, nu este un răspuns la întrebarea mea. Nu găsesc într'însa nici un argument în sprijinul afirmațiunii că noi ne-am găsi într'o situațiune inferioară fiind-că procedăm la alegerea hotarelor după vechia stăpînire și după arătarea martorilor.

IV. *Facerea hotărniciilor la moșiile și pădurile Statului de către agenții silvici, prezintă mai multe inconveniente și nici un avantagiu.*

Me întreabă D l Antonescu de ce zic *mai multe inconveniente* în loc de *numai inconveniente*. Întrebarea este, de sigur, rău venită din partea unui scriitor cu specialitatea frazelor kilometrice și lipsite de stil. Dar să admitem că ar fi îndreptățit să o facă. Este oare vre-o greșală de construcție gramaticală? De sigur că nu. Din contră, fraza are un stil mai colorat. Și cu toate acestea D-l Antonescu nu se sfiește să repete întrebarea, D-lui care scrie:

„Utilitatea hotărniciei *proprietăților Statului, de nimeni „nu e contestată, aceasta este un fapt pe deplin stabilit. Dacă „este așa, cine oare urmează a fi însărcinați cu facerea* lor?".

Pronumele *lor* la plural, întrebuințat în locul *hotărniciei* la singular.

In lumea asta sînt oameni cari ved paiele neexistente din ochii altora şi nu ved bîrnele reale din ochii lor.

Fiind-că am arătat că toţi silvicultorii se plîng, cu drept cuvînt, că sînt peste măsură împovăraţi şi distraşi de la lucrările specialităţii lor, de afaceri domeniale, cari le răpesc un timp preţios, ast-fel că n'ar mai fi nemerit a'i însărcina şi cu facerea hotărniciilor la moşiile şi pădurilor Statului, D-l Antonescu me întreabă de ce me amestec într'un menagiŭ străin?

Este cunoscut că de organizarea serviciilor publice are dreptul a se ocupa ori-ce cetăţean contribuabil. Lăsînd dar la o parte calitatea mea de profesor la şcoala de silvicultură şi de fost mult timp funcţionar technic al Ministeruluĭ, în care situaţiune am avut ocazie să cunosc de aproape doleanţele silvicultorilor ca şi slabul ajutor ce pot da serviciului de hotărnicii, tocmaĭ din cauza multiplelor însărcinări ce aŭ, 'mĭ fac o datorie de simplu cetăţean cînd critic o propunere de supra-împovărare a agenţilor silvicĭ şi departe de a me amesteca într'un menagiu străin, nu me ocup de cît de un menagiŭ comun, căcĭ menagiul Statului este al nostru tutulor.

Într'un menagiu străin se amestecă, de sigur, D-l Antonescu, care fără să fie hotarnic saŭ să fi asistat vre-odată la facerea uneĭ hotărniciĭ, critică Regulamentul hotărniciilor pe care n'a putut avea ocaziune nicĭ odată să 'l aplice şi creează încă, în materie de hotărnicie, neologisme fără nicĭ un înţeles ca *„statornicirea hotarelor"*.

Dintre multele inconveniente ce prezintă propunerea D-luĭ Antonescu de a se hotărnici proprietăţile Statului de către agenţii silvicĭ, am menţionat pe cele două mai principale: *Supra-împovărarea agenţilor* şi *lipsa de timp suficient*.

Asupra celuĭ d'intîiŭ D-l Antonescu adaogă că: *„nimenĭ nu „susţine, că în schimb, în cas de trebuinţă, să fie scutiţi (silvi-„cultorii) de o parte măcar, dacă nu se poate de toate afacerile „domeniale"*.

Rezultă dar că şi sub acest raport propunerea D-luĭ Antonescu este tendenţioasă, căcĭ reclamă pentru silvicultorĭ lucrările de hotărnicii ca să aibă prilejul de a se debarasa, *în schimb*, de alte afaceri domeniale, dacă nu chiar de toate.

Asupra lipseĭ de timp a agentuluĭ ordinar nu ne spune nimic şi modifică propunerea anterioară cu o abilitate cusută cu aţă albă, căcĭ zice:

„Care ar fi rĕul, ca în materie de pădurĭ, de pildă, între „cei 3 agenţi silvicĭ necesarĭ, după lege, pentru alcătuirea unei

„comisiuni de amenajament, unul să fie și hotarnic, care pe lîngă „o parte din îndatoririle sale de specialitate să aibă și sarcina „de a îndeplini formalitățile referitoare la hotărnicie? Căci dacă „aceasta din urmă necesită o desvoltare neîntreruptă de activitate „de mai multe săptămâni și chiar luni, când se tratează de „întinderi mari, pentru amenajarea unui complex păduros se „cere, de ordinar, o campanie întreagă de lucru a unui an și „chiar a mai multor ani consecutivi".

Va să zică D-l Antonescu își modifică acum propunerea, căci susține că nu agentul ordinar ci unul din cei 3 agenți ai comisiunilor de amenajament să fie însărcinat cu hotărnicia. Apoi aceasta este propunerea D-tale din primul articol? Dacă inconvenientul lipsei de timp a agentului ordinar nu este un inconvenient, de ce-ți modifici propunerea? Și mai vrei altă dovadă? Dar chiar propunerea astfel modificată este inadmisibilă, căci este contrarie Codului silvic care, prin art. 4, cere explicit ca amenajamentul să fie întocmit *de cel puțin* 3 agenți. In spiritul și litera legei este lămurit că toți 3 acești agenți urmează să se ocupe *numai* de amenajament, nu și de alt-ceva, dar se vede că și D-l Antonescu face parte din aceia cari cred că legile se alcătuiesc in țara romînească pentru ca să fie călcate.

Fără să își dea seama de încurcătura in care 'l-a pus mai sus menționatele două principale inconveniente ale facerei hotărniciilor de către agenții silvici, lovindu-l chiar a își modifica propunerea sa primitivă, D-l Antonescu dorește a vedea specificate, *„spre a le „cunoaște și a le examina rînd pe rînd*, fie-care din inconvenientele,— dacă sunt —, facerei hotărniciilor de către agenții „serviciului silvic" (de ce nu de către unul din agenții comisiunilor de amenajament ?).

Fiind-că țiu să satisfac dorința preopinentului meu, pe lîngă principalele două inconveniente sus menționate, mai semnalez că această propunere este contrarie principiului economic al diviziunii muncei pe care este bazată toată propășirea societăților moderne, că agenții silvici, chiar hotarnici, vor fi lipsiți de experiența necesară, datorită îndreptării activității individuale in aceiași constantă direcțiune și că propunerea n'are nici un sens pe cîtă vreme in Ministerul Domeniilor există un serviciu special de hotărnicii. Dacă personalul acestui din urmă serviciu este prea restrins, n'are Ministerul de cât să 'l sporească, dar este inadmisibil ca două servicii să aibă a face aceleași lucrări.

In ce privește hipotesa că aș preconisa facerea hotărniciilor

prin ingineri contractanți, serviciul proprietății fonciare, actualii ingineri-hotarnici ai Statului și foarte mulți silvicultori, cunosc în de-ajuns campania ce am întreprins în contra acelora cari nu 'și-au executat lucrările în mod conștiincios.

Cu toate acestea, sistemul efectuării lucrărilor de hotărnicii prin ingineri contractanți este cel mai bun, cu condițiune însă ca verificatorii să aibă conștiință de datoria lor. Cadastrul francez a fost săvîrșit numai prin ingineri contractanți și a costat, împreună cu lucrările fiscale necesare, suma de 160 milioane pentru suprafața totală a Franței de 51.577.720 hectare, adică aproximativ 30 franci de hectar, pe cînd planul orașului București, efectuat de Statul-Major, fără să fie cadastral, a costat aproape 800.000 lei pentru o suprafață de 5.600 hectare, adică peste 140 lei de hectar. Aceste cifre au destulă elocință și ori-ce alt comentar devine inutil.

Cred a fi dovedit cu prisosință propozițiunile mele, deja suficient dovedite în primul meu articol. Pentru D-l Antonescu este însă posibil să nu fie nici chiar acum dovedite căci, *„il n'y a pire sourd que celui qui ne veut pas entendre"*. Discuțiunea nu merită a fi mai mult prelungită. Ori-ce va replica D-l Antonescu, eŭ nu voiu mai răspunde.

N. Saegiu

INSTITUTUL GEOGRAFIC AL ARMATEI

I.

Observatorul astronomic din București.

Intre diferitele instituțiuni publice cari s'au distins pînă acum, pe calea faptelor pozitive și producătoare de utilități, trebue să punem, în primul rang, institutul geografic al armatei, condus cu atîta competință și devotament, aproape de la data înființărei sale, de D-l general C. I. Brătianu, directorul său și în acelaș timp sub-șeful Marelui Stat-Major și membru corespondent al Academiei române.

Insoțit de stagiarii silvici ai școalei de silvicultură din București, precum și de mai mulți tineri silvicultori absolvenți

ai acestei şcoale, conform programului stabilit de către D-l General — care cu multă tragere de inimă a răspuns afirmativ la intervenirea făcută — am vizitat în zilele de 10 şi 11 Decembre a. tr., toate lucrările executate de acest institut, lucrări de o netăgăduită valoare.

Nu voiu vorbi în cele ce urmează, de cît despre cele observate în prima zi, rezervîndu-mi dreptul de a reveni, în continuare, într'un număr viitor.

Potrivit înţelegerei avute, la ora $8^1/_2$ a. m., ne-am aflat cu toţii, la Observatorul astronomic, situat în «Dealul Piscului», de unde se desfăşoară o măreaţă privelişte asupra Capitalei şi unde eram adăstaţi de D-l Maior Th. Rîmniceanu, şeful serviciului de astronomie, şi de D-l Căpitan Verbiceanu, şeful biroului nivelmentului de precizie, însărcinaţi a ne da explicaţiunile necesare.

Observatorul în chestiune a fost înfiinţat în anul 1895, în scopul de a se determina, în mod precis, poziţiunile geografice ale diverselor staţiuni geodesice, aparţinînd triangulaţiunii efectuate cu prilejul întocmirei charteĭ ţărei, de a controla longitudinea iniţială a Bucureştilor, şi în noua desfăşurare adoptată, să se poată lua ca origină, meridianul trecînd prin acest observator.

Incredinţîndu-se institutului geografic lucrarea geometrică a planului Bucureştilor, în urma căreĭ împrejurări s'a putut dispune de mai multe mijloace, a luat fiinţă Observatorul, astronomic din Dealul Piscului, de a cărui existenţă, din nefericire, puţini au cunoştinţă, atît de mare este indiferentismul nostru, cînd este vorba de lucruri bune şi folositoare. Şi de şi relativ într'un scurt interval, s'a înregistrat, totuşi, la activul său, operaţiuni de multă însemnătate ştiinţifică.

Făcîndu-se întrebuinţare de cele mai riguroase metode, s'a putut, în adevăr, efectua determinări directe de latitudini şi de azimuturi, s'a procedat asemenea la stabilirea diferinţeĭ de longitudine între Observatorul din Bucureşti şi extremitatea de Est, a «bazeĭ centrale» în lungime totală de 9420m 06 care a servit ca «latura de plecare» pentru triangulaţiunea punctelor de 1 iul ordin, etc.

Iar cu concursul distinşilor profesori Helmert, Dr. Albrecht şi Dr. Borass, din serviciul geodesic german, s'a putut lega astronomiceşte Capitala Romîniei cu Potsdam, care

formează, după cum se ştie, centrul joncţiunilor geografice ale lumeĭ.

Cu acest prilej, spre a se putea verifica şi stabili o dreaptă comparaţiune între calculele făcute şi rezultatele obţinute, s'a convenit de către aceştĭ învăţaţĭ, precum şi de D-nii Maior Rimniceanu şi Căpitan Toroceanu, distinşĭ ofiţerĭ, carĭ s'au specializat în chestiunĭ de Astronomie la Observatorul astronomic din Paris şi în serviciul geografic al armateĭ franceze, a se proceda după metode, cu instrumente şi pe căĭ cu totul diferite. Rezultatele dobîndite la Bucureştĭ şi la Potsdam de către personalul ambelor observatoare, în care funcţiona cîte o secţiune de 2 operatorĭ germanĭ şi 2 rominĭ, n'au diferit între ele, cu toatea acestea, de cît cu 0,006 dintr'o secundă.

Pavilionul construit anume în scopul observaţiuneĭ astrelor în timpul nopţeĭ, a costat peste 45,000 leĭ; iar valoarea instrumentelor întrebuinţate, cele maĭ perfecţionate cunoscute pînă astă-zĭ, trec peste 30,000 leĭ.

Observaţiunile astronomice se fac cu ajutorul unuĭ cerc meridian din fabrica Gauttier (Paris), care, spre o dăsăvîrşită stabilitate, s'a aşezat pe un pilastru de basalt artificial, avînd o înălţime totală de 2 metri, din carĭ $1^m 20$ este introdus în pămînt. Partea esenţială a acestuĭ cerc este eclimetrul care permite citirea directă a distanţelor zenitale pînă la 1″ şi prin apreciere până la 0″,1. In scopul acesta el este înzestrat cu 4 microscoape distanţate de 90° şi prevăzute fie-care cu cîte un «tambur».

Pentru determinarea latitudineĭ locale, este nevoe a se face o mulţime de vize asupra astrelor cu o mărime aparţinînd categoriilor de la 0 — 6 şi a căror distanţă zenitală să nu depăşească peste 30°, spre a se evita cu chipul acesta, pe cît se poate, diferenţele de refracţiune datorite impurităţiĭ atmosfereĭ etc.

Pe lîngă cercul meridian în chestiune, am maĭ observat 3 «cronometre», dintre care 2 din fabrica Dent (Paris), unul arătînd orele siderale, cel-l'alt orele mijlociĭ, iar cel d'al treilea cronometru din fabrica Leroy, tot sideral, însă cu un întrerupător electric, permiţînd ast-fel imprimarea secundelor pe banda de hîrtie a unuĭ «receptor Morse» modificat, după cum se urmează şi cu ajutorul uneĭ «taster» (top), cînd steaua

observată trece la meridian, succesiv, în dreptul celor 14 fire verticale ale luneteĭ «cudate», cu care este prevăzut cercul.

Spre a se fixa pe teren, în mod definitiv, meridianul locului şi pentru a se putea aşeza cu preciziune instrumentul în prima sa poziţie, în cazul unei eventuale deplasări, s'a construit în direcţia meridianului 2 pilastriĭ la depărtare unul de altul de 60 metri. Pe cel mai departe se pune o mică formată dintr'o placă de metal, prevăzută cu un mic orificiu şi în dosul căruia se aşează o lampă cu petrol, iar pe cel mai apropiat o lentilă numită «colimator» cu o distanţă focală de 60 metri, destinată a trimete la infinit lumina receptată prin deschizătura plăceĭ.

Pentru determinarea azimutelor, institutul geografic se serveşte de teodolitul universal din fabrica Starke şi Kammerer, prevăzut cu cîte două microscoape pentru citirea pe cercul orizontal şi pe cel vertical. Gradul de aproximaţie este acelaş ca al cercului meridian. El a costat 8.000 leĭ. Pentru triangularea punctelor de 1-iul ordin, stabilite în vederea charteĭ ţăreĭ, s'a întrebuinţat 2 cercurĭ azimutale din fabrica Bruner, dînd o aproximaţie de 1 secundă centisimală. Pentru cel de al 2-lea şi al 3-lea ordin servesc teodolite mai simple, fie-care înzestrate cu cîte 2 microscoape.

Tot în acest observator se află mai multe nivele sistem Berthélemy carĭ permit, prin 2 dispozitive ingenioase, imaginate de Klein şi de Lallemand, a se cunoaşte cînd bula vine precis între reperele sale, fără cea mai mică deranjare a observatorului. Cu ajutorul stadiilor, sistemul colonelului Goulier, se pot face citirĭ de mai puţin de 1 milimetru şi a se ţine seama şi de coeficientul de dilataţiune al materialului din care sînt confecţionate, sub influenţa variaţiunilor temperatureĭ, graţie «aparatului Borda» adaptat la extremitatea superioară a mirelor.

Timpul fiind priincios, D-l Verbiceanu a putut însoţi explicările sale cu cîte-va demonstraţiunĭ pe teren, atît cu aceste nivele perfecţionate, cît şi cu teodolitele mai sus semnalate.

D-l General Brătianu, pe la orele 10 a. m., a sosit în localitate împreună cu D-l Colonel Iannescu.

D-lor ne-au dat, necurmat, cele mai vădite probe de interesul ce poartă aşezămintelor noastre culturale, pentru

care fapt ţin de datoria mea a le aduce publice mulţumirĭ şi, în acelaş timp, nu me pot reţine de a recunoaşte că ofiţerii noştrĭ au dovedit, şi de astă dată, că sînt în măsură de a rezolva probleme de cea mai înaltă ştiinţă pură, împrejurare care are de efect a ne ridica mult în ochiĭ lumeĭ civilisate.

Petre Antonescu
Silvicultor-şef şi profesor.

SERBAREA POMILOR SAŬ SERBARE ŞCOLARĂ

Cultul arborilor cucereşte pe zi ce merge mai mulţi adoratorĭ. Toată lumea începe să înţeleagă că arborele este şi trebue să rămînă un tovarăş de veciĭ pentru om, de aceea în toate părţile se predică cultul şi conservarea pomilor de orĭ-ce felĭ. O revistă străină ne povesteşte cum s'a inaugurat prima sărbătoare a pomilor, într'un sat, de către preotul, învăţătorul şi proprietarul satului:

In una din zilele lui Octombre, elevii şcoaleĭ primare din satul N., în număr de 165, în frunte cu învăţătorul, preotul şi proprietarul, au serbat aşa zisa «ziua plantăriĭ pomilor». Toţi elevii au fost adunaţi la locul destinat a fi plantat, care era deja pregătit. Serbarea începe prin sfinţirea apeĭ de preot, care stropeşte cu apa sfinţită puieţii de plantat, apoĭ adresează mulţimeĭ şi în special elevilor următoarea cuvîntare: Iubiţi copiiĭ! Ştiţi bine pentru ce ne-am adunat aci, să facem plantaţiĭ, o lucrare plăcută lui D-zeŭ. De aceea am şi început cu ruga către El, să ne ajute în această lucrare. Ştiţi din primele paginĭ ale istorieĭ sacre, că D-zeŭ făcînd pe om, l'a aşezat în raiŭ, în acea minunată grădină şi 'l-a poruncit s'o îngrijească; deci a planta copăceĭ e voia lui D-zeŭ, să ne facem dar şi noĭ raiŭ pe pămînt. Drept să ve spun, de mult timp am părăsit voia stăpînuluĭ nostru, căci nu numaĭ că n'am îngrijit de grădina ce ne-a încredinţat'o, dar cu o furie mare am nimicit pădurile, grădinile şi livezile pustiite, cimitirele goale şi drumurile fără pic de umbră pentru călătorul ostenit. Din un rău instinct, maĭ mult de distrugere de cît de trebuinţă, frumoasele păduriĭ de carĭ abia povestile ne spun c'aŭ fost, numaĭ sînt şi ca pentru orĭ-ce faptă rea, neplăcută stăpînuluĭ nostru, ne primim deja pedeapsa. Simţim neîndestularea lemnuluĭ, secetele marĭ, dără-

mările dealurilor. Lemnul se scumpește, nu ne mai putem face case mari, grajduri și toate cele ale gospodăriei de cît cu greu. Ce este de făcut? Unde vom ajunge urmînd tot așa? Trebue să părăsim, dragi copii, barbarul obiceiu d'a rupe, tăia, fura ori unde întîlnim un copac tînăr, bătrîn, de pădure sau grădină. Să ve învățați a îngriji de arbori și a-i feri de aceia cari le fac rău. Pentru a ve pregăti pe voi toți spre acest lucru frumos, se fac aceste serbări în toată țara; să vedeți fie-care cît de frumos exemplu este să plantați cîte un copăcel (puet) cu mîinele voastre, să-l îngrijiți mai tîrziu și cît de bine o să ve pară cînd îl veți vedea că trăește, îl veți iubi sciind că voi i-ați dat viața. Acuma veți face această lucrare sub conducerea dascălilor voștri, și mîine, cînd veți fi mari, faceți aceasta la casele voastre, în grădinile, livezile și țarinile ce aveți.

După preot, învățătorul explică copiilor mersul operațiunei, spunînd: Să ne apucăm de lucru copii; și cu Doamne ajută, să plantăm toți acești copăcei. Gropile pregătite deja, așteaptă să luăm planta frumos, să o punem în groapă și s'o acoperim cu pămîntul moșoroit alături; vedeți, nu e lucru greu, însă și aci e un meșteșug, să pui planta așa fel ca ea să trăiască, să crească, iar nu să moară să se usuce. De aceia ve spun în vorbe puține cum trăește planta, ce-i prieste și de ce se teme. Vedeți acest copăcel, are o rădăcină prin care trăește, ea îi dă hrană din pămînt, deci planta trebue pusă în pămînt cu băgare de seamă, rădăcinile să nu fie uscate, tăiate, jupuite. Vedem ca să le ferim de uscăciune, le-am pus în o lădiță cu pămînt, cele-l'alte sînt acoperite cu mușchiu umed. Nu grămădiți radicelele cînd puneți planta în groapă, umblați bine cu ele, îndată se îmbolnăvesc; cînd puneți pămîntul, apăsați-l puțin pe radicele ca să adereze, căci de pămînt tocmai au nevoe ca să le dea apoi hrana pentru a crește. Frunzele sînt tot atît de folositoare pentru plantă ca și rădăcina. Prin frunze respiră aerul care îi trebue: să păziți a nu jupui nici coaja arboreluî, de oare-ce și ea își are partea folositoare pentru nutriținea plantei. Primul an, arborii vor avea nevoe de a fi udați, mai ales dacă toamna și vara vor fi secetoase. Cînd veți veni la udat, să mărunțiți pămîntul din jurul plantei. E bine să gunoim pămîntul, fiind-că gunoiul conține elemente mai hrănitoare și păstrează umiditate. Dragi copii, să nu credeți pe unii răutăcioși, cari ve spun că la ce bun să plantați voi arbori, cînd nici nu veți trăi atît să-i vedeți mari. Știți ce a zis Mîntuitorul nostru Christos: Să ve trudiți nu numai pentru voi ci și pentru alți voștri. Plantațiile

ce veţi face pe ţarinele voastre, vor rămîne rudelor şi copiilor voştri. Anul viitor vom planta cimitirul satului, aducîndu-ne astfel încă odată aminte de morţii noştri.

Proprietarul, bunul părinte al satului, îndeamnă pe copii la muncă prin următoarele vorbe: Copii, învăţaţi să iubiţi frumosul, să iubiţi natura, pădurile visătoare, dumbrăvile şoptitoare, livezile verzi, cu toate animalele ce le locuesc, căci pe lîngă frumosul din ele, avem folos, folos mare şi mult.

Iubiţi pădurea, că ea ne dă lemnul, ne dă viaţă. In leagăn de lemn v'a cîntat mamele voastre cîntece să ve adoarmă, în căsuţa de lemn v'aţi născut, el ve încălzeşte, cu căruţa de lemn ve transportaţi de la un loc la altul, în sicriu de lemn părăsim pămîntul. Şi noi ne purtăm atît de rău cu pădurea! Tăiem copacii cînd nu trebue şi cît nu ne trebue, sîntem vitejî cu un neputincios. Şi cît e de bun acest martir, căci şi atunci cînd te duci să-i iei viaţa, el ţi dă umbră răcoritoare.

Obicînuiţi-ve, dragi copii, să iubiţi natura cu toate ce o împodobesc, între care e şi lemnul. Apoi proprietarul V, mai recitează cîte-va versuri improvizate: «Tovarăşului omului». Copiii recitează: «Pădurea», «Tăerea pădurii» şi «Bradul» etc., şi îndată s'a procedat la plantatul a 400 de puieţi de brad şi molid, de cîte 3—4 ani. Copiii au lucrat foarte însufleţiţi.

La finele lucrării, s'a servit copiilor masă, oferită de proprietarul V.

Anul acesta vom avea plăcerea să asistăm la atari serbări şi în ţară la noi, cînd, cred, se va începe cel puţin a se împlinzi acei răi făcători inconştienţi, cari 'şi fac o sălbatică plăcere din a rupe, tăia, smulge plantaţiile, pe cari Statul le face cu destule sacrificii, pe marginile şoselelor.

Un exemplu este pe şoseaua Piatra-N.—Prisăcani, aproape de Vaduri; o mînă criminală a tăiat la rînd zeci de brazi plantaţi în toamnă. O să învăţăm să preţuim toate acestea, numai să nu fie prea tîrziu.

Gh. D. Belinschi.
Silvicultor aj. Dom. Coroanei Bicaz

DECIZIUNEA

MINISTERULUI CULTELOR ŞI INSTRUCŢIUNEI PUBLICE

CU PRIVIRE LA

SĂDIREA POMILOR

Art. 1. Spre a dezvolta şi stimula în generaţiile tinere gustul şi dragostea pentru sădirea pomilor, se institue pentru şcoalele rurale serbarea «Sădirea Pomilor».

Art. 2. Elevii şcoalelor rurale, sub conducerea învăţătorului vor serba in fie-care an «Sădirea Pomilor» intr'una din cele trei Joi, inainte de Florii, tot-d'a-una in luna Martie. La serbare vor fi invitaţi şi sătenii.

Art. 3. Serbarea va consta în a se sădi atîţi pomi, cite grupe de cite 8 şcolari se vor forma cu elevii din ultimele 2 clase. Dacă numărul elevilor din ambele aceste clase va fi mai mic de cît 8, se va sădi numai un singur pom.

Art. 4. Sădirea se va face pe locurile libere, proprietatea comunei, pe şoselele şi pe locurile aparţinînd şcoalei şi bisericei.

Art. 5. Pomii destinaţi sădirei vor fi in virstă de 4—5 ani, şi vor avea tranchiul inalt de 2—3 m., măsurat de la rădăcină şi pînă unde incepe coroana.

Art. 6. In afară de pomii fructiferi altoiţi, se vor prefera, pentru sădit, teiu, aguzi (duzi), castani selbatici şi plopi piramidali. Pe drumuri ori şosele pomii se vor planta la care-care depărtare, de liniile telegrafice saŭ telefonice, ca să nu fie nevoe a fi tăiaţi cînd se vor dezvolta.

Art. 7. In dimineaţa zilei destinată pentru serbarea «Sădirea Pomilor», elevii şcoalei, inşiraţi cîte 2, pe clasă, pleacă cintind spre locul ales pentru sădire. Elevii celor din urmă două clase duc cu ei pomi, instrumente pentru săparea groapelor şi facerea sădirei şi parii necesari sprijinirei pomilor de sădit. Elevii celor-l'alte clase duc fie-care cite ceva : gunoiŭ descompus (băligar putred) şi necesariile la imprejmuirea pomilor după sădire.

Art. 8. La locul de sădire, învăţătorul stringe pe elevi in cerc şi ţine un cuvint de modul raţional cum trebue sădit ori-ce pom şi de ingrijirile ce trebue să i se dea pentru ca munca anului să nu fie zadarnică.

Art. 9. După un repaus de un sfert de oră acordat elevilor, învăţătorul măsoară şi hotăreşte, prin ţăruşi, locul unde au să se facă gropile. Depărtarea intre gropi va fi de cel puţin 6 m, socotindu-se pentru aceasta şi mărimea lor care ajung pomii de sădit.

Art. 10. Elevii din ultimele 2 clase, împărţiţi pe grupe de cite 8 inşi, incep facerea gropilor.

Fie-care groapă va fi pătrată şi va avea 80 cm, în lărgime şi tot atita adincime.

Pământul scos din groapă se amestecă bine cu gunoiul adus, așa ca să vină cel puțin o parte gunoiu la trei părți pământ.

Art. 11. In mijlocul fie-cărei groape se înfige cite un par, căutîndu-se, pe cît posibil, ca parii din mai multe groape să vină în linie dreaptă. In groapă se trage atita pământ, ca pomul așezat în ea să stea cu vre-o 10 cm. mai sus de cum a fost mai înainte în pământ.

Pomul așeḑat in groapă și lîngă par e ținut de un elev al grupului din clasa cea mai superioară, iar cei-l'alți din grup trag pământ peste rădăcină, pînă se umple groapa, stringîndu-l d'asupra in formă de căldare. In urmă se face pomului o împrejmuire.

Elevii celor-l'alte clase, împărțiți tot pe grupe, cari au privit la săparea gropilor, cintă tot timpul cît ține sădirea pomului.

Art. 12. După 3—4 săptămîni de la sădire, într'o Joi după prînz, învățătorul va merge împreună cu elevii să lege cu teiu pomii de parii lîngă cari au fost sădiți.

Art. 13. Fie-care învățător va ține socoteală de felul și numărul pomilor sădiți pe fie-care an, cum și de grupele elevilor in seama cărora s'a dat spre îngrijire fie-care pom după sădire.

Art. 14. Grupele de elevii din clasele inferioare primesc, spre îngrijire, cite unul din pomii sădiți în ziua serbărei. Elevii claselor cari au lăcut sădirea nu sunt scutiți de îngrijirea pomilor. Ingrijirea constă ca timp de 4 ani, în lunile Aprilie pînă la Septembre inclusiv, să plivească buruenile și să sape pământul în jurul pomului, odată pe fie-care lună, să 'l ude în timp de secetă și să întrețină împrejmuirea în bună stare.

Neglijarea acestor lucrări atrage după sine scăderea notei la purtare la elevii din întregul grup sau la acei cari s'ar sustrage de la o asemenea îndatorire.

Art. 15. Pînă la al 5-lea an de la punerea în aplicare a acestei decisiuni, pomii pentru sădire se vor primi ca dar din partea oricărei persoane bine-voitoare, iar de aci înainte se vor lua din pepiniera de pomi care se va înființa pe lîngă ori-ce școală ce are pământ pentru grădină și care se va întreține cu elevii din toate clasele.

Art. 16. La 1 Septembre al fie-cărui an se vor înainta Ministerului, prin revisoratele școlare, tablouri în cari să se arate în mod detailat numărul pomilor sădiți la fie-care școală, felul lor, locurile unde au fost sădiți și numărul pomilor prinși aflați în ființă, după sădirile din fie-care an.

Art. 17. Se institue cinci premii bănești a 50 lei, ce se vor da anual acelor diriginți de școli cari se vor dovedi că au sădit numărul cel mai mare de pomi și că la școală au pepiniera cea mai mare, mai bine îngrijită și mai bogată în pomi fructiferi altoiți.

Premiul se va da din al IV-lea an de la punerea în aplicare a acestei decisiuni și numai în urma unei constatări din partea serviciului de inspectorat.

Art. 18. Administrațiunile comunale sunt datoare a lua măsuri ca să nu se facă de oameni sau animale stricăciuni pomilor săditi și a proceda, conform legei poliției rurale, pentru delicte de asemenea natură.

INDUSTRIA NOASTRA FORESTIERĂ

I.

Dacă avem dreptul și datoria de a continua, în limite rezonabile, bine înțeles, sacrificiele ce 'și-a impus țara, în ultimul timp, pentru desvoltarea industriei noastre începătoare, în care direcțiune pînă și Ungaria vecină ne-a întrecut deja de mult, cu atît mai mare, mai indiscutabilă, mai imperioasă este necesitatea de a face totul ce ne stă în putință spre a asigura viitorul acelor ramuri de industrii pentru cari dispunem cu prisosință de materia prima trebuitoare.

In această ordine de idei, industriele cari pot să se alimenteze din producțiunea solului nostru agricol și forestier, trebuie să li se dea, negreșit, în primul rînd, o deosebită precădere.

Asupra acestui fapt nu poate să existe nici o îndoială, nici o divergență de păreri.

In adevăr, numai atunci agricultura poate să procure maximum de beneficii, cînd este înzestrată cu așa numitele industrii anexe, cînd produsele sale prin fabricațiune, printr'o serie de manipulațiuni succesive primesc o formă mai avantajoasă, mai în raport cu variatele cerințe ale consumațiunei.

Acelaș lucru se poate spune, și încă cu mai mult temeiu chiar, despre producțiunea forestieră.

Lemnul este o marfă grea și ca atare cheltuelile transportului absorb o mare parte, iar une-ori covîrșesc valoarea sa intrinsecă; pe de altă parte spre a satisface diferitele necesități curente, el urmează a fi transformat în piese lasonate, căci numai cu chipul acesta poate să'și găsească din ce în ce mai multe debușeuri, să ajungă pînă în cele mai îndepărtate centre de consumațiune.

Sub puternica înrîurire a legei pentru încurajarea industriei noastre naționale s'a înființat, ce 'i drept, o mulțime de usine, avînd de scop debitarea lemnului. Aceste așezăminte industriale se aprovizionează cu produsele pădurilor țărei și așa fiind, contribuie a le spori valoarea, deci avuția publică nu poate de cît să crească în proporțiune directă.

Afară de aceasta, prin existența lor se înlesnește mijloacele de trai la o mulțime de lucrători români, fără ca să fim nevoiți ca altă dată, a fi tributari străinătății cu însemnate sume de bani, după cum ne dovedesc cifrele extrase din «Statistica comerciului exterior al Romîniei».

Dar asupra acestor adevăruri economice 'mi rezerv dreptul de a reveni cu alt prilej.

De data asta, însă, mă mărginesc a vorbi numai despre cele 2 principale fabrici pentru debitarea lemnului și anume: «fabrica Lessel» din strada Plevnei și cea de sub firma «Bucher și Durrer» din șoseaua Basarab No. 27—30, ambele cu reședința în capitală, pe cari le-am vizitat în anul acesta însoțit de elevii stagiari din promoțiunea V-a.

Fabrica Lessel, care face obiectul acestui articol, datează încă din anul 1874, fiind înființată de către D-l Emil Lessel, care dispune actualmente de o întindere de teren de 3 hectare.

Pe această suprafață se află instalațiunea mașinelor, magaziile pentru păstrat lemnele, clădirele pentru uscatul lor în mod artificial, depozitele de lemne cari pot rămînea și în aer liber fără prea mare inconvenient din punctul de vedere al conservațiunii lor, precum și locuința proprietarului și actualului director al exploatărei, D-l L. Lessel, inginer mecanic, fiul D-lui E. Lessel.

Casa cu acelaș nume a fost una din cele d'întîiu care a respuns la apelul ministerului de domenii cu ocaziunea expozițiunii universale din Paris.

Obiectele cari au atras în deosebi atențiunea publicului vizitator a fost, între altele, și prea frumosul cadru în care sînt reprezintate în secțiune tangențială lemnul principalelor noastre specii, precum și două prea frumoase coloane verticale compuse dintr'o succesiune de rondele aparținînd, așijderea, diferitelor esențe forestiere, crescute la noi în țară, într'o formă oval răsucită, unice în felul lor, reamintindu-ne, pînă la oare-care punct, dificultățile de construcțiune ale cupolelor M-rei Curtea de Argeș, al căror stil architectonic a fost adoptat, după cum știm, și pentru pavilionul nostru de la expoziționea universală din Paris.

Această lucrare de artă, precum și diferitele soiuri de parchete executate în mozaic din lemn de stejar, de nuc și de frasin, se pot și astă-zi observa în magazinul din Calea Victoriei No. 101.

Materialul lemnos propriu pentru lucru și construcțiuni și-l procură fabrica Lessel, cea mai mare parte, din pădurile Statului în

carĭ se mai găsesc încă, de şi nu într'o cătăţime nesfîrşită, după cum şi închipuie mulţi profani în asemenea materie, dimensiuni mari excepţionale.

Din cei peste 3000 arbori groşi (copaci) cumpăraţi în anii trecuţi din pădurea Rădeşti, judeţul Muşcel, am putut admira trunchiuri de gorun cu o regularitate şi o omogenitate de creştere, ce poate susţine ori-care comparaţiune, obţinîndu-se prin debit blăni lungi de 8 metri, late de 50—60 cm. şi cu o grosime de aproape $0^m,08$, material care, din cauza rărităţii sale, se plăteşte chiar la noi în ţară cu peste 120 lei metrul cub.

Aşa fiind, înţelegem bine ce tezaur de neprecuite bogăţii reprezintă pădurile ţărei şi în special cele de stejar ale Statului, în suprafaţă de 362,000 hectare [1]), carĭ fiind cultivate după principiele moderne ale ştiinţei silvice şi în vederea producţiunei lemnelor de dimensiuni mari, pot să ne dea, la vîrsta de 150 ani, o cantitate anuală de cel puţin 1—1 1/2 m. c. la unitatea de suprafaţă, lemn propriu pentru lucru şi construcţiuni, saŭ 0,5—0,75 m. c., dacă socotim o reducţiune datorită debitului, de maximum 50%. Cîte-va rondele din trunchiurile mai sus menţionate a făcut o excelentă impresiune străinilor despre calităţile technice ale lemnului cunoscutelor noastre speciĭ de stejar.

Recompensele obţinute în 1900 de firma Lessel, la expoziţia din Paris, a fost 2 medalii de aur şi anume una pentru articole de lemn figurînd în grupa 9, clasa 50, relative la produsul exploatărei şi industriilor forestiere şi alta pentru obiecte carĭ aŭ făcut parte din grupa XII, clasa 66, referitoare la decoraţiuni fixe a edificiilor etc.

Între nenumăratele maşini şi ferăstraie mecanice alternative, circulare etc. ţinute toate în cea mai perfectă stare de curăţenie şi bună funcţionare, observate în instalaţiunea D-lui Lessel, mi-a atras, în deosebi, atenţiunea ingenioasa construcţiune a unei maşini pentru fabricaţiunea dopurilor comprimate pentru buţi şi butoaie, confecţionate din teiu şi plop, adusă tocmai din Buffalo (America) care lucrează cu o iuţeală uimitoare, maşinele servind pentru făcut îmbinările în coadă de rîndunică ce se întrebuinţează la alcătuirea cuticlor de lemn, precum şi cele pentru bătut cuie de sîrmă, pentru fasonarea spiţelor de roată de frasin, stejar etc.

Această casă dispune de importante depozite de cherestea de stejar, de molid, de brad, ba chiar şi de melez, specie rară în

1) Importanţa economică a pădurilor de stejar, 1902, de Petre Antonescu.

Rominia, care se mai găseşte încă în dimensiuni utilizabile în Muntenia, în judeţul Vîlcea şi Gorj, dar mai cu seamă în munţii din preajma obîrşiei *Lotriţei*.

Cu lemn de foc, de girniţă şi cer, tăiat şi dus la domiciliu, face prea frumoase afaceri în Bucureşti, vînzînd peste 17 milioane kg. pe fie-care an, în termen mediu.

In atelierile sale se fabrică, între alte variate articole, slăvine (canale) de lemn de prun, imitînd pe cel de tisa, butoiaşe pentru here din lemn de stejar precum şi butoaie din lemn de fag pentru conservatul uleiurilor minerale, pe care îl cumpără din pădurile de pe valea Prahovei, consumînd, în tot anul, un volum de pînă la 2000 m. c.

Ceea ce este însă mai înbucurător pentru ţara noastră este încercările serioase ce fac representanţii autorizaţi ai acestei firme de a deschide în curînd produselor noastre noui debuşeuri în streinătate.

Ţările unde, după toată probabilitatea, le vor putea exporta în avantajoase condiţiuni de desfacere, cu toată existenţa unei serioase concurenţe, cu care cu greu luptă, chiar la noi în ţară, industria noastră forestieră, sînt în prima linie Turcia, după care urmează Grecia, Sîrbia, Bulgaria, precum şi întreg litoralul mediteranian al Africei de Nord.

Intr'un număr viitor voiu vorbi şi despre fabrica Bucher & Durrer, care funcţionează în Rominia de peste 17 ani, foarte interesantă din punctul de vedere ce ne preocupă.

Petre Antonescu
Silvicultor-şef şi profesor.

II.

Industria lemnăriei în România

Această industrie a luat de cît-va timp o desvoltare însemnată în România, datorită iniţiativei private şi mai cu seamă exploatărilor sistematice întreprinse de administraţiunea Domeniului Coroanei.

In urma anchetei economice, făcută în anul 1900 de Ministerul domeniilor, s'a constatat că fabricile şi herăstraele mecanice care funcţionează în ţara noastră şi se bucură de foloasele legei industriale, sînt în număr de 36 şi anume:

1) B. Courant & C-ie (Cosmeşti); 2) Maxim Tomovici et

Fritz (Monastirea Neamțului); 3) Aceiași (Sihăstria Secului); 4) G. Ionescu (Mesteacăn, Neamț); 5) Dornescu și Dinerman (Taslău); 6) Emil Costinescu (Sinaia); 7) P. și C. Goetz (Galați); 8) Aceiași (Comănești, Bacău); 9) Herman Theiler (Lucăcești, Bacău); 10) A. Torock et C-ie (Prisecani, Neamț); 11) Același (Ața și Bour, Neamț); 12) Același (Piatra-Neamț); 13) A. Lipa Juster (Negulești, Neamț); 14) Fabrica «Moldova» (Piatra-Neamț); 15) Locatelli și Simon (Agâș, Bacău); 16) Bistrița (A. A. Bădărău, Neamț); 17) Ch. Ephraim Rosen (Dărmănești, Bacău); 18) Guttman (R.-Vilcea); 19) Același (Brezoiu, Vilcea); 20) Cahopi-Zarvatescu (Brăila); 21) A. Focșaner (Bacău); 22) D. Nicolau (Giurgiu); 23) L. Predingher (Brăila); 24) Th. Raux (Slatina); 25) C. Eichler (Găinești, Suceava); 26) Același (Suha-Mare, Suceava); 27) P. Warlam și Lamarche (Dorohoiu); 28) Emanuel și A. Bibescu (Corcova, Mehedinți); 29) Marcu Ficher (Runcu, Dimbovița); 30) Aron Juster și Agastein (Neamț); 31) Iosif Bunescu (Moroeni, Dimbovița); 32) Marcel Bernheim (Robești, Vilcea); 33) Berliner Holtz-Comptoir (Ceacu, Gorj); 34) C. I. Negroponte (Grozești, Bacău); 35) A. Maxim și D. Gheorghiu (Plătuni, Suceava); 36) D. Costandache (Mireni, Tutova).

Pe lîngă acestea, mai există și un mare număr de fabrici și herăstrae mecanice sistematice, care nu se bucură de avantagele legei industriale.

Cele 36 fabrici enumărate mai sus, aveau angajat în anul 1900 un capital de 13,896,190 lei, din care 6,472,816 lei capital fix în terenuri, construcțiuni și mașini și 7,422,374 lei, în capital rulant.

Personalul technic și administrativ al acestor fabrice se compunea din 580 persoane, în majoritate romîni; iar numărul lucrătorilor ocupați a fost de 4,804. Salariile plătite în acelaș an, s'au urcat la suma de 2,367,417 lei. Producțiunea acestor fabrice a fost de 10,645,221 lei, iar forța motrice întrebuințată a fost de 3,216 cai-vapori și 285 cai hidraulici.

In aceste fabrice s'a întrebuințat materii prime de proveniență indigenă (lemn de brad, molift, stejar, fag, teiu și mesteacăn) representînd o valoare de 4,840,431 lei, iar materii prime de proveniență străină (lemn brut de brad și molift importat din Bucovina, cu condițiune de a fi reexportat în proporție de 80%), în valoare de 1,675,612 lei.

Avantagele acordate de Stat acestor fabrici, după legea de încurageare industrială, representă suma de 1,026,879 lei pe an, din

care 468,618 lei scutiri de vamă, 202,618 lei scutiri de imposite și 355,642 lei reduceri de transport, pe căile ferate romine.

Valoarea materialelor cumpărate de aceste fabrici, la instalarea lor, din țară, se urcă la suma de 3,149,470 lei, iar din străinătate la 3,145,316 lei. In total 6.294,839 lei.

Cantitățile de lemn brut întrebuințat de herăstraele mecanice și acelea ale lemnului lucrat in ultimii trei ani, sînt acestea :

	Lemn brut	Lemn lucrat
1898	511,705 m. c.	285,177 m. c.
1899	609,527 » »	350,387 » »
1900	752,890 » »	439,382 » »

Din aceste cifre, rezultă că cota procentuală a materialului lucrat, reprezintă 60 % din cantitatea lemnului brut întrebuințat.

Este de notat că lemnul de rezonanță pentru instrumente muzicale, funduri de piane, etc., se produce la Prisăcani și la Bicaz, fasonindu-se in herăstraele D-lui A. Törock & C-ie, la Găinești pe Domeniul Coroanei și la Plotun, in herăstraele D-lui A. Maxim. Acest lemn, cel mai solid, se vinde cu 42 lei m. c. brut in pădure. Lemnul pentru funduri de piane se exportează la Gara-Reus (Saxe-Altenbourg) cu prețul de 3320 pînă la 6.500 lei vagonul, cel de prima calitate lucrat și încleit ; ceea ce dovedește că lemnul de molift din România nu este de o calitate inferioară celui din Bucovina, după cum s'a pretins acum cîți-va ani de unii din agenții noștri silvici.

(Curierul Financiar).

PERIMETRAREA CU ȘANȚ LA PĂDURILE STATULUI

Ca și un om, personalul unui serviciu, după epocile prin care a trecut, — mai mult sau mai puțin critice — 'și-a formatși modul de a vedea. Tot asemenea și cu corpul silvic, — dacă am arunca o ochire retrospectivă asupra publicațiunilor, cu privire la păduri.— nu se vede decît pesimism aproape, in ori-ce cestiune abordată in diferite ocaziuni.

Lucrul de alt-fel esplicabil, ca corp tînăr, în dorința de a face un pas repede spre progres, in ori-ce cestiuni s'a arătat tot ce ar fi trebuit de făcut, fără ca mijloacele de care dispunem să fie suficiente, a se executa; iar pădurile primite după secularisare, fără

nicĭ-o lucrare de îndrumare spre o cultură mai raţionată, a fost o piedică şi mai mare, căci orĭ-cînd a trebuit să se facă ceva, necesitînd fonduri prea mari, s'a preferat a se amîna, spre a nu se face în definitiv nimic. De aci descurajare în orĭ-ce pas spre progres şi desiluzie în toate.

Totuşĭ, dacă am judeca, după împrejurările prin care a trecut ţara, mai ales în timpiĭ din urmă, cu criza agricolă, care a sdruncinat întreg edificiul nostru economic, în ce priveşte starea pădurilor, putem fi mai optimiştĭ, şi a zice că pe calea perimetrărilor cu şanţ s'a făcut ceva, foarte puţin în raport cu ce trebue, — dar tot e ceva — mai ales la cîmpie, unde unele trupuri micĭ s'aŭ închis, iar altele sînt pe cale.

Dacă aceste perimetrărĭ s'aŭ făcut într'un mod lent şi tacit, fără nicĭ-o formă care să stabilească în mod legal hotarele, după cum cu drept cuvînt arată D-l Antonescu, în cestiunea statorniciei hotarelor, — este că s'a mărginit a se face, numaĭ în părţile unde hotarele sînt necontestate, cele mai multe spre delimitărĭ, şi prea puţine, cred, spre particularĭ, unde nu s'a ridicat nicĭ-o obiecţiune.

Cu timpul se va întîmpla însă ca perimetrările, în modul cum ele aŭ mers pînă acum, să întîmpine dificultăţi care se impună, dacă nu încetarea, dar cel puţin restrîngerea lucrărilor, căci după ce se va determina hotarele fără piedicĭ, rămîn încălcările şi hotarele contestate.

Aşt-fel că ar fi mai prudent, cred, ca cu o oră mai 'nainte fixarea limitelor pe calea hotărniciilor, să se înceapă.

Azĭ cînd proprietatea a devenit atît de importantă, drepturile ce isvorăsc dintr'însa sînt multiple şi ca consecinţă piedicile ce vom întîmpina în viitor, dacă nu se stabileşte o normă, vor fi şi mai marĭ, căci, în afară de cazurile expuse, se pot naşte incidente, care numaĭ pe cale de judecată se pot tranşa.

O cestiune isvorîtă din perimetrărĭ, care ar merita discuţia, este următoarea: Voind a face şanţ de perimetru la o pădure a statului, spre un hotar particular, prin movile necontestate, proprietarul vecin a oprit lucrarea şanţului, pe motivul că, dacă voĭ aşeza marginea exterioară a şanţului, pe linia de hotar, cu timpul şanţul dărîmîndu-se, în mod indirect, se va schimba linia de hotar, şi ca consecinţă i se atacă dreptul de proprietate,—cerînd pe acest motiv a se lăsa o zonă de limită care să menţină în vecĭ neatinsă linia ideală a hotarului despărţitor, representată prin mijlocul mărgurilor.

Am căutat, cum cred că fie-care din noĭ, s'a ocupat înainte

de a aşeza un şanţ spre proprietăţile particulare, — se văd care ar fi limita legală de aşezarea unui şanţ între proprietăţi şi n'am găsit în nici o lege, distanţa la care trebue aşezat spre linia de hotar.

In Codul civil se prevede (art. ...) că şanţul între două proprietăţi se aşează ast-fel ca pămîntul şi tăetura, să fie pe proprietatea celui care il construeşte, ceea-ce corespunde cu practica lucrului de pînă azi.

E de necontestat însă faptul, că linia hotarului fixată prin marginea exterioară a şanţului, este supusă schimbărei, — şi în basa dreptului de proprietate, vecinul nu'ţi dă voie a stabili o servitute,— prin ori-ce mod în proprietatea sa, expunindu-te la prejudicii.

Care ar fi dar soluţiunea întru cît, prin nici o lege nu este sancţionat dreptul de aţi stabili servitutea hotarului prin şanţ, spre vecini, conform legei rurale?

Dacă îmi permit a releva această cestiune, sper că, dînd naştere unei discuţiuni, din partea onor. colegi mai expermentaţi se va putea aduce lumină, care pentru viitor, va avea o importanţă vădită pentru Stat în practica perimetrărei pădurilor cu şanţ.

R. Plăpceanu
Silvicultor.

COMERŢUL LEMNELOR

La 19 Februarie a. c, a avut loc la direcţia C. F. R., o licitaţie pentru furnitura a 110.000 steri lemne de foc. Ofertele făcute sînt:

NUMELE	Cantitatea	Preţul	Locul de predare
V. G. Miron.	2,000	4.—	Moineşti
Adolf Lak.	1,000	4.30	Ştelan-Vodă
I. Rosenberg	4,500	4.40	» »
Nino Taler	15,000	4.80	Faraoni
Mihail Sosu	6,000	4.70	Azuga
M. Grunberg.	6,000	4.50	Moineşti
Fraţii Iancu	5,000	4.48	Liteni
» »	9,000	4.50	Dolhasca
Emil Hornstein	7.000	4.60	Buhuşi
» »	6,000	4.70	Galben
N. Cojescu	6,000	4.90	Comarnic
M. Fischer	12,000	4.30	Dorohoiu
» »	12,000	4.50	Carasa

NUMELE	Cantitatea	Preţul	Locul de predare
Lupu Jognis	1,000	4.75	Bacău
» »	1,000	3.90	Moineşti
Angel Lipovici	2,000	4.50	Văculeşti
M. A. Sigal	4,000	4.50	Bucegea
Carl Schlesinger	2,000	4.20	Strehaia
I. P. Comăneanu	9,000	4.25	C.-Argeş
L. Nadler	10,000	4.50	Bucegea
Adina Costinescu	2,000	4.60	P.-Neamţ
Fr. Fischer	8,000	4.20	Dorohoiu
Iosef Marcovici	800	4.15	Văculeşti
Catz et Marcus	2,000	4.65	Falticeni
I. Socec	500	4.70	Puleşti
L. Stern	600	4.10	Oneşti
M. Haimovici	1,000	4.40	Păşcani
S. Sarfinester	5,000	4.30	Hecl-Lespezi
A. Haimovici	4,000	4.40	Păşcani
D. V. Busdugan	5,000	4.40	Răcăciuni
G. Grunfeld	8,000	4.15	Balca, Adjud
M. I. Danaric	5,000	4.—	T.-Jiu
Iacob Spanier	1,900	4.50	Liteni
Al. Giurgea	5,000	5.—	Berheci
» »	5,000	4.60	Radiana
I. Donici	2,400	4.60	Caiuţ
N. G. Demetrescu	3,500	5.30	Leordeni
I. Males	6,000	4.50	Ruginoasa
N. Dumitrescu	5,000	5.—	Severin

Adică s'a oferit 191,200 steri, preţul variind între lei 3 bani 90 şi lei 5. —.

INFORMAŢIUNI

Conferinţele silvice anunţate s'au ţinut la societatea «*Progresul silvic*» în zilele de 9, 16 şi 23 Martie a c., conform programului stabilit şi sub presidenţia D-luĭ *I. Kalinderu*

Dintre persoanele, ce au asistat la aceste conferinţe citãm pe D-l *B. M. Missir*, Ministrul agriculturei, industrieĭ, comerciuluĭ şi domeniilor, D-l *C. Băicoianu*, secretarul general al acestuĭ Minister, D-nii general Gh. Manu, Al. Cozmescu, N. Cezianu, C. Alimăniţeanu, comitetul de administraţie al societăţeĭ, elevii şcoaleĭ de silvicultură de la Brăneşti şi aĭ

şcoalei de agricultură de la Herăstrău, mai mulţi silvicultori precum şi alte persoane din capitală şi provincie.

* * *

Suma incasată pînă la 31 Ianuarie a. c. din vînzarea, pădurilor Statului, în comptul exerciţiului 1901—1902 este de lei 4.679.946 bani 94 prevederile budgetare fiind de lei 4.000.000.

* * *

Călăuza silvicultorului apărînd de sub tipar, se va distribui în curînd persoanelor ce au înapoiat listele de subscripţie.

D-nii agenţi cari nu au înapoiat încă aceste liste, sînt rugaţi să bine voiască a le înapoia cel mai tîrziu pînă la 10 Aprilie a. c., spre a li se trimete numărul de exemplare ce vor cere. După această dată nu se vor mai putea satisface cererile, de oare ce nu mai sînt disponibile de cît prea puţine exemplare.

* * *

D-l *P. Dancov*, silvicultor cl. II din Administraţia centrală, a demisionat din corpul silvic pe ziua de 1 Aprilie a. c.

* * *

Următoarele avansări, primiri în corp, numiri şi mutări s'au făcut în corpul silvic pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Avansări: D-l Petre Antonescu, silvicultor-şef cl. I; d-nii Daniil Klein şi P. Grunau, silvicultori-şefi cl. II; d-nii Aron Cărpenişianu, Vasile Vlasie şi C. Manoliu, silvicultori-şefi cl. III; d-nii Gr. Pirvulescu, Ion Christescu, Virgiliu Beraru, Gh. Antoniu şi C. R. Rădulescu, silvicultori cl. I; C. Bosoancă, Gh. Ştefănescu, Nicolae Mateescu, N. Jianu silvicultori cl. II.

Primiri în corp: D-nii N. B. Popescu, Ion Haleriu şi N. I. Rădulescu, silvicultori cl. II; Th. Trifănescu, David Petrescu, Teodor Grigoraş şi Vasile Mirică, silvicultori asistenţi.

Numiri şi mutări.— D. inspector silvic cl. II, Dem. Papinian, şeful regiunei VI-a silvice Bucureşti, se deteşează ca membru permanent la consiliul technic al pădurilor.

D. inspector silvic cl. II-a C. I Ionescu, şeful regiunei IX-a silvică Craiova, ca şef al regiunei VI-a silvice Bucureşti.

D. silvicultor-şef cl. I-a P. Antonescu, din administraţia centrală a pădurilor, ca şef al regiunei IX-a silvice Craiova.

D. silvicultor-şef cl. III-a, Dem. Ionescu-Zane, agent de control

la regiunea VIII-a Slatina, ca şef al biroului personalului din administraţia centrală a pădurilor.

D. silvicultor-şef cl. III-a C. Manoliu, şeful ocolului Dolhasca (Suceava), ca agent de control la regiunea II-a Bacău.

D. silvicultor-şef cl. III-a A. Cârpenişeanu, şeful ocolului Malovăţ (Mehedinţi), ca agent de control la regiunea IX-a Craiova.

D. silvicultor-şef cl. III-a V. Vlasie, şeful ocolului Constanţa, ca agent de control la regiunea a X-a Constanţa.

D. silvicultor cl. I-a D. Iosof, şeful ocol. Cotmeana (Argeş), ca agent de control la regiunea VII-a Piteşti.

D. silvicultor cl. I-a I. Stoian, şeful ocolului Lucieni (Dîmboviţa), ca agent de control la regiunea VIII-a Slatina.

D. silvicultor cl. I-a G. Montanu, şeful ocolului Baloteşti (Putna), ca agent de control la regiunea IV-a Buzău.

D. silvicultor cl. I-a Al. Bulgăreanu, şeful ocolului Nucet (Dîmboviţa), ca agent de control la regiunea X-a Constanţa.

D. silvicultor cl. I-a Gr. N. Pîrvulescu, şeful ocolului Gruiu (Ilfov), ca secretar al şcoalei de silvicultură de la Brăneşti.

D. silvicultor cl. I-a Al. Luchian, şeful ocolului Ghermăneşti (Fălciu), ca şef al ocolului Malovăţ (Mehedinţi).

D. silvicultor cl. I-a N. C. Bossie, de la ocolul Ghimpaţi (Vlaşca), la ocolul Nucet (Dîmboviţa).

D. silvicultor cl. I-a N. Velescu, de la ocolul Ostrov (Constanţa), la ocolul Ţugureşti (Dolj).

D. silvicultor cl. I-a V. Busuioc, de la ocolul Satul-Nou (Tulcea) la ocolul Ghermăneşti (Fălciu).

D. silvicultor cl. II-a Th. Teodorescu, de la ocolul Răchitoasa (Tecuci), la ocolul Coşula (Botoşani).

D. silvicultor cl. II-a H. Grumăzescu, de la ocolul Coşula (Botoşani), la ocolul Dolhasca (Suceava)

D. silvicultor cl. II-a M. Păcescu, de la ocolul Băbeni (Vîlcea), la ocolul Răchitoasa (Tecuci).

D. silvicultor cl. II-a I. Droc, de la ocolul Gogoşu (Dolj), la ocolul Ghimpaţi (Vlaşca).

D. silvicultor cl. II-a Ch. Ciorcianu, de la ocolul T-Măgurele la ocolul Gogoşu (Dolj).

D. silvicultor cl. II-a I. G. Popescu, de la ocolul Pucioasa, la ocolul Lucieni (Dîmboviţa).

D. silvicultor cl. II-a T. Tămăşanu, de la ocolul Ţugureşti (Dolj) la ocolul Haimanalele (Prahova).

D. silvicultor cl. II-a D. Danielopol, de la ocolul Haimanalele (Prahova), la ocolul Constanţa.

D. silvicultor cl. II-a M. Bădescu, de la ocolul Floreşti (Tutova), la ocolul Cerna (Tulcea)

D. silvicultor cl. II-a I. E. Balaban, de la ocolul Casimcea (Tulcea), la ocolul Gruiu (Ilfov).

D. silvicultor cl. II-a Th. Sărăţeanu, de la ocolul Cerna (Tulcea), la ocolul Baloteşti (Putna).

D. silvicultor cl. II-a I. Pop Harşan, de la ocolul Seaca-Optăşani (Olt), la ocolul Tarcău (Neamţu).

D. silvicultor cl. II-a C. T. Rădulescu, de la ocolul Hîrşova (Constanţa), la ocolul Seaca-Optăşani (Olt).

D. silvicultor cl. II. D. Nestor, de la ocolul Babadag (Tulcea), la ocolul Băbeni (Făleiu).

D. silv cultor cl. II. N. Jianu, din administraţia centrală a pădurilor, la ocolul Ostrov (Constanţa).

Au fost numiţi din nou d-nii silvicultori cl. II-a: Ion Haleriu, la ocolul Cotmeana (Argeş); N. B. Popescu la ocolul T.-Măgurele şi N. I. Rădulescu la ocolul Pucioasa (Dîmboviţa), precum şi d-nii silvicultori asistenţi: Th. Trifănescu la ocolul Floreşti (Tutova); Th. Grigoraş şi V. Merica în administraţia centrală; L. Risdörfer la ocolul Babadag; C. Negrescu la ocolul Hîrşova; P. Grigoriu la ocolul Casimcea şi M. Christescu la ocolul Satul Nou (Tulcea).

D-nii silvicultori cl. II-a C. N. Bosoancă şi G. Ştefănescu-Gună din administraţia centrală a pădurilor, sînt însărcinaţi cu triangularea, ridicarea în plan şi amenajarea pădurilor din ocolul silvic model Mihăeşti, Muscel, afectat şcoalei speciale de silvicultură de la Brăneşti.

CLIMA LUNEI IANUARIE 1902 st. n

Bucureşti-Filaret.

Ianuarie 1902, a doua lună din iarnă, a fost caracterisată printr'un timp foarte călduros şi foarte puţin bogat în precipitaţiuni atmosferice, aşt-fel că cu toate că am trecut de mijlocul acestui ano-timp zile de iarnă aproape nu am avut. Mijlocia temperaturei acestor două luni egală cu două grade de şi este foarte ridicată, cu toate acestea am mai avut ani în cari această mijlocie a fost egală sau chiar mai mare ca acea de acum, aşa în 1887 ca a fost tot de două grade iar în 1873 de două grade şi jumătate. Temperatura lunei Ianuarie egală cu un grad, întrece normala cu aproape cinci grade. De şi diferenţa este cam mare, cu toate acestea nu este excepţională, temperatura acestei luni ajungînd în 1863, 1873 şi 1895 pînă la două grade, temperatura lunei Ianuarie a fost mai coborîtă ca a lunei Decembrie cu două grade; de ordinar diferenţa este de trei grade. Căldura ce a avut loc în ultimele zile din Decembrie a continuat în prima decadă din Ianuarie şi încă cîte-va zile din a doua; de la 14 încoace începînd zilele de 26 şi 27, a fost mai rece. Au fost numai două zile de iarnă pe cînd în mod normal sunt 15. Cea mai ridicată temperatură 13°0 a avut loc la 26, iar cea mai coborîtă —8°5 la 16. In 1877, 1881, 1887, 1897 şi 1898 temperaturile maxime din această lună au fost chiar mai ridicată ca acum, fiind coprinse între 13°5 şi 14°5. Cantitatea totală de apă 6.5 mm. este cu aproape 30 mm. mai mică ca normala. Au fost 6 zile în cari au căzut cantităţi apreciabile de apă, în 3 ca a provenit

din ninsoare; la 16 a fost puțin viscol. Solul a fost acoperit în 5 zile cu un strat foarte subțire de zăpadă; în mod normal el este acoperit în 21. Vîntul dominant a fost austrul. Presiunea atmosferică mijlocie 757.3 mm. este aproape egală cu normala. Atmosfera a fost cu 15% mai uscată ca de obiceiu. Cerul a fost mai puțin înorat; am avut 9 zile senine, 10 noroase și 12 acoperite. Soarele a strălucit mult mai mult ca de obiceiu, 115 ore în 25 zile, pe cînd normal el se arată 78 ore în 18 zile; în cei din urmă 16 ani numai în 1899 el a strălucit cu 30 ore mai mult ca acum. Brumă s'a observat în 28 zile, rouă în 7 și ceață în 10. Vegetațiunea a continuat a se desvolta în tot cursul decadei întîia, rămînînd în cele-l'alte două staționară. La finele acestei luni ea era puțin mai avansată ca la finele lui Decembrie.

Clima lunei Fevruarie.

Fevruarie 1902, cea din urmă lună a ernei, a fost la București-Filaret ca și cele două ce au precedat'o de asemenea călduroasă. Precipitațiunile atmosferice aŭ fost în mică cantitate.

Temperatura acestei luni egală cu un grad întrece normala cu două grade și jumătate. In foarte mulți ani Fevruarie a fost mai călduros ca acum, așa în 1859, 1861, 1863, 1864, 1868, 1870 și 1879 temperatura sa a fost coprinsă între trei și zece grade. Cu toate acestea ano-timpul ce se termină cu Fevruarie a fost foarte călduros căci numai într'un singur an, 1863, iarna a fost mai călduroasă ca acum. Temperatura acestei luni este aproape egală cu a lui Ianuarie; de ordinar diferența între temperaturile lor este de trei grade. Perioada cea mai călduroasă a avut loc între 9 și 16, la 14 fiind ziua cea mai caldă, cînd termometrul a atins valoarea maximă lunară 14°0; de la 20 la 21 a fost perioada cea mai friguroasă, minimul avînd valoarea —9°1 în ziua de 22, care a fost cea mai rece. Aŭ fost 17 zile de înghet, dintre carî 3 de iarnă; în mod normal sunt 23 de înghet și 8 de iarnă. Cantitatea totală de apă ce s'a recoltat în Fevruarie este pe jumătate cît normala. De la 1864 încoace aŭ fost 11 ani în carî s'a strîns și mai puțină apă ca 'nsum. Aŭ fost 11 zile în carî aŭ căzut cantități apreciabile de apă, în 4 ca a provenit din ninsoare; la 2 și 6 a fost puțin viscol iar la 18 lapoviță. Se poate zice că zăpadă mai că nu am avut, de oare-ce solul a fost acoperit numai în 2 zile cu un strat foarte subțire de zăpadă; în mod normal el este acoperit în 16. Vîntul dominant a fost Crivățul. Presiunea atmosferică mijlocie 758·1 mm. este aproape cu 1 mm. mai ridicată ca normala. Atmosfera a fost cu 10% mai uscată ca de obiceiu. Cerul mai înorat ca 'n mod normal; aŭ fost 4 zile senine, 9 noroase și 15 acoperite. Soarele a strălucit mai puțin ca de obiceiu, 80 ore în 15 zile în loc de 95 ore în 17 zile. Bruma s'a observat în 8 zile, rouă în 6, ceață în 8 și chiciură într'una. Vegetațiunea a continuat a se desvolta încet în tot cursul acestei luni, afară de scurtul timp cît a ținut perioada geroasă. Arborii și arbuștii au mugurii foarte desvoltați, unii sînt aproape chiar a se deschide. Grîul este frumos. Rapița de și 'i-a degerat frunzele din cauza gerului

cu toate acestea rădăcinile nefiind atinse sub influenţa căldurei din ultimele zile a 'nceput a 'i da alte frunze. O constatare ce s'a făcut asupra stărei înaintate în care se găsea vegetaţiunea la 9 Fevruarie 1902, a fost publicată în Buletinul observaţiunilor Meteorologice din Romînia pe Decemvrie 1901.

Clima lunei Martie.

Prima lună a Primăverei, Martie, a fost caracterizată printr'un timp ceva mai călduros şi cu precipitaţiuni atmosferice în cantitate mai mică ca de obiceiu.

Temperatura acestei luni egală cu cinci grade întrece normal cu aproape un grad; în alţi ani a fost mult mai ridicată ca acum, ajungînd pînă la 12° în 1863. Perioada cea mai friguroasă a lunei a avut loc între 10 şi 17, la 14 fiind ziua cea mai răcoroasă; minima temperaturei din această lună avînd loc la 15, cînd termometrul s'a coborît pînă la — 10°2, la 14 ajungînd numai la — 9°6. Trebue să menţionăm că aceste valori ale temperaturei sînt mai coborîte ca acelea ce au fost atinse în cursul ernei ce am trecut, în care minima de abia a ajuns la 9°1. Perioadele cele mai călduroase ale lunei au fost de la 1 la 3 şi de la 22 la 28; ziua cea mai caldă a fost cea de la 21°1 avînd loc la 2. Nici temperatura maximă nici cea minimă din cursul lunei Martie de care ne ocupăm nu au fost excepţionale, maxima fiind coprinsă în această lună în mai mulţi ani între 23 şi 28 grade; iar minima între — 13 şi — 19 grade.

Cantitatea de apă adunată este mai mică cu 13 mm. ca valoarea normală. In 16 ani s'a strins mai puţină apă ca acum. Au fost 14 zile în cari au căzut cantităţi apreciabile de apă; în 4 ca a provenit din ninsoare; într'o singură zi, la 6, solul a fost acoperit cu un strat foarte subţire de zăpadă.

Vîntul dominant a fost Austrul. Presiunea atmosferică mijlocie 753° mm. este cu aproape un milimetru mai mică ca normala. Atmosfera a fost cu 12% mai uscată ca de obiceiu. Cerul tot atît de înorat ca obicinuit; au fost 9 zile senine, 10 noroase şi 12 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca de obiceiu 168 ore în 26 zile în loc de 141 ore în 23 zile. Brumă s'a observat în 8 zile, rouă în 9, ceaţă în 7, tunete şi fulgere într'o zi, la 24, halo solar în 4, cel de la 30 foarte pronunţat. In ziua de 11 la 10^h. 11^m. seara a avut loc un slab cutremur de pămînt. La 24 Martie s'a văzut fluturi roşii. Vegetaţiunea s'a desvoltat mult în cursul acestei luni. Cîmpiile au înverzit, iar unii arbori fructiferi sunt aproape înfloriţi. Grînele şi rapiţa sunt frumoase.

Tip. GUTENBERG, Joseph Gobl, Bucuresci.

NECESITATEA MODIFICAREI DISPOZIŢIUNILOR PENALE ALE CODULUI SILVIC [1])

Anul 1881 marchează o epocă în istoria Silviculturei Romîne. In adevăr, d'atuncea datează Codul silvic Romîn care stabileşte un regim excepţional pentru o parte din proprietatea funciară forestieră, un regim excepţional din punctul de vedere administrativ, poliţienesc, penal, precum şi din punctul de vedere al procedurei.

Este în afară de orî-ce îndoială că acest regim a exercitat o influenţă salutară asupra proprietăţei forestiere, dar tot aşa de indubitabil este că Codul nostru silvic lasă foarte mult de dorit ca fond şi ca formă, că presintă o mulţime de lacune, şi — cine ar crede-o — că păcătueşte p'alocurea prin abundenţă.

Daţi-mî voe a demonstra afirmaţiunile mele prin cîte-va exemple. Mai întîiŭ, pentru a da o pildă de lipsă de formă să vedem ce zice articolul 3, al. 3:

«Sînt supuse regimului silvic pădurile Statului şi ale celor-l'alte persoane juridice carî sînt în coproprietate cu particularii şi numaî pe cît timp se află în indiviziune». Aceasta de sigur nu poate însemna alt-ceva de cît că, după eşirea din indiviziune, acele păduri ale Statului şi ale persoanelor juridice să fie scoase de sub regimul silvic.

Dar aceasta a vrut să spue legiuitorul? Nu, tocmaî, contrariul; a vrut să spue, că pădurile particularilor carî sînt în coproprietate cu pădurile Statului şi ale celor-l'alte persoane juridice sînt şi ele — în mod excepţional — supuse regimului silvic, însă numaî pe cît timp se află în indiviziune.

Am zis mai departe că Codul silvic presintă părţi slabe ca fond.

Vreţi un exemplu? Să citim articolul 5 care are pretenţia de a fi un articol program în privinţa modului cum trebuesc amenajate pădurile supuse regimului silvic. Iată cum sună acest articol:

«Amenageamentele vor avea în totdeauna în vedere conservarea pădurilor şi se vor face conform ştiinţei, în vederea circumstanţelor locale».

1) Conferinţă ţinută în ziua de 16 Martie.

Citind acest articol m'am întrebat în totdeauna, dacă există vr'un amenagiament în lume — amenagiament în adevăratul sens al cuvîntului — care să nu urmărească conservarea pădurilor, care să se facă contrar regulelor ştiinţei şi carî să nu ţie compt de circumstanţele economice locale.

Eŭ unul nu cunosc saŭ nu atribuî unei asemenea lucrărî numirea de amenagiament şi de aceia găsesc că articolul 5, în fond, nu ne spune nimic şi este, aşa cum e redactat, absolut de prisos.

Nu insist asupra lacunelor Codului nostru silvic, Domnia-voastră toţi sînteţi convinşi de justeţa afirmărei mele şi de alt-fel îmî rezerv a reveni asupra acestuî punct mai la vale cînd voiŭ aborda obiectul ce 'mî-am propus a trata.

Sînt dator însă, a întări printr'un exemplu ceea-ce am spus în privinţa prisosinţei şi inutilităţei unor dispoziţiunî.

Aci me refer la articolul 18 care garantează plantaţiunilor şi semănăturilor de păduri scutire de impozit în curgere de treî-zecî de anî de la data începereî operaţiunilor de împădurire.

Legiuitorul, de sigur, stipulînd astfel, era pătruns de liberalitatea sa şi convins că va da printr'aceasta un impuls puternic reîmpăduririlor. Cu toate astea, acest articol este de prisos şi absolut inutil, căcî avem articolul 5 din legea asupra impositului funciar mult mai liberal, căcî iată ce stabileşte:

«Pădurile în deobşte nu sînt supuse impositului funciar pe cît timp nu sînt puse în exploatare».

«Sînt asemenea scutite şi locurile unde se va sădi pădure cu toate sădirile, pînă vor începe a fi exploatate».

Domnilor, cum vedeţi din aceste exemple, defectele Codului silvic ce am relevat mai sus nu sînt închipuite, ci sînt reale. Exemple de felul celor de mai sus s'ar putea aduce o mulţime. Aşa se explică că imediat după aplicarea legiuireî noul silvice se ivesc şi criticile şi, dacă răsfoim volumele revistei noastre, găsim o mulţime de articole carî caută a pune în evidenţă defectuozitatea cutăruî saŭ cutăruî articol şi a da la lumină lacunele multiple.

E de mirare că de la o vreme încoace această mişcare reformatoare a încetat. Oare s'a convins lumea forestieră că pe nedrept a criticat Codul silvic, că aşa cum este corespunde complect necesităţilor?

A fost satisfăcută oare prin modificările articolelor 19 şi 6 carĭ au intervenit în anil 1892 şi 1896 şi crede că acum avem o operă perfectă?

Nu cred, Domnilor; cred că această încetare de luptă se explică prin un fel de descuragiare a corpuluĭ silvic, prin capitularea luĭ faţă de indiferentismul opiniuneĭ publice şi, văzînd această toropeală care ne-a cuprins, m'am întrebat, dacă n'ar fi util a da un nou impuls cestiuneĭ modificăreĭ Codului silvic, şi faptul că onor. nostru Preşedinte împreună cu comitetul de administraţie a găsit cu cale a me înscrie între conferenţiariĭ anuluĭ acestuia, lucru pentru care le exprim aci gratitudinea mea, me îndreptăţeşte a crede că această părere a mea nu este izolată, ci este împărtăşită şi de alţiĭ.

Domnilor, ştiţi că nu voiu îmbrăţişa cestiunea în totalitatea eĭ şi că me voiu mărgini a ve întreţine numaĭ despre necesitatea modificăreĭ dispoziţiunilor penale aleCoduluĭsilvic.

Mĭ-am impus această restricţiune nu pentru cuvîntul, că aş crede că dispoziţiunile administrative, cele poliţieneştĭ şi în fine cele de procedură ar fi la adăpostul orĭ-căreĭ criticĭ, ci pentru simplul motiv că obiectul meu ar fi fost prea vast, dacă aş fi abordat cestiunea modificăreĭ Coduluĭ în întregimea eĭ.

Pentru a fi maĭ bine înţeles în cele ce urmează, să 'mĭ daţĭ maĭ întîĭ voe a spune ce voiu să înţeleg prin dispoziţiunĭ penale.

Voiu să înţeleg prin aceste cuvinte toate acele dispoziţiunĭ carĭ stabilesc pedepse pentru înstrăinarea (directă saŭ indirectă) de produse forestiere, saŭ pentru deteriorarea lor, ceea ce adese-orĭ equivalează cu înstreinare, vrea să zică în general toate acele dispoziţiunĭ ce sînt coprinse în secţia I a, titlul III al Coduluĭ silvic, secţiune întitulată «Delicte silvice».

Cele-l'alte dispoziţiunĭ carĭ restrîng libertatea individuală în interesul societăţeĭ le numesc dispoziţiunĭ administrative, rezervînd în fine numele de dispoziţiunĭ poliţieneştĭ tuturor acelora, carĭ tind a garanta pădurile în contra vătămărilor şi dezordinelor de orĭ-ce fel, datorite fie natureĭ exterioare, fie neglijenţeĭ orĭ releĭ voinţĭ a oamenilor şi carĭ aŭ un caracter esenţial preventiv.

Voiu supune maĭ întîĭ unuĭ examen critic dispoziţiunile

actuale ale acestuĭ titlu şi numaĭ în urmă şi în baza observaţiunilor făcute voiŭ căuta a desfăşura un program de modificarea acesteĭ părţi a Codului.

Mai întîĭ ne isbeşte şi aci lipsa de preciziune din punctul de vedere formal.

Secţiunea I este întitulată: «Delicte silvice», şi cu toate astea ni se vorbeşte în articolul 30, care face parte din această secţiune, de instituirea unuĭ consiliŭ technic, de compoziţia luĭ şi de atribuţiunile luĭ.

Ce are a face toate astea cu delicte silvice!?

Tot aşa găsesc absolut deplasat în această secţiune şi, aşĭ zice mai mult, chiar în Codul silvic, articolul 21 care stabileşte pedepse speciale pentru antreprenorul uneĭ pădurĭ, supusă regimului silvic, carĭ va tăia arborĭ de rezervă saŭ care va coji arborĭ din picioare.

Domnilor, raporturile între antreprenorul care a luat o pădure spre tăere şi între proprietarul aceleĭ pădurĭ, fie acest proprietar chiar Statul, sînt de natură absolut private, iar nicĭ de cum publice.

Ele prin urmare trebuesc regulate pe calea convenţională, iar nu pe cale legală.

Mi se va răspunde poate că prin acest articol legiuitorul a vrut să ea garanţiĭ pentru aplicarea amenagiamentelor.

In acest caz, cred, că a greşit adresa.

Trebuia să facă răspunzător pe proprietar de numărul rezervelor şi să lase acestuia toată libertatea să stipuleze cu antreprenorul seŭ aşa cum va crede că este în interesul luĭ.

In orĭ-ce caz, mi se pare, nu trebuia să se asimileze cu o infracţiune de caracter penal faptul tăereĭ uneĭ rezerve de către un antreprenor datorit poate inexperienţeĭ saŭ neglijenţeĭ a unuĭ lucrător al săŭ.

Precum un inginer care a luat în întreprindere construcţia unuĭ terasament pentru calea ferată, de soliditatea căruĭ depinde siguranţa a miĭ de oameni şi a căruĭ efectuare conştiincioasă interesează prin urmare mai mult societatea de cît existenţa saŭ neexistenţa unor rezerve, zic precum un inginer, dacă nu îndeplineşte condiţiunile contractuluĭ, este ţinut pur şi simplu a reface lucrarea saŭ a

o vedea refăcută în comptul său, fără să 'i se dea titlu puţin onorific de delicuent — technic — să zicem, tot aşa cred şi noi silvicultorii n'ar trebui să gratificăm cu titlu de delicuent silvic pe un antreprenor de pădure care a tăiat o rezervă şi să'l punem pe acelaşi picior ca pe un hoţ ordinar de lemne.

Dar, lăsînd chiar la o parte această distincţiune principială, art. 21 se poate incrimina şi dintr'un alt punct de vedere.

In adevăr, care va fi amenda antreprenorului contravenient? Valoarea împătrită a arborilor tăiaţi! Care valoare? Aceea care se poate stabili din contractul de cumpărare încheiat între proprietar şi antreprenor?

Dar adese-orî aceasta va fi imposibil!

Aceea care va evalua proprietarul său agentul seu? Posibil că va reclama antreprenorul! Aceea care recunoaşte antreprenorul? Probabil nu o va accepta proprietarul!

Vedeţi Domnilor, o sorgintă de nemulţumirî, de reclamaţiuni, de procese, lucru ce se putea evita dacă nu s'ar fi căutat a legifera acolo unde nu era necesitate. Aşa se explică că Statul, cînd vinde pădurile sale, prin condiţiunile generale de vînzare, pe de o parte nicî nu se referă la art. 21 din Cod, pe de altă parte, văzînd insuficienţa acestuî articol, fixează valoarea arborilor tăiaţi pe nedrept printr'un tarif care nu este întocmit după norma stabilită de art. 19 al Codului silvic.

Trec la un alt punct.

In secţiunea care ne preocupă legiuitorul a grămădit talmeş-balmeş infracţiunî ce diferă absolut unele de altele prin natura lor.

Avem în această secţiune art. 19 care pedepseşte tăierea şi ridicarea pe nedrept a lemnelor, adică un fapt care nu e nimic maî mult şi nimic maî puţin de cît un furt, şi avem tot în această secţune art. 25 care opreşte aprinderea focului în pădure nicî în jurul eî la o distanţă de 100 metri, vrea să zică un fapt care constitue o simplă contravenţiune de caracter poliţienesc şi anume o contravenţiune care în cele maî multe cazurî nu produce nicî cel maî mic prejudiciu pentru pădure.

Amîndouă aceste fapte sînt calificate de Codul nostru

ca delicte silvice şi anume pentru consideraţiune că sînt comise în pădure sau în apropierea ei.

Pentru acelaşi cuvînt am putea să creăm delictul urban şi să zicem delicuent urban, fără nici o deosebire, atît proprietarului de trăsură carî merge în goana mare a cailor pe stradă, nesocotind ordonanţele poliţieneşti şi ameninţînd prin aceasta viaţa şi siguranţa cetăţenilor, cît şi pungaşului care revizueşte buzunarele trecătorilor, sau, nemulţumit cu aceasta, intră în casa oamenilor, punîndu-se în conflict cu art. 310 din Codul penal.

Domnilor, cred că la o eventuală revizuire a Codului nostru silvic ar trebui să căutăm a ne apropia de clasificarea infracţiunilor penale aşa cum e creiată prin Codul penal şi, în orî-ce caz, să diferenţiăm acele infracţiunî ce constitue o abatere de caracter poliţienesc de cele-l'alte carî întrunesc în ele toate elementele infracţiuneî calificate de Codul penal ca furt.

In ce priveşte cele dintîi, fie zis în treacăt, Codul nostru actual este absolut sobru, căcî, afară de art. 25 şi 26 nu găsim nicî o altă dispoziţiune de felul acesta şi cu toate astea prin asemenea măsurî de caracter preventiv s'ar putea face mult bine pădurilor şi mai cu seamă s'ar consolida sentimentul proprietăţiî forestiere prea puţin dezvoltat în actuala noastră societate.

Domnilor, secţiunea I-a, titlul III-lea, este atacabilă şi dintr'un alt punct de vedere, şi anume îî se poate reproşa că spune lucrurî de prisos.

La ce bun în adevăr articolul 28 care ne spune că: «Amenzile se vor aplica fără prejudiciul pretenţiunilor de despăgubire ale părţeî vătămate», la ce bun, cînd există principiul general că fie-care infracţiune de drept penal dă celuî vătămat dreptul de a intenta, pe lîngă acţiunea publică care este a societăţeî, şi o acţiune civilă, care să 'I asigure despăgubirea complectă.

Şi, par'că n'ar fi fost destul cu art. 28, legiuitorul, cînd a modificat art. 19 în anul 1896, ne mai spune încă odată acelaş lucru, anume că amenda va fi calculată fără prejudiciul restituţiuneî lemnelor şi al despăgubirilor civile.

Domnilor, dacă poate să pară straniu pînă la un punct oare-care că Codul nostru silvic, aşa de rudimentar, să conţie

şi lucrurĭ de prisos, lucru care am menţionat deja în partea introductivă şi pentru care aş putea să mai aduc şi alte dovezĭ, din contră, laconismul Codului nostru, sobrietatea lui în multe privinţe, este cunoscută de toţĭ.

Trec momentan asupra acestuĭ punct şi voiu reveni în partea din urmă, cînd voiu încerca a dezvolta un program de modificarea acesteĭ părţĭ a legiuireĭ noastre silvice.

Abordez acuma, Domnilor, o altă cestiune, mult maĭ importantă din punctul de vedere practic de cît toate celelalte discutate pînă acuma, anume acea a sistemuluĭ de pedeapsă adoptat de legiuitorul nostru. D-voastră ştiţi că, în principiu, pedeapsa prevăzută pentru delicte silvice este amenda, şi ştiţi mai departe că, în cazul de este vorba de un delict consistînd în tăerea şi ridicarea lemnelor pe nedrept şi de dimensiunĭ maĭ marĭ de 2 d. m. în circomferenţă, această amendă se calculează după un tarif anexat Codului silvic. Dacă examinăm acest tarif, vedem mai întîĭ că amenda este mai mare pentru lemnele mai preţioase şi mai mică pentru cele mai puţin valoroase, şi al doilea se observă că ea este progresivă pentru unitate de decimetru şi anume în acest sens că amenda pentru un decimetru este mai mare pentru arborii ceĭ groşi şi mai mică pentru ceĭ cu dimensiunĭ mai micĭ.

De aci rezultă în mod clar că legiuitorul a voit să stabilească un raport între amenda şi valoarea lemnuluĭ.

Insă, acest principiu ce găsim de alt fel şi în alte legislaţiunĭ nu l'a desvoltat în mod armonic şi anume pentru cuvîntul că s'a mulţumit a considera ca elemente constitutive ale valoareĭ uneĭ piese de lemn numaĭ specia şi grosimea fără a ţine compt şi de ceĭ-l'alţĭ factorĭ importanţĭ precum de exemplu de calitatea technică, de starea sanitară şi în fine de situaţiunea loculuĭ unde se găseşte lemnul.

Ast-fel fiind, nu ne poate surprinde, dacă sistemul nostru de pedepse nu corespunde de loc intenţiuneĭ legiuitoruluĭ şi dacă, adesea-orĭ, vom vedea călcat principiul de a grada amenda după valoarea arboreluĭ tăiat.

Să luăm un exemplu: S'a tăiat douĭ arborĭ în delict; un brad putrigăios în creerul munţilor şi un nuc excelent de lucru la porţile unuĭ centru de desfacere. Amîndouĭ arboriĭ au o grosime de 30 d. m. în circomferenţă. Delicuenţiĭ se vor pedepsi fără deosebire cu 114 leĭ amendă şi, în cas de aŭ

dispărut lemnele, vor plăti fără distincţiune lei 38 drept valoarea lemnului.

Dacă admitem principiul de mai sus, cum că legiuitorul a voit să stabilească o legătură între amendă şi valoare şi o repet, aceasta rezultă clar din economia legei, atunci ce nedreptate se face faţă de cel dintîi delicuent, căci acel brad nu valora poate nici un franc, şi ce favoare se acordă celui de al doilea, căci acel nuc poate să prezinte o valoare înzecită. S'ar putea chiar recomanda amatorilor să tae cît mai mulţi nuci în delict, căci, de sigur, 'i vor obţine mult mai eftin plătind amenda, plus valoarea calculată după Cod, de cît cînd vor căuta să şi-i procure în mod cinstit.

Un alt exemplu: Un delicuent taie dintr'o plantaţiune efectuată cu mari dificultăţi vr'o sută de stejari în vîrstă de 15 ani, avînd o circomferenţă de vr'un decimetru şi jumătate, şi să presupunem că materialul tăiat în delict încape în două căruţe trasă fie care de cîte o vită. Amenda va fi 30 lei. Restituirea valorii va fi calculată la a 3-a parte.

Un alt delicuent taie un arbore uscat, aproape fără valoare, dar avînd o circomferenţă de 25 decimetri. Va trebui să plătească 82 lei 50 b. plus a 3-a parte a acestei sume, pentru restituirea valorii în caz de nu se găseşte lemnul.

Cît de departe sîntem de aplicarea principiului de mai sus!

Domnilor, mi se va obiecta poate că judecătorul dispune de un corectif pentru a proporţiona pedepsele cu valoarea materialului tăiat în delict, anume de art. 60 din Codul penal, de care în adevăr tribunalele noastre fac adesea ori uz şi aşi zice mai mult abuz. Şi iată de ce. Reducerea pedepsei tarifare din Cod, în raport cu valoarea efectivă a lemnului, presupune ca judecătorul să aibă o cunoştinţă exactă a valorei lemnelor, lucru ce, chiar de s'ar presenta corpul delictului înaintea instanţei, şi chiar de ar avea judecătorul destulă pricepere pentru a aprecia calităţile technice unui lemn, totuşi ar fi o imposibilitate, dată fiind împrejurarea că valoarea lemnelor în mare parte este determinată prin situaţiunea locului unde se află.

Pentru acest cuvînt, şi ţinînd seamă totdeauna de faptul că intenţia legiuitorului a fost de a grada amenda după valoarea lemnului, reducerea amenzilor pronunţată de

judecătorĭ va fi în totdeauna maĭ mult orĭ maĭ puţin arbitrară.

Domnilor, aşĭ merge maĭ departe, şi cred că s'ar putea susţine că aplicarea articoluluĭ 60 din Codul penal este contrar principiilor stabilite prin Codul silvic.

In adevăr, din momentul ce legiuitorul a admis în materie penală forestieră un sistem tarifar de pedepse, un sistem ce ia drept bază pentru calculul amendeĭ valoarea lemnuluĭ furat, un sistem absolut rigid, din momentul ce n'a recurs la sistemul uzitat în dreptul comun care, în privinţa pedepseĭ, în genere lasă o latitudine oare-care judecătoruluĭ, permiţîndu-ĭ a o alege înăuntrul unor limite minimale şi maximale, stabilite de legiuitor, zic din momentul ce legiuitorul prin felul alegereĭ sistemuluĭ penal a sustras fixarea amenzeĭ aprecieriĭ judecătorului, pare natural a conchide maĭ departe că n'a înţeles ca prin aplicarea articoluluĭ 60 să fie anihilat sistemul căruĭ 'ĭ-a dat preferinţă.

Domnilor, pentru a învedera faptul că principiul gradăreĭ pedepseĭ după valoarea lemnuluĭ nu s'a aplicat în mod equitabil tuturor delicuenţilor, am dat maĭ sus un al doilea exemplu şi me aştept şi aci la o obiecţiune, me aştept să mĭ se spue că, pentru a pedepsi pe delicuentul care a distrus munca noastră culturală, repetată poate maĭ mulţĭ anĭ de-a-rîndul, avem articolul 22 care stabileşte o pedeapsă excepţională şi anume variabilă după împrejurărĭ pentru delicte comise în plantaţiunĭ.

Da, Domnilor, aşa este, nu maĭ am regretul de a constata şi aci un lapsus linguae al legiuitoruluĭ, căcĭ ne spune că va fi pedepsit *nu* acela care va tăia arborĭ dintr'o plantaţiune, ci acela care va *smulge* plantaţiunĭ, şi sînt convins că niciun tribunal nu va aplica art. 22 în cazul care l'am presupus maĭ sus.

Din faptul că amenda este o funcţiune a valoareĭ resultă că tot noĭ silvicultoriĭ avem dreptate cînd susţineam acum 20 anĭ şi pînă în anul 1896 că ţifrele trecute în coloana din urmă a tarifuluĭ anexat Codului silvic represintă valoarea lemnelor şi trebue întreită pentru a avea amenda.

In adevăr, nu e probabil ca legiuitorul să fi stabilit maĭ întîĭ valoarea pentru ca prin împulţire să găsească amenda şi pe urmă să spue agentuluĭ silvic să refacă ope-

raţiunea în sens invers pentru a regăsi valoarea, în cazul cînd lemnele tăiate ar fi dispărut.

Nu e posibil şi pentru cuvîntul că amenda, după redactarea vechiului articol 19, era sau valoarea întreită, sau valoarea îndoită, sau, dacă ţinem compt şi de art. 21, chiar valoarea împătrită a arborilor tăiaţi în delict şi prin urmare nu prea se vede de ce ar fi făcut legiuitorul calculul de amendă numai pentru un caz şi nu pentru toate.

Domnilor, nu pot termina această critică a dispoziţiunilor penale actuale, fără a releva încă cîte-va exemple de ceea ce am numit un lapsus linguae al legiuitorului. Voiu să vorbesc de articolul 23 prin care se tinde a opri păşunatul în pădure.

In loc de a ne spune că proprietarul vitelor ce se vor găsi păşunînd în pădure se va pedepsi cu amenda care variază după felul vitelor, ni se vorbeşte de introducerea vitelor în pădure, lucru ce, ştiţi D-voastră, a avut de consecinţă a scăpa mulţi delicuenţi de pedeapsă şi a deturna prin urmare intenţiunea legiuitorului.

Ştiţi de sigur că ultima jurisprudenţă a Curţii de casaţie restoarnă pe cele anterioare şi stabileşte că legiuitorul, întrebuinţînd cuvîntul «introduce», n'a înţeles ca numai acel care cu voinţă bagă vite în pădure să fie pasibil de dispoziţiunile articolului 23, însă cred că n'ar trebui să ne mulţumim cu această nouă concepţie a cuvîntului introduce şi, pentru a înlătura orî-ce controversă pe viitor, ar trebui să schimbăm redaţiunea defectuoasă a articolului în cestiune.

Acelaş lucru se impune în ce priveşte art. 29 care dă o definiţiune absolut greşită de recidivă şi care merge pînă acolo de a susţine că *este* recidivă cînd tăierea lemnelor se face cu ferestrăul şi cînd tăierea are loc între apusul şi răsăritul soarelui.

Putea zice legiuitorul că aceste 2 fapte constitue circumstanţe agravante şi anume circumstanţe carî le consideră tot aşa de grave ca faptul recidivei, cred chiar că aceasta era intenţiunea lui, însă nu trebuia să dea o definiţiune aşa monstruoasă a recidivei cum a făcut-o.

Domnilor, am analizat rînd pe rînd toate acele părţi ale actualei legislaţiuni forestiere penale care mi se par

criticabile şi, în faţa celor expuse, cred că sîntem îndreptăţiţi a considera ca o absolută necesitate schimbarea actualelor dispoziţiuni de caracter penal.

(Va urma).

P. A. Grunau.

STATORNICIREA HOTARELOR

(RĂSPUNS)

După două luni de adâstare D-l Saegiu se hotăreşte, în fine, de a publica reflecţiunile sale asupra articolului meu, apărut în numărul de pe luna Decembre a. tr.

De astă-dată însă vehemenţa limbagiului seŭ iese din cadrul obicinuit al unei discuţiuni ştiinţifice liniştite, rece şi semnă, după cum trebuie să fie, de alt-fel, între doui membrii ai aceluiaşi învăţămînt şi de la acelaşi aşezămînt cultural.

Această întîrziere în a'mi răspunde provine, 'mi place a crede, şi din faptul că consciinţa sa de om cinstit, 'i-a spus, de sigur, că totuşi nu este tocmai bun exemplul ce-'l dă tinerei generaţiuni, la a cărei instrucţiune ca profesor şi astă-zi contribue cu atita sîrguinţă, de a nu păstra oare-care măsură, oare-care cumpătare în vorbă, cînd 'şi-a propus a dovedi, de exemplu, că colegul seŭ, ca şi el profesor la aceiaş şcoală, nu se găseşte poate, după părerea sa, în mijlocul adevărului.

Cu toate acestea încurajat, se vede, de numeroasele apreciaţiuni bine-voitoare ce a primit cu prilejul primului răspuns, după cum ne spune, atît în scris cît şi verbal — şi de ce nu l'aşi crede? — a găsit cu cale să'şi coloreze stilul cu expresiuni de felul acestora: «această eclipsă totală în memoria D-luĭ Antonescu», «această penibilă mărturisire a slăbiciunei memorieĭ sale», «consideraţiuni meschine», «istoria ţiganuluĭ cu musca pe căciulă», «procedînd, D-l Antonescu, ca un avocat fără nicĭ un fel de scrupule» şi alte multe mărgăritare de felul acestora, de o frumuseţe literară uimitoare!

In cît mă priveşte, declar de la început că pe acest teren nu'l voiŭ urma pentru următoarele temeinice cuvinte:

1. Este de notorietate publică că orĭ-cine întrebuinţează violenţe de orĭ-ce natură, în fapte, în scris, orĭ în graiŭ, o face aceasta pentru că 'i lipsesc mijloacele de convingere;

2. Pentru că pot mai multă consideraţiune, de cît spune D-sa

pentru «Revista Pădurilor», întreţinută cu din economiile strinse, D-zeŭ ştie cu cîte greutăţi, ale silvicultorilor ţăreĭ, carĭ aŭ tot dreptul a pretinde ca, în schimbul banilor ce plătesc, să găsească în coloanele sale cunoştinţe în adevăr folositoare, iar nu defăimărĭ de natură a compromite bunul renume al acesteĭ reviste.

După acest mic preambul introductiv, să intrăm în miezul chestiuneĭ, căutînd pe cît voiŭ putea, să fiŭ mai scurt.

D-l Saegiu, după ce pe pag. 54 reproduce cuvintele mele din carĭ rezultă, în mod clar, că prin statornicirea limitelor nu se înţelege numaĭ hotărniciea, ci şi operaţiunea punereĭ şi aşezăreĭ semnelor definitive de hotar, căcĭ «numaĭ după sfîrşirea acesteĭ din urmă lucrărĭ» putem zice că am statornicit hotarele, adaogă:

«Cînd spuĭ că prin statornicirea hotarelor nu înţelegĭ numaĭ «faptul hotărnicireĭ proprietăţilor Statuluĭ, ne laşĭ să credem că «maĭ înţelegĭ încă şi alt-ceva. Şi pe acest alt-ceva nu ni-l spuĭ».

Este de mirat ca cineva să-ţĭ reproducă o frază întreagă în care se spune desluşit un lucru, să declare că nu înţelege şi să nu se mulţumească cu atît, dar să ţie deşteaptă atenţiunea cititorului cu exclamaţiunĭ ca:

«Vă rog citiţĭ cu atenţiune! Maĭ citiţĭ încă o-dată!»

Maĭ mult chiar, se aleagă de partea ultimă a frazeĭ în chestiune «şi numaĭ după sfîrşirea acesteĭ din urmă lucrărĭ» — aşezarea semnelor de hotar definitive — «poate fi vorba despre statornicirea «hotarelor», adică putem zice că am statornicit hotarele, şi se întreabă: «dar această concluziune, ce rost are? Cum? După ce «hotărnicia a fost confirmată şi executată, maĭ poate fi vorba de «o altă operaţiune numită *statornicirea hotarelor?* Nu maĭ înţeleg «nimic...». Ba aĭ înţeles D-le Saegiu, după cum a înţeles toată lumea, dar vorba D-tale de la finele articolului *„il n'y a pire sourd que celui qui ne veut pas entendre"*.

A discuta astfel cum facĭ D-ta, aĭ fi putut scrie nu 11 foĭ întregĭ din prea ospitaliera noastră «Revista pădurilor» ci de 10 orĭ atîtea.

La pag. 55 după ce reproduce, de asemenea, cîte-va rînduri ale mele în care se arată că sînt cazurĭ, cum de ex. se întîmplă cînd se găsesc 2 moşiĭ de ale Statuluĭ limitrofe, cu care ocaziune, spre a avea dreptul de a zice că am statornicit hotarele, n'avem de cît să procedăm la fixarea limitelor prin semne distinctive de hotar, fără a maĭ fi nevoe de o hotărnicie prealabilă, D-luĭ explică: «Prin urmare, prin *statornicirea* limitelor înţelege D-l Antonescu *fixarea*

lor, în mod durabil, prin semne distinctive de hotar. Tot acest lucru l'am înțeles și eu».

După cum vedeți odată înțelege că pentru staturnicirea hotarelor trebuesc 3 operațiuni distincte: hotărnicia, punerea semnelor de hotar și în fine, cea din urmă, staturnicirea propriu zisă, iar altădată numai o singură lucrare: fixarea limitelor prin semne de hotar.

D-sa nu face, prin urmare, alt ceva de cît un simplu exercițiu de stilistică, în care practică este foarte tare, nu-i vorbă; nu ne amintește mai tirziu despre frazele sale cu un stil mai colorat?

Cine, dar, se poate măsura cu D-sa în această privință? Eu cel puțin, nu. Departe de mine o atare îndrăsneală.

Dar a cui este specialitatea frazelor kilometrice și cu totul lipsite de stil, dacă nu a mea?

Și cînd te gîndești că'mi propusesem să concurez, la o viitoare sesiune, spre a obține un premiu la Academie și tocmai pentru merite stilistice!

O, ce crudă decepțiune!

În tot cazul mulțumesc cu recunoștință D-lui Saegiu că m'a adus la sentimentul realității, că m'a convins nu într'una, dar în 11 foi întregi, bob numărat, din nevinovata noastră «Revista pădurilor». despre deșertăciunea aspirațiunilor mele.

Dar să spicuim mai departe:

«Am combătut propunerea D-lui Antonescu d'a se înscrie în noul «budget o sumă oare-care fie cît de modestă, pentru hotărnicia «moșiilor și pădurilor Statului, pentru că este tendențioasă»; iar la pagina următoare 56: «Combat tendința, iar nu propunerea însăși».

Și tendința, după D-sa, știți care este? Dacă s'ar aproba această propunere suma alocată «indubitabil» (de ce nu fără îndoială?) va «fi pusă la dispoziția secției silvice, așt-fel că corpul inginerilor hotarnici ai ministerului n'ar mai avea nici o rațiune de a fi».

D-lui nu numai că vrea *să se certe cu orî-ce preț* cu mine, dar să me învrăjbească și cu personalul inginerilor hotarnici din ministerul domeniilor. Mai tirziu veți vedea că nu se mulțumește numai cu atita, dar vrea chiar să mă iau de păr și cu magistratura țării.

Dar puțintică răbdare, onorabililor! vorba lui Caragiale și a D-lui Saegiu. Nu pierdeți nimic așteptînd.

Dacă cine-va citește primul meu articol de pe luna Octombre a. tr., observă că eu am scris:

«Pe lîngă inginerii hotarnici propriu ziși de pe lîngă ministerul «domeniilor, serviciul silvic numără o mulțime de agenți silvici pose-

«dînd deja titlul de inginer hotarnic, carî ar putea foarte bine şi fără «a mai face apel la alte forţe străine, să ducă la bun sfîrşit intre-«prinderea despre care vorbim».

Rezultă deci că eŭ n'am cerut desfiinţarea acestuĭ serviciŭ, saŭ ataşarea luĭ la secţia silvică, ci pur şi simplu că fiind dată experienţa trecutuluĭ, să nu mai recurgem, după cum vrea D-l Saegiu prin ultimul seŭ articol, la aşa numiţiĭ ingineri hotarnicĭ contractanţi, ceĭ mai mulţi fără pregătirea necesară.

Unde vede D-sa blestemata aceea de tendinţă?

Dar tocmaĭ această tendinţă imaginară a fost, pare-mi-se, pricina istorieĭ cu neologismele carĭ aŭ ameţit capul bieţilor cititorĭ.

Auzĭ D-ta, cheltuielile făcute în scopul asigurăreĭ integrităţeĭ unei proprietăţĭ, spune D-l Antonescu, că sînt din cele productive!

«Adică cum, onorabile? . . . Crezĭ poate că o proprietate hotăr-«nicită este la adăpost de orĭ-ce încălcări şi pretenţiunĭ din partea «vecinilor. Te înşeli! Cine poate opri pe vecinii unei proprietăţĭ «hotărnicite de a face noĭ încălcări . . . mai ales cînd aceştĭ vecinĭ «sunt *răŭ năraviţi?*».

Atunci dacă este aşa după cum spuĭ D-ta, ce atîta vorbă multă, sărăcia omuluĭ: hotărniciile nu fac două parale! Şi aşa fiind de ce să cheltuim noĭ banĭ cu lucrărĭ carĭ nu pot opri pe vecinĭ de a face noĭ încălcărĭ şi de a şi exercita alte pretenţiunĭ înaintea instanţelor judecătoreşti?

Iată eŭ, cu toate că nu sînt inginer hotarnic, cum o declarĭ D-ta *ubi et orbi*, am mai bună idee despre hotărniciĭ, căci dacă acestea sînt confirmate de Tribunal (nu zic şi de Curtea de Apel şi de Casaţie, pentru că dacă nu este contestată adeverirea, rămîne definitivă) şi dacă este executată pe faţa pămîntuluĭ, făcîndu-se limitele vizibile prin semne de hotar, nu vom avea să ne temem, de cît în cazurĭ cu totul excepţionale, de încălcărĭ şi revendicărĭ din partea vecinilor

Şi aceasta e mare lucru.

Cînd proprietarul, orĭ-care ar fi el, săteanul de pildă, va fi sigur de limitele proprietăţiĭ sale, el o va îngriji mai bine, o va cultiva, îĭ va aduce ameliorăţiunile necesare, pentru că ştie că lucrează pentru bunul său, pentru sporirea avutuluĭ său, fără să-ĭ fie teamă că vr'un vecin d'alăturĭ, într'o bună dimineaţă, o să-ĭ cotropească moşioara luĭ.

Iată dar cum se explică că toate acele cheltueli carĭ aŭ drept efect asigurarea proprietăţilor contra cotropirilor de orĭ-ce fel, intră în categoria celor productive.

Principiile elementare ale Economiei politice ne învaţă aceasta şi aşa fiind n'aĭ dreptul să afirmĭ:

«In tot cazul este temerar a susţine că hotărniciile sporesc forţele de producţiune ale ţăreĭ».

Dar să venim la chestiunea cea mare, aceea cu «eclipsa totală în memoria D-luĭ Antonescu», cu «penibila mărturisire a slăbiciuniĭ memorieĭ sale».

Aicĭ e lată de tot!

Cum, D-le Antonescu, D-ta care funcţionezĭ de 20 de anĭ (pardon, 22 anĭ), în serviciul ministeruluĭ de domeniĭ, nu ştiĭ măcar ce conţin diferitele articole ale budgetuluĭ?

In adevĕr, ce'ĭ maĭ cunoscut ca budgetul în ţara romînească? pînă şi uşieriĭ şi ceĭ maĭ micĭ slujbaşĭ, ba chiar şi bursieriĭ de pe la licee, etc., toată suflarea omenească în fine din blagoslovita noastră ţară, 'ĭ ştie întreg rostul luĭ şi eŭ în loc de *articole* budgetare, am făcut neiertata greşală să le botez *capitole!*

Da, D-le Saegiu, ca fiinţă budgetivoră ca şi D-ta, 'l cunosc prea bine.

Dovadă că'l cunosc, este că în articolul meu (nu articol budgetar) din numărul de pe luna Decembre, am reprodus pe pag. 365 vorbele D-luĭ general Brătianu, pe carĭ, cu voia D-tale, le citez din noŭ:

«Şi asemenea ştiut este de toţi, că deşi de la organizarea «ministeruluĭ de domeniĭ s'aŭ cheltuit peste 5 milioane leĭ . . . numaĭ «cu lucrări de figurarea şi hotărnicirea proprietăţilor Statuluĭ . . . «şi totuşĭ administraţiunea domeniilor nu are, pentru niciuna din «proprietăţĭ, o lucrare în condiţiunĭ îndestulătoare ca . . . hotărnicie «de posesiune».

De unde dar era să se cheltuiască cele 5 milioane, dacă nu din bine-cuvintatele articole (eram să zic capitole) budgetare?

Ceea ce am susţinut eŭ însă şi stăruesc a susţine şi astă-zĭ, pentru că aşa este, orĭ-ce aĭ zice D-ta, niciodată sumă nu a fost vr'o dată inscrisă în budget, avînd ca *destinaţiune specială*, fixarea limitelor în mod durabil şi pentru întregul complex al uneĭ proprietăţĭ oare-care a Statuluĭ, prin semne distinctive de hotar.

Aceasta este cu totul alt-ceva.

Sumele din budget, în timpul din urmă maĭ cu seamă, d'abia că eraŭ de ajuns pentru întîmpinarea cheltuelilor cu prilejul proceselor de hotare cu vecinĭ, doritorĭ a-şĭ apropria averea Statuluĭ cu ajutorul martorilor bătrînĭ.

Nu te maĭ alega aşa dar de cuvinte isolate, de sfîrşituri de

fraze, căci nu toți cititorii acestei reviste suferă ca mine de o eclipsă totală de memorie și așa fiind 'și-aduc aminte de vorbele fie-căruia dintre noi, trecute în precedentele numere ale Revistei.

Să venim acum la hotare și la definițiunea D-tale, căci a mea, de ce să mai vorbesc? nu plătește nici două cepe degerate.

«Hotarul este dar un *punct material*, cu anumite dimensiuni».

Am dori să știm și noi acele anumite dimensiuni.

Nu 'i vrea oare să ne spui că un cogi-gogeamite copacul care une-ori servește ca semn de hotar, este un punct material!

Și acum nu trebuie să zici vr'o dată că moșia D tale se hotărăște la Miază-noapte cu pământul de cultură al lui Stan Păpușă, ci cu punctele materiale cu anumite dimensiuni de pe moșia lui Stan Păpușă.

De asemenea să nu care cum-va să îndrăsnești a descrie limitele proprietății tale ast-fel:

Hotarul despre Răsărit 'l formează pîrîul «*Neaga rea*», de oare-ce D-l Saegiu, cu un strigăt sentențios — ca să me servesc și eu de vorbele sale — ne face cunoscut că «piraele, crestele de deal, thalvegurile, drumurile etc., pot fi *linii despărțitoare*, dar nici-odată *hotare*, sau semne de hotare».

Ce ziceți, să mai deschid iarăși discuțiunea asupra art. 31 și 32 din regulamentul hotărniciilor? Dar legea, adică regulamentul, regulament și lege oare nu e tot una?

Pare că ve aud: nu mai pierde vremea de geaba, căci «legea (R. H.)» impacă pe toată lumea, hotar, semn de hotar, punct material este tot una, ele se pot așeza, se pun, se pot fixa, stabili, ba chiar *îngropa în pământ*.

Și să nu crieniți ceva, să tăceți chitic, căci principiul elementar de drept 'ți ordonă «că *acolo unde legea nu distinge, noi nu putem distinge*».

Aveți dreptate, eŭ totuși aș vrea mai bine, de cît un nevinovat de hotar, să îngrop în pământ un *neologism* măcar, cel puțin o *metaforă*, dacă nu se poate să le stîrpesc pe toate de pe fața pământului, căci ele sînt de vină în această arzătoare chestiune a statornicirei hotarelor.

Dar cum rămîne cu premizele, me veți întreba? Iacă le-a venit și lor rîndul.

«Premizele concluziunii D-lui Antonescu, nu pot fi de cît că eu confund hotarul cu semnul de hotar, și că în Regulamentul de hotărnicii nu s'a avut grija a se da cuvintelor adevărata lor semnificare».

De acord! Nimic n'am de obiectat. Nu s'a isprăvit însă:

«Şi pe aceste singure premize (dar cîte vrei onorabile, adaog eŭ) «se întemeiază onorabilul meŭ preopinent, pentru a conchide «că *statornicirea hotarelor* nu este un neologism. Vede ori-cine «(*da de unde vede?*) că nu există nici o legătură între premize şi «concluziuni, şi că în asemenea condiţiuni, discuţiunea dintre noi «este o zadarnică pierdere de timp».

De ce nu spuneai aceasta de la început? şi eŭ am spus acelaşi lucru, aşa că toată pologhia D-tale, ca şi a mea nu este de cît o zadarnică pierdere de timp.

După această sinceră declaraţiune, credeţi că s'a sfîrşit totul? Da, de unde! Cum dai peste pagina 60, începe din noŭ seria de neologisme şi raţionamente riguroase, cari se ţin lanţ pînă ajunge treaba la profesiuni de credinţă, la stima ce o poartă «Revistei Pădurilor» pe care o consideră «ca singurul organ technic în care «se tratează cestiunile ştiinţifice de silvicultură, saŭ cari aŭ un «raport oare-care cu interesele pădurilor, iar nu ca o Revistă «populară destinată să intre chiar în mînile ţăranului celui mai «încult».

Bietul ţăran numai el nu scăpase pînă acum tealăr, ne amestecat în potopul de neologisme şi de dileme, de metafore şi de raţionamente riguroase! Se alese şi el cu un calificativ frumos!

Oare «Albina» onorabile, «Steaua» aŭ pierdut din stima oamenilor serioşi, nepretenţioşi, dar cinstiţi pentru faptul că aŭ putut pătrunde în straturile cele mai profunde ale poporului?

De ce atîta desconsiderare pentru bietul ţăran de rînd, cum am spus eŭ, iar nu cel mai încult după cum exagerezi D-ta? Nu aveam dreptul să te întreb, odinioară, ce te amesteci într'un menaj strein? D-ta nu simţeşti ca noi, aştia oameni de pădure. Noi silvicultorii fără deosebire şi mai cu seamă cei cari sîntem grupaţi împrejurul acestei Reviste, ne facem o laudă de a isbuti ca ea să intre în mîinele celui mai mare număr, al ţăranilor de rînd, mulţi din ei proprietari de păduri supuse, la munte, regimului silvic, pe cari se reazimă în definitiv tăria Statului.

În numărul de pe Noembre anul trecut, D-sa se mira de ce m'am servit de termenul *împetruirea* în loc de *împetrirea* hotarelor.

Răspunzînd în Decembre, am lăsat să se înţeleagă că dacă ţine mult de tot, fac amendă onorabilă, căci de, om sînt, poate să fi greşit şi eu şi nu vreaŭ să trec ca D-sa, cu ori-ce preţ, de fără nici o prihană. Credeţi că asupra acestui punct cel puţin am fost

lăsat în pace? Aşĭ, de unde! In numărul din Martie me ia din noŭ la refec, nici de astă-dată nu este mulţumit.

«In fine, D-l Antonescu ne explică că a întrebuinţat de preferinţă «cuvintul de *„împetruire“* în loc de *„împetrire“*; şi mai departe: «Este tot împetrire şi una şi alta, după cum este tot *plantaţie* «aceia care se face într'o poiană, într'un loc despădurit etc. saŭ pe «marginele uneĭ şosele. Nu putem numi pe una *plantaţie* şi pe «cea-l'altă *„plănuire“* saŭ alt-fel.

D-deŭ să înţeleagă! Acésta este pentru mine iarăşĭ o dilemă, ca să întrebuinţez şi eŭ acelaşĭ gen literar, aceleaşi fraze de specialitate şi de bun gust, al căruĭ secret numaĭ D-sa 'l posedă.

Şi ca să nu pierdem vremea d'a surdă, că de anul trecut nu facem de cît treaba aceasta, să vedem ce'l şi cu cadastrul *ăla* ca să vorbesc pe şleaŭ, căcĭ nu de *florile mărului* spun oamenii că me pretind drept *scriitor popular!*

Definiţiunea cadastruluĭ o găsiţĭ în dicţionarele D-luĭ Saegiu iar nu «în *lucrarea meritorie* a D-luĭ general Brătianu, care presintă «însă inconvenientul de a fi neaplicabilă în ţara noastră, căcĭ «necesitează o schimbare radicală a codului nostru civil şi a «Constituţiuneĭ».

Lucrare meritorie şi presintînd inconvenientul de a provoca schimbarea Constituţiuneĭ, la coş cu ea.

Nu me pot împiedica însă, de a releva acest admirabil exemplu de logică, de legătură între premise şi concluziune conforme, de alt-fel, cu «noţiunile cele mai elementare de filozofie».

Şi ca să ve probez că tot D-luĭ are dreptate, citiţĭ definiţiunile de pe pag. 64 şi 65 ale luĭ Littré, Laveaux, Bouillet şi dacă tot nu ve ajunge, ve voiŭ aduce în sprijin încă un dicţionar enciclopedic universal şi anume pe al luĭ *Camille Flammarion.*

Dar de astă-dată ve rog citiţĭ cu atenţiune! Maĭ citiţĭ încă o dată!

Nu este aşa că se potriveşte ca două picăturĭ de apă ceea ce ne-a spus D-l Saegiu în numărul de pe Noembre a. tr. şi anume la pag. 324 a «Revisteĭ Pădurilor» cu ceea ce ne arată Flammarion în pasagiul citat tot de D-sa pe Februarie şi Martie a. c.?

Dar mulţĭ poate din D-voastră nu vreţĭ să ve mai bateţĭ capul cu deslegări de enigme. Ca să ve scutesc, prin urmare, de orĭ-ce osteneală, ve presint de-a-gata piesele justificative:

«In timpurile moderne cadastrul a fost înfiinţat pentru *prima oară* în Franţa prin legea din 31 Iulie 1821».

Acestea sînt propriele cuvinte ale D-luĭ Saegiu din anul trecut.

«La confection du cadastre marcha d'abord avec lenteur, et c'est seulement *à partir de la loi du 31 Juillet 1821* qu'elle fut poussée avec une activité égale a son importance».

Așa-ĭ că sînt de acord acești 2 autorĭ?

Unul, și cel maĭ demn de crezămînt, ne spune în mod precis că lucrarea cadastrului s'a început în Franța pentru *prima oară* prin legea din 31 Iulie 1821, iar cel d'al doilea, Flammarion, care habar n'are ce spune, că pînă la această dată lucrarea în chestiune mergea încet — prin urmare era începută mai dinainte — și numaĭ în urmă se continuă cu o activitate egală cu importanța sa.

Dar nu trebuie să părăsim așa de repede această comoară, acest isvor fecund de originalitate în materie de cadastru ce ni l'a presintat D-l Saegiu, nesilit de nimenĭ, prin citațiele făcute din Flammarion.

«Definițiunea cadastrului din articolul meŭ, se esprimă D-sa, nu este a mea proprie ci este dată de legea franceză din 31 Iulie 1821.... de oare-ce am spus lămurit că, după această lege, cadastrul este».

Și dacă nu spuneaĭ «după această lege» noĭ tot știam, D-le Saegiu, că definițiunea era luată dintr'altă parte, de oare-ce în totd'a-una cuvintele cuprinse între ghilemele represint o citațiune, o reproducțiune din scrierea, din vorbirea altuia.

Apoĭ continuă în modul următor:

«Apoĭ zicĭ că din *spirit de imitație* veĭ da ca și mine *definițiunea* **cadastrului**, însă în înțelesul modern al cuvîntului și reproducĭ definițiunea «*regimului cadastral*» dată de D-l General Brătianu, ca și cum ar fi formulată de D-ta. Ciudat procedeŭ».

D-voastre cititorĭ, carĭ nu suferiți ca mine de eclipsă totală de memorie, ve aduceți aminte că în articolul meŭ din Decembre a. tr. dînd definițiunea cadastrului, fraza întreagă am cuprins-o între ghilemele, că cu cîte-va rîndurĭ mai sus m'am referit la lucrarea D-luĭ general Brătianu, că am declarat că nu eŭ ci D-l general este autorul opereĭ «Cadastrul Romînieĭ», că de la acest tratat m'am inspirat cînd am scris în ziarul «Adevărul» un articol asupra cadastrului și prin urmare toate citațiile făcute și cuprinse între ghilemele sînt cuvintele D-sale, după cum arăt de alt-minterĭ pe aceiași pagină No. 359, precum și pe cele următoare.

Unde dar vede D-sa intențiunea de a mĭ apropria munca altuia? Să ve aduc eŭ, însă, probe convingătoare că foarte mare dreptate are cînd zice:

«In lumea asta sînt cameni cari văd paiele neexistente din ochii altora şi nu văd birnele reale din ochii lor».

Definiţiunea cadastrului după legea din 31 Iulie 1821, precum şi toate citaţiele reproduse din cele 4 dicţionare, sînt cuprinse între ghilemele, prin urmare cuvintele în chestiune nu sînt ale D sale, iar ceea ce nu este cuprins între ghilemele represintă lucrarea D-sale originală.

Aceasta este foarte clar şi nicî nu se poate mai logic.

Dacă este aşa, să vedem ce ne spune D-l Saegiu despre operaţiunile cadastrului în No. de pe Noembre a. tr.

D-l *Saegiu fără ghilemele*: «Întocmirea cadastrului reclamă trei serii de operaţiuni».

Flammarion: «Ce grand travail se partage naturellement en trois séries d'opérations».

Acest din urmă, ca să fie şi mai original ca D-l Saegiu, a adăogat pe *naturellement*

D-l *Saegiu fără ghilemele*: «I. Lucrările de artă executate de geometri (ingineri hotarnici)».

Flammarion: «La première consiste uniquement en travaux d'art qui sont éxecutés par des géomètres».

D-l *Saegiu tot fără ghilemele*: «Se face mai întîi triangulaţia teritoriului unei comune, apoi se ridică în plan cu tôte detaliele şi se calculéză suprafaţa fie-cărei «*parcele*» sau porţiuni de teren, deosebită una de alta, fie prin diferinţa proprietarilor, fie prin natura culturilor».

Flammarion: On commence par *délimiter*, le territoire communal, puis on le devise par *sections*, et l'on procède à la *triangulation* des terrains compris dans les limites de la commune. Enfin l'on termine par *l'arpentage* et *le levé du* plan de chaque *parcelle* c'est-à-dire de toute portion de terre distincte des terres voisines, soit par la différence des propriétaires, soit par la différence des cultures».

Şi aşa mai departe.

Mai înainte de a trece la alt subiect interesant, ve rog, citiţi cu atenţiune! Mai citiţi încă odată! Citiţi bine!

Nu este aşa că onorabilul Flammarion vrea să treacă mai priceput ca noi cei-ţi-l'alţi din ţara românească, cari sîntem mai la curent cu chestiunea cadastrului? El ne spune, într'adevăr, că mai întîi se începe prin a delimita terenul comunal, după aceea se împărţeşte în mai multe secţiuni şi numai după aceea se procede la

triangulaţiune, la ridicarea în plan, etc., pe cită vreme adversarul meŭ de controversă, că prima operaţiune cu care se începe lucrarea este triangulaţiunea

Aşa-i că am şi eŭ dreptul de a striga ca şi D-luĭ: «Ciudat procedeŭ».

Am reprodus frazele de maĭ sus întregĭ, spre a nu maĭ auzi vorbindu-se despre denaturărĭ de înţelesurĭ, de subtilităţĭ, de procedeurĭ ca ale «unuĭ avocat fără nicĭ un fel de scrupule».

D-l Saegiu se revoltă la ideea că în materie de cadastru s'ar putea lua drept model şi alte ţărĭ, nu numaĭ Franţa.

Şi în acéstă legitimă indignaţiune a D-sale, zice:

«Am dat ca exemplu Franţa, fiind-că cu acéstă ţară avem «comunitate de rasă, de cultură şi de obiceiurĭ, şi fiind-că maĭ ales «legislaţiunea noastră civilă este copiată după cea franceză. Este «de mintea omuluĭ că nu puteam lua ca exemplu ţările teutonice, «anglo-saxone saŭ slave, nicĭ Patagonia saŭ China».

Iată ce va să zică a discuta ştiinţificeşte! Tot ce ne vine de la Franţa, sora noastră maĭ mare, tot ce găsim scris în cărţile franceze este bun şi folositor. Numaĭ fraţii noştrĭ latinĭ, cu carĭ avem comunitate de rasă, de cultură şi de obiceiurĭ, au monopolul ideilor bune. Numaĭ eĭ ştiŭ ce însemnéză ştiinţa şi cadastrul în special.

Şi de ce onorabile n'aĭ fi putut lua ca exemplu ţările teutonice, anglo-saxone saŭ slave? Care ar fi fost oare inconvenientul real?

Şi eu ca şi D-ta 'mĭ am făcut studiile de specialitate în Franţa şi nutresc pentru această ţară cele maĭ generoase sentimente.

Asta, însă, nu me împiedică să merg cu exclusivismul aşa de departe, în cît să susţin că nu putem lua ca pildă ţările teutonice, anglo-saxone saŭ slave în multe ramurĭ de activitate umană, tot aşa după cum nu putem lua Patagonia saŭ China.

Dar ce apropiere, ce potrivire, ce împărechiere există între cele d'întîĭ cu aceste din urmă ţărĭ?

Dacă în articolul vizat de D-l Saegiu am afirmat că în materie de cadastru nu trebue să imităm Franţa, aveam cuvintele mele.

Şi aceste cuvinte pe lîngă cele deja enumărate sînt următoarele:

Cadastrul făcut în această ţară, numaĭ în scop fiscal, este foarte defectos.

Iată declaraţiunile oficiale din anul 1844 ale Curţeĭ de Casaţie din Franţa, după cum rezultă din pasagiul reprodus de D-l general Brătianu, din «Documents relatifs au régime hypothécaire, publiés par ordre du Ministre de la justice», t. II, pag. 475, Paris:

«Les procédés au moyens desquels le cadastre de la France «a été construit ne permettent pas qu'il lui soit accordé l'autorité «d'un régistre matricule des droits de propriété et d'hypothéque; il «faudrait *le refaire et le refaire* d'une manière *juridique;* en l'état «le cadastre est une œuvre purement administrative; ses rédac-«teurs n'ont égard qu'à la possession, à la possession apparente, «fondée sur la commune renommée.

«Les anciens titres ne leur sont pas produits; ils n'ont pas «qualité pour en réquérir l'exhibition, aucune enquête légale ne «précède leur travail; dans le cas douteux l'autorité superieure «administrative n'est même pas consultée; l'attribution des propriétés «a donc été fautive; tout a été fait sur des simple renseignements «verbaux recueillis par les ingénieurs, par les géométres-arpenteurs «ou leur commis; on comprend que cela soit suffisant pour la «formation des roles des contributions, sauf les réclamations de «contribuables; cela ne saurait l'être pour constituer le *Grand livre* «des propriétés immobilières».

Uite cum judecă lucrarea cadastrului francez, nu un simplu autor, nu un dicţionar enciclopedic, ci cea mai înaltă autoritate judiciară din Franţa.

Şi noi vrem să luăm de model acest cadastru! Un ast-fel de cadastru a făcut pe D-l Saegiu să zică la pag. 63: «am conchis că «chiar in ţările cadastrate, dreptul de proprietate nu este aşezat pe «o bază mai sigură ca in cele fără cadastru».

Da, aşa este, dacă iei ca normă pe cel francez, insă astăzi toată lumea pretinde un alt soiu de cadastru, şi anume după sistemul australian cunoscut sub numirea iniţiatorului său anume sir **Robert Torrens**, inaugurat pentru prima oară in Australia de Sud la 2 Iulie 1858, după cum ne spune D-l general Brătianu şi ale cărui dispoziţiuni s'a introdus in cea mai mare parte in noul regim cadastral adoptat de Anglia, Olanda, Germania,—in Alsacia şi Lorena (1889),—Italia, Elveţia, Belgia şi Austro-Ungaria şi pe cale a se introduce şi in Franţa, dovadă legea din 17 Martie 1898 pentru revisuirea cadastrului francez, despre care de sigur nu pomeneşte nimic cele 4 dicţionare ale D-lui Saegiu, fiind mai vechi după toată probabilitatea.

Iată cum se exprima in această privinţă fostul preşedinte al consiliului de miniştri in Franţa, *Charles Dupuis:*

«Les avantages qu'offre le système Torrens au point de vue «de la rapidité et de la *securité des transactions* et par suite, au «point de vue de l'abaissements du loyer des capitaux prêtés à la

«terre expliquent et justifient les succès obtenus par la réforme australienne».

Şi mai departe:

«Bien qu'il paraissent fréquement contredire les règles admises par le code civil français, il n'est pas difficile de trouver, dans notre législation même, des précédents de nature à en justifier la complète adoption» [1]).

Iar comisiunea extra-parlamentară însărcinată cu cercetarea regimului cadastral in Franţa in procesele sale verbale s'a rostit in modul următor:

«Le cadastre nouveau ne doit pas être seulement fiscale ad-«ministratif, juridique, géographique, technique; il doit être tout cela «en même temps: il doit prêter son appui à l'impôt à la pro-«priété, à la discription du sol, à la *définition de son relief*, à «toutes les autres aplications que découvrira la pratique, quand «elle disposera d'un tel **instrument**» [2]).

Aĭ auzit D-le Saegiu că cadastrul este un **instrument** nu numaĭ de proprietate, ci un instrument fiscal, juridic, geografic, technic.

D-l general C. I. Brătianu care n'are specialitatea frazelor chilometrice şi cu totul lipsite de stil ca mine, care pe lîngă alte titluri posedă şi pe acela de membru corespondent al Academieĭ Romine, în lucrarea sa recentă: «Însemnătatea chărţeĭ ţăreĭ, pentru stabilirea regimului cadastral în Rominia», se exprimă ast-fel:

«Cadastrul trebue să fie pentru proprietatea imobiliară nu «numaĭ un instrument fiscal, ci încă şi un instrument de **proprietate** şi de **credit** şi de sigur ca şi titlurile comerciale pentru proprietatea mobiliară» [3])

Cum remîne dar cu esclamaţiunile şi metaforele D-tale?

«Este însă imposibil să poată fi cadastrul un *instrument excelent de proprietate* şi credit. Auziţi *instrument* de proprietate?! «Nicĭ chiar la figurat nu se poate întrebuinţa o asemenea metaforă».

N'aveam dreptul să afirm că nu eşti în curent cu chestiunea cadastrului? Este aceasta o invectivă după cum susţiní D-ta? Stimez mai mult «Revista Pădurilor», organul societăţeĭ «Progresul silvic», din care faci şi D-ta parte, pentru a întrebuinţa cuvinte injurioase, impropriĭ pentru o discuţiune ştiinţifică, şi între oameni cu o oare-care cultură.

1) C. I. Brătianu: «Cadastrul României», 1900, pag. 130.

2) C. I. Brătianu: «Cadastrul României», 1900, pag 38.

3) Estras din analele Academieĭ Române, broşură 1901, pag. 5.

Socoteam că te vei mărgini a declara: ei bine, n'am avut tocmai dreptate în această parte a discuţiunei. Şi aceasta nu ar fi fost de loc o scădere a demnităţei D-tale. Din contră. Cui nu i se întîmplă a comite erori în viaţa lui? Putem noi avea pretenţiunea de a şti tot, în mod absolut, în chiar specialitatea noastră, ca să te jenezi D-ta, ori eu, dacă s'ar fi strecurat o afirmaţiune greşită într'o chestiune ca a cadastrului, străină şi de silvicultură şi de ingineria de mine?

Dar vorba aduce vorbă şi eu nu băgasem de seamă că am ajuns la punctul No. III «*Despre necesitatea păstrărei hotarelor după vechia stăpînire şi după arătarea martorilor*».

După nişte premise greşite trebuie să rezulte negreşit şi concluziuni eronate. Dacă D-l Saegiu ia de bază cadastrul aşt-fel după cum s'a făcut în Franţa, adică care n'are nici un caracter juridic şi prin urmare pentru asigurarea integrităţei proprietăţilor imobiliare rurale sîntem siliţi să recurgem tot la dispoziţiunile codicelui civil; dacă D-sa nu cunoaşte sau găseşte că rău a făcut Corpurile legiuitoare ca să doteze Franţa cu legea din 1898 deja menţionată, destinată a pune pe baze cu totul moderne aşezămîntul cadastrului, atunci bine înţeles pentru alegerea şi statornicirea hotarelor, cînd nu posedăm vr'un plan, sau alt document şi sînt foarte numeroase aceste cazuri, ori-ce ar zice D-sa, vom recurge fără îndoială la arătarea martorilor.

Dar D-luĭ protestează că i am denaturat sensul spuselor sale cînd am arătat că «D-l Saegiu negăsind nici de cum rău cînd în «majoritatea cazurilor nu avem cu ocaziunea alegerei hotarelor «alte elemente de convingere, alte mijloace de investigaţiune de cît «arătarea martorilor bătrîni».

Apoi bine D-le preopinent, (*acesta este cuvîntul D-tale nu vreau să fiu taxat de plagiator*), dacă ţi dai atîta osteneală să dovedeşti că alegerea hotarelor după arătarea martorilor «nu ne pune în condiţiuni de inferioritate faţă cu ţările cu cadastru, sau cu civilizaţiune mai veche» bunul simţ ne spune că găseşti bună această procedare.

Argumentul D-tale este de alt-fel dintre cele decisive, cari nu se pot combate uşor, căci e sprijinit pe codul nostru civil, copiat după cel francez şi pe adevărurile incontestabile că «faţă cu cele ce ordonă legea n'avem cuvînt a fi ori nu satisfăcuţi, sau a găsi rele dispoziţiunile ei, căci «*dura lex, sed lex*» ori pe «principiul

elementar de drept că *«acolo unde legea nu distinge, noi nu putem distinge»*.

Aşa fiind, pentru ce atîta nemulţumire în contra proprielor D-tale păreri ?

Cît pentru mine primind o aşa de aspră lecţiune voiu ţine minte multă vreme să mai me aleg vr'odată de legi şi de regulamente.

Mai mult de cît atît, voiŭ deschide o campanie înverşunată în contra mandatarilor naţiunei cari, în fie-care sesiune legislativă, găsesc cu cale a schimba mereŭ legile existente sub pretext că vreau să le îmbunătăţească, să le pună la curent cu noile nevoi ale cerinţelor noastre sociale.

Dar ce drept am eŭ să discut în materie de hotărnicii, cînd inginer hotarnic nu sînt pe cînd, excepţiune de oameni cu cultură mai întinsă, o mulţime de foşti picheri, cu 4 clase primare, de pomojnici şi alte bresle alese 'şi-aŭ căpătat aşa de uşor, pînă la ultimul regulament de hotărnicii, acest titlu preţios de inginer hotarnic ?

Ia auzi mutră să stau de vorbă cu un fost şef al serviciului hotărniciilor din ministerul domeniilor, eu un biet absolvent al şcoalei naţionale superioare de silvicultură de la Nancy!

Şi dacă în această şcoală se predă 2 ani întregi întinse cunoştinţe asupra codicelui civil procedurei civile, codului penal, codului forestier cu aplicaţiune în special asupra hotărniciilor (delimitation) şi punerea semnelor de hotar (bornage), de oare-ce agentul silvic în Franţa în materie de hotărnicii, în conformitate cu art. 58 din ordonanţa regulamentară, figurează de drept ca expert cînd se tratează de delimitări generale, iar în cele parţiale el întruneşte calitatea de expert şi de geometru,— însemnează aceasta că numai de cît trebuie să me şi pricep în chestiuni de hotărnicii, cînd D-l Saegiu ne-a spus că codul nostru civil este copiat după cel francez ?

Dar nu ştiţi D-voastre că silvicultorii sînt şi la noi în ţară aceia cari pregătesc de fapt lucrările pentru dovedirea drepturilor Statului, fie cu ajutorul martorilor, fie cu al actelor; nu primesc ei ordin de la minister ca să asiste şi să ajute pe inginerii hotarnici în lucrări, cu ocasiunea descinderilor pe teren, ast-fel că sarcina atît a acestor ingineri cît şi a advocaţilor publici devine foarte uşoară, graţie concursului lor preţios ?

Şi dacă este aşa, în lunga mea carieră de şef de ocol, de şef de circumscripţie silvică, avut-am vr'o dată măcar ocaziunea să asist la facerea unei hotărnicii ?

Aşi! eu nici că am funcţionat in ţara romînească, ci am voiajat timp de 22 ani de zile prin Patagonia şi China. Numai aşa se poate explica acea eclipsă totală de memorie, acea necunoştinţă completă asupra diferitelor articole budgetare!

Aşa fiind, eu mă amestec intr'un menaj străin, iar nu D-l Saegiu care ascultă doleanţele silvicultorilor, care le voiesce binele şi'l doare inima cind vede ieşind la ivealâ propuneri de a 'i însărcina cu lucrări de hotărnicii cu privire la păduri, ca avînd toată pregătirea necesară, şi a fi dispensaţi in parte de cele domeniale despre cari nu se poate spune acelaşi lucru.

Şi la urma urmei, a trebuit să me înveţe D-sa *printr'o riguroasă interpretare*, ce am vrut să înţeleg prin: «este adevărat că o «posesiune neintreruptă de 30 ani, conduce la cîştigarea dreptului «de proprietate. Dar tocmai această probă este greu de făcut, ştiut «fiind cu cită inlesnire se pot găsi martori de porunceală în ţara «romînească».

Eu nici atît nu ştiam că cel care invoacă această posesiune, este ţinut s'o dovedească prin martori, iar nu partea adversă.

Şi ce tot susţin eu că in ţara romînească se pot găsi uşor martori de ocaziune? Ce, trăim in Patagonia sau China? Nu ştie totă lumea că «legea penală prevede pedepse destul de aspre pentru martorii «mincinoşi, şi că asemenea martori nu se pot găsi cu inlesnirea «pe care şi-o imaginează D-l Antonescu» . . . . . «şi ar fi să «ne facem o ideie prea urită de magistratura noastră, dacă am «admite că nu poate distinge intre depunerile martorilor de bună «şi rea credinţă».

Iată-me pus in conflict şi cu magistratura ţărei, nu ve spuneam eu incă de la inceput?

Dar bine, omule, ori cită bună-voinţă ar avea magistraţii noştrii, pentru cari port o nelărmurită stimă, dacă martorul minte, cind afirmă un lucru, după ce a depus jurămintul, pînă la proba contrară judecătorul este ţinut să 'l creadă pe cuvînt, legea o spune aceasta şi vorba D-tale de adineaorea cu principiul elementar de drept «*cînd legea nu poate distinge nici noi nu putem distinge*».

Magistraţii reuşesc de multe ori a descoperi pe sperjuri, dar sînt foarte numeroase şi cazurile acelea cînd nu pot face aceasta şi ştii pentru ce?

Pentru că se găsesc din păcate la noi mulţi indivizi *rău năravişi* şi *de rea credinţă* neconştienţi de drepturile lor şi ale altora, atît de bine stigmatizaţi de D-ta la pag. 70.

Dar cu toate că iscălesc cu amîndouă mîinele cele ce aĭ spus D-ta, totuşĭ te găsesc şi de astă-dată necomplect, căcĭ aĭ mai fi putut adăoga că sînt în ţara romînească mulţĭ oamenĭ făcînd parte din clasa pretinsă cultă şi conducătoare a maselor carĭ una fac şi alta vorbesc, carĭ vor să treacă şi chiar trec ca cele mai imaculate persoane, dar în realitate cînd 'ĭ cunoşti mai bine, ce desamăgire!, carĭ ţin la ocaziunĭ discursurĭ strălucite, perorează adevărurile cele mai morale, ridică steagul celor mai frumoase precepte, cînd eĭ înşişĭ sînt departe de a le practica.

După mine în contra acestora trebuie să luptăm cu toţiĭ fiind mai periculoşĭ de cît chiar ceĭ menţionaţĭ de D-ta ca fiind *rău năravĭţĭ* şi de *rea credinţă* pentru că aceştia din urmă se mărginesc a ne călca hotarele, pe cînd ceĭ d'întîiu ne fac să ne perdem încrederea în tot ce ne am obicinuit a socoti ca *bun*, *nerăutăcios*, *cinstit*, *fără pasiune* şi *cu dreaptă judecată* în ţara romînească. Supun acestea reflecţiunei preopinentului meŭ.

Aşĭ mai avea multe de adăogat asupra punctului No. III, căcĭ D-sa carĭ, între altele, este aşa de tare şi în proverbe, cum de pildă: *„istoria ţiganului cu musca pe căciulă“*, ştie bine că rominul este mult pînă ce începe vorba şi de aci să te ţiĭ că nu mai isprăveşte, dar me grăbesc a ajunge la No. IV, căcĭ după cum vedeţĭ am procedat cu tot rostul cuvenit, am împărţit discuţiunea în capitole şi paragrafe, eram să zic în articole ca în prea cinstita şi mult cunoscuta noastră lege budgetară.

IV. *Facerea hotărnicitilor la moşiile şi pădurile Statului de către agenţiĭ silvicĭ, presintă mai multe inconveninţe şi nicĭ un avantaj.*

Mĭ întrebă D-l Antonescu — 'şĭ-a zis D-l Saegiu — pentru ce cînd spun că propunerea de a se hotărnici moşiile şi pădurile Statului nu presintă nicĭ un avantaj, adaog *„această propunere presintă mai multe inconveniente* în loc *de numaĭ inconveniente“* cînd, după părerea D-sale, în cazul din urmă ar fi fost o legătură mai logică între premise şi concluziuni.

Răspund pentru că am ţinut ca frazele mele să aibă *„un stil mai colorat“*.

Şi cine să caute pete în soare, greşelĭ de construcţie gramaticală, cel cu frazele d'un cot de lungĭ *„şi lipsite de stil“*, cel care întrebuinţează, pronumele *lor* la plural în locul *hotărniciei* la singular?

Poate să susţină D-luĭ mult şi bine că aceasta este o scăpare

de vedere la corectură, dar cine-l crede? L'am prins așa de bine în căpcană în cît toate *dilemele* și *metaforele* din lume nu'l mai poate scăpa.

Cum, D-le Antonescu, vreĭ să te strecorĭ printre degete? Afară de aceasta o dată 'mĭ spuĭ că ar fi bine ca hotărniciele să se facă de către agentul silvic ordinar iar altă dată că nu ar fi nici un rău ca cel puțin atunci cînd se amenajează o pădure de a Statului, unul din cei 3 agenți necesari pentru alcătuirea unei comisiuni de amenajament să fie și hotarnic, care, pe lîngă lucrări de specialitate, să aibă și sarcina d'a îndeplini formalitățile referitoare la hotărnicie.

De ce 'ți tot modifici propunerile?

«Dar chiar propunerea astfel modificată este inadmisibilă, «căci este contrarie codului silvic care, prin art. 4, cere explicit ca «amenajamentul să fie întocmit *de cel puțin* 3 agenți. În spiritul «și litera legeĭ este lămurit că toți 3 acești agenți urmează să se «ocupe *numaĭ* de amenajament nu și de alt-ceva»...

Vedeți că D-l profesor de amenajament, care ne-a spus mai sus că a învățat mai multe cunoștințe de drept de cît 'i trebuie poate, nu-și dă seama nici măcar de spiritul și litera legeĭ și în special de art. ce 'l privește în mod direct.

Nu înțelegeți D-voastre că dacă s'ar permite celor 3 agenți să mai facă *și alt-ceva* în timpul cît durează operațiunile de amenajament, acest *alt-ceva* ce vor face *în pădure*, sau *d'alungul hotarelor*, de pildă, n'are nici o bază legală?

Ei n'aŭ dreptul nici măcar să proiecteze, să traseze, să înceapă construcțiunea unuĭ drum forestier, vr'unei poteci pentru a face pădurea mai accesibilă etc. etc. pentru că legea ordonă în mod explicit să nu facă de cît numaĭ și numaĭ amenajament și iarăși amenajament, *și ceea-ce legea nu distinge*... dar las'o încurcată.

Că D-voastră silvicultorii ați fost obligați, încă din vara anuluĭ trecut, să vĕ dați părerea cam ce fel de modificări ar trebui aduse codicelui nostru silvic, considerat ca plin de lacune *de cei necunoscători*, cari părerĭ le-ați adus, la cunoștința ministerului tocmaĭ în vederea alcătuireĭ unuĭ alt cod silvic, asta nu me privește pe mine și nici n'aveți dreptul să le prezintați pe calea publicității pînă ce nu-mĭ veți cere voie mai întîiŭ.

Și ce tot vorbește D-l Antonescu de lucrările Institutului geografic al Armateĭ, căci nu prea sînt pricopsite. «*În adevăr cadastrul «francez a costat aproximativ 30 leĭ de hectar, pe cînd planul «orașului București efectuat de statul major fără să fie cadastral*

«a costat aproape 800 mii lei, adică peste 140 lei hectarul. Aceste «cifre au destulă elocinţă şi ori-ce alt comentar devine inutil».

Apoĭ bine, D-le Saegiu, judiţioasă este comparaţiunea ce faci din punctul de privire al cheltuielilor, intre o lucrare referitoare la o ţară intreagă in care se coprind proprietăţi imobiliare rurale de intinderi mari, relativ uşor de măsurat, şi intre planul unui oraş mare ca Bucureştii, făcut de sigur in vederea canalizăreĭ, nivelăreĭ stradelor etc. etc.?

Nu pun la indoială exactitatea sumeĭ de 800 mii leĭ, cit spuĭ că a costat planul Capitaleĭ, căci aşa trebue să fie, presupun cel puţin; dar dacă luăm de bază datele ce ni le dă D-l general Brătianu in *lucrarea sa meritorie*, după cum şi D-ta o recunoşti, la pag. 135, atunci raportul intre cheltuiala făcută in Franţa de 30 leĭ la hectar laţă cu 140 leĭ cit a costat hectarul in Bucureşti, această din urmă cifră nu este exagerată [1]).

In adevăr la § 41, in care D-l general ne spune cit va costa aproximativ lucrarea cadastrului funciar, odată ce posedăm o mare parte din harta ţăreĭ, se evalueză cu 50 leĭ hectarul pentru operaţiunile cadastrale propriu zise la oraşe, pe cind la munte numaĭ cu 2 leĭ, la cimpie cu 1 leu etc.

Vezĭ dar ce enormă disproporţiune!

Dar ajunge atita pologhie, căci am obosit ca şi D-voastră iubiţi şi nevinovaţi cititori.

Singura mea mingiere, ca şi a D-voastre de sigur, sunt ultimele cuvinte cu care 'şi incheie D-l Saegiu kilometricul său articol din ultimul număr al Revistei, la care am fost nevoit să răspund tot aşa de kilometriceşte după cum 'mi sint şi frazele, de alt-fel:

„Discuţiunea nu merită a fi mai mult prelungită ori-ce va replica D-l Antonescu, eu nu voiu mai răspunde“.

Era şi timpul.

---

1) Luind informaţiuni, in ultimul moment, la Institutul geografic al Armatei, D-l Colonel Iannescu 'mi a declarat că planul propriu zis al oraşului Bucureşti n'a costat de cit vr'o 600 mii leĭ. Este adevărat insă că comuna a mai cheltuit o sumă insemnată cu prilejul unui proces neprevăzut cu moştenitorii proprietarului locului unde s'a construit «Observatorul astronomic din dealul Pisculuĭ», dar această cheltuială pe nedrept se pune in sarcina planului. Aşa fiind hectarul costă numaĭ 110 leĭ, iar nu 140 şi aceasta din cauză că lucrarea in chestiune fiind cea d'intiĭ ce se executa la noĭ in ţară ca ori şi care inceput s'a plătit mai scump. Institutul geografic luând actualmente in intreprindere planul oraşului Ploeştĭ, acesta va costa numaĭ 80 leĭ hectarul.

In cît me privește, nu pot mai bine stîrși discuțiunea cu D-l Saegiu, de cît cu ultimele cuvinte ale eruditului D-n general C. I. Brătianu, din «Cadastrul României» pag. 219:

«Şi dacă contra aşteptăreĭ mele, în această arătare a lucrurilor ar găsi ceva care să nu-ĭ placă, 'l rog să creadă că nimic nu este făcut cu rea intenţiune».

Petre Antonescu.

COMUNICĂRI ŞI FAPTE DIVERSE

Către Domniĭ membriĭ aĭ Societăţeĭ.

In urma deciziuneĭ Consiliuluĭ central de administraţie, din şedinţa de la 1 Aprilie a. c., şi conform statutelor Societăţiĭ, D-niĭ membriĭ aĭ Societăţiĭ aŭ fost convocaţi în adunarea generală, în ĝilele de 7, 8 şi 9 Maiŭ a. c., orele 8 seara, în localul Administraţieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ, unde este sediul Societăţeĭ.

Ordinea zileĭ va fi următoarea:

1. Raportul de expunerea activităţiĭ şi situaţiuniĭ financiare a societăţiĭ;

2. Prezentarea budgetuluĭ pentru anul viitor 1902—1903;

3. Alegerea comisiuneĭ de verificarea compturilor pe anul 1901—1902;

4. Desbaterea următoarelor chestiuni:

a) Faţă cu lipsa completă de păduri în unele regiuni ale ţăreĭ, unde Statul nu este proprietar, în ce mod s'ar putea crea masive păduroase *(luarea uneĭ soluţiuni)*;

b) Cum s'ar putea realiza mai bine propunerea înfiinţăriĭ uneĭ case de ajutor mutual pentru membriĭ Societăţiĭ *(amînată)* referend D-l *M. Tănăsescu*;

c) Indicaţiuni şi expuneri asupra localităţilor, pe unde s'aŭ format eroziuni cu caracter torenţial, cauzele şi mijloacele de remediare pentru cele formate şi de prevenire pentru cele în formaţiune (referend D-l *Marin Petrescu)*;

d) Produsele forestiere faţă cu viitoarele convenţiuni comerciale (referend D-l *Petre Antonescu)*;

e) Dispariţiunea stejaruluĭ din pădurile ţăreĭ şi măsurile ce trebuesc luate pentru cruţarea luĭ (referend D-l *N. G. Popovici)*;

5. Vizitarea Institutuluĭ Botanic (Cotrocenĭ) şi a fabricеĭ *Bucher şi Durer*.

6. Aprobarea raportului Comisiunei de verificarea situaţiei financiare pe anul 1901—1902; şi
7. Alegerea Comitetului central de Administraţie.

Cu această ocasie pentru D-nii membrii din districte, Onor. Direcţiune a C. F. R. a acordat o reducere de 50% la taxele de voiaj; iar pentru Domnii membrii silvicultori ai Statului, Onor. Minister al Domeniilor a acordat un congediu de 6 zile, de la 6 la 11 Maiu inclusiv.

INFORMAŢIUNI

In ziua de 27 Aprilie ora 10 dim., M. S. Regele a vizitat localul Ministerului Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor, cu care ocazie s'a aranjat în sala din stînga de la intrare o expoziţie de produse agricole şi industriale.

* * *

Academia Romînă a premiat lucrarea «*Vînătoarea în România*» a D-lor Dr. S. C. Gheorghiu şi Ernest Gheorghiu, lucrare publicată de societatea «*Progresul silvic*».

* * *

«*Călăuza Silvicultorului*» apărînd, a fost distribuită la toate personele, cari au bine-voit a înapoia listele. Rugăm din nou pe acei ce nu au înapoiat încă listele a le înapoia, iar persoanele cari au primit deja cărţile să bine-voiască a înainta costul lor.

* * *

D-l *I Solacolu*, silvicultor cl. I din Ad-ţia centrală, a demisionat din Corpul silvic, fiind numit silvicultor la Eforia Spitalelor Civile.

* * *

Pînă la 1 Maiu a. c., au plătit cotizaţiile şi abonamentele pe anul 1901, următoarele persoane:

Membrii: Antonescu P., Dancov P., Demetrescu Gh., Duma I. Th., Eeleuterescu I. C., Georgescu C., Georgescu Cesar, Herjeu N. N., Moroiu Al., Păunescu Ilie Circea, Robescu C. F., Săftoiu Gh., Sculy X. K., Sterian P., M. Tănăsescu, Gh. Vlădescu, adecă în total 79 din 195.

Abonaţi: Alimăniştеanu C., Clubul Tinerimea, Constantin Gh., D. Deică, Gr. Manu, Gr. Micşunescu, Th. Răşcanu, Oscar Catargi, Ghica Gr. Delenî, Ad-ţia moşiei Larga, Eforia Spitalelor civile, Gh. Ion, I. Rămiceanu, Sc. de Agricultură de la Herăstrău, Societatea anonimă fostă Goetz, adică 28 din 66.

* * *

CLIMA LUNEI APRILIE 1902 st. n.

la Bucureşti-Filaret

Luna Aprilie 1902 a avut un timp ceva mai rece ca valoarea normală şi cu precipitaţiuni atmosferice în cantitate obicinuită.

Temperatura mijlocie a acestei luni, egală cu zece grade, este mai mică ca normala cu un grad; de la 1857 incoace in cîţi-va ani ea a fost mai puţin caldă ca acum aşa că la 1875 şi 1893 ea se coborîse la 7°. Perioadele cele mai călduroase ale lunei au avut loc de la 2 la 8 şi de la 25 la 28; ziua cea mai caldă a fost aceea de la 6, cînd termometrul a atins valoarea maxima din cursul lunei 23°. Perioada cea mai friguroasă o formează ultimele trei zile ale lunei; ziua de 29 fiind cea mai răcoroasă, cu toate acestea temperatura minimă a avut loc la 24, cînd termometrul s'a coborît la 0,7. Temperaturile inscrise în cursul acestei luni sunt coprinse în limite normale: temperatura maximă s'a ridicat în alţi ani pina la 33°.0, în 1899 iar minima s'a coborît la—6°.0, în 1882. Au fost 4 zile cu îngheţ, de obiceiu sunt 3; zile de vară nici una, pe cînd obicinuit sunt 2.

Cantitatea de apă ce s'a adunat, 57 mm., este egală cu valoarea normală. Din 37 de ani de observaţiuni udometrice numai în 12 precipitaţiunile atmosferice au fost în această lună mai multe ca acum, ajungînd în 1888 la 133 mm.; în cei-l'alţi ani ele au fost în mai mică cantitate ca acum şi une-ori chiar foarte puţine, ast-fel în 1865 şi în 1894 nu s'a adunat în Aprilie de cît 2 milimetri de apă. La 22, la 6 ore p. m. ploaia a fost însoţită în oraş cu puţină grindină de mărimea bobului de mazăre, care a durat foarte puţin timp. La 29, în Lunea paştilor, ploaia a fost amestecată cu zăpadă; a nins binişor, aşa că se formase pe alocurî un strat de aproape un centimetru, care s'a topit imediat.

Vîntul dominant a fost crivăţul. Presiunea atmosferică mijlocie, 755.0 este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 4% mai uscată şi cerul puţin mai înourat ca de obiceiu; au fost 7 zile senine, 12 noroase şi 11 acoperite. Soarele a strălucit ceva mai mult ca în anii normali, 209 ore în 24 de zile, pe cînd în asemenea ani el se arată 184 ore în 26 zile. Rouă s'a observat în 14 zile, brumă în 10, tunete şi fulgere în 2, halo-solar în 10. La 3, între 7h. şi 8h. dimineaţa, s'a observat două Sorî falşi, la 20 s'a auzit privighetoarea cîntînd. Eclipsa totală lunară de la 22 nu s'a putut observa de cît spre sfîrşitul său, cerul fiind noros. Vegetaţiunea a continuat a se desvolta în cursul acestei luni, de şi în multe părţi se simţea trebuinţă de ploaie care n'a venit de cît spre sfîrşitul său. Arborii au înflorit şi mare parte au şi legat; liliacul stă să înflorească. Arăturile de primăvară s'au terminat în condiţiuni favorabile.

Institutul Meteorologic.

Tip. GUTENBERG Joseph Göbl, str. Domnei, 20.

RESUMATUL

Şedinţelor adunărei generale a societăţei „Progresul silvic", în zilele de 7, 8 şi 9 Maiŭ 1902

Şedinţa de la 7 Maiŭ.

Şedinţa se deschide la ora 9 seara, sub presidenţia D lui *Ion Kalinderu*.

Se face apelul nominal, la care răspund 87 membrii şi conform art. 28 din statute, fiind prezenţi mai mulţi ca 25 membrii, D-l *Preşedinte* declară adunarea constituită, după care ţinu următoarea cuvîntare:

Domnilor şi scumpi Colegi,

Deşi copleşit încă de o mare durere, aceea a perderei unui frate mult iubit, am ţinut a presida şi în acest an adunarea generală, amintindu-mi simţimintele, ce aţi bine-voit a'mi arăta neîntrerupt şi dorul de care e călăuzit fie-care din noi, de a vedea societatea noastră prosperînd fără încetare.

Sînt fericit a vedea ca urmînd acelei dorinţi ne-am întrunit într'un număr atît de mare şi cred că sînt interpretul tuturora, adăogînd că satisfacţia aceasta, împărtăşită de fie-care din noi, e cu atît mai viŭ simţită, cu cît sîntem în apropierea zilei de 10 Maiŭ, care aminteşte în acest an, un pătrar de veac de la proclamarea independenţei, dată de cînd începe reînvierea ţărei noastre ca Stat în concertul european. La 10 Maiŭ 1877 s'au împlinit aspiraţiunile unui lung şir de generaţiuni patriotice şi s'a deschis celor cu iubire de ţară şi neam adevăratul cîmp de activitate roditoare pentru ridicarea patriei la loc de frunte. Graţie înţeleptei cîrmuiri a M. S. Regelui şi străduinţilor neîncetate şi înfocate ale unei pleiade de bărbaţi setoşi de prosperarea

fărei în toate direcțiunile, ne aflăm azi departe pe drumul „viitorului de aur", proorocit de Bolintineanu. Inimile ne tresaltă de bucurie, și, mîndrii că putem privi cu toată încrederea în viitor, trebue să ne arătăm și mai vrednici de trecut și să muncim cu mai multă stăruința la întărirea și consolidarea României. Trebue să căutăm a ne distinge pe terenul nostru care face parte însemnată din economia națională și să nu uităm că munca e elementul de căpetenie al ori-cărei desvoltări fie individuale, fie naționale.

Domnilor și scumpi Colegi,

*Trecînd acum la alte cestiuni, cari privesc mai de aproape societatea noastră, am plăcerea a ve comunica că Academia română, dorind a încuraja stăruințele ce punem cu toții pentru desvoltarea silviculturei cu anexele sale, recunoscînd astfel într'un mod măgulitor activitatea noastră de pînă acuma, și apreciind meritele colegului nostru D-l Ernest C. Gheorghiu și a D-luĭ Dr. S. C. Gheorghiu, a acordat o parte din premiul Adamachi lucrărei «**Vînătoarea în România**», publicată cu cheltuiala și sub auspiciile societățeĭ noastre.*

Aducîndu-ve la cunoștința această dinstincțiune din partea Academiei, nu me îndoesc că veți privi în ea, ca și mine, un îndemn la muncă pe terenul publicațiunilor și că fie-care din D-v. să ve siliți după puteri a scrie asupra silviculturei și a contribui astfel la răspîndirea cunoștințelor atît de folositoare pentru menținerea și desvoltarea unei producțiuni din cele mai de seamă.

Societatea noastră a făcut tot ce a putut și nu va înceta nici în viitor a da sprijinul necesar lucrărilor

meritorii ce i se vor presenta. Pentru a putea face însă aceasta cu toată isbînda, e neapărat nevoie, ca și D-v. cu toții, să i dați tot concursul intelectual și mai ales material, ceea ce regret că trebue să amintesc, plătind regulat cotizațiile și abonamentul. Din expunerea ce o va face D-l Secretar, veți vedea că și în acest an, au rămas mulți în urmă cu plata, cu toate că ne-am dat toate silințele pentru a le încasa și n'am fost lipsiți de ajutorul multora din colegi cum e D-l Popovici, șeful serviciului silvic de la Ministerul Domeniilor. Datoriile rămase a se încasa se ridică la Lei 5878.50 *de la membrii și* Lei 457 *de la abonați. Dacă credeți cum-va că cotizația actuală e prea mare, n'avem decît să convenim a o reduce, însă să fie bine înțeles că totul va trebui achitat cu cea mai mare exactitate. Nu e numai chestia de bani, ci și de timp. Scutiți de dificultățile de pînă acum, de desele scrisori, circulări și intervenirî ce am trebuit să facem, vom consacra acest timp altor interese ale societății.*

*Fac dar un nou și călduros apel către toți cei rămași în urmă cu datoriile lor, ca să se grăbească a le achita, neuitînd din vedere, că societatea a făcut cheltueli și are angajamente bănești de ținut. În anul acesta a tipărit o nouă scriere «***Călăuza Silvicultorului***», pe care o cunoașteți și care e menită a aduce reale foloase, celor cari se ocupă cu silvicultura. Lucrarea, cu toate ostenelele noastre și a muncei, mai ales a colegului Neagoe, poate să aibă vre-un defect, inerent de alt fel ori-cărui început, acesta se va îndrepta însă la edițiunile din anii viitori.*

În ce privește acum, Domnilor și scumpi colegi, activitatea comitetului și a mea, am făcut tot ce am putut, pentru a aduce la îndeplinire hotărîrile luate în adunarea precedentă. Și dacă am fost lipsiți poate

de plăcerea sufletească de a corespunde tuturor aşteptărilor şi dorinţelor, lucrul se esplică pe de o parte prin vîrsta mea inaintată, iar pe de alta prin numeroasele ocupaţiuni şi durerea de care sînt incercat de mai bine de 7 luni. Acestea pot să fie scuze pentru mine, insă nu e mai puţin adevĕrat, că primind să fiu in capul acestei societăţi, m'am sprijinit in mare parte şi pe incredinţarea şi asigurarea ce 'mi-aţi dat de a me susţine şi a-mi inlesni chemarea. Amintesc aceasta pentru a ve atrage atenţiunea, ca mai mulţi dintre D-v. au dat uitărei societatea. Abia dacă 'şi-au platit cotizaţiile şi abonamentul, ne cum să se mai gindească a lucra şi in altă direcţiune. E dureroasă aceasta constatare şi o fac cu ferma speranţă ca va incela, spre binele societăţei, al ţarei.

De regretat sînt şi discuţiunile urmate in timpul din urmă in Revista noastră, cărora a lipsit obiectivitatea şi cordialitatea ce trebue să existe in ori-ce discuţiune ştiinţifică. Pentru a inlatura asemenea neinţelegeri, am luat măsuri ca să nu se mai publice nimic in revistă fără avisul comitetului.

Ve spun toate acestea, Domnilor şi scumpi colegi, pentru că inlaturarea lor e in interesul societăţei, care nu poate prospera dacă nu e unire, armonie.

Inainte de a incheia, fiu să ve mai aduc la cunoştinţă ca o nobilă persoană, D-na Turnescu, care ne-a dat un insemnat ajutor bănesc anual, e suferindă de o boală grea de mai bine de doi ani. Exprimind aci urări pentru grabnica-i insănătoşire in numele D-v. al tuturora şi al meu, adaug că cotizaţia dinsei de 300 lei pe 1900/1901 şi 1901/1902, se va achita in curind de generosul fiu al donatoarei, care ne-a declarat aceasta printr'o scrisoare, ce se află la archivă.

De asemenea D-l Ministru al Domeniilor, care me

onorează cu amiciția sa, a bine-voit a inscrie în budgetul acelui departament o subvenție de 500 lei, fapt care trebue să ne bucure și să ne indemne la muncă și mai stăruitoare.

Exprimînd toată recunoștința noastră D-lui Ministru pentru această bună-voință, încheiu rugîndu-ve a uni glasul D-v cu al meu și a striga din toată inima:

Să trăiască România!

Să trăiască M. S. Regele și M. S. Regina!

Să trăiască A.A. L.L. Regale și augusta lor Familie!

D-l *N. G. Popovici*, luînd cuvîntul, în numele membrilor adunați în Congres, roagă pe D-l Președinte să primească condoleanțele lor. pentru durerea ce'l copleșește prin pierderea prea iubitului său frate, savantul Dr. *Nicolae Kalinderu.*

La acestea D-l *Președinte* mulțumește pentru sentimentele adunăreĭ, carĭ știindu-le sincere, îĭ aduc puțină alinare, de care are atîta trebuință.

Apoĭ D-l *N. C. Nădejde*, delegatul Comitetuluĭ de administrație, citește raportul de expunerea activitățeĭ și situațieĭ financiare a societățiĭ pe anul expirat 1901—1902 și a proiectuluĭ de budget pe anul viitor 1902—1903, în următorul cuprins:

Domnilor Membrii,

Autorizat de Comitetul central de administrație, întruniți în a XVI adunare generală, am onoarea a ve expune situația financiară și activitatea societății noastre pe anul expirat 1901—1902.

In intiiul loc țin a reaminti, cu părere de rău, că în cursul anului trecut, societatea noastră a pierdut dintre Președinții de onoare pe *Anastase Stolojeanu*, fost în mai multe rînduri Ministru la Domenii și unul din bărbații noștri politici de frunte; iar dintre membrii activi pe *C. A. Diaconescu*, silvicultor cl. I, din serviciul Statului, un vechiu elev al școalei de la Herăstrău.

Domnilor Membrii,

In cele ce urmează, voiu arăta care este *situaţia financiară* a societăţii noastre la 1 Maiu a. c.

Venituri: La începutul anului 1901—1902, societatea avea un fond în efecte publice de lei 13.500 şi în numerar lei 713 bani 25, adică în total un capital de lei 14.213 bani 25.

In cursul anului s'au încasat următoarele sume:

1. Din taxe de înscrieri	Leĭ	180.—
2. Din vînzarea Revistei (1 volum)	»	6.—
3 Din vînzarea a 99 Ex. » *Vînătoarea în R.*	»	442.—
4. » » 193 Ex. » *Călăuza silviculi.*	»	579.—
5. Din cotizaţiuni	»	1485.—
6. Din abonamente	»	1949.—
7. Cupoanele efectelor	»	660.—
8. Donaţiunea D-nei Elena Dr. Turnescu	»	300.—
9. Subvenţia Ministerului de Domenii	»	500.
Total	»	6101.—

La începutul anului, societatea avea de încasat lei 9962, din carĭ 9050 leĭ de la membriĭ şi 912 leĭ de la abonaţi. Din această sumă s'a încasat leĭ 3434, aşa că pînă la 1 Maiu 1902, mai avem de încasat leĭ 6335 bani 50, pe trecut, de care-ce lei 192 bani 50 se datoresc de persoane ce au murit în cursul anului.

Fac dar acelaşĭ constatare ca şi în anul trecut, că niciĭ anul acesta nu s'a încasat cel puţin suma prevăzută în budget, aşa că datoria membrilor şi abonaţilor către societate a crescut, în loc să scadă.

Numărul membrilor a fost de 195, iar de la 1 Ianuarie este de 200. Din numărul total de membriĭ au plătit complect cotizaţia şi abonamentul 79, au plătit parte din datoriĭ 63, iar restul de 53 nu au plătit nimic.

Cheltueli. In cursul anului expirat s'au făcut următoarele cheltueli:

1. Imprimarea Revistei (eventual supliment)	Leĭ	1260.—
2. Diferite imprimate	»	150.25
3. Pentru expediarea Revistei (mărci), serviciu etc.)		133.25
4. Abonamente la diferite Reviste	»	23.70
5. Remise încasatorului	»	258.55
6. Indemnisarea secretarului-casier	»	960.—
7. Cheltueli extra-ordinare şi furnituri		288.15
8. Pentru tipărirea *Călăuza Silvicultorului*	»	2359.70
9. Tipărirea cărţeĭ *Vînătoarea în Rominia*	»	664.60
10. Pentru tipărirea *Vocabularului Silvic*	»	681.—
Total	»	6779.20

Adică în total s'a cheltuit **Lei 6779 bani 20.**

Din suma încasată în cursul anului 1901—1902 şi excedentul din anul 1900 -1901 de Leĭ 6814.55

Scăzîndu-se cheltuelile de » 6779.20

Rămîne un excedent în numerar de » 35.35

iar capitalul în efecte publice este de lei 13.500, deci, fondul disponibil al societăţii în acest moment este de lei 13.535 bani 35, în numerar şi efecte publice.

Cheltuelile şi în anul acesta au fost mari, din causa că din fondul societăţii s'au plătit lei 3705 bani 30 pentru tipărirea diferitelor lucrări publicate sau ce sunt a se publica sub auspiciile societăţii.

In acesti din urmă 2 ani suma angajată de societate în acest scop este de lei 7253 bani 60, din care s'aŭ plătit lei 5205 bani 30, aşa că mai este de plată lei 2048 bani 30.

Aceste cheltueli pe care Comitetul central de administraţie le-a găsit în regulă, le-a aprobat şi ne-a delegat a le expune D-voastre, împreună cu proiectul de budget întocmit pentru anul viitor 1902—1903, cu rugăminte, pe de-o parte a le aproba şi D-voastre, iar pe de altă parte a-mi da cuvenita descărcare de gestiunea financiară a expiratului an 1901—1902.

Comitetul în dorinţa ce are ca treptat şi pe măsură ce mijloacele băneşti îl permit, să realizeze toate cele prevăzute în statute cu privire la scopul societăţei, în budgetul propus pentru anul 1902—1903, a prevăzut suma de 300 lei pentru premii, ce se vor acorda acelora ce se vor distinge cu colaborarea lor la Revistă şi 700 pentru excursiuni şi misiuni ştiinţifice în ţară şi străinătate.

Domnilor Membrii,

Venind la a 2-a parte a expunerei de faţă, adecă la relevarea în trăsuri generale a activităţei noastre, cu toate silinţele Comitetului şi în special a neobositului nostru Preşedinte D-l Ion Kalinderu, constat şi de astă-dată o oare-care indiferenţă în ceea ce priveşte colaborarea la *Revista pădurilor*.

In cursul anului expirat, Comitetul s'a întrunit în mai multe rînduri pentru rezolvarea afacerilor curente, ocupîndu-se în special de lucrările destinate a se tipări sub auspiciile Societăţei. Dintre acestea *Vocabularul silvic* din care urma să se tipărească o broşură (primele litere), s'a amînat publicarea luĭ, de oare-ce după avizul întregului Comitet, lucrarea mai trebue revăzută şi în multe părţi refăcută şi prin aceasta nu înţelegem a contesta meritele autorului acestei lucrări, colegul nostru D-l Er. Gheorghiu. Dacă această lucrare de mare importanţă pentru silvicultorĭ nu 'şi-a luat încă fiinţa, o alta nu de mai puţină importanţă, după multe greutăţi a apărut şi azi se află în mînele fiecăruia din D-voastre. Aceasta este *Călăuza silvicultorului*, prelucrată de D-l silvicultor B. Neagoe, care s'a trudit mult cu această lucrare, iar respectatul nostru Preşedinte, făcînd observaţiile sale şi arătînd unele părţi carĭ urmau a fi completate, a pus toată buna voinţa ca lucrarea să apară cît se poate mai curînd.

Cele 3 conferinţe obicinuite, s'au ţinut şi anul acesta, tratîndu-se subiecte originare şi importante.

«Revista pădurilor» a apărut regulat sub conducerea Comitetului de redacţie, publicînd diferite articole şi dări de seamă cu privire la

silvicultură. Revista s'a trimes gratuit la mai multe persoane marcante din țară și străinătate, unor administrațiuni publice și organe de publicitate, precum și elevilor de la școalele de agricultură și silvicultură din țară. Asemenea Revista se trimite gratuit la mai multe societăți ale fraților de peste hotare.

Domnilor Membrii,

Inainte de a sfîrși, în numele Comitetului central de administrație țin a vă reaminti că societatea intră în al 17-lea an al existenței sale și că în tot acest timp a avut sprijinul bine-voitor a multora din oamenii noștri marcanți, între carî actualul Min. al Domeniilor, D-l *B. M. Missir*, membru de onoare al societății, care atît în anul trecut, cît și anul acesta, a bine-voit a lua parte la conferințele noaste. Mai mult chiar, D-sa în budgetul ex. în curs, pentru a da o probă că se ocupă de mersul societății, a prevăzut suma de lei 500, pentru care Comitetul 'l-a adresat o scrisoare de mulțumire.

De asemenea cu multă plăcere vă aduc la cunoștință că D-l N. Turnescu, fiul D-nei Elena Dr. Turnescu, a cărei generozitate vă este cunoscută, prin o scrisoare de la 15 Aprilie a. c. comunică D-lui Președinte că va respecta voința mamei D-sale și va continua a contribui cu suma de 300 de lei pe an, la societatea «Progresul Silvic». Cred a fi interpretul D-v. al tuturor aducînd cu această ocazie, mulțumirile noastre D-lui Turnescu.

Terminînd această scurtă dare de seamă, în numele Comitetului central de administrație, dorese societății noastre viitorul cel mai frumos, pentru ajungerea scopului ce cu toții urmărim.

PROIECT DE BUDGET

PE

ANUL 1902—1903

VENITURI:

	Lei
1. Venitul cupoanelor de la 13.500	660.—
2. Din taxe de înscrieri	100.—
3. Din vînzarea cărților	2500.—
4. Din cotizațiuni	1240.—
5. Din abonamente	2600.—
6. Donațiunea D-nei Elena Dr. Turnescu	300.—
Total . . .	7400.—

CHELTUELI:

	Lei
1. Imprimarea Revistei (eventual supliment)	1400.—
2. Diferite imprimate	200.—
3. Expedierea Revistei (mărci, serviciu, etc.)	200.—
4. Abonamente la Reviste şi cumpărări de cărţi	200.—
5. Remize încasatorului	300.—
6. Indemnizarea secretarului	960.—
7. Cheltueli extra-ordinare şi furnituri	300.—
8. D-lui B. Neagoe, ca indemnisaţie pentru *Călăuza Silvicultorului*	200.—
9. 4 premii pentru acei ce se vor distinge mai mult la colaborarea Revistei (2 de cîte 100 lei şi 2 cîte 50 lei)	300.—
10. Ajutor pentru escursiuni şi misiuni ştiinţifice în ţară şi străinătate	700.—
11. Datorii la tipografiile J. Göbl şi Minerva pentru tipărirea *Vînătoarei* şi *Călăuza*	2018.30
Total	6808.30

RECAPITULAŢIE:

	Lei	
Incasări	7400.—	
Cheltueli	6808.30	
Excedent probabil	591.70	care
adaus la capitalul existent de	13535.35	avem
	14127.05	care

va fi capitalul probabil al societăţii la sfîrşitul anului 1902—1903.

Preşedinte,
I. Kalinderu.

Secretar-casier,
N. C. Nadejde.

Văzut, verificat şi admis de comisia de verificare astă-zi 8 Maiu, 1902.
Dem. Ionescu-Zane, C. J. Ionescu şi D. Boiarolu.

După care se alege comisiunea pentru verificarea gestiunii financiare a societăţii, care se compune din D-nii: *C. Ionescu, D. Boiarolu* şi *Dem. Ionescu-Zane*.

(Va urma)

NECESITATEA MODIFICAREI DISPOZIŢIUNILOR PENALE

ALE CODULUI SILVIC [1])

(Urmare)

Să'mi daţi voe acum a ve desvolta programul după care— socot — ar trebui regulată o eventuală modificare a acestor dispoziţiuni.

Pentru a da discuţiuneï noastre o basă temeinică, cred că trebue mai întîiu să ne dăm seama, pentru ce oare s'a legiferat în materia penală forestieră; pentru ce s'a creat un delict silvic special, şi trebue să ne lămurim asupra cestiuneï, dacă legiuitorul a vrut ca delictul comis în pădurile supuse regimuluï silvic să fie considerat ca o infracţiune mai gravă de cît delictul ordinar, sau, din contră, dacă a înţeles să'l sustragă jurisdicţiuneï prea severe şi prea greoaie a dreptuluï comun.

Dacă Domnilor, pentru a ne lumina asupra acestuï punct, examinăm expunerea de motive carï însoţea acu 21 de anï proectul Codului silvic şi vedem din acea lucrare că scopul legeï este garantarea mai eficace a conservăreï şi pazeï pădurilor, atunci am putea crede că, conservarea şi paza pădurilor fiind socotite ca insuficient garantate prin legile existente şi simţindu-se nevoie de o altă lege mai eficace, e natural a conchide că legea cea nouă, pentru a 'şi ajunge scopul, de sigur că nu putea să fie mai blîndă de cît cea veche, recunoscută insuficientă.

Domnilor, o asemenea concluzie ar fi prea pripită. In adevăr, dacă citim mai departe acea expunere de motive, găsim următorul pasagiu:

«Aceste reguli de procedură simplă şi expeditivă sînt menite a garanta nu numaï paza şi conservarea pădurilor de devastaţiunile de tot soiul la carï sînt expuse astă-zï, dar de a veni chiar în apărarea celor căzuţi în vină, pentru a nu fi expuşi să 'şi facă două soiurï de pedepse».

Legiuitorul vrea să înţeleagă prin aceste din urmă

1) Conferinţă ţinută în ziua de 16 Martie.
Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Aprilie.

cuvinte cum se exprimă singur, trăgănirea neevitabilă ce se aduce în judecarea delicuenţilor, timpul pierdut, cheltueli cu drumuri şi cu avocaţi, cari — citez textual — întrec cu mult pedeapsa ce merită faptul lor.

Vrea să zică, Domnilor, legiuitorul silvic a fost condus de ideia că paza şi conservarea pădurilor avea nevoe, pentru a fi eficace, de o procedură mai simplă şi mai expeditivă, mai apropiată mediului în care se comit delictele silvice şi deci acesta a fost motivul specialisăreĭ legislaţiuneĭ, iar nicĭ de cum blîndeţea dispoziţiunilor penale ale dreptuluĭ comun.

La cestiunea pe care am pus-o mai 'nainte, dacă delictul silvic trebue considerat mai grav de cît delictul ordinar, nu găsim un răspuns direct în expunerea de motive, însă cuvintele citate mai sus, cum că pedeapsa agravată prin trăgănire, pierdere de timp etc., întrece cu mult pedeapsa ce merită faptul delicuenţilor silvicĭ, denotă — pentru mine cel puţin — o blîndeţe oare care în aprecierea gravităţeĭ delictelor silvice.

Domnilor, dacă ţinem compt de acest adevăr că legile nu se octroyează opiniuneĭ publice, ci, din contră, o consacră, dacă este incontestabil că opiniunea publică taxează infracţiunile la legile penale ce au de obiect proprietatea forestieră mult mai puţin sever de cît altele prezentînd acelaşĭ caracter penal, şi aceasta pentru cuvîntul că nu este pe deplin pătrunsă de dreptul de proprietate particulară asupra pădurilor, ci le consideră mai mult ca o proprietate comună a tuturor, D-lor, dacă ne prezentăm bine aceste adevăruri, atunci bănuiala care poate s'a născut şi în D-voastră ascultînd citaţiunea de mai sus, cum că legiuitorul apreciază mai blînd delictul silvic, de cît acel ordinar, devine aproape o certitudine. Şi dacă, pentru a ne convinge şi mai bine, comparăm dispoziţiunile dreptuluĭ comun cu acele ale Codului silvic, atunci o îndoială nu mai poate exista asupra intenţiuneĭ legiuitorului. In adevăr, art. 309 al. 2 al Codului penal prevede închisoare de la 3 luni pînă la 2 ani şi o amendă de la 50—500 leĭ pentru acela care va fi furat sau va fi cercat să fure lemne tăiate sau nu, din pădure, iar sancţiunea articoluluĭ 19 al Codului silvic consistă numai în amendă, adică în pedeapsa cea mai puţin gravă, în ori-ce caz cea mai puţin infamantă din cele

treĭ care se practică în dreptul comun pentru pedepsirea infracţiunilor de orĭ-ce fel.

Un delicuent care a tăiat un stejar de 10 decimetri în circomferinţă, admiţînd cazul cel maĭ favorabil, şi făcînd abstracţie de circumstanţe atenuante, va fi pedepsit după art. 309 din Codul penal cu 3 lunĭ închisoare şi cu 50 leĭ amendă, iar după Codul silvic îşĭ va ispăşi păcatele printr'o amendă de 18 leĭ.

Domnilor, am vrut să stabilesc şi cred că am stabilit: 1) Că dispoziţiunile penale ale Codului silvic îşĭ datoresc existenţa convingereĭ că procedura ordinară nu este potrivită pentru constatarea şi urmărirea furtuluĭ de produse forestiere, şi 2) Că asemenea furturĭ sunt maĭ blînd apreciate de legiuitor, de cît furtul ordinar.

Din aceste 2 premise, putem să tragem maĭ multe concluziunĭ ce ne vor călăuzi în alcătuirea dispoziţiunilor penale relative la furt de produse forestiere.

Vom conchide întîiu că regulile de procedură simplă şi expeditivă şi totalitatea dispoziţiunilor speciale penale trebuesc aplicate tuturor pădurilor în genere, iar nicĭ de cum unor anumite masive, celor supuse regimuluĭ silvic.

In adevăr, constatarea şi urmărirea furtuluĭ de produse forestiere nu este de acea maĭ grea sau maĭ uşoară că pădurea este supusă sau nu regimuluĭ silvic, ci pentru faptul că se comite în pădure, în mijlocul codrilor, departe de centrele populate, în împrejurărĭ în care procedura ordinară este prea lentă.

Mi s'ar putea obiecta că fie-care proprietar are posibilitatea de a se bucura de dispoziţiunile excepţionale ale Codului silvic, de oare-ce n'are de cît să ceară, conform art. 17, supunerea sub regimul silvic a pădureĭ sale.

Domnilor, răspund că aceasta este o slabă mîngîiere, căcĭ, pentru a avea avantagiul a putea constata maĭ cu înlesnire un furt de lemne, îmĭ vinde libertatea, trebue să fac cheltuelĭ pentru amenagearea pădureĭ şi, în fine, trebue să taĭ pădurea ast-feĭ cum poate nu este conform cu interesele mele. De aceea, nu ştiu, dacă mulţĭ proprietarĭ au profitat pînă acuma de acest articol 17, pentru a pune pădurile lor la adăpostul delictelor silvice.

Conchid maĭ departe că pedeapsa pentru furtul de

lemne trebue să fie uniformă, indiferent dacă pădurea este supusă regimului silvic sau nu. Am văzut mai sus că furtul de lemne este apreciat mai blînd de opiniunea publică, fiind-că are drept obiect arbori crescuţi în pădure, o proprietate cu caracter de comunitate după concepţia curentă a cuvîntului.

De ce atunci să pedepsim pe delicuentul de mai sus care este prins într'o pădure nesupusă regimului silvic cu închisoare şi cu amendă, şi pe acelaş delicuent, dacă a fost destul de dibaciu a intra într'o pădure a Statului, numai cu 18 lei?!

Aş fi înţeles să fim mai severi cu acei delicuenţi cari atacă averea statului, dar n'are nici un înţeles să pedepsim mai grav delictul în contra proprietăţei particulare şi mai puţin grav acel în contra proprietăţei statului sau a altor persoane juridice.

In fine, Domnilor, de oare-ce am explicat aprecierea mai blîndă a furtului de lemne prin împrejurarea că masele mari consideră pădurea mai mult ca un bun comun, ajungem la o a treia concluziune, foarte logică, anume că furtul de lemne tăiate şi fasonate trebue mai sever pedepsit de cît furtul de lemne în picioare sau de lemne doborîte saŭ rupte de vînt.

In adevăr, în cazul unui furt de lemne tăiate şi fasonate nu mai putem să invocăm, pentru a motiva blîndeţea aprecierei delictului silvic, concepţiunea eronată a publicului asupra dreptului de proprietate forestieră. Aci se schimbă lucrurile.

Proprietarul, care tae şi fasonează lemnele, adică munceşte pentru a şi le însuşi, capătă, printr'aceasta, chiar în mintea cea mai confuză, un titlu definitiv de proprietate, titlu care i se discuta pînă atuncea, căci mulţimea este, în mod inconştient, partizană a aceleĭ teorii care bazează dreptul de proprietate pe muncă, pe sforţare fizică saŭ intelectuală.

Domnilor, avem deci trei puncte stabilite.

1. Procedura excepţională trebue să se aplice pentru constatarea şi urmărirea a ori-cărui furt de produse forestiere, indiferent de natura proprietarului;

2. Sistemul de pedeapsă trebue să fie acelaş pentru

toate infracțiunile ce au drept obiect înstrăinarea de produse forestiere;

3. Furtul de produse forestiere recoltate și fasonate trebue considerat ca furt ordinar și pedepsit după dreptul comun.

Din discuțiunea urmată pînă acuma mai rezultă însă alte două puncte, și anume întîiŭ că numai acele fapte vor trebui să cadă sub previziunile dispozițiunilor excepționale cari se petrec în pădure și al doilea acele cari au drept obiect înstreinare de produse forestiere.

Această concluziune e așa de naturală că poate ve veți mira că mă opresc asupra ei. Trebue să o fac, fiind-că Codul silvic în actuala sa formă nu o respectă și stipulează în art. 22 și asupra faptului delictos consistînd în smulgerea plantațiunilor de pe marginea unei șosele, saŭ dintr'o pepinieră.

Trec acuma, Domnilor, la sistemul de pedepse cari, după expunerile mele anterioare, prezintă părți slabe și trebue modificat.

Cred că D-voastre sînteți de acord cu mine că, în sine, principiul de a aplica în cazurile de furt de produse forestiere amenda drept pedeapsă este bun și aceasta pentru cuvîntul că o ast-fel de pedeapsă este mai dureros simțită de acei ce de regulă comit delicte silvice, de cît cîte-va zile de închisoare polițienească saŭ corecțională.

Tot așa o să conveniți că ideia de a grada amenda după valoarea obiectului furat este justă. Pentru a nu cădea însă în acciași eroare ca legiuitorul din 1881, trebue să renunțăm cu desăvîrșire la întocmirea unui tarif general de amendă, la alcătuirea căruia natural că nu se poate ține compt de varietatea de factori ce determină valoarea unei piese de lemne, ci — întocmai cum s'a procedat și în alte țări — trebue să ne mulțumim a stabili prin lege că amenda va fi un multiplu variabil al valorei efectivă a lemnelor tăiate în delict.

Și să nu credeți că un asemenea sistem ar deschide calea procedurilor arbitrare, căci, negreșit, determinarea valoarei în fie-care caz în parte n'o să lăsăm la bunul plac al agentului silvic, ci valoarea se va determina bazat pe nisce tarife de valori regionale — și nu întrebuințez acest cuvînt în sensul regiunilor administrative — tarife ce s'ar întocmi

în acest scop şi s'ar revizui periodic pentru a corespunde stărei efectivă a lucrărilor.

Vrea să zică, în loc de un tarif general, vre-o zece, două-zeci, sau trei-zeci de tarife parţiale ?!

Par'că ve aud întrebîndu-me cu mirare, dacă aceasta este reforma pe care ve-o propui ?

Da, Domnilor, aceasta, şi iată cum o susţin.

Un tarif uniform, de rigiditatea aceluia anexat actualului Cod, un tarif general pentru întreaga ţară Romînească este un non-sens, ceva închipuit, un tarif regional din contră care prin felul întocmirei lui ţine şi va putea ţine compt de toate împrejurările de care depinde valoarea unui lemn un asemenea tarif singur ar fi raţional şi în acelaş timp real.

Nu putem zice că în ţara Romînească un stejar de anumite dimensiuni are cutare valoare, dar putem foarte bine zice că în centrul Mărgineni, de exemplu, şi în altele asemenea un stejar de cutare dimensiuni şi bun de lucru, un stejar sănătos, situat într'o anumită poziţiune, are o valoare determinată.

Negreşit, prin adoptarea unui asemenea sistem nu vom avea valoarea absolut exactă a arborilor, dar de sigur nu vom ajunge la absurdităţi de felul acelora semnalate mai sus, adică nu vom calcula drept valoare a unei namilă de brad putrigăios, situat într'o fundătură de pîriu, în creerul munţilor, lei 38 şi tot aceiaşi sumă pentru un nuc, bun pentru placage, situat în marginea unei sosele.

Domnilor, menţionez numai în treacăt că existenţa unor asemenea tarife regionale ar înlesni foarte mult şi ar pune pe o bază mai solidă evaluarea pădurilor scoase în vînzare şi ar simplifica mai cu seamă mecanismul destul de greoiu al vînzărei produselor accesorii.

In fine, Domnilor, prin faptul că adoptăm drept amendă nu un multiplu determinat al valorei efectivă, ci un multiplu variabil în oare-care limite, prin faptul că luăm amendei caracterul de rigiditate pe care îl are astă-zi, vom pune pe judecător în poziţie a aprecia împrejurările particulare ale fie-căruĭ delict, a judeca în adevăratul sens al cuvîntuluĭ, şi a varia pedeapsa conform cu circumstanţele în care s'a comis delictul.

Insă, pentru ca să păstrăm întreagă eficacitatea dispo-

ziţiunei penale preconizată, trebue să luăm garanţii prin lege chiar, ca nu cum-va, prin interpretări, să se denatureze intenţia legiuitorului şi să se dicteze, prin aplicarea art. 60 al Codului penal, în locul amendei, reprezentînd un multiplu al valorei, una care n'ar fi de cît un sub-multiplu al aceleĭ valori şi încă un sub-multiplu minim.

Pentru acest cuvînt propul — lucru la care de sigur v'aţi aşteptat — ca art. 60 din Codul penal să fie declarat inaplicabil în materie de furt de produse forestiere.

Acesta este sistemul de pedeapsă ce 'mi pare mai potrivit pentru furtul de lemne, vrea să zică pentru furtul produsului principal al pădurilor.

In ce priveşte produsele accesorii, aplicarea aceluiaşi sistem ar fi nepractică sau chiar imposibilă, căci ar da naştere la multiplicarea pînă la infinit a tarifelor de valori preconizate.

De aceia, în ce priveşte aceste produse, şi ca atare aşi înclina a considera chiar lemne mărunte şi uscate căzute pe jos, aşi fi de părere a adopta şi pe viitor aceleaşi pedepse care sînt prevăzute actualmente de Cod prin art. 23, 24 şi 27, dacă nu cum-va, în vederea valoarei mici ce prezintă în general, ar părea justificat a face o distincţiune principială între faptul înstreinărei lemnelor şi acel al înstreinărei produselor accesorii şi a considera pe acesta din urmă mai mult ca o contravenţiune în contra bunei reguli şi ordine, de cît ca un furt.

De fapt, nu ştiŭ, dacă conştient sau inconştient, legiuitorul din 1881 face această distincţiune, căci în art. 24 şi 27 vorbeşte de contravenienţi şi de contravenitori, iar nici de cum de delicuenţi.

Domnilor, ar putea să mi se reproşeze că prin propuneri de asemenea natură slăbesc respectul proprietăţei, ar putea să creadă cine-va că găsesc bine fondate ideile acelora care contestă pînă la un punct oare-care dreptul de proprietate exclusivă deţinătorilor de fonduri forestiere, şi me grăbesc a protesta cu toată energia în contra unei asemenea tîlmăciri a cuvintelor mele.

Ceea-ce am constatat adineaurea este un fapt regretabil, dar un fapt cu care trebue să comptăm.

Este foarte adevărat că interesul consolidarei proprietă-

ţei forestiere cere ca să înceteze diferenţiarea între dreptul de proprietar funciar rural sau urban şi acel al proprietarului funciar forestier, dar cred că, spre acest sfîrşit, mai important este a se aplica în mod consecuent, rapid şi fără şovăire dispoziţiuni chiar relativ blînde, de cît a decreta sancţiuni excesive prin legea specială carî rămîn literă moartă tocmai din cauza severităţeî lor.

Aşa, de exemplu, aşi fi absolut de părere, a dresa procese-verbale de contravenţiune tuturor acelora carî, cu scop speculativ, ar intra, fără autorizaţie, în pădurea altuia, pentru a strînge fragi, mure, ciuperci sau alte produse de asemenea natură, şi sînt convins că o amendă, chiar minimă, aplicată consecuent, va contribui mult mai mult a deştepta respectul proprietăţeî forestiere în masele mari, de cît calificarea acestui fapt ca delict.

In această ordine de ideî, dacă am ajunge la o nouă redactare a Codului silvic, cred că ar fi bine a se desfiinţa articolul 44 actual, care admite transacţiuni chiar asupra amendeî de care s'a făcut cine-va pasibil prin comiterea unui delict silvic.

Dacă nu me înşel, motivul cel mai puternic ce se aduce în sprijinul acesteî ideî este faptul că, graţie posibilităţeî unei transacţiuni asupra pedepseî chiar, administraţia nu se expune şanselor incerte unei judecăţi şi încasează, dacă nu suma întreagă, cel puţin jumătatea sau mai bine a amendeî meritate. Dacă consideraţiuni de felul acesta sînt perfect logice, nu e mai puţin adevărat că nu sînt moralizatoare. Posibilitatea de a transige asupra faptului penal — lucru ne admis în dreptul comun — încuragiază pînă la un punct oare-care la comiterea delictelor.

Mai uşor îmi vine a cădea la învoeală cu cel vătămat, de cît a apare înaintea bareî justiţieî, a me expune la rigoarea legeî.

In loc de a deştepta respectul proprietăţeî, dreptul de a transige asupra delictelor silvice slăbeşte acest sentiment şi, ast-fel fiind, dacă am menţine acest articol 44, nu numaî că nu am contribui la stîrpirea delictelor silvice, ci din contră — după simţul meu — am da prilej la sporirea număruluî lor.

Domnilor, transacţiunea, ca să zic aşa, este un fel de

comutare de pedeapsă, de care profită cei cu dare de mînă, cei carî preferă plata benevolă şi imediată a amenzei redusă incertitudinei unui proces penal, care, orî-ce s'ar zice, nu contribue la ridicarea prestigiului celui acuzat.

Dar mai avem o altă comutare de pedeapsă, care nu este rezultatul unei tocmeli între delicuentul chiabur şi între agentul silvic — căci, la urma urmei, ce este transacţiunea de cît aceasta — ci care se impune delicuentului mai sărac, delicuentului insolvabil.

Şi în privinţa articolului 40 care tratează cazul insolvabilităţei aş fi de părere a se modifica actuala redactare a Codului. In adevăr, găsesc că ar fi bine a se stabili prin lege chiar echivalentul unei zi de închisoare corecţională sau poliţienească în caz de insolvabilitate.

Şi aci legiuitorul nostru n'a fost consecinte de loc. Pe de o parte sustrage aprecierei judecătorului în mod absolut fixarea amenzei băneşti şi îl constrînge la aplicarea pedepsei tarifare, iar pe de altă parte îi lasă latitudinea cea mai largă cînd este vorba de a se transforma amenda în închisoare.

Şi fiind-că, dacă nu me înşel, ceea-ce caracterizează pe judecătorii noştri este blîndeţea prea mare în aprecierea gravităţii furtului de produse forestiere, aş crede că stabilirea unui raport între amendă şi închisoare ar fi mijlocul cel mai nemerit pentru a preveni o indulgenţă prea creştinească, o prea mare compătimire pentru aproapele său.

Dar, Domnilor, transformarea trebue să aibă loc neapărat în amenda băneasca? N'am putea să utilizăm pe delicuenţii insolvabili mai bine impunîndu-le zile de lucru în interesul culturei şi îngrijirei pădurilor?

Ştiu prea bine că calitatea muncei silită lasă de dorit, însă, în vederea lipsei de braţe şi de mijloace de care se resimtă întreaga noastră gospodărie silvică, cred că propunerea de a transforma amenda băneasca în zile de lucru merită a fi luată în consideraţie.

D-lor, în expunerile mele de pînă aci am avut în vedere delictul comis în circumstanţe astfel în cît la aprecierea lui puteam să admitem concepţiunea curentă a gravităţii faptului, puteam să fim mai indulgenţi la fixarea pedepsei, mărginindu-ne a dicta pur şi simplu amende bă-

neşti, carĭ, poate, vor ustura pe condamnat şi carĭ, în orĭ-ce caz, 'l vor lumina mai bine de cît orĭ-ce altă pedeapsă asupra dreptuluĭ de proprietate forestieră, dar carĭ nu aŭ caracterul infamant al închisoriĭ corecţionale.

Sînt însă cazurĭ, cînd circumstanţele în carĭ s'a comis delictul înlătură orĭ-ce scuză, cînd aprecierea maĭ blîndă n'ar fi motivată prin niciun considerent, cînd împrejurările speciale ale faptuluĭ penal sînt grave, şi în toate aceste cazurĭ aş propune, pe lîngă dublarea amenzeĭ maximă, şi aplicarea pedepseĭ de închisoare corecţională, determinînd, prin lege chiar, limita minimală şi maximală.

D-lor, un delicuent care intră în pădurea altuia, pentru a tăia lemne, şi care ia toate măsurile de precauţiune pentru a dejuca descoperirea şi urmărirea faptelĭ sale, acest delicuent dă proba cea maĭ evidentă că este absolut pătruns de illegalitatea ce comite, şi, în asemenea caz, la aprecierea faptuluĭ şi la fixarea pedepseĭ nu maĭ poate fi vorba de circumstanţele atenuante despre care v'am vorbit maĭ sus şi carĭ justifică pînă la un punct oere-care blîndeţea din partea legiuitoruluĭ, ci trebue aplicate măsurĭ riguroase, potrivite cu perversitatea făptuitoruluĭ.

Aşa socot că toţĭ aceia ce intră deghizaţĭ în pădure, saŭ carĭ refuză a'şĭ declara numele şi domiciliul, cînd sînt prinşĭ asupra faptuluĭ, saŭ carĭ daŭ un nume falş, saŭ aceĭ carĭ comit delictul în timpul nopţeĭ, saŭ sărbătoarea cînd presupun că nu vor fi derangiaţĭ, saŭ carĭ comit delictul cu ferăstrăul care nu răsună aşa de departe ca loviturile toporuluĭ, să fie pasibilĭ de pedepse maĭ aspre.

Tot aceleaşĭ pedepse aşĭ aplica acelora carĭ, cu ocaziunea săvîrşireĭ faptuluĭ, ar ameninţa viaţa agentuluĭ de pază saŭ al căror delict constitue o pagubă excepţional de gravă pentru pădure, precum de exemplu tăerĭ saŭ ciopîrţirĭ făcute prin plantaţiunĭ, saŭ în fine acelora carĭ comit delictul, nu pentru aşĭ procura lemne pentru trebuinţele lor propriĭ, ci în scop de lucru şi cîştig.

In fine, D-lor, cazul de recidivă va constitui o ultimă circumstanţă agravantă întocmaĭ ca în actuala lege, cu deosebire numaĭ că aş face o diferenţă între recidiva întîia şi cele următoare, admiţînd pentru acestea din urmă — întocmaĭ ca în unele legiuirĭ germane — maximul de închisoare

corecțională dictată pentru cazul de circumstanțe agravante.

In adevăr, trebue să facem o distincțiune între acel pe carî o primă pedeapsă nu îi corigează şi acel carî sînt absolut incorigibili, carî sînt pungaşi de meserie.

Cu această cestiune am atins şi cea-l-altă despre carî îmî mai rămîne a vorbi, anume cestiunea lacunelor ce se găsesc pretutindeni în Codul silvic şi cu deosebire în partea consacrată dispoziţiunilor penale.

In adevăr, dacă examinăm dispoziţiunile art. 29 ale Codului actual care tratează despre circumstanţele agravante, atunci ne surprinde sobrietatea legiuitorului.

S'a mulţumit a considera ca asemenea circumstanţe faptul recidivei, acela al comiterei delictului în timpul nopţei sau cu ajutorul ferăstrăului şi a trecut cu vederea întreaga serie de fapte, poate incomplectă încă, ce am extras din diversele legiuirî străine şi carî de sigur trebue să îngreuneze situaţiunea delicuentului.

Dar, D-lor, sînt cestiunî carî le lasă legiuitorul cu totul nerezolvate, împregiurare care are drept consecinţă că unele fapte penale rămîn absolut nepedepsite.

Aşa, de exemplu, nu stipulează nimic în privinţa prescripţiunei infracţiunilor forestiere şi a pedepselor aplicate.

Codul silvic nu conţine nicî o dispoziţiune relativă la provocare, la tentativă, la complicitate şi la participare. Tăinuitoriî şi delicuenţiî minorî pot lucra în toată liniştea, căci nici un articol din lege nu 'i ameninţă pentru faptele lor.

Me aştept la o obiecţiune. Mi se va spune că pentru toate aceste cazurî şi altele de asemenea natură avem art. 46, care prevede aplicarea dispoziţiunilor dreptului comun în cazurile neprevăzute de lege.

D-lor, această trimitere la dreptul comun, o fi fost comodă pentru legiuitor, dar practică, aşî zice mai mult, raţională n'a fost.

In «Curierul judiciar» am avut ocazie a demonstra că, graţie acestuî articol, două delicte silvice, care prezintă de alt-fel absolut acelaşi caracter de penalitate, se vor prescrie prin termene diferite şi — lucru ce este contrar tutulor principiilor — că un delict mai grav se va prescri eventual printr'un termen mai scurt, de cît un delict mai puţin grav.

Ve voiŭ cita acum un alt exemplu care dovedeşte că art. 46 este absolut inaplicabil — în unele cazurĭ — în materie de delict silvic.

Art. 48 al Codului penal spune că complicele se va pedepsi cu un grad mai jos de cît autorul principal. Me întreb, D-lor, care va fi pedeapsa unui individ, complice cu un delicuent silvic, căruia s'a aplicat o amendă de 25 leĭ?

Merg mai departe. Art. 54 prevede că tăinuitoriĭ se vor pedepsi cu închisoare corecţională pînă la 2 anĭ. Închipuiţi-ve acuma un deliquent silvic care a tăiat vre-o 10 stejarĭ de 3 decimetri în circomferinţă şi 'ĭ-a vîndut unui alt individ care cunoştea provenienţa acelui material.

Delicuentul însuşi se va alege cu o amendă de 33 leĭ; tăinuitorul se expune la o pedeapsă pînă la 2 ani închisoare corecţională.

Mi se pare nedrept aceasta.

Ve mai dau încă un exemplu, pentru a ve convinge şi mai bine de insuficienţa art. 46 al Codului silvic.

Să presupunem doĭ indivizĭ carĭ au plecat în pădure pentru a tăia fie-care, în comptul său, cîte un arbore. Unul a şi săvîrşit fapta; cel-l-alt este surprins de guardian în momentul cînd ridica toporul pentru a doborî copacul

Cel dintiiu va fi dat judecăţeĭ şi pedepsit, cel de al doilea scapă fără cea mai mică pedeapsă, căcĭ art. 39 al Codului penal spune că tentativa de delict se va pedepsi numaĭ la întîmplările prevăzute prin vre-o dispoziţiune specială a legeĭ.

Ce reflexiune îşĭ vor face unul şi altul din aceşti delicuenţĭ asupra rostuluĭ dreptăţeĭ în ţara Romanească?

Pentru aceste cuvinte cred că la o eventuală modificare a Codului este necesar a legifera şi asupra cazurilor ce am enumărat mai sus.

E necesar aceasta pentru cuvîntul că sistemul de pedepse nu este acelaşĭ în legiuirea specială şi în acea comună ceea-ce face inaplicabile dispoziţiunile dreptuluĭ comun, cel puţin în unele din cazurile menţionate, şi este necesar pentru motivul că împregiurările excepţionale care favorizează pregătirea şi comiterea, iar îngreunează descoperirea delictelor silvice, reclamă dispoziţiuni tot excepţionale faţă de faptele semnalate.

D-lor, am ajuns la sfîrşit.

Sper că am reuşit a ve convinge de ceea-ce am susţinut la început, anume că Codul nostru silvic este plin de defecte, are foarte multe părţi slabe şi trebue neapărat modificat. Nu ştiu, dacă soluţiunile cărora am dat preferinţă ve satisfac şi nu am pretenţiunea a crede că programul ce v'am desfăşurat să reprezinte ultimul cuvînt în cestiune.

N'am urmărit nimic alt-ceva, de cît a da un nou impuls cestiunei modificărei Codului şi aşi fi prea mulţumit, dacă 'mi-aşi fi ajuns scopul.

P. A. Grunau.

INSTITUTUL GEOGRAFIC AL ARMATEI

II.

Cadastrul ţărei.

Cu căldura ce dă convingerea unei acţiuni de mare însemnătate pentru binele ţărei sale, D-l *general C. I. Brătianu*, directorul Institutului Geografic al Armatei, în cele 3 ediţiuni din lucrarea sa asupra *Cadastrului Rominiei*, cea din urmă purtînd data de 1900.— precum şi în conferinţa sa ţinută în anul trecut la Academia Romînă,— al cărui membru corespondent este,— asupra *însemnătăţei chartei ţărei pentru stabilirea regimului cadastral în Rominia*, pledează în favorul ideei de a se înzestra, fără întîrziere, ţara noastră cu o atare instituţiune menită să producă efectele cele mai utile în viéţuirea noastră modernă.

Nimeni, ca D-sa, n'a ştiut să scoată mai bine în relief, să pună în evidenţă relele consecinţe ale stărei de absolută nesiguranţă în care se află astă-z', la noi, proprietatea imobiliară rurală din punctul de vedere al unei liniştite posesiuni legale.

Iar întru cît mă priveşte într'un recent articol publicat în *Revista Pădurilor* din luna Octombrie, vorbind despre foloasele întocmirei cadastrului ţărei, spuneam că prin înfiinţarea sa transmiterea dreptului de proprietate sub diferitele ei forme, se va putea face cu cea mai mare înlesnire, fără a mai fi nevoe de complexitatea de formalităţi pentru a căror îndeplinire se simte neapărată trebuinţă de intervenirea omului de legi în ţara romînească.

Noţiunea însă de cadastru a variat în cursul timpurilor.

Ast-fel în stabilirea regimului cadastral în Franţa, în baza legei de la 15 Septembrie 1807, el nu avea alt scop de cît a se constata în mod precis, întinderea diferitelor proprietăţi imobiliare şi valoarea lor în raport cu ceea-ce produc. Ase procura, cu alte vorbe, comisiunilor însărcinate cu operaţiunile de recensământ pentru impositul fonciar, mijloace de investigaţiune mai eficace ca în trecut, o bază reală şi în afară de arbitrariul simplei aprecieri personale.

In acest sens considerat cadastrul, el nu are alt rol de cît ca cu prilejul stabilirei impositului fonciar, să se ţină seamă de o justă repartizare a sarcinelor publice asupra diverşilor contribuabili, de unde şi numirea admisă *de regim cadastral fiscal.*

In timpul din urmă, însă, şi anume cu începere de la 2 Iulie 1858, cînd, în urma iniţiativei lui Sir Robert Torrens, a luat naştere în Australia de Sud în baza legei «*Real Property act*» aşa numitul *Act torrens*, care nu este alt-ceva de cît un adevărat *Warrant imobiliar*, prin ajutorul căruia putem cunoaşte, în tot momentul, situaţiunea materială şi juridică a ori-cărui imobil, cuvîntul a luat o altă semnificare, de unde şi numirea de *regim cadastral fonciar.*

El serveşte la «*legitimarea proprietaţei imobiliare, adică la stabilirea stărei civile a acestei proprietăţi în caracterul posesiunei, în natura transmiterei şi în felul sarcinilor sale*».

Cînd calitatea juridică a proprietăţilor va fi cîştigată, cînd integritatea lor va fi bine asigurată, cînd vom fi în măsură de a putea pune bazele adevăratului credit fonciar, înţelegem bine că vor lua sfîrşit toate acele interminabile procese de revendicare cari au darul de a absorbi cel mai preţios timp al instanţelor noastre judecătoreşti, va dispare una din cauzele principale de ură, de desbinare, de permanentă neînţelegere între micii şi marii proprietari, producătoare, une-ori, de adevărate frămîntări sociale; fie-care atunci, consultînd registrele cadastrale, va şti cu siguranţă ce vinde şi ce cumpără, tranzacţiunile, ipotecile şi în fine ori-ce acte referitoare la mobilizarea proprietăţei fonciare, se vor putea face cu uşurinţă, fără a mai fi nevoe, ca astă-zi, de lungi cercetări prealabile, de cheltueli exorbitante, etc.

Cele mai multe ţări, ca Anglia, Germania, Elveţia, Italia, Austro-Ungaria, în timpul din urmă cu Bosnia şi Herzegovina, Belgia şi Olanda, ca să nu vorbim de cît de cele din Europa, încredinţîndu-se de avantajele mai sus specificate, s'aŭ grăbit a adopta regimul cadastral australian, cu ajutorul căruia titlurile fonciare poţ servi ca un excelent instrument de proprietate şi de credit pentru cel în drept.

Este așa dar de neapărată trebuință ca să imităm și noi un asemenea bun exemplu, cu atît mai mult cu cît despre alcătuirea cadastrului în țara românească a mai fost și altă dată vorba, și anume, sînt acum mai bine de o jumătate de veac, în cunoscutul *Regulament organic* și într'un *ofis* din 1835 al lui Vodă-Ghica.

Acest vechiu desiderat se poate aduce azi la îndeplinire, cînd dispunem, pentru o mare întindere a teritoriului nostru, de harta țăreĭ redactată de Institutul Geografic al Armatei, care hartă înfățișează un prețios isvor de cunoștințe și de elemente pentru țelul ce voim să urmărim, avîndu-se grija, printr'o înțeleaptă prevedere a primilor colaboratori, de a se figura, încă de la început, pe lîngă reliefiul terenului, pus în evidență prin curbe de nivel, și limitele posesiunei actuale ale diferitelor soiuri de proprietari.

Așa fiind, pentru legitimarea acestei posesiuni și determinarea valoarei proprietăților în cestiune, nu mai remîne de cît instituirea de comisiuni de expertiză, în cari pe lîngă delegați ai proprietății rurale, ai autorității comunale, sau județene respective, să ia parte și cîte un judecător și un inginer.

Cu chipul acesta se vor putea stabili, în mod legal, cei trei factori ai regimului cadastral în accepțiunea modernă a cuvîntului, și anume *planul*, *titlul* și *rolul cadastral*, acesta din urmă servind la clasificarea fiscală și la cunoașterea valoarei solului național.

Astfel procedînd, vom fi în măsură de a săvîrși, într'un timp foarte scurt, dacă nu o operă perfectă, dar îndestulătoare pentru trebuințele momentane cele mai urgente.

Și numai mai tîrziu, potrivit cu mijloacele materiale de cari vom dispune, cu încasarea veniturilor create prin însăși funcționarea regimului cadastral și alimentate cu din sumele ce diversele ministere cheltuesc actualmente, cum de exemplu cu operațiuni de recensămînt la fie-care 4 ani, cu hotămicirea proprietăților Statului, cu personalul necesar pentru susținerea proceselor în diferendele avute cu proprietarii vecini etc., se va putea începe și la așezarea definitivă pe teren a cadastrului țăreĭ.

Operațiunile technice referitoare se vor executa negreșit, de către personalul administrației militare, care a întocmit și charta țăreĭ.

Cu acest din urmă prilej, ca și acum, mulți, și chiar dintre cei cu mai multă greutate, bărbați de Stat ai țăreĭ, ridicau obiecțiuni, 'și exprimau îndoiala lor dacă am fi în stare de a duce la bun sfîrșit o atare întreprindere de mare însemnătate pentru economia națională.

Şi acum, ca şi atunci, mulţi de şi par pătrunşi de utilitatea cadastrului ţărei din punct de vedere al progresului agricol, al apărărei naţionale, al sporirei valorei proprietăţei imobiliare, astă-zi depreciată din cauza nesiguranţei în transacţiuni, totuşi invoacă neapărata necesitate a unor cheltueli considerabile pe carî, în situaţiunea financiară actuală, nu le putem satisface.

Din cele ce precede rezultă însă că această teamă este din cale afară exagerată, că, din potrivă, cu mijloacele de care dispunem, se poate inaugura începutul lucrărei despre care vorbim şi aceasta cu atît mai mult, cu cît astă-zi sume însemnate sînt utilizate în operaţiuni ce decurg din faptul neexistenţei unei posesiuni legale în ce priveşte marea majoritate a proprietăţilor noastre rurale şi urbane.

Dacă începutul despre care facem menţiune va lua fiinţă, meritul va fi al D-lui general C. I. Brătianu, care, prin graiŭ şi prin scris nu încetează, un singur moment, a'şi da silinţa de a convinge pe cel mai recalcitranţi, pe cel mai puţin încrezători în forţele vii ale acestei ţări, pe acei carî, în totd'a-una cînd se tratează de o măreaţă operă ca în cazul de faţă, se ridică, chiar cînd sînt absolut neştiutori în cauză, cu o critică violentă şi nedreaptă în contra iniţiatorilor, adese-ori numai din pricina unui egoism răŭ povăţuitor, numai din cauză că nu ei aŭ fost primii promotori ai ideei.

Petre Antonescu

VIZITA M. S. REGELUI CAROL

LA

MINISTERUL AGRICULTUREI, INDUSTRIEI, COMERCIULUI ŞI DOMENIILOR

Simbătă, 27 Aprilie, la orele 10½, M. S. Regele, însoţit de D-l locotenent-colonel *Georgescu*, adjutant regal, a vizitat pentru întîia oară Ministerul agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor.

La sosire, M. S. a fost întîmpinat de D-l ministru *B. M. Missir*, de D-l secretar general *C. Băicoianu*, de cei trei directori D-nii *C. Alimănişteanu*, *V. Istrati*, *Gh. Nicoleanu*, de D-l Dr. *Gr. Antipa*, inspector general al serviciului pescăriilor, precum şi de toţi şefii de servicii.

Domnul ministru, a prezentat personalul superior, apoi Suve-

ranul, urmat de persoanele de mai sus, a urcat scara principală și, după un moment de repaus in cabinetul D-luĭ ministru, a inceput vizitarea diferitelor serviciĭ.

Cu această ocazie, la picioarele scăreĭ de onoare s'au fixat 2 plăcĭ, una purtind inscripția: *„Ministerul agriculturei, industrieĭ, comerciului și domeniilor, 'și-a clădit acest palat sub domnia M. S. Regelui Carol I, 30 Septembrie 1894—30 Aprilie 1897"* ; iar cea-l'altă: *„M. S. Regele Carol I, a bine-voit a vizita Ministerul agriculturei, industrieĭ, comerciului și domeniilor, la 27 Aprilie 1902"*.

Timp de 3 ore M. S. a vizitat cu de-amănuntul intreg Ministerul, incepind cu serviciul pădurilor.

Acest serviciŭ, ocupă partea din stinga a etajuluĭ intiiu, unde sînt instalate biurourile și 2 sălĭ marĭ la etajul al doilea, unde este consiliul technic și sala desinatorilor. Incepind cu cabinetul D-luĭ inspector *N. G. Popovicĭ*, șeful serviciuluĭ, a vizitat și cele-l'alte biurourĭ, interesindu-se de lucrările fie-căruia, precum și de diferitele colecțiunĭ, fotografiĭ, hărțĭ, eșantilioane de lemne, expuse prin biurourĭ și caridoare, asupra cărora i s'a dat explicațiunĭ de D-l șef al serviciuluĭ. Apoĭ s'a urcat la etajul al doilea, vizitind cele două sălĭ, iar D-l silvicultor-șef *P. Antonescu*, șeful biuroului de studiĭ, a dat Suveranuluĭ explicațiunĭ amănunțite asupra torenților din valea Topologuluĭ și a diferitelor diagrame, făcute spre a pune in evidență mersul comerțuluĭ lemnuluĭ de la 1850 pină la 1900 la export și import. M. S. a dat o deosebită atențiune explicațiunilor ce i s'aŭ dat, interesindu-se și de venitul pădurilor.

Apoĭ a trecut la direcția industrieĭ, comerțuluĭ și minelor, unde a vizitat cabinetul D-luĭ inginer *C. Alimănișteanu*, directorul celor 3 serviciĭ, care a dat explicațiunĭ asupra modului funcționăreĭ lor. S'a interesat de aproape de produsele diferitelor industriĭ, ce erau așezate in sălile acestei direcțiunĭ. Fabrica *Bucher* și *Durrer* expusese diferite produse ale industrieĭ lemnoase, foarte importante, apoĭ diferite obiecte din fabricele *Assan* (uleiurĭ și făine), *Dobriceanu* (ciocolată, cofetărie), *Letea* și *Schiel* (hirtie), *Weller*-Azuga (pește sărat), *Steaua-Română* (derivate din petrol), *Chitila și Mărășești* (zahăr), cleiurĭ, fosfate, țesăturĭ, druluri etc.

La serviciul minelor, s'a interesat de harta geologică a țăreĭ și la laboratorul de geologie s'a arătat Suveranuluĭ, frumoasele colecțiunĭ mineralogice, geologice, poleontologice și petrografice, dîndu-i-se explicațiunĭ amănunțite asupra exploatărilor de petrol.

Asemenea, la serviciul industrieĭ s'aŭ dat diferite instrucțiunĭ

asupra fabricelor cari se bucură de avantajele legei pentru incurajarea industriei naţionale, prezentindu-se un tablou de numărul acestor fabrici, de capitalurile întrebuinţate şi de scutirile ce li s'a acordat; iar la serviciul comerciului, s'au dat explicaţiuni asupra diverselor chestiuni privitoare la viaţa economică a ţărei.

De aci Suveranul a trecut la serviciul pescăriilor, unde D-l Dr. *Gr. Antipa* a dat explicaţiuni asupra venitului pescăriilor, a exportului de peşte, precum şi a diferitelor lucrări, ce urmează a se executa, de către serviciu, in delta Dunărei.

Trecind in aripa stingă a acestui etaj, la direcţia agriculturei, M. S. a cercetat diferite obiecte expuse, precum pluguri, grape etc. şi i s'a prezentat dări de seamă asupra fermelor model ale Statului, a şcoalelor de agricultură, diferite date statistice.

La serviciul zootechnic se preparase o expoziţie de stupi, unelte de apicultură etc., apoi i s'a dat explicaţiuni asupra depozitului de armăsari şi a oeriei de la Constanţa, asupra creşterei viermilor de mătase şi i s'au prezentat gogoşi şi mătase.

Scoborindu-se la etajul intiiu, a vizitat cabinetul D-lui inginer *V. Istrati*, directorul domeniilor, apoi serviciul arendărilor şi al proprietăţei fonciare, interesindu se de parcelări şi in special de păminturile din Dobrogea.

Terminind cu vizitarea tuturor serviciilor, Suveranul s'a scoborit in laboratorul de chimie, ataşat la direcţia industriei, unde i s'au prezentat: tablourile diferitelor analize de petrol din fie-care regiune petroliferă; tablouri de diferite benzine, precum şi de alte derivate industriale, ce se obţin prin destilare. In special, M. S. a dat o deosebită atenţiune derivatelor cari se pot intrebuinţa la colorarea diferitelor ţesături şi a celor intrebuinţate ca baze pentru preparări de explosive, asistind chiar la experienţe făcute cu aceste din urmă.

Vizita M. S. s'a terminat la muzău, unde a vizitat cu de-amănuntul probele de produse agricole, miniere, şi ale diferiteler fabrici din ţară de ţesături, metalurgie, conserve, vinurile Statului, hărţi speciale etc.

In tot timpul vizitei M. S. n'a lipsit de a intreba pe fie-care funcţionar, care l aştepta la locul său, de studiile ce are, de vechimea în serviciu şi de atribuţiuni.

Sintem convinşi că această Augustă vizită va avea ca efect să stimuleze şi mai mult pe funcţionarii acestui Minister la o muncă rodnică, mai cu seamă in aceste timpuri cind toate avuţiile ţărei,

administrate de Ministerul agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor, trebuesc puse în valoare.

La plecare, a avut inalta bună-voinţă de a permite să fie fotografiat la intrarea Ministerului, în mijlocul funcţionarilor aşezaţi în ordinea ierarhică şi fericiţi că vor avea ast-fel o dovadă materială de înalta bună-voinţă şi satisfacţie a M. S., dovadă care va fi păstrată cu cea mai mîndră amintire în familiile lor, spre ştiinţa neamurilor viitoare.

Apoi la orele 1 1/4, după ce 'şi-a exprimat inalta Sa mulţumire, şi 'şi-a luat rămas bun de la D-l Ministru şi personalul superior, s'a întors la palat.

INFORMAŢIUNI

In budgetul pentru exerciţiul 1902 1903 al Ministerului de Domenii, prevăzîndu-se suma de lei 500 ca subvenţie Societăţei *Progresul silvic*, publicăm adresa No. 25 543 de la 1 Aprilie a. c., către D-l Preşedinte, precum şi răspunsul de mulţumire adresat onor. Minister:

Domnule Preşedinte,

Rolul însemnat ce în ultimele vremuri a jucat în progresul silviculturei romîne societatea *Progresul Silvic*, care are onoare a vă avea ca Preşedinte, şi înrîurirea puternică ce constatăm cu plăcere că are *Revista Pădurilor*, jurnalul societăţei, cît şi conferinţele şi congresele anuale ale membrilor ei, asupra desvoltărei economiei forestiere în Romînia, sînt acum în deobşte cunoscute.

Şi în dorinţa de a ne manifesta şi noi, cît de mult apreciem roadele activităţei acelei societăţi, am profitat de prilejul întocmirei budgetului Ministerului pe exerciţiul 1902/1903 şi am înscris în el, la art. 129, o sumă de lei 500, ca subvenţie acelei societăţi pentru studiile, publicaţiunile şi lucrările ce face în interesul economiei forestiere,— fiind convinşi că ast-fel, dacă nu sîntem în măsură a-i da un prea apreciabil ajutor material, cel puţin îi dăm un sprijin moral.

Făcîndu-ne o datorie şi o onoare de a vă aduce acestea la cunoştinţă, ve rugăm D-le Preşedinte, a primi aci alăturat şi ordonanţa cu No. 13/902, pentru plata sumei de lei 500.

Primiţi, ve rugăm D-le Preşedinte, asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni.

p. Ministru, **C. Bălcoianu.**

Şeful serviciului
Inspector silvic, *N. G. Popovici.*

Domnule Ministru,

In budgetul pe anul 1902/1903, aţi bine-voit a prevedea suma de lei 500 (cinci sute), ca subvenţie societăţei *Progresul Silvic*, pentru că societatea de la înfiinţarea ei a luptat şi luptă pentru propăşirea silviculturei în România.

Acest ajutor, fiind acordat graţie D.-Voastre, pentru prima oară acestei Societăţi, sub-semnatul ca Preşedinte de la înfiinţarea ei, în numele Comitetului de Administraţie, ve exprim inalta mea gratitudine.

Bine-voiţi, ve rog Domnule Ministru, a primi asigurarea respectuoasei mele consideraţiuni.

Preşedinte, **Ion Kalinderu.**

Secretar, *N. C. Nădejde.*

* * *

Comitetul central de Administraţie al Societăţeĭ, întrunindu-se în ziua de 17 Maiu a. c., conform art. 16, 'şi-a constituit biuroul astfel:

D-l **Ion Kalinderu**, preşedinte,
» *C. F. Robescu*, vice-preşedinte,
» *N. C. Nădejde*, secretar-casier.

D-nii Dr. *Gr. Antipa*, *P. Antonescu*, *C. Broşteanu* şi *N. G. Popovici*, vor forma comitetul de redacţiune al Revisteĭ

* * *

Venitul pădurilor Statuluĭ pe exerciţiul 1901/1902, pînă la 31 Martie a. c, a fost de leĭ 5 370 284 banĭ 86. prevederile budgetare fiind de 400.000, faţă de leĭ 6.729 118 banĭ 21 încasaţĭ în exerciţiul trecut, tot pînă la această dată.

* * *

La licitaţiile de la 9, 12 şi 15 Maiu, s'au adjudecat 8 păduri din 170.

* * *

In zilele de 9, 12 şi 15 Iunie, se vor ţine licitaţiĭ pentru vînzarea a 158 pădurĭ.

* * *

La 15 Iunie, se va ţine licitaţie la Prefectura Buzău, pentru vînzarea din pădurile Statuluĭ *Muşa-Mică* a uneĭ porţiunĭ de 1.919 h. a. 5.350 m. p.

Plata se va face în 3 rate, iar exploatarea în 16 anĭ.

* * *

La 12 Iulie se va ţine licitaţie la prefectura Buzău, pentru vinzarea a 25.684 arbori răşinoşi şi 22.187 fagi din pădurea Tazlău.

* * *

D-l *D. Nestor*, silvicultor cl. II-a a demisionat din corpul silvic al Statului.

* * *

Următoarele avansări, primiri în corp, numiri şi mutări, s'au făcut în corpul silvic pînă la 1 Iunie:

D-l *Ilie Apostolescu*, fost sub-inspector silvic, se primeşte în corpul silvic al Statului, cu gradul de silv. cl. I, pe ziua depunerii jurămîntului, în locul D-lui *I. Solacolu* demisionat pe ziua de 1 Aprilie 1092 şi trecut în serviciul silvic al Eforiei spitalelor civile;

D-nii silvicultori cl. II-a *I. Bulaban* şi *N. Elefterescu*, aŭ fost avansaţi silvicultori cl. I, în locul d-lui *I. Apostolescu*, demisionat şi *B. D. Neagoe*, decedat;

D-nii silvicultori asistenţi *Vasile Miricâ*, *I. Simionescu* şi *Th. Grigoraş*, au fost numiţi silvicultori cl. a II-a;

D-nii *C. Negrescu*, *Emanoil Negoescu* şi *Florea Voicu*, au fost numiţi silvicultori asistenţi;

D-l silvicultor cl. II-a *N. Puşcariu*, şeful ocolului Niculiţel (Tulcea), a fost mutat la ocolul Tg.-Neamţ;

D-l silvicultor cl. II-a *D. Georgescu*, şeful ocolului Tg.-Neamţ, a fost mutat la ocolul Scaca-Optăşani (Olt);

D-l silvicultor asistent *Em. Negoescu*, a fost numit şef al ocolului Nicoliţel.

D-l silvicultor cl. II-a *P. Simionescu*, a fost numit în administraţia centrală.

* * *

Următorii D-ni silvicultori-şefi, vor fi trimişi în misie în ţară şi streinătate, şi anume:

D-l silvicultor-şef *D. Klein*, va merge în Slavonia, pentru a vizita mai multe exploatări mari de păduri;

D-l silvicultor-şef *J. Moldovcanu*, va merge în Tirol, pentru a studia uscătoriile de seminţi, şi

D-l silvicultor-şef *Th. Spirescu*, va vizita plantaţiile din ţară.

Barbu D. Neagoe, silvicultor cl. I, sub-şef de biurou în Administraţia centrală, a încetat din viaţă la 23 Maiu a. c., după o scurtă suferinţă.

Născut la 16 Februarie 1868, în satul Scrada (Gorj), după ce a terminat cursul primar, a făcut şcoala practică de Agricultură de la Strihareţ. Distingîndu-se în această şcoală, a fost primit ca bursier la şcoala specială de Agricultură şi Silvicultură de la Herăstrău, pe care a absolvit'o în anul 1888, clasificat fiind între cei dintîiu. — În acel an, înfiinţîndu-se pe lîngă şcoala de la Herăstrău, cursul de aplicaţie silvică, *Barbu D. Neagoe*, este din prima promoţiune, făcînd practica meseriei, căreia se destinase pe lîngă ocoalele Brăneşti şi Sinaia.

La absolvirea anului de practică, în Decembre 1889, a fost primit în corpul silvic cu gradul de gard ajutor, şi la 16 Februarie 1891 a fost numit gard general cl. II, iar la 22 Octombrie 1899 gard general cl. I; iar funcţiunile ce a ocupat potrivit gradelor din corp, sînt: şef de ocol, aproape tot timpul în Dobrodgea, şef de cancelarie la foasta reg. III silvică şi apoi ataşat cu serviciul în Ad-ţia centrală. În 1898 a obţinut titlul de inginer hotarnic.

Barbu D. Neagoe a fost un elev silitor şi prin sine însuşi 'şi-a format cariera; ca agent a fost neîntrecut de harnic, dînd probe de o putere de muncă, cum rar se vede.

Ca răsplată a activităţei sale de agent al Statului, în urma recomandaţiei şefilor săi, carî crau în măsură de a'l cunoaşte, în anul 1893 *Barbu D. Neagoe* a făcut parte dintre agenţii trimişi în Bucovina, pentru a vizita pădurile, cu care ocazie a făcut o dare de seamă; iar în primăvara anului 1895, a fost trimis în misiune pentru 1 an în Austria, spre a studia corecţiunea torenţilor.

Ca membru al societăţei «*Progresul silvic*» şi colaborator al Revistei, *Barbu D. Neagoe* încă s'a distins, tratînd diferite chestiuni şi ocupîndu-se în special de jurisprudenţa silvică.

În ultimii timpi, după o muncă destul de grea, şi-a văzut luînd fiinţă unul din idealurile sale. «*Calăuza silvicultorului*», opera sa de mai mulţi ani, a apărut sub auspiciile Societăţei «*Progresul silvic*» şi va rămîne posterităţei ca o bună pildă a hărniciei sale.

Înmormîntarea acestui regretat coleg şi colaborator, s'a făcut în ziua de 25 Maiu a. c., asistînd la înmormîntare D-l ministru al domeniilor *B. M. Missir*, D-l secretar-general *C. I. Băicoianu*, D-l *N. G. Popovici*, şeful serviciului pădurilor, depunînd fie-care cîte o coroană, apoi toţi silvicultorii şi funcţionarii de la serviciul pădurilor.

D-l *Ion Kalinderu*, preşedintele Societăţei «*Progresul silvic*», cu multă părere de rău, fiind în doliu şi în acea zi reţinut tot de doliu, a rugat pe D-l *C. F. Robescu*, vice-preşedintele Societăţii, de a reprezenta Societatea, depunînd o coroană din partea ei.

La domiciliul defunctului a ţinut o cuvîntare D-l *C. F. Robescu* din partea Societăţei «*Progresul silvic*», iar la cimitir au vorbit d-nii *N. G. Popovici* în numele silvicultorilor şi *V. Stoicescu*.

CLIMA LUNEI MAIU 1902 st. n.

la Bucureşti-Filaret

Luna Maiŭ 1902 a avut un timp extra-ordinar de rece şi cu precipitaţiuni atmosferice destul de abondente.

Temperatura lunară egală cu 14 grade, este mai mică ca normala cu ceva mai mult ca două grade. In nici într'un an, de la 1857 încoace, această lună nu a fost aşa de rece; totuşi în trei ani, la 1874, 1880 şi 1883, ea a fost apropiată de aceea de acum. Zilele cele mai călduroase au fost la 5, 6, 14, 15, 18 şi 19; restul relativ reci, cu deosebire cele de la 1 la 4 şi de la 22 la 29. Ziua cea mai rece a fost la 1; minimum 3°.0 înscriindu-se la 3, cea mai caldă a fost la 19, cînd termometrul s'a ridicat pînă la 26°.8, care este temperatura maximă înregistrată în această lună. In ce priveşte temperaturele extreme, ele sînt coprinse în limite normale maximum în alţi ani atingînd valoarea de 35°.0 în 1872 iar minimum coborîndu-se la —1°.0 în 1886. Zile de vară am avut numai 2; în general sunt 11.

Precipitaţiunile atmosferice adunate 78 mm., deşi întrece normala cu 12 mm., ele nu aŭ fost excesiv de multe, căci de la 1865 încoace, în 11 ani s'au strîns în Maiu cantităţi de apă cu mult mai mari, ajungînd la 173 mm. în 1881. Ceea-ce însă merită a fi remarcat, este marele numar de zile cu ploaie, 20, pe cînd de ordinar sunt 11; numai într'un singur an, la 1874, s'a mai repetat acest lucru. Ploi torenţiale nu au fost; cea mai abondenta este aceea de la 28, cînd s'a adunat peste noapte 13 mm. de apă.

Vînturile dominante, crivăţul şi austrul, au bătut aproape în proporţiuni egale. Presiunea atmosferică mijlocie 751.9 mm. este cu 0.7 mm. mai mică ca normala. Atmosfera a fost cu aproape 4% mai umedă şi cerul mult mai înnourat ca de obiceiŭ. Aŭ fost 7 zile senine, 14 noroase şi 10 acoperite. Soarele a strălucit mai puţin ca în anii normali: 228 ore în 29 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată în timp de 248 ore, în 29 zile. Rouă s'a observat în 19 zile, brumă într'una, curcubeŭ în 4, halo-solar în 5, tunete şi fulgere în 12 aproape toate de intensitate slabă. Deşi timpul a fost răcoros, cu toate acestea, mulţumită ploilor destul de abondente, vegetaţiunea s'a desvoltat foarte mult în cursul acestei luni; către sfirşitul său, fineţele începuseră a fi cosite. Rapiţa este aproape a se coace, are însă nevoe de puţină căldură; grîul a dat spic şi este aproape a înflori; toate cele-l'alte cereale sînt frumoase şi bine desvoltate. Viţa de vie a înfrunzit; fructele sînt abondente.

Institutul Meteorologic.

Tip. GUTENBERG Joseph Gobl, str. Domnei, 20.

CONSERVAREA LEMNELOR [1])

Domnule Ministru,
Domnule Președinte,
Domnilor,

Observația și experiența zilnică ne arată și demonstră în mod evident că lemnele odată tăiate din pădure — și me voiu referi în special la lemnele destinate pentru lucru și construcțiuni — sînt supuse la diferite cauze de distrugere. Ast-fel, cu toții am putut observa cum lemnele, fie cu coaje sau debitate, cînd sînt lăsate expuse aerului, umezelei și variațiilor de temperatură, se *crapă*, se *îndoesc*, se *strîmbă* și *putrezesc*, mai ales cînd sînt îngropate în pămînt sau scufundate sub apă. De asemenea lemnele sînt atacate de insecte și o serie întreagă de larve ale lor; așa, ca exemplu, voiu cita *Teredo* și scoica *Pholas*, care găuresc și mănîncă lemnele întrebuințate pentru năvi sau construcții de porturi și diguri. Tot ast-fel în clădiri, lemnul este atacat cu deosebire de *ciuperci*, dintre care cea mai temută este *Merulius destruens* (numită ciuperca de casă) și care distruge cu desăvîrșire lemnele, mai ales în cazul cînd sînt întrebuințate ude: la început se formează puncte mici albe, care cu timpul se transformă într'un strat mucilaginos sau formează un țesut de vase fine, care anunță începerea distrugerei. Aceste fire se întind apoi, devin din ce în ce mai mari, pătrund chiar prin pereți și nimicesc ast-fel tot ce e lemn într'o clădire, separînd în același timp și un licid cu miros neplăcut și caracteristic prezenței sale, și făcînd ast-fel clădirea improprie de locuit, mai ales din punctul de vedere al soliditățeĭ.

Mari și numeroase îngrijiri necesită arborii, cînd sînt în viață, pentru a-i face propriĭ pentru lemn de lucru și construcțiuni; dar nu mai puțin interesante și numeroase sînt îngrijirile ce trebue să dăm arborilor, o dată ce sînt tăiați, pentru a-i conserva și a prelungi prin urmare cît se poate mai mult durata lor.

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic» în ziua de 23 Martie 1902.

Cestiunea conservăreĭ lemnelor, care trebueşte privită ca *una dintre cestiunile cele maĭ importante de economie publică*, n'a primit încă o soluţie completă. Această problemă, capitală pentru un mare număr de industriĭ, resolvată altă dată în mod incomplet prin simpla uscare a lemnelor, a dat naştere la o mulţime de lucrărĭ, avînd toate de bază impregnarea lemnelor de conservat cu licide antiseptice.

Domnilor,

Condus de însemnata importanţă a acesteĭ cestiunĭ şi oferindu-mi-se ocazia a răspunde invitaţieĭ D-luĭ Administrator al Domeniuluĭ Coroaneĭ, Ion Kalinderu, mult stimatul şi iubitul nostru Preşedinte, de a ţine o conferinţă în anul acesta, pentru care me simt dator a-ĭ aduce aci omagiile mele, am onoarea a ve întreţine asupra subiectuluĭ următor:

Diferitele metode întrebuinţate pentru conservarea lemnelor.

Domnilor,

Inainte de a arăta prin ce mijloace se pot conserva lemnele, voiu expune în cîte-va cuvinte carĭ sînt *cauzele alteraţieĭ lemnuluĭ*, cunoscînd prin aceasta ce urmează să se combată prin întrebuinţarea diferitelor procedee de conservare.

Dacă ne raportăm la compoziţia sa, lemnul poate fi considerat ca format din *celulosă*, substanţa predominantă care constitue scheletul vegetaluluĭ, din materia organică *încrustantă*, (vasculosă, cutosă, etc)., abundentă în inima lemnuluĭ, căreia 'ĭ măreşte densitatea şi duritatea, ambele constituind *partea lemnoasă* propriu zisă, şi din *substanţe azotate* în maĭ mică cantitate, care se găsesc disolvate în *sevă* împreună cu alte substanţe, diferite după natura vegetaluluĭ, ca: reşine, gome, materiĭ zaharoase, coloranţĭ, tanin, etc., şi împreună cu o mică cantitate — relativ — de materiĭ saline. Aproape toate aceste substanţe, afară de minima cantitate de sărurĭ, sunt substanţe fermentescibile, care intră în acţiune îndată ce se găsesc în condiţiĭ favorabile: în contact cu *aerul* (prin urmare cu *oxigenul*) şi *umezeala*.

Ast-fel în prezența *materiei azotate* și sub influența *aerului* și a *umezelei atmosferice* iau naștere *fermenți*, care desvoltîndu-se pe cheltuiala materiei azotate (cestiuni resolvate azi definitiv în urma studiilor lui Pasteur) atacă celulosa, producîndu-se ast-fel *arderea sa lentă*, cu degajare de apă, acid carbonic și în același timp produse amoniacale, ardere favorizată prin stările alternative de uscăciune și umezeală în care se găsesc lemnele, cînd se produc și crăpături în masa lor pe unde intră aerul și germenii din aer.

Această transformare a părților constituante ale lemnului se poate produce sub diferite aspecte foarte bine caracterisate.

Așa, fie că acidul carbonic ce ia naștere și produs în abundență favorisează desvoltarea a numeroase *specii de ciuperci* care se nutresc chiar cu elementele lemnului și produc ruina sa completă; sau, fermentația desvoltată în canalele interne ale lemnului și favorizată prin umezeală distruge fibrele și causează stricăciuni cu atît mai de temut cu cît sînt ascunse și neprevăzute.

Afară de aceasta, prezența materiei azotate în celulele țesutului vegetal, mai constitue o cauză de distrugere a lemnului, prin faptul că atrage o mulțime de *insecte xylofage* cărora le servește de nutriment și care căutînd-o în cavitățile lemnului, îl perforează în toate sensurile și-l distrug adesea cu o iuțeală de necrezut.

Prin urmare cauzele cele mai principale ale alterației sau distrugerei lemnelor, sînt: *putreziciunea* și *acțiunea insectelor*.

Prezența și fermentația materiei azotate fiind ast-fel cauza principală a ruinărei lemnului, pentru a-l conserva și a-i prelungi durata trebue, *sau* să căutăm a scoate din lemn această materie azotată sau cel puțin a îndepărta toate împrejurările fără de care nu se poate petrece fermentațiunea, *sau* a lucra, în fine, în mod direct asupra materiei azotate, pentru a o face să intre în *combinațiuni fixe* și ca atare nesusceptibile de a fermenta.

Putem ajunge la realizarea, în total sau în parte, a acestor două desiderate, întrebuințînd separat sau combinate

unul din cele două seriĭ de procedee de conservare: *fizice* şi *chimice* [1]).

Procedeele fizice întrebuinţate sînt:

1. *Uscarea* naturală saŭ în aer liber şi *artificială;*
2. *Carbonizaţia superficială;* şi
3. *Imersiunea* saŭ *cufundarea lemnelor în apă.*

Prin aceste proceede realizăm punctul de a îndepărta o parte din sevă şi în acelaşi timp acţiunea aerului şi a apeĭ, sub a căror influenţă se produce fermentaţiunea.

Se ştie că, dacă lemnul întrebuinţat pentru fabricarea diferitelor obiecte în arte şi construcţiuni n'a fost perfect uscat, şi se usucă după întrebuinţare, atunci — înainte de a fi descompus, — el este supus la diferite schimbări de formă. Ast-fel, prin micşorarea de volum, se scurtează şi îngustează, iar urmarea acestuĭ fenomen este că obiectele se desbină. Exemplu cunoscut de toţi: uşile şi ferestrile nu se închid, plăcile de mese plesnesc, duşumelele şi grinzile se crapă etc.

Procedeul de *a usca* lemnele, oferă cel mai bun preservativ pentru obiectele destinate a fi păstrate în loc uscat, ca mobilier, parchet etc. şi mai ales cînd suprafaţa lor se acopere cu vopsea, lac saŭ alt mediŭ care evită contactul direct cu aerul.

Prin uscare se îmbunătăţesce deci mult starea lemnuluĭ pentru întrebuinţarea sa în arte şi construcţiuni.

Uscarea lemnuluĭ mai poate fi consideratâ şi din punctul de vedere al întrebuinţăreĭ sale ca combustibil. In adevĕr, sub aceiaşi greutate, lemnul uscat dă o cantitate de căldură mult mai mare de cît lemnul umed, în care o parte din căldura desvoltată, mai ales faţă cu căldura specifică mare a apeĭ, este întrebuinţată a evapora umezeala din lemn.

Un punct însemnat de observat este că lemnul uscat la aer, apoĭ expus din nou umezeleĭ şi chiar băgat în apă, nu mai recapătă întocmai proprietăţile lemnuluĭ verde. De sigur că, prin uscare, s'a petrecut oare care reacţiuni chimice

1) In general, toate procedeele de conservare pot fi considerate ca *acţiuni* fizice; însă, cum prin injecţiunea a diferite substanţe antiseptice, aceste acţiuni sînt însoţite şi de reacţiuni chimice, am grupat procedeele bazate pe injecţiunea în masa lemnuluĭ a diferite substanţe antiseptice, fie prin *infiltraţie naturală*, prin *presiune* la aer liber saŭ prin *presiune în vas închis*, sub numele de proceede chimice.

imperfect definite, care au insolubilizat o parte din principiile dizolvate în sevă.

Aşa se poate explica efectele bune obţinute de ex. prin încălzirea lemnelor verzi cu coaje, după care, fiind descojite capătă o calitate şi duritate particulară; de asemenea prin pîrlirea la foc a furcilor şi a altor utensile ca juguri, lopeţi etc. (mijloc de uscare întrebuinţat mult şi de ţărani), unde în aceste cazuri, afară de uscare, mai avem şi impregnarea lemnului cu oare-care principii creozotate.

Uscarea lemnului se poate face pe cale *naturală* sau *artificială*.

Pe cale *naturală*, lemnele se lasă mai mulţi ani la aer şi anume: în primul an la aer liber, expuse vîntului şi aşezate în grămezi, aşa ca aerul să poată străbate uşor; în acest timp ploaia şi zăpada care cade extrage o mare parte din sucurile lemnului. In anul al douilea, lemnele se pun într'un şopron pentru a le feri de ploaie şi zăpadă, fără a împiedica circulaţia aerului şi în anul al treilea se ţin într'o magazie uşor încălzită, pentru a termina uscarea. Acest procedeŭ, de şi din cauza pierderei de timp este foarte costisitor, însă este cel mai sigur.

Lemnele pentru scopuri anumite ca: plăci de rezonanţă, pentru piane, tuburi de orgă, etc. se mai supun la o uscare ulterioară, *artificială*, într'un spaţiu încălzit prin vapori sau alte mijloace. Aşa în fabrica de piane Pleyel şi Wolff, lemnele care au fost supuse la uscare naturală mai mulţi ani, sînt ţinute încă în uscătoare, în care se introduce aer cald la temperatura de 25°—30° C. în timp de trei pînă la şease luni.

Uscarea lemnului verde, tăiat de curînd, la o temperatură rădicată, este foarte defectuoasă, prin faptul că stratele exterioare se usucă mai repede şi 'şi micşorează volumul, iar stratele interne neputîndu-se usca aşa repede, se produce o micşorare de volum inegală şi, prin diferinţele de tensiune în interior, lemnele se strîmbă şi crapă.

Uscarea artificială a fost întrebuinţată în Anglia şi America încă de pe la începutul secolului al XVIII-lea, pentru construcţii maritime, dar n'a dat rezultate bune. Acest procedeŭ usucă, fără îndoială, lemnul în cîte-va ore mai mult de cît dacă s'ar usca în aer liber mai multe luni, dar adese-

ori 'i alterează calitatea; în ori-ce caz 'l face foarte higroscopic şi foarte susceptibil de a se umfla şi crăpa la frig.

Se evită însă acestea, întrebuinţînd *carbonizaţia superficială*, care pentru anumite scopuri constitue un bun procedeu de conservare şi este întrebuinţat din timpurile cele mai depărtate.

In general, acest procedeu constă în *a pîrli* suprafaţa lemnului supus la operaţiune.

Eficacitatea acestui metod consistă în faptul că suprafeţele astfel încălzite sînt uscate repede şi devin mai compacte şi mai puţin permeabile; germenii organizaţi şi plantele criptogamice, care pot fi depuse în stratul superficial al lemnului, sînt omorîţi, şi astfel se împiedică la suprafaţă ori-ce vitalitate şi ori-ce tendinţă de fermentaţiune. Mai mult, la această temperatură rădicată, ţesutul lemnos pînă la adîncimea de 2—3 mm. este în parte destilat, degajînd materii gudronoase cu proprietăţi antiseptice, care impregnează lemnul.

Acest sistem de conservare, care mult timp a făcut mari servicii, este departe de a fi perfect; ba chiar aplicat spre exemplu la traversele de drum de fer este foarte defectuos. In adevăr, traversele supuse la carbonizaţie superficială se despică cîte-odată pînă în inima lemnului, din cauza inegalităţei de temperatură; aceste despicături permit astfel aerului şi umezelei a pătrunde în partea internă a lemnului, care nu e carbonizată, şi prin urmare a-l distruge.

Citez tot aci şi procedeul prin *imersiune* sau *cufundarea lemnului în apă dulce saŭ de mare.*

Eficacitatea acestui procedeŭ — întrebuinţat în Anglia încă de pe la începutul secolului al XVII-lea — ar consta în faptul că apa dizolvă cea mai mare parte din sevă, care se găseşte astfel înlocuită prin apă curată care nu e fermentescibilă şi se evaporează mai uşor ca apa sevei care conţine diferite substanţe higroscopice; aşa că acest procedeu permite de a usca lemnele mai uşor. Experienţa a arătat că lemnul de stejar destinat pentru parchet s. ex., care ar trebui uscat în aer liber doui ani, poate fi uscat numai în patru luni, dacă a fost mai întîiŭ supus la operaţia imersiuneĭ.

Disoluţia sevei se face mai uşor în apă dulce, de cît în apă sărată; în schimb însă apa dulce pare a slăbi lemnul

după un timp oare-care, pe cînd din contră apa sărată oprește chiar desvoltarea putrezirei uscată, dacă aceasta începuse.

Să trecem acum la *procedeele chimice* de conservare.

Mijloacele chimice întrebuințate pentru conservarea lemnelor constau esențial în a *introduce* în lemn diferite substanțe chimice cu proprietăți antiseptice. Scopul introducerei acestor substanțe este, sau a *elimina* pe cît se poate mai complet seva, causa principală a alterații lemnelor, și luîndu-i locul a *preserva* lemnele de ori-ce descompunere; sau a *alunga* din lemn numai *partea apoasă* a sevei și combinîndu-se apoi cu materia azotată ast-fel concentrată, a forma cu aceasta compuși fixi și insolubili, în care stare, sucurile vegetale nu mai pot fi atacate de umiditate și prin urmare nu mai pot da loc la fermentațiune, prima și cea mai esențială cauză a putreziciunei.

Domnilor

Dacă facem o priviro retrospectivă, găsim, din timpuri foarte depărtate, prescrise diferite mijloace pentru conservarea lemnelor. Așa, din timpurile cele mai depărtate, oamenii au întrebuințat în acest scop *spoeli* cu smoală și gudron. Autorii vechi citează obiceiul de a se păstra obiectele de valoare făcute din lemn, aplicîndu-le pe suprafață diferite uleiuri de măsline, cedru, molez etc.

Cine nu știe perfecția la care ajunseseră Egiptenii în prepararea momiilor lor?

Din timpurile mai recente, prima idee de a văpsi și impregna lemnele cu diferite ingrediente și uleiuri coapte, se atribue lui Giovanni da Verona, contimporan cu Raphael.

Prin acest procedeu însă de a spoi lemnele nu se preservă de cît în mod imperfect lemnele, căci cel mai mic accident, care va rădica învelitoarea protectoare, va lăsa să pătrundă în interior inamicul (umezeala) și de atunci răul va fi și mai grav, pentru că va fi invizibil.

De aci se deduce în mod evident că numai *impregnînd înse-și fibrele lemnoase* cu o substanță capabilă a le sustrage principalelor cauze de alterațiune care le amenință, se poate ajunge în mod sigur și eficace a conserva lemnele. Acest

fapt, azi incontestabil, a fost recunoscut încă din secolul al XVIII-lea, căci Reed la 1740 şi Hales la 1760, propuseră a prelungi durata lemnelor prin imersiunea lor într'o soluţie de gudron.

Deja de la 1719 Pallas propusese în acest scop a se *mineraliza* lemnele, tratîndu-le cu o soluţie de sulfat de fer, apoi băgîndu-le în apă de var, pentru a precipita sarea şi a forma un sulfat de calciu insolubil.

Mai tîrziu Carny, observînd în minele de sare de la Dieuze că scîndurile de brad impregnate cu sare, rămăsese în perfectă stare după 25 ani, conchise la posibilitatea de a se conserva lemnele injectîndu-le cu materii saline.

Champy conservă lemne verzi, introducîndu-le într'o baie de *seu* la temperatura de 130°; prin această operaţie seul se introducea în toate canalele fibrelor lemnoase, în locul apei, care era vaporisată prin căldură.

In 1830 Kian propuse injecţia lemnelor cu sublimat corosiv, agent antiseptic care omoară toate insectele preexistente în lemn şi împiedică orî-ce atac ulterior.

După cum vedem dar, Domnilor, problema conservăreĭ lemnelor cere soluţia a două dificultăţi principale: de a găsi o substanţă chimică cu proprietăţi antiseptice eficace, apoĭ de a găsi un mijloc practic şi sigur, pentru a introduce aceste substanţe în lemnul supus conservăreĭ.

Numărul substanţelor antiseptice întrebuinţate este foarte mare; s'a întrebuinţat pe rînd diferite sărurĭ metalice, apoĭ uleiurĭ vegetale şi minerale, dintre care voiu cita, ca mai importante:

Biclorura de Mercur sau sublimatul corosiv;

Clorura de zinc;

Sulfaţii de Cupru, Fer, Zinc, Calciu, Magnesiu, Bariu, Aluminiu;

Borax şi sărurĭ de sodiu; şi

Gudroanele.

Dintre acestea cele mai întrebuinţate pînă azi şi care au dat rezultate remarcabile sînt: Sublimatul corosiv, clorura de zinc, sulfatul de cupru şi gudroanele cu derivaţiĭ lor.

Iar, în ce priveşte mijloacele de a introduce aceste substanţe în lemn, acestea — după cum vom vedea — se pot grupa în jurul următoarelor:

a) prin *infiltraţie naturală* saŭ prin *deplasare*, întrebuinţate mai ales pentru lemnele încă în picioare, saŭ de curînd tăiate ; şi

b) prin *presiune* în *aer liber* saŭ prin *presiune în vas închis*, ce se aplică cu deosebire lemnelor uscate.

Afară de acestea, de cîţi-va anĭ, se experimentează în Franţa cu mult succes metoda luĭ A. Nodon şi A. Bretonneau de a întrebuinţa *electricitatea* ca forţă fizică pentru a introduce în lemn o soluţie salină : *senilizaţia lemnelor prin electricitate*, metod brevetat în anul 1896, şi asupra căruia voiŭ reveni maĭ amănunţit.

Înainte de a arăta şi analiza rezultatele căpătate prin întrebuinţarea diferitelor metode şi a diferitelor substanţe antiseptice, me voiŭ opri asupra citor-va dintre metodele şi substanţele citate — după importanţa ce prezintă — fie din punct de vedere scienţific, fie din punctul de vedere practic şi al întrebuinţăreĭ şi eficacităţeĭ lor.

Asupra impregnăreĭ cu sulfat de cupru. — Sulfatul de cupru s'a preferat şi se preferă chiar azĭ multor altor substanţe, din cauza eficacităţeĭ sale relative şi a costuluĭ săŭ puţin ridicat. Vederile asupra acţiuneĭ conservatoare a Sulfatuluĭ de cupru în lemn sînt încă foarte divergente.

Aşa, după König, celulosa n'ar reţine nicĭ urmă de cupru, şi că eficacitatea acţiuneĭ acesteĭ sărĭ constă în aceea că *dizolvă albumina* şi o face astfel maĭ puţin aptă pentru putrezire.

După Welz, conservarea lemnuluĭ prin sulfat de cupru se datoreşte faptuluĭ că o parte din sarea de cupru se reduce în cupru metalic, care închide, aşa zicînd, ermetic porii fibrelor lemnoase, producîndu-se şi o carbonizare parţială a lemnuluĭ prin acidul sulfuric pus în libertate. Acest autor a constatat de alt-fel acest lucru, găsind cu ocazia deschidereĭ uneĭ mine de cupru veche romană, lemne conservate foarte bine, în timp de peste 1800 anĭ.

După Boucherie, în această tratare, contrar părereĭ luĭ König, celulosa se combină cu o parte din cupru, formînd o combinaţie insolubilă, şi după dînsul acestuĭ fapt se datoreşte eficacitatea sulfatuluĭ de cupru în conservarea lemnelor.

Condiţiile uneĭ impregnărĭ eficace cu această substanţă, sînt : înlocuirea suculuĭ din lemn printr'o soluţie de sulfat

de cupru, care să nu conție mai mult de 5% sulfat de fer, care distruge lemnul, afară de stejar, în care, din contră, găsind acidul tanic, formează tanați de fer, substanțe preservatoare; lemnul odată impregnat, trebuește *perfect uscat* înainte de întrebuințare, înlesnind prin aceasta fixarea sărei de cupru. Fără această condiție, impregnarea n'are adesea nici un efect. Ast-fel, dacă se întrebuințează traverse injectate cu sulfat de cupru, dar neuscate, atunci prin contactul cu ferul, sulfatul de cupru e descompus, dînd cupru metalic și sulfat de fer, care la fie-care presiune esercitată asupra traverseĭ 'l împinge mai adînc în lemn, provocînd ast-fel distrugerea luĭ.

(Va urma).

Ilie Păunescu-Circea.

INSTITUTUL GEOGRAFIC AL ARMATEI

III.

Charta țăreĭ

Intr'unul din numerele precedente, am făcut o scurtă expunere asupra viziteĭ ce a avut loc în ziua de 10 Decembre 1901, la observatorul astronomic din Bucureștĭ. El a fost inființat, după cum am arătat, în scopul de a se da operațiunilor technice privitoare la determinarea poziținel geografice ale stațiunilor geodesice de I-iul ordin, constituind canevasul fundamental al țăreĭ, o mai mare preciziune.

Acest canevas, pe care se reazimă întreaga triangulațiune, a servit la alcătuirea chartel Românieĭ lucrată de statul-major român.

Și deși această operă de mare însemnătate economică, științifică și militară nu este încă terminată, prin faptul însă că s'a dat precădere metoadelor celor mai perfecte de execuțiune, Institutul Geografic al Armatel, reprezintat printr'o pleiadă de ofițerĭ distinși, printre carĭ putem cita, pe lîngă ceĭ deja menționați, pe d-nii locotenent-colonel I. Cantea, șeful serviciuluĭ geodesic, care a lucrat mai mult timp în Institutul Geografic militar din Viena, d-l maior G. Simionescu, șeful serviciuluĭ de topografie; căpitan Coandă, șeful biuroului geodesic, căpitan Roman, șeful serviciuluĭ de chartografie etc., a dobîndit din

partea juriului internațional, cu ocaziunea expoziținei universale din Paris (1900), cele mai inalte distincțiuni.

In adevăr, pe lingă un mare premiŭ dat numai Romăniei, Franței și Rusiei, s'a mai obținut trei medalii de aur și una de argint, iar directorului Institutului, d-lui general C. I. Brătianu, atit de bine secondat de numerosii săi colaboratori, 'i s'a decernat Legiunea de onoare în gradul de Comandor.

Și nici că se putea alt-fel.

Cine a vizitat, după cum am făcut noi în ziua de 11 Ianuarie a. curent, însoțit de absolvenții școalei de silvicultură din Brănești, atelierele unde se lucrează charta țărei, aflătoare în localul Comandamentului Corp. II de Armată din str. Știrbey-Vodă, în care domnește pretutindeni o ordine exemplară, nu poate de cit să simtă o adevărată mîndrie patriotică și să felicite din toată inima pe promotorii cari aŭ luat inițiativa întemeierei unei instituțiuni așa de rodnice, în fecunde rezultate.

Din nefericire, vizitatorii sînt așa de rari, în cît, după cum ni s'a spus, pentru prima oară s'a întîmplat, de cînd există Institutul Geografic, că un așezămînt de cultură, în care geodesia și topografia ocupă un loc principal în învățămînt, să se fi gîndit că elevii n'au de cît se cîștige luînd cunoștință *de visu* despre lucrările ce se execută de atita timp în centrul Capitalei, în aceste soiuri de specialități.

Faptul acesta, ori-ce s'ar zice, este destul de semnificativ.

Inainte de a intra în mai multe amănunte, în ce privește starea de lucruri actuală, este bine a arăta că Moldova a fost ridicată în plan în anul 1769 și anume, în timpul rezboiului ruso-turc, de către statul major general rusesc, pus sub direcțiunea mareșalului general de Bauer. Technica acestei operațiuni a lăsat însă foarte mult de dorit.

In 1855—56, de către statul-major austriac condus de mareșalul Fligely, s'a făcut descripțiunea geometrică a Dobrogei și a Romăniei de dincoace de Milcov, în urma unei convențiuni cu guvernul prințului Știrbey, care dăduse voie numitului mareșal să intre în țară prin 4 lanțuri de triunghiuri, pe bazinul Dunărei, al Oltului, al Ialomiței și al Buzeului, spre a stabili, printr'un nivelment geodesic, diferința de nivel existentă între marea Neagră și Adriatică.

Triangulațiunea nefiind făcută în mod complect, opera cartografică executată cu acest prilej, deși relativ cu destulă îngrijire, nu mai putea fi, totuși, la înălțimea trebuințelor actuale și, așa fiind,

s'a simțit neapărată nevoie de a se proceda la întocmirea chartei țărei, cu preciziunea metoadelor moderne.

Primele lucrări geodesice fu începute în primă-vara anului 1872, în Moldova, de către regretatul colonel Capitanovici, încetat din viață în 1893, al cărui bust de marmură, datorit spontaneității camarazilor săi de arme, ornamentează unul din saloanele Institutului despre care vorbim, lucrări întrerupte pe timpul rezboiului romino-ruso-turc, continuate în Dobrogea în 1880—1883, reîncepute în Moldova și urmîndu-se, succesiv, pînă aproape de valea Oltului unde actualmente s'a ajuns cu rețeaua trigonometrică.

In ce privește însă ridicările topografice executate pe teren pe scara 1/10000 metri pentru Dobrogea și pe scara 1/20000 m. pentru restul țărei, sînt deja terminate pe o suprafață de 90,297 km. p., ne mai rămîind, pînă la complectarea definitivă, de cît o întindere de 42.730 km. p.

In stațiunile geodesice de I-iul ordin utilizîndu-se, pe cît aceasta în fost cu putință, cele carî servi deja și statului-major austriac în 1855—1856, se obicinuește actualmente a se așeza într'o sticlă ce se îngroapă în pămînt cu virful în jos cîte un pergament purtînd următoarea inscripțiune:

SUB DOMNIA M. S. REGELUI

CAROL I

s'a pus

ACEST SEMNAL GEODESIC DE I-lul ORDIN

Înălțimea . . . Situațiunea . . .

Anul . *luna* . . . . *Operatorul* . . . .

Pentru ca operațiunile în chestiune, față cu mijloacele materiale cu totul modeste, disponibile, să nu întîrzie prea mult, s'a admis de la început a se proceda în modul următor:

«1. Triangularea geodesică a țărei să se reazime, pentru moment, «pe datele technice de plecare ale triangulărilor anterioare executate «în țară și în Statele limitrofe, de geografi streini.

«2. Ridicările topografice să aibă de bază această triangulare.

«3. Configurațiunile terenului să se rezime pe nivelmentul «geodesic.

«4. Iar pentru desfășurarea chartei, s'a adoptat: Proiecțiunea «lui Flamsteedt modificată de Bonne, luîndu-se elementele elipsoidului

«lui Bessel şi ca meridian de origine acela de 25° la Est de Paris, «iar ca paralel, baza desfăşurărei, acela de 46°.30'.

«5. Şi în fine numai cînd charta Regatului va fi ast-fel com-«plectată, să se procedeze la determinări de încheiere, în scopul de «a rezema triangulările precedente pe baze mai sigure.

«După aceste principii urmîndu-se, s'a ridicat separat Moldova, Dobrogea şi o parte din Muntenia, plecînd de la o bază măsurată de ruşi, în 1844 în Basarabia, de la una de lîngă Braşov în Transilvania, determinată de austriaci şi una în Dobrogea, cunoscută sub numele de *Defcea-Săpata* a cărei lungime a fost fixată de austriaci în 1856, întrebuinţîndu-se şi de ruşi în 1877, s'a putut procede în conformitate cu stipulaţiunile celui de al 5-lea desiderat, şi anume:

«1. S'au măsurat în ţară trei baze;

«2. S'a luat baza centrală ca latură iniţială pentru triangu-«larea ţărei;

«3. S'a luat ca arc al desfăşurărei, paralela de 50 grade şi ca «meridian de origine acela al Observatorului astronomic din Bucureşti;

«4. S'a adoptat elementele elipsoidului lui Clarke;

«5. S'a trecut la deviziunea centisimală a cercului;

«6. S'a introdus în compensaţiunea poligoanelor metoda mi-«cilor patrate;

«7. S'a determinat nivelul mijlociu al mărei Negre la Constanţa «şi s'a început nivelmentul geometric menit a înlocui nivelmentul «geografic, ce actualmente servă de bază pentru figuratul topografic».

Stabilindu-se cele trei reţele de puncte geodesice de 1-iul, al 2-lea şi de al 3-lea ordin, suprafaţa de ridicat în plan topograficeşte după ce s'a împărţit în planşete de lucru de cîte 100 km. p., s'a aşezat cu cea mai mare exactitate, pe scara adoptată, punctele de triangulaţie ce au căzut în porţiunea destinată a fi descrisă geometriceşte. Fie-care din aceste planşete s'a încredinţat la cîte un ofiţer topograf.

Hîrtia fiind o substanţă higrometrică, dimensiunile sale sînt expuse la variaţiuni. Spre a se evita, pe cît posibil, atari schimbări în timpul şi după sfîrşitul operaţiunilor pe teren, se lipeşte foaia de desen pe o placă de zinc, care se adaptează la planşetă, după carî se pot detaşa cu înlesnire, spre a se păstra *minutele* topografice originale în archiva Institutului.

Nu credem util de a intra în mai multe amănunte, de oare-ce ar trebui să mărim prea mult cadrul acestui articol.

Spre a se putea recruta personalul trebuitor, s'a înfiinţat pe

lîngă Institutul Geografic şi o şcoală de desenatori şi gravori, pusă sub direcţiunea d-lui căpitan Minovici, unde, pe lîngă cunoştinţe teoretice de fizică, chimie, geografie, geometrie şi descriptivă, ce li se predă în cei doi ani cît durează studiile, în după amiaza fie-cărei zile ale săptămînei elevii sînt ocupaţi esclusiv cu diferite lucrări grafice. Am admirat o prea frumoasă exhibiţiune de scrieri şi desenuri ale sîrguitorilor elevi, care 'şi pregătesc ast-fel o carieră lucrativă şi independentă în acelaşi timp.

In atelierele de chartografie tot personalul, în cea mai mare parte strein la început, a fost înlocuit prin absolvenţi ai şcoalei în chestiune, aşa că astă-zi nu se mai găseşte în funcţiune de cît d-nii Duffrenoy, şeful biuroului de cartografie; Herbert, şeful atelierului de gravori şi A. Rentz, cartograf; aceştî doi din urmă sunt aduşi de la Institutul Geografic militar din Viena. Cu toţii niste adevăraţi artişti, în accepţiunea proprie a cuvîntului.

Am aziştat, din întîmplare, la o reproducere fotografică a unei planşe, după charta ţărei, lucrată pe scara de 1/20000 metri, după ordinele d-lui general Brătianu, care şi-a propus a desvolta, în curînd, la Academia Romînă, o conferinţă asupra luptelor de la Călugăreni.

Fotograful, un tînăr practicant, format în atelierele despre care am vorbit, execută cele mai grele lucrări, cu o acurateţă şi o destoinicie fără seamăn.

Infiinţarea Institutului Geografic al Armatei, sub înaltele auspicii ale M. S. Regelui, răspunde aşa dar la o necesitate reală în ţara noastră.

Graţie activităţei directorului său, care, drept amintire de vizita făcută de absolvenţii şcoalei speciale de silvicultură, cu o deosebită gentileţă a dăruit bibliotecei şcoalei şi fie-căruia dintre noi cîte un exemplar din opera sa: «*Cadastrul ţărei*» şi din alte scrieri ale d-sale recente, charta Romăniei pe scara de 1/600000, o planşe cu împrejurimile Brăneştilor; mulţumită, în fine, silinţelor valoroşilor săi colaboratori, în frunte cu d-l colonel Iannescu, lt. colonel I. Cantea, maiorii G. Simionescu, T. Rîmniceanu, căpitan Verbiceanu etc. carî, cu o deosebită bună-voinţă au consacrat 2 zile consecutive pentru a ne da explicările cuvenite, pentru care fapt le exprim la toţi viile mele mulţumiri, am putut să înregistrăm atîtea progrese la activul acestei instituţiuni.

Institutul Geografic, care a început în condiţiunile cele mai modeste, are deschis înainte-i un frumos viitor.

Succesele morale repurtate deja, foloasele aduse Statului, judeţelor, comunelor şi particularilor, sub diferite forme, deşi luptînd adese-

ori cu o critică nedreaptă, care descurajează, nu vor întîrzia a fi recunoscute de toată lumea şi atunci se va adeveri încă o dată axioma că mult pot face puţinii împreună, cînd se consacră unei singure idei, cînd nu au altă ţintă de cît propăşirea ţărei, binele general.

Cine semnează aceste rînduri cunoaşte, din experienţa făcută în 4 campanii de lucru în regiunea munţilor din judeţul Prahova şi Muscel, consistînd din triangulaţiuni forestiere, ridicări topografice de nivelment şi amenajarea pădurilor Statului, cîte privaţiuni au trebuit să suporte, cu cîte intemperii atmosferice au avut să lupte cei 250 ofiţeri, cari au luat parte în interval de 30 ani, de cînd s'a început alcătuirea chartei României, la această monumentală lucrare, ce cu drept cuvînt face faţă ţărei noastre şi în care timp nu mai puţin de 18 ofiţeri au căzut victima datoriei lor, pentru un ţel final, de alt-fel, aşa de mare, aşa de înălţător.

Petre Antonescu.

RESUMATUL

Şedinţelor adunărei generale a societăţei „Progresul silvic", în zilele de 7, 8 şi 9 Maiu 1902

Şedinţa de la 7 Maiu.

— Urmare [1]) —

D-l *D. Ionescu-Zane*, cerînd cuvîntul, spune că dacă mulţi nu au achitat datoriile, cauzele sînt multiple, între cari, că în Revistă s'au strecurat oare-cari lucruri nu tocmai obiective. Nu este bine ca chestiunile personale să se videze prin o Revistă ştiinţifică.

Un fapt înbucurător petrecut în cursul anului acesta a fost vizita M. S. Regelui la Ministerul Domeniilor. A fost un eveniment pentru noi, căci M. S. Regele, după 25 de ani îşi îndreptează privirea spre chestiile economice. Era vădit mulţumit. Asupra acesteĭ vizite nu s'a făcut însă o dare de seamă în Revistă.

D-l *Ion Kalinderu* răspunde că dacă aceĭ ce au organizat primirea M. S. Regelui, îşi aduceau aminte că fac parte din

1) Vezi Revista pe luna Maiu a. c.

societatea «Progresul silvic» şi că această societate are un organ, de sigur că ar fi invitat pe reprezentantul acestui organ, care este şi Preşedintele societaţei şi ast-fel am fi fost în stare ca, înainte de a se tipări Revista pe Aprilie, să facem o dare de seamă exactă de cele ce s'au petrecut, fiind reprezentantul acestei Reviste prezent. De altmintrelĭ relaţiunile între Ministerul Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor şi Administraţia Domeniului Coroanei, fiind foarte dese, Administratorul acestui domeniu, poate că ar fi avut dreptul să ceară de la colegii săi şi în special de la D-l şef al serviciului pădurilor, de a fi prevenit de această vizită şi a putea ast-fel să se bucure de frumoasele rezultate obţinute de Ministerul Domeniilor. Aşa dar, acuzaţiunea este nedreaptă şi nefundată.

In ceea-ce priveşte însă datoriile membrilor către societate, răspunde că aceste datorii sînt mult mai vechĭ ca publicarea în Revistă a unor articole cu caracter personal şi se miră că se consideră acest incident ca o cauză a neplăţei datoriilor.

D-l *N. Macovei*. Cuvîntarea părintească ţinută de D-l preşedinte se explică prin înalta sa educaţie. Lucrurile au fost oare cum aşa cum le-a spus D-l Zane. Avem şi noi parte în amărăciuni, căci de multe orĭ nu toate se ştiu de cei ce trebue să le ştie. Aşa eu nu am primit mai mult timp Revista şi nu am reclamat.

D-l *D. Klein*. In legătură cu cuvîntarea de deschidere am a face o rugăciune. In Congresele noastre, ca oameni practicĭ propunem rezoluţiuni carĭ se aduc la cunoştinţa celor în drept. Am voi şi noi să ştim rezultatul ; aşa în 1899 s'a propus o soluţiune relativ la plantarea nucilor. După 3 anĭ Ministerul Cultelor şi Instrucţiei publice înfiinţează *serbarea pomilor* şi în decursul acestor anĭ nu a pornit nimic de la Ministerul Domeniilor. Dacă am făcut legătură între Ministere, cauza este că cu toţiĭ trebue să se ajute. Aminteşte aceasta, de oare-ce la ordinea zilei sînt chestiuni importante, asupra cărora se vor lua rezoluţiuni şi carĭ nu trebue să rămâe numaĭ pe hîrtie.

D-l *I. Stoicescu* spune că este rău că nu s'a făcut o dare de seamă asupra vizitei M. S. Regelui şi să se facă aceasta în numărul pe Maiu.

D-l *Ion Kalinderu* se miră că se mai revine asupra unei chestiuni, la care a răspuns, iar la cele spuse de D-l Klein răspunde că dezideratele societăţei au fost înaintate Ministerului, atunci cînd adunarea hotărî ast-fel; dar era mai simplu şi mai practic ca înalţii impiegaţi ai Ministerului, fiind şi membrii ai societăţei şi chiar propunătorii unora din aceste chestiuni, să ia în băgare de seamă acele deziderate.

In ceea ce priveşte cele spuse de D-l Macoveiu, relativ la neprimirea Revistei, nu merită a se mai vorbi, şi aceî ce nu primesc Revista fac rău că nu reclamă Preşedintelui, care 'i va satisface. Ce interes poate avea Comitetul de a nu trimite Revista abonaţilor şi ce poate face dînsul dacă împărţitorul nu duce Revista şi destinatarul nu reclamă.

D-l *N. G. Popovici*, luînd cuvîntul, spune că este o datorie să respundă D-luî Preşedinte la chestiunea că Administraţia silvică a Statului nu ar face aceea ce i se recomandă de societate. Nu a primit nimic în un an de cînd este la Minister. In ceea ce-l priveşte, va căuta a aduce la îndeplinire toate moţiunele societăţei, căci este unul din iniţiatorii societăţei şi nu va înceta nici un moment de a lucra pentru ea. Iscălitura D-luî Preşedinte este pentru D-sa o deciziune.

In ceea-ce priveşte întrebarea D-luî Klein cu nucii, nu cunoaşte moţiunea, dar a luat dispoziţii ca la fie-care casă să se facă plantaţii. Relativ la serbarea pomilor nu s'a putut amesteca, de oare-ce Ministerul Instrucţiei şi al Cultelor nu a intervenit la Ministerul Domeniilor. Roagă pe D-l Klein să fie convins de dragostea ce are pentru societate.

D-l *Ion Kalinderu* spune că recunenoaşte că Ministerul Domeniilor se ocupă de societate, şi ca probă este subvenţia de 500 lei acordată în a. c., ceea-ce înseamnă că societatea este recunoscută şi de guvern. Voiu interveni pentru recunoaşterea societăţei ca persoană morală, şi dacă pînă în prezent nu am făcut această formă, cauza este că am voit ca societatea să se desvolte şi pe terenul ştiinţific se merite această recunoaştere; iar nu să fie obţinută prin hatîr şi rugăciuni.

Şedinţa se ridică la ora 12 noaptea.

Şedinţa de la 8 Maiŭ

A doua şedinţă a avut loc în ziua de 8 Maiŭ şi s'a deschis la ora 9½ seara, sub prezidenţia D-lui *Ion Kalinderu*, respunzînd la apelul nominal 97 din D-nii membrii.

La această şedinţă aŭ asistat mai multe persoane marcante, între carî D-nii B. M. Missir şi C. Baicoianu, Ministrul şi Secretarul general al Ministerului Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor, D l C. Alimăniştoanu, inginer de mine, I. Rozescu, prim-efor al Seminarului Nifon, etc.

D-l *Preşedinte* declară discuţia deschisă asupra chestiunei următoare, pusă la ordinea zilei: *Indicaţiunĭ şi expuneri asupra localităţilor, pe unde s'aŭ format eroziunĭ cu caracter torenţial, cauzele şi mijloacele de remediare pentru cele formate şi de prevenire pentru cele în formaţiune*, dînd cuvîntul D-lui Marin Petrescu.

D-l *Marin Petrescu:* Enunţîndu-se în programul lucrărilor de astă-zi chestiunea eroziunilor cu caracter torenţial, comitetul a voit să atragă atenţia D-v. şi mai mult, asupra unei cestiuni atît de vitală pentru economia generală a ţărei; a voit să stimuleze şi mai mult spiritul D-v. de observaţie, ca în lungile şi desele D-v. parcursurĭ să notaţĭ amă. nunţit orĭ-unde întîlniţĭ eroziunĭ formate, saŭ în formaţie, cu caracter torenţial, astfel că în anul viitor să avem expunerĭ şi cunoştinţe sigure de intensitatea răului care ne ameninţă.

Cestiunea aceasta a torenţilor s'a deşteptat în mine, mai cu putere, după ce acum de curînd, am citit raportul saŭ studiul făcut de D-l Antonescu asupra Văĭĭ Topologului şi după ce şi eu am vizitat această vale. D-sa, prin talentul său de a expune, şi prin spiritul său larg de observaţiune, ne dovedeşte cît s'a devotat acestei chestiuni, pentru care îĭ cer voie să-ĭ aduc laudele mele.

Nu cunosc, dar cred că afară de Valea Topologului — care chiar dacă ar fi singura în categoria descrisă şi tot trebuie să ne îngrijească — dar trebuie să fie şi alte văĭ în această categorie — şi în acest caz îngrijirea noastră a tutulor, a ţărei, a guvernului, a parlamentului, trebuie să constituie o îngrijire care să primeze orĭ-cărei griji, căci nu trebuie să se lase ca lucrul să se agraveze, pentru care astă-zi s'ar cere numaĭ cîte-va sute de miĭ de leĭ, pentru a limita răul, mîine să necesite milioane pentru a-l remedia. Exemplul acesta ni-l dă Franţa, ţara clasică a torenţilor, carĭ abia la anul 1861 s'a deşteptat, pentru a face o lege asupra împăduririeĭ coastelor golaşe şi a împiedica eroziunile şi alta la 1864 asupra gazonăriĭ saŭ înierbăriĭ aceloraşĭ coaste.

Nu intru în amănunte pe care D-v. le cunoaşteţĭ asupra acesteĭ chestiuni, mai ales că n'aş avea nimic de adăogat, pe lîngă cele scrise

de D-l Antonescu, dar țin să ve amintesc că la începutul aplicațiunii acestor două legi în Franța, care este cea dintîi țară care a luat inițiativa, a avut loc primele experiențe și încercări. Metoadele de stingerea torenților nu erau fixate; succesul nu era asigurat. Astă-zi au eșit cu toții din perioada încercărilor; azi toți merg cu siguranța și celeritatea pe care o impune grandoarea scopului pe care îl urmărese. Astă-zi s'a admis de toți, că ori-ce sistem de stingere a torenților consistă în reimpădurirea și, în unele cazuri, în înerbarea bazinelor de recepție al apelor.

Noi, mai cu seamă, nu trebuie să lăsăm ca rîul să se agraveze, precum nu făcut alte țări, carî cheltuesc astă-zi zecî de milioane pentru a drege ceea-ce au devastat alte generațiuni, și ca ilustrație, vom aminti că numai pînă în 1879 în Franța se perimetrase 214,000 h. reimpăduriri și gazonări cu un deviz de 118 milioane, executabil în 20—60 ani.

Enormitatea cifrelor carî reclamă niște asemeni lucrări, trebuie să ne atragă atenția asupra țărei noastre și mai mult, ca să nu lăsăm și noi ca lucrul să se agraveze.

Să sperăm că în urma lucrărei presentată de D-l Antonescu Ministrului său, se va lua inițiativa unor ast-fel de lucrări pe Valea Topologului. Pînă atunci să veghem, să deșteptăm opinia publică asupra rîului care ne amenință și să ne adunăm materialul necesar din observațiile ce veți face și comunicările ce veți adresa comitetului D-voastre.

D-l Petre Antonescu: Țin, D-lor, să esprim gratitudinea mea pentru elogioasele cuvinte și aprecierile bine-voitoare ale D-lui Marin Petrescu referitoare la lucrarea: «Torenții din Valea Topologului». Socotesc însă că D-sa a exagerat meritele mele, ceea-ce nu'și poate avea esplicațiune decît în statornica noastră relațiune de amiciție ce ne unește de atîta timp.

Vizitînd de curînd Valea Topologului, nu putea să pledeze decît cu căldură, cum a și făcut înaintea D-voastre, în favoarea cauzei corecțiunei torenților din această regiune, pentru că impresiunea sa a fost, de sigur adîncă, puternică, observînd daunele imense pricinuite din cauza lor diverșilor proprietarî mari și micî.

Nimic, în adevăr, mai întristător decît dîndu-ne seama de nepăsarea culpabilă de care ne-am făcut vinovați față cu intensitatea rîului ce ne bîntuie, față de pierderile necalculabile ce se pricinuește țărei din cauza eroziunilor și potmolirilor celor mai fertile suprafețe cultivabile ale solului național.

Mai înainte de a ne gîndi la canalizărî de rîuri, după cum în mod periodic această ideie se ventilează de către unii D-nî ingineri hydro. technici, mai înainte de a proceda la lucrărî de irigațiune, de carî nu atîta nevoie holdele noastre arse de arșițele îndelungate ale anilor secetoși, trebue să asigurăm bunul regim al apelor prin corecțiunea și stingerea torenților, prin consolidarea coastelor desgolite de vegetațiunea forestieră, prin oprirea în chiar locul de pornire a însemnatelor cantități de materiale tîrîte de furia apelor torențiale și așternute cele de mai multe ori, peste mănoasele noastre lunci, sub forma cunoscutelor de D-voastre conuri zise de dejecțiuni, transformîndu-le cu chipul acesta în prundișurî absolut sterile și improductive.

Mie, să ve spun drept, această indiferență generală îmi face efectul unui popor care ar aștepta cu brațele încrucișate ca inamicul să treacă frontiera țărei sale, să se instaleze ca la el acasă, să ocupe cea mai bogată parte a teritoriului invadat, fără să fie supărat de nimeni, fără să aibă nevoie nici măcar de o singură descărcătură de pușcă!

Dacă în Valea Topologului s'a constatat o întindere de peste 2000 hectare cotropite de prundișurile potmolitoare, ori transformate în terenuri nestabile, povîrnite, brăzdate de surpături și ripe adînci, se poate ușor înțelege la ce suprafață considerabilă trebue să se urce această cifră pentru întreaga țară.

O anchetă amănunțită în asemenea privință se impune așa dar, după cum am susținut de altminteri și în partea ultimă asupra torenților din Valea Topologului, vorbind despre funestele lor consecințe.

Odată răul bine constatat, pentru a cunoaște în mod precis valoarea pagubelor, cel puțin locale, cauzate bogăției publice de către apele torențiale, urmează negreșit ca să se procedeze la studiul amănunțit al tuturor torenților, dupa normele ce am recomandat, la determinarea fiecărui perimetru, la stabilirea prețului cuvenit pentru construirea de baraje, avînd de scop transformarea porțiunei dintr'un torent cunoscută sub numirea de canal de scurgere într'o succesiune de trepte și ca consecință provocarea înălțărei albiei prin depunerea materialelor oprite la spatele fie-cărui stăvilar și așezate după panta de compensațiune corespunzătoare stărei de torențialitate existente, susținerea malurilor prin atîtea puncte de sprijinire, micșorarea forței de tîrîre a apelor în secțiunile transversale lărgite și nimicirea forței lor vii prin căderea lor pe radierile construite la picioarele unor asemenea baraje.

Operațiunile de soiul acesta, precedă, de obiceiu, lucrările propriu zise pe teren și ne procură elementele trebuitoare pentru întocmirea devizelor referitoare.

După cum vedem, prin asemenea construcțiuni precum și prin drenajuri efectuate în terenurile străbătute de isvoare ascunse, avem nevoie să asigurăm stabilitatea malurilor, consolidarea lor, căci numai în acest din urmă caz, precum și cînd coastele împrejmuitoare vor dobîndi inclinațiunea corespunzătoare talazului lor natural, vom putea fi în măsură a procede la plantațiuni, numai atunci rolul bine-făcător al masivelor forestiere reconstituite, va fi manifest.

Cît pentru cauzele cari dau naștere formațiunei torenților, o știți cu toții că ele sînt: natura terenului susceptibil de a fi supus croziunilor, acțiunilor climaterice, caracterizate prin căderi de ploi repezi și abondente, în schimb la lungi intervale, distrugerea pădurilor din locurile unde existența lor se impunea cu tot dinadinsul, precum și abuzului păşunatului.

Nu este necesitate însă de a intra în discuțiunea lor amănunțită.

La noi însă, pe lîngă cauzele mai sus enumerate, a contribuit mult și reaua împroprietărire de la 1864, despre care pe larg se vorbește în studiul mai sus citat, cu care prilej li s'a dat sătenilor drept pogoane legiuite terenurile așezate pe coaste repezi etc.

Pădurile ce le acopereau, defrișîndu-se, de oare-ce materialul

lemnos se cuvenea vechilor proprietari, prin cultivarea unor ast-fel de terenuri mult inclinate şi puţin resistente şi-au pierdut în ciţi va ani stabilitatea lor primitivă, ast fel că cele mai neinsemnate depresiuni, pîriiaşi sau scursori de ape, s'au transformat astăzi în rîpe prăpăstioase şi în surpături considerabile.

Acelaşi fenomen petrecîndu-se în toată ţara, torenţii cu întregul lor cortej de nefaste consecinţe, au apărut mai pretutindeni în regiunea dealurilor şi a munţilor.

In ceea-ce priveşte mijloacele necesare de îndreptare, pe acestea le-am indicat deja în scrierea menţionată şi aşa fiind, spre a nu abuza de pacienţa D-voastre renunţ de a mai intra în examinarea lor.

Mai înainte însă de a termina, mulţumesc D-lui Petrescu Marin, care a fost iniţiatorul propunerei ce a se discuta şi în anul acesta chestiunea torenţilor din ţara noastră, avînd, din nenorocire, un mare interes de actualitate, şi în acelaşi timp, dau expresiune speranţei că nu va trece, de astă dată, mult timp pînă ce vom inaugura începutul marilor opere de adevărată reconstrucţiune, de vindecarea ranelor de care suferă, această bine-cuvîntată ţară.

D-l *C. Ionescu:* Cele spuse de D-l P. Antonescu sînt juste şi le ştim cu toţii. Ceea ce însă cred eu că trebue să facem azi este, să atragem atenţiunea celor în drept că lucrările în chestiune trebuesc neapărat începute. Trebue să arătăm cu cifre ce este de făcut şi anume:

1. Care sînt suprafeţele ce se deterioroază;
2. Cam în ce chip s'ar stinge torenţii, şi
3. Cît vor costa aproximativ lucrările.

Acestea sînt chestiunile carî trebuesc discutate, şi azi, prin o moţiune ce se va vota, să se expună Ministerului chestiunea, iar Ministerul, va numi o comisiune, care de-o-cam-dată să studieze şi să fixeze perimetrele pe Valea Topologului şi apoi se vor lua măsurile corespunzătoare.

D-l *N. G. Popovici*, zice că a ascultat cele spuse de D-l P. Antonescu despre Valea Topologului şi recunoaşte că în adevăr la aceleaşi cauze, corespund aceleaşi efecte. Intre cauze s'a spus că este dispădurirea terenurilor în pantă, apoi distrugerea păturei erbacee. La noi, în special reaua împroprietărire de la 1864, a fost una din cauze, căci dîndu-se la locuitori terenuri în pante acoperite cu pădure, cu timpul pădurea s'a defrişat, transformîndu-se în terenuri arabile sau păşune şi ca consecinţă avem azi torenţii. Mai pe toate văile avem scursori, cu carater torenţial.

D-l Antonescu spune că trebue să intervenim cu lu-

crări de artă, însă nu este așa. Prima lucrare ce trebue să facem este să dispară cauza și o dată cauza dispărută, vom face lucrări de artă.

Pe Valea Topologului, de care ne ocupăm în special, țăranul vede că se surpă terenul și cu toate acestea mereu se toacă pădurea și se pășunează. Deci cauzele nu dispar, ci devin intensive. Este dar necesitate imperioasă ca înainte de a începe alte lucrări, să luăm măsuri pentru împiedicarea distrugerei pădurilor și a desființărei pășunatului. Azi, după legea în vigoare, putem declara aceste terenuri ca supuse regimului silvic, dar este oare această formalitate de ajuns?

Se unește cu părerea D-lui Marin Petrescu, dar chestia tot nu este rezolvată. Fiind că dezastrele cele mai mari sînt pe proprietățile particulare, întrebarea ce trebue să ni o punem este: care ar fi acțiunea autorității publice? Este posibilitatea de a se face ceva pe proprietățile particulare? Mijloacele și modul de execuțiune sînd secundare, trebue să putem lucra. Deci soluțiunea acestei chestiuni se reduce de a găsi mijlocul să putem corecta torenții pe proprietățile particulare.

D-l *D. Klein:* Chestiunea este: indicațiuni și expuneri asupra localităților pe unde s'au format eroziuni cu caracter torențial, cauzele și mijloacele de remediare pentru cele formate și de prevenire pentru acele în formațiune.

Ca agent silvic de la Bacău, îmi fac o datorie de a indica localitățile unde am constatat torenți: Valea Domoșitei, de la Ajud în sus, spre Angheleștí (Putna); comuna Dealu-Nou (Bacău), unde sînt clăcași și răzeși, s'au despădurit pantele repezi și azi dealurile se prăbușesc, iar cu ocazia unei cercetări relative la o contestație la regimul silvic, a citit legea la locuitori, le-a arătat că în loc de păduri și pășune, azi nu mai este nimic, dar n'au voit să înțeleagă; comuna Luizi-Călugăra, unde a fost pentru acelaș scop, torenții apar și azi pe aceste terenuri, nici vitele nu mai găsesc ceva, apoi podețele și diferitele apărători, cari costă sume enorme, dispar; comuna Brătila, unde s'a dat pădure pentru pășune, și azi sînt ponoare; pe șoseaua județeană, spre comuna Grigoreni, terenul se prăbuște. Pe Valea Trotușului, pe malul stîng, către Jăureni, se prăbușesc dealurile și tere-

nurile din şes, bune pentru agricultură, se acoper de materiale aduse de ape.

Terminînd, D-sa spune că a comunicat aceste cîte-va localităţi, de oare-ce ast-fel a înţeles D-sa chestiunea şi pe viitor ar fi de dorit ca propunătorii chestiunilor de discutat la congres, să indice şi punctele principale, ca cu toţii să ştie din ce punct de vedere are să se discute chestiunea.

D-l *C. Macovei:* In această ţară distingem 3 regiuni: munte, coline şi cîmpie. Ele s'au format în urma cataclismelor, apoi în urma diferitelor acţiuni, s'au stabilit pantele. Azi se ştie că este o stabilitate după gradul de înclinaţie, terenurile înerbîndu-se, s'a stabilit şi un echilibru. Omul însă nu a respectat aceste legi ale naturei, şi, în nesocotinţa lui, a stricat echilibrul.

După un principiu mecanic, un volum de apă produce un efect de putere (turbine, morĭ, etc.), după acelaşi principiu acţiunea apelor roade terenurile fragile şi din locurĭ productive se transformă în locurĭ neproductive, producînd torenţii. Citează Valea Prahovei şi a Slăniculuĭ ca văĭ torenţiale, apoĭ Vrancea, carĕ o dată era cîntată pentru frumuseţile eĭ, maĭ tîrziu s'a păşunat, apoĭ s'a arat şi azĭ e un deşert.

Trebue a se face o statistică, cînd se va vedea că proporţia ce ia despăduririle este îngrijitoare. Ar trebui să se instituĕ o tutelă asupra pădurilor, carĭ să nu se exploateze de cît conform ştiinţeĭ.

Cînd vom avea munţiĭ acoperiţi cu păduri, colinele cu pomĭ şi cîmpul arat, nu poate fi ţară maĭ bogată.

D-l *Petre Antonescu:* Este necesitate de a spune carĭ sînt părţile unuĭ torent, de oare-ce i se pare că nu a fost înţeles. N'am susţinut că în tot-d'a-una lucrările de construcţia barajelor se fac jos, ci de ordinar asemenĭ lucrărĭ se fac tocmaĭ în părţile superioare de unde pornesc materialele, adică în basinul de recepţie al torenţilor, apoĭ definesţe diferitele părţĭ ale torenţilor.

Este adevĕrat că pădurile împiedică formaţia torenţilor, chiar Surell a recunoscut că acolo unde este pădure nu sînt torenţi.

O altă cauză a formaţiunei torenţilor este şi abuzul de păşunat la munte. In adevĕr, maĭ în toţi munţiĭ noştri despre

Transilvania păşunează zecĭ de miĭ de oĭ în un singur judeţ, venite de peste frontieră. Ar trebui făcută o statistică în această privinţă. Aceasta îmĭ reaminteşte starea lucrurilor din Franţa, unde pe fie-care an sume considerabile de oĭ flămînde sosesc din Italia şi aŭ fost cauza principală a formăreĭ torenţilor. Din fericire, în această ţară din vreme s'aŭ luat precauţiunĭ.

La noĭ pădurile se distrug, cu toată existenţa actualuluĭ Cod silvic. La munte fie-care îşĭ exersează dreptul său cum îĭ vine mai bine. Decĭ modificarea Codului silvic se impune.

Chestiunea stingereĭ torenţilor este la ordinea zileĭ şi în alte ţărĭ, aşa consiliul federal din Elveţia a prevăzut ca să ajute pe proprietariĭ particularĭ cu 70% din cheltueli, apoĭ a luat şi alte măsurĭ.

In Ungaria la 1900 s'a dat premiĭ 52.000 coroane şi în schimbul acesteĭ sume s'aŭ împădurit 4.000 h. a.

Se suspendă şedinţa pentru 15 minute.

D-l *Aurel Eliescu:* De cîtă-va vreme Societatea «*Progresul silvic*» este preocupată de chestia torenţilor. Este naturală această preocupare a societăţeĭ şi 2 sunt cauzele: maĭ întâiŭ silvicultorul trăieşte în mijlocul natureĭ, merge peste dealurĭ şi văĭ, ast-fel că de vizu îşĭ dă seamă de aceştĭ torenţi; apoĭ are o cultură specială şi poate vedea relele ce decurg şi aşa este natural ca el să fie maĭ preocupat.

Chestiunea cum este pusă, indică directiva practică a discuţieĭ (citeşte chestiunea) şi prin urmare pe de o parte trebue o statistică descriptivă a stăreĭ lucrurilor, ceea ce sîntem obligaţi a o face, apoĭ în ceea ce priveşte mijloacele, nu încape discuţie academică. Demontzey spunea că corecţiunea torenţilor este şi o ştiinţă, decĭ trebuea practică şi teorie. Ideile generale sînt de prisos, căcĭ fie-care torent este a parte.

Această chestie nu este lipsită de interes şi cauza principală este cultura intenzivă. Oamenii avînd trebuinţă de terenurĭ de cultură din ce în ce maĭ întinse, aŭ distrus pădurile încet, încet şi ast-fel s'aŭ produs torenţiĭ. Să goneştĭ pe aceştĭ oamenĭ de pe locurile lor este greu, decĭ ce este de făcut pentru stingerea torenţilor? Ce pot face silvicultoriĭ? Rolul lor se reduce în studiarea cauzelor, iar în ceea-ce

privește stingerea torenților trebue să se intervie cu măsuri ce nu se pot lua de cît prin intervenirea legiuitorului. Or, cum legiuitorul este puțin pregătit, trebue ca silvicultorul să supleeze. El trebue să arate: cîți torenți sînt, ce suprafață ocupă, ce suprafețe fac ei inproductive. Trebue găsit elementul convingător, căci sacrificiile, ce se vor face vor fi pe deplin compensate. Cînd legiuitorul va vedea efectele dezastroase ale torenților, va fi silit a lua măsuri sdrastice.

Deci răspunsul practic este:

1. Facerea unei statistici descriptive;
2. Sumele necesare;
3. Suprafețele redate culturei, și
4. Dacă nu se vor face lucrările, cari ar fi consecințele. Cînd se va face această lucrare, va fi o lucrare utilă, de care țara va fi recunoscătoare.

D-l *Ion Kalinderu:* Crede că s'a discutat destul pentru a se da o soluțiune sau a se amîna. Chestiunea aceasta este foarte importantă și deci trebue să se facă o anchetă în toată țara, de răul ce există, anume pe ce văi, pe ce distanțe chilometrice etc. Ceea-ce s'a vorbit nu este de ajuns și dacă chestiunea va veni înaintea Camerilor trebue motivată de societate. Știm că la Ministerul Domeniilor este un serviciu special, care se ocupă de această chestiune, dar cred că cu toții pot ajuta Ministerul a face un proect serios. Nu este destul să constatăm că este un pericol, ci trebue să se arate întinderea răului; ce s'ar întîmpla dacă nu se vor lua măsuri; cu cît se poate estima paguba și dacă nu este inferioară sacrificiilor ce se vor face, ci dacă răul este mic nu trebue a se lua măsuri radicale.

In urma discuțiunilor urmate, chestia tot nu este destul de clară și în interesul demnității și seriozității societății, roagă pe fie-care ca s'o studieze fără a avea ordin, căci fie care este autoritate și trebue cunoscută întreaga situație a țării.

In acest scop propun: ca comitetul să fie autorizat de adunare a face un chestionar, avînd facultatea de a consulta, de va fi trebuință și alte persoane. Acest chestionar să fie apoi trimis la fie-care membru al societății.

Adunarea aprobă această propunere, după care ședința se ridică la ora 12½ noaptea. (Va urma).

COMUNICĂRI ŞI FAPTE DIVERSE

Bogăţia pădurilor din Finlanda [1]). — Pădurile principatului Finlandes ocupă o suprafaţa de 17 milioane hectare, deci 57% din suprafaţa totală a ţării este populată de masive păduroase. Dacă se ţine seamă şi de suprafaţa ocupată de riuri, lacuri etc. cari acoper de asemenea 17% din suprafaţa totală a Finlandiei, se poate zice cu drept cuvint că pădurile ocupă cea mai mare parte din intindere. Ele formează un puternic isvor de bogăţie pentru locuitori, cari in timpii din urmă mai ales au fost surprinşi de marile preţuri ce au obţinut pe păduri, şi pentru Stat una din resursele economice de primul ordin. Acest principat, brăzdat in diferite direcţii de cursuri de apă ce pot fi uşor navigabile şi presărate cu lacuri, procură cele mai eficace mijloace pentru transportul materialelor lemnoase din cele mai depărtate locuri, le grămădeşte cu preţuri excepţional de favorabile pe pieţele mari de desfacere, putind astfel cu micele cheltueli de exploatare ce necesită şi prin excelenţa calităţei să facă concurenţa produselor lemnoase din imprejurimile Imperiului. La aceste inlesniri de transport dacă se mai adaugă şi desele căderi de ape ce intilneşte exploatatorul dibaciu, cari utilizate ca forţă motrice aŭ favorizat instalarea multor stabilimente de debitarea lemnului după trebuinţele cerute de comerciu. Exploatarea se face in condiţii bune favorizate de ernile lungi, lucrătorii muncesc cu folos pentru ei şi patron.

Administraţia pune mult interes pentru a facilita progresarea industriei forestiere, prin acordarea de concesiuni etc., guvernul are grija deosebită pentru viitorul pădurilor, reglementind cultura lor in mod sistematic.

Pe lingă importanţa economică, pădurile mari aŭ un rol decisiv pentru viitorul Finlandiei şi din punct de vedere climateric. Fără puternica perdea contra vinturilor polare, formată din pădurile seculare, restul Finlandiei ar fi fost impropriu pentru ori-ce fel de cultură, din punct de vedere higienic pădurile de asemenea au un rol asanator pentru băltoasa ţară a Finlandiei. Singura bogăţie fiind pădurile, ele oferă Statului şi venituri insemnate pe lingă cele-l'alte avantagii de protecţie contra veniturilor şi pentru salubritatea climatului. In timpul de la 70 ani incoace, exploatarea făcindu-se mai intensiv, populaţia se imbogăţeşte repede, cererile sint mereŭ crescinde, numĕrul fabricelor se inmulţeşte şi preţurile oferite de societăţile angajate surprind pe proprietarii de fonduri, păduroase, necrezind că vor obţine vr'odată valori atit de mari pentru păduri, unde n'aŭ pus nici o muncă ei. Olanda se aprovisionează cu lemn de aci, Anglia importă mase considerabile de lemn lasonat.

1) No. 45. *Lesopr Vest.*

Prin industria lemnului pare a fi reînviat totul.

Proprietarii de păduri, bogaţi, lucrătorii au cîştiguri frumoase şi starea materială a ţărei în general înfloritoare.

Gh. D. Belinschi

Silvicultor aj. Dom. Coronel Bicaz.

* * *

Condiţiuni de admitere în şcoala de silvicultură dela Brăneşti.

a) Secţia agenţilor.

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că, în ziua de 1 Septembrie şi următoarele, se va ţine concurs pentru admiterea a 14 elevi în şcoala de silvicultură.

Dintre cei admişi, cei 8 primi clasificaţi vor fi bursieri ai Statului, iar restul solvenţi.

Spre a fi admişi la concurs, candidaţii trebue să îndeplinească următoarele condiţiuni:

a) Să fie romîni sau naturalizaţi romîni;

b) Să aibă vîrsta de cel puţin 17 ani şi cel mult 22 ani, ceea-ce va proba cu actul de naştere;

c) Să fie sănătoşi, să aibă o constituţie robustă, precum şi să fie vaccinaţi. Medicul şcoalei are să se pronunţe asupra acestor cestiuni după examinarea ce va face candidaţilor;

d) Să fi absolvit cursul liceal, presentînd în acest scop certificatul şcoalei respective.

Uniforma, îmbrăcămintea, încălţămintea, trusoul, cărţi, hîrtie şi ori-ce alte necesarii instrucţiunei, se vor procura elevilor bursieri de către direcţia şcoalei, în schimbul sumei de 200 lei în anul d'întîiu şi cîte 200 lei în anii următori, plătibili în 4 rate trimestriale; iar solvenţii afară de această sumă vor mai plăti şi taxa de solvenţă pentru întreţinere (hrană, luminat, încălzit, etc.) şi instrucţie, care va fi de 700 lei anual, plătibilă de asemenea în 4 rate trimestriale. Prima rată în ambele casuri se va achita la direcţiunea şcoalei înainte de începerea cursurilor.

Candidaţii, pentru a fi admişi la examen, vor depune odată cu cererea de înscriere şi o declaraţie legalisată şi semnată de ei dacă sînt majori, de părinţii sau tutorii lor dacă sînt minori, prin care 'şi iau obligaţiunea în privinţa plăţilor de mai sus, iar bursierii de a servi Statului cel puţin 6 ani; căci în cas contrariu vor restitui Statului sumele cheltuite.

Absolvenţii a unul sau mai mulţi ani ai facultăţei de ştiinţe (matematici, naturale, fisico-chimice), vor avea dispensa vîrstei şi vor fi admişi ca bursieri fără examen dacă, numărul lor nu va trece acela de 8; în cas contrar, ei vor fi supuşi la concurs.

Uniforma şi instrucţia militară sunt obligatorii în şcoală.

Durata cursurilor şcoalei este de 4 ani, din cari: primul preparatoriu şi de practică, al 2-lea şi al 3-lea de studiu şi al 4-lea

de stagiŭ şi aplicaţiunĭ. In acest ultim an, elevii bursierĭ vor primi o indemnisaţie de 80 leĭ lunar pentru intreţinerea lor la ocoalele unde ‘şĭ vor face stagiŭ.

Cererile de inscriere se vor adresa direcţieĭ şcoaleĭ la Brăneşti, judeţul Ilfov, cel mult pină la 25 August 1902; ele vor fi semnate de candidaţi dacă sint majorĭ, de părinţĭ saŭ tutorĭ dacă sint minorĭ.

Materiele asupra căror se va ţine concurs în scris şi oral, sint publicate în *Monitorul Oficial* No. 56 de la 14 Iunie.

b) Secţia brigadierilor

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că, în ziua de 1 Septembrie şi următoarele, se va ţine concurs pentru admiterea a 20 elevĭ în şcoala de brigadieri.

Dintre ceĭ admişi ceĭ intĭiŭ 10 la clasificaţie, vor fi bursierĭ, iar restul solvenţi.

Spre a fi admişi la concurs, candidaţii trebue să indeplinească următoarele condiţiunĭ:

a) Să fie romînĭ saŭ naturalizaţi romînĭ;

b) Să aibă virsta de cel puţin 23 anĭ şi cel mult 35 anĭ, ceea ce va proba prin actul de naştere;

c) Să fie sănătoşĭ, să aibă o constituţie robustă, precum şi să fie vaccinaţi.

Medicul şcoaleĭ are să se pronunţe asupra acestor cestiunĭ, după examinarea ce va face candidaţilor;

d) Să fi absolvit cursurile uneĭ şcoale primare urbane saŭ rurale, probându-se aceasta prin certificatul şcoaleĭ respective;

e) Să fi făcut armata;

f) Să se bucure de o bună conduită, ceea ce va proba prin certificat dela autoritatea localităţeĭ unde domiciliază.

Brigadierii şi pădurarii acum în serviciŭ silvic al Statuluĭ, avind cel puţin 3 anĭ de serviciŭ, vor fi admişi în şcoală fără concurs, dacă vor indeplini toate cele-l-alte condiţiunĭ, ceea ce se va proba prin certificatul şefuluĭ ocoluluĭ silvic respectiv.

Aceştĭ din urmă admişi, vor fi de drept bursierĭ, dacă numĕrul lor nu va trece acela de 10, în cas contrariŭ şi eĭ vor fi supuşi la concurs.

Uniforma (îmbrăcămintea, încălţămintea) trusoul, cărţile de studiŭ, etc., de care aŭ trebuinţă în şcoală, se vor procura elevilor bursierĭ în schimbul sumeĭ de leĭ 160 de către direcţiunea şcoaleĭ, care sumă se va plăti în 4 rate trimestriale de cite 40 leĭ; iar solvenţii afară de această sumă vor mai plăti şi 200 leĭ anual, pentru intreţinerea lor (hrana, luminat, etc.), care se va achita în 4 rate trimestriale de cite 50 leĭ direcţieĭ şcoaleĭ.

Pentru indeplinirea acesteĭ obligaţiunĭ, candidaţii vor anexa la cererea de inscriere o declaraţie (legalisată) în acest scop.

Durata cursurilor şcoaleĭ este de un an.

Cererile de înscriere se vor adresa direcţiei şcoalei de la Brăneşti, judeţul Ilfov, cel mult pînă la 25 August 1902.

Materiile asupra cărora se va ţine examen înscris şi oral, pentru admiterea în şcoală sunt următoarele:

a) Citirea. — Se va da candidatului a ceti o bucată oare-care şi se va cere ca cetirea să fie curentă, corectă şi expresivă.

b) Scrierea după dictare, se va cere să fie ortografică şi caligrafică;

c) Matematică. — Operaţiunile cu numerile întregi. Fracţiuni decimale şi ordinare. Transformarea fracţiunilor decimale în ordinare şi vice-versa. Măsurile noui (sistemul metric) şi vechiu. Transformarea măsurilor vechi în noui şi vice-versa.

Definiţia şi descrierea figurilor geometrice. Triunghiuri patrulatere, poligoane regulate, cercul. Măsura suprafeţelor;

d) Gramatica. Etimologia;

e) Geografia Romîniei.

Uniforma şi instrucţia militară sunt obligatorii în şcoală.

COMERCIUL LEMNELOR

Raport asupra exportului lemnelor din Odessa în 1898.— Lemne de construcţie s'au exportat în străinătate (afară de tranzit) 2.226.000 puduri, evaluate la suma de 1.135.000 ruble, ceea ce constitue o urcare a exportului în comparaţie cu anul precedent.

De asemenea a crescut în mod considerabil şi exportul din întregul imperiu.

Din Odessa s'au exportat cu preferinţă grinzi 1.141.000 puduri şi anume în Marea Britanie: 1.057.000 puduri. Restul s'a dus în Belgia şi în Franţa. Afară de grinzi, s'au mai exportat scinduri (afară de tranzit) în cantitate de 973.000 puduri, din care

În Franţa	307.000 puduri
» Turcia	278.000 »
» Egipt	101.000 »
» Marea Britanie	53.000 »
» Belgia	53.000 »

Bîrne de stejar s'au exportat 143.000 puduri, din cari 130.000 puduri în Marea Britanie, iar restul în Franţa, unde s'au mai exportat bîrne de alte soiuri, în cantitate de 9.000 puduri.

După luni, exportul lemnelor s'a repartizat în modul următor:

	1898	1897
În Ianuarie	74.000 puduri	21.000 puduri
» Februarie	116.000 »	105.000 »
» Martie	200.000 »	85.000 »
» Aprilie	248.000 »	645.000 »
» Maiu	40.000 »	210.000 »

	1898	1897
In lunie	303.000 puduri	87.000 puduri
» Iulie	350.000 »	231.000 »
» August	305.000 »	71.000 »
» Septembre	80.000 »	28.000 »
» Octombre	1.000 »	89.000 »
» Noembre	35.000 »	32 000 »
» Decembre	33.000 »	56.000 »

Insă trebue observat, că aci e vorba numai de lemnele de construcţie expediate din Odessa, adică fără tranzit, ceea ce reprezintă cea mai mică parte din exportul general al lemnelor în străinătate.

Lemne pentru lucru (doage) s'aŭ exportat în anul 1898 în cantitate de 440.000 puduri, în valoare de 517.000 ruble. Cea mai mare parte din acest lemn s'a exportat ca de obiceiŭ în Franţa: 393.000 puduri şi 42.000 puduri în Anglia.

Insă acest export este cu totul neînsemnat în comparaţie cu exportul doagelor din Austro-Ungaria (Bosnia), care a ajuns la nişte proporţiuni colosale.

In total, lemne fără tranzit s'aŭ exportat peste 2.700.000 puduri. Dar mai mult a trecut prin Odessa tranzit: 6.782.000 puduri.

Căile ferate sud-vestice aŭ exportat în comptul diferiţilor exportatori din Odessa . . . . . 6.769.000 puduri

Firma Trabotti a exportat	571.000 »
Banca rusă pentru comerciul exterior	438.000 »
Chevalier	388.000 »
Tiparchis	189.000 »
Ruvier	141.000 »
Blank & Cie	111.000 »

Aŭ trecut lemne (tranzit) scînduri, brad din Austria în străinătate pentru Franţa, Olanda şi Germania, în cantitate de 6.782.000 puduri. Deosebit de aceasta, 1.120.000 puduri la Batum, care nu intră în numĕrul mărfurilor exportate. Bine înţeles că lemne fără tranzit s'aŭ trimis la Batum, precum şi la Novorosik şi în alte porturi ale Mărei Negre şi Mărei de Azov.

Mai multe lemne s'aŭ exportat din Odessa şi prin cabotagiŭ: 1.275.000 puduri. Se aduc lemne la Odessa fără tranzit de la Nipru şi parte din porturile Mărei Negre.

Preţul lemnului în Odessa a fost foarte urcat, din cauza numeroaselor construcţiuni ce se fac necontenit în acest oraş şi din cauza nămolirei Niprului de sus, de unde se aduc lemne.

Afară de lemnele de construcţiune şi lucru, se mai aduc în Odessa, prin cabotagiŭ, lemne pentru încălzit: prin cabotagiŭ 350.000

puduri, pe căile ferate pînă la 3.000.000 puduri. Preţul lemnelor de ars din cauza ernei scurte şi blinde din anul 1898, a fost moderat: 40—45 ruble stinjenul de lemne de stejar.

Valoarea intregului export din Odessa (afară de tranzit) s'a fixat la 81.000.000 ruble, cu tranzit 88.000.000 ruble.

Exportul din intregul Imperiŭ prin graniţa apuseană, se fixează la 709.000.000 ruble, din care Odessa a exportat 12 $^1/_3$%.

Consul General,
Mavrojeny

«Extras din *Buletinul Min. de Domenii*»
No. 3 din 1900.

INFORMAŢIUNI

După situaţia tesaurului de la 30 Aprilie, încasările făcute pînă în această dată din vînzări de lemne în comptul ex. 1901—1902 sînt de *Lei 5.463.476 bani 98* faţă de prevederile bubgetare, fiind de 4.000.000, faţă de lei 6.931.284 bani 20, încasaţi pînă la aceiaşi dată în exerciţiul 1900—1901.

* * *

La 9, 12 şi 15 August se vor ţine licitaţii la Craiova, Bucureşti, Iaşi, Ploeşti, Bacău, Piteşti, Bîrlad şi Buzău, pentru vînzare à 45 păduri. Condiţiunile de vînzare sînt publicate în «Monit. Oficial» No. 77 de la Iulie a. c.

* * *

Următorii 6 elevi au absolvit şcoala specială de silvicultură de la Brăneşti: Stănculescu Christea, Ploşoianu Anastase, Coşoi Ion, Drăgan Mihaĭ, Dimoftachi Iilie şi Costescu Ştefan.

* * *

D-l *Th. Cioroianu*, silvicultor cl. II a fost avansat silvicultor cl. I în locul d-luĭ *C. Vasiliu*, iar d-l *Constantin Negrescu*, sivicultor asistent, a fost avansat sivicultor cl.II.

* * *

Pe ziua de 10 Maiŭ a. c., s'au făcut următoarele decoraţiĭ în corpul sivic:

Ordinul «Coroana României».

In gradul de ofiţer:

D-l Popovici N. G., inspector silvic.

In gradul de Cavaler:

D-l Chiriţoiu-Stefănescu I., inspector silvic,
» Ionescu C., inspector silvic,
» Grunau P., silvicultor şef,
» Moldoveanu Iuliu, silvicultor şef.

* * *

D-l silvicultor cl. II *C. Rădulescu*, a fost mutat de la ocolul Scaca-Optaşani la ocolul Bălieni.

CLIMA LUNEI IUNIE 1902 st. n.

la Bucureşti-Filaret.

Luna Iunie 1902 a avut un timp normal de călduros şi cu o cantitate de apă mult mai mică ca de obiceiu, deşi ploile au fost destul de numeroase. In multe localităţi din ţară ele au fost însă mult mai frecuente şi mai abondente, ceea ce a făcut mult rău atit dezvoltărei cerealelor cit şi lucrărilor agricole, ca secerişul rapiţei şi prăşitul porumbului.

Temperatura lunară 20 grade este egală cu normala; limitele între cari dinsa a variat de la 1857 incoace, sunt 23 grade în 1860 şi 18 grade în 1890. Perioada cea mai călduroasă a lunei este coprinsă între 5 şi 17, iar cea mai răcoroasă între 18 şi 28, ultimile două zile ale lunei fiind iarăşi călduroase. Ziua cea mai caldă este aceea de la 30, cînd termometrul s'a ridicat la 33 grade; cea mai răcoroasă la 18, deşi temperatura minimă 11 grade s'a înscris la 16. Maximum în alţi ani a ajuns în Iunie pînă la 38 grade iar minimum s'a observat pînă la 6 grade. Zile de vară am avut 20; în general sînt 21.

Totalul precipitaţiunilor atmosferice 58 mm. este cu 40% mai mic ca cel normal. Numarul zilelor cu ploae 14, întrece însă pe cel obicinuit cu 2. De la 1865, în 18 ani, a plouat în această lună mult mai puţin ca acum; în 1895 nu s'a strîns de cit 6 mm. de apă. La 12 Iunie (Joia moşilor) după o căldură năbuşitoare a urmat către seară o ploae repede cu vijelie şi grindină parţială de mărimea alunelor. Ploaia din noaptea de 16 spre 17 a fost torenţială.

Vîntul dominant a fost austrul. Presiunea atmosferică mijocie 752 mm. este normală. Atmosfera a fost umedă ca de obiceiu. Am avut 10 zile senine, 13 noroase şi 7 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali; 301 ore în 30 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 267 ore în 29 zile. Rouă s'a observat în 21 zile, curcubeuri duble în 2 zile, halo solar în 4, tunete şi fulgere în 10, cele de la 16 şi 17 avînd o intensitate destul de mare. Timpul favorabil din cursul acestei luni a făcut ca vegetaţiunea să se dezvolte în mod normal. Grîul şi orzul au înflorit încă din prima decadă cînd s'a făcut şi prima prăşilă a porumbului; în către jumătatea lunei s'a secerat rapiţa. La sfîrşitul său grîul şi orzul era aproape de maturitate, porumbul s'a prăşit a doua oară şi este gata a'i da spicul. Viţa de vie a înflorit la sfîrşitul decadei a doua. Lucerna a înflorit şi a început a se cosi a doua oară. Cireşile şi căpşunele s'au copt încă din prima decadă, iar în a treia agrişile, dudele, coacăzele şi la finele lunei vişinele.

Institutul Metereologic.

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, Bucuresci.

FONDURILE REGIONALE SILVICE

Sînt aproape şapte anĭ de cînd s'au înfiinţat regiunile silvice la stat, cu menirea descentralizăreĭ serviciilor de la centru, aşa ca economia forestieră să meargă cu paşĭ gigantiĭ către progres, şi maĭ ales — ca bun gospodar statul — pe de o parte să'şĭ desfacă produsele la timp pentru a realiza veniturile ce capabil este să dea enormul fond păduros ce are, — iar pe de alta să asigure fondului capitalul capabil a da şi pe viitor cam aceleaşĭ venitur̆ĭ.

Dacă s'a început — mergînd proa încet însă — a se lucra în prima direcţiune, adică de a se realiza veniturile posibile a da fondul păduros, — şi aceasta se simte de cîţĭ-va anĭ numaĭ, — totu-şĭ multe venitur̆ĭ zac şi se putrezesc în pădurile seculare, maĭ ales în munte. Deci chestiunea aceasta, după cum se vede, are multă nevoie de linişte, bună-voinţă, tactică, studiĭ şi perpetuă meditare asupra progresuluĭ realizăreĭ veniturilor, ce statul 'şĭ a propus. Apoĭ felul întrebuinţăreĭ acelor venitur̆ĭ încă are nevoie de aceleaşĭ demersur̆ĭ ca şi al realizăreĭ lor.

Cea maĭ detestabilă tactică în o gospodărie este cînd o mînă străină vine de 'ĭ aranjează modul de traiu, felul cum se gospodărească şi cînd acea mînă nu are nicĭ o legătură, nicĭ o durere, nicĭ o tragere de inimă pentru binele gospodărieĭ.

Nu se văd destule exemple?.... Indiferenţa personaluluĭ intermediator, aduce totul la stagnaţiune, dacă nu la ruină complectă, fondul ce gospodăresc.

Contrarul se vede la gospodăriile acelea unde: bunăvoinţa, tactica, meditaţiunea perpetuă spre progres, este veşnic în mintea şi inima personaluluĭ dirijor. Acolo personalul intermediator lucrează cu multă ardoare, caută spre progres, născoceşte, luptă cu toate elementele, şi cu toţiĭ merg spre bine. Fondul cîştigă, populaţia cîştigă, personalul profită, patronul îndoit cîştigă, atît moraliceşte cît şi materialiceşte.

Acest exemplu 'l avem la administraţia Domeniilor Coroneĭ, care condusă de o persoană cu multă bună voinţă,

lucrînd cu multă tactică, ardent către progres, nu neglijă nimic pentru stimularea personalului ce'l secondează în atingerea scopului, de care este călăuzit, anume: acela de a ridica valoarea fondurilor ce administrează; a realiza veniturile capabile a da acele fonduri în raport cu forţele de producţiune ale lor; a moraliza populaţiunea ce locueşte pe acele fonduri, îndrumînd'o către un traiu mai bun o viaţă mai economică şi o stimulaţiune către munca onestă. Şi, pentru atingerea acestui scop, a întrebuinţat şi întrebuinţează tot ce a putut să deştepte mai bine atenţiunea atît a personalului de care se ajută cît şi a populaţiunei, pentru progresul căreia lucrează.

Aşa, personalului de care se ajută, pentru a aduce la bune rezultate intenţiunile bine-voitoare ale dirijorului lor, nimic nu'i lipseşte ca: inteligenţă, regulatul şi plăcutul traiu în raport înzecit cu localităţile în care se găsesc, remuneraţiune bine chibzuită şi suficientă, repartiţia muncei după gradul şi menirea fie-căruia, încurajarea în raport cu meritele fie căruia; nimeni nefiind privat şi nimeni în putinţă a se plînge de neconsiderarea meritului său.

Apoi populaţiunea este deşteptată prin: exemple, sfaturi părinteşti date în adunări publice populare, de care neobositul conducător al Domeniilor Coroanei ştie să se împresoare cu multă demnitate, ori de cîte ori vine pe un domeniu, prin teatre populare, săli de lectură ştiinţifice, bîlciuri sau expoziţiuni de vite, biserică, şcoală, etc. Un suvenir neuitat mi va fi, impozanta adunare ce urma pe neîntrecutul gospodar, d-l Ion Kalinderu, administratorul Domeniilor Coroanei, ieşind Dumineca de 4 August a. c. de la Biserica din Bicaz, îndreptîndu se către reşedinţa regiei domeniului Bicaz. Acea lume de tineri, majori şi bătrîni de ambe sexe, sătenî de prin toate cătunile acestui domeniu, înconjura cu veselie pe d-l Administrator, cărora D-sa le împărtăşea cu multă bună voinţă numai poveţe bune.... era tot ce poate fi mai impunător. Tot atît de impozantă a fost şi adunarea de la orele 3 aceiaşi zi, cînd prin un teatru popular la Societatea Culturală «Ion Kalenderu» din satul *Ciungi* de pe Domeniul Bicaz, sătenii ca şi publicul cel-l-alt cult ce a asistat în număr foarte mare, au fost foarte mulţumiţi de pildele ce se dădea prin acele spectacole de pe

scena teatrală, unde actorii erau copii de ai sătenilor de pe acel Domeniu, cari — o minune — fără jenă 'şi îndeplineau fie-care binişor rolurile ce aveau.

Acestea în treacăt, dacă le-am atins, am voit să se vadă cam ce menire ar avea un şef de Regiune silvică din serviciul Statului, şi, cîtă diferenţă este de la unul la altul?!... Cîtă diferenţă este între sub-alternii şefului de Regiune silvică de la Stat şi subalternii d-lui Administrator al Domeniului Coroanei?!... Cîtă diferenţă în chiar personalul inferior.

In afară de inteligenţa, singură care nu diferă de la personalul Statului la acel al Domeniilor Coroanei, încolo nimic nu este asemănător, şi, fără a discuta neasemănările cele-l-alte, îmi permit a analiza numai diferenţa între modul de a se prezenta publicului o autoritate oficială silvică a Domeniului Coroanei şi acea a Statului.

Administraţia Domeniilor Coroanei, stă în Bucureşti în un palat cu două etaje. La intrare — de o dată rămîi impresionat de o bogăţie de colecţiuni fie de domeniul zoologic, botanic, mineralogic de pe domeniile ce are Coroana, fie de domeniul technic a personalului de care dispune, unde ingineria şi arhitectura se întrec care de care prin tot soiul de planuri aranjate artistic pe pereţi, etc. — un minunat muzău. Un mobilier admirabil asortat, deşteaptă atenţiunea şi impune vederei. Totul este aranjat pentru a deştepta gustul şi plăcerea pentru muncă. Personal ajutor nicăiri nu lipseşte, bine instruit, corespunzător menirei ce are fie-care.

O regiune sivică a Statului — din care, unele au de administrat o sup ıfaţă cu mult mai mare de cum sînt întregi Domeniile Coroa. ei, cum se prezintă publicului?... Aranjată în un oraş de provincie, stă în o casă de multe ori prea sărăcăcioasă, înfundată în o stradă laterală, din cauză că i se fixează prin budgetul general o chirie prea mică în raport cu chiriile ce se plătesc în acel oraş pe case, ce ar putea corespunde cu importanţa acestui serviciu. De intri înăuntru, de cîte-va luni se impun tăbliţele ce sînt d'asupra uşilor cu inscripţia «Şeful Regiunei», «silvicultori şefi», «Muzău», dar de intri în aceste săli ce vedi?.: In cabinetul şefului de Regiune: un mic biurou, o măsuţă, o mică bibliotecă, o mică etajeră, o hartă mare, două tablouri ale

Majestăţilor Lor, două sau trei scaune ; aşa că dacă vine 4 sau 5 persoane care să aibă daraveri cu şeful Regiunei şi voeşte să-i poftească să stea pe scaune, acesta trebue să alerge la concursul silvicultorilor-şefi, să-i dea scaunele, pentru ca aceştia din urmă să rămînă în picioare la lucru. Totul sărăcăcios şi cu sărăcie presentat. Şi din ce cauză ? Pentru că nu se dau fondurile necesarii,—se dă prea puţin— şi, din puţinul ce se dă, ce se poate lua cînd trebuesc atîtea luate?... de cît tot mic, eftin şi sărăcăcios.

In cabinetul silvicultorilor-şefi de multe ori, în o odăiţă mică, găseşti atîtea mescioare cîţi silvicultori-şefi sînt ataşaţi la Regiune şi tot atîtea scaune, încolo nimic.

In muzăù, nimic.

Şi nu-i oare rezonul că dacă în mic şi sărăcăcios ne prezentăm, răù să ne taxeze şi publicul ; noi, care avem ocaziunea şi menirea chiar de a ne prezenta cu mult mai multă demnitate de cît ori-care altă autoritate din ţară ?

Apoi la şefii de ocoale ? !

Ce mai diferenţă ?!

La Domeniul Coroanei, ceea-ce este în palatul administraţiei Domeniilor Coroanei din Bucureşti, este la fie-care şef de ocol, însă în mai mic. O casă minunată, cu toate dependenţele necesarii ; o cancelarie cu mobilierul necesar, unde nimic nu lipseşte ; o odae oficială de primire bine şi complect aranjată cu mobilier necesar ; Muzăù complectat cu tot soiul de produse ale Domeniului fie în natură, miniatură, planuri, etc. Tot soiul de desemnuri pentru încurajarea şi creşterea vitelor, pasărilor, cultura albinelor. O bibliotecă înbogăţită cu scrieri de ale diferiţilor autori şi mai ales cu broşuri de tot soiul de instrucţiuni folositoare industriei casnice de tot soiul, culturei agricole, silvice, zootechnice, piscicultură, apicultură, a vermilor de mătasă, etc., emise de d-l Administrator al Domeniilor Coroanei. In nemijlocita apropiere a şefului de ocol se găsesc tot soiul de ateliere ca : lemnărie, caretaşerie, rotărie, fierărie, fringherie, panere, teracoterie, lăptărie, etc. Apoi pe lîngă toate acestea care se dau în păstrarea şi dirijarea şefului de ocol, 'i se mai pune la dispoziţie şi : cai, trăsură, vacă de lapte, grădină frumoasă de legume şi fructiferă, servitori, etc. — toate din fondul Domeniului ; — şi, ca încoronare a

tutulor, e bine plătit şi scutit de legile ce impun taxe asupra lefei.

In ce condiţiuni găsim pe un şef de ocol la Stat?

In afară de casă — pentru unele ocoale nici aceasta — alt-ceva nimic nu este pe care Statul se poate pretinde proprietar. Cu mult necaz şi mari rizicuri din partea şefilor de ocoale, cu tragere de inimă, s'au făcut ceva atenuanse, dar şi acelea în multe cazuri incomplecte şi în dimensiuni mici, variind de la ocol la ocol, după puterile financiare particulare ce avea şeful de ocol, căci bani de ai Statului nu i s'a dat la dispoziţie, de cît mulţi ani după efectuarea lucrărei, şi aceasta în multe cazuri prin stăruinţe private. Cît priveşte ca mobilier de cancelarie.... nimic. Şi, dacă şeful de ocol n'ar pune la dispoziţie mobilierul său, un inspector venind în inspecţie, ar trebui să 'şi facă din dosare scaun, iar din Monitoare masă de scris. S'au luat acum dispoziţiuni ca şeful de ocol pentru cancelarie să facă mobilier din banii proprii, în schimbul avantagiilor ce i se dă — 5 hectare loc de cultură. — Nu intru în critica acestei dispoziţiuni — care este dată cu bune intenţiuni, şi las ca timpul să decidă asupra roadelor ei; — destul că, dacă comparăm poziţiunea unui şef de ocol la Stat cu cel de la Domeniile Coroanei, apoi acest avantaj de 5 hectare loc — care la munte mai ales este prea mic, — nu însoamnă de cît nimic aproape şi nu ridică întru nimic starea financiară — destul de precară — a unui şef de ocol, pentru ca să 'şi permită luxul cheltuelilor ce reclamă mobilarea unei cancelarii publice, de soiul serviciului silvic.

Mai departe, pentru material de cancelarie se dă 25 lei anual, o sumă prea infimă faţă cu enormele cheltueli ce reclamă o cancelarie de şef de ocol silvic, care în acelaşi timp este şi un biuroŭ technic de inginerie şi architectură silvică, unde se fac planuri cu anumite scări, forme, pe anumită hîrtie, din cadrul căror dispoziţiuni nu se poate ieşi, şi care reclamă bani, de 4 ori mai mult de cum se dă anual. Se mai dă 15 lei pentru iluminat şi încălzit, grija odăei oficiale şi cancelariei, sumă cu care în multe cazuri nici un stînjen de lemne nu se poate aduce, de cum să se poată cumpăra şi gaz care se consumă un litru pentru 3 zile cel puţin, ceea ce ar necesita 120 litruri à 0,20 = 24 lei pe an;

plus ceea ce s'ar consuma în odaia oficinlă, ceea ce s'ar consuma de omul de serviciu, stînd în o odaie de la atenuansele caselor, atît ca iluminat cît şi ca lemne de încălzit şi făcut bucate pentru el şi familia lui. Pentru toate aceste cheltueli, ce înseamnă 15 lei anual?....

La ocoalele unde este o casă a Statului, s'a dispus ca o odaie să rămînă la dispoziţia personalului de control, numindu se «odaia oficială». Ce este în această odaie proprietate a Statului?— nimic, pereţi goi!— Unde şeful de ocol este familist, odaia oficială este mobilată cu mobile de ale sale — dacă are de prisos, — unde nu,.... personalul de control, dacă vine şi înnoptează la ocol, n'are de cît să doarmă pe podele, şi din geamantan, dacă şi l'a adus, să 'şi facă căpătîiu.

Cît priveşte despre muzău, nici nu este vorbă. Cine şi cînd are a se ocupa de el? şi unde să 'l aranjeze? de şi material mai bogat se găseşte pentru ol, căci în ori-ce caz, cercul de activitate al unui şef de ocol la Stat, se întinde pe o rază cu mult mai mare ca a unui egal de la Domeniile Coroanei.

Vai de majoritatea şefilor de ocoale, în ce condiţiuni îşi fac transporturile, de la pădure la pădure. Mulţi fiind întîlniţi pe drum, se pot compara cu ovreii care merg să cumpere ouă şi puî pe la sate. In aceleaşi condiţiuni se poate pune şi personalul superior de control, care dacă găsesc birje la ducere spre o pădure, la întoarcere sînt nevoiţi să se suie în hodoroaga lui nenea Mafteiu, dusă de una sau două mîrţoage de cal cu coastele vărgate de coada biciului.

Apoi cînd avem în ţară două administraţiuni similare, şi cînd una se prezintă cu atîta demnitate, iar alta cu atîta simplicitate publicului, şi cînd în acele administraţiuni se găsesc membrii cu acelaşi grad de cultură, acelaşi dor de lucru, unul văzînd că cel-l-alt reuşeşte în toate planurile de progres ce are, şi devine ilustru faţă cu dirijorii săi, şi cu vază în public, vază pe care dirijorii săi nu hezită un moment a i-o oţeli şi mări din ce în ce; iar cel alt de la Stat, rămîne înapoi, în obscuritate, cu nimic făcut spre progres, tot ce propune rămîne nul, ce face 'i se ascunde, trăieşte rău, fără consideraţie în public, rău plătit, nu este logic ca să admitem, şi cu noi toată lumea imparţială care vede cum stau lucrurile, că unde este material pentru lumină, — dacă

nu este chibritul la timp care să 'l aprindă, lumină nu va fi, căci şi materia de la o vreme 'şi pierde facultatea de a arde? Nu este justificat impasul în care domină serviciul nostru silvic, şi indiferenţa ce domină în majoritatea agenţilor silvici? Ba da!... şi cu prisosinţă?!!...

Dar oare tot aşa vor merge, cum s'a succedat şi pînă acum lucrurile la Stat?!

Imi vine a crede că a sunat ora de schimbare, de progres.

Exemple ne dă Domeniile Coroanei cu prisosinţă.

Exemple începe a ne da şi proprietarii particulari, care ne-a prins mirarea de faima ce 'şi răspîndesc în public că d. e.: Un X, proprietar din Bacău în anul acesta a plantat 100.000 puieţi de brad; — lucru mare!..... povestit cu mult entusiasm şi osanale de persoane destul de culte dar nespecialiste, în gara Bacău. Şi cînd colo, ce grozăvenie este în 100.000 puieţi de brad?... Dacă lucrarea va fi fost făcută în bune condiţiuni şi cu scopul de a nu mai reveni prin replantări, ca să se complecteze masivul şi ca consecinţă să nu devie prea scumpa plantaţia, nu este nici mai mult nici mai puţin ca 10 hectare de loc plantat; — pe cînd Statul la Tarcău, cu începere din anul 1896 a plantat în toţi anii până acum între 50 şi 100 hectare anual, iar pe viitor cu începere din 1904 va planta între 400 şi 500 hectare anual, şi tot nu face atâta gălăgie.

Cu ce mijloace am ajunge să imităm şi noi pe Domeniile Coroanei şi pe mulţi alţi mari proprietari?

Se ştie că calea budgetară, cel puţin pînă acum ne a fost închisă, căci nu se admiteau fondurile ce se cereau. Se obiecta că ţara avea de împlinit alte goluri larg deschise în alte direcţiuni, în cît nici se gîndea la golul ce se deschide în partea economică a ţărei şi mai ales la pădure. Cunosc, şi ca mine mulţi cunosc — cum unele venituri pădurăreştĭ se pierd din cauza formelor ce urmează să se îndeplinească pentru punerea lor în vînzare. Dacă ne-am lipsi de formele ce se cer, am putea realiza un venit mare şi acel venit ar umplea golul ce budgetul general al ţărei îl lasă deschis la păduri şi cu menire a se tot lărgi.

Şi iată cum:

Budgetul general al ţărei să nu înceteze a pune, ca şi pînă acum echivalentul cheltuelilor pentru regiuni şi ocoale

silvice, iar pe lîngă acele cheltueli să se pună la dispoziţiunea regiunilor silvice ca venit, banii ce s'ar incasa din vînzarea unor produse secundare din care 90 % pînă acum, aŭ rămas pierdute din causa formelor. Acest venit va forma fondul regional silvic, ce se va vărsa pe numele regiuneĭ silvice respective de către fie-care şef de ocol, aşa că fie-care regiune să 'şĭ aibă budgetul eĭ aparte, de a căruĭ mers la venituri şi cheltueli să dea socoteală şeful regiuneĭ la finitul fie căruĭ an financiar.

Acest fond regional silvic se va întrebuinţa:

a) Pentru mobilier la cancelariile regiunilor şi ocoalelor silvice;

b) Pentru mobilier în odăile oficiale de la şefiĭ de ocoale:

c) Pentru cumpărare de trăsurĭ, caĭ şi angajare a vizitiilor;

d) Pentru furniturĭ de cancelarie, iluminat şi încălzit;

e) Pentru plata surplusuluĭ de chiriĭ la localurile regiunilor, a ocólelor silvice şi brigadierĭ, acolo unde nu sînt case de ale Statuluĭ şi cînd personalul trebue să fie la dispoziţie în anume loc;

f) Pentru reparaţiunile caselor, atenanselor, cantoanelor de pădurari, construire de atenanse la acele clădirĭ unde lipsesc cu totul;

g) In fine cînd totul — treptat după mărimea fonduluĭ — din cele ce sînt indispensabile pentru bunul şi plăcutul traiŭ al silvicultoruluĭ se va fi făcut, — acest fond — pe lîngă întreţinere, se va întrebuinţa la construcţiunĭ de drumurĭ prin păduri saŭ pînă la păduri, pentru punerea lor în valoare.

Insă, pentru ca acest fond să'şĭ verse roadele, urmează ca:

Nimenĭ să nu dispună de el de cît şeful regiuneĭ respective:

Prisosul din un an să 'l facă venit pe anul următor;

Nicĭ un ban să nu se întrebuinţeze de cît în urma unuĭ vot unanim dat de silvicultoriĭ-şefĭ, sub preşidenţia şefuluĭ regiuneĭ respective.

Primele resurse ce ar putea constitui acest fond regional silvic sînt următoarele:

1. Veniturile din delicte de tot soiul, fie prin tăiere de arborĭ, fie prin păşunare, fie prin incendiĭ, etc. Statul să se

mulțumească să'și incaseze valoarea locală a materialului constatat în delict; iar prisosul să se incaseze pe seama regiunei silvice respective; căci se știe că Codul silvic ca despăgubiri impune cu mult mai mult deliquentului de cît valoarea locală a delictului;

2. Prin vînzarea produselor principale la art. 28 din condițiunile generale, se prevede o clauză că la recepționarea parchetului, pentru ori-ce arbore tăiat de antreprenor — în cursul exploatărei parchetelor — dacă trunchiul se găsește în pădure, atunci antreprenorul va plăti drept despăgubire valoarea acelor arbori după estimațiunea silvicultorului; iar dacă trunchiul nu se va găsi la tulpină, va plăti valoarea calculată după tariful de la condițiuni. Apoi, pentru arborii sdrobiți prin exploatare, cînd trupurile se găsesc în pădure, despăgubirea să se calculeze conform prețurilor locale, iar cînd trupurile nu se găsesc în pădure, să se calculeze ca despăgubiri, îndoitul valorei locale a arborilor.

Prin art. 7 din condițiunile vînzărei produselor accesorii, se prevede acelaș lucru.

Se știe că recepționarea parchetelor are loc după $1^1/_2$—$2^1/_2$ ani de la începerea tăierei, iar a parcelelor vîndute cu produse accesorii se face după 1 — 10 luni, adică cînd s'a terminat definitiv exploatarea parchetului sau parcelei ce considerăm, de oare-ce mai sînt și cazuri de prelungire de termin. Deci și constatarea prejudiciilor prin tăere și sdrobire se face atunci odată cu recepționarea parchetelor, cînd se și estimează; — iar antreprenorul plătește fără șovăire, conform estimațiunei făcută de silvicultor, afară de cazul cînd estimarea este prea umflată.

In munte, mai ales, pentru a se putea exploata un parchet, reclamă instalațiuni speciale de uluce sau jilipuri, drumuri americane sau drumuri de fier, poduri, opusturi, parcanii, canalisări de pîraie, etc., fără de care în 70% cazuri nu se poate scoate un lemn din parchet; și ori cît de eftin se vor oferi arborii, cînd exploatarea lor este condiționată acestor instalațiuni, ori cine remîne impasibil.

Dacă pentru un parchet întreg, de mai multe mii arbori cu dimensiuni mari, se pot face atare instalațiuni, — nu se pot face pentru 3 sau 4 sute de arbori și de dimensiuni mici; — iar dacă se face odată o instalațiune pentru o sumă

oare-care de arbori, tot acea instalaţiune poate servi în acelaşi timp la estragerea şi unui alt număr de arbori vînduţi în timpul estracţiunei în acelaşi parchet saŭ alături. Mai departe, pentru ori-ce antreprenor poate conveni ca plătind odată un prejudiciŭ, spre a nu remîne în pierdere complectă şi poate expus a plăti mai mult ca prejudiciŭ în urmă, fără voia luĭ şi nicĭ să fie vinovat, cu condiţie ca să exploateze odată cu parchetul şi materialul prejudiciat, mai plătind încă odată valoarea lui locală. Contrar, la finitul exploatăreĭ parchetuluĭ nu'ĭ convine a mai exploata prejudiciile, căcĭ 'ĭ lipsesc instalaţiunile, iar antreprenorul totdeauna este silit se plătească de 2 şi 3 orĭ de cît face prejudiciile cauzate de el. Căcĭ ce se întîmplă ?

Prejudiciĭ cu ocazia exploatăreĭ pădureĭ se săvîrşesc, căcĭ a admite contrarul, este a ascunde adevărul, afară de cazul exploatăreĭ unor arborĭ doborîţĭ deja de vînt în nişte poziţiunĭ bune, saŭ de arborĭ deja tăiaţi. Apoĭ, dacă se taie un arbore nemarcat, aceasta se întîmplă în 95 % cazurĭ din cauze de forţă majoră, fie prin aninare la doborîre a arboruluĭ la care avea drept antreprenorul, în unul nemarcat, şi pentru a nu periclita viaţa lucrătorilor prin căderea pe neaşteptate a arboruluĭ aninat, se taie arborele nemarcat, pe care stă cel marcat; — şi se mai taie arborĭ nemarcaţĭ şi în cazul cînd eĭ cu butucii ce vin din deal, formează şnecămăte de nu se mai poate trece peste ele. Arboriĭ tăiaţĭ nemarcaţĭ — ca prejudicii — în felul sus descris, se lasă de antreprenor pe loc, dar mulţĭ în cele mai multe cazurĭ nu se mai găsesc la tulpină, căcĭ la darea drumuluĭ butucilor spre a veni la bufantăie, butucul întîlnind în cale un arbore tăiat saŭ sdrobit, 'l loveşte, tiră şte, sfărîmă şi duce adesea la distanţe prea marĭ, de multe orĭ 'l sdrobeşte atît de rău şi încurcă cu alt material saŭ resturĭ de exploatare, de nu se mai cunoaşte provenienţa dacă arborele a fost tăiat orĭ sdrobit, orĭ este un vîrf a arborilor în drept a'ĭ tăia antreprenorul. Şi în ataro cazurĭ, antreprenorul plăteşte îndoitul valoareĭ locale pentru arboriĭ sdrobiţĭ şi după tariful de la condiţiunĭ pentru arboriĭ tăiaţĭ, de şi antreprenorul nu a beneficiat de o ţandară din aceĭ arborĭ, de care însă s'ar fi profitat cînd înainte de a începe corhănirea butucilor ar fi avut dreptul se plătească şi se exploateze şi arboriĭ pre-

judeciaţi pe timpul doborîreĭ; n'ar mai fi lăsat arborii prejudeciaţi prada butucilor pentru a'ĭ sdrobi prin lovituri la lunecare în vale, 'ĭ-ar fi fasonat, curăţit de coajă şi dat o direcţie ce nu'ĭ expune furieĭ butucilor. De şi acest lucru se ştie bine de mare parte a şefilor de ocoale, totuşi înregistréză lucrurile cum se găsesc ca lipsuri, şi totuşi remîne conştient de lucrare, căci 'ĭ este imposibil a constata existenţa trupuluĭ arboruluĭ pentru o cioată prejudicială saŭ tăiată.

Să vedem ce se face cu arborii prejudeciaţi prin tăiere saŭ sdrobire constataţi la recepţie?

Conform dispoziţiunilor ministeriale, se scot în vînzare prin licitaţie publică, după ce antreprenorul a plătit valoarea lor ca prejudiciŭ. Fiind-că după recepţie parchetul remîne lipsit complectamente de drumurĭ de estracţiune, jilipurĭ orĭ uluce, drumurĭ americane, dacă se întrebuinţează, etc., extracţiunea a orĭ-ce soiŭ de arborĭ e imposibilă în cele maĭ multe casurĭ, — atunci încercarea de vînzare prin licitaţiune publică saŭ bună învoială a acestor produse secundare este ilusorie, şi remîn nevîndute 95% din atare constatări de vînzărĭ; — şi cu atît maĭ mult cu cît la recepţie majoritatea materialuluĭ este deja atacat de putregaiŭ. S'aŭ licitat aniĭ întregĭ, zadarnic atare produse — şi la urmă s'aŭ scos din vînzare, fără să se fi interesat cel puţin odată cineva de ele.

Dacă antreprenoruluĭ 'ĭ convine se exploateze asemenĭ arborĭ prejudeciaţi, plătind îndoit valoarea lor locală condiţional ca să i se dea pe timpul exploatăreĭ parchetuluĭ saŭ parceleĭ ce i s'a vîndut, atunci formalităţile de vînzare — pe cît de simplu posibil — s'ar putea îndeplini pe timpul exploatăreĭ, — şi atunci Statul ar fi în profit, — căci vînzarea n'ar rămîne pe după exploatarea parchetuluĭ, cînd nimenĭ nu maĭ cercetează atare produse. Insă a face constatarea prejudiciilor pe timpul exploatăreĭ parchetelor, este tot ce poate fi maĭ penibil pentru un silvicultor. — Pe lîngă că întrebuinţează timp împătrit, apoĭ — pe coaste de munte repedĭ, a fi silit să saĭ peste miĭ de butucĭ mîzgoşi, cu diametre care de care maĭ marĭ, trecînd peste 60 centimetri, este a munci atît cît să se echivaleze fără exagerare 1 zi la munte cu 10 la cîmp saŭ la un cabinet de 14 ore concepere — atît rămîne de sdrobit un silvicultor după o muncă de o zi la

munte; — şi această gimnastică — tortură pentru a putea fi suportată, este condiţională unei constituţii robuste şi bine formată a silvicultorului.

Insă dacă un silvicultor — la munte — face aceste sacrificii.... care să 'i fie răsplata? Leafa?... E prea mică, şi o poate primi fără să se expună cu viaţa, după cum primesc şi silvicultorii din regiunea de cîmp, carî se duc în trăsurî pînă la punctul unde au a lucra şi de multe orî şi de la punct la punct merg tot în trăsurî, şi nici a douădecea parte din munca obositoare a silvicultorilor de la munte nu cunosc, de şi fac acelaşi serviciu, şef de ocol sau agent de control. Singura mulţumire ar avea cînd Statul 'i ar înlesni un traiu mai confortabil, o prezenţă înaintea publicului mai impunătoare, deci şi plătit mai bine trebue.

De aceea, pentru a ajunge la scopul propus, adică crearea fondului regional silvic, care să aibă menire în prima linie a înlesni traiul silvicultorilor, propun ca: a doua valoare, ce Statul urmăreşte să ia din vînzarea arborilor prejudeciaţi, să alcătuiască fondul regional silvic, pe lîngă altele ce se vor mai găsi mai tîrdiu. — Statul să se mulţumească cu ceea-ce antreprenorul plăteşte, fiind obligat prin condiţiuni, adică cu odată valoarea locală a arborilor prejudiciaţi.

Iar pentru a ajunge ca fondul regional silvic să fie realisabil, constatarea prejudiciilor să se facă pe timpul exploatărei imediat după doborîrea arborilor vînduţi, marcîndu-se arborii, numai cu ciocanul-revolver, cu un număr diferit de acel al arborilor vînduţi, — d. e. să se aranjeze ciocanul cu toate zecurile înaintea numărului unu, după care se vor schimba succesiv cînd vor veni la rînd: zecile sutile şi miile. Evaluarea se face în vederea preţurilor locale pe metru cub, avîndu-se de normă preţul vînzărei parchetului sau parceleî.

Recepţionarea definitivă se va face la finitul exploatărei parchetului sau parceleî, cînd se va ţine compt şi de constatările anterioare.

La prima recepţionare provizorie care se va face în vederea eliberărei materialului prejudeciat spre exploatare, antreprenorul va plăti valoarea de vînzare a arborilor exploatabili, care valoare se va incasa de Regiune în scopul

constituirei fondului ei; iar la recepţionarea definitivă se va compta antreprenorului valoarea ca prejudiciu pentru toţi arborii prejudeciaţi şi a acelora ce nu pot fi exploatabili, şi care valoare se va încasa de Stat, conform condiţiunilor vînzărei.

Acestea am avut de propus, pentru a fi discutată de toţi silvicultorii, rămîind ca cei în drept să bine-voiască a medita asupra ei şi dispune cele ce vor crede nemerit pentru înlăturarea lipsurilor, stagnaţiunei şi indiferentismului în care stăm, faţă cu enormul progres ce face Domeniile Coroanei.

August 1902, Turcău

Mihaĭ Anania.
Silvicultor-şef.

OBSERVAŢIUNI ASUPRA CODICELUI SILVIC

In lumea noastră forestieră se află astă-zi la ordinea zilei adunarea materialului pregătitor pentru revizuirea Codicelui silvic.

Spre a se lua cunoştinţă despre toate părerile existente asupra insuficienţei acestei legi şi ameliorăţiunilor ce ea comportă, astfel după cum o lungă experienţă a dovedit, Ministerul Domeniilor, prin serviciul pădurilor, a luat buna dispoziţiune de a cere tuturor silvicultorilor şi advocaţilor Statului, cari, în exercitarea funcţiunei ce îndeplinesc, au avut şi au încă prilejul de a constata toate lipsurile sale, să înainteze în mod individual cîte un memoriu referitor.

Cei mai mulţi, conformîndu-se acestei invitaţiuni, şi-au expus vederile, iar manuscriptele primite s'au colecţionat într'un voluminos dosar. Pentru a se provoca o discuţiune cît se poate mai întinsă asupra acestei chestiuni, ar fi bine, mi-am zis eu, a se da publicităţei, diversele păreri emise; aceasta cu atît mai mult temeiu, cu cît există o mulţime de persoane, aparţinînd altor administraţiuni forestiere din ţară, precum şi un număr însemnat de proprietari particulari şi antreprenori de păduri, cari înzestraţi cu o sumă de cunoştinţe practice utile, pot aduce, prin mijlocul ce'l preconizez, necalculabile servicii în chestiunea ce agită actualmente corpul silvic.

In acest scop, deschidem în această Revistă o rubrică, purtînd titlul de mai sus, în care se va înregistra toate articolele privitoare la modificările de care are nevoie Codul nostru silvic.

Primul articol îl începem noi, continuarea însă este rezervată

tutulor acelora cari vor avea bună-voință a-și spune cuvîntul, a aduce contigentul lor de lumină, acelora cari port un interes direct ori indirect pădurilor țăreĭ, acelora cari doresc, in fine, ca profitând de experiența trecutului, să putem prepara pentru viitor o așezare stabilă in materie de legislație forestieră.

Codicele silvic trebue neapărat a fi relăcut spre a fi pus, in afară de alte neajunsuri ale sale, în concordanță cu noile fapte politice și administrative cari aŭ avut loc în urma promulgăreĭ sale din anul 1881.

Din examinarea și discuțiunea ce 'mĭ-am propus a face conținutului diverselor sale articole, în ordinea lor cronologică, se va putea trage prețioase concluziuni referitoare la modificările și îmbunătățirile de care are nevoie, fără a avea pretențiunea, bine înțeles, de a fi pus in relief toate defectele ce el coprinde.

Art. 1. — Acest articol dă în atribuțiunea fosteĭ Administrațiuni a Domenielor și pădurilor Statului aducerea la indeplinire a tutulor dispozițiunilor Codicelui silvic.

Această Administrațiune, cu prilejul creăreĭ actualului Minister al agriculturei, domenielor, etc., fiind desființată, ar fi bine să se facă ca, cu o oră mai curind, să dispară din legislația noastră forestieră, cuvîntul de «Administrația Domeniilor», după cum s'a lăcut de alt-fel cu prilejul modificăreĭ art. 6.

Art. 2. — După ce acest articol, la alineatul 1, prevede că dispozițiunile art. 12 și art. 13 din legea Administrațiuneĭ Domenielor și pădurilor Statului, relativ la condițiunile de admisibilitate și numirea în funcțiune a agenților însărcinați cu administrația și paza pădurilor, sînt aplicabile pentru tóte pădurile supuse regimului silvic, cînd este vorba de plata lor se verbește numaĭ de pădurile Statului, comunelor și stabilimentelor publice; or, noĭ știm că mare parte din pădurile de la munte, supuse regimului silvic în conformitate cu art. 11, aparțin particularilor.

Art. 3. — In enumerarea pădurilor, supuse regimului silvic, trebue să se adaoge atît cele prevăzute prin art. 11 și 13 precum și cele allătoare pe Domeniile Coroaneĭ.

Afară de aceasta, se spune că sînt supuse regimului silvic pădurile Statului și ale celor-l-alte persoane juridice cari sînt în coproprietate cu particularii și numaĭ pe cît timp se află în indiviziune. Pentru ce această restricțiune? Cred că asemenea păduri, cari mai 'nainte s'aŭ bucurat de prerogativele legeĭ în chestiune, este bine să rămînă supuse regimului silvic și după eșirea lor din devălmășie.

Art. 4. — Nu este bine, după părerea mea, să se fixeze prin lege numărul minim al agenților cari pot alcătui o comisiune de amenajament. Aceasta ar trebui rezervat, cel mult, regulamentului de aplicațiune al legei.

Și pentru ce numai de cît cel puțin 3 agenți silvici direcți ai Statului să poată compune o comisiune de amenajament? Oare n'ar fi de ajuns în anumite împrejurări doui, sau chiar numai un singur agent?

Și dacă prin art. 1 am crezut că este oportun să pretindem agenților din serviciul comunelor și stabilimentelor publice, aceleași condițiuni de admisibilitate în funcțiuni, care ar fi rău de a le da și lor dreptul de a constitui comisiunile de amenajament prevăzute de art. 4, mai cu seamă atunci cînd Statul va fi luat măsuri pentru exercitarea cuvenitului control?

Nu este oare atributul Consiliului technic, despre care se tratează la art. 30 ca să constate dacă amenajamentele făcute de atari agenți silvici sînt, orî nu, bine făcute?

Art. 5. — Existența acestui articol mi se pare superfluă și așa fiind, desființarea lui se impune. Fără a ni se spune prin lege, amenajamentele să știe că trebuesc făcute conform științei și că scopul lor în tot-d'a-una este conservarea pădurilor. Aceasta este singura lor rațiune de a fi.

Obligațiunea de la același articol ca terenurile despădurite să se repopuleze în cel mai scurt timp, nu este absolut necesară. Intră în atribuțiunea amenajistului fixarea acestui termen și arătarea cum se poate ajunge la țelul dorit.

Art. 6. — Acest articol este în general bine alcătuit, găsesc cu toate acestea util ca să se prevadă printr'un aliniat că studiile sumare pentru anume porțiuni destinate exploatărei, aparținînd proprietarilor particulari, mai înainte de a se înainta Ministerului spre a fi examinate de Consiliul technic, să facă obiectul unei constatări pe teren de către un agent silvic de control atașat pe lîngă regiunea respectivă. Mi s'a întîmplat, în adevăr, să văd silvicultori recunoscuți, din fericire nu din serviciul Statului, cari știind prin urmare că responsabilitatea lor nu este angajată, nu s'au sfiit a se servi de premize false, de a face descrieri de masive necorespunzătoare cu starea reală a lucrurilor și aceasta numai spre a justifica tratamentul preconizat, sau mai bine zis în scopul numai de a se conforma dorinței proprietarilor respectivi, de cari fusese plătiți.

Consiliul technic in asemenea împrejurări bazîndu-se pe atari studii, póte fi lesne indus în eróre.

Spre a nu se mai putea da loc la atari manopere dăunătóre viitorului pădurilor țăreĭ, ar trebui să se prevadă sancțiunea consistînd în faptul ca în cazul constatăreĭ unor asemenea procedări, aceĭ silvicultori vinovați să fie pedepsiți cu pierderea dreptului de a mai face vr'o dată amenajamente privitoare la păduri particulare.

Al 4-lea aliniat trebue să urmeze imediat după cel al 2-lea care-l complectează.

Al 3-lea al. vorbește în mod numai incidental că silvicultorii recunoscuți pot face amenajamente, fără a da însă nici o deslușire asupra alcătuireĭ comisiunilor de amenajament, asupra numărului lor minimum etc.

SECȚIUNEA A III-a.

Defrișarea pădurilor.

Art. 7. — Este necesar să se precizeze ce trebue să se înțeleagă prin cuvîntul de defrișare, știut fiind că la ruina, la dispariținea pădurĭ, putem ajunge nu numai prin scoaterea buturugilor rămase în urma exploatăreĭ, semnificare ce actualmente se dă cuvîntului de defrișare.

Pe de altă parte există împrejurări, cum de pildă o bună perimetrare a pădureĭ, stabilirea unui loc servind ca depozit pentru lemne, deschideri de drumuri, construiri de case de locuință pentru personalul de pază, cînd defrișarea propriŭ zisă este justificată.

In asemenea cazuri, în baza prescripțiuneĭ amenajamentului referitor, să se poată face aceasta pentru suprafețe mai mari chiar de 25 H. a., de oare-ce asemenea lucrări trebuesc încuviințate în tot cazul de Consiliul de miniștri și aprobat prin decret regesc.

SECȚIUNEA IV-a.

Exploatarea pădurilor.

Art. 8. — In loc de vînzarea parchetelor este mai bine a se zice vînzarea porțiunilor de pădure.

Art. 9. — Bun.

Art. 10. — Bun, însă se va înlocui, bine înțeles, cuvîntul de Administrație prin Ministerul Domeniilor. Cînd se întocmește tabloul

statistic, nu cred că este absolut trebuincios ca să conţină şi numele pădurilor neamenajate pe lîngă cele nepuse in exploatare. Cel mult să se indice numărul lor spre a se cunoaşte proporţia acestora din urmă.

Art. 11. — Redacţia lui lasă de dorit. Mai nemerit ar fi ca pădurile particulare supuse regimului silvic, după cum am spus şi cu altă ocaziune, să nu mai fie supuse obligaţiunei facerei amenajamentului ci ca proprietarii respectivi să fie indatoraţi ca exploatarea lor să fie ast-fel făcută, in cît după 5 ani de la tăere, suprafeţele exploatate să fie complect regenerate, fie pe cale naturală, ori artificială.

Se va indica insă ce se înţelege prin regenerare complectă, precum şi după cîţi ani se poate admite păşunatul.

Art. 12. — Amenajamentul să poată fixa suprafaţa ce poate fi defrişată fără inconvenient pentru bunul viitor al pădurei.

Art. 13. — Sînt de părere ca pădurile situate pe coaste foarte repezi, unde, din cauza constituţiunei lor geologice, sînt supuse surpăturilor, alunecărilor, ori s'ar putea da naştere la rostogoliri de stînci, saŭ bolovani de peatră, ameninţînd siguranţa personală pe căile de comunicaţie, căi ferate etc., precum şi cele aflătoare in bazinele de recepţiune ale torenţilor, să fie declarate ca păduri de protecţie, in cari tăerea să nu se poată face decît in baza unui regulament de exploatare, anume alcătuit [1]).

Art. 14. — Nu se face menţiune de penalităţile ce aşteaptă pe acei cari nu s'ar conforma dispoziţiunilor amenajamentului odată întocmit. Cifra de 500 lei, amendă maximă, mi se pare pentru ţara noastră exorbitantă.

Art. 15. — Chestiunile de cari Consiliul technic are să se ocupe este mai bine să se rezerve regulamentului de aplicaţiune a le specifica. Regiunele respective vor întocmi tabloul de pădurile ce urmează a fi supuse regimului silvic.

Consiliul technic îşi va da părerea şi Ministerul va lua măsuri pentru publicarea lor prin *Monitorul Oficial.*

Art. 16. — Este drept ca proprietarii pădurilor particulare ce se vor supune de aci inainte regimului silvic, să fie incunoştiinţaţi formal, după ultima jurisprudenţă a Curţei de casaţie. Aşa fiind, termenul de 6 luni pentru contestaţie va curge de la data incunoştiinţărei despre publicarea in *Monitorul Oficial.*

1) Propunere făcută încă din 1898, în studiul «Torenţii din valea Topologului».

Art. 17. — Proprietarilor particulari cari vor ca pădurile lor să fie supuse regimului silvic, să nu li se ceară ca să prezinte pe lingă cuvenita declaraţie şi planul însoţit de hotărnicia pădurei. Vor fi obligaţi însă a prezinta un act autentic, că limitele pădurei trecute in proiectul de amenajament, după arătările sale, sint cele adevărate, declarindu-se în acelaşi timp ca singurul responsabil în caz de se va dovedi contrariul.

Art. 18. — Bun.

TITLUL III.

SECŢIUNEA I-a.

Art. 19. — Bun, însă la punctul 2 al. II se va specifica că Ministerul public va lua concluziuni în caz de delicte, ori contravenţiuni şi pentru cele comise în pădurile particulare, cum face pentru cele ale Statului etc. De asemenea procesele-verbale de constatare se vor trimite prin şeful de ocol respectiv autorităţei judecătoreşti locale, unde acest agent saŭ avocatul Statului va susţine cauza acestor soiuri de proprietari. Aceasta ca o incurajare şi ca un stimulent, ca ei să se grăbească a se pune sub ocrotirea legei silvice.

Art. 20. — Bun.

Art. 21. — Valoarea arborilor de rezervă tăiaţi in delict de antreprenori, se va socoti după tarifui anexat in actuala lege, impătrindu-se.

O aceiaşi pedeapsă pentru antreprenorul saŭ cumpărătorul care va coji arborii din picioare pe care ar avea dreptul să-i taie, mi se pare prea aspră.

Art. 22. — Să se precizeze că plantaţiunile făcute pe toate şoselele publice intră sub previziunile acestui articol, căci judecind după titlul din care face parte acest articol, s'ar putea da naştere la controverse şi anume că numai şoselele făcute in pădurile supuse regimului silvic sint cele vizate printr'insul. In loc de «ori-cine va smulge plantaţiunile» să se treacă «ori-cine va distruge plantaţiunile».

Art. 23. — Se va explica că a introduce vite în pădure nu insemnează numai atunci cind se face aceasta cu intenţiune de proprietarii lor, fiind greŭ în practică a se face în tot-d'a-una probă materială în această privinţă, ci simplul fapt al găsirei lor in asemenea locuri va atrage după sine penalităţile prevăzute de acest articol.

Este bine asemenea a nu se lăsa să se înţeleagă că păşunatul

vitelor în pădurile particulare ar fi oprit de lege, de oare-ce ar fi şi nepractică şi prea draconiană o asemenea dispoziţiune.

Art. 24. — Acest articol trebue întregit astfel în cît nu numaĭ faptul de a sustrage diferite produse minerale, cum s'ar putea înţelege din litera legeĭ, póte să atragă după sine amenda de 20, de 5 leĭ, etc., ci şi simpla săpare, sau degradare a suprafeţeĭ solului, plus prejudiciul cauzat arborilor, de pildă.

Art. 25. — Aliniatul prim privitor la depărtarea de pădure la care nu se póte aprinde focul, este în unele împrejurări neaplicabil, de oare-ce se găsesc multe locuinţe de sătenĭ, construite deja de mult timp, la o maĭ mică distanţă de 100 metri. Cum am putea într'un asemenea caz da judecăţeĭ pe proprietar, dacă ar fi făcut focul în curtea sau ograda sa îngrădită? Nu trebue lăsat joc liber aprecia-ţiuneĭ personale în ce priveşte interpretarea textuluĭ legeĭ, ci bine precizat lucrul, după cum s'a făcut în Codul forestier francez, după care s'a copiat, fie zis în treacăt, în mod trunchiat articole izolate din diferitele titluri şi secţiuni.

Restul e bun.

Art. 26. — Se va înlocui cuvîntul de Administraţie prin Minister. Ar fi fost bine să se precizeze că desfiinţarea construcţiunilor, despre care tratează acest articol, sînt cele făcute în urma promulgăreĭ Cod. silvic, căci s'ar putea înţelege că şi cele vechĭ; precum de asemenea a se specifica prin ce mod de procedare se póte ajunge la desfiinţarea lor?

Art. 27 şi *28.* — Bune.

Art. 29. — Să se explice că recidiva este atunci cînd în intervalul de 3 luni de la data sentinţeĭ definitive de condamnare a delicventului, i se va dresa un nou proces-verbal doveditor înaintea justiţieĭ despre vina inculpatului.

De asemenea cred că ar fi bine ca atunci cînd tăerea lemnelor se va face cu ferestreul şi între apusul şi răsăritul soareluĭ, 2 circumstanţe agravante, care fie-care dintre ele aduce după sine în actuala lege declaraţiunea de recidivă, să se pedepsească cu închisoare nu de la 3 zile pînă la 3 luni, ci de la 2—3 luni.

Art. 30. — Consiliul technic ar trebui să fie constituit numaĭ din treĭ membri.

În schimb însă eĭ trebue să lucreze în mod permanent, de oare-ce afacerile de resortul competinţeĭ lor se prezintă în mod continuu la Minister. În cazul acesta eĭ, dispunînd de maĭ mult timp, vor fi puşĭ în măsură de a da de fapt cea maĭ bună directivă che-

stiunilor de technică silvică, vor putea formula cele mai studiate propuneri în acest sens etc., etc.

Pe lîngă chestiunile prevăzute la No. 1, 2, 3 și 4, Consiliul technic se va mai ocupa cu întocmirî de proecte pentru organizarea și bunul mers al serviciului, cu întocmirea de regulamente de aplicațiune, cu alcătuirea programului relativ la experimentațiuni forestiere, la îmbunătățirea învățămîntului nostru profesional silvic, etc.

SECȚIUNEA A II-a.

Art. 31. — Acest articol combinat cu No. 4 ar face să se creadă că brigadierii și pădurarii Statului, fiind și ei agenți silvicî, pot face parte saŭ complecta numărul membrilor carî, după lege, pot alcătui o comisiune de amenajament. Orî, cu toată siguranța, nu aceasta a fost intențiunea legiuitorului din 1881.

Să se facă dar distincțiune între agenții silvicî superiorî și inferiorî.

Ar fi bine asemenea ca avansarea agenților silvicî din serviciul celor-l'alte ad-țiuni publice, să se facă după aceleași norme ca și aî Statului, condițiunile de admisibilitate fiind identice.

Se poate pune obligațiune proprietarilor particularî ca pentru administrarea pădurilor lor, aplicarea amenajamentelor și o bună cultură, să angajeze silvicultorî romînî, absolvenți aî unei școale forestiere din țară saŭ streinătate, carî să fie puși sub controlul Statului în ce privește partea technică și să nu fie plătiți mai puțin ca ceî din serviciul acestuî din urmă proprietar.

Ei vor fi considerați ca agenți detașați, cu dreptul la avansare ca și ceî aî Statului.

Dacă un proprietar posedă o porțiune de pădure mai mică de cît aceea ce se va fixa pentru a fi grată de un singur silvicultor, se va asocia cu un altul saŭ cu mai mulți, orî, dacă îî vine mai bine la socoteală, poate face declarațiune că primesce a fi administrată de serviciul silvic al Statului, contribuind numai la plata silvicultorului respectiv, proporțional cu salariul ce primește acesta și cu întinderea pădurei sale.

Art. 32, 33, 34 și 35 bune.

Art. 36. — Să se adaoge că vitele și carele carî aŭ servit la comiterea delictului, nu se vor restitui delicvenților, de cît după prezentarea cu cerere formală la autoritatea care a operat sequestrarea, și numai după încheierea proceselor-verbale de constatare. Aceasta

pentru că adese-ori se întîmplă ca acești proprietari, rudenii cu primarii, sau în conivență cu ei, după ce 'și primesc vitele, provoacă întîrzierea actelor de constatare.

Este bine a se adăoga un aliniat, sau chiar un articol nou, care să pedepsească cu amendă, — el este prevăzut atît în Codul silvic francez cît și cel austriac, — pe acei cari se vor găsi cu instrumente, putînd servi la comiterea delictelor, pe alte drumuri de cît pe cele recunoscute, ce traversează pădurile supuse regimului silvic.

Art. 37. — Dacă pădurarul nu știe carte, va putea afirma constatarea sa și înainta ori-căruĭ agent silvic, de un grad superior ca al său, știutor de carte.

Art. 38. — Vitele și carele sequestrate le va putea restitui și primarului unde s'au dresat actele de constatare. Restul bun.

Art. 39. — Se va pune în concordanță cu noua lege a organizăreĭ judecătoriilor de ocoale.

Art. 40. — Bun.

Art. 41. — Perchiziținile în case să se poată face și de către agenții silvicĭ, însă numaĭ în asistența primarului sau ajutorului său.

Art. 42, Art. 43. — Idem ca la No. 39. La *art. 44*, a se înlocui Administrația prin Ministerul Domeniilor. Valorile în banĭ, ce vor forma obiectul transacțiunilor, să poată fi transformate pe viitor în zile de muncă.

Art. 45. — O parte din amendă să se dea ca recompensă agenților cari au dresat procesele-verbale de delicte silvice, după cum se face în serviciul vămilor.

Art. 46. — Bun.

Desiderate.

1. Să se prevadă în lege un serviciŭ special avînd însărcinarea de a controla dacă pădurile stabilimentelor publice și ale particularilor se exploatează conform amenajamentelor, dacă acestea se vor menține, pentru pădurile particulare, contrar propuneriĭ ce am făcut maĭ sus, ori studiilor făcute și aprobate de consiliul technic, sau cu cele-l'alte prescripțiuni ale legeĭ.

2. Să se regulamenteze transportul lemnelor pe apă și trecerea lor prin proprietăți străine.

3 Să se oblige proprietarii respectivi ca în timp de cel mult 10 anĭ să împădurească nisipurile sburătoare de pe malurile Dunăreĭ, carĭ amenință terenurile agricole împrejmuitoare; dacă nu, să se poată face aceasta de Stat, căruia rambursîndu-i-se banii cheltuiți,

cu procentele lor, din rezultatul vînzăreĭ pădurilor în chestiune ajunse la termenul exploatăreĭ, să restituie terenurile împădurite proprietarilor respectivĭ.

4. Să se autorizeze Ministerul Domeniilor de a înscrie în budgetul său, în fie-care an, sumele trebuitoare pentru a despăgubi pe sătenii împroprietăriţĭ în interiorul perimetruluĭ pădurilor, orĭ ceĭ cari aŭ viĭ cu embatic, saŭ cu otaşniţă în acest perimetru, precum şi a da în schimb, dacă proprietarii respectivĭ preferă aceasta, alte pămînturĭ cultivabile, orĭ proprii pentru cultura vieĭ pe proprietăţile Statuluĭ, în afară de coprinsul pădureĭ.

5. Să se lase la facultatea Ministeruluĭ de a-şĭ spori fondul său forestier, cînd va crede timpul oportun şi în măsura mijloacelor de care va dispune, prin cumpărarea de păduri particulare situate în regiunea muntoasă sau de podgorie, unde, fiind dată origina geologică şi compoziţiunea mineralogică a solului, printr'o rea exploatare a pădurilor ar fi expus la surpăturĭ, la alunecărĭ de straturĭ, orĭ a da naştere la multiplicarea torenţilor şi la compromiterea bunului regim al apelor. Acelaşĭ lucru să poată face Statul şi în regiunea de cîmpie unde pădurile s'aŭ nimicit cu desăvîrşire, şi unde relele efecte ale distrugereĭ echilibrului natural, prin faptul dispariţiuneĭ lor, se resfrînge în mod direct asupra agriculturei ţăreĭ.

6. Să se ia măsurĭ pentru o mai bună distribuţiune a materieĭ ca cea esistentă actualmente în C. S. unde, unele articole, sînt trecute sub titlurĭ cari nu le privesc.

7. Să se consulte legislaţiunea forestieră şi pe cît posibil cu jurisprudenţa admisă a diferitelor ţărĭ străine, spre a se observa cari anume dispoziţiunĭ s'ar potrivi cu deprinderile şi circumstanţele noastre economice, politice şi sociale şi cari prin urmare s'ar putea şi la noĭ adopta fără inconvenient.

Petre Antonescu.

STUDIU

ASUPRA

PUNEREĬ ÎN VALOARE A NISIPURILOR DIN ROMÎNIA

ŞI CITE-VA CUVINTE DESPRE PLANTAŢIUNI ÎN GENERE

Fără îndoială, chestiunea punereĭ în valoare a nisipurilor sburătoare cît şi a celor fixe, printr'o vegetaţie ierboasă, slabă şi pipernicită, prezintă pentru Stat în deosebĭ, care este proprietarul su-

prafeţeĭ celeĭ maĭ marĭ de nisipurĭ, un interes capital, atît sub raportul economieĭ naţionale, cît şi din punct de vedere bănesc şi chiar climateric.

Prezenţa nisipurilor, şi maĭ ales a celor sburătoare, produce o întreită daună pentru ţara unde se găsesc, în special pentru proprietariĭ lor şi celĭ vecinĭ cu acele nisipurĭ, şi anume:

1. Ele însăşĭ nu procură niciun venit; calculînd că Statul de exemplu, care maĭ posedă încă ca 10.000 hectare nisipurĭ sburătoare, pierde anual minimum 10 leĭ la hectar, încearcă o pagubă de cel puţin 100.000 leĭ, şi vom vedea maĭ la vale cum se justifică aceasta.

2. Nisipurile mişcătoare, năvălesc neîncetat, sub acţiunea vîntuluĭ, asupra pămînturilor fertile, cultivabile din vecinătatea lor, maĭ cu seamă asupra celor ce sînt situate pe direcţiunea luĭ de înaintare, care la noĭ este linia ce merge de la Vest spre Est, şi astfel acoperindu-le cu un strat de nisip, le sterilisează.

3. Localităţile din întreaga regiune unde se găsesc nisipurile sburătoare, au o climă cu totul neprielnică agriculturei: vara secete marĭ, începînd de timpuriŭ, iarna gerurĭ puternice, înghe̦ţurĭ primăvăratice tîrzĭĭ şi toamnatice timpurĭĭ, care vatămă aşa de mult agriculturei şi pădurilor.

Nisipurile din Rominia sînt de origină diluviană şi destul de fertile, pentru a satisface cele maĭ pretenţioase vegetale de pădure.

Prin împădurirea lor, în termenul cel maĭ scurt posibil, s'ar crea un venit considerabil Statuluĭ şi celor-l'alţĭ proprietarĭ, pe cînd astăzĭ, nu numaĭ că de pe asemenĭ soluri nu se încasează nimic, dar ele formează o adevărată primejdie pentru pămînturile fertile din jurul lor, pe care năvălindu-le, le stîrpesc, pe de altă parte, regiunĭ întregĭ sînt expuse la secete îndelungate, la vînturĭ sbuciumătoare, şi la lipsa de lemn, care este un element principal în orĭ-ce gospodărie, atît pentru foc, cît şi pentru construcţiĭ saŭ lucru.

Ţările carĭ n'aŭ pădurĭ, sînt sărace şi puţin locuite, iar regimul apelor este aproape nul, din care pricină, nici agricultura nici industriile nu pot progresa.

În Rominia, după studiul colegului nostru Zane, avem ca 28.000 hectare nisipurĭ sburătoare şi anume: ca 25.500 în Muntenia (jud. Romanaţĭ, Dolj şi Severin) iar ca 2.500 în delta Dunărei lîngă Salina şi pe malul Mărei Negre, la sf. Gheorghe.

O parte din aceste nisipurĭ, aŭ fost plantate cu salcîm, avînd o reuşită minunată, pe suprafaţă cam 8—10.000 hectare; unele plantaţiuni, cum sînt cele de pe domeniile prinţuluĭ Al. Stirbeĭ *(Păiu-*

lele şi Dancea), Maglavitu a Epitropiei Madona Dudu din Craiova, *Piscu-Tunară şi Ciupercenî*, ale Statului, şi pe domeniile Coroanei Sadova, aŭ devenit exploatabile deja la etate de 10—15 anî, reprezentînd o valoare de 4—600 leî pe hectar, şi cu care s'a cheltuit de la înfiinţare abia 40—50 leî, rezultînd un profit considerabil pentru proprietariî lor, ceea ce trebue să încurajeze pe toţi ceî ce posed asemenea soluri, pe care agricultura nu poate reuşi, să le împădurească neîntîrziat, saŭ să le planteze cu viĭ, după cum s'aŭ făcut în cîte-va localităţi (Dabulenî, Călăraşi, Ianca, etc. din jud. Romanaţi) unde locuitoriî în anî mediocri chiar, obţin pe hectar 150—250 leî venit net.

Orî-ce întîrziere de punere în valoare, a nisipurilor sburătoare este legată cu marî pagubî, de oare-ce ele se lăţesc îngrozitor, pustiind cîmpiile fertile din drumul lor; ast-fel se constată că, nisipurile sburătoare de la Deveselu (Severin), care pe la 1870 aveau ca 60 hectare, astăzî aŭ peste 2.500; tot ast-fel şi cu cele-l'alte.

Cum aŭ luat naştere nisipurile sburătoare.

Deosebim mai întîĭ *Nisipurile sburătoare maritime saŭ litorale* al 2-lea *Nisipurile fluviatile* şi al 3-lea, *Nisipurile continentale interioare*, cum sînt cele ce formează Stepele Rusieî. Despre aceste din urmă nu voiŭ vorbi, fiind puţin studiate.

Nisipurile maritime sînt cele mai întinse, ele se găsesc pe ţărmurile ţărilor, de pe lîngă Mărî şi Oceane, în partea despre care suflă vîntul de la larg şi unde malurile fiind joase, (plage), valurile pe timpul furtunilor, depun neîncetat depozite de nisip mărunt, care uscîndu-se repede, e spulberat de vînturî şi dus în interior, de multe orî la distanţe marî, formînd şiruri lungî de dealurî, ce port numire de *dune;* cînd suprafeţele acestor dune sînt colosale, conţinînd şi bălţi saŭ mlaştinî numeroase, provenite prin astuparea unor cursurî de apă, cît şi cîmpiî nisipoase, pe care creşte puţină iarbă sălbatecă, iau numire de *Lande;* aceste lande sînt pustiurî triste şi tăcute, unde călătorul se îngrozeşte şi rare-orî se poate zări vre o vietate. Asemene nisipurî se găsesc şi în Nordul Germanieî, Belgieî, Olandeî, Danemarceî, dar mai ales, în Sud-Vestul Franciei, unde formează vestitele *lande franceze*, din bazinul Gasconieî, împădurite astăzî în mare parte, cu pin maritim şi stejar, dîndu-se naştere unuî însemnat izvor de bogăţie, care aduce cîte-va milioane venit anual, şi unde altă-dată se găsea acolo un pustiŭ îngro

zilor, astă-zi ne putem umbri la adăpostul unor imense păduri de pin, admirînd avuțiile ce se extrag, mișcarea și animația ce ne înconjoară, cît și numeroasele fabrici ce funcționează, producînd în adîncul codrilor, un murmur încîntător.

Nisipurile fluviatile sînt mai puțin răspîndite, și se găsesc în lungul marilor fluvii, mai ales în bazinul Dunărei, care probabil în epoca preistorică, pe la începutul perioadei actuale, avea un debit incomparabil superior; retrăgîndu-se însă apele cu timpul, băncile de nisipuri formate în decursul veacurilor, prin depozite succesive, s'au găsit desgolite, și treptat, fiind lăsate în liniște sub acțiunea naturei, sau înerbat și împădurit, după cum o dovedesc prea bine, rămășițele unor arbori ce se găsesc îngropate în acele soluri.

Nisipurile fluviatile sînt cu mult mai bogate în principii alimentare ca cele maritime, și de aceea punerea lor în valoare prin împădurire sau plantațiuni de vii, este foarte rentabilă, după cum vom vedea mai jos.

In adevăr, după cum rezultă din lucrările mari de împădurire, făcute pe suprafețe de mii de hectare, atît la Stat (Ciupercenii și Piscul Tunari) cît și la particulari, pe domeniile Patulele, Dancea, Maglavitu, Dăbulenii și altele, sădirea unui hectar nisip sburător cu salcîm, (care este specia ce reușește aci mai bine), costă între 25—40 lei— în care cifră, intră cheltuelele de producțiune a puieților în pepinieră, cheltuelî de întreținere și de pază.

Un hectar salcîm la etatea de 15 ani, poate reprezenta o valoare de 400 lei — din care scăzînd 25% beneficiul antreprenorului, rămîne net 350 lei, și dacă scădem cheltuiala de producțiune a pădurei în medie 30 lei hectarul, rămîne netto 320 lei, ceea ce formează un venit colosal, pentr'un pămînt, care nu producea nici un ban, din contră aducea pagube mari, pustiind și stîrpind cîmpiile vecine cultivate.

Punerea în valoare deci a nisipurilor, fie ele sburătoare sau fixe, printr'o vegetație ierboasă slabă, se impune, și pe lîngă foloasele mari băneștî ce putem trage, avem încă două principale și anume: ***Oprirea năvălirei nisipului pe pămînturile vecine fertile pe care le stîrpește, și influența asupra climei acelei regiuni***, care se resfrînge bine-făcător asupra agriculturei și igienei localității unde sînt situate.

Ideea mea este, ca Statul care posedă cea mai mare suprafață cu nisipuri, să-și atîntească privirile de-o-dată mai mult

acolo, unde solul nu aduce nici un venit, şi depunindu-se toată energia, să se creeze în cel mai scurt timp păduri şi plantaţiuni de vii, cedînd terenul locuitorilor, în schimbul unei plăţi convenabile, sau să sădească însăşi podgorii, de oare-ce pe nisipuri ele nu sînt atacate de filoxeră; în aşa mod, s'ar putea în scurt timp, realiza un venit considerabil.

Nu trebue însă, a se părăsi şi cele-l'alte lucrări de plantaţiuni necesare pentru întregirea domeniului silvic, de care văd cu plăcere, că se ocupă atît de mult energicul şef al pădurilor D-l N. Popovici, de cînd e în capul acelei direcţiuni; dar să'mi fie permis a mărturisi că, cu modul cum s'a procedat în trecut, greŭ va isbuti să dobîndească un folos real, de oare-ce plantaţiunile fiind lucrări speciale, bazate pe experienţe îndelungate, reclamă un personal special, care să se ocupe continuŭ de ele şi să aibă răspunderea lor, în caz de nereuşită.

Experienţa trecutului, de care ar fi mult de vorbit, faţă cu rezultatele neînsemnate, şi une-ori chiar nule, ce s'a obţinut, dovedesc în de-ajuns, că s'a procedat nu tocmai bine; să ne învăţăm din acele încercări ce trebuie să facem, pentru a nu cheltui zadarnic şi bani şi timp.

Să'mi fie îngăduit a'mi rezuma în cîte-va cuvinte vederile mele:

1. Să nu se facă plantaţiuni prea mari de-odată, mai ales pe soluri sălbatece, cum sînt cele din Dobrogea şi din Bărăgan, preferind a avea puţin şi bun, decît mult şi rĕŭ.

2. Înainte, şi după plantaţiune, să menţinem solul în stare de cultură cu plante prăsitóre, cîţi-va ani, pentru a nu se înţeleni, aceasta este cea mai importantă condiţiune şi secretul mare al plantaţiunilor.

3. Să avem fonduri la dispoziţie pentru toată lucrarea, de la început şi pînă la sfîrşit, care să se emită cu mai puţine forme şi la timpul oportun.

4. Nici o plantaţie să nu se facă fără un plan general al tutulor lucrărilor, întocmit de o comisie de specialişti.

5. Pentru culturile mai mari (împăduriri) să nu se întrebuinţeze decît la plantat braţe de om, încolo, mobilizarea solului, să se facă cu plugul, sub orî-ce formă de plată (în regie, sau plătind ţăranilor).

6. Orî-unde se va hotări facerea unei plantaţiuni mai importante, să se creeze pepiniere fără mari cheltueli, şi nici într'un caz să nu aducem puieţi de la distanţe mari şi din regiuni cu altă climă, cum s'a procedat în multe cazuri.

7. Să alegem mai bine esenţele ce convin localităţilor, conducîndu-ne după rezultatele obţinute şi după experienţele făcute; sînt de idee, după observaţiunile mele personale, *că salcîmul* nu este esenţa cea mai convenabilă pentru Bărăgan şi Dobrogea — fiind o specie care cere un pămînt uşor, prin urmare a'l planta pe suprafeţe mari, în pămînturi grele, sălbatice, aproape virgine, încleştate de pir, unde anevoe se poate lucra solul şi unde vînturile fac stricăciuni enorme, el fiind foarte fragil, este o greşeală, dovedită prin numeroasele încercări nereuşite şi va trebui eslus definitiv numai atunci, cînd experienţa bazată pe o practică serioasă, va impune aceasta.

8. Plantaţiunile de foioase să se facă de preferinţă toamna sau primăvara foarte timpuriu, în Februarie chiar, cînd timpul o permite, aceasta pentru motivul că secetele încep de vreme la noi primăvara şi expun plantaţiile a se usca, — iar toamna lucrul costă mult mai eftin şi e mai lesnicios.

9. Plantaţiunile să se facă mai dese, 1—$2^{m.}$ între puieţi cel mult şi 2—$3^{m.}$ între rînduri, pentru a se putea lucra pămîntul fie cultivîndu-l, fie arîndu-l numai; cînd puieţii sînt deşi, au de unde pieri, nu cum s'a întîmplat la multe plantaţiuni, unde plantîndu-se la 4^{m} depărtare între rînduri şi puieţi, astă-zi a rămas de tot rari, sau nici-de-cum.

10. La puieţii destinaţi pentru plantaţiunea nisipurilor, să nu se recepeze mult pivotul, fiind necesar să poată suge apa din adîncime pe vreme de secetă.

11. Pe nisipuri, să se înainteze cu plantaţiunea, începînd din partea de unde suflă vîntul dominant, şi continuînd după direcţia lui, iar gropile să se facă în momentul plantării, pentru a avea umezeală de ajuns, rădăcinile puieţilor.

12. Terenele expuse la inundaţiuni să se planteze numai cu specii ce rezistă la apă şi merg bine, cum e plopul (mai ales), aninul şi salcia — pe locuri mai ridicate, ulmul şi frasinul, unde nu stagnează mult apele.

Într'un număr următor, voiu mai vorbi de chestiunea plantaţiunilor, despre care îmi rezerv dreptul a o discuta pe larg în conferinţa viitoare.

Er. C. Gheorghiu

Inspector silvic şi Domeniul al Epitropiei Aşezămintelor Brâncoveneşti.

CONSERVAREA LEMNELOR [1])

(URMARE [2])

Conservabilitatea lemnului mai depinde şi de locul unde se întrebuinţează. Boucherie găseşte că în locurile calcaroase, în tunele s. ex. lemnele împregnate cu sulfat de cupru sunt puţin durabile. Aşa într'un tunel calcaros, s'a găsit că după 12 ani un lemn împregnat cu sulfat de cupru nu mai conţinea nici urmă de cupru, şi că toată sarea de cupru era înlocuită prin carbonat din calciu şi oxid hidrat de fer, iar restul lemnului se distrusese ; reacţiuni datorite probabil carbonatului de calciu şi acidului carbonic din apă.

Presenţa feruluĭ, a sărurilor ca: clorura de calciŭ, carbonaţi de potasiu, sodiu şi a acidului carbonic, vatămă şi scoate sarea de cupru din lemn, cea-ce face ca lemnele injectate cu sulfat de cupru să nu poată fi întrebuinţate în construcţiile maritime.

Asupra modului de injecţiune, Boucherie a fost între cei d'întîiu care aŭ întrebuinţat un mod raţional în acest scop.

Inainte însă, de a descrie acest procedeu, daţi-mi voie, vă rog, să arăt pe scurt diferitele fase ale acestui procedeu, a cărui descoperire a produs mare entusiasm în Franţa, aşa că la 1856, printr'o lege specială s'a prorogat brevetul Boucherie, cu titlu de recompensă naţională.

La început Boucherie s'a servit de *mişcarea naturală* a seveĭ (de forţa sa ascensională) pentru a face ca lichidul întrebuinţat, care era pirolignit de fer (acetat feric) să pătrundă în lemn.

Pentru a practica acest sistem de injecţiune, se scufundă arborele tăiat, căruia i s'a mai lăsat încă câte-va crăci, într'un rezervoriu plin cu soluţia antiseptică ce voim să introducem. Circulaţia seveĭ continuînd timp de 15 zile după tăiere, atrăgea substanţa preservatóre în toate părţile lemnuluĭ. S'a recunoscut apoĭ că arborele putea fi chiar *cioplit*

1) Conferinţă ţinută la Societatea «Progresul Silvic» în ziua de 23 Martie 1902.

2) Vezi «Revista Pădurilor» pe luna Iunie c.

înainte de aplicaţia procedeului, ceea-ce micşora cantitatea de licid absorbit.

O altă modificare bazată pe acelaşi principiu, constă în a face cu sfredelul găurî la baza arboreluî de injectat, cînd se găseşte plantat încă în pămînt ; licidul preservator se introduce în aceste găurî şi ascensiunea sa se face în acest caz repede şi în mod complect.

Pentru această operaţie se poate suprima toate ramurile şi foile laterale ale arboreluî, lăsîndu-î numaî la vîrf o tufă de foî care determină ascensiunea.

După cît-va timp, în 1841, Boucherie propuse un alt mod de injecţiune bazat pe deplasarea şi expulzarea sevei cu ajutorul presiuneî hidraulice şi al filtrăreî licidului de injectat.

Pentru acest scop, licidul de impregnat (pentru sulfat de cupru se întrebuinţează concentraţia 1%) se pune în două bazinurî aşezate la 8—10 metri înălţime, din care prin 2 tuburî laterale şi din acestea cu alte tubuleţe se introduce în lemnele asupra căror se experimentează. Lemnele sunt aşezate puţin înclinat, şi prevăzute la capăt cu un dispozitiv special, avînd un cerc de cauciuc saŭ de frînghie peste care se aşează şi se prinde cu scoabe o scîndură rezistentă în care se introduce tubul cu licid. Aceasta pentru lemnele scurte, iar cele lungî aŭ un asemenea dispozitiv special la mijlocul pieseî.

Astfel greutatea licidului care cade din rezervoriŭ împinge înaintea sa apa de vegetaţie şi principiile azotate ce conţine (seva), care se scurge prin urmare prin cea-l-altă extremitate şi este înlocuită cu licidul preservator. Operaţia se socoteşte terminată cînd din trunchiŭ, în locul sevei, nu iese de cît soluţia salină injectată.

Deplasarea sevei prin acest procedeŭ se face foarte repede. Aşa s'a constatat într'o pădure la Compiègne (Franţa) că, dintr'un fag care cuba 2,94 m. c. s'a deplasat în 24 ore 3060 litri sevă curată, care a fost înlocuită cu 3210 litri piroligait de fer.

Această experienţă ne permite a stabili raportul dintre partea solidă a lemnuluî şi fluidele care circulă în canalele sevoase.

Pătrunderea licidului în lemn, variază după esenţa

lemnului. Astfel: *plopul* și *fagul* se injectează perfect; lemnele de *pin* sînt pătrunse mai greu și numai *albul* se injectează complect și capătă duritatea lemnului perfect; *stejarul* este cu totul *rebel*, numai albul se injectează; dar cum prin aceasta rezistența sa nu este mărită, nu se poate admite cu folos în construcții. Așa că acest procedeu nu este aplicabil lemnelor de stejar și pin întrebuințate în construcții maritime, dar se poate aplica cu succes *fagului*, care atunci ar putea înlocui stejarul în multe aplicații, lăsându-l pe acesta pentru alte destinații mai importante.

Domnilor,

Acest procedeu de conservare este supus fie în amănuntele operației, fie din cauza dispoziției mai mult sau mai puțin favorabilă a stărei moleculare a lemnului, la variațiuni care pot face preparațiile incomplecte și asfel pot da loc la nemulțumiri.

Așa, prezintă avantajul de a se putea aplica ușor în orî-ce atelier, fără aparate complicate, însă are desavantajul că lemnul trebue să fie necioplit, deci aschiile absoarbe o cantitate de cupru care se perde.

Afară de aceasta, sarea de cupru este mai scumpă ca clorura de zinc și care produce acelaș efect.

Acest pocedeu de injecții mai prezintă un mare inconvenient care constă în *micșorarea resistenței și elasticității* ce produce în lemn. In adevăr, prin alungarea sevei, porii lemnului sînt supuși la o dilatație forțată, care distruge coesiunea naturală a fibrelor și micșorează astfel rezistența și elasticitatea lor. Acest efect este cu atît mai simțitor, cu cît lemnele preparate sînt mai ușoare. Mai mult, după contractarea care urmează acestei umflări, rămîn goluri pe unde se pot introduce cu ușurință agenții atmosferei care pot altera compoziția lemnului, fapt care explică de ce lemnele incomplect preparate prin acest procedeu se deteriorează repede.

O modificare mai importantă a acestui procedeu și dintre cele mai întrebuințate, este procedeul *Légé* și *Fleury-Pironnet*.

Acest procedeu este mai expeditiv și mai complet ca procedeul Boucherie, dar necesită și aparate mai scumpe.

Aicĭ lemnele se pun într'un recipient metalic şi se supune la acţiunea vapoarelĭ de apă, care *dilată* şi înmoaie porii lemnului; apoĭ se face vidul în recipient pentru a scoate cea maĭ mare parte de aer şi gazele conţinute în porĭ, după care se aduce soluţia de sulfat de cupru caldă şi sub presiune de 12 kgr. Operaţia terminată, lemnele se scot şi se usucă în aer liber. Durata operaţieĭ diferă după dimensiunile lemnelor şi după esenţe; aşa, pentru lemnele de dimensiunĭ mijlociĭ şi din esenţe ca: ulm, fag, mesteacăn, etc. este de 60 - 80 ore, admiţîndu-se în general că durata preparaţieĭ variază în raport invers cu patratul lungimilor şi în raport direct cu diametru.

După Vesigné, întrebuinţînd acest procedeŭ, albul tutulor lemnelor se injectează în mod complet. Iar dintre diferitele esenţe: *Stejarul* e aproape rebel, afară de alb;

Ulmul se impregnează maĭ bine ca stejarul, dar într'un mod incomplet;

Fagul se impregnează bine în toate părţile sale;

Pinul rezistă în mod absolut, afară de alb;

Plopul este lemnul care absoarbe cel maĭ mult licid.

Comparat cu procedeul Brocherie, acest proceu prezintă asupra celuĭ d'întîiŭ maĭ multe avantaje, aşa:

Timpul între tăierea lemnuluĭ şi injectarea sa nu exercită o influenţă simţitoare asupra pătrunderel licidului antiseptic; şi

Lemnele cioplite se prepară tot aşa de bine ca şi cele cu coaje.

Impregnarea cu sublimat corosiv sau Kyanisarea lemnului

Bazat pe proprietatea antiseptică foarte puternică a sublimatuluĭ corosiv, *Kyan* a propus în anul 1832 această substanţă pentru impregnarea lemnelor şi a fost mult timp întrebuinţată în Anglia, şi se întrebuinţează încă şi azĭ în Institutul de impregnare din Baden.

In acest procedeŭ, lemnele destinate pentru impregnare, trebuesc preparate definitiv, pentru ca după impregnare să nu maĭ fie atinse cu instrumente de fer, de oare-ce metalele reduc sublimatul.

Procedeul acesta nu reuşeşte de cît cu soluţiĭ de o anumită concentraţie (după Mayer 6—7 kgr. sublimat la 1000 litrurĭ), care conţinut trebue menţinut în tot decursul impregnăreĭ; iar aparatele întrebuinţate sînt foarte simple şi toate construite din lemn. Asupra cantităţeĭ de sublimat resorbită în lemn, nu se poate fixa precis ca pentru cele-l'alte sărurĭ; în Institutul de impregnare din Baden se calculează la $1^{m.c.}$ lemn 1 kgr. sublimat.

Ca antiseptic, această substanţă prezintă avantajiĭ foarte marĭ în conservare, dar costă scump, este periculoasă de manipulat (după Mayer se poate manipula cu uşurinţă dacă se ia precauţiunile necesare, remănînd ca inconvenient maĭ grav că atacă şi clatină dinţiĭ lucrătorilor); şi fiind solubilă, dispare repede din lemnele scufundate în apă.

Impregnarea cu clorură de zinc saŭ Burnetizarea lemnelor.

(Procedeul Burnett).

Clorura de zinc a fost întrebuinţată mult în Anglia, încă de la anul 1853, la Woolwich; este maĭ eftină şi maĭ puţin periculoasă de întrebuinţat ca sublimatul corosiv, însă prezintă din nenorocire un inconvenient serios, fiind foarte higroscopică.

In privinţa pătrundereĭ acesteĭ substanţe în lemne de diferite esenţe (după studiĭ făcute în Germania şi publicate de A. Schneidt), examinîndu-se traverse îmbibate cu această substanţă, după puţin timp de la îmbibarea lor, s'a observat că numaĭ traversele de *fag* eraŭ îmbibate în toate părţile, pe cînd la traversele de *stejar*, îmbibarea nu pătrundea maĭ adînc ca $2^{c.m.}$ şi la traversele de *pin* care aŭ două treimi de inimă de lemn, numaĭ albumul e bine îmbibat, pe cînd în inima lemnuluĭ se găseşte foarte puţină clorură de zinc saŭ de loc.

Lemnele (în special traverse, asupra cărora s'a experimentat) perd cu uşurinţă apa ce aŭ absorbit în timpul impregnăreĭ. Aşa după experienţele făcute, traverse în greutate de $89_{,00}$ kgr. înainte şi $133_{,50}$ după îmbibare, cu $44_{,70}$ kgr. clorură de zinc absorbită, aŭ perdut după 3 luni, expuse în loc uscat şi la aer liber, $33_{,7}$ kgr. din greutatea lor.

Mai mult, prin evaporarea unei aşa mari cantităţi de apă, se formează în interiorul lemnului traverselor aşternute pe calea ferată găuri numeroase care absorb din nou umezeala pe timpuri umede.

De altă parte clorura de zinc fiind o substanţă foarte solubilă în apă şi cum nu formează cu substanţa lemnului o combinaţie insolubilă, apa prin evaporare ia cu sine şi o parte din clorura de zinc, care se perde încetul cu încetul şi în acelaşi timp cu dînsa şi puterea de înlăturare a putrezirei lemnului. De alt-fel tot prin experienţă s'a constatat că clorura de zinc absorbită de inima lemnului, este mai puţin spălată de cît acea care se află în alburn.

Dintre diferitele esenţe, traversele de *pin* par a rezista mai mult la spălarea clorurei de zinc; aceasta poate din cauză că reşina ce conţin aceste lemne opune o rezistenţă mai mare intrărei şi eşirei apei, pe cînd traversele de fag injectate cu clorur de zinc incep a putrezi chiar după 7 sau 8 ani.

După Grittner din Buda-Pesta, distrugerea lemnelor îmbibate cu clorură de zinc s'ar datori formărei acidului clorhidric în prezenţa feruluĭ; după părerea sa lemnul îmbibat cu clorură de zinc nu trebue să vie în contact cu ferul, propunînd pentru aceasta să se ungă suprafaţa lor cu păcură şi să se întrebuinţeze numai crampoane zincate.

Să trecem acum, Domnilor, la una dintre metodele cele mai întrebuinţate astă-zi şi care a dat rezultatele cele mai eficace:

Impregnarea cu gudroane sau creozotarea lemnului.

De foarte mult timp, gudroanele de lemn au fost întrebuinţate pentru conservarea lemnelor, văpsindu-se cu ele s. ex grilaje, lemne întrebuinţate în construcţia vaselor maritime etc.; aşa că încă de la 1756 se făcuse încercări în Anglia şi America, în scopul de a injecta sau impregna lemnele cu gudroane vegetale sau uleiuri extrase din aceste gudroane.

Cu introducerea iluminatului cu gaz aerian, preparat prin distilaţiunea cărbunilor de pămînt, se obţine ca pro-

duct secundar de destilaţiune un *gudron*, care întruneşte toate proprietăţile gudronului de lemn. Iar, în urma numeroaselor studii, descoperindu-se în acest gudron de hulie existenţa fenolului sau acidului carbolic, substanţă de o mare putere desinfectantă analoagă creozotului din lemn şi care mult timp a fost chiar luată drept creozot, s'a dat numirea de lemn creozotat lemnului tratat prin produsele extrase din gudronul de huilă.

In industria conservărei lemnelor, se înţelege de obiceiu sub numele de *creozot*, *uleiurile grele* ce se obţin prin destilaţiunea gudroanelor, şi care constituesc un product complex ce coprinde numeroase substanţe cu proprietăţi fizice şi chimice foarte diferite, şi care se pot separa prin destilaţiune în ordinea volatilităţei lor şi prin urmare a densităţei lor [1]).

In primele aplicaţiuni de injecţiune, s'a întrebuinţat creozotul brut, aşa cum se obţinea prin simpla destilaţiune a gudroanelor. Mai tîrziu însă, pe bază că corpurile cele mai antiseptice se găsesc în porţiunile cele mai fluide şi uşoare, se consumă în comerţ creozot fluid şi uşor, format din produse ce destilă între 183 şi 254 grade, fiind şi mai uşor de injectat, şi lăsînd lemnul după operaţie mai curat, mai alb şi mai puţin îmbîcsit, mai ales în timpul iernei, aşa că în acele timpuri toată eficacitatea conservărei prin împregnarea lemnelor cu gudron se atribuia fenolului sau acidului fenic.

Experienţe ulterioare făcute asupra unei bucăţi de lemn injectate: 1) cu creozot brut, 2) cu creozot căruia s'a adăogat fenol, 3) cu creozot căruia s'a adăogat o proporţie oare care de uleiuri grele ce destilă peste 330° şi 4) cu trei porţiuni obţinute prin destilaţia fie-cărui creozot; apoi lemnele astfel impregnate au fost introduse şi lăsate într'un putrezitor special, s'a constatat că toate rezultatele fără excepţie au

1) Dintre aceste numeroase substanţe ce se găsesc în creozot, fenolul şi crezolul sînt corpurile cele mai volatile şi în acelaşi timp cele mai solubile în apă la temperatura ordinară; după acesta vine naftalenul insolubil în apă rece, căruia i se recunoaşte proprietăţi antiseptice mai puţin pronunţate ca ale fenolului, dar mai durabile, fiind mai puţin solubilă. După naftalen distila alcaloizii din grupele quinoleinei, apoi antracenul, acridina care este un antiseptic şi un germicid energic şi la urmă fenantren, carbozol, etc. Toate aceste corpuri volatilizîndu-se la temperaturi ridicate pot avea mare valoare în conservarea lemnelor.

fost în favoarea uleiurilor grele şi defavorabile fenolului sau acidului fenic.

Această anomalie aparentă se explică prin faptul că fenolul, agentul antiseptic cel mai eficace, fiind un corp volatil şi solubil în apă, devine, pentru a zice ast-fel, absolut ineficace cînd se găseşte în prezenţa apei sau a căldurei care îl volatiliză şi prin urmare nu poate fi întrebuinţat ca agent folositor în conservarea lemnelor expuse acestor cauze de alteraţiune, umezeală şi variaţiune de temperatură: cazul traverselor de drum de fier.

In traverse preparate cu creozot şi examinate după mult timp, nu s'a găsit fenol, dar, din contră naftalena există în mare cantitate.

Aceste fapte au dus la concluzia că, din punctul de vedere al conservărei lemnelor, acţiunea preservatoare trebue atribuită mult mai mult bazelor şi alcaloidilor de cât acidului fenic.

Prin urmare, eficacitatea în conservarea lemnelor impregnate cu creozot se datoreşte nu unui singur corp, ci tocmai proprietăţilor complexului de produse uşoare şi grele ce se găsesc în creozot, care pe lîngă principiile fenolice antiseptice solubile, conţinînd şi corpuri mai fixe şi dense acestea fiind injectate în masa lemnului, astupă toţi porii săi şi împedică ast-fel accesul lichidelor disolvante şi al gazelor destructoare.

Melsens, care de la 1845 s'a ocupat foarte mult de problema conservărei lemnelor, întrebuinţând substanţe organice ca: gudroane, ceruri, uleiuri fine, etc. a făcut foarte interesante observaţii *asupra drumului* ce urmează gudronul cînd pătrunde în lemn prin injecţiune. Ast-fel făcînd experienţe asupra blocuri mici de $0^{m}25$ lungime şi 5^{cm} grosime şi din diferite esenţe ca: plop, fag, brad, ulm etc., şi după preparaţie despicîndu-le, a constatat în cele pătrunse complet că gudronul care pătrunde masa lemnoasă urmează perfect contururile şi sinuosităţile fibrelor longitudinale pe care le umple aproape complet, pe cînd în altele care au fost pătrunse incomplect, gudronul se găseşte acumulat la toate secţiunile, astupînd ast-fel toate golurile prin care poate pătrunde aerul. Aşa că, atunci cînd injecţiunea nu este de cît parţială, ea se face tot-d'a-una în acelaşi sens, adică urmează

acelaşi drum ca şi deteriorarea, şi cînd deteriorarea va începe, va trebui prin urmare să treacă mai întîiu pe d'asupra porţiunilor injectate şi conservate, înainte de a ajunge la lemnul deteriorat.

In privinţa aparatelor şi modului de injecţiune, prima întrebuinţare practică a gudronului a fost realizată prin aparatul Bethel, pentru care scop lemnele erau mai întîiu uscate prin foc de cărbuni şi apoi introduse imediat într'un cazan plin cu gudron, unde rămînea atîta timp pînă ce 1$^{mc.}$ a absorbit 160 kgr. gudron.

Pentru a obţine o impregnare mai complectă, s'a modificat acest procedeu, aplicîndu-se acelaşi mijloc ca în aparatul Legé şi ca la burnetisare, adică scoţînd mai întîiu aerul din porii lemnului, — cu deosebire însă, că aci încălzirea lemnelor se face în mod uscat cu ajutorul unor serpentine aşezate pe pereţii recipientului, şi aceasta din cauză că creozotul conţinînd materii uleioase insolubile în apă, dacă s'ar pune în contact cu vaporii de apă, aceste substanţe n'ar mai pătrunde aşa de bine în lemn — ; după aceea se face vid cu o pompă, apoi se injectează creozotul subţiat prin căldură şi sub o presiune de 10 atmosfere.

Asupra modului de procedare, cum şi din punct de vedere technic, s'a propus o mulţime de modificări. Intre altele, citez sistemul Blyte-thermo-carbolizaţiune, prin care se injectează creozotul reîncălzit diseminat prin vapori de apă supra-încălziţi. Prin acest mijloc, Blyte a ajuns să impregneze în mod complect, chiar cu uleiuri grele şi dense inimele lemnelor tari ca stejar, pin de Landes, fag roşu etc.

Intrebuinţîndu-se acest procedeu de impregnare cu creozot şi experimentîndu-se indiferent cu blocuri de lemn în coaje, cojite, verzi, uscate şi chiar pe cale de deteriorare, s'a constatat că impregnarea nu reuşeşte în acelaş mod pentru toate esenţele. Astfel :

Alunul, mesteacănul, ulmul, fagul, salcia se impregnează cu uşurinţă şi în mod perfect ;

Bradul rezistă la o impregnare complectă, stratele centrale remînînd încă albe ;

Stejarul rezistă foarte mult impregnărei; albul se impregnează complect, iar în inimă d'abia pătrunde cîţi-va milimetri.

Cu toate acestea blocurile de ştejar parţial injectate, capătă proprietăţi importante şi 'şi prelungesc foarte mult durata.

In privinţa cantităţei de gudron ce pot absorbi lemnele, s'a constatat că variază după esenţe şi după perfecţiunea rezultatului; lemnele impregnate complect şi perfect au absorbit 30—50% din greutatea lor (gudronul socotit uscat în vid la 140 %).

In practică, în general, nu e nevoie să se atingă aceste proporţii, de oare-ce experienţele făcute asupra lemnelor de diferite esenţe (ştejar, brad, fag, ulm, plop) au arătat că injecţiile puţin profunde, *dar făcute la cald*, au dat rezultate bune.

Un fapt foarte important de observat este că, dacă în acest procedeu de impregnare se întrebuinţează cantitatea de uleiu ce poate intra exact în combinaţie în lemn, atunci nu se schimbă nici culoarea, nici aspectul lemnului; numai lemnul devine mai dens, porii sînt mai strînşi; este mai gras la tăiat şi se lustrueşte mai uşor. Aşa că prelungind operaţiile de impregnare, se poate da lemnului culori închise şi uniforme, putînd a-l înfrumuseţa pentru unele aplicaţiuni.

Intrebuinţarea acestui procedeu de impregnare prezintă importante avantage.

Ast-fel între altele:

Calităţile lemnului, forţa fibrelor, rezistenţa la tracţiune sînt *mărite*. Este foarte probabil că, după operaţia injecţiei se stabileşte în lemn o contracţiune moleculară; dar după cîte-va săptămîni lemnele ast-fel preparate nu mai sufer influenţa temperaturei, se întăresc la aer şi devin inatacabile de umezeală. Fibrele devin mai rezistente la torsiune şi se observă chiar o creştere simţitoare în rezistenţă.

Prin experienţă s'a constatat că lemnul care a absorbit o cantitate suficientă de creozot (300 kgr. la m. cub) este *inatacabil*, pe cînd lemnele injectate s. ex. cu sulfat de cupru şi puse în aceleaşi condiţiuni, au fost devorate în puţin timp.

Afară de acestea, operaţia impregnăreĭ se face maĭ repede de cît în orĭ-care alt procedeŭ, putîndu-se face imediat asupra lemnelor de curînd tăiate.

Lemnele de *fag* şi *stejar* pot, după ce aŭ fost convenabil colorate prin impregnare şi după ce mirosul preparaţieĭ a dispărut, să servească chiar pentru fabricarea mobilelor.

Şi pe lîngă acestea, lemnele astfel impregnate scoase din uz cum sînt traversele de drum de fer, pot fi întrebuinţate ca lemne de foc, ceea ce nu se poate face cu cele impregnate cu substanţe minerale.

Afară de metodele citate, s'a propus o mulţime de alte metode de impregnare. Aşa, Vohl propune, pentru conservarea lemnelor întrebuinţate în mine, a se *văpsi* cu o soluţie apoasă de *creozot natron* de greutate specifică 1,05 care se obţine ca product secundar în fabricaţia parafineĭ.

Krug s'a servit de aceiaşi substanţă însă ferbînd lemnele în această soluţie.

Lemnele astfel preparate şi puse în mine s'aŭ găsit după 5 ani intacte, pe cînd alte lemne neimpregnate eraŭ distruse deja după 9 luni, cel mult 1 an.

O altă metodă se bazează pe înfundarea porilor lemnuluĭ prin depositе de săruri, adică a se face o *metalizare* saŭ *silicatare* a lemnuluĭ. Aceasta constă în a impregna lemnul cu diferite soluţiĭ care să urmeze una după alta aşa în cît să dea naştere la săruri insolubile în celule, cum e s. ex. apa de var, apoĭ sulfat de fer, saŭ soluţie de săpun şi clorură de calciŭ etc. Această metodă însă nu se poate aplica în practică, de oare-ce tocmaĭ formarea acestor precipitate nu permite ca lichidele necesare pentru formarea lor să pătrundă în interiorul lemnuluĭ.

In acest sens s'a propus o mulţime de substanţe şi o mulţime de procedee pe care locul şi împrejurările nu-mĭ permit a le expune.

Pe lîngă toate acestea, ţin a cita încă un metod, propus de Karitscheff, de a se injecta traversele de drum de fer şi lemnele de construcţie cu antiseptice obţinute cu rezidurile alcaline din uzinele de petrol.

După autorul propunereĭ acesteĭ metode şi în urma studiuluĭ şi experienţelor a o mulţime de chimişti din Rusia

(Bakou), toţĭ acizĭ organicĭ conţinuţĭ în ţiţeiŭ (formaţĭ prin oxidarea hidrocarburilor) şi în rezidurile sale sînt reuniţi în depozitul alcalin obţinut în timpul rectificăreĭ petroluluĭ prin soda caustică, după tratarea cu acid sulfuric, considerînd acest depozit ca un amestec de sărurĭ de sodiŭ ale *acizilor de ţiţeiŭ* saŭ *acizĭ naftenicĭ*, ca corespunzînd hidrocarburilor din seria naftalenuluĭ.

(Va urma) **Ilie Păunescu Cîrcea.**

RESUMATUL

Şedinţelor adunăreĭ generale a societăţeĭ „Progresul silvic" în zilele de 7, 8 şi 9 Maiŭ 1902

Şedinţa de la 9 Maiŭ.

— Urmare [1])

D-l *Ion Kalinderu*, luînd cuvîntul, rezumează discuţiunile din şedinţa precedentă asupra chestiuneĭ a III, iar în ceea ce priveşte chestiunea II pusă la ordinea zileĭ, spune că D-l M. Tănăsescu, delegatul comisieĭ de 4, alcasă anul trecut, a redactat un proect de statute, pe care îl va citi azĭ, Discuţia nu va începe azĭ, ci statutele se vor publica în Revistă, aşa că fie-care le va observa şi analiza, iar la anul viitor, se vor discuta şi, în urma hotărîreĭ, ce va lua adunarea generală va lua fiinţă *Societatea de ajutor*. Terminînd, D-sa mai spune că Comitetul a hotărît ca cotizaţia să se reducă de la 12 leĭ la 6 leĭ anual, de oare-ce societatea are mijloace suficiente pentru a suporta cheltuelile şi chiar a mai capitaliza o parte din venit.

Adunarea aprobă propunerea D-luĭ Preşedinte, aşa că cu începere din a. c., cotizaţia membrilor va fi de *6 leĭ*.

D-l *M. Tănăsescu*, avînd cuvîntul, citeşte:

Expunere de motive.

Nu mă îndoesc că fie-care din D-voastră în aceste vremurĭ grele, veţĭ aprecia cu atît mai mult importanţa creeriĭ uneĭ Case de ajutor şi împrumut între silvicultorĭ.

1) Vezĭ Revista pe luna Iunie a. c.

Eŭ, Domnilor, ca propunător al creerei acestei Case, încurajat foarte mult de prea iubitul nostru Președinte, care în multa-i solicitudine nu dorește decît propășirea acestei societăți, și care are și meritul acesta de a menține armonia între membrii societății, ceea ce cu toții trebuie să dorim, nu am destule cuvinte pentru a susține mai cu ardoare această idee, atît de importantă o văd și atît de necesară o găsesc.

Silvicultorii francezi încă de la începutul secolului trecut (1806) s'au gîndit la crearea unei asemenea Case, și aŭ obținut chiar un vot favorabil din partea Consiliului de Stat; în 1867 s'a fondat Casa lor de ajutor și împrumut, iar la 1872 această societate, care astă-zi este foarte prosperă, a fost recunoscută ca un stabiliment de utilitate publică.

Trebue dar, să imităm și noi pe cei-l alți frați în silvicultură din alte țări, să strîngem rîndurile în mod sincer, să ne organizăm, căci destul 40 trecuți de ani, s'a străcurat de la formarea Corpului silvic. Am speranța că nu mă voiŭ înșela în aspirațiunile mele.

Statutele ce am alcătuit. D-lor, și pe cari le aduc înaintea Domnielor-Voastre, nu sînt o operă a mea, vo declar d'înainte, ceea ce revendic pentru mine este idcia, aceste statute sînt o compilare din alte statute similare și adoptate pentru starea serviciului nostru; dar cred că Domnia-Voastră nu voiți numai statutele. Domnia-Voastră voiți să aveți o societate de ajutor și împrumut, cari să miște, care să lucreze, care să ajute. Eŭ, Domnilor, dar societate de ajutor fără sacrificiu din partea membrilor nu se poate crea, de aceea se impune și vă rog pe toți să nu puneți nici o dificultate, ca din salariul Domnielor-Voastre, să defalcați un 3% după cum am prevăzut în art. 11 din statute, din cari 1% să treacă în Casa de ajutor a societății, iar 2% să formeze capitalul personal al fie-cărui asociat; deci vedeți că nu vă cerem decît un sacrificiu foarte minim de 2, 3, 4, 5 și 6 lei pe lună, după retribuțiunea fie-cărui funcționar.

Pentru ca această Casă să poată funcționa chiar din anul viitor, societatea noastră **Progresul Silvic** *va vărsa odată pentru tot-d'a-una suma de 5.000 lei (cinci mii lei) din capitalul său, sumă care va fi inalienabilă și care nu va servi decît să alimenteze fondul de împrumut. Rămîne, Domnilor, numai un lucru, ca fie-care să ne obișnuim a ne achita mai bine de datoriile noastre, că dacă luăm un angajament trebue să-l ținem în mod demn, căci alt-fel societate de ajutor nu putem avea.*

Cum însă nu este timpul a se discuta și vedea în această seară aceste statute, pentru motivul că a discuta nu înseamnă numai a vorbi ci a studia mai întîiŭ în liniște și în detele o chestiune, a o aprofunda, și apoi în cunoscință de causă a vorbi, zic, sînt de părere ca aceste statute să fie publicate în «Revista Pădurilor»; toți să luăm cunoștință de ele și în Congresul din anul viitor să le discutăm și votăm.

Îmi exprim chiar dorința ca în anul viitor să vedem societatea «Progresul silvic» să fie recunoscută ca persoană morală; căci cred că are destulă vechime pentru a aspira la această cinste.

Statutele Casei de ajutor şi împrumut a silvicultorilor.

CAP. I.

Scopul, durata şi organizaţia asociaţiunei.

Art. 1. — Se institue o asociaţiune sub denumirea de casă de ajutor şi împrumut a silvicultorilor, ca anexă la societatea „Progresul Silvic".

Scopul cel unic este de a veni în ajutorul membrilor societăţei, văduvelor şi copiilor lor, fie prin împrumuturi, fie prin ajutoare.

Art. 2. — Durata acestei asociaţiuni este nedeterminată.

Art. 3. — Membrii ai acestei asociaţiuni pot să fie orî-ce agenţi silvicî pînă la gradul de silvicultori asistenţi, cum şi elevii şcoalei de silvicultură de la Brăneşti. Membrii sînt fondatorii, activi şi onorificî.

Membrii fondatori, sînt acei carî au votat statutele acum la fondarea casei de ajutoare şi împrumut.

Membrii activi, sînt acei carî se vor înscrie în urmă, iar membrii onorificî sînt acei carî deşi nu sînt silvicultorî, dar vor fi adus folose reale Casei de ajutor, fie morale fie materiale.

Orî-ce membru al societăţei se poate retrage orî-cînd va voi, adresînd numai o simplă declaraţie în acest sens Preşedintelui Consiliului de Administraţie.

CAP II.

Administraţia.

Art. 4. — Casa de ajutor şi împrumut se administrează de un consiliu de administraţie cu sediul în Bucureştî şi compus din nouă membrii, din carî cel puţin doi vor fi din serviciul exterior al Statului.

Acest consiliu se compune din:

1 Preşedinte,
1 Vice-preşedinte,
2 Censorî,
1 Casier,
1 Secretar-Comptabil şi
3 Consilierî-Suplianţi.

Acest Consiliu, afară de President, va fi ales din membrii asociaţiunei, cu vot secret, nominal şi cu majoritate de voturî, la adunarea generală a asociaţilor, ce va avea loc în fie-care an, în luna Maiu.

Preşedintele acestui consiliu va fi de drept Preşedintele societăţei „Progresul Silvic".

Art. 5. — Consiliul de administraţie este ales numai pe trei anî, iar prenoinirea membrilor se va face cu o treime în fie care an şi la vechime.

Cele d'întâiu două serii ale membrilor ce vor trebui a fi înlocuite, se vor trage la sorţî.

Un membru care a fost în Consiliul de administraţie, nu poate fi

reales de cît după un termen de cel puţin trei ani. Casierul şi Secretarul-Comptabil însă pot fi realeşi totdeauna.

Art. 6. — Acest consiliu se va întruni ori de cîte ori va fi convocat de Preşedinte, şi de cel puţin şase ori pe an.

El se va socoti ca valabil constituit în atit timp cît numărul membrilor nu este redus la mai puţin de şase.

CAP. III.

Atribuţiunile Consiliului de administraţie.

Art. 7. — Consiliul de administraţie dispune de fondurile Casei de ajutor şi împrumut.

El dă ajutoarele şi face împrumuturile, regulează şi expediază afacerile asociaţiunei, şi mai ales ia măsurile necesare pentru creşterea şi conservarea veniturilor.

El supraveghează pe Casier, verificînd situaţiunile prezentate de acesta, precum şi gestiunea bănească, dă compt adunărei generale, prezintă bilanţul împreună cu comptul de profite şi pierderi şi rămîne responsabil pînă la descărcarea ce 'I se va da de adunarea generală, de toate actele şi operaţiunile săvîrşite de dînsul.

Priveghează pe Secretarul Comptabil şi pe Censorî în îndeplinirea însărcinărilor lor, conform statutelor.

Convoacă adunarea generală la timp şi 'i supune cestiunile înscrise la ordinea zilei.

Ţine prin Secretar un registru de procese-verbale pentru toate decisiunile ce se iaŭ în şedinţă.

Art. 8. — Consiliul de administraţie, admite ajutoarele sau împrumuturile cu majoritate de voturi, votul fiind secret, iar pentru ca un vot să fie valid, trebue să participe la el cel puţin cinci membrii. In caz de paritate, votul Preşedinteluî este preponderant. Procesele-verbale ale şedinţei trebue să fie semnate de consilierii participanţi.

Art. 9. — Casierul încasează personal, sau prin mandatarî, toate sumele cuvenite societăţei, efectuează operaţiunile băneşti şi îndeplineşte toate însărcinările prevăzute de statut, el răspunde pentru corectitudinea tutulor operaţiunilor sale.

Prezintă Consiliului de administraţie la finele fie-căreî două luni, o situaţiune de operaţiunile băneşti şi de sumele aflate disponibile în Casa societăţeî. La fie-care 2 luni prezintă situaţia de toţi asociaţii carî nu 'şi-aŭ achitat cotizaţiile pe lunile precedente.

El dă compt Consiliului de administraţie de gestiunea sa la finele exerciţiului şi nu poate să asiste la deliberările luate asupra acestuî obiect.

Art. 10. — Secretarul-Comptabil, îndeplineşte lucrările de biurou ale Consiliului de administraţie, redactează şi contra-semnează Procesele-verbale ale şedinţeî Consiliului şi cea-l'altă corespondenţă.

Execută lucrările de comptabilitate ce 'l privesc, ţine registrul prevăzut de art. 13 şi răspunde de corectitudinea luî.

Art. 11. — Censorii sînt obligaţi să inspecteze, în fie-care lună

cel puțin odată, registrele de comptabilitate și de operațiuni bănești efectuate. Rezultatul îl supun Consiliului de administrație. La finele anului controlează gestiunea bănească a întregului an și calculează, împreună cu Casierul și Secretarul-Comptabil, repartiția profitului realizat de asociație în cursul anului.

Art. 12. — In caz de neregularitate constatată, demisiune, concediu sau boală a Casierului ori a Secretarului-Comptabil, Consiliul deleagă provizoriu pe unul din membrii săi cu îndeplinirea acestor funcțiuni.

In primele două cazuri, Președintele convoacă Consiliul de Administrație în termen de 20 zile pentru a procede la alegerea unui nou Casier sau Secretar-Comptabil.

Art. 13. — Comptabilitatea societății se mărginește la ținerea următoarelor registre:

a) Un registru de partizi pentru toți membrii societății, în care se va trece la partida fie-căruia, cotizațiunile și depunerile voluntare pentru formarea capitalului, cum și profitul ce i se capitalizează la finele fie-cărui an, după repartizarea dividendelor; sumele retrase în cursul anului, împrumuturile ce contractează, scadența ratelor, cum și lichidarea lor.

b) Registru jurnal de Casă, în care se vor trece zilnic toate operațiunile, precum încasări din cotisații și alte venituri, sumele împrumutate societarilor, cheltuelile făcute cu aprobarea Consiliului de administrație, cumpărările de efecte, etc.

c) Un registru cu matcă, din cari se vor libera chitanțe pentru toate sumele intrate în Casa Societății, cu specificațiune pe fonduri.

d) Un registru cu matcă pentru avansurile făcute asociaților, pentru scontări și ori-ce alte încasări extra-ordinare, în care se vor prevedea și procentele sau beneficiile.

e) Ori-ce alte registre, pe care experiența le ar dovedi necesare.

Registrele de la lit. *b* și *d* se vor ține de Secretarul-Comptabil, iar cele-l'alte de Casier.

CAP. IV.

Fondurile Casei de ajutor și împrumut și fructificarea lor.

Art. 14. — Fondurile asociațiunei se compun:

a) Acum la început de un capital de . . . . mii lei pe care 'l varsă o dată pentru tot-d'a-una Societatea „Progresul Silvic", și cari nu vor servi de cît pentru fondul de împrumuturi;

b) Cotisația obligatorie lunară de 3 % din salariul real ce primește asociatul;

c) Depuneri facultative;

d) Taxe de înscriere și

e) Donațiuni și ofrande;

f) Venituri diverse.

Cotizațiile obligatorii și depunerile voluntare constituesc fondul de economie al asociaților, iar cele-l'alte constituesc fondul de ajutoare și capitalul asociațiunei.

Art. 15. — Taxa de înscriere pentru membrii fondatori se fixează la 3 lei, iar pentru membrii activi va fi de 5 lei.

Art. 16. — Fructificarea fondurilor asociaţiei se face:

a) Prin împrumuturi acordate membrilor săi;

b) Prin împrumuturi pe depozit de efecte publice, cari se vor primi în garanţie pe cursul zilei mai puţin 10 %;

c) Prin cumpărare de efecte publice de ale Statului sau garantate de Stat, cînd sumele disponibile nu se pot da cu împrumut;

d) Prin scontare de ordonanţe de plată ale silvicultorilor sau particularilor, cînd fondurile ar permite ast-fel de operaţiuni.

Art. 17. — Împrumutul societarilor se face maximum şi numai în caz de strămutare pînă la concurenţa lefei ce primeşte pe o lună, în toate cele-l'alte cazuri îi va fi egală cu maximum total al capitalului personal al fie-cărui membru şi al garanţilor săi.

Împrumuturile nu pot fi contractate pe o durată mai mare de un an.

Nici un nou împrumut nu se poate acorda pînă ce nu s'a achitat cel anterior făcut.

Cererile de împrumut se fac înscris către Consiliul de Administraţie.

Art. 18. — Pentru depunerile voluntare care trec de 100 lei se va servi asociatului depunător procent care se va fixa în fie-care an de Adunarea generală, dar care nu va întrece nici-odată dividendul.

Interesele ce se vor plăti de asociat pe capital şi avansuri asupra lefilor, se fixează la 10 % şi se vor calcula pe luni întregi.

Pentru împrumuturile făcute pe depozite de efecte şi pentru scontările de ordonanţe de plată ale neasociaţilor, interesul se fixează la 10 %.

Rambursurile sumelor luate cu împrumut de asociat se fac în una sau mai multe rate lunare, în nici un caz rata lunară nu va fi inferioară sumei de lei 20.

Art. 19. — Pentru ori-ce aprobări de încasări, Casierul este dator să dea chitanţă dintr'un registru cu matcă.

Art. 20. — Sumele disponibile din Casa societăţei se vor întrebuinţa pentru a cumpăra efecte de ale Statului şi garantate de Stat, în nici un caz nu se va putea ţine în Casa societăţii timp mai mult de 30 zile o sumă mai mare de 1000 lei.

Casierul este răspunzător de procentele pierdute pentru ţinerea în Casă a unei sume mai mari fără aprobarea Consiliului de administraţie; în acest scop, el este ţinut să aducă la cunoştiinţa Consiliului de administraţie ori de cîte ori ar avea în Casă o sumă disponibilă mai mare de 1000 lei, spre a aviza la cumpărarea de efecte.

Cumpărarea de efecte se va face de Casier, asistat de un delegat al Consiliului de administraţie, în mod fixat de Consiliul de administraţie.

Art. 21. — Cotizaţiile şi depunerile voluntare nu dau drept la profit în lunile în cari s'au depus şi s'au retras.

Art. 22. — Rezultatul operaţiunilor băneşti ale asociaţiei se vor repartiza la finele anului, în modul următor:

25 % pentru alimentarea fondului de ajutoare, — plus 1 % din cotizaţiile prevăzute la alin. *b* art. 14;

70 % se va distribui societarilor proporţional cu capitalul depus de fie-care;

5 % pentru fonduri de rezervă.

Din cei 70 % cuveniţi societarilor, Consiliul de administraţie va acorda, cu aprobarea Adunărei generale, o gratificaţie Casierului şi Secretarului-Comptabil, proporţională cu operaţiunile făcute şi beneficiile realizate în cursul anului.

Art. 23. — Ajutoarele ce se dă societarilor sînt: In caz de deces al unui membru fondator sau activ şi numai în cazul cînd Consiliul de administraţie a constatat că acel membru este lipsit de mijloace, va putea acorda, în raport cu fondul disponibil, pînă la suma de 300 lei.

In caz de pierdere de funcţiune prin suprimare sau deces, se va acorda suprimatului, văduvei sau copiilor minori, o subvenţie pe timp de trei luni, dar care nu va trece de 100 lei lunar; această subvenţie va fi în raport cu fondurile disponibile ale Societăţei.

In primii trei ani de la înfiinţarea acestei asociaţii nu se va acorda nici un fel de ajutor, aceasta în scopul de a se putea creia fondul necesar de ajutor.

Art. 24. — In afară de ajutorul prevăzut mai sus, Consiliul de administraţie şi ori-care membru influent al societăţei, este dator să ajute pe societarii rămaşi fără funcţiune, spre a'şi putea căpăta o altă ocupaţiune, dacă purtarea lor în trecut a fost mulţumitoare şi merită să fie sprijiniţi.

Art. 25. — In caz cînd se va crede necesar, Adunarea generală va alcătui un regulament detaliat pentru administrarea interioară a Casei de ajutor.

CAP. V.

Dispoziţiuni generale.

Art. 26. — Adunarea generală care este instanţă supremă a societăţei şi ale cărei dispoziţiuni sînt obligatorii pentru toţi membri se întruneşce regulat în luna Maiu ale fie-cărui an şi o dată cu Adunarea generală a Societăţei «Progresul silvic».

Adunarea generală poate fi convocată şi în mod extra-ordinar, cînd trebuinţă va fi; această convocare se va face de Consiliul de administraţie.

Art. 27. — Deliberările adunărei vor fi valabile, ori-care ar fi numărul membrilor prezenţi.

Art. 28. — In caz de dizolvare a asociaţiei, valorile de ori-ce natură rămîn disponibile şi vor fi afectate la educaţiunea agenţilor silvici fără mijloace; acest fond atunci va trece sub administrarea unei comisiuni, compusă din Ministerul Domeniilor, Directorii Ministerului.

Art. 29. — Prezentele statute nu se pot modifica de cît în o Adunare generală şi cu 2/3 din numărul membrilor prezenţi.

D-l *Preşedinte* întreabă dacă are cine va de făcut vre o observaţie asupra statutelor citite.

D-l *D. Ionescu-Zane* spune că aceste statute să se publice în Revistă, fără nici o obligaţie pentru cine-va.

D-l *Preşedinte* citeşte chestiunea I, discutată în anul trecut şi asupra căreia urmează a se lua o soluţie.

D-l *I. P. Chihaia* resumează cele spuse în anul trecut asupra acestei chestiuni, citind următoarea propunere:

Propunere.

Faţă cu lipsa completă de păduri în unele regiuni sau părţi ale ţării, unde Statul nu este proprietar, s'ar putea crea masive păduroase, cumpărându-se de Stat de la particulari moşii în scopul acesta şi mai cu seamă terenuri mediocre, nisiposse din malurile riurilor şi supuse inundaţiunilor.

Statul ar putea asemenea să reia de la locuitorii împroprietăriţi, terenurile neproductive, riposse, supuse surpăturilor etc., dându-li-se în schimb, unde posedă locuri mai bune, cu scopul de a împăduri pe cele d'întîiu şi a face astfel bine ţărei şi locuitorilor în acelaş timp.

Ioan P. Chihaia.

D-sa adaogă că această propunere o avea redactată din anul trecut, fără a se gîndi că în anul acesta o să se discute chestia torenţilor şi crede că propunerea sa rezolvă şi această mare chestiune a torenţilor.

După o discuţiune la care au luat parte D-nii *N. G. Popovici*, *C. Al. Orescu*, *C. Broşteanu*, *Marin Petrescu*, *Daniil Klein*, rezumînd fie care cele spuse la Adunarea generală din anul trecut, D-l *I. P. Chihaia* a retras propunerea sa şi Adunarea a aprobat soluţia propusă de D-l *N. G. Popovici*, autorizînd Comitetul a o supune ca desiderat onor. Minister al Domenilor.

D-l *N. G. Popovici* citeşte:

«Societatea «Progresul silvic», avînd în vedere că sînt «unele regiuni ale ţărei, unde Statul nu este proprietar de «păduri şi unde crearea de masive forestiere este de o ne«tăgăduită necesitate, fie pentru a pune în valoare prin «împădurire terenurile neproductive, fie pentru a forma «păduri acolo, unde lipsa lor are o influenţă păgubitoare «asupra producţiunei ţărei, membrii societăţei sînt de părere «ca printr'o lege să se dea Statului putinţa de a intra în «posesiunea unor asemenea terenuri, ce ar trebui împădurite».

D-l *D. Klein*, cerînd cuvîntul, propune ca pe viitor che-

stiunile ce urmează a se discuta în Adunare generală să fie redactate mai detaliat, aşa spre a se evita discuţiunile zadarnice.

D-l *Preşedinte* roagă Adunarea, că de oare-ce data Congresului este neschimbată, să nu se lase numai Comitetului sarcina de a hotărî chestiunile de discutat, ci propunerile să vină şi de la alţi membrii şi Comitetul să le pue numai la ordinea zilei.

D-l *N. G. Poporică* este de acciaşi părere cu D-l Klein şi adaogă că propunătorul unei chestiuni ce urmează a se discuta, să comunice chiar de la început şi soluţia.

D-l *D. Ionescu-Zane*, dă citire raportului de verificarea gestiunei financiare a societăţei pe anul 1901—1902.

Domnule Preşedinte,

Domnilor Membri,

Conform votului Domniei-voastre, dat în şedinţa de la 7 Maiu a. c., sub-scrişii ne am întrunit în comisiune în ziua de 8 Maiu şi am procedat la verificarea gestiunei financiare a societăţii pe exerciţiul 1901—1902.

Din condicile de încasări şi alte acte justificative ce ne-a presentat D-l Secretar-Casier, am constatat:

A) **Venituri.**

	Lei B.
1. Din taxele de inscriere şi din vînzarea cărţilor: «*Vînătoarea în Romînia*», şi «*Călăuza Silvicultorului*», s'a încasat	1207,—
detaşîndu-se din registrul vol. No. 1 recipisele cu No. 25—127 inclusiv.	
Am mai găsit detaşate din registru recipisele de la No. 128—145, inclusiv în valoare de lei 278, carî se află în portofoliul D-lui Secretar pentru încasare.	
2. Din abonamente la revistă	1949,—
prin recipisele No. 45—233 inclusiv; iar recipisele No. 146, 156, 160, 166, 184, 188, 194, 195, 196 şi 217, le-am găsit anulate. Pe cînd recipisele de la No. 234—241 inclusiv, le-am găsit detaşate în portofoliul D-lui Secretar pentru încasare, în valoare de lei 186 bani 50.	
3. Din cotizaţiuni, s'a încasat cu recipisele No. 69—213 inclusiv	148.—,
S'au găsit anulate recipisele No. 116, 119, 147, 149 152, 158, 202, 203, 205 şi 207.	
Iar recipisele de la No. 214—223 în valoare de lei 191, le-am găsit detaşate şi în portofoliul D-lui Secretar pentru încasare.	
De reportat . . .	4611 —

	Lei B.
Report . . .	4641,—
4. Din venitul cupoanelor de la acțiuni, în valoare de lei 13,500, s'a încasat	660,—
5. S'a încasat donațiunea D-nei El. Turnescu	300,—
6. Idem a Ministerului de Domenii	500,—
7. Idem din excendentul anului 1900/901	713,55
S'a încasat prin urmare în Total . . .	6814,55

B) **Cheltueli.**

	Lei B.
1. Imprimarea *Revistei*	1260,—
2. Diferite imprimate	150,25
3. Pentru expedierea *Revistei*	133,25
4. Abonamente și cumpărări de cărți	23,70
5. Remisa încasatorului	258,55
6. Indemnisarea Secretarului	960,—
7. Cheltueli extraordinare și furnituri	288,15
8. Tipărire de cărți	3705,30
Adică s'a cheltuit în Total . .	6779,20

Recapitulație.

	Lei B.
Incasări	6814,55
Cheltueli	6779,20
In casă venit neto în numerar	35,35
Efecte	13500,—
Capital disponibil	13535,35

Toate cheltuelile aŭ fost făcute în prevederile budgetare, afară de tipărirea de cărți, pentru care se aprobase de D-voastre prin budgetul anului trecut suma de lei 3082 bani 60 și s'a cheltuit suma de 3705 lei bani 30, adică s'a cheltuit în plus lei 622 bani 70, cari s'a acoperit din excedentul ce existase din anul financiar 1900/901 de lei 713 bani 55

Aceasta fiind situațiunea financiară a anului 1901/1902, în raport cu budgetul aceluiași an aprobat de D-voastre, vă rugăm să bine-voiți a da descărcarea D-lui Secretar-Casier N. C. Nădejde

Budgetul anului 1902/1903.

Luînd în examinare și proectul de budget pe anul 1902/1903, elaborat de Comitetul nostru, am găsit înscrisă la venit suma totală de . . . . . Lei B. 7400,—

Iar la cheltueli suma de 6808,30

Excedent probabil deci, de 591,70

Care adaos la capitalul existent de 13535,35

Am avea la finele anului financiar 1902/1903 . . . . 14127,05 ca capital probabil al societății.

Comisiunea D-voastre de verificare însă credem că trebue să adaoge la suma capitalului probabil al anului 1902/1903, de lei 14127 bani 05 și suma de lei 500, subvențiune, ce sperăm că ni se va acorda și în anul

acesta de D-l Ministru al Agriculturei, Industriei, Comerciului, şi Domeniilor; aşa că, putem conta ca la sfirşitul anului financiar 1902/1903, societatea noastră să dispue de un capital probabil, nu de 14127 lei 05 bani, cum se prevede în actualul proect de budget, ci de 14627 lei 05 bani.

In proectul de budget pe anul 1902/903 se prevede la art. 8 din cap. cheltueli:

«D-lui B. Neagoe ca indemnizaţie pentru *Călăuza Silvicultorului*, suma de lei 200».

Noi, găsind că este impropriu întrebuinţat termenul de «*indemnizaţie*», sîntem de părere a se redacta astfel, acest articol:

«*D-lui B. Neagoe, cheltueli de transport, material de lucru şi spese pentru transcrierea manuscriselor, lei 200*».

Astfel modificat acest budget, îl găsim bine întocmit, şi vă rugăm să bine-voiţi a-l aproba.

Domnilor Membri,

Situaţiunea financiară a societăţii fiind puţin mulţumitoare, din cauza întîrzierilor în incasările abonamentelor la revistă şi a cotizaţiunilor, vă rugăm să bine-voiţi a achita datoriile ce unii din noi mai avem a plăti societăţei.

Domnilor, un fapt imbucurător este pentru noi, solicitudinea deosebită, ce în timpul de cînd se află în capul serviciului silvic D-l Inspector N. G. Popovici, ne-o poartă Domnul Ministru al Domeniilor; acest fapt este, Domnilor, subvenţiunea de 500 lei, ce ni s'a acordat prin budgetul anului 1901 1902, de D-l B. Missir, Ministrul Agriculturei, Industriei Comerciului şi Domeniilor.

Credem, Domnilor colegi, că este de a noastră datorie a mulţumi cu recunoştinţă pentru această atenţiune D-lui Ministru în general şi în specinl D-lui Inspector N. G. Popovici, care a bine-voit în marea iubire ce poartă societăţei noastre şi silviculturei ţărei, să atragă atenţiunea oamenilor noştri de Stat, asupra importanţei ce trebue să se dea societăţei «*Progresul silvic*», pentru binele general al ţărei.

Domnilor Membri,

Nu trebue să uităm însă pe autorul societăţei noastre, pe sufletul acestei societăţi, pe geniul nostru cel bun, pe iubitul şi mult respectatul nostru Preşedinte. Lui, numai lui i se cuvine însă toată lauda; şi toată mîndria, trebue să o aibă numai dînsul.

Toţi cei-l'alţi bine-voitori ai societăţei rămîn în umbră cînd apare în gîndirea noastră figura măreaţă şi blajină a scumpului nostru Preşedinte.

Lui, trebue să-i mulţumim pentru buna şi strălucita fiinţare a societăţei noastre.

Dacă azi avem fericirea că din toate unghiurile ţărei să ne adunăm — să ne vorbim, să ne sfătuim şi să ne înfrăţim, — numai iubitului şi mult stimatului nostru Preşedinte datorim aceasta.

De 16 ani îi mulţumim şi tot nu 'i-am mulţumit de ajuns; am dori

în nemărginita iubire ce-i păstrăm să ne dea D-zeŭ prilejul a-i mulţumi încă ani mulţi de azi înainte, pentru toată rîvna, dragostea şi răbdarea perseverentă, cu care ne conduce pe greaua cale pe care sîntem îndrumaţi.

Să trăiască deci Preşedintele nostru iubit ani mulţi şi mulţumitori; şi să ne dea voe, ca în acest moment solemn, să ne facem părtaşi suferinţei sale fără margini, suferinţei ce l'a lovit în mod neîndurător şi nereparabil, prin răpirea din lume a mult iubitului său frate, D-rul N Kalinderu.

Nu putem termina acest raport, Domnilor Membri, fără a nu vă ruga ca cu toţii, recunoscători, pentru înalta solicitudine ce iubiţii noştri Suverani poartă societăţii noastre, să zicem:

Trăiască MM. LL. Regele şi Regina.

Trăiască AA. LL. Regale Principele Moştenitor Ferdinand şi Principesa Maria.

Trăiască AA. LL. Regale micul Principe Carol şi Principesele Elisabetha şi Maria.

Membrii Comisiunii de verificare: *C. I. Ionescu.* *D. Boiarol.* *Dim. Ionescu-Zane.*

D-l *Ion Kalinderu* mulţumeşte Comisiunei pentru laudele ce i se aduc şi carî se resfrîng asupra celor-l'alţi colegi din Comitet, faţă de care D-sa s'a distins prin forţa voinţei. Exprimă recunoştinţă întregei adunări şi mulţumeşte în numele colegilor şi al său. Condoleanţele prezentate de adunare îi va alina mult durerea, căci pierderea îndurată este mare, mai cu seamă că familia este restrînsă.

Dacă de la începutul discuţiunei a fost cam contrariat, cauza este că nu admite a se aduce Comitetului acuzaţiuni pentru motive nefondate, căci acuzîndu-se secretarul, se acuză întregul Comitet, care nu se lasă de loc a fi condus de secretar. Am fost cu atît mai mirat, că chiar după explicaţiile ce am dat, s'a mai ridicat un tînăr, cerînd şi alte explicaţii. Fie-care avem defecte, dar trebue să fim toleranţi pentru cei-l'alţi şi severi pentru noi, şi este bine că se mai găsesc şi oameni împăciuitori. In loc să se imputo secretaruluî că nu a publicat în Revistă darea de seamă, relativă la vizita ce M. S. Regele a făcut la Min. Domeniilor, cînd această dare de seamă, trebuia s'o facă o persoană mai în măsură de a cunoaşte amănuntele acestei Auguste vizite, mai bine unii organizatori, carî sînt şi membri aî societăţei, trebuiaŭ să se gîndească că există o societate silvică şi că

are un Președinte, care nu trebuia să lipsească de la această serbare. Mă adăstam să'mĭ faceți această onoare.

Trebue să știți, D-lor, că muncesc mereŭ pentru societate, și tot anul fac scrisorĭ pentru a ni se da concursul să incasăm ceva din datoriĭ, dar în zadar; și cu toate acestea, tot se exprimă nemulțumirĭ.

Fac o declarațiune: nu maĭ pot face parte din Comitet, dacă nu se dă satisfacție actualuluĭ Comitet, de a fi reales.

D-l *Aurel Eliescu*, luînd cuvîntul, spune: sînt membru fondator al societățeĭ și poate de multe orĭ am necăjit pe acel ce ne prezidează, însă sper, că în urma celor ce voiŭ, spune, se va da deplină satisfacție D-luĭ Președinte.

Ne-am născut greŭ, am trăit greŭ și unde am ajuns s'a ajuns greŭ. Zilele acestea s'a discutat o chestiune foarte importantă și societatea este chemată a face motivarea proectuluĭ de lege contra torenților. Tocmaĭ cînd se cere maĭ multă încordare, am sta la îndoială, să uităm trecutul, cînd știm că am avut un om, care ne-a condus cu multă înțelepciune și mîne să ne lipsim de un ast-fel de ajutor? Trebue să înțelegem, că D-l Președinte nu ne cere votul ca o recompensă, ci ca o dovadă de cuminținie. Și dacă lucrurile staŭ așa, tocmaĭ acum cînd societatea este în stare de prosperare, am putea să ne gîndim ca D-sa să nu ne maĭ dea concursul? Să lăsăm epoca copilărieĭ și preocupările de persoane să dispară.

N'am nicĭ o legătură, cu toate acestea cred, că exprim sentimentul întregeĭ adunărĭ, ca înainte de toate să avem în vedere seriozitatea lucrărilor noastre, și să dăm satisfacție Președinteluĭ nostru.

D-l *Ion Kalinderu*, repetă că nu impune rugăciunea sa, dar roagă să se facă aceasta. D-sa spune că societatea este bine închiegată și că merge înainte, fără a fi persoană morală. Dorința mea a fost să dăm dovezĭ de activitate și de producțiune spornică și apoĭ să cerem și această favoare, care s'a dat altor societățĭ mult inferioare nouă.

D-l *N. G. Popovicĭ*. Daț-mĭ voie să mulțumesc membrilor societățeĭ, carĭ prin graiul Comisiuneĭ a vorbit de mine, că prin mine s'a acordat societățeĭ subvenția de 500 leĭ, că în marea iubire ce port societățeĭ și silvicultureĭ țăreĭ, am știut să atrag atențiunea oamenilor noștriĭ de

stat, asupra importanței, ce trebue să se dea societății «Progresul Silvic», pentru binele general al țăreĭ.

Nu sînt de azĭ membru al societății și nu numaĭ în calitate de șef de serviciu am manifestat dragoste pentru serviciu și societate. Această dragoste o am de mult și oriunde va fi luptă voiu lua parte. De cînd sînt în capul serviciului am avut intenția de a-l ridica prestigiul, a-l îmbunătăți starea și a contribui la prosperarea economieĭ silvice. Maĭ mult ca în toate ocaziunile am știut să mĭ fac datoria.

Dorința mea a fost să existe un corp unit și indizolubil și nu cred să existe cine-va, care să zică că vre-o dată am avut alte intențiunĭ.

Faptul că s'a înscris în budget 500 leĭ, dacă poate este sugerat de mine, nu mie trebue mulțumit, ci meritul este al acelora, carĭ au tradus în fapt ideia.

Vă mărturisesc că inima-mĭ este plină de bucurie, că fiind în capul serviciului am putut face ca în anul trecut să vină toțĭ agenții la Congres, pe cînd nu este mult, de cînd veneau numaĭ cîte 2—3 pe regiune. Prin împrejurările grele, prin carĭ treceam în anul trecut, am știut sa fac ca toțĭ să vină la Congres fără cheltueli de transport și sînt cauze accidentale că nu s'a putut face și anul acesta.

Sînt obligat a face o profesie de credință. Raportul Comisiuneĭ zice: că am știut să atrag atențiunea oamenilor noștriĭ de stat. Nu numaĭ ca șef de serviciu am lucrat astfel și nu am lipsit niciodată de a lucra pentru societate. N'a fost niciodată acțiune importantă ca să nu iau și eu parte și atunci tot ceva inerent fireĭ m'a îndemnat să lucrez așa. Nu urmăresc recompense, ci recompensa pentru mine este mulțumirea sufletească ce o simt.

Un lucru este de notăgăduit că eu și cu D-l Șerbănescu, fondatoriĭ acesteĭ societățĭ....

D l *Președinte* întrerupe, spunînd că nu este exact, căcĭ acel care a stăruit cu multă inimă pentru înființarea societății este regretatul Stătescu, care a venit la D-sa și împreună au înjghebat statutele și prin urmare societatea, și că regretă că D-l Popovicĭ ridică asemine chestiunĭ carĭ nu sînt cîtuși de puțin puse în discuție.

D l *N. G. Popovicĭ*, termină spunînd că dacă societatea a ajuns unde este, aceasta se datorează autorității, iubirei

nemărginite, prudenţeĭ D-luĭ *Ion Kalinderu* şi ceea ce pot să vă rog este să realegeţi Comitetul din anul trecut. Eu însă care nu am putut lua parte la toate întrunirile Comitetuluĭ, pe mine să mă dispensaţi de această cinste. N'o să pot să-mi fac datoria de cît ca simplu membru.

D-l *Ion Kalinderu* spune că D-l Popovicĭ nu poate avea pretenţia că este mai ocupat ca mine. Reînoesc rugămintea ca să realegeţi vechiul Comitet, orĭ eu nu maĭ pot face parte din Comitet şi a fi mereŭ agent de urmărire.

Adunarea aclamă vechiul Comitet şi anume: Ion Kalinderu, C. F. Robescu, Marin Petrescu, Dr. Gr. Antipa, C. Broştoanu, C. Al. Orescu, I. P. Chihaia, N. G. Popovicĭ, D. Papinian, Petre Antonescu şi N. C. Nădejde.

Şedinţa se ridică la ora 1 noaptea.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ŞI COMERCIULUI

Urmare[1])

D. *Vice-preşedinte*: D. Eliescu are cuvîntul.

D. **Aurel Eliescu**: D-lor deputaţi, asistăm de cîte-va zile la o discuţiune din cele mai importante; probabil este cea mai importantă desbatere din cîte s'aŭ urmat saŭ se va urma în cursul acestei sesiuni. Este vorba de Ministerul care este însărcinat cu punerea în valoare a forţelor productive ale ţăreĭ, este vorba de organizarea Ministerului economieĭ noastre naţionale.

In această discuţiune s'aŭ pronunţat pînă acum două discursuri: Unul foarte remarcabil, şi ca fond şi ca formă, acel al D-luĭ Vlădescu, altul paradoxal, acela al D-luĭ Carp.

D-l Vlădescu dupe o cercetare foarte amănunţită a nevoilor carĭ trebuesc satisfăcute de Ministerul Agriculturel, Comerciului, Industrieĭ şi Domeniilor, ajunge la concluziunea că, cea mai bună organizare a acestuĭ Minister este pe servicii separate şi distincte dupe principalele necesităţi.

Dupe D-l Vlădescu, onor. D-l Ministru al Domeniilor, pentru a face cea mai perfectă organizare, ar fi trebuit să vină cu o lege care să alcătuiască în Minister servicii speciale cu organizmul lor propriu,

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Decembrie 1901.

cu agenții de execuțiune specială; o asemenea lege care ar mai regula și condițiunile de stabilitate și răspunderea diverșilor funcționari ai Ministerului; iată concluziunea D-lui Vladescu și la care subscriu cu amîndouă mîinile. Și subscriu la o asemenea lege cu atît mai multă încredere, cu cît am putut să constat foloasele ei din experiența făcută; am fost șeapte ani slujbaș la acest Minister și am putut constata atunci foarte multe neajunsuri și pe cari le-ar înlătura o lege ca aceea reclamată de D-l Vlădescu.

D-l Carp în scurta-i cuvîntare a fost paradoxal ca tot-d'a-una, căci ajunge la concluziuni din cele mai curioase.

După D-sa nu este nevoe de nici o lege; diverșii miniștri, cărora le sînt încredințate interesele Statului, ar trebui de la propria lor impulsiune să constate necesitățile Statului și să aibă puterea să creeze organizme, cari să satisfacă nevoile constatate. Constatarea nevoilor de Stat, organizarea și funcționarea serviciilor cari să le satisfacă, trebuesc lăsate, după D-l Carp, la bunul plac, la priceperea ministrului respectiv. O asemenea teorie curioasă în imensa majoritate a cazurilor, este bună cu două condițiuni, și anume: să aibă miniștrii providențiali și oameni cari să priceapă pe acești miniștri.

Din unele rezultate căpătate la Ministerul Domeniilor, am putut vedea că am trecut peste un ministru providențial, D-l Carp și oameni speciali, D-nii Antipa, Nicoleanu, Alimănești eanu. Și grație acestor două împrejurări, servicii speciale din Minister, au dat rezultate mulțumitoare și de care nu trebue de cît să ne felicităm. Foarte bine, în unele direcțiuni.

Dar această a-tot-puternicie ministerială poate să dea rezultate foarte contestabile. Așa tot cu omul providențial am avut de constatat săpături la adîncimi de sute de metri, care aŭ costat sute de mii de lei și făcute pentru a căuta apa necesară și care au dat rezultat... cunoașterea straturilor geologice.

Tot grație acestei a-tot-puternicii îmi a fost dat să văd pe ministrul providențial, sub cuvînt de organizare, dînd ordine la funcționari, ce aveau leafă de 150—200 lei lunar, să își facă uniforme scumpe, de cîte 600—700 lei, și asemenea uniforme n'aŭ slujit la alt-ceva de cît să primească pe ministru prin gări cu mîna la chipiu; atît și nimic mai mult.

Ei bine, este timpul ca să scăpăm de asemenea neajunsuri, din cari unele se soldează în milioane cheltuite zadarnice din casa Statului; și este bine venită o lege de organizare, fiind-că pe de o parte să se înlăture relele cari decurg din a-tot-puternicia ministerială, iar pe de altă parte să se împlinească lipsurile oamenilor providențiali. Și atunci acest proect de lege corespunde la aceste trebuințe, fiind-că în haosul în care era la Ministerul de Domenii introduce ordine, introduce o normă de conduită.

Totuși îmi permit să arăt că această lege, așa cum este alcătuită, are trebuință de multe amendamente și de sigur m'aș fi mulțumit să vin cu acestea la votarea articolelor, dacă această amendare nu ar fi avut un caracter mai general. Și anume, s'a stabilit

un principiu pe care D-l ministru, în expunerea de motive, îl arată că ar fi mulțumit să-l ducă până la ultima lui consecință și anume, să separe apărarea intereselor Statului romîn, ca Stat, de apărarea intereselor Statului, ca proprietar de bunuri particulare.

Acest principiu și pe care D-l ministru ar vrea să-l ducă până la ultima consecință, este un principiu esențial al acestei legi, și totuși această lege în detaliurile ei calcă acest principiu.

Iată o cestiune de detaliu: puneți irigațiile în administrațiunea bunurilor particulare; și nu este o cestiune care atinge domeniile particulare ale Statului, ci este o cestiune de interes cu totul general. De ce atunci n'o puneți la diviziunea care reprezintă interesele generale ale Statului, căci irigațiunile sînt de un interes general?

De ce ați făcut această deosebire în Minister și în administrațiunea centrală creînd diverse secțiuni și făcînd direcțiuni deosebite una de alta, cînd ordinele se dau către aceleași persoane? Atunci se va întîmpla ceea-ce mi s'a întîmplat mie ca silvicultor: primeam ordine de la cîte două-trei secțiuni și fie care îmi da ordin să le fac în trei zile și eu nu făceam nimic, căci ordinele se contraziceau.

Dar mergeți mai departe cu acest principiu și D-v. creați, prin această lege, unele lucruri cari în adevăr sunt extra-ordinare. Rog pe D-l ministru să bine-voiască a lua notă și să caute să complinească.

Vorbiți în lege despre funcționarii pe cari apoi nu îi puneți în tabloul funcționarilor cari depind de acest Minister. Îmi închipui că D-l ministru 'și-a făcut o așa alcătuire în cît legea D sale să o pună în aplicare cu funcționarii cari sînt prevăzuți în acest tablou. Și atunci citesc la art. 26, aliniatul 2: «șeful de ocol va fi secundat de brigadierii, pădurarii, supraveghetorii de exploatări miniere, balneare, etc.».

Unde se găsește în tabloul D sale, de la fine, supraveghetorii despre care vorbesce, și pădurarii? Nicăeri. Ce fel de lege este aceea care coprinde organe ce nu sînt enumărate în tabloul de funcționari?

Rămîne dar, că o întreagă categorie de funcționari, și afirm, pentru că cunosc materia, și cari încasează 800 000 lei anual, nu sînt nici prevăzuți în lege, nici se arată în ce condițiuni vor funcționa. De unde îi ei? Cum vor funcționa? Nu se spune absolut nimic.

Mai este și o altă lipsă foarte esențială în această lege, și despre care rog pe D-l ministru să bine-voiască a lua notă.

Se vorbește în trei articole deosebite despre șeful de ocol. În art. 26, 28 și 30, în cari se crează niște funcționari speciali, creațiune a acestei legi, pentru că pînă acum această clasă de funcționari nu existau în organizarea Ministerului Domeniilor. Acești funcționari, prin îndatoririle și competința ce li se dă, sînt obligați să urmărească și să constate delictele silvice. Ori există o lege specială care crează și dă această competință numai unei anumite categorii de funcționari agenților silvici. Prin prezenta lege se spune că acești șefi de ocol, pot să fie sau silvicultori sau ingineri; dar inginerul nu are competință, și atunci cum își va îndeplini slujba?

După această lege șeful de ocol poate fi și inginer. Pe baza art. 30, alin. 2 poate să facă constatări dar nu are competința, și cînd îi veți da ordin el va zice: nu am competință. Să creiază dar, o clasă de funcționari cu atribuțiuni pe cari nu le pot îndeplini, fiind-că sînt legi organice cari se opun la aceasta.

Merg mai departe.

Prin acest proiect de legi ați voit să faceți o descentralizare a serviciilor Ministerului, și agentul cel mai însemnat de descentralizare este administratorul.

Patru administratori. Ori citesc și eu:

«Administratorul domenial regional întocmește și ține sistematic inventarele descriptive și estimative, precum și planurile bunurilor Statului din regiunea sa; păstrează limitele și întreține acele bunuri; întentă, cu autorizația Ministerului, procesele relative la bunurile regiunei și îngrijește de contenciosul acestora; întocmește și supune aprobărei Ministerului proiectele de exploatare ale bunurilor, de amenagiare a pădurilor, împăduriri, diseeațiuni de bălți, etc.; execută proiectele aprobate de Minister, ține licitațiile pentru vînzări, arendări saŭ execuțiuni de lucrări, potrivit ordinelor ministeriale».

Și atunci să vedeți ce însemnează aceste cuvinte: *potrivit ordinelor ministerului*. Istoria nu este veche, și D-l Fleva o scie, căci este un fapt petrecut sub D-sa.

In organizarea Corpului silvic s'a căutat, pe cale de regulamentare, să se descentralizeze serviciul; s'a determinat atribuțiunile agenților silvici. Așa inspectorii aveaŭ dreptul să numească și să destitue pe pădurari.

S'a întîmplat, însă, ca o asemenea numire să se facă într'un mod care nu era tocmai curat, și atunci D-l ministru, în loc să ia măsuri contra celui care făcuse numirea, a luat măsură ca numirile să se facă numai de D sa.

D-l *N. Fleva, ministru al Domeniilor*: Sînteți în eroare. Am zis că nici o distituire nu se va face de cît provizoriŭ, ca să știŭ și eŭ de ce s'a dat afară funcționarul învinuit.

D-l Aurel Eliescu: Și fiind că unul a fost destituit poate pe nedrept, D-l ministru le-a dat ordin să nu mai destitue.

Dacă voiți ca omul acela să lucreze potrivit ordinelor Ministerului, nu însemnează că îl faceți un simplu biuroŭ de înregistrare? Este bine să îi determinați competința în care să fie absolut stăpîn ce să facă. Natural se impune un corolar la această determinare de competință; trebueșe fixată și responsabilitatea.

Dar în această lege am văzut ceva curios, lipsă pe care a constatat'o și D-l Vlădescu. E un cadru perfect și admirabil: ministru, secretar general, șef de serviciŭ, șef de secție, însă în tot Ministerul un singur om are o obligație și acesta e ministru, o obligație pe care 'l-a pus'o comitetul delegaților. Să facă un raport general asupra situațiunei economice a țărei; din cei-l'alți slujbași nici unul nu mai are nici o obligație.

Ar trebui ca legea să determine ce are să facă fie-care din

funcționarii Ministerului: să determine raza sa de acțiune și în care el mișcîndu-se să fie la adăpost de bunul plac al superiorului într'un serviciu, unde se cere atîta stabilitate, cum e la Ministerul de Domenii.

D-lor, uitam, și uităm fiind-că sînt rău bolnav. În separațiunea pe care o face acest proiect de lege în domeniul public al Statului și domeniu particular, s'a format două secțiuni, una agricolă și alta direcția domeniilor.

În direcția agricolă să găsește secțiunea agronomică care are să se intereseze de cultura pădurilor, pe de altă parte în direcția domeniilor se creiază o secțiune a serviciului silvic, care are să se intereseze de exploatarea pădurilor.

Mi se pare că e o confuzie absolută.

Cultura se face prin exploatare, și exploatarea însemnează cultură, și atunci pentru ce aceste idei cari sînt două forme ale aceluiași principiu, le puneți la două secțiuni deosebite? Nu e admisibil.

Eu voiu încheia aceste observări foarte scurte cu o rugăciune către D-l Ministru al Domeniilor, ca să țină seamă de o apărare pe care o fac colegilor mei de meșteșug, în contra unei învinuiri nedrepte.

D-nii Vlădescu și Carp v'a arătat că la Ministerul de Domenii se lucrează foarte mult în două secțiuni deosebite: secțiunea viticolă și la secțiunea pescăriilor. Constatarea D-lor dacă este adevărată nu este și completă. Fiind că în Ministerul Domeniilor mai este o secțiune, și anume la secțiunea pădurilor unde se lucrează, relativ cu personalul, foarte mult, și de foarte mare folos.

O întreagă regiune a țărei a Olteniei care era improductivă, astăzi să găsește populată, păduri întregi s'au creiat pe nisipuri cari amenințau pe locuitori, aceasta grație corpului silvic. Și dacă Corpul silvic, ca toate Corpurile din acest Minister nu a lucrat îndestul, e că 'i-a lipsit condițiunile de funcționare. Arbitrariu administrației superioare nu a fost destul de îngrădit; stabilitatea nu a fost destul de garantată.

Și iată ce aș înțelege, ca pe cale de amendament, să se introducă în această lege: slujbașii cari sînt puși să satisfacă interese, a căror desfășurare cere zeci de ani, cum este cultura unei păduri, al cărei rezultat este foarte depărtat și aceasta e-te numai un exemplu care 'l dau, dar și în cele-l alte rezultatele sînt tot așa de depărtate, acești slujbași cari sînt meniți să coopereze la o operă a cărei desvoltare cere atîta timp, să li se asigure stabilitatea. Să se dea putință slujbașului să știe că el poate lucra nesupărat în cercul lui de acțiune; și el va lucra cu toată inima cînd va ști că soarta lui este asigurată; cînd va ști că nimeni nu 'l va putea atinge dacă își face datoria.

De aceea încheiu scurtele mele observațiuni. Sînt pentru această lege de organizare, fiind-că sînt, din principiu, pentru o lege care să ne scoată din starea chaotică în care să găsește acum Ministerul de Domenii.

Însă cînd voim să luăm o măsură să o luăm completă; să

nu ne mulțumim să aspirăm după o situațiune mai bună și fără să căutăm a crea acea situațiune. De ce să credem că ar fi bine de făcut și să nu-l facem? De ce să ne grăbim?

Este bine o lege de organizare, dar o lege completă care să determine trebuințele, funcționarii ce aŭ să le satisfacă, drepturile și datoriile acelor funcționari.

Este bine ca prin legea de organizare să se asigure competința și responsabilitatea, să se pună stavilă arbitrariului asigurîndu-se stabilitatea funcționarilor.

Nedeterminarea atribuțiunilor, nestabilirea unui cerc de acțiune, în care slujbașul să se miște în mod independent, nedeterminarea responsabilităților și neasigurarea stabilității, iată lipsurile pe cari le-am constatat în funcționarea Ministerului de Domenii și pe cari complinindu-le această lege, ar constitui un adevărat progres. Ar corespunde la o reală nevoie de Stat.

D. *Vice-președinte*: D-l Cucu are cuvîntul.

D. N. Cucu St.: Onorabilă Cameră! Împrejurările aŭ venit ca să cunosc actuala organizațiune a Ministerului Agriculturei, Industriei, Comerciului și Domeniilor. Cunosc de asemenea și proiectul de lege pe care D-l ministru al Domeniilor îl aduce înaintea D-voastre pentru organizarea Ministerului său. Armat de aceste cunoștințe, și văzînd că onor. preopinenții, în discuțiunea la care s'a supus acest proiect, au expus păreri cari au trebuință d'a fi elucidate, îmi iau libertatea d'a căuta să limpezesc pe cît voiu putea cestiunea înaintea D-voastre.

Onor. D-l Vlădescu a spus mai întîiŭ că serviciile publice avînd de obiect propășirea agriculturei, industriei și comerciului, nu daŭ, în țara românească, rezultatele ce sîntem în drept să le așteptăm de la ele. Așt-fel, raportîndu-se la agricultură, a constatat D-sa că școlile noastre de agricultură nu corespund sacrificiilor ce se fac cu dînsele, căci tinerii cari ies din aceste școli nu au cunoștințele și mai cu seamă practica aceea care trebue unui agricultor, fie chiar începător.

A mai constatat D-l Vlădescu că semințele cu cari ne servim pentru însemînțarea țarinelor noastre nu sînt selecționate, așa cum ar trebui să fie într o țară a cărei sorginte principală de producțiune este agricultura.

Constată, în fine, tot relativ la agricultură, că vitele, cari sînt unul din elementele agricole, și ca instrument agricol și ca produs agricol, era și sînt departe de a îndeplini condițiunile vitelor cari se pot vedea în țările ce își îngrijesc de agricultura și zootechnia lor.

În ceea-ce privește industria, D-l Vlădescu recunoaște oarecari dezvoltări ce a luat la noi industria extractivă, oare-cari dezvoltări însemnate chiar, la cari aŭ ajuns industriile agricole, cum, de pildă, industriile alcoolului și aceea a zahărului; tot aceea ce privește însă industria confecționată, aceasta la noi, o spune D-l Vlădescu, este o pseudo industrie, din momentul ce ea nu constă de cît din tratamentul unor materii prime importate din străinătate, și transformate

mai adesea-ori la noi cu instrumente sau lucrători importaţi d'asemenea din străinătate

In ceea-ce se raportă la comerţ, nu stăm mai bine de cît în cele-l-alte două ramuri ale activităţei noastre naţionale şi aceasta după D-l Vlădescu, din mai multe cauze: nu avem statistice regulate care să formeze busola, după care comerciantul să vadă cantitatea de produse, de consumaţiuni şi de exportaţiuni; nu avem indicaţiunea debuşeurilor unde mărfurile noastre ar putea fi exportate; nu avem cunoştinţa uzurilor comerciale din ţările cari importă sau ar putea să importe produse industriale sau agricole de la noi, etc etc.

Acestea ar rezuma situaţiunea agriculturei, industriei şi comerciului la noi.

Negreşit că tabloul făcut de D-l Vlădescu este destul de trist; el însă şi după aprecierea mea, reprezintă aproape realitatea.

Ei bine, dacă situaţiunea este ast fel, pentru ce aceste ramuri mari şi unice ale activităţei noastre economice se lasă a da rezultate nule sau foarte slabe?

Iată o întrebare pe care ori-cine trebue a 'şi o pune.

Imi-am pus-o şi eu, dar nu 'mi-o pot explica de cît în modul următor: Stăm economiceşte rău, mai întîi pentru că fruntaşii acestei naţiuni, cei cari gîndesc pentru ea, pînă acum nu s'au prea ocupat în mod destul de metodic de interesele agricole, industriale şi comerciale ale ţărei, din cauză că au fost absorbiţi de alte preocupaţiuni de ordine superioară: marile cestiuni de organizare politică, de organizare administrativă a ţărei.

Inainte de a hotări cum să existăm — 'şi au zis ei — trebue să existăm. Trebue să ne asigurăm existenţa politică a Statului, preocupaţiune de căpetenie, din cauza căreia nu s'a înfipt nimeni pînă acum, metodiceşte, în cestiunile economice.

Mai este şi o altă cauză căreia se datoreşte negligiarea cestiunilor economice; este că am avut mijlocul de a ne satisface momentan trebuinţele; este *renta!*

Ori de cîte ori o necesitate se simţea în ţară, învîrteam manivela de la maşina de rentă şi băncile din cutare sau cutare ţară ne dau sumele de cari aveam trebuinţă mai repede şi mai comod de cît le-am fi scos din agricultura noastră, din minele, pădurile sau peştele nostru.

Mai este şi o a treia cauză căreia se datoreşte slăbiciunea producţiunii economice a acestei ţări: este *lipsa absolută de ori-ce organizare a serviciilor publice, cărora le este încredinţată îndrumarea pe calea progresului a agriculturei, industriei şi comerţului ţărei noastre.*

Şi veţi justifica uşor această afirmaţiune şi mă veţi autoriza să o fac, cînd veţi afla, Domnilor deputaţi, că în Ministerul economiei naţionale, în acest măreţ palat, de pe bulevardul Carol I, care cuprinde sute de funcţionari, nu este de cît un singur biurou cu 5—6 persoane, care au sarcina d'a dirige pe calea progresului agricultura, industria şi comerciul nostru! (Aplauze). Din miile de agenţi pe cari

Ministerul Agriculturei, Industriei, Comerțului și Domeniilor, are răspinditi prin țară, nici unul nu are sarcina directă de a se ocupa de cestiunile generale de agricultură, industrie și comerț, toți sînt *agenți domeniali*, și se ocupă de exploatarea, în scop fiscal, a moșiilor Statului, a pădurilor Statului, a bălților Statului, a minelor Statului, etc.

Cu o ast-fel de organizațiune, în care primul și cel mai de căpetenie atribut al Ministerului — acela d'a fi dirigiatorul agriculturei, industriei și comerțului — este complect negligiat, veți înțelege ușor, Domnilor, pentru ce cele trei mari ramuri ale activității economice naționale, agricultura, industria și comerțul să găsesc în starea ce o deplîngem cu toții.

Cu toate acestea lucrul nu poate fi lăsat ast-fel, și împrejurările sînt prielnice ca să'l îndreptăm

Mulțumită Domnului, avem astă zi o situațiune politică așezată într'un mod temeinic. Pe lîngă această situațiune, care ne dă răgaz ca să ne ocupăm și d'ale economiei naționale, mai e și împrejurarea, neplăcută d'altminterea, dar favorabilă pentru scopul ce urmărim, că s'a stricat manivela de la mașina de rentă, așa că sîntem siliți ca imperios să îndrumăm agricultura, industria și comerciul nostru, pe calea d'a ne produce mai mult de cît pînă acum

Această veneritate a văzut'o D l ministru al Domeniilor și pentru acest cuvînt a venit cu proiectul de lege, ce se află înaintea D-voastre.

Cari au fost punctele cardinale, liniile de direcțiune pe cari le-a luat D l ministru, în întocmirea proiectului ce discutăm? Natural, a fost acelea pe cari i le-a indicat inconvenientul ce am constatat și anume faptul că, într'un Minister de o importantă capitală în organizmul economic al Statului nostru, Minister compus din sute de funcționari și din mii de agenți exteriori, numai 5—6 funcționari se ocupă de cestiunile privitoare la economia națională, iar tot restul numai de îngrijirea exploatărei fiscale a Domeniilor Statului.

Trebuia să se facă o separațiune între cele două mari menirî pe cari le are Ministerul, între atributul covîrșitor de dirigiator al intereselor agricole, industriale și comerciale generale, și între atributul, secundar și temporal, de îngrijitor al bunurilor private ale Statului și să cumpănească numărul și capacitatea de lucru a funcționarilor și agenților Ministerului, proporțional cu importanța celor două scopuri ale lui. Zic atribut «secundar», pentru că exploatarea moșiilor și pădurilor Statului prezintă un interes mai mic, de cît sarcina de a da impulsiunea generală agriculturei, industriei și comerciului țărei, lucru ce este de căpetenie; am zis «temporal», pentru că se poate întîmpla ca Statul să se desfacă din vînzare de bunurile sale, cum să poate întîmpla ca administrațiunea acestor bunurî private ale Statului să se ia din sarcina Ministerului economiei naționale și să se dea în îngrijirea unei altei administrațiuni, cum este de exemplu, Regia Monopolurilor Tutunurilor. Căci pentru ce, adică, sarea să se exploateze de către Regia Monopolurilor și pentru ce petroleul, care este alături de sare, să se supună altei administrațiuni?

Mă întreb dacă nu ar fi mai bine ca tot ce este bun privat al Statului, tot ce este monopol al țărei, să se dea în exploatarea unei mari administrațiuni speciale, sustrasă prin legi organice de la influențele politice, cari turbură așa de des administrațiunile ministeriale la noi?

Dar pentru că nu se știe dacă este acum ocaziune propice pentru a se face o asemenea transformare radicală, proiectul ce discutăm a lăsat exploatarea bunurilor private ale Statului, domeniile Statului, tot sub îngrijirea Ministerului economiei naționale; a deosebit însă serviciele ce au de scop exploatarea fiscală a bunurilor Statului de acele servicii care aŭ menirea de a călăuzi pe căile progresului agricultura, industria și comerțul național.

In astă ordine de idei, toate serviciile Ministerului aŭ fost grupate în patru mari direcțiuni: două direcțiuni, acea a agriculturei și acea a industriei și comerțului, direcțiuni cuprinzînd totalitatea serviciilor cari aŭ de obiect propășirea economiei naționale; o a treia direcțiune, acea a domeniilor având de atribut exploatarea proprietăților private ale Statului; o a patra direcțiune, în fine acea a secretariatului, coprinzînd serviciul de registratură, de comptabilitate și de statistică, servicii ce sînt comune tutulor celor-l-alte direcțiuni. Negreșit că, în loc ca comerțul și industria sa formeze o singură direcțiune, s'ar fi putut ca pentru fie-care din aceste două categorii de activități, să se creeze cîte-va direcțiuni deosebite. Motive de ordin budgetar însă aŭ împedicat pe ministru d'a procede așt-fel.

In ce mă privește, nu pot de cît să admit, D-lor, ca fiind logică, această separațiune între direcțiunile având de atribut interesele generale ale Statului, în rolul său de educator și director al economiei naționale, și între acelea ce se referă la interesele particulare ale Statului proprietar și producător.

Această separațiune admisă, să examinăm dacă proiectul prevede, pentru fie care din direcțiunile în cari se împarte Ministerul, toate serviciile, toate organele cari să garanteze bunul mers al lucrurilor, atît în ce privește cestiunile de economie națională cît și acelea ce se referă la proprietățile Statului.

Cunosc Ministerul Domeniilor, pentru că am fost cît-va timp și de curînd într'însul și găsesc că proiectul ce se prezintă pentru reorganizarea lui îl convine perfect.

O voce: Este copilul D-tale.

D-l N. Cucu St.: Copil voinic, cu minte și frumos.

Proiectul prevede, la direcțiunea agriculturei, două servicii: serviciul agronomic și serviciul zootehnic.

In serviciul agronomic avem: școlile și cursurile de agricultură și silvicultură, muzee, expoziții, cursuri agricole, stațiuni metereologice și agronomice, desecații și irigații, îmbunătățirea semințelor — a căror selecționare a găsit-o necesară și D-l Vlădescu — plante noui, — căci D-l ministru nu putea să nu cunoască că agricultura face evoluțiuni, cu cari cultivatorii trebuesc țiuți în curent — livezi artificiale, conservarea pădurilor și împăduririle, comiții, bănci

și credite agricole, tarife vamale și de transport, anchete, rapoarte și statistica agricolă.

Studiul tarifelor vamale și de transport de către un serviciu agronomic, este o inovațiune de care și D-l Vlădescu a vorbit în discursul său.

Ce caută la Ministerul Agriculturei facerea acestor tarife vamale și de transport?

Răspunsul este ușor de dat: dacă voim să facem agricultură, trebue să știm pe de o parte, cum să o protegiăm, iar pe de alta, unde să-i desfacem produsele și numai prin studiul unor atari tarife vom ști cum să ne dirigem.

Cum vedeți, D-lor, în ceea ce privește progresul agriculturei, în ceea-ce privește înjghebarea ei în spre bine, totul este prevăzut în acest proiect de lege.

Agricultura nu poate exista fără vite de muncă; pe lîngă dînsa prosperă tot-d'a-una creșterea vitelor și produsele derivate dintr'însele.

Logic era dar ca în direcțiunea agriculturei să funcționeze și un serviciu zootechnic și proectul îl prevede cu toate atributele sale: școli și cursuri zootechnice, muzee, expoziții, concursuri: stîrpirea animalelor și insectelor vătămătoare, herghelii, văcării, oierii, porcării, piscicultura, avicultura, apicultura, sericicultura, anchete statistice, etc.

Pe lîngă secțiunea agronomică și secțiunea zootechnică, proiectul alipește la direcțiunea agriculturei o serie de institute, avînd raport cu dînsa: pepinierele viticole, horticole, fermele-model, stațiunile agricole, zootechnice, meteorologice etc., cum și ori-ce alt institut similar ce s'ar mai înființa.

A doua direcțiune prevăzută de proiectul de lege, este aceea a industriei și a comerciului, avînd de atribut, la serviciul industriei: școalele de arte și meserii, muzeele și expozițiunile industriale, comisia industrială, încurajarea industriei naționale, concesiunile miniere, consiliul de mine, brevetele de importațiuni și invențiuni, mijloacele pentru întemeiarea industriei de iarnă la sătenî, supraveghiarea industriilor avantagiate sau concesionate și ținerea în evidență a situațiunei lor, protecțiunea lucrătorilor, creditele industriale, anchete, statistica, etc.

La al doilea serviciu dintr'această direcțiune, la serviciul comerciului, avem după proiectul de lege: școalele de comerciu, muzeele și expozițiunile comerciale, întrepozite și magazii generale, tîrguri și bilciuri, comerciu ambulant, uzanțe de comerciu, mărci de fabrică, camere de comerciu, busee și cartieri oficiali, societăți și firme comerciale, societăți cooperative, societăți de asigurare, patente, accise, tarife de import și export, tarife de transport pe apă și uscat mercuriale, rapoarte consulare, anchete, statistica comerciului, legi și regulamente respective.

De această direcțiune atîrnă, ca instituțiuni exterioare: școalele de arte și meserii, școalele de comerciu, bursele și camerile de comerciu.

Toate domeniile Statului vor face, după proiectul de lege, obiectul a patru servicii interioare, din direcțiunea domeniilor și anume: serviciul funciar, ocupîndu-se cu consemnarea proprietăților fiscale ale Statului și mutuațiunile lor, serviciul exploatării moșiilor și ecaretelor, serviciul pădurilor și apelor și serviciul minelor.

Administrațiunea exterioară a bunurilor Statului este prevăzută a se face prin patru mari administrațiuni domeniale regionale, cu reședința la Craiova, București, Galați și Iași, avînd sub conducerea lor un număr de ocoale domeniale, în cari sînt grupate toate proprietățile private ale Statului, de ori-ce categorie.

Mi se spune, D-le președinte, că Adunarea s'a descomplectat. Dacă constatați aceasta, vă rog să bine voiți a amîna discuțiunea proectului pentru viitoarea ședință.

Voci: Sînt 6 ore; continuarea pe mîine.

— Ședința se ridică, anunțîndu-se cea următoare pe Marți, 22 Februarie.

Ședința de la 22 Februarie 1900

D. *Vicepreședinte:* Acum la ordinea zilei avem continuarea discuțiunei asupra proiectului de lege relativ la organizarea Ministerului de Domenii.

D. Cucu are cuvîntul.

D. N. Cucu St: D-le președinte, D-lor deputați, în ședința precedentă am expus împrejurările care au motivat prezentarea unui proiect de lege pentru organizarea Ministerului Agriculturei, Industriei, Comerciului și Domeniilor; am arătat geneza acestui proiect, am indicat principiul fundamental pe care el se întemeiază, și anume principiul separațiunei atributelor Ministerului ca conducător, ca diriguitor al economiei naționale mai întîi, și apoi ca îngrijitor, ca exploatator al proprietății private a Statului. Am mai arătat necesitatea ce a fost de a se grupa diversele servicii ale acestui Minister în patru diferite direcțiuni, și motivele pentru cari, în ce concerne exploatațiunea domeniilor Statului, administrațiunea acestora împărțită într'o administrațiune internă, și o administrațiune exterioară, aceasta din urmă compusă dintr'un număr oare-care de agenți regionali, dintr'un număr oare-care de capi de ocoale domeniale.

Complexul organizmului acestei legi a fost criticat înaintea acestei Camere de trei onorabili preopinenți.

Unul dintre acești preopinenți a găsit că legea este inutilă, că este inoportună, că nu are motive de a exista și că, chiar în cazul cînd s'ar admite, ea are defecte așa de capitale, încît legea este incorectibilă.

Un al doilea domn preopinent a primit legea, a primit principiile ei, însă a cerut modificări esențiale în textul ei.

Al treilea, în fine, a admis legea în complexul ei, dar a produs oare-cari critici de detaliu și a cerut modificări, pe care le apreciem de o importanță cu totul secundară.

Doresc să am permisiunea Camerei de a intra în discuțiunea criticilor aduse legei, și dacă 'mi veți da, D-lor, această permisiune, voiu începe prin discuțiunea acelor critici cari sînt mai benigne, prin acele cari sînt de o ordine secundară și voiu merge progresiv pînă la criticele capitale, pe temeiul cărora onor. D-l Carp voește să se capiteze legea chiar.

Cele mai benigne observări s'aŭ făcut legei din partea D-lui Eliescu. D-sa ne-a arătat că a fost impiegat în serviciul domeniilor Statului, ca atare, a făcut conștiincioase observațiuni în acea parte a legei, care se referă la direcțiunea domeniilor.

Cea d'întîi din observările D-sale se referă la faptul că, pe cînd la direcțiunea domeniilor, la centru, proiectul de lege prevede o descentralizare pe servicii speciale, cînd este vorba de executare, aceasta este încredințată unui agent unic, capul de ocol, care acumulează atribuțiuni de deosebite specialități. Și se întreabă D-l Eliescu, dacă este bine ca un cap de ocol să fie sub ordinele a mai multor servicii de specialități deosebite; dacă acest cap de ocol va avea competința să îndeplinească însărcinări relative la mine, la păduri, la hotărnicii și la exploatări de moșii; dacă se pot găsi oamenii cu competință d'a aduce la îndeplinire toate aceste feluri de cestiuni.

Iacă o întrebare bine pusă.

Art 27 al proiectului de lege răspunde însă satisfăcător cred. Capul de ocol, după acest articol, va trebui să fie saŭ silvicultor, saŭ inginer de mine, după natura și importanța mai mare a bunurilor din ocol. Și dacă în ocol, prin excepțiune, se va mai găsi și categorii de bunuri a căror exploatare va cere cunoscințe speciale ce ar lipsi silvicultorului saŭ inginerului miner, el va fi secundat ne-o indică citatul articol, «și de personalul ce *aceste exploatări ar necesita*». Așa face și ori-ce proprietar privat. Căci să presupunem, D-lor, un mare domeniŭ pe care s'ar găsi exploatațiuni agricole, păduri, bălți cu pesce, cariere, etc., ce face proprietarul acestui domeniŭ, în cazul cînd n'ar putea să 'l îngrijească singur. Pune în capul lui un administrator cu specialitate în ramura de căpetenie a exploatațiunei din domeniŭ, și alipesce pe lîngă acest administrator, ceva tot sub ordinele lui, mai multe ajutoare cu cunoscințe în ramurile de exploatare ale domeniului pe cari nu le ar avea administratorul.

In loc de a se face cum dispune proiectul de lege, s'ar putea ca ocoalele domeniale să se formeze, nu pe principiul diviziunei teritoriale, ci pe principiul diviziunei pe specialități. Intr'un atare caz însă, fiind dat că nu rentează de a avea un număr prea mare de agenți domeniali, acțiunea lor ar trebui să se împartă pe suprafețe prea mari și, vecinic în drum de la un punct la altul, 'i-aĭ întâlni peste tot, fără ca ei să poată lucra în carieră. Acesta e cazul actual cu ocoalele speciale silvice, cari fiind prea întinse pentru putința de lucru a unui silvicultor, pădurile Statului se găsesc așa de rău exploatate, în cît ele nu produc, după ultima statistică, de cît derizoriul *venit de 1 leŭ și 15 bani pe pogon și pe anŭ!*

A doua observaţiune a D-lui Eliescu se referă la administraţiunile regionale.

Vă reamintiţi, D-lor, că, în sistemul proiectului de lege ce discutăm, toate ocoalele domeniale din ţară sînt grupate şi puse sub autoritatea imediată a patru administraţiuni domeniale regionale, avînd fie-care ca întindere circumscripţiunea unei Curţi de apel: o administraţie domenială regională la Craiova, alta la Bucureşti sau Ploeşti, a treia la Galaţi şi a patra la Iaşi.

D-l Eliescu se teme că administraţiunile regionale să nu devină de cît nişte biurouri de înregistrare şi să nu facă de cît să întîrzieze lucrările, venind de la ocol pînă la Minister. Interpunerea acestor administratori între Minister şi între ocoale nu va produce, după D-l Eliescu, de cît o întîrziere în lucrări şi un spor de cheltueli.

Mi se pare că această observaţiune nu e fondată, căci dacă D-l Eliescu 'şi-ar da osteneala să citească art. 28 al legei propuse, ar vedea că administratorii regionali au iniţiativa şi competinţa complectă în mai multe categorii de acte de administraţiune. Negreşit că ei nu aŭ o putere nemărginită, dar, graţie competinţei ce li se dă, toate cestiunile de mică importanţă, cari sînt şi cele mai numeroase, vor fi rezolvate de dînşii şi mai repede şi cu mai puţine cheltueli de călătorie pentru interesaţi, de cît se poate face acum prin centralizaţiunea tutulor acestor cestiuni la Bucuresci.

Ministerul apoi va avea între aceşti administratori regionali şi în personalul special ce 'i ajută, nişte organe de control imediat asupra lucrărilor din ocoalele domeniale ale regiunei.

E greu de admis că s'ar putea concepe alt-fel o organizaţiune serioasă, cînd este vorba de o administraţie aşa de întinsă ca aceea a Domeniilor Statului.

Închipuiţi vă ce ar fi, D-lor — şi aceasta este astă-zi la Domenii — cînd, spre pildă, Ministerul de Interne ar comunica direct cu fiecare comună din ţară, saŭ cînd Ministerul de Războiu ar lucra de a dreptul cu fie-care comandant de companie. Trebue nişte organe intermediare cari să rezolve cestiunile de mică importanţă şi să nu refere la centru de cît cestiunile de o importanţă mare.

De altmintrelea, şi într'un organizm administrativ ca şi într'un organizm mecanic oare care, cînd avem să învîrtim simultan un număr mare de roate, le angrenăm ast-fel prin roate intermediare, în cît mecanicul să n'aibă a face să se acţioneze de cît o roată centrală, pentru ca tot sistemul să fie pus în mişcare.

Sistemul administraţiilor regionale nu e nou la domenii; el însă e aplicat pînă acum numai la serviciul silvic şi de curînd a fost introdus şi la serviciul minelor.

Proiectul nu va face de cît a'l generaliza şi regulamenta, aşa cum experienţa a dovedit-o că este bine.

A treia observaţiune a D-lui Eliescu se raportă la o cestiune de competinţă, de mică importanţă.

In legea proiectată se dispune că capul de ocol să fie saŭ inginer silvic, saŭ inginer de mine, după cum va avea importanţa sil-

vică sau minieră. Se mai zice în lege că capul de ocol are îndatorirea de a susține înaintea judecătoriilor de ocoale procesele pentru delicte silvice. Se întreabă D-l Eliescu, cum un inginer de mine o să pledeze, în cestiuni silvice? Natural că n'o să pledeze, pentru că ocolul său fiind principalment minier, în prea rarele ocaziuni cînd totuși ar avea un proces silvic, îl va încredința celui mai învecinat silvicultor cap de ocol.

Sper că cele ce am avut onoare a arăta, cu privire la obiecțiunile ridicate de onor. D-l Eliescu, vor împrăștia lucrurile la cari acele obiecțiuni ar fi putut da naștere.

Acestea expuse, voiu păși la examenul criticelor făcute proiectului de onor. D-l Vlădescu. D-sa a studiat legea, și a studiat-o în detaliu, în biurourile Ministerului, din cari a luat informațiuni, note, țifre și părerile acelor biurouri.

Aducînd însă acest studiu al D-sale înaintea Camerei, D-l Vlădescu n'a putut să nu'i expună și doleanțele acelor biurouri cari, prin noua organizațiune proiectată, și-au văzut omnipotența lor micșorată, iar actele lor supuse la un control.

Așt-fel D-l Vlădescu, primind legea în complexul său, primind principiul ei de separațiune a atributelor Ministerului, de o parte ca diriguitor al economiei naționale, iar de alta ca explorator al bunurilor private ale Statului, primind, zic, acest principiu, D-sa nu voește totuși ca principiul acesta să fie aplicat și la serviciul minelor și la acela al pescăriilor.

Este o inconsecință, de sigur.

Dacă această inconsecință n'ar vătăma nimic, pentru a face plăcere, atît D-lui Vlădescu cît și serviciilor cari sînt interesate la această inconsecință, eu nu m'aș opri asupră-i.

Cum aceea din abaterea de la principiul, formînd baza proiectului, în special la serviciile minelor și pescăriilor, ar rezulta pentru administrațiune serioase inconveniente, îmi voiu permite să semnalez D-voastre aceste inconveniente pentru ca să le apreciați.

Serviciul minelor din Ministerul Domeniilor are astăzi un îndoit caracter. Mai întîi, el este reprezentantul legei minelor, o lege de interes general care se aplică și la proprietățile private și la proprietățile Statului. Ca atare, serviciul minelor acordă concesiunile miniere pe terenele particularilor și pe proprietățile Statului; regulamentează și supraveghează ca concesionarul, o dată avînd concesiunea sa, să execute lucrările așa ca acestea să nu pericliteze existența oamenilor și a lucrurilor, să nu incomodeze sau să prejudicieze drumurile publice, să nu contamineze cursurile de apă prin direcțiunile exploatărei, să țină un regim pentru lucrători în condițiunile anumite din lege, etc., etc.; este, cu alte cuvinte serviciul minelor, un organ al intereselor generale și aplică legea tutulora.

In întocmirea sa actuală, serviciul minelor mai cumulează și un alt atribut: el este exploatatorul minelor particulare ale Statului, mine cari sînt supuse și ele regimului general al legei minelor. Consecința acestei duble însușiri a serviciului minelor, însușire

de a fi în acelaş timp şi judecător şi partea interesată, este că el aplică legea în general şi 'şi-o aplică sie-şi dacă vrea; supraveghează pe toată lumea şi se supraveghează pe sine însuşi dacă vrea.

Aceasta D-lor, prezinta inconveniente, şi nu numai inconveniente teoretice, principale, dar inconventele de fapt pe care le-am atins în şedinţa precedentă, şi pe carî îmi voiu permite să vi le expun mai în detaliu acum.

Să presupunem că Statul vrea să facă pe o moşie a sa o exploataţiune minieră de petroleŭ, de cărbuni, saŭ de un alt mineraliŭ oare-care. Neapărat că Statul trebue să'şi impună, prin organul săŭ, adică prin serviciul de mine, pentru această exploataţiune, obligaţiunile pe carî legea minelor le impune în general orî şi cui, fie el chiar Statul. Aceste obligaţiuni însă, reclamă pentru satisfacerea lor, o serie de restricţiuni în modul exploatărei, cum şi o serie de cheltueli în comptul el. Dar nimenî nu 'şi impune de bună voe, în lucrul său, restricţiuni şi cheltueli, aşa că ar fi o iluziune dacă s'ar admite ca serviciul minelor, desbrăcindu-se de firea sa omenească, s'ar face politaiul proprielor sale acte. Consecinţa va fi ca exploatările Statului neavind, din punctul de vedere al prescripţiunei legei minelor, un alt control de cît pe cel ce le execută aceste lucrări, s'ar abate adesea de la prescripţiunile legei minelor, aşa că ele se vor găsi departe de a fi modelul pe care D-l Vlădescu voia să 'l vază în orî-ce exploatare a proprietăţilor Statului.

Dar din faptul că, serviciul minelor fiind şi judecător şi parte, exploatările Statului s'ar abate de la prescripţiunile legei minelor, nu rezultă numai inconvenientul că acele lucrări ar fi o pildă rea pentru exploatatorii particulari; din acest fapt ar putea urma un rău şi mai mare: Statul ar face o concurenţă neloială particularilor.

Orî-ce obligaţiune impune o cheltuială oare-care şi dacă serviciul minelor n'ar voi să 'şi impue sie-şi, într'o exploatare a Statului ce ar face el, îndatoririle ce legea minelor prescrie pentru toţi, dar ar impune acele obligaţiuni unui exploatator particular, este natural ca acel exploatator, dintr'această cauză, ar produce mai scump decît Statul, prin urmare, s'ar găsi concurat în mod neloial de către Stat chiar. Vedeţi, D-lor, la ce inconveniente conduce cumularea asupra aceluiaşi serviciŭ a atributelor, şi de reprezintat al legei şi de exploatator pus sub cirmuirea acelei legi.

Pentru înlăturarea acestor inconveniente, proiectul de lege dispune, prin articolul săŭ 13 că serviciul industriei, un serviciŭ de caracter general, pe lîngă care funcţionează consiliul de mine, să aibă sarcina d'a aplica dispoziţiunile legei minelor, indistinct orî-cărei exploataţiuni miniere, fie ea a vre-unui particular, fie a Statului. Încît pentru minele Statului, acestea se vor exploata, ca orî şi ce mină particulară, de către serviciul de mine prevăzut în direcţiunea domeniilor Statului de art. 23 al proiectului, sub controlul însă, în ce priveşte prescripţiunile legei minelor, a serviciului industriei şi a consiliului de mine alipit acestui serviciŭ.

Printr'această separaţiune logică de atribuţie nu însemnează,

D-lor, că s'a desființat actualul serviciu al minelor, el însă a fost pus în condițiuni de funcționare care să garanteze și interesele generale ale industriei miniere, ca și pe acele ale Statului proprietar.

Dar dacă nu se desființează serviciul minelor, el totuși se dezorganizează — zisu-s'a — prin faptul că i se ia laboratorul.

Proiectul ce discutăm nu prevede, D-lor, că serviciul de mine va avea sau nu va avea laborator. Dar, din proiectul de budget, se vede că D-l ministru are intențiunea a lua laboratorul de la serviciul de mine și a-l alipi pe lîngă unul din marele laboratorii generale ale Statului. Negreșit că un laborator este în tot-d'a-una bine venit într'un serviciu de mine și D-l ministru știa foarte bine aceasta. Dacă D-sa are intențiunea de a separa serviciul minelor de laboratorul său, este pentru cauze cu totul speciale. Șeful serviciului minelor este un inginer distins, care are aspirațiunea legitimă de a'și face renumele, la care 'l poate ridica cunoștințele sale. In urmărirea acestui renume, natural că este repugnant pentrui D-sa de a se ocupa cu acele lucrări de hamalic, cari sînt indispensabile într'un serviciu de mine. Din acest punct de vedere, D-sale nu 'i convine să facă cercetări prin diferite proprietăți ale Statului, spre a le determina geologicește și a descoperi că ici se găsește lignit, colo piatră de construcțiuni, mai departe petroleu etc., cu toate că tocmai de acest lucru are trebuință Ministerul, de acest inventariu geologic al proprietăților sale. Capul serviciului minier are aspirațiuni legitime d'a face lucrări trecînd peste ordinar și, de mult, se ocupă de o cestiune gingașe, aceea de a determina niște proprietăți colorante în petroleurile noastre, proprietăți cari nu s'ar fi găsind în petroleurile din alte țări. De aceea, de cît va timp, o mare parte din activitatea serviciului de mine, e concentrată în a descoperi nu numai că petroleurile noastre au proprietăți tinctoriale, dar că atari proprietăți nu se găsesc în alte petroleuri. Or, ca să se ajungă la această demonstrațiune, este nevoe de a se face lucrări la laborator, de un caracter cu totul special și în ori-ce caz, incompatibile cu un serviciu de mine, proprietățile Statului.

Ministerul are interes ca serviciul său de mine să 'l inventarieze mai întîi geologicește și din punctul de vedere minier proprietățile sale. Pentru a concentra toată activitatea terenului de mine într'această direcțiune și a pune sub un control nou laboratoriu, Ministerul a crezut a alipi acest labaratoriu, la un mare laboratoriu de Stat, care ar face pentru serviciul minelor toate analizele de cari acesta ar avea trebuință, în scopul studiului minier al proprietătilor Statului, dar numai în acest scop.

Acesta este faimosul act de vandalism atribuit D-lui ministru al Domeniilor. Se vede bine dintr'însul cît de justificată este afirmațiunea, făcută într'această Cameră, că neputîndu-și găsi aiurea gloria, D-l Fleva a căutat, ca și Erostrat, să'și facă un renume dintr'un act de destrucțiune.

S'a mai zis, că prin noua lege se distruge și serviciul pescăriilor, un serviciu care ar fi dat importante roade.

Inainte de a examina ce face legea propusă cu serviciul pescăriilor, vă rog să 'mi permiteţi, D-lor, de a stabili importanţa ce prezintă pescăriile pentru ţara noastră. Această importanţă este mare, mult mai mare decît aceea ce înfăţişează, cel puţin pînă acum, petroleul care atrage în prezent toată atenţiunea noastră.

Pentru dezvoltarea industriei petroleului s'a făcut de Stat sacrificii băneşti cu explorările şi exploatările probatorii, iar capitaliştii, din ţară şi streinătate, au băgat într'această industrie un capital iniţial evaluat ca la 100 de milioane lei. Rezultatul de pînă astă-zi este că ţara produce vre-o 26.000 vagoane de petroleŭ pe an, preţuind rotund şi aproximativ 10 milioane lei.

Pentru industria pescuitului nu s'a făcut nimic, sau aproape nimic şi nu ştiŭ dacă totalitatea capitalelor băgate într'această industrie atinge 5—6 milioane lei. Cu toate acestea pescuitul ne aduce, aşa neglijat, aşa uitat cum este, vre-o 50 milioane kilograme peşce pe an, evaluate pe puţin la 15 milioane lei, adică odată şi jumătate cît ne aduce până acum petroleul

Puteţi deduce din toată această comparaţiune, D-lor, la ce dezvoltare ar ajunge industria pescăritului, cînd s'ar pune într'însa nu 100 milioane cît s'a pus în petroleŭ, ci a 10-a, a 20-a parte din acest capital, 5—6 milioane numai, pentru a se despotmoli canalele de alimentare şi de evacuare ale bălţilor, pentru a se organiza operaţiunea vînatului peşcelui după sisteme moderne, pentru ca sărătura pentru conservarea peşcelui nostru să se facă la noi, iar nu în Rusia ca acum, şi pentru ca comerciul de exportaţiune al peşcelui romîn, să se facă cel puţin cum se făcea în secolele trecute.

Căci D-voastre ştiţi din cronice, D-lor, ce însemnat comerciu făcea în vechime ţările romîne cu peşcele, pentru că aţi citit în descripţiunea Moldovei de Cantemir, cum veneţianii veneaŭ cu vasele lor la Dunăre să ne aducă sticlării şi oglinzi, în schimbul peşcelui de la noi; cum Florentinii ne daŭ stofe de mătase pe peşce, cum Regusanii veneaŭ să 'l cumpere pe bani de aur, şi cum Polonii ne aduceau postavuri, săbii, plumb şi altele în schimbul peşcelui ce luaŭ de la noi. Pentru ca strămoşii noştri să poată învîrti un aşa mare comerciu international cu peşcele, îngrijiaŭ de buna stare a bălţilor şi făceau din această îngrijire, obiectul solicitudinei Statului. D-l Hajdeu ne citează astfel o pravilă din secolul al XIV-lea, care dispunea ca fie-care locuitor mărginaş de baltă să păstreze şeapte zile de lucru pe an pentru buna oŭlăduire a bălţei; istoricul Fotino ne arată că în suta a XV-a un mare stolnic avea în a sa administraţiune bălţile de pescuit, iar Matheiŭ-Vodă-Basarab orînduise, prin pravilele sale stolniceri cu însărcinări de a îngriji, ca bălţile să nu se potmolească şi să nu li se pricinuiască beteşuguri. Turcii chiar, în Dobrogea noastră de astă-zi, aveaŭ o dregătorie, în cap cu un agă şi mai mulţi buhbaşi în scop să îngrijească ca canalurile, prin carî bălţile dobrogene comunica cu Dunărea şi cu Marea, să nu se potmolească, aşa ca peşcele migrator să poată intra în bălţi pentru a'şi depune icrele şi a se reproduce.

Pravilele relative la pescuit din secolul al XIV-lea încă aŭ căzut în desuetudine şi, după plecarea turcilor din Dobrogea, n'a mai fost nimeni carĭ să îngrijească de bălţi, aşa că canalele acestora potmolindu-se, pescuitul într'însele a devenit din an în an mai slab, iar arenda produsă Statului de bălţi, din an în an mai mică.

Numai cînd a văzut că această arendă a scăzut la o cifră ridicul de mică, numai atunci Ministerul Domeniilor s'a gîndit la bălţi şi a înfiinţat un serviciŭ care să le exploateze în regie.

Rezultatul gestiunei bănesci a acestei exploatărĭ, vă este bine cunoscut D-voastre, D-lor deputaţi, din cronicele judiciare; ceea-ce nu vă este poate cunoscut şi 'mĭ propun a vă expune aci, este rezultatul intervenţiunei Ministerului pentru îmbunătăţirea pescuitului, adică pentru despotmolirea canalelor bălţilor, pentru cruţatul peşcelui şi pentu facilitarea adusă conservărei lui prin sărătură.

Pentru despotmolitul canalelor bălţilor nu numaĭ că nu s'a făcut nimic, dar, graţie acelei incompetenţe inconsciente de care s'a vorbit într'această Cameră, s'a introdus în art. 12 al legei, ce s'a făcut acum cîţi-va anĭ asupra pescuitului, o dispoziţiune după care să fie liberă *îngrădirea* gîrlelor, adică canalelor, carĭ conduc din Dunăre în bălţile dobrogene. Ceea-ce pravilele vechĭ ce am citat nu o permitea, în scopul d'a nu se potmoli canalele bălţilor, ceea-ce însuşĭ turcĭ opreaŭ prin agalele şi bulibaşiĭ lor, ca dăunător pescuitului, modernul şi progresistul nostru Minister al Domeniilor a făcut-o nu ştiu acum cîţĭ anĭ!

Dar dacă legea asupra pescuitului este atît de rea pentru buna stare a bălţilor, ea nu e mai fericită pentru cruţarea peşcelui, căcĭ ea prescrie epoce de cruţare, Aprilie şi Maiŭ, nepotrivit alese, după spusa specialiştilor pentru regiunea Dunărei de la Galaţi la Severin.

Peşcele de mare, în migraţiunea lui anadromă, căcĭ ştiţĭ, D-lor, că peştele face migraţiunĭ anadrome şi catodrome, în migraţiunea lui anadromă spre Severin, spre a'şĭ depune icrele, nu trece pînă la finele lui Maĭ mai în sus de Călăraşi. Şi cînd a trecut de Călăraşi, după finele lui Maiŭ, epoca de cruţare a încetat şi peşcele este vînat înainte de a'şĭ fi depus icrele, spre stîrpirea speţei lui. Acesta este rezultatul, după oamenii de specialitate, la care conduce legea.

Privitor la facilitatea conservărei peşcelui prin sărătură, Ministerul Domeniilor a lăsat ca, din cauza lipsei sărei de mare în Dobrogea, lipovenii să ia peşcele pe un preţ de nimic din Dobrogea, să'l ducă, să'l sare în Basarabia şi să'l introducă sărat apoĭ în ţară, cu un preţ însă de 4—5 orĭ mai mare de cît 'l-aŭ cumpărat de la noĭ.

Pe cînd calomnia ataca de toate părţile pe D-l Fleva, D sa, în tăcerea cabinetului său, studia cu specialiştiĭ toate aceste cestiunĭ de amănunt. (Aplause). Din studiul lor, a eşit, în privinţa serviciului pescăriilor, dispoziţiunile din legea de organizare ce discutăm.

Printr'această lege de organizare nu se suprimă serviciul D-lui Dr. Antipa. D-sa este un bărbat cult, meritoriŭ şi competinte în tot ce concerne partea didactică a pescăriei; D-sa va studia cestiunea în serviciul zootechnic, va edicta măsurĭ, va arăta calea pe care tre-

bue s'o urmeze nu numai pescăria după proprietăţile Statului, dar pescăria in genere a ţărei.

Cum însă s'a întîmplat că Statul să fie şi el proprietar de bălţi de peşce, cînd sînt lucrări de despotmoliri de făcut la ele, cînd se dau în exploataţiune aceste bălţi, cine să execute lucrările? D-l Dr. Antipa? Ar fi o imposibilitate. orî-cită activitate ar desfăşura D-sa. De aceea, să lase aceste lucrări, aceste bălţi în administrarea şefului ocolului domenial în care ar cădea balta.

Din cauză că s'a separat astfel serviciul de pescării, într'o parte cu caracter diriguitor a intereselor generale şi într'o parte de exploatare a bălţilor Statului, s'a zis că s'a distrus serviciul pescăriilor.

Las la aprecierea D-voastre, D-lor deputaţi, temeinicia afirmaţiunei.

Tot aşa de întemeiat cum s'a arătat că s'a distrus serviciul minelor şi serviciul pescăriilor, s'a mai obiectat că, prin noul proiect de organizare, se desfiinţează serviciul pepinierelor.

Nu ştiu de unde a venit ideea că se desfiinţează pepinierele, căci aceste pepiniere, azi în număr de 7 saŭ 8 şi cari există ca instituţiuni exterioare, se menţin tale quale, căci la art. 11 al proiectului de lege se zice:

«Instituţiunile exterioare dependinte de direcţiunea agriculturei, sînt: şcoalele de agricultură, silvicultură, zootechnia, *pepinierele viticole, horticole...*».

Ceea-ce face proiectul de lege în privinţa pepinierelor, este că nu le mai lasă răslеţe, de capul lor, ci le pune sub o direcţiune, sub direcţiunea agriculturei.

Din afirmaţiunea că se desfiinţează serviciile minelor, pescăriilor şi viticol nu rămîne, cred, nimic în urma explicaţiunilor date şi dovedite cu articolele precise din proiectul de lege. Argumentul de căpetenie în contra proiectului ce discutăm, adus de onor. D-l Vlădescu şi adoptat în urmă de onor. D-l Carp, mi se pare dar, D-lor deputaţi, că este de înlăturat. Pînă acum am discutat asupra anumitelor defecte ce se atribue proiectului şi am demonstrat că aceste defecte nu există. Onor. D-l Carp, a expus'o, însă rezolutorii, că nu este trebuinţă de lege organică la Ministerul Domeniilor, căci ministrul trebue să aibă legea în cap; ni s'a spus adică, că ne trebue un *ministru-lege*. Aceasta este un fel de «*L'état, c'est moi*».

D-l *G. A. Scorţescu*: Saŭ: «*la loi, c'est moi*».

D-l N. Cucu St.: Negreşit că *L'état c'est moi*, saŭ dacă vreţi *la loi, c'est moi*», este un sistem şi eŭ am admiraţiune pentru încrederea în sine a persoanei care zice: «eŭ sînt legea». Eŭ chiar aşi urma o asemenea persoană, însă cu două condiţiuni: mai întîi să'şi fi făcut probele sale şi, al doilea, să 'mi dea garanţie că va voi şi va putea să stea ministru al Domeniilor, nu cît a stat Ludvic XIV rege, ci 15—20 ani cel puţin. Cum însă acest lucru este aproape imposibil în sistemul nostru constituţional electiv, cred că trebue o lege organică pentru Ministerul economiei naţionale şi pentru că aceea pe care ne-a prezintat'o d-l Fleva, mi se pare că împlineşte

condițiunile voite, vă rog, D-lor deputați, să votați această lege. (Aplauze).

D-l *Vice-președinte*: D-l Scorțescu are cuvîntul.

D-l G. A. Scorțescu: D-lor deputați, pînă acum au luat parte la această discuțiune trei oratari, cari toți trei au atacat legea.

Legea nu a fost apărată de cît de D-l Cucu, care cu o logică strînsă, a dărîmat toate acuzările aduse și a arătat că în adevăr legea ce se propune este prima lege de organizare a Ministerului Domeniilor; D-l Cucu a dovedit că în locul haosului ce a domnit pînă astăzi, pentru întîia oară se propune o lege, care să aducă lumina, ordinea și o direcțiune sănătoasă și cugetată în acest serviciu atît de important al Statului romîn.

Nu voiu vorbi lung, căci constat că Camera e obosită în urma unor discuțiuni aproape fără temeiu. Voiu fi foarte scurt. Voiu căuta să răspund în mod general la acuzările aduse, mai cu seamă de D-nii Vlădescu și Carp. D-l Vlădescu în cuvîntarea sa a primit principiul legei, a primit legea, însă D-sa, după ce a primit principiul și după ce a primit legea, a căutat în parte a reduce ceea-ce acordase, și a arătat că trebuesc introduse atîtea amendamente, în cît legea, dacă am urma sfaturile și povețele D-lui Vlădescu, ar dispărea cu desăvîrșire.

D-l Carp a fost mai categoric. D-sa a zis; că legea e atît de defectuoasă în cît nici nu vrea s'o ia în considerație, nu 'i face nici onoarea de a o discuta.

De sigur, D-lor, acest răspuns e simplu, atît de simplist, în cît fie-care se întreabă cu mirare care sînt cauzele cari au putut să conducă pe D-l Carp la o asemenea declarație.

Eu cred, D-lor, că explicațiunea e ușoară. D-l Carp are o reputație de specialist în cestiuni economice; avea un cerc de admiratori mutuali cari îl prezentau înaintea țărei, ca pe omul cel mai competinte în ceea-ce privește organizarea Ministerului de Domenii, sub impulsiunea D-lui Carp, afirmau acești amici, s'a lăcut la acest Minister o serie de servicii viticol, miner, silvic, sericicol, etc., și fără a se căuta de public daca aceste servicii inaugurate de D-l Carp, au în adevăr răspuns la menirea lor, dacă aceste servicii aduseseră rezultatele cari se așteptau de la dînsele, fără a se vedea roadele care le produsese, a mers curentul creat de amici, stabilind ca adevăr necontestat și necontestabil, că marele reformator al Ministerului de Domenii este D-l Carp, și D-lor, pe baza acestui curent fie-care vedea în D-l Carp pe omul providențial, care trebuia să ridice starea economică a acestei țări.

D-lor, știți cît e de greu să mențiî aceste reputațiuni clădite cu așa ușurință, căci vine un moment, cînd reputația cade înaintea faptelor; vine un moment în care fie-care se întreabă, care sînt faptele concrete care justifică reputațiunea creată.

Pentru a judeca pe un om de Stat, ai două măsuri, ai partea teoretică și partea de muncă practică.

Să luăm pe D-l Carp în ambele aceste privințe și să-l ana-

lizăm, şi atunci vom vedea ce rămîne din curentul amicilor şi din reputaţia stabilită prin reclamă; vom vedea mai cu seamă că situaţia, în care se găsea faţă de o lege de organizare a Ministerului considerat ca apanagiul său, era greu pentru D-l Carp şi că nu putea D-sa să scape din această situaţie, de cît prin declaraţiunile uşoare făcute deunăzi.

Într'adevăr, D-lor, să vedem acum activitatea reală din trecut a D lui Carp. In partea teoretică am căutat la Minister cu de amănuntul, am voit să găsesc o urmă despre această activitate, căci nu e de ajuns de a face cîte-va crîmpee de legi, de a complecta din bucăţi ici, colea, diferite servicii, cari să răspundă la unele necesităţi ale momentului.

Atunci cînd te prezinţi ca reformator, trebue să arăţi că a fost în capul tău o unitate de direcţiune, de gîndire, de creare care a condus toate operile tale, şi să nu vii în urmă înaintea Camerei să zici: că norma acţiunei tale a fost *norocul orî fericita întîmplare, că ai găsit cutare sau cutare persoană de valoare,* căci atunci ajungi la această apreciere şi concluziune, că dacă ar dispare din această ţară trei oameni pe cari i-a citat D-sa, atunci ar dispare şi Ministerul Domeniilor, ar dispare şi întreaga activitatea noastră economică, ar dispare orî-ce speranţă de îmbunătăţire în ramura agriculturei, comerciului şi industriei.

De sigur că concursul unui om şi alegerea lui este un fapt de apreciat; dar trebue oare să fie atît de mare acest fapt, în cît să primeze orî-ce alte consideraţiuni?

Este permis oare cui va să afirme că alegerea unui om, căruia îi încredinţezi un serviciu, este mai preponderente de cît unitatea de direcţiune, cînd creezi o lege?

A fost o vreme acum cinci-zeci de ani, cînd eram încă o ţară în faşe, o ţară primitivă şi fără cultură, cînd asemenea teorii puteau fi primite de public, dar azi să ai pretenţia de a fi un om de Stat, un om destinat a conduce destinele ţărei tale, şi norma concepţiei tale politice să fie *norocul* şi întîmplarea, este a nu separa nivelul intelectual al omului de Stat de acel al babelor din mahalale exotice *care dau în bobi* pentru a *ghici norocul.* Deplîng pe D-l Carp, dacă s'a redus singur la acest nivel!

D-l Carp nelăsînd nici o urmă în partea teoretică, cu care să-l putem chema la răspundere, să-l poţi întreba asupra concepţiilor sale, să vedem dacă a lăsat cel puţin ca ministru o serie de acte, cu care să se poată făli, cu care să zică, dacă n'am avut timpul material să fac o lege unitară, cel puţin am dovedit că actele mele au fost acte bune în administraţiunea Ministerului Domeniilor?

In această privinţă cred, D-lor deputaţi, că astăzi atît Parlamentul cît şi ţara este edificată cu ocaziunea unei discuţii a Adresei în Senat, am auzit relatîndu-se cu fapte netăgăduite, cu probe rămase fără răspuns, care a fost partea de fapte a D-lui Carp în această privinţă; s'a dovedit că toată administraţiunea D sale de la domenii a fost o administraţiune de reclamă, o administraţiune *de bune în-*

tențiuni, dar care în fapte n'a lăsat nici o urmă serioase. Am văzut puțuri făcute în Bărăgan, pentru care Statul a cheltuit sutimi de mii de lei, și s'au părăsit fără nici un folos.

Este adevărat că D-l Carp a scuzat aceste puțuri, fiind că ne-a spus că cel puțin ele ne-au arătat frintura geologică a țărei.

Eŭ cred, D-lor, că D-l Carp a scăpat din gură fără voia sa aceste cuvinte, căci nu pot crede că un om de cultura D-lui Carp să vie să afirme că o experiență nenorocită ca aceea a puțurilor din Bărăgan are meritul că ne-a dat frintura geologică a țărei, fiind că este știut că cupa geologică nu poate să fie complectă decît atunci cînd o serie de lucrări cum ar fi o serie de puțuri de la Carpați la Dunăre, care să arate nivelul și inclinațiunea sa, direcțiunei straturilor geologice. Un puț singur nu a putut să ne dea nici o indicațiune, decît cel mult al spațiului restrins unde se găsesce, după cum n'a putut să ne o dea nici pe aceea a apei potabile.

D-l Carp, D-lor, neputînd răspunde la menirea, la așteptarea ce fie-care o pune în D-sa, atunci cînd era vorba de a discuta o lege de organizare a Ministerului Domeniilor, a găsit soluțiunea de a se retrage sub cort, așa că n'a indicat nici o soluțiune personală a cestiunei în discuție, după cum se aștepta toți de la D-sa, care a trecut ca marele reformator în special al Ministerului Domeniilor. Aștepta publicul și Parlamentul ca să audă de la D-sa care combătea proiectul de lege, să audă propunînd ceva mai bun, care să înlocuiască proiectul de lege, prezintat de D-l Fleva.

Aceasta n'a făcut-o pentru că trecutul D-sale ne dovedi incompetința sa reală în materie, atunci cînd nu mai este vorba de reclamă, ci de fapte. Vom privi retragerea D-sale sub cort ca o retragere silită, ca o dezertare de la postul său.

D-lor, revin la discuțiune și voiŭ răspunde punct cu punct, la argumentele D-lui Vlădescu ca și la acele ale D-lui Carp. D-l Vlădescu a făcut o ochire retrospectivă a activității noastre la acest Minister, a arătat că relele acestui Minister le-a urmărit pas cu pas în trecut, și trebue să-l aduc aci mulțumirile noastre pentru contingentul ce a dat în sfera care o urmărim, și pentru care tocmai ne propunem de a aduce ordinea în locul dezordinei și chaosului de azi.

Prin acest proiect de lege, D-lor deputați, pentru prima oară, precum v'am spus-o, se procede la organizarea Ministerului Domeniilor; pînă astăzi existența acestui Minister n'a fost decît rezultatul unei compilări de servicii, adunate după voia întîmplărilor și capriciul fie-căruia.

Eŭ nu voiŭ răspunde la această parte a criticei D-lui Vlădescu, căci ea privesce trecutul și se resfrînge mai mult asupra D-lui Carp, care a fost predecesorul actualului ministru al Domeniilor. Cred dar că laudele aduse de D-l Vlădescu persoanei D-lui Carp la începutul cuvîntărei D-sale, aŭ fost făcute mai mult de politeță, căci cuvîntarea de atunci, cînd a expus faptele, cînd a descris rezultatele și starea serviciilor, a fost critica cea mai severă a D-lui Carp și a administrațiunei sale.

Voiu veni, D-lor la partea cuvîntărei D-lui Vlădescu, privitoare la proiectul de lege de față.

D-l Vlădescu primește organizarea Ministerului și principiile pe care este bazată această organizare, primește separațiunea Statului, controlor al avuției naționale, controlor muncei naționale, controlor al agriculturei, al comerciului și al industriei, de Statul proprietar de imobile, de Statul agricultor, de Statul exploatator de păduri, de moșii, de mine și de pescării.

Dar odată ce a primit această separațiune, D-l Vlădescu vine și spune: eu cred că nu este trebuință să fiți absoluți in principiile puse, trebue să primiți oare-cari derogațiuni mai cu seamă in două privințe: in ceea-ce privește serviciul minelor și in ceea-ce privește serviciul pescăriilor.

D-sa, în această privință a atacat cu multă cruzime proiectul de lege actual, acuzîndu-l chiar de a fi dezorganizat acest serviciu. Am căutat, D-lor, să mi explic această părere a D-lui Vlădescu, să'mi explic pentru ce atunci cînd a primit un principiu, că el a găsit acest principiu folositor pentru toate cele-l-alte servicii, să vie să ceri o derogare la principiu pentru al douilea serviciu anume, fără a arăta nici un motiv temeinic, nici o împregiurare alta de cît, că in capul acestor servicii sînt persoane competinte, cari dacă se vor vedea puși sub direcțiunea altuia de altă specialitate, se vor crede micșorate și nu vor mai consimți să meargă in capul serviciului. Acest argument nu'l putem primi, este un argument personal, și nu se poate ca o lege să fie creată pentru cutare sau cutare personalitate, legea este mai presus de persoane.

Dacă aceste persoane puse astăzi in fruntea acestor servicii voesc să'și indeplinească misiunea lor inainte, ele o vor putea-o face in aceleași condițiuni ca și astăzi, fiind-că nu sînt puse de cît sub controlul direcțiunei care centralizează toate serviciile de aceiași natură, cari depind de acest Minister.

Afară de aceasta, atunci cînd D-ta propui ca un serviciu existent astăzi chiar ca serviciu să fie ridicat, la rangul de direcție, fiind-că D-lor, astăzi aceste servicii n'au direcție specială, ele rămîn prin noua lege ceea-ce sînt și astăzi, dar sînt supuse sub controlul unei direcțiuni. Cînd vii D-ta și propui ca unele servicii, cari existau, să fie ridicate la direcțiune, dacă n'ai o rațiune de principiu, trebue să ai un motiv de fapt, fie pe importanța lucrărilor, fie pe inmulțirea biurourilor serviciului; am luat budgetul ca să văd care este importanța serviciului pe care D-l Vlădescu 'l-a reclamat ca direcțiune. Serviciul pescăriilor se compune din patru funcționari: un archivar-comptabil, un copist, D-l Antipa și un măturător. Care este motivul, dar ca să luăm un biurou atît de modest, compus din 3 funcționari și jumătate, să-l facem direcțiune? Este evident că ar fi să creeăm o biurocrație inutilă și să suim lefuri. Serviciul pescăriilor este un serviciu exterior, și intreaga lui activitate este pe Dunăre; ce menire ar avea atunci o direcțiune centralizătoare de pescării la București? Aș fi înțeles ca D-l Vlădescu să ne fi propus să facem un biurou central

la Tulcea și să punem acolo pe D-l Antipa, ca să privegheze toți peștii săi, ar fi logic.

Dar să facem din D-l Antipa un director la București...

D-l *M. C. Vlădescu*: N'am propus nimic, D-le Scorțescu, eu numai am criticat; căci propunerea 'mi-o rezerv la amendament.

D-l G. A. Scorțescu: Eu cred, că critica D-voastre trebuia să aibă o concluzie, căci datoria ori-cărei critice este nu de a arăta numai un rău, dar de a arăta remediul acestui rău.

D-l *M. C. Vlădescu*: La amendament.

D-l G. A. Scorțescu: Critica este ușoară, D-le Vlădescu, clădirea este mai grea. Vă aștept la amendamente, dar fiind-că ați dat cestiunei o dezvoltare extraordinară și D-l Carp unindu-se cu D-voastre a accentuat lucrul zicînd, că a descoperit pe D-l Antipa, după cum Cristophor Columb a descoperit America, cred că este datoria mea să vă răspund.

Același lucru cu serviciul minelor. D-sa a declarat că serviciul s'a desființat și eu mărturisesc că în fața acestei declarațiuni, am crezut la început că nu cunosc bine legea, și am consultat budgetul și am văzut că serviciul minelor nu numai că nu este desființat, dar este chiar sporit.

Dar nu voesc să anticipez asupra răspunsului D-lui Ministru al Domeniilor. Veți vedea că și aci D-l Carp a avut intențiuni bune, dar în realitate faptele nu corespund voinței sale. Las dar această parte D-lui Ministru al Domeniilor și voiu conchide prin cuvintele care le-a rostit D-l Carp. D-sa a afirmat că această țară nu e coaptă pentru *a primi o organizațiune a Ministerului Domeniilor.*

Eu cred, după cuvintarea D-lui Carp rostită azi, *11 ani după ce D sa a inaugurat diferitele servicii de la Ministerul Domeniilor, inaugurare, care făcea ca țara întreagă să pună în D-sa speranțele unui mare reformator destinat a aduce o eră nouă în economia națională a țărei, azi cînd vine și termină cu această formulă, îl putem la rîndul nostru cu tristeță, aplica personal mai cu drept cuvînt formula D-sale* și zice că azi după 11 ani *D-l Carp a trecut peste maturitate pentru a mai putea administra această țară.*

S'a răscopt. (Aplauze).

D-l Vice președinte: D-l Ministru de Domenii are cuvîntul.

D-l N. Fleva, Ministru al Domeniilor: D-lor deputați, cestiunea ce e supusă deliberărei D-voastre, e prea importantă pentru ca într'o discuțiune generală să amestecăm amănunte și să băgăm la mijloc și cestiuni personale, care nu aŭ nici un raport cu cestiunea.

De aceea D-lor, pentru ca să fim în poziție de a vedea dacă proiectul de lege ce se prezintă e admisibil saŭ nu în bazele lui, mi vor permite onor. deputați, care aŭ făcut obiecții de amănunte, să nu răspund la dînsele, pentru că ar fi să îngreuiăm discuțiunea. Și apoi D-lor, cred că mă cunoașteți, eu nu sînt un presumțios, care să susțin cu orice preț, că ceea-ce am adus înaintea D-voastre este tot ce poate să fie mai bun; este tot ce am crezut eu mai bun. (Aplauze).

Cînd D-voastre, veţi admite bazele proiectului, dacă la detalii veţi propune veri-o îmbunătăţire, o voiu primi-o bucuros, dacă mă veţi convinge că legea se va face mai bună (Aplauze).

Voiu evita, D-lor, şi cestiunile personale.

De şi am fost provocat şi în stare de legitimă apărare: aşi avea dreptul să fac şi aci ceea-ce am făcut la Senat cu ocaziunea discuţiunei generale a Adresei, totuşi, pe cît voiu putea, cestiunea personală o voiu lăsa la o parte.

Şi apoi nu sîntem noi chemaţi aici ca să luăm, nici eu de la D-l Carp, nici D-l Carp de la mine, şi nici chiar de la D-voastre certificate de bună administraţiune, de oameni capabili.

Pentru aceasta este opiniunea generală din ţară, sînt faptele fie-căruia, iar nici de cum voturi cari le-aţi da D-voastre. Opinia generală este judecătorul suprem, care e mai sus de aprecierea individuală şi chiar colectivă a D-voastre. (Aplauze).

D-lor, în această discuţiune s'a născut următoarele cestiuni: întîiu, este saŭ nu trebuinţă de o lege de organizare, pentru Ministerul Domeniilor? A doua cestiune: dacă se recunoaşte nevoia acestei organizări, legea ce vi se prezintă şi organizarea proiectată este ea raţională, în bazele ei?

Asupra acestor două cestiuni aŭ vorbit diferiţi oratori, şi pare-mi-se, că s'au contrazis între dînşii asupra primului punct.

Onor. D-l Carp ne-a zis: Nu trebue nici o lege de organizare. Ministerul Domeniilor, trebue lăsat aşa cum se găseşte astăzi, şi organizaţia lui trebue să fie capul ministrului.

La această aserţiune, onor. D-l Vlădescu şi cu cei l'alţi oratori, aŭ fost din potrivă de părere că Ministerul de Domenii are absolută trebuinţă de o organizare. Ba încă unul din ei, onor D-l Vlădescu a mers mai departe; ca să dovedească că această organizare este necesară, ne-a făcut un întreg istoric, poate străin de lege, dar care a fost de mare utilitate, căci v'a descris halul trist în care se găseşte această administraţiune, care are rolul important de a da direcţiunea educativă a agriculturei, a comerciului şi a industriei, pe lîngă aceasta mai are şi administraţiunea tutulor Domeniilor Statului, D-l Vlădescu a zis — vă voiu cita propriele D-sale cuvinte: «Acest proiect are ceva bun, căci are o tendinţă de clasificare şi de organizare».

Va să zică, cred că nu afirm ceva ce nu a fost în intenţiunea D-sale, cînd aşi zice că D-l Vlădescu, recunoaşte şi necesitatea unei organizări, şi meritul acestui proiect de a avea ceva bun.

Nu trebue organizaţiune, zice D-l Carp, fiind-că organizaţiunea trebue să fie în capul ministrului şi mai ales — pentru că după D-sa astăzi — a spus-o cu fineţe de cuvinte şi cu invenţiune de termeni în care escelează, s'ar găsi la Ministerul Domeniilor un om neexperimentat, un om cu experienţă inconştientă, adică care n'are dar se crede că are experienţă, şi acest om vrînd să organizeze, face mai mult rău, distruge totul.

D-lor, ca să vedeţi dacă trebue acestui Minister o organiza-

țiune, să mi dați voe să vă arăt care este starea actuală de lucruri, fiind-că nici unul din D-voastre nu o cunoașteți de aproape; răul și vede fie-care, dar cauzele acestui rău nu sînt bine cunoscute. Se știe că s'au făcut ferme, dar merg rău, s'au făcut construcțiuni dar n'au eșit bine; s'au întreprins diferite exploatări și ele nu dau rezultatele așteptate. Și așa mai încolo.

Acestea toate ar fi destul pentru ca mintea fie-căruia să se întrebe care e cauza, și examinînd de aproape, să recunoască numai de cît necesitatea unei organizațiuni. Și nu se poate admite serios ideea D-lui Carp, că organizațiunea trebue să fie în capul ministrului, fiind-că serviciile multiple ale acestui Minister, reprezintă o mașină complexă și cînd s'ar întîmpla ca acel care se află în capul ei să derajeze încă, ar trebui să fie ceva care să-l oprească de a duce lucrurile la prăpastie. (Aplauze).

Cum este astă-zi, D-lor, administrațiunea domeniilor? Vă voiu arăta după budgetul Statului pe anul 1899, și veți aprecia dacă un cap orî-cît ar fi de bine organizat și un om orî-cît de mare, cum a zis D-l Vlădescu, că este D-l Carp, poate face ceva: și dovada o aveți. D-l Carp orî-cît de mare ar fi, n'a făcut de cît lucruri mici, fiind că după 5 ani cît a stat la acest Minister, ne-a lăsat, cum v'a spus D-l Vlădescu, o stare haotică din care pentru predilecțiunea personală a D-lui Vlădescu, D-sa n'a scos cu față de cît două servicii, al pescăriilor și al minelor In cele-l'alte ramuri, chiar după D l Vlădescu, nu s'a făcut nimic.

Acest tablou ar putea fi îndreptat în rău, pentru că nici pescăriile, nici minele n'au dat aceea ce trebuia să dea.

Departe de mine, D-lor, ideia de a ataca pe cutare sau cutare persoană din Minister, dar nu primesc să se vină aci și să se facă un tablou negru pentru unii, și să se zică pentru alții că sînt luceaferi

Tabloul elogios, făcut de D-l Vlădescu nu e exact.

Și e destul să spun, că la serviciul minelor, unde D-l Vlădescu ne arată că avem un budget de 1.200.000 lei, vom avea anul acesta un deficit recunoscut pînă acum de peste 300.000.

Prin urmare, suma prevăzută în budget este umflată după cum au fost umflate multe cifre în budgetul Statului. Tot așa și la pescării. D-l Carp a spus că venitul pescăriilor s'a îndoit.

Și aceasta este o aserțiune neexactă. Venitul pescăriilor era acum 5 ani după contracte de 500.000 lei aproape, iar anul acesta este de 700.000 lei; și nu știm dacă arendîndu-se astă-zi bălțile, nu s'ar ajunge la această cifră. Dovadă este că o singură secțiune s'a creat de la 120.000 lei, a ajuns la 170 mii lei, așa în cît nu de la acest venit de 700.000 lei, se poate zice că am avut rezultate splendide.

Dar să revenim la cestiune. Cum este astă-zi organizat Ministerul de Domenii?

Lăsînd la o parte pe ministru și pe secretarul general, avem în administrațiunea centrală patru secțiuni: a vînzărei bunurilor, a proprietățel funciare și secțiunea silvică; avem două diviziuni: a

agriculturei, industriei și comerciului și diviziunea comptabilității, a ordonanțării, a personalului și materialului.

Avem dar pînă acum șease șefi cari lucrează cu ministrul. Mai avem apoi 5 servicii, cari nu depind de nici una din diviziunile și secțiunile de mai sus, și al căror șefi trebue asemenea să lucreze cu ministru; avem serviciul statisticei și al buletinului, serviciul viticol, serviciul minelor și carierelor și serviciul exploatărei stațiunilor balneare, și serviciul pescăriilor.

Iată dar în total 11 șefi cari se cred, cari nu depind de nici o direcție și cari sînt toți de capul lor; ca să vă faceți o idee că unele din aceste servicii s'au înființat pentru șefi, iar nu șefii pentru servicii, voiu adăoga că unele din ele nu aŭ de cît doui saŭ trei funcționari.

Așa, spre exemplu, la serviciul băilor avem un inspector ca șef, și lîngă dînsul un ajutor cu 150 lei pe lună și un copist.

Acest serviciŭ, precum vedeți n'are, D-lor, nici personalul necesar unui biuroŭ.

Și nici nu poate fi alt-fel, căci ce are a face serviciul stațiunilor balneare în Minister? serviciul acesta este un serviciu exterior care se face în localitate la Govora, și la Călimănești, aci ar trebui să fie numai un biuroŭ atașat la un serviciu analog oare-care

Serviciul viticol, D-lor, asemenea are un șef, un arhivar și doui copiști. Și notați că serviciul acesta are cele 14 pepiniere din țară și cari în loc de a se desființa, după cum auzeam vorbindu-se aci, se vor face 16 la anul viitor.

Căci s'a proiectat o nouă pepinieră în Dolj și una în Covurluiu, pentru ajutorul regiunilor viticole din acele părți.

Al 3-lea serviciŭ, de acest fel, este al pescăriilor, și acolo aveți un inspector ca șef, cu un ajutor, un verificator, și un copist.

Ce rezultă, D-lor, din toate acestea? Dacă ar rezulta numai că s'a satisfăcut ambițiunea unei persoane oare-care, răul nu ar fi fost tocmai prea mare.

Toți acești șefi, fără serviciŭ în realitate, ne-ar fi dat ideea acelor principate mici, în care puteai să dai la hotar cu praștia. (Ilaritate).

Dacă în realitate, răul este însutit mai mare, pentru că grandomania cum știți, n'are margini, și fie-care șef a voit să rămie de capul lui, și ast-fel unele servicii aŭ rămas fără control.

Vă dau un exemplu, D-lor, la comptabilitate avem peste 30 de funcționari, însărcinați să facă comptabilitatea întregului Minister.

Ei bine! A venit un principe de aceștia mici, acela de la serviciul pescăriilor și a zis: «eŭ nu vreaŭ ca comptabilitatea serviciului meŭ să se facă în Minister. Vreaŭ să am la serviciul meŭ un comptabil». Și s'a pus la serviciul pescăriilor un comptabil.

Care a fost, D-lor, rezultatul acestei tendințe?

Rezultatul este că de la 1895, de cînd s'a luat pescăriile în regie, compturile pe cei d'întîiŭ 3 ani nu sînt verificate și pe cei 2 ani din urmă compturile nu aŭ fost încă înaintate la Minister, și

astăzi temniţa din Tulcea geme; sînt o mulţime de funcţionarî carî au recunoscut singurî, că au mîncat banii Statului. Cînd acesta e rezultatul, cum putem spune, D-lor, că organizaţiunea acestui serviciu este bună?

Dar nu e numai atît. D-lor, v'am arătat pînă acum diviziile, secţiile, serviciile carî, toate au bine, rău un căpătîiu.

In acest Minister sînt însă şi servicii fără căpătîiu. Să'mî daţi voe să vi le citez.

Este biuroul planurilor şi documentelor care nu are nicî un şef, şi cînd am întrebat de cine depinde? Mi s'a răspuns că nu depinde de nimenî. (Ilaritate).

Şi cînd m'am dus acolo, ce am constatat cu ochiî meî? Lasă că e un şef de biurou şi un ajutor, bietul şef şi acela ofticos ca şi serviciul luî. (Întreruperî).

Dar credeţi oare că documentele Statului se dau, se iau cu verî-o regulă? Vă înşelaţi. Nu se trimite măcar o adresă saŭ o notă de serviciu. Şi acest biuroŭ atît de important funcţionează detaşat şi abstracţie de toate cele-l-alte servicii ale Ministerului. Merg mai departe: serviciul advocaturei. Credeţi oare că e verî un biurou al contenciosului în Minister, cu toate că Statul are sute şi mii de procese? Nicî unul. Există un advocat-inspector însărcinat ca să controleze pe cei din judeţe, dar biuroul luî nu are nicî o legătură cu direcţiunea centrală a Ministerului; el ştie ce face, afară de cazul cînd se întîmplă ca ministrul să'l vadă şi să'l întrebe ce a făcut. Aceasta, bine, rĕu, pentru procesele din judeţe; pentru procesele din Bucureştî, însă nu avem nicî un contencios. Avem consiliul de advocaţi, cu un secretar. Dar ştiţi ce este secretarul unui consiliŭ, cînd este consiliŭ, pune consiliului cestiunile; dar ca să poţi apuca pe cine-va din administraţie, pentru ce s'a perdut cutare saŭ cutare act; pentru ce s'a aminat fără cuvînt un proces, nimic. Un serviciŭ fără căpătîiŭ.

Cu personalul inginerese, acelaşi situaţiune. Cu personalul inspectorilor domeniali, acelaşi lucru; inspectoriî nu depind de nicî un serviciŭ, de nicî o direcţiune. Dacă se întîmplă să văd pe podul Mogoşoaiei un inspector plimbîndu-se, trec în carnet atunci, îi daŭ de lucru. Am făcut foile săptămînale pentru toate serviciile exterioare, şi mi s'a întîmplat să văd pe ele săptămîna întreagă nota următoare: „n'am avut nimic de lucru".

Cînd am văzut această stare de lucrurî, cea d'întîi idee care 'mî-a venit a fost: nu se poate, trebue să se organizeze într'un mod oare-care aceste servicii, nu mai pot să rămîe aşa

Şi cînd m'am gîndit să fac organizarea, am cerut să mi se dea lucrările ce aŭ făcut predecesorii în această privinţă.

Mi s'a prezentat o schiţă de proiect a luî Păucescu, am mai găsit o schiţă a D-luî Misail, fost secretar-general la Minister; dar D-l Carp n'a lăsat nimic? am întrebat. Mi s'a răspuns: ştim că a lucrat ceva personal, dar a luat lucrările cu D-sa. Nu se poate mi-am zis ca D-l Carp, să nu se fi gîndit la aceasta organizare; şi apoi era ceva care îl silea să se gîndească; era palatul Ministerului.

D-l Carp a fost, cum v'a spus D-l Vlădescu, un ministru mare, și eu voiŭ adăoga: și cheltuitor, căci măririle cu cheltuială mare se țin. Dacă am face socoteala milioanelor cheltuite de D-l Carp, nu știŭ la ce rezultat am ajunge. D-l Carp a făcut, cum știți palatul, și cine vrea să facă un palat Ministerului, se gîndește negreșit la clădirea lui, în raport cu organizarea ce o are în cap, dacă nu pe hîrtie.

Am voit dar să văd în ce condițiuni s'a clădit acest palat, și am găsit contractul încheiat cu arhitectul.

In acest contract se vorbește la art. 1, de clădirea palatului, conform cu programul adoptat.

Am întrebat atunci unde este programul? Nu l'am găsit nicăeri; și ușierul de la cabinetul secretarului general îmi spune: este aci, D-le ministru, l'am adus eŭ de dincolo cînd ne-am mutat și l'am băfut în perete aci.

Ei bine! Și clădirea și programul ei, sînt o protestare vie contra ideii de astă-zi a D lui Carp.

Din acel program am văzut, D-lor, că D-l Carp împărțea Ministerul în șease direcțiuni, a căror nomenclatură este trecută aci.

Spun acest lucru nu pentru ca să arăt care este organizarea cea mai bună, cea prezentată de noi, saŭ aceea de D-l Carp. D-sa nu s'a pus pe acest teren, ci pentru că D-sa a conchis că nu trebue să facem nici o organizare și pentru că a adăogat, că cu organizarea ce o facem, noi distrugem trei servicii.

In acel program, o repet, găsesc că D-l Carp făcea 6 direcțiuni și anume: direcțiunea agriculturii și domeniilor, a comptabilității, a minelor, a comerciului și industriei, a silvică și a statisticei.

Noi facem numai 4, pentru că, între altele trebue să facem și economie.

D-l Carp era în epoca de aur, și noi sîntem în epoca de aramă.

Domnia sa administra pe atunci pe cînd robinetul rentei se învîrtea cu ușurință, și așa de repede, în cît băgase în capul unor oameni politici ideia: «împrumutați-vă dacă voiți să vă îmbogățiți».

Astă-zi, cum știți, nu ne mai putem să împrumutăm, ci trebue să muncim pentru a putea plăti împrumuturile făcute altă dată fără nici o socoteală.

Pe acest teren, înțeleg, D-lor, discuția dacă trebue șease, patru, saŭ numai trei direcții, dar discuțiune, că nu trebue organizație, aceasta nu poate fi de cît în mintea unui om care nu are în vedere partea obiectivă și că preocupate, o organizație este necesară.

Acum vin la al doilea punct, dacă prin proiectul nostru ea e rațional făcută?

E rațională D-lor, fiind-că în administrația centrală a Ministerului, după proiectul nostru nu rămîne nimeni care să zică, că e de capul său și fiind-că organizația propusă e bazată pe oare-care clasificație care reiese din natura și afinitatea serviciilor.

Clasificația ce o facem noi coprinde patru direcții; direcția

secretariatului sau administrativă, numiți-o cum voiți, e partea administrativă a Ministerului.

Noi am numit'o direcția secretariatului.

Fiind-că partea aceasta curat administrativă, fie sub direcția secretarului general, numai de amărăciunea că nu se vede satisfăcut îndată de ambițiunile sale personale.

In programul D-lui Carp, mai văd, D-lor, cite-va servicii-anexe: registratura, conservațiunea planurilor, etc.

Cînd s'a aplicat însă planul definitiv, se vede că autorii acestui program s'au mai gîndit, și direcția agriculturei la un loc cu domeniile a făcut'o alături cu a industriei și comerciului, pe planul definitiv și aprobat de primărie această schimbare.

De aci reese că eu am dat acestei direcții partea personalului, a comptabilității, a registraturei, a statisticei.

Nu găsiți oare D-voastre, că este mai rezonabilă această diviziune de cît direcțiunea așa cum a fost pînă acum? Și cu unele din aceste servicii rasna?

Am venit la alte ramuri de servicii și am zis: avem agricultura, industria și comerciul, ce facem cu aceste trei ramuri? Să facem trei direcțiuni? In starea în care ne găsim ar fi fost o cheltuială prea mare, poate chiar luxul.

Este adevărat că în Franța este un Minister numai pentru agricultură și altul numai pentru comerciu, dar acolo aceste ramuri sînt așa desvoltate, în cît trebue să fie la o parte.

La noi, însă, mai cu seamă în timpul de față cînd avem trebuință de economii, am zis, este rațional ca agricultura să fie separată de comerciu și industrie, și am chibzuit să facem o direcție a agriculturei și o alta a comerciului și industriei.

Astăzi acestea formează o singură diviziune cu trei biouri: unul pentru agricultură, altul pentru comerciu și altul pentru industrie.

Ne-am zis, că nu se poate ca desvoltarea ce urmează să dăm acestor trei ramuri importante, să rămînem în starea în care ne găsim astăzi.

Rămînea acum partea relativă la administrarea averei Statului. Ministerul acesta este și Minister al Domeniilor, adică are sub direcțiunea sa și proprietățile Statului. Aci D-l Carp, prin programul său, punea secțiunea silvică de o parte și secțiunea Domeniilor de altă parte; noi am zis și pentru economie și pentru rațiune, că aci trebue să fie o singură direcțiune a Domeniilor și pădurilor Statului.

Aceasta este împărțirea făcută de noi, în acest proiect de lege.

Aci au născut obiecțiuni de două naturi, însă mai înainte de a intra în critica lor, să vă arăt împărțirea, sau clasificarea și organizarea serviciilor din diferitele direcțiuni.

Toate serviciile cari sînt afine între ele le-am legat, D-lor, împreună. Astfel serviciul proprietății ne-am zis, poate să aibă procese și atunci am făcut legătură între el și contencios; pepinierile, viticultura au o legătură cu agricultura și atunci le-am pus la un loc cu agricultura și așa mai departe.

Viu acum la obiecțiuni. Onor. D-l Carp a spus că cu aceasta am prăpădit, am desființat unele servicii, și D-sa a mers mai departe, a zis că am distrus tot Ministerul, înființînd acele patru administrațiuni regionale.

(Va urma).

COMERCIUL LEMNELOR

Din Rusia, prin Kronstadt s'a exportat la începutul navigației o mare cantitate de material lasonat din iarnă; pentru Anglia și pentru Olanda s'a exportat de asemenea prin Roterdam și Amsterdam.

Stabilimentele de cherestea din Kronstadt, au încheiat contracte pentru țările următoare, în proporții diferite: Cu Anglia 57%, Olanda 25%, Germania 9%, Franța 5%, Belgia 2½% și Danemarca ½ %. Exportul scândurilor se va micșora simțitor din cauza marei cantități de lemn rămas la locurile de exploatare, neputînd fi scos din pricina timpului nefavorabil din anul acesta. Comerciul intern are șanse bune, oferte puține și cereri multe; prețurile se urcă simțitor.

* * *

Veniturile pădurilor Rusiei Europene pentru două luni. — Pentru lunile Ianuarie și Februarie 1902, venitul pădurilor s'a ridicat la 8.018.639 ruble = 21.772.530 lei. In anul 1901 pentru aceste două luni, venitul era de 9.875.925 ruble, și în 1900 era 8.487.254 ruble. In comparație cu anii trecuți și în aceiași epocă, veniturile s'au micșorat cu 1.857.286 ruble. Această diminuare se explică prin lipsa totală ce se resimte printre locuitori și criza generală din imperiul întreg.

* * *

Importarea materialului lemnos în Anglia, pe timp de la 1 Ianuarie — 1 Maiu 1902. — In intervalul de la 1 Ianuarie la 1 Maiu 1902, Anglia a importat diferite materiale lemnoase în cantitate de 1.373.384 load în comparație cu 1.393.155 l. în anul 1901 și 1.239.083 în anul 1900. Evaluarea totală a acestei cantități de material importat se ridică la suma de 3.005.832 l. lire sterline, contra 3.337.959 l. l. s. în anul 1901 și 2.954.643 l. l. s. în anul 1900. In comparație cu anii trecuți, rezultă o scădere a importului cu 332.127 l. l. s.

Un tabloŭ intocmit după ţările de unde importă Anglia materiale diferite, brute şi fasonate, arată cantitatea şi preţurile ce au variat la această epocă in anii 1901 şi 1902.

	Cantitatea importată		*Evaluarea*	
	1901	1902	1901	1902
	Toad.		f. l. s.	
Lemn brut din:				
Rusia	30.112	46.271	79.151	95.718
Suedia	128.600	118.744	188.129	168.300
Norvegia	124.615	109.765	188.006	140.538
Germania	63.798	49.771	162.331	125.873
Statele-Unite . .	51.953	53.102	260 479	257.080
India	14.259	16.259	177.380	201.132
Canada.	5.155	3.803	17.344	11.160
Diferite ţări . . .	330.311	340.803	340.122	318.483
Total . . .	755.301	748.518	1.412.952	1.318.879
Lemn fasonat din:				
Rusia	47.355	41.564	120.741	88.975
Suedia	121.056	119.534	344.626	289.916
Norvegia	183.793	192.847	524.809	497.525
Statele-Unite . .	157.336	140.957	559.334	463.654
Canada.	95.978	98.629	269.313	247.489
Diferite ţări . . .	32.336	31.835	106 181	99.394
Total. . . .	637.854	624.866	1.925.007	1.696.953
In total, lemn brut şi fasonat:	1.393.155	1.373.384	3.337.959	3.005.832

Afară de aceste, a mai importat diferite produse lemnoase pentru 1.577.315 f. l. s. pentru 1901 şi 1.593.968 pentru 1902.

Din cifrele comparate rezultă o diminuare pentru Statele-Unite la 721.834 f. l. s. contra 819.813 din 1901 şi de asemenea pentru Canada importul s'a micşorat la 258.667 f. l. s. contra 287.000 din 1901. Din Peninsula Scandinavică materialul lemnos importat se ridică la 1.245.570 f. l. s. in 1901 contra 1.096.279 in 1902, cu 12% in minus pentru 1902. Importul din Rusia s'a micşorat puţin simţitor.

Gh. D. Belinschi
Silvicultor aj. Dom. Coroanei Bicaz.

* * *

Cu privire la comerciul lemnelor, reproducem după *„Cronica“* următoarele :

De multă vreme oameni experţi, cari cunoşteaŭ valoarea bogăţiilor ţăreĭ noastre, proletisaŭ desvoltarea economică la care trebuia să ajungă intr'o zi codriĭ şi câmpiile sălbatice d'acum 50 de anĭ.

Să ne ocupăm numaĭ de lemnărie.

Iată ce găsim publicat în *Dictionnaire universel théorique et pratique du commerce et de la navigation*, la pag. 322 vol. I, ediţie din 1859, vorbind despre comerciul de lemnărie:

„La Moldavie elle-même est venue faire ses offres ; et son „éloignement ne sera pas longlemps un obstacle aux relations „commerciales qu'elle provoque, dès qu'elle aura perfectionné ses „voies de communication, etc.“

Da, este adevărat, România de mai mulţi ani încă, 'şi-a organizat aproape în mod destul de satisfăcător căile sale de comunicaţiune pentru ca să poată da comerciului său de export pentru lemnărie o importanţă simţitoare. Astăzi lemnăria romînă nu atinge numai porturile Turciei, Greciei, Italiei, Franţei, Germaniei şi Angliterei, unde se fac colosale transacţiuni, ci şi porturile celor-l-alte continente.

Dacă progresul pe care l'a făcut acest comerciu într'un interval aşa de scurt trebuia să ne mîndrească, datori sîntem, ca această importanţă atât de preţioasă, să ştim prin muncă a o conserva ne-alterată.

Comerciul de lemnărie la noi în ţară se face în următoarele două forme :

a) Din lemnăria indigenă, şi

b) Din lemnăria de transit din Austro-Ungaria (Bucovina şi Galiţia).

Comercianţii exportatori se aprovizionează din interiorul ţărei cu toate speciile de lemnărie indigenă, fasonată saŭ brută, se aprovizionează asemenea şi cu lemnăria de Bucovina şi Galiţia. Lemnăria de Bucovina şi Galiţia care se aduce ca transit, formează pentru exportatorii din portul nostru Galaţi, o complectare de speciĭ saŭ cum se numesce în limbagiul poporuluĭ şi al comercianţilor, formează cişit; aşa dar, se face evident că ambele aceste două surse de lemnărie se alimentează una pe alta şi se desface împreună, cu alte cuvinte lemnăria indigenă îşi găsesce debuşeurile sale prin concursul lemnărieĭ din Austro-Ungaria şi vice-versa.

Încă din anul 1887, camera de comerciŭ din Galaţi, sesizată fiind de D-l ministru al comerciuluĭ de a se pronunţa asupra unor cestiuni relative la exportul de cherestele, zicea: «Nu se lucrează «în interesul ţărei dacă nu se conservă Galaţului importanţa şi «renumele ce şi l'a câştigat pe pieţele Europei precum şi în alte «continente, de primul şi cel mai important centru pentru exportul «şi comerciul de cherestea».

Guvernul nostru, care a împărtășit aceste vederi economice, prin înlesnirile pe cari le-a acordat, acestui comerciu, a reușit a face ca într'un interval numai de 15 ani, să avem astăzi în țară în loc de 2—3 fabrici de cherestele cari existaŭ în 1887, peste 45 de asemenea fabrici, cari, afară de materialul suficient și abondent putem zice, cu care alimenteazâ întreaga țară, face un export colosal de lemnărie fasonată.

Avîntul, pe care într'un interval așa de scurt l-a luat exportul lemnăriei în țară la noi, se datorește în special și circumstanței că, portul Galați a fost unicul care a servit și pentru exportul transit al lemnăriei de Bucovina și Galiția, cu drept cuvînt dar putem zice așa după cum am afirmat-o mai sus că, numai alimentîndu-se una cu alta aceste două izvoare de lemnărie, comerciul nostru de export s'ar putea menține la înălțimea și importanța sa.

Este elementar cunoscut, că comercianții angrosiști din străinătate și chiar marii și micii fabricanți, nu se pot considera aprovizionați în mod regulat de lemnărie fasonată și ne-fasonată, dacă în depozitele lor nu posedă în același timp lemnărie de Bucovina și Galiția, precum și lemnărie din Rominia propriu zisă. Pentru construcțiuni, pentru lucrări publice ca și pentru diverse fabricațiuni, pururea lucrările se fac combinîndu-se ambele aceste două naturi de lemnărie.

In fața celor ce preced, se face evident că orî-ce piedică, fie ea de orî-ce natură, care ar paraliza mișcarea exportului prin portul Galați a ambelor izvoare de lemnărie, despre care am vorbit mai sus, este și constitue o pagubă reală pentru comerciul țărei noastre.

Nu fără o legitimă îngrijire s'a văzut că onor direcțiune a căilor noastre ferate, de vre-o 2—3 ani pune piedici colosale mișcărei de transit a lemnăriei din Austro-Ungaria ; aceasta după noi constitue o pagubă vădită, atît pentru comerciu, cît și pentru venitul Statului, care perde transportul a cel puțin 15.000 de vagoane de la Burdujeni la Galați, marfă care actualmente se exportează prin Odesa.

Afară de partidele cele mari cari se exportă, lemnăria de Bucovina și de Galiția nu este o marfă care se strecoară numai prin țară pe la noi pentru a fi exportată, ea se negociază chiar ; prin urmare, portul nostru Galați este o piață unde se negociază nu numai lemnăria indigenă ci și cea de transit.

Mișcați de importanța economică ce reprezintă această cestiune, ne place a crede că guvernul nostru va lua cele mai energice mă-

suri pentru a protege comerciul de lemnărie, făcînd ca transitele cari aŭ luat calea Odesei, să revie Galaţului, saŭ mai bine zis ţărei noastre.

Nu pentru 20.000 lei cît pretinde C. F. mai mult peste suma cuvenită cu exportatorii, trebue să sacrificăm un comerciŭ aşa de important al ţărei, şi să lăsăm pe drumuri mii de oameni cari îşi găseaŭ munca la descărcarea vagoanelor în port şi încărcarea lor în vagoane.

Rusia, pentru o distanţă de 380 kilometri de la punctul de pornire a mărfei şi pînă la Odesa, percepe o taxă pe căile ferate mult mai mică de cît se percepea de noi de la Burdujeni la Galaţi, care este o distanţă aproape pe jumătate. Pierde oare Rusia prin aceasta ceva? Nu, negreşit, acela care pierde sîntem noi: pentru că dorind ca să avem 20.000 lei mai mult, am pierdut traficul pe C. F. care ne procura anual peste o jumătate milion, am pierdut importanţa comercială, am pierdut în fine mijlocul de existenţă a unui mare număr de oameni muncitori în portul Galaţi.

„Cronica“.

COMUNICARI ŞI FAPTE DIVERSE

Statistica torenţilor

Domnule Membru,

In şedinţa a 2-a a Adunării generale, ţinută în ziua de 8 Maiu a. c., a Societăţei **Progresul silvic**, în urma discuţiunei asupra chestiunei pusă la ordinea zilei: *Indicaţiuni şi expuneri asupra localităţilor, pe unde s'aŭ format eroziuni cu caracter torenţial, cauzele şi mijloacele de remediare pentru cele formate, şi de prevenire pentru cele în formaţiune*, s'a luat hotărîre, după cum şi D-voastră prea bine cunoaşteţi, de a se autoriza Comitetul, a întocmi în timpul cel mai scurt posibil, un chestionar destinat a servi la facerea unei anchete, în scopul de a se constata importanţa daunelor pricinuite ţărei de către numeroşii torenţi aflători atît în regiunea colinelor cît şi a munţilor propriu zişi.

In conformitate cu această deciziune, Comitetul, în şedinţa din 17 Iulie, a şi alcătuit alăturatul chestionar,

Anexa A. — cuprinzînd principalele cunoştinţe, carî ne vor pune în măsură de a ne da seama despre intensitatea răuluî de care suferă întreaga ţară, despre consecinţele funeste ale torenţilor.

Statistica în această privinţă, care se va face, sper, cu mult spirit de discernămînt, va fi, graţie concursuluî D-voastră luminat, din cele mai interesante, ea ne va înfăţişa icoana vie a pagubelor imense ce se ocazionează agriculturei, fundamentul economiei noastre naţionale, prin transformarea în pămînturî sterile, absolut improductive, a celor maî mănoase, maî fertile locurî de cultură; ea ne va dovedi în acelaşi timp, prin cifre indiscutabile, că prima operaţiune ce trebue făcută în interesul asigurăreî bunuluî regim al apelor, — ante-mergătoarea oriî căreî întreprinderî, avînd de ţintă irigaţiunile de pildă, oriî canalizarea şi rectificarea cursurilor rîurilor noastre, — este corecţiunea şi stingerea torenţilor din valea Topologuluî, a Prahoveî, a Slăniculuî, a Buzăuluî, etc.

Spre a stimula şi maî mult zelul unora din D-voastră, precum şi a oferi o mică compensaţie acelora, carî prin munca, prin priceperea, prin patriotismul lor pus în serviciul uneî cauze de interes general, vor fi alcătuit cea maî conştiincioasă lucrare, Comitetul a hotărît ca, cu toate puţinele mijloace de care dispune Societatea, după examinarea răspunsurilor ce se vor primi, să decearnă şi un premiu, a căruî importanţă se va fixa ulterior.

Afară de răspunsurile la chestionarul menţionat, sînteţî rugaţî a complecta şi tabloul aci anexat, — *Anexa B.* — destinat a simplifica lucrarea de coordonare şi interpretarea datelor statistice referitoare.

Rezultatul se va adresa la sediul Societăţeî **Progresul Silvic**, din strada Ştirbeî-Vodă No. 3, cel mult pînă la 1 Aprilie 1903 a. c.

Preşedinte, **ION KALINDERU.**

Anexa A.

Chestionar relativ la statistica torenţilor.

1. Numele cunoscut în localitate al torentuluî, al ravenuluî saŭ al piriuluî cu caracter torenţial.

2. Pe teritoriul căreĭ comune saŭ cătune se află situat, în ce plasă şi în ce judeţ?

3. Este el un *torent simplu*, cu un singur canal de scurgere, orĭ un *torent compus*, adică format din reunirea maĭ multor ravene, dind astfel naştere la un canal de scurgere principal, ramificat în ĭo maĭ multe altele secundare?

4. Altitudinea absolută — dacă este posibil — a loculuĭ de unde 'şĭ ia originea torentul, precum şi a extremităţeĭ conuluĭ său de dejecţiune, sau a punctuluĭ unde torentul dă direct într'un riŭ, orĭ într'alt curs de apă, în care se varsă, orĭ cel puţin diferenţa de nivel, altitudinea relativă între aceste locurĭ.

Se va putea determina aceasta, servindu-vă saŭ de charta Statuluĭ-major romîn — unde există deja — prevăzute cu curbe de nivel, orĭ cu un barometru arenoĭc saŭ cu ajutorul unuĭ nivelment indirect, cît de repede făcut.

5. Dacă torentul în chestiune este alcătuit din cele 4 părţi ale sale constitutive:

a) *Bazinul de recepţiune:* partea sa superioară, în general în forma uneĭ depresiunĭ concave uneĭ pîlniĭ une-orĭ enorme, pe suprafaţa căreia se scurg apele de ploĭ, saŭ provenite prin topirea zăpeziĭ de primăvară;

b) *Canalul de scurgere:* porţiunea imediat vecină a căreĭ albie în general foarte îngustă este limitată de maluri foarte înclinate, de multe orĭ chiar abrupte;

c) *Conul de dejecţiune:* partea din vale, unde torentul saŭ ravenul părăsesce regiunea munţilor orĭ a dealurilor propriŭ zise, şi panta sa micşorîndu-se, torentul se descarcă şi depune materialele (pietre, bolovanĭ, etc.) ce conţine;

d) *Albia de scurgere:* porţiunea ce separă extremitatea conuluĭ de dejecţiune de cursul de apă al căruĭ afluent este.

În cazul contrar, care anume din aceste părţĭ lipseşte?

6. Suprafaţa aproximativă, exprimată în hectare a bazinuluĭ de recepţiune, lungimea canaluluĭ de scurgere şi întinderea porţiuneĭ limitată de proiecţiunea horizontală a linieĭ formată de partea superioară a malurilor sale directe. — Suprafaţa conuluĭ de dejecţiune — dacă există — în funcţiune de lungimea bazeĭ sale resfirate în vale, asemănîndu-se în proiecţiune cu un triunghiŭ şi a înălţimeĭ sale pe jumătate. — Distanţa parcursă de albia de scurgere, — dacă există — şi întinderea de pămînt ce ocupă.

Aceste date în mod exact nu se pot obține de cît cînd fiecare torent, raven saŭ pîriŭ torențial, va forma obiectul unei monografiĭ, a unuĭ studiŭ special amănunțit, care precede imediat începutul lucrărilor de corecțiune, și anume, atunci cînd se fixează perimetrul lor, cînd se ridică în plan, nu numaĭ părțile sale constitutive, dar și terenurile împrejmuitoare etc.; mulțumită însă obcinuințeĭ d-voastră în lucrări de topografie, va fi ușor a vi le procura asemenĭ științe prin apreciere din vedere, printr'o simplă măsurătoare cu lanțul saŭ panglica metrică pe iclĭ pe colea; orĭ servindu-vă de charta noastră forestieră, de aceea a Statuluĭ-major romîn saŭ austriac etc. Dacă vă este cu putință, de și nu este absolut necesar, puteți anexa și cîte o schiță de plan a întregeĭ porțiuni brăzdată de torenți.

7. Descrierea generală a torentuluĭ, indicînd pe scurt, dacă bazinul săŭ de recepțiune este împădurit saŭ nu, înerbat saŭ nu peste tot locul, dacă baza mineralogică apare pe alocurea la suprafață sub formă de bolovanĭ, de blocurĭ de stîncă etc. Ce pantă medie saŭ predominantă are terenul în chestiune?

Adîncimea canalului de scurgere în raport cu înălțimea malurilor. Dacă talazurile acestor maluri sînt înerbate, fîcsate prin vegetațiune aborescentă, saŭ din contră prezintă surpăturĭ, și în cazul acesta pe ce anume suprafață? Dacă malurile în chestiune sînt orĭ nu minate de izvoare subterane, din care cauză păminturile vecine sînt și maĭ mult supuse ponoarelor, prăbușirilor. Compoziținea mineralogică și originea geologică a terenurilor străbătute de fie-care torent. Natura petrografică și dimensiunile minime și maxime a materialelor, afară de particulele teroase și de nisipul mărunt — cel maĭ mult transportate de torenți în epoca creșterei lor maxime. Pînă la ce distanță în stînga și dreapta canalului de scurgere, se resimte efectele eroziunilor ocazionate de către apele torentuluĭ? Dacă din cauza acesteĭ nestabilități, scufundărĭ de păminturĭ, s'a pricinuit deja prejudicii proprietarilor respectivĭ, caselor lor de locuință, etc.?

Cum variază declivitatea terenuluĭ în canalul de scurgere, precum și la ce cifră se poate socoti panta medie, orĭ cea predominantă? Volumul prin apreciere al materialelor depuse în conul de dejecțiune. Ce soiurĭ de plante (dacă sînt), cresc actualmente pe suprafața acestuĭ con, și dacă proprietarul loculuĭ trage din acestea vre-un profit oare-care?

Albia de scurgere — dacă există — urmează direcțiunea celeĭ maĭ marĭ pante, orĭ este formată din maĭ multe ramificațiunĭ?

8. Se poate cunoaște data, fie chiar aproximativă, a aparițiunei torentului în localitate? Care este cauza primei sale formațiuni, precum și ce contribue mai mult ca el să ia astă-zi o dezvoltare din ce în ce mai mare?

9. Apa în torent saŭ raven este în continuŭ curgătoare orĭ seacă în cea mai mare parte a anului?

10. Terenul brăzdat de întregul parcurs al unuĭ torent, aparține unuia saŭ mai multor proprietari particulari și în cazul acesta provine dintr'o veche delimitare de la 1864? este el un pământ moștenesc, orĭ aparține Statuluĭ, Domeniuluĭ Coroanei, saŭ altuĭ stabiliment public? La ce cifră se poate evalua pagubele suferite de proprietariĭ respectivi din cauza consecințelor directe și indirecte ale torenților?

11. Prin ce anume lapte concrete se poate pune mai bine în evidență diversele fenomene de torențialitate cu un caracter mai pronunțat carĭ aŭ avut loc? În ce anume an urmările lor au fost mai funeste și cam la ciți anĭ de interval se reproduc în termen mijlociu?

Cite-va povestirĭ exacte și amănunțite ale martorilor oculari din localitate, demni de încredere, carĭ aŭ asistat la manifestațiunea acestor fenomene, carĭ aŭ văzut începutul intrăreĭ în activitate a torentuluĭ, epoca creșterilor maxime precum și daunele cauzate, sînt de multă însemnătate pentru scopul ce-l avem în vedere.

12. Sa întîmplat din cauza torenților accidente de persoane, etc. și în ce anume împrejurări?

13. Comunicațiunea publică pe sosele, pe drumurĭ, etc. este ea adesc-orĭ periclitată? aŭ provocat torenții cînd-va distrugerea podurilor saŭ a altor lucrări de artă, de pe șosele saŭ căĭ ferate și anume cînd și în ce loc? Măsurile de apărare saŭ de remediere pe carĭ autoritățile în drept obicĭnuesc a lua în asemenea cazurĭ, sînt saŭ nu îndestulătoare și pe ce anume dovezĭ se sprijină părerea emisă?

14. Care este cauza de ordine generală care a provocat în localitate saŭ în regiunea cunoscută de D-voastră, formațiunea torenților? La ce anume cifră se urcă întinderea terenuluĭ perdut pentru tot-d'a-una pentru agricultură și ce măsurĭ de îndreptare sînteți D-voastră de părere a se lua?

Răspunsul la acest chestionar, va fi însoțit de un tablou resumativ al științelor cerute, după modelul anexat.— *Anexa B.*

Anexa B.

No. curent	NUMELE torentului, al ravenului, al pîriului torențial etc.	Cătuna pe teritoriul căreia se află situat	Comuna	Plasa sau Plaiul	Județul	Natura proprietarului	Origina proprietății	Suprafața ocupată de			
								Bazinul de recepțiune	Canalul de scurgere	Conul de dejecțiune	Albia de scurgere
								Ha	Ha	Ha	Ha

In ce consistă pagubele causate *)							Valoarea daunelor														OBSERVAȚII
In pământ arabil devenit improductiv	In terenuri surpate prin efectul direct al eroziunilor	In terenuri vecine supuse scufundărilor, deslocărilor etc.	Poduri și alte lucrări de artă		Case de locuință distruse	Vite înecate și soiul lor	Victime omenești: bărbați, femei, copii	Pământ devenit improductiv		Terenuri surpate		Terenuri vecine instalabile, cari au perdut din valoarea lor		Poduri sau alte lucrări de artă		Case de locuit distruse		Vite înecate		TOTAL		
			Pe șosele	Pe căi ferate										pe șosele	pe căi ferate							
Ha	Ha	Ha						Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	Lei	L i	B.	Lei	B.	Lei	B.	

*) Dacă vor fi și alte soiuri de pagube, se vă mai deschide atâtea coloane câte vor fi de trebuință.

INFORMAŢIUNI

După situaţia tezaurului de la 31 Iulie, incasările făcute pînă la această dată din vînzări de lemne în comptul exerciţiului 1901—1902, sînt de Lei 5.605.150 bani 78, faţă de Lei 7.091.286 bani 62, incasaţi pînă la aceiaşi dată în exerciţiul 1900—1901.

In comptul exerciţiului 1902—1903, pînă la aceiaşi dată, s'au incasat Lei 639.902 bani 49, faţă de Lei 528.917 bani 99, incasaţi pînă la aceiaşi dată în exerciţiul 1901—1902.

* * *

In zilele de 9, 12 şi 15 Octomvrie, s'au ţinut licitaţii la Craiova, Bucureşti, Iaşi, Slatina, Ploeşti, Bacău, Piteşti, Buzău şi Bîrlad pentru vînzarea spre tăiere a 228 păduri ale Statului.

* * *

La 15 Octomvrie se va ţine licitaţie pentru arendarea a 238 moşii, rămase nearendate la licitaţiile precedente.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 şi 15 August, s'a confirmat vînzarea a 21 ; iar din cele licitate în zilele de 9, 12 şi 15 Septemvrie, s'a confirmat vînzarea a 31 păduri.

* * *

Domnii silvicultori *C. Rădulescu* şi *C. Opran* au fost trimişi spre a face şcoala de silvicultură de la Tharand.

* * *

D-l silvicultor *David D. Petrescu*, a fost admis ca membru al societăţei.

* * *

Următoarele mutări s'au făcut în corpul silvic pînă la 1 Octomvrie :

D. L. Rusescu, silvicultor-şef, a fost mutat de la regiunea 6 Bucureşti la regiunea 8 de Slatina.

D. N. Puşcaru, silvicultor cl. II, fost şef al ocolului Cerna, se permută la ocolul Tirgu-Neamţu, în locul d-luĭ D. Georgescu.

D. D. Georgescu, de la ocolul Tg.-Neamţu, se permută la ocolul Mitreni, în Ilfov, în locul d-luĭ N. Ionescu.

D. N. Ionescu, şeful ocolului Mitreni (Ilfov), se transferă la ocolul Slăveşti (Teleorman), în locul d-luĭ I. Guguianu.

D. I. Guguianu, de la ocolul Slăveşti, trece la ocolul Comana, în locul aflat vacant.

D. M. Bădescu, de la ocolul Cerna, trece la ocolul Ţigănia-Drăgăneşti (Teleorman), în locul d-luĭ Opran, trimes în străinătate.

* * *

Pînă la 1 Octomvrie au achitat cotizaţiile şi abonamentul pentru a. c. următorii membrii şi abonaţi :

Membrii : Ananin M., Armăşescu C., Belinschi Gh. D., Berian A., Bibescu A., Bibescu Em., Boiu Olimpiu, Cartianu Th., Christescu I., Codrescu Gh., Colţescu St., Cosmescu Al., Crişan Gr., Davidescu Fl, Dobrescu D., Kalinderu I., Manolescu C. R., Merenzeller O., Marinescu N.,

Nădejde N. C., Panaitescu C., Popescu I., Popovici Gh., Precup A., Săftoiu Gh., Stamatescu I. St., Droc I., Ionescu N., Papinian D., Zaharov F.; în total 30 din 200.

Abonaţi: Casa Regală, Administraţia Domeniului Coroanei. Brigada A. D. C. Buşteni, Brigada A. D. C. Gherghiţa, General Gh. Manu, Societatea Bour şi Aţa, Sturdza D., General Vartiadi, Epitropia Sf. Spiridon din Iaşi, în total 9.

†

MIHAIL EUSTATIADI

Mare proprietar, membru activ al Societăţei «*Progresul silvic*»; după o scurtă suferinţă, a încetat din viaţă, în ziua de 13 Septemvrie a. c., la proprietatea sa *Ciulniţa-Eustatiadi*, din jud. Muscel.

Clima lunei Iulie 1902 st. n. la Bucureşti-Filaret

Iulie 1902 a avut un timp mult mai răcoros şi o cantitate de apă mai mică ca de obiceiu.

Temperatura lunară 21 grade, este cu două grade mai mică ca normala. De la 1857 încoace, numai în doi ani această lună a fost mai rece ca acum, în 1884 şi 1886, cînd temperatura lunară a ajuns numai la 20 grade. Perioada cea mai călduroasă, exceptînd primele două zile ale lunei cari au fost foarte călduroase, este cuprinsă între 18 şi 23; iar cea mai răcoroasă între 4 şi 8, precum şi zilele de 29 şi 30. Ziua cea mai caldă este aceea de la 22, cea mai ridicată temperatură 36°3, având loc în precedenta sa. Ziua cea mai rece a fost aceea de la 4, minimum temperaturei înscriindu-se în ziua următoare. Aceste valori extreme ale temperaturei sînt cuprinse în limite normale, în alţi ani maximum ajungînd pînă la 39°,8 în 1882, iar minimum coborîndu-se la 7°.8 în 1896. Zile de vară am avut 25; în general sînt 28.

Totalul precipitaţiunilor atmosferice 52 mm. este cu 23 % mai mic ca cel normal; numărul zilelor cu ploae 8, nediferind de cel obicinuit de cît cu una. De la 1865 încoace, în 13 ani a plouat în această lună mult mai puţin ca acum; în 1894 nu s'au strîns de cît 4 mm. de apă. Ploaia din noaptea de la 11 spre 12 a fost torenţială şi însoţită de furtună mare.

Vîntul dominant a fost Crivăţul. Presiunea atmosferică mijlocie 754 mm. este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 5% mai uscată ca de obiceiu. Am avut cîte 14 zile senine şi noroase şi 3 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali; 349 ore în 30, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 321 ore în 31 zile. Roua s'a observat în 20 zile, tunete şi fulgere în 5.

În cursul acestei luni vegetaţiunea şi în special porumbul, a cam suferit puţin, din lipsa de ploae. Grînele s'au secerat şi început a treera. La sfîrşitul lunei fineţele au început a se cosi a doua oară. Caisele, corcoduşele, migdalele, s'au copt în cursul acestei luni.

Clima lunei August 1902 st. n. la Bucureşti-Filaret.

Luna August 1902 a avut un timp normal de călduros şi puţin mai secetos ca de obiceiu.

Temperatura lunară 23° este aproape egală cu normala. De la 1857 încoace, în 10 ani această lună a fost tot atît de călduroasă, în 23 mai rece ca acum, la 1884 temperatura lunară fiind abia de 18° iar în restul anilor mai caldă, la 1860, 1873 şi 1890 ca avînd valoarea de 24°. Perioadele cele mai călduroase ale lunei sînt de la 2 la 11, de la 19 la 23 şi ultimele 3 zile ale lunei, cari au fost relativ cele mai călduroase; perioa-

dele cele mai răcoroase sînt formate din restul zilelor, intervalul de la 11 la 19 fiind cu deosebire rece. Ziua cea mai caldă a fost cea de la 9 cînd s'a înscris şi temperatura maximă lunară 36°.0, iar cea mai rece la 14, minimum 8°.5 avînd loc a doua zi. Aceste valori extreme ale temperaturei, sînt coprinse în limite normale în alţi ani, maximum ajungînd pînă la 40° în 1896, iar minimum coborîndu-se la 6°.8 în anul trecut. Zile de vară am avut 28; în general sînt 27.

Totalul precipitaţiunilor atmosferice 43 mm. este cu 6% mai mic ca cel normal; numărul zilelor cu ploae 4, a fost însă pe jumătate de cît cel obicinuit. De la 1864 incoace în 22 ani a plouat în această lună mult mai puţin ca acum; în 1883 şi 1897 abia s'au strîns cîte 3 mm. de apă. Ploaia din noaptea de la 12 la 13 a fost torenţială şi însoţită de manifestaţiuni electrice

Vîntul dominant a fost Crivăţul. Presiunea atmosferică mijlocie 754 mm este mai mare cu 0.5 mm. ca normala. Atmosfera a fost cu 2% mai uscată ca de obiceiu. Am avut 26 zile senine, 4 noroase şi 1 acoperită. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali, 369 ore în 30 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 312 ore în 30 zile. Roua s'a observat în 23 zile; tunete şi fulgere în 1.

In cursul acestei luni lucrările agricole 'şi-au urmat cursul lor în condiţiuni favorabile, porumbul continuînd a suferi de secetă. Arăturile şi semănăturile de rapiţă a început a se face. Dintre fructe, prunele, merele şi perele văratece s'au copt, iar către sfîrşitul lunei nucele şi persicele începuse a se coace. Strugurii de asemenea începuse a se pîrgui.

Clima lunei Septembrie 1902 st. n. la Bucureşti-Filaret.

Vremea din cursul lunei Septembrie 1902 a fost în general normal de călduroasa şi mult mai puţin ploioasă ca de obiceiu.

Temeratura lunară 17°.3 este aproape egală cu normala. De la 1857 incoace, în 15 ani această lună a fost mult mai rece ca acum; în 1862 mijlocin lunară a temperaturei fiind numai de 13°.5. Este de remarcat în distribuţiunea temperaturei două perioade bine distinate în această lună. De la 1 la 19 a fost o perioadă relativ destul de călduroasă, iar de la 19 la 29, una relativ foarte rece, ultimile două zile fiind iarăşi călcăldurоase. Cea mai caldă zi a fost la 1, temperatura maximă 34°.0 înscriindu-se la 13; cea mai rece la 23, temperatura minimă 0°.8 înscriindu-se a doua zi. Aceste valori extreme ale temperaturei sînt coprinse în limite normale; în alţi ani maximum a ajuns la 36°.4 în 1894, iar minimum s'a coborît la 0°.2 în 1891. Zile de vară am avut 16, tocmai cîte avem în general.

Totalul precipitaţiunilor atmosferice 26 mm. este cu 30% mai mic ca cel normal; numărul zilelor cu ploae 5, este mai mic cu 2 ca cel obicinuit. De la 1864 incoace, în 16 ani a plouat în această lună mult mai puţin ca acum; în 1892 nu s'a strîns nici măcar un milimetru de apă. Ploaia de la 9 a fost torenţială.

Vîntul dominant a fost Crivăţul. Presiunea atmosferică mijlocie 758° mm. este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 4% mai uscată ca de obiceiu. Am avut 17 zile senine, 10 noroase şi 3 acoperite. Soarele a strălucit mai mult ca în anii normali, 281 ore în 29 zile, pe cînd în asemenea ani el se arată numai 233 ore în 29 zile. Roua s'a observat în 23 zile, brumă în 3, tunete şi fulgere în 4.

Lucrările agricole s'au continuat în condiţiuni favorabile pe alocuri, făcîndu-se mare parte din arăturile şi semănăturile de toamnă în special de rapiţă. Către sfîrşitul lunei, porumbul începuse a se culege. De asemenea strugurii sînt aproape cu desăvîrşire copţi.

Institutul Meteorologic.

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, Bucuresci.

CONGRESUL AGRICULTORILOR

14, 15 și 16 DECEMBRIE 1902

Apel către proprietarii rurali

Cu toate sforțările individuale lăcute de noi, agricultorii, spre a ne ameliora situațiunea și a obține din munca noastră justa remunerație, la care are drept orî-ce muncitor, vedem că aceste sforțări rămîn zadarnice și că din an în an beneficiile sînt mai mici pe cînd greutățile ce ne copleșesc devin mai mari.

Cauza acestei situațiuni dezastroase pentru noi, agricultorii, se poate atribui în mare parte nepăsărei, sau, mai bine zis, apatiei ce ne-a dominat pînă acuma, făcîndu-ne să părăsim apărarea intereselor noastre; apatie care a cuprins și pe guvernele noastre, urmînd indiferența generală pentru adevăratele interese ale țărei, reprezintate de agricultură.

Se poate oare închipui Rominia fără agricultură? Nu, și dacă agricultura e temelia avuției țărei, nu e datoria tutulor și, în prima linie, de datoria noastră a agricultorilor să ne preocupăm de izvorul nostru de existență, de viitorul lui, spre a'l păstra și imputernici? Și în adevăr, trebue să ne gîndim serios la acest viitor căci nu sîntem de fel organizați pentru lupta economică ce avem de susținut. Concurența străină e fără milă și convențiunile comerciale care bat la ușă ne vor zdrobi cu desăvîrșire, nepregătiți și dezarmați cum sîntem. Pe cînd cele-l-alte puteri sînt deja gata de mult, noi, n'avem încă nici o anchetă agricolă serioasă, pe care să ne putem sprijini pentru apărarea intereselor noastre.

Pe de altă parte, întreaga noastră economie rurală e adînc sdruncinată și compromisă prin lipsa aproape totală de măsuri ocrotitoare în privința agriculturei. Toate merg în voia întîmplărei: vitele nu le putem vinde de cît cu prețuri derizorii și pe apucate; comerciul cerealelor se face în cele mai defavorabile condițiuni, avînd a suferi pierderi din toate părțile: pierderi cu căile ferate, din pricina unei administrațiuni defectuoase; pierderi cu docurile cari ne pricinuesc mai multă pagubă de cît folos; pierderi cu instituțiunile menite a veni în ajutorul agriculturei, dar cari în realitate o specullează; pierderi din pricina lipsei unui biurou de informațiuni la ministerul agriculturei cari să ne orienteze în vînzarea productelor noastre.

Impozitele apasă destul de greŭ, mai cu seamă asupra noastră agricultorilor şi in schimb nu ni se dă de cit foarte puţin. Serviciul medical e aproape nul in comune; poliţia rurală asemenea ; şi cite alte multe neajunsurĭ.

O asemenea stare de lucruri nu mai e tolerabilă, şi de aceea Societatea Agrară, compusă din proprietarĭ rurali, ingrijită de situaţiunea din ce in ce mai ameninţătoare pentru viitorul agriculturei noastre, ridică glasul, dă strigătul de alarmă, şi face apel la toţi plugarii chemindu-i la consfătuire, spre a'şi spune şi dinşii cuvintul lor asupra acestor chestiunĭ de o importanţă vitală. Din desbaterile lor in acest Congres vor eşi la lumină adevăratele păsurĭ ale agriculturei, pe carĭ le vom supune guvernului spre a le remedia.

Pină acum nicĭ-o-dată, noĭ agricultorĭ n'am fost consultaţi, nicĭ ascultaţi, nicĭ-o-dată nu ne-am consfătuit intre noĭ, şi de aceea interesele noastre au rămas in părăsire. Starea agriculturei noastre e prea critică ca să mai sufere o aminare in rezolvarea chestiunilor ce ne preocupă. Congresul agricol la care vă convocăm, e prima manifestare a agrarilor romini. Pentru prima oară agricultura noastră işi va vedea apărătorii săi fireştĭ intruniţi pentru salvarea eĭ, şi urăm ca din acest Congres să nască o eră nouă pentru viitorul agriculturei ţărei noastre.

Comitetul Societăţeĭ Agrare.

Programul Congresului

După cum s'a spus mai sus, Societatea Agrară a marilor proprietarĭ din Rominia convoacă pe ziua de **14 Decembrie** a. c., in Capitala ţărei un Congres al agricultorilor romini.

Pentru a face acest Congres cit mai impunător, ca să fie intr'adevăr o reprezentanţă demnă al agriculturei romineşti, a nevoilor eĭ, şi pentru a face ca rezoluţiunile sale să fie ţinute in seamă de ceĭ in drept, e necesar ca să ia parte un număr cit mai insemnat de cultivatorĭ şi proprietarĭ rurali şi de persoane carĭ să interesează de bunul mers al agriculturei naţionale.

Societatea Agrară face decĭ apel la toţi proprietarii şi cultivatorii rurali, publicişti economici şi la toţi aceĭ carĭ doresc să vadă infiorind principala avuţie a ţărei noastre, ca să participe la acest Congres, *primul Congres al agrarilor romini*.

Aceĭ carĭ vroesc să se inscrie pentru a lua cuvintul la Congres, pentru a trimite sau a citi un memoriu sau a face vr'o observaţiune,

sînt rugaţi a înştiinţa din vreme Societatea agrară printr'o simplă scrisoare (Calea Victoriei, 55).

* * *

De pe acuma s'aŭ fixat liniamentele generale ale Congresului.

Congresul va dura trei zile şi vor fi şedinţe publice: de dimineaţă şi după amează.

S'a hotărît că se vor trata următoarele chestiuni:

Sîmbătă, 14 Decembrie

Dimineaţa: Îmbunătăţirea vitelor. Chestiuni veterinare. Remonta pentru armată.

După amează: Convenţiunile comerciale.

Duminică, 15 Decembrie

Dimineaţa: Legile pentru încurajarea agriculturei în genere şi în special: Poliţia rurală. Igiena. Reducerea numărului zilelor de sărbători la sate.

După amează: Protecţia agriculturei şi a industriilor agricole. Transporturile pe căile ferate şi cele maritime. Docurile.

Luni, 16 Decembrie

Dimineaţa: Impozitele. Cadastrul.

După amează: Instituţiunile de credit: Credit agricol. Sindicate agricole. Comerciul cerealelor. Camerile de Comerciŭ.

Proprietarii rurali cari se vor inscrie vor fi consideraţi de drept ca membri ai Congresului.

SILVICULTURA ŞI COMERCIUL

In urma îmbunătăţirei şi înmulţirei căilor de comunicaţiune, s'a făcut o schimbare în comerciul de lemne, care înainte se mărginea aproape numai la îndestularea trebuinţelor locale. Această schimbare, care a transformat în articole de negoţ lemnele în cantităţi însemnate ce erau privite ca netransportabile, n'a rămas fără o adîncă înrîurire asupra cunoştinţelor comerciale, de cari aŭ necesitate silvicultorii pentru a putea estima în chip raţional produsele pădurilor. Înainte vreme lemnul se vindea în cantităţi mici, ca material brut, pe bani gata şi numai într'un cerc restrîns, afară de

împrejurimile orașelor mai mari, cari alcătuiau în cît-va o escepțiune. Din această pricină nici pădurile nu se exploatau, de regulă, după principiile de a obține economicește cel mai mare cîștig curat posibil. În aceste împrejurări, ce îngrijire, ce dezvoltare, se putea aștepta de la o știință, care părea inferioară și care avea de scop comerciul produselor silvice și în special al lemnului?

Schimbarea s'a făcut, cum am zis mai sus, abia după transformarea căilor de comunicație. Greutățile ce se întimpinau în transportul lemnelor și care împiedicau în primul rînd nașterea unui comerciu mai viiu, au dispărut îndată ce a început a se arăta foloasele îmbunătățirei mijloacelor de comunicațiune moderne. Înmulțirea populațiunei, fluctuațiunea ei progresivă precum și emigrarea în orașe, au dat un avînt puternic construcțiunilor, cari formează cel mai de căpetenie debușeu pentru lemne. Civilizarea neîntreruptă a traiului oamenilor, și avîntul neînchipuit al industriei au deschis de asemenea un cîmp întins întrebuințării lemnelor. Cererea de lemne astfel mărită și delrișarea unor păduri pentru a se cîștiga teren pentru alte culturi au adus cu sine despădurirea multor ținuturi din țările mai bogate în masive păduroase, spre a satisface lipsa de lemne.

Acestea au fost împrejurările de frunte cari au înălțat negoțul de lemne în ultimii 50—60 ani și i-au dat dezvoltarea care o are în timpul de față.

E de sine înțeles că în asemenea condițiuni, normele, după cari se conduceau pînă atunci silvicultorii la evaluarea comercială a lemnului, au trebuit să sufere și ele o modificare în raport cu schimbarea intervenită în negoțul de lemne.

În locul comerciului mic s'a ivit negoțul mare și în măsura, în care s'au înmulțit treburile, au crescut și cerințele ce se puneau conducătorilor acestuia în privința spiritului de afaceri și de cunoștințe comerciale. Ca urmare a acestor pretențiuni s'a desvoltat o parte însemnată din lumea comercială. Grupul foarte numeros al comercianților de lemne, administrațiunile silvice mai mari au recurs la înființarea unor secțiuni comerciale, speciale pentru desfacerea produselor lemnoase, puse sub direcția unor persoane cu cultură comercială, pe cînd silvicultorii au trebuit să se bizue, de regulă numai pe talentul lor natural pentru negoț — talent pe care l posedau adese-ori, dar care era lipsit, din nenorocire, de pregătirea, de dezvoltarea teoretică necesară.

Cum vor putea dar deslega silvicultorii diferitele cestiuni pri-

vitoare la evaluarea rațională a produselor silvice, fără a contraveni scopului principal economic al ori-cărei exploatări, dacă tocmai în această direcție n'au pregătirea necesară?

Dacă trebue să ție seamă, pînă la oare-care punct, chiar în misiunea lor principală, care este plantarea și protegiarea pădurei, de întrebuințarea produselor viitóre, cu cît trebue să aibă ei mai mult în vedere acest scop, cînd string produsele lor? Silvicultorul trebue să fie bine orientat în privința tîrgurilor și debușeurilor de lemne celor mai însemnate; trebue să știe perfect care e starea cea mai avantagioasă, în care pot fi transportate și vîndute lemnele, precum și să cunóscă exact taxele de transport pentru diferitele mijloace de comunicațiune. Silvicultorul trebue să aibă mai departe cunoștința de tratatele și convențiunile vamale, de taxele de export și de import și de obiceiurile și uzanțele comerciului cu lemne de pe piețele de desfacere streine. Trebue să aibă cunoștințe cît mai întinse chiar și în ce privește banii, financele, dacă vreau să-și îndeplinească pe deplin și bine, adevărata chemare.

Cum își va putea îndeplini însă el datoria și cum va putea corespunde cerințelor acestei științe speciale, dacă nu i s'a dat nici o dată prilegiul, ca pînă acum, a și le însuși în decursul studiilor? În zadar căutăm încă și azi, printre obiectele de studiĭ ale școalelor de silvicultură secundare și superioare, principiile comerciale mai însemnate, fără de carĭ tînărul silvicultor în practică zilnică va întîmpina dificultățĭ în ceea ce privește evaluarea comercială a lemnelor.

Negustoriĭ practicĭ, fără cunoștințe teoretice, încă se resimt destul de greŭ de lipsa unor școale comerciale, fie publice, fie particulare, unde să aibă ocazia a se pregăti cu termenĭ teoreticeștĭ sau a'și perfecționa și înmulți cunoștințele în branșa lor. Sînt școlĭ speciale pentru multe alte ramurĭ de comerciŭ, dar lucru curios, s'a neglijat pînă acum branșa însemnată a negoțului cu lemne, care arată un dever anual de sute de milioane și la care iaŭ parte miĭ de interesațĭ. Și această lipsă se simte în cercul silvicultorilor mai mult de cît în al industrialilor și comercianților de lemne; se simte cu atît mai mult cu cît concurența în tîrgurile din țară și din streinătate e mai aprigă.

Silvicultoriĭ aŭ prin urmare neapărata necesitate de cele mai întinse cunoștințĭ comerciale, privitoare la negoțul cu lemne, și ar fi timpul să se ia măsurĭ pentru inițiarea lor în această știință în școalele de silvicultură. Pînă atuncĭ, pentru a se remedia măcar

în cît-va această trebuinţă, care devine mai arzătoare, n'ar fi poate fără folos a se înfiinţa, pe lîngă şcoalele de comerciŭ publice sau particulare cursuri speciale pentru cei interesaţi în negoţul cu lemne, pentru tinerii silvicultori şi pentru industriaşii şi comercianţii de lemne.

J. M.

Trad. Forst und Jagd-Zeitung».

CONSERVAREA LEMNELOR [1])

(URMARE ŞI FINE [2])

In urma experienţelor făcute, s'a probat că acizii de ţiţeiu şi în special sărurile de cupru ale acestor acizi sînt antiseptici foarte puternici, care lucrează nu numai asupra micro-organismelor multicelulare, dar chiar asupra baccililor; şi tot aceleaşi rezultate a dat şi încercările făcute asupra organismelor care sînt cauza distrugerei lemnelor.

Cum însă sărurile metalice ale acestor acizi erau insolubile în apă, ceea ce constituia un mare inconvenient în injecţiune, s'a luat şi întrebuinţat ca dizolvant ligroina, tot un produs al dostilaţiunei ţiţeiului. Acest dizolvant prezintă însă un inconvenient serios de a fi foarte inflamabil, inconvenient care poate fi înlăturat întrebuinţînd aparate convenabile; în schimb însă, se evaporează foarte uşor şi încercările au arătat, că evaporaţia sa precum şi a celor-l'alte hidrocarburi nu cauzează nici o alteraţiune lemnelor.

Injecţiunea cu aceste substanţe se face prin procedeul Bethel sub o presiune numai de 4 atmosfere, ligroina fiind perfect dialisabilă. Soluţia ligroică de impregnat trebue să conţină aproape 2 % acizi, iar injecţia unei traverse ar costa 0l ,50, fie-care traversă cerînd 800 gr. antiseptic.

Nu cunosc mai departe rezultatele căpătate prin întrebuinţarea traverselor injectate în acest mod; un asemenea metod însă trebue să ne atragă mai ales nouă, în mod serios

1) Conferinţă ţinută la Societatea «Progresul Silvic» în ziua de 23 Martie 1902.

2) Vezi «Revista Pădurilor» pe lunile Iulie, August şi Septemvrie.

atenţia, de oare-ce, după cum voiu arăta mai la vale, la noi se simte imperios nevoia înfiinţăreĭ uneĭ fabricĭ de impregnare — cu deosebire pentru traverse — şi ne-am găsi în condiţiile cele mai favorabile, dacă am putea întrebuinţa ca substanţă antiseptică de impregnare produse din ţiţeiu, în care sîntem aşa de bogaţi.

Domnilor,

Voiu termina expunerea metodelor de impregnare, descriind pe scurt procedeul *senilizăriĭ* lemnelor prin electricitate, procedeu inventat de D-nii Nodon şi Bretoneau [1]), care au reuşit a întrebuinţa *electricitatea* pentru a modifica compuşiĭ seveĭ, ajungînd ast-fel, cu ajutorul acesteĭ forţe fizice, a introduce asupra ţesutuluĭ lemnos o soluţie salină convenabilă, care după o uscare repede, asigură lemnuluĭ o mare rezistenţă contra agenţilor de putrezire. La Aubervilliers (Franţa) funcţionează de cîţi-va anĭ o uzină model care se servesce de acest procedeu de a usca lemnele prin senilizare artificială.

Exploatarea industrială a acestuĭ procedeu este cît se poate de simplă, dispozitivul experimental constînd din băĭ de lemn saŭ de ciment de 6—12^{m} lungime, 3^{m} lărgime şi 1^{m} adîncime, căptuşite cu o lamă de plumb de 1^{mm}-1½ grosime şi izolate electric prin porcelan ; iar pe fund sînt aşezate serpentine de cupru prin care se aduce vaporiĭ de apă necesarĭ pentru încălzirea băieĭ. Lemnele de tratat, curăţite de coaje şi prevăzute cu două feţe paralele, se grămădesc cît se poate de uniform pe nişte funduri mobile [2]) acoperite cu o foaie de plumb de 1—2^{mm} grosime, formînd ast-fel primul electrod care se leagă cu un pol al unuĭ dynamo.

După aceia faţa superioară a lemnelor se acopere cu un al douilea electrod format dintr'o foaie de plumb groasă de 1^{mm}, care se găseşte în mai multe vase de lemn de dimensiuni anumite, aşa că lamele de plumb unite între ele formează un electrod continuŭ şi care se pune în comunicaţie

1) «Revue de Chimie industrielle», No. 140 din 1901.

2) Aşezarea lemnelor pe funduri se face afară din baie, apoi cu un scripete se ridică şi se aduc d'asupra băieĭ pentru a fi introduse înăuntru.

cu cel-l'alt pol al dynamuluĭ. Baia, ast-fel preparată, se umple cu soluţia antiseptică de întrebuinţat.

La Aubervilliers se întrebuinţează pentru senilizarea propriu zisă o soluţie de 20 părţi sulfat de magnesiu cristalizat şi 80 părţi apă încălzită la temperatura de 35° C. Curentul întrebuinţat este de 110 volţi, alternîndu-i sensul la fie-care oră sau din 2 în 2 ore; iar durata tratăreĭ este proporţională cu rezistenţa electrică a lemnuluĭ, care variază după natura şi grosimea sa cum şi după gradul său de umezeală. Ca şi la cele-l'alte procedee, operaţia se face cu atît maĭ repede şi maĭ complect cu cît lemnele sînt tăiate maĭ de curînd.

Lemnele ast-fel tratate sînt puse într'un şopron unde se ţin 8 — 15 zile pentru a se usca în aer liber, sau, după o primă uscare în aer liber, se ţin într'un uscător cu aer cald 2 — 8 săptămînĭ, ridicînd treptat temperatura pînă la 35° — 40° C. cînd lemnele sînt uscate complet şi bune de întrebuinţat.

In privinţa acţiunilor care se petrec în această tratare, printre cele maĭ importante, avem de notat:

1. Subinfluenţa curentuluĭ electric şi prin *osmosă* sarea antiseptică întrebuinţată, în cazul de faţă, sulfatul de magneziu pătrunde în lemn şi, după cum ne confirmă analiza chimică, elementele acestor săruri se găsesc depuse pe materia fibroasă pînă în inima lemnuluĭ.

2. Acţiunea electrolitică asupra fermenţilor de descompunere şi putrezire care se găsesc în lemn; şi

3. Descompunerea sub acţiunea curentuluĭ electric a sărurilor organice din sevă, a materiilor incrustante din lemn şi a sulfatuluĭ de magnesiu (în general a săreĭ antiseptice întrebuinţată); prin acest fenomen, sărurile şi oxidul metalic se depun şi se unesc cu materia fibroasă, precipitare favorizată şi de prezenţa fosfaţilor ce conţine fibra lemnoasă, care se găseşte ast-fel acoperită şi apărată de acţiunea aerului. Maĭ mult, prin răsturnarea sensuluĭ curentuluĭ, acizii care s'au format prin electroliză coagulează albumina, iar sulful şi fosforul care însoţeşte materia azotată formează cu metalul pus în libertate sulfurĭ şi fosfurĭ care fac această materie azotată improprie pentru viaţa vegetală şi animală.

Ast-fel, se formează în masa lemnuluĭ compuşĭ minerali nouĭ, stabilĭ şi imputrescibilĭ, care împedică cu desăvîrşire

dezvoltarea ulterioară a germenilor, una din cauzele principale de distrugere a lemnului.

Ca *avantagiĭ* ale acestul procedeŭ asupra uscăreĭ în aer liber avem de notat în primul rînd că, prin senilizare, lemnul se contractă şi textura sa e ast-fel pătrunsă mai cu greŭ de aer; afară de asta, cum materiile albuminoide nu mai există, lemnul nu va mai fi supus influenţeĭ stăreĭ hogrometrice a aerului, şi se va conserva prin urmare fără alteraţie, rezistînd la putrezire şi acţiunea instanţelor.

Pentru a arăta creşterea tenacităţeĭ materieĭ fibroase prin senilizaţie, s'a făcut experienţe la Paris cu pavage de fag senilizat, şi de fag creozotat şi s'a constatat, după oarecare timp, că fagul senilizat n'a prezentat nici o alteraţie datorită putrezireĭ obicinuite şi s'a comportat la uzură cu mai multă rezistenţă de cît fagul creozotat. Pe lîngă acestea, prin senilizare nu se modifică coloraţia lemnului, ba, 'i măreşte sonoritatea, ceea-ce 'i dă o deosebită importanţă pentru lemnele întrebuinţate la fabricaţiunea instrumentelor de muzică.

De altă parte, acest procedeŭ nu se aplică numai pentru uscarea repede a lemnului, ci, modificînd condiţiile tratăreĭ, permite de a mări una saŭ alta din calităţile citate după esenţe şi întrebuinţarea ce urmează să aibă lemnul. Ast-fel, senilizînd într'o baie de fosfat şi borat de sodiŭ, se va putea mări duritatea lemnului; senilizînd cu sulfat de zinc se poate da lemnului o rezistenţă care să-i permită a fi întrebuinţat ca şi lemnele creozotate la pavaj, traverse etc.

Una dintre aplicaţiile cele mai importante ale acesteĭ metode este *petrificarea* şi prin urmare *ignifugaţia* lemnului.

Toate procedeele întrebuinţate în acest scop şi dintre care am menţionat cîte-va în paragrafele precedente, sînt bazate fie pe simpla văpsire superficială a lemnului, prin care nu se obţine de cît o protecţie iluzorie, acest strat dispărînd foarte repede în contact cu focul; fie prin injecţia, sub presiune mare, a diferite soluţiĭ saline, dar care prezintă inconvenientul serios de a nu introduce productele ignifuge de cît în partea exterioară a lemnului.

Aşa că şi în această privinţă, cel mai bun rezultat s'a obţinut prin introducererea sărurilor în lemn cu ajutorul electricităţeĭ.

Operaţiile tratăreĭ şi aparatele întrebuinţate sînt aproape identice cu ale senilizăreĭ propriŭ zise; numaĭ, cum introducerea sărurilor se face prin osmoză şi seva fiind un factor important pentru aceasta, lemnele destinate pentru acest scop trebue să fie *verzĭ* şi nu *prea tarĭ*.

Făcîndu-se experienţe cu o baie de sulfat de amoniŭ şi borat de amoniŭ la temp. de 80° C. şi pentru intensităţĭ de curent determinate şi un timp determinat, s'a constatat că lemnele ast-fel tratate aŭ absorbit sărurĭ care pătrund, pînă şi în inima celulelor, în cantitate de 15—20 %.

Lemnele ast-fel tratate, apoĭ uscate, devin incombustibile. Aceasta se explică prin faptul că sărurile amoniacale, care înconjoară fibrele, supuse căldureĭ foculuĭ, la început se vor topi; apoĭ căldura crescînd, materia fibroasă se va carboniza încet, iar productele gazoase care vor rezulta prin descompunerea sărurilor amoniacale vor împedica inflamaţia productelor combustibile ce provin din calcinaţia fibreĭ şi ast-fel focul se va limita la punctele atacate şi nu se va propaga la cele vecine.

Pentru a se învedera eficacitatea acestuĭ mijloc de ignifugaţie, s'a făcut la Paris în anul 1900, de către Statul major al pompierilor, experienţe foarte demonstrative.

După cererea comisieĭ, inventatoriĭ aŭ construit cîte-va cutiĭ cubice din scînduri ignifuge de brad şi plop, de 0m 50 lăţime şi 0m 26 grosime, iar fundul prevăzut cu cinci găurĭ pentru circulaţia aeruluĭ,

In treĭ din aceste cutiĭ s'a pus respectiv 1, 2, şi 3 kgr. de aschiĭ uscate bine, care înflăcărate aŭ cerut pentru a arde complet, 5, 13 şi 30 minute şi s'a constatat, după combustie:

a) la prima cutie pereţiĭ exteriorĭ rămăseseră reci, iar ceĭ interiorĭ se carbonizase sub o grosime de 1mm;

b) la a doua, interiorul cutieĭ era roşu, dar nicĭ o flacără nu se propaga la suprafaţa scîndurilor; şi

c) în fine la a treia, interiorul cutieĭ era incandescent şi carbonizat sub o grosime de 5—6mm. iar exteriorul era d'abia cald.

Făcîndu-se apoĭ, comparativ, experienţe cu o cutie de brad netratat (neignifug) şi numaĭ cu 1 kgr. de aschiĭ, încercarea s'a terminat după 3 minute printr'un incendiŭ care a trebuit stins cu apă.

In acest sens s'au făcut o mulţime de alte experienţe care au dat rezultate foarte favorabile acestui procedeu de mineralisare.

In fine, D-lor, ar fi foarte important să ştim, care dintre atîtea metode este mai preferabilă din punctul de vedere al costului şi al durabilităţei lemnului. De şi la această întrebare, s'a dat o mulţime de răspunsuri, totuşi ele nu se pot generaliza, ceea ce reese clar din momentul ce diferitele instituţii de împregnare s'au servit în diferite cazuri şi timpuri de diferite metode.

Durabilitatea (conservabilitatea) lemnului depinde de *calitatea* esenţei lemnului, de *starea solului* în care se pun, dacă e uscat saŭ umed, de calitatea subsolului, dar mai important ca toate de la modul cum s'a făcut impregnarea.

Costul depinde de cantitatea şi preţul materialului antiseptic absorbit şi acesta variază foarte mult după starea lemnului, de oare-ce o calitate de lemn absoarbe mai mult, iar alta mai puţin şi după mersul comercial.

Faptul că toate aceste cestiuni nu sînt definitiv rezolvate, face ca — în loc de o singura metoda de impegnare — să se întrebuinţeze după împrejurări diferite metode din cele expuse.

Domnilor,

In cele expuse pînă aci am arătat rolul substanţelor antiseptice întrebuinţate pentru conservarea lemnelor, diferitele metode de impregnare mai importante şi mai întrebuinţate, şi eficacitatea impregnărei în raport cu diferitele esenţe forestiere.

Să vedem acum pe scurt, *în ce fază* se găseşte această mare industrie a conservărei lemnelor în ţara noastră.

La noi, după cît sînt informat, nu se face în vederea conservărei lemnelor, de cît simpla uscare în aer liber, iar cît despre procedeele chimice de impregnare, acestea n'au căpătat încă loc.

Faţă cu această constatare, se naşte natural întrebarea:

De ce la noi n'a prins încă rădăcini şi nu s'a desvoltat această industrie a conservărei lemnelor? Nu avem noi nevoe să conservăm şi să prelungim durata lemnelor de lucru şi construcţiuni? saŭ, avem în ţară atîtea lemne din orî-ce

fel de care ne trebue şi în aşa cantitate că nu mai este nevoe a ne gîndi la conservarea şi prelungirea duratei lor, putîndu-le înlocui după plac şi în mod mai puţin costisitor?

Domnilor, este de netăgăduit că acéstă industrie aşa de dezvoltată în alte ţări şi încă de foarte mult timp, urmează să capete un loc important şi în ţara noastră.

In adevăr, dintre diferitele esenţe forestiere, stejarul este care dă lemnul cel mai bun de lucru şi construcţiuni, ba în diferite aplicaţiuni, întrebuinţarea sa este indispensabilă.

Ţara noastră trece drept o ţară bogată în păduri, şi dacă tóte pădurile ar fi constituite numai din esenţe de valoare în vederea lemnului de lucru şi construcţiuni, atunci de sigur că n'ar mai fi aşa mare nevoe să ne gîndim la prelungirea duratei lemnului, operaţie care necesită cheltueli şi toate acestea n'ar servi întru nimic faţă cu o abundenţă de lemn aşa de mare.

Dar, în aşa situaţie ne găsim noi? Răspund că nu.

Astă-zi pădurile de stejar care ne-au servit atîta timp s'au rărit din ce în ce mai mult; lemnul de stejar devine din ce în ce mai scump — după cum ne va arăta exemplele ce voiu da — aşa că chiar acest lemn urmează şi trebue să fie supus la operaţiile de conservare pentru ca prin prelungirea duratei să amortiseze din costul primitiv prea ridicat.

Dar, rolul metodelor chimice de conservare este de a face ca lemnele din esenţe puţin valoroase — cum este s. ex. fagul şi altele — să poată, prin preparaţia impregnărei, lua locul stejarului, în diferitele sale aplicaţiuni, rămînînd întrebuinţarea sa acolo unde este indispensabilă.

Ori, tocmai în acest cas ne găsim noi. Pădurile de stejar se răresc, din contra avem foarte multe şi frumoase păduri de fag, care nu sînt chemate azi să ne dea de cît lemn de foc.

Se înţelege că, pentru ca o industrie să se dezvolte într'o ţară, trebue să fie imperios reclamată de necesităţi importante. In toate Statele, unde această industrie s'a dezvoltat, serviciul maritim şi al Căilor Ferate aù fost factorii mai importanţi care aù forţat dezvoltarea ei.

Ei bine, Domnilor, pentru a pune în evidenţă rolul şi eficacitatea mijloacelor chimice de conservare, voiu lua ca exemplu şi anume la noi în ţară, lemnul întrebuinţat ca tra-

verse pentru Căile Ferate, care lemne sînt supuse nu numaĭ distrugereĭ organice ca toate lemnele de construcţie, dar maĭ sînt supuse la cauze de distrugere de natură mecanică provenite din loviturile şi trepidaţiunile materialuluĭ rulant, cauze care le scurtează în mod considerabil durata.

In cele ce urmează mă voiu servi de date relative la exemplul meu scoase din proectul de budget de veniturile şi cheltuelile C. F. R. pe anul 1899 şi iată ce găsesc:

La noĭ totalitatea traverselor întrebuinţate sînt de lemn de ştejar. Preţul traverselor noastre începînd de la 1883 s'a urcat de la 2.50 leĭ la 3 leĭ bucata în locul de predare pentru traversele semi-rotunde, iar pentru traversele ecarisate 5.50 leĭ bucata.

De altă parte pentru reînoirea traverselor în uz trebue pe fie-care an 700.000 bucăţi. Durata lor maximă fiind abia de 6 anĭ, preţul anual al uneĭ traverse cumpărată cu 3 leĭ revine anual la 50 banĭ bucata; iar pentru cele 4.200.000 bucăţi aflate în linie, cheltuiala anuală revine la 2.100.000 leĭ.

Faţă cu această mare cantitate de lemn necesară, — dacă facem abstracţie de preţ — şi faţă cu rărirea pădurilor de ştejar, se impune neapărat dezvoltarea industrieĭ conservăreĭ traverselor prin mijloace chimice, prin care alte esenţe cum este s. ex. fagul să poată lua locul stejaruluĭ. Căcĭ, în adevăr, după cum am arătat într'unul din paragrafele precedente, experienţe îndelungate şi numeroase făcute de administraţile Căilor Ferate streine din Germania, Franţa, etc., au arătat că prin impregnarea cu creozot, s. ex. lemnul de ştejar îşĭ prelungesce durata pînă la 25 anĭ, iar fagul supus acesteĭ impregnărĭ devine şi maĭ durabil pînă la 30 de anĭ, ajungînd a întrece în calitate chiar traversele de ştejar şi prezentînd în acelaş timp o rezistenţă dovedită astă-zĭ superioară ştejaruluĭ în ce priveşte uzura şi acţiunile dinamice ale căeĭ.

Iată dar că, supus preparaţiunilor chimice de conservare, fagul — privit azĭ ca un material depreciat, aproape abandonat în toată industria lemnuluĭ de construcţiunĭ, un material fără debuşeu comercial, şi în fine un material întrebuinţat numaĭ ca lemn de foc — devine prin creozotare un material preţios, aducînd un îndoit folos, pe de-o-parte Statuluĭ, care şi-ar forma un debuşeu pentru exploatarea pădu-

rilor de fag, iar Căile Ferate ar avea un material excelent, de durata sigură 30 de ani şi foarte eftin.

Domnilor,

Se poate învedera şi mai bine necesitatea înfiinţărei unei asemenea industrii în ţara noastră, dacă considerăm foloasele financiare deduse din următoarele date:

O traversă semi-rotundă de ştejar cu preţul de trei lei şi durată de 6 ani costă anual 0.50 lei. Creozotînd-o, preţul său se ridică la 4.80 lei; avem dar o diferenţă în costul primitiv al traverseĭ de 1.80 lei, care se va compensa dacă prin creozotare traversa va dura încă 4 ani peste cei 6 cînd era necreozată, adică dacă va dura în total 10 ani. Ori, o traversă de ştejar creozotată durează cu siguranţă 25 ani, iar o traversă de fag 30 ani; plusul de 15 ani cel puţin constitue ast-fel de fapt un beneficiu net care se realizează prin această preparare.

Ast-fel costul anual al traverselor impregnate va reveni pentru:

Traversele de ştejar semi-rotunde	0.19	lei bucata
» » » ecarizate	0.29	»
» » fag » . .	0.20	»

In starea actuală Căile Ferate au nevoe pentru întreţinerea întregei reţele de 6—700.000 traverse, ceea-ce reprezintă pentru cele semi-rotunde o valoare de 2.100.000 lei, dacă considerăm că preţul unei traverse se va menţine tot la 3 lei bucata, ceea-ce faţă cu rărirea pădurilor de stejar nu e realizabil.

Dacă acum s'ar întrebuinţa traverse creozotate şi admiţînd jumătate de stejar cu durata de 25 ani şi jumătate de fag cu durata de 30 de ani, atunci după înlocuirea traverselor actuale şi stabilirea regimului normal, numărul de traverse necesare întreţinerei liniilor va fi în total de 152.000 bucăţi cu costul de 823.000 lei, în loc de 700.000 bucăţi cu costul de 2.100.000 lei, realizîndu-se ast-fel un beneficiu anual de 1.276.800 lei.

In acelaşi timp, Domnilor, crearea unei asemenea industrii va servi nu numai Căilor Ferate, dar şi altor instituţii care au absolută nevoe de lemne bune şi durabile.

Domnilor,

Faţă cu aceste constatări ne-am putea iarăşi întreba : dacă prin impregnarea cu creczot se obţin aşa rezultate excelente şi dacă servindu-se de traverse ast-fel preparate se realizează un aşa mare beneficiu, cum Căile noastre ferate n'aŭ introdus şi nu s'aŭ servit încă de acest mijloc de conservare?

Aici, Domnilor, mă găsesc în plăcuta poziţie de a vă da un răspuns mai favorabil. Cestiunea înfiinţărei unei fabrici de creozotare s'a pus în studiu încă de mult timp. Aşa că astă-zi se găseşte perfect studiată din toate punctele de vedere în mîinile distinsului inginer D-l Romulus Baiulescu, care cu o extremă bună-voinţă, mi-a dat foarte importante lămuriri asupra stărei acestei cestiuni la noi, pentru care profit de ocazie, a'i aduce mulţumirile mele.

Dacă însă nu vedem chiar azi funcţionînd o asemenea fabrică, cu toată buna-voinţa tutulor D-lor Miniştri care s'aŭ succedat la Departamentul Lucrărilor Publice, cauza — fie trecătoare — a fost criza financiară din ultimii ani. Faţă însă cu imensele foloase pe care le poate aduce o asemenea instalaţie şi de care cred că cu toţii sîntem convinşi, eŭ doresc şi cred că în cel mai scurt timp să vedem dezvoltîndu-se şi în ţara noastră acest important mijloc de conservare, care interesează într'un mod capital un mare număr de industrii.

Am zis.

Ilie Păunescu Cîrcea.

IMPUŢINAREA PĂDURILOR

Tendinţa oamenilor a fost în tot-d'a-una micşorarea suprafeţelor păduresti.

Masivele bătrîne, mai ales, în timpul vieţei lor îndelungate, îşi formează un sol de calitate superioară, sol pe care agricultorii doritori de cîştiguri uşoare, voesc a'l acapara în tot-d'a-una. Din această cauză pădurea a găsit necontenit un duşman în agricultură.

Oamenii înmulţindu-se şi civilizîndu-se, suprafeţe întinse de

păduri aŭ fost retezate fără cruţare. Ei nu le-aŭ cunoscut importanţa de cit mai tirziu, cind le-au depărtat de pe lingă locuinţele lor.

Din punct de vedere financiar însă, a fost in tot-d'a-una greu ca cine-va să aştepte atiţia ani cit trebue, pînă cind puetul să ajungă arbore, mai cu seamă cind virstele în pădure nu sint ast-fel amenajate, ca veniturile să fie constante.

Cu toate acestea, cind natura a răspuns la violenţă prin violenţă, cind în urma devastăreĭ pădurilor, ea a adus devastări, s'a inceput a li se recunoaşte importanţa, începindu-se a se înţelege rostul lor pe pămînt. Natura, care nesocoteşte adesea interesele speciei, în vederea unor scopuri mai înalte, putea oare să fie ţinută, să protejeze indivizii ce lucrau contra cerinţelor sale pentru interesele lor băneşti ?!

In părţile de munte, dovada a fost ilustrată cu nenorociri foarte triste.

In părţile de cimpie, de-o-cam-dată se neagă importanţa pădureĭ de către unii, iar aceĭ ce o susţin, nu pot să aducă probe sigure de influenţa eĭ asupra climeĭ. Omul de alt-fel cu greu înţelege un lucru, pînă ce nu'l pipăe, pînă ce nu plăteşte ceva.

Din punct de vedere economic însă, importanţa pădurilor noastre se accentuiază, din care cauză materialul lemnos se scumpeşte în fie-care an, din ce în ce mai mult.

In congresul forestier de la Paris, ţinut cu ocazia expoziţieĭ universale trecute, impuţinarea pădurilor în lume a fost chestiune discutată. Ea este foarte îngrijitoare şi pentru noĭ, unde suprafeţe întregi se exploatează fără a se observa regulele culturale trebuincioase ; unde chiar posibilitatea prevăzută de amenajamente — mă refer la vólum, — nu se recoltează, pentru că regenerările naturale nu se ajută şi în mod artificial ; unde arboretul se lasă în voia întîmplăreĭ, de cind se naşte şi pînă cînd moare ; unde focul şi insectele pot să aducă tot răul posibil.

Impuţinarea pădurilor şi necultivarea celor existente, va reduce ţara noastră, să importeze din alte ţări materialul trebuincios construcţiunilor sale. Va fi deci un tribut de plătit, tribut de care se scapă greu, cind incepe a se plăti.

Cu toate acestea avem pămînt mult, care nu aşteaptă de cit mina inteligentă, care să pue şi să 'ngrijească puetul ; avem pămînt pe care agricultura pretenţioasă cum este la noĭ, de a'l întrebuinţa fără compensaţiuni, nu'l exploatează cu succes, căci fiind supt de recoltele numeroase extrase, nu poate da de cit niște plante pipernicite şi fără valoare mare comercială.

Sînt proprietarĭ, carĭ au domenĭĭ marĭ în ţară, de la dînşiĭ s'ar aştepta oare-care iniţiativă pentru îndreptare. Ar trebui ca fie-care să'şi studieze de aproape situaţia acestor domenĭĭ şi în amenajamentele generale, ce s'ar face, ar putea cu folos să se prevadă, ca suprafeţele anuale defrişate de pădure să le deie culturei agricole iar pămîntul sărăcit prin agricultură să'l împădurească.

Ar fi o rotaţiune a culturei silvice cu cea agricolă, din care folosite ar eşi poate amîndouă.

Aceĭ ce defrişează o pădure, trebue să aibă în vedere că desgroapă un tezaur, la adunarea căruia nu a contribuit cu nimic, că prin urmare, n'aŭ drept să'l risipească şi că de această faptă rea devin răspunzătorĭ înaintea generaţiunilor viitoare. Pentru fie-care arbore, pe care un om cinstit îl taie, dacă voeşte să merite maĭ departe acest nume, este dator să sădească şi să îngrijească de creşterea altuia.

E drept că impuţinarea pădurilor a fost datorită civilizaţieĭ, dar nu e maĭ puţin adevărat că reconstituirea lor şi întreţinerea celor existente în stare bună, va fi adevăratul semn al civilizaţieĭ.

În special, în ţara noastră cultura agricolă fiind foarte extensivă, criza ce ar aduce lipsa de material lemnos, va fi un semn trist pentru gospodăria generală, o rană ce ar sta mult timp deschisă pînă la vindecare.

I. A. Candiani
Silvicultor-ajutor Dom. Coroanei

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ŞI COMERCIULUI

Urmare [1])

Să vorbesc întîĭ de aceste patru administraţiĭ exterioare car privesc numaĭ Domeniile.

Eŭ, D-lor, sînt gospodar; cine intră în casa mea, modestă, vede oare-care ordine, care nu se poate vedea pretutindenĭ; eŭ ca gospodar m'am întrebat, cum trebue să fac cu averea Statului, pe care am datoria s'o administrez?

1) Vezĭ *Revista Pădurilor* pe lunele Iulie, August şi Septembre, 1902.

Astăzi se tae pe furiș lemne din pădurea Statului și cînd trece pe acolo un funcționar de la pescării, el zice: asta nu e treaba mea.

Astăzi, cînd un agent silvic merge să inspecteze un zăvoiu și vede pe cine va că vinează pe furiș pește, el zice: nu e treaba mea; așa în cît agenții aceluiași Minister, în loc să se ajute unul pe altul, sau să se controleze, ei rămîn indiferenți, ba încă de multe ori se fac complici la defraudarea averei Statului, zicînd: lasă-mă tu pe mine la pește și eu te las la pădure, în cît Ministerul nu are o administrațiune domenială exterioară și eu nu pot să apuc pe nimeni, care să răspundă de abuzurile, care se fac.

Atunci 'mi am zis: pentru ce nu am utiliza noi mai bine serviciul silvic, singurul serviciu exterior ce avem astăzi? D-l Vlădescu a criticat serviciul silvic și a lăudat serviciul pescăriilor.

Ei, D-lor, cu organizațiunea de astăzi a pescăriilor, noi am încercat în adevăr a face comerciu de pește cu străinătatea, însă nu am luat nici o măsură de control și toată partea care se cuvenea Statului din acest comerciu, a fost furată de Cordea.

Iată ce a fost administrațiunea bună a pescăriilor. M'am dus la Galați și am văzut că de 6 luni nu inspectase nimeni piața de vînzare, și cînd am întrebat pe inspector general, care dirigea serviciul, 'mi-a răspuns că el fiind însărcinat cu administrațiunea, n'a putut face și inspecțiuni. Și cînd 'i-am spus că nu s'au dat comptur'le, 'mi-a răspuns că el fiind om special, nu se pricepe în comptabilitate, și așt-fel s'au întîmplat lucruri anormale.

S'au încărcat 3 vapoare cu pește pentru Berlin, pe cari germanii le-au plătit lui Cordea, dar au a frustra și pe pescari și pe Stat, fiind-că pescarilor li s'a dat jumătate din dreptul lor și Statului nu i s'a dat nimic, și nimeni nu s'a interesat să afle cum a eșit acest comerț cu peștele în străinătate. Atunci m'am gîndit să fac, D-lor, ceea-ce face un particular care are domenii întinse, și'și împarte domeniul în 3 — 4 secțiuni, în capul cărora pune cîte administrator pentru toate, alcătuindu-i ingineri, architecți și tot ce trebue pentru lucrări speciale.

Pe această idee am înființat și noi acele 4 regiuni, fără a provoca cu aceasta o nouă cheltuială în budgetul Statului. Astăzi avem 7 regiuni silvice, care nu se ocupă de cît de păduri, și ori-ce ar zice D-l Vlădescu, tot elementul silvic este în Minister acel care administrează mai bine, și ca dovadă este că administrațiunea pescăriilor a luat pe agenții ei din serviciul silvic și atunci am zis: de ce să nu luăm acești agenți în număr de aproape 100, și să nu'i utilizăm și la alte servicii.

Și din cele 7 regiuni silvice, am făcut acele 4 regiuni administrative locale.

Dacă D-voastre credeți că pentru fie-care serviciu special trebue să facem o administrațiune separată, atunci cu tot peștele din Dunăre și din Mare n'am putea plăti personalul necesar pentru o asemenea organizație, și ea nu ne-ar da nici un rezultat practic; căci este necesar ca să fie unul care să țină în mînă conducerea

trebilor din localitate, cum este conductorul care ține în mînă toate frînele

Vin acum la cele-l'alte obiecții ale onor. D-lui Carp.

D-sa, ca să combată legea, a luat cîte-va exemple spre a le aduce înaintea D-voastre, și naturalmente că a luat ca exemple unele servicii pe cari le putea pune înainte: serviciul minelor, serviciul viticol și pescăriile. Negreșit, D-sa, nu putea să ia servicii sau lucrări cari n'au isbutit de loc, neavînd nici o administrație în Ministerul de Domenii, cum sînt de exemplu, casele-model cu cari s'a cheltuit un milion și jumătate, fermele cu cari s'a cheltuit un milion și exploatarea lor în trei ani ne-a costat sute mii de lei și cari n'au dat nimic pînă acum.

Dar să lăsăm acestea la o parte, să venim la serviciile puse înainte de D-l Carp, la serviciul minelor, la cel viticol și la serviciul pescăriilor.

D-l Carp ne întreabă: pentru ce desființați serviciul viticol? Căci adaugă D-sa, atașînd acest serviciu la agricultură, unde veți găsi șeful serviciului viticol care să primească a fi sub ordinele altuia?

Onor. D-l Carp, în fapt nu este așa, ci ca dovadă că cunosc și eu puțin oamenii, vă voiu spune că, înainte de a lăuda D-voastră aci pe D-l Nicoleanu, eu 'l-am apreciat și 'l-am spus de mult: D-ta ești destinat să ei direcțiunea agriculturei, din care va face parte și serviciul viticol.

Dar, D-lor, dacă n'așĭ fi făcut lucrul acesta, așĭ fi distrus eu oare serviciul viticol, pentru că 'l-am atașat la agricultură?

Dar bine, onor. D-le Carp, uitați pînă și ceea-ce ați făcut D-voastră? Am aci programul D-lui Carp. Ei bine, și d-sa a anexat serviciul viticol tot la agricultură.

Ei bine, absolut același lucru îl facem și noi, pe temeiul aceloraș considerațiuni și raționamente, cari de sigur au condus și pe D-l Carp în programul său. De cît, D-lor, pasiunea, necazul omului, sînt așa de adînci cîte odată în cît uiți une-ori propriile tale acte și te ridici în contra lor, și cîte-odată uiți dinadins, numai pentru ca să lovești pe altul, care crezi că stă în drumul ambițiunei tale.

In privința serviciului minelor, D-l Carp zice: desființați serviciul minelor pentru că 'l încorporați la o direcțiune oare-care.

Mai întîiu, încorporarea unui serviciu nu înseamnă desființarea lui. A 'l Cînd 'l-așĭ atașa la un serviciu cu care el n'are nici o relațiune, atunci aceasta ar însemna că nu 'l-am plasat bine, dar nici în cazul acesta nu ar însemna că 'l-am desființat.

Dar D-voastre ce ați făcut? In programul primitiv e adevărat că D-l Carp vrea să facă o direcțiune.

Ce? Insemnează desființarea unui serviciu, desființarea gloriolei unui șef, cînd îl pui sub o direcțiune oare care? Admiteți D-voastră posibilitatea unui astfel de argumentații! Cum? legile organice ce se fac, pentru cutare sau cutare persoană? Eu, D-lor, cred că o lege organică nu poate avea în vedere de cît interesul Statului și numai acesta, iar nici de cum interesul persoanelor.

Aşteptam să văd o critică, resemată pe fapte saŭ consideraţiuni obiective şi eram gata să răspund ; dar la critice cari nu aŭ bază de cît argumente subiective ca jicnirea amorului propriŭ al cutărei saŭ cutărei persoane, şi deducţiunea că din cauza acestei jicniri se va pricinui desfiinţarea serviciurilor, la asemenea critice este greŭ de răspuns. Legea de faţă nu se uită la persoane ci n'are în vedere de cît un scop: ordinea şi controlul în administraţiunea Ministerului. Cînd toţi recunosc că astăzi nu este la Ministerul de Domenii de cît confuzie şi desordine, ţi este permisă negreşit critica unui proiect, căci nimeni nu poate avea putinţa de a fi făcut ceva perfect, dar nu ţi este permis să spuni că ţara noastră nu este încă coaptă pentru organizarea unui Minister, cum a zis D-l Carp.

Nici o critică însă din cele produse n'a fost argumentată pe fapte şi consideraţiuni obiective. Toate aŭ avut la bază consideraţiuni de persoane, saŭ cestiuni de amănunte.

Critica serioasă însă într'o discuţie generală este aceea care îmbrăţişează întregul tot, care îmbrăţişează principiile fundamentale şi consecuentele ce se degajează din ele.

D-l Carp a vorbit de serviciul minelor. E adevărat că D-sa voia să facă din el o direcţiune separată. Poate să ajungem cu vremea şi la aceasta, după 10 ori 15 ani; însă D-sa cînd a făcut, în planul definitiv a încorporat serviciul minelor la direcţia industriei şi comerciului.

D-l M. C. Vlădescu: Şi legea minelor făcută în acelaşi sens.

D-l N Fleva, Ministru al Domeniilor : Noi am dat serviciul minelor la direcţia domeniilor; ni se pare aceasta mai rezonabilă. De unde aţi luat însă că l desfiinţăm ?

Ce să mai zic de serviciul pescăriilor ? Acest serviciŭ era aşa de mult considerat de D-l Carp şi aşa de mare importanţă ca un serviciŭ a parte, în cît în planul D-sale nu i dat nici un loc anume şi pentru acest mic principe de Monaco nu văd nici un apartament saŭ odae cît de mică, în marele palat al Ministerului Domeniilor şi nici avea de ce să fie, pentru că nici se poate concepe un serviciŭ de pescărie în administraţiunea centrală a Ministerului. Aci se poate concepe cel mult un biurou pentru centralizarea corespondenţei cu administrarea exterioară.

Eŭ vă mărturisesc că dacă ar fi să fac un serviciŭ separat de pescărie, l'aşi face la Galaţi saŭ Tulcea, în mijlocul localităţei unde se face regia; iar nu în Capitală. Aceasta a fost şi cauza care a dat loc la abuzuri strigătoare.

Iată ce aveam de zis, D-lor, pentru a vă dovedi că organizarea, ce vi se propune, nu este o organizare din neexperienţă ci este o organizare raţională, şi dacă voiţi ca să rămie ceva temeinic, nu lăsaţi, cum cere D-l Carp la arbitriul ministrului, soarta acestei administraţii, căci se va întîmpla ca ceea-ce face unul să desfacă foarte lesne altul. Vă dau un exemplu:

D-l Carp făcuse un lucru bun la Minister, o recunosc, serviciul statistic ; ceva incomplect, dar în sfîrşit era ceva, şi v'a spus D-l

Vlădescu că acel serviciŭ făcuse o publicaţie foarte iuteresantă. Ei bine ! Cit a trăit D-sa la Minister a trăit şi serviciul statistic ; îndată însă ce s'a dus, s'a dus şi acel serviciu, nu prin vrei-o măsură legislativă, ci printr'o simplă trăsătură de condeiu. Succesorul său a desfiinţat acel serviciŭ. Nu era oare mai bine dacă D-l Carp ar fi organizat printr'o lege ? Aceasta este ceea-ce vă cerem azi, vă cerem ca să puneţi niştе baze legale acestei administraţiuni menite să facă cel mai mare bine ţărei noastre, să ajute agricultura, comerciul şi industria pe de o parte, şi pe de o parte să facă o îngrijire părintească în averea Statului, care azi e lăsată la voia întîmplărei şi cu care se întîmplă lucruri imposibile.

Vi s'a întîmplat D-voastre dacă aţi avut un proces să vedeţi că în zece ani nu puteţi căpăta o hotărîre la tribunal ? Ei bine, Statului i s'a întîmplat un proces însemnat, care de zece ani stă la tribunalul de I-a instanţă şi Statul este reclamant.

Vi s'a întîmplat D-voastre, ca un expert să ceară 14.000 pentru facerea unei expertize la I-a instanţă ? Nouă ni s'a întîmplat. Şi am ajuns pînă acolo că alaltă-eri am aflat, şi zic am aflat, pentru că dacă aşi voi să întreb cum stau procesele nu am pe cine să apuc, că într'un proces de diviziune ce 'l are Statul ca părtaş în două la o moşie de 10.000 hectare, s'a hotărît că moşia nu se poate împărţi în natură. Ei bine! Vă conjur, puneţi un capăt acestei administraţiuni destrăbălate ; organizaţi o-dată acest Minister şi fiţi siguri că precum o maşină aşezată bine şi cu şurupurile strînse poate fi condusă la nevoe şi de un fochist, tot aşa organizînd acest Minister veţi avea în tot-d'a-una control, şi atît agricultura, comerciul şi industria cît şi averea Statului, vor fi bine îngrijite. (Aplauze)

Voci: Închiderea discuţiunei.

— Se pune la vot închiderea discuţiunei şi se admite.

— Se pune la vot luarea în consideraţiune a proectului de lege şi rezultatul scrutinului este cel următor :

Votanţi	71
Majoritate regulamentară . .	46
Bile albe	67
Bile negre	4

D-l *Vice-preşedinte* : Adunarea a luat în consideraţiune proiectul de lege.

Şedinţa de la 23 Februarie 1900.

D. *Vice-preşedinte* : Acum la ordinea zilei avem discuţiunea pe articole a proiectului de lege, relativ la reorganizarea Ministerului Domeniilor.

— Se dă citire art. 1 şi se adoptă fără modificare.

— Se dă citire art. 2.

D. *Vice-preşedinte*: D-l Vlădescu are cuvîntul.

D. M. C. Vlădescu: D-lor deputaţi, la art. 2 am onoare a propune un amendament. După cum am spus la discuţiunea generală, partea pe care o găsesc slabă din acest proiect de lege, este despărţirea pe direcţiuni a administraţiunei Ministerului de Domenii.

Am ascultat argumentele aduse în favoarea acestei despărţiri de către D-l Cucu, de către D-l Scorţescu şi de către Onor. ministru al Domeniilor. Vă marturisesc că am rămas în convingerea mea.

Se face în adevăr o confuziune regretabilă între administraţiunea Ministerului de Domenii, din punctul de vedere curat administrativ, şi acţiunea de control şi iniţiativă technică a diferitelor servicii din acel Minister. Fără îndoială împărtăşesc în oare-care măsură această separaţiune, şi sînt şi eu de părere, că, în cît priveşte partea administrativă, să fie concentrată într'un serviciu deosebit, care să aibă sub privegherea sa imediată, toate cestiunile de administraţie pură de pe domeniile Statului, fie ca cestiuni de venituri, fie ca cestiuni de cheltueli, însă întru cît priveşte partea technică, din punct de vedere al iniţiativei şi al controlului, în acest sens găsesc că nu este necesar ca diferitele servicii din Minister să fie contopite şi mai ales înglobate cu serviciile administrative. Din contră, este bine ca ramurele de activitate technică, să fie separate după specialitate, aşa în cît serviciile, cari prin natura cestiunilor technice asupra cărora sînt chemate să se rostească, se găsesc cele mai apropiate, să fie înglobate în aceiaşi direcţiune. D-l Ministru al Domeniilor a alcătuit acest proiect, pornit fără îndoială din lipsa pe care a constatat-o din punctul de vedere administrativ, în cestiunile de administraţie ale Ministerului. Pînă acum, în adevăr administraţia se făcea de diferiţi agenţi, în diferite ramuri şi necontestat că serviciul silvic, prin agenţii săi regionali, prin personalul său exterior, a fost chemat mai cu seamă să facă administraţia în toate domeniile, chiar în domenii străine de activitatea lor technică.

Silvicultorii au fost agenţi administrativi, atît în cestiuni de păduri, cît şi în cestiuni de moşii şi chiar de pescării. Tocmai din această cauză acest serviciu, nu a putut da, ca activitate technică, rezultatele pe cari trebuia să le dea, şi aceasta e una din plîngerile constante aduse de serviciul silvic.

D-l Fleva ne spunea că în administraţie trebue să aibă un om care să ţină tot în mînă. Da, necontestat că din punct de vedere administrativ e necesară această concentrare în mîna unei persoane, care să fie responsabilă de întreaga activitate administrativă; dar nu trebue să uităm şi acţiunea technică de studii, de iniţiativă, de control, care nu se poate concentra în mîna unui om, fiind că nimeni nu e, din punctul acesta de vedere, capabil de a desvolta o activitate adequată cu necesităţile fie-cărei ramuri de serviciu. A face aşa cum se prevede în proiect, e a se da precumpănire covîrşitoare în toată administraţia bunurilor Statului, numai cestiunilor pur administrative, cestiunilor fiscale, şi a nu se preocupa de loc de cestiunile de ordine technică, cari sînt foarte interesante şi foarte necesare de desvoltat pentru mărirea surselor de avuţie naţională. Găsesc, D-lor, că a se

face azi, mai cu seamă, această confuziune și că tocmai Statul să dea exemplu acesta rău, adică să arate că în toate ramurile de producțiune ale avuției sale, nu privește de cît cestiunea pur administrativă saŭ fiscală, găsesc că ar fi cel mai dezastruos exemplu. Toate măsurile, cari se vor indica de cele-l'alte servicii, ce se organizează prin această lege, nu vor avea absolut nici un efect, întru cît privește propășirea tehnică-culturală pe domeniile celor-l'alți proprietari din țară.

Cum voiți D-voastre că proprietatea particulară, că administrațiile avuțiilor comunale, județene saŭ a diferitelor instituțiuni publice din țară, să aplice diversele măsuri indicate de serviciile respective din Ministerul agriculturei, dacă Statul, el însuși, nu le aplică pe proprietățile lui, cari sînt numeroase, sînt aproape covîrșitoare.

Dacă am considera numai domeniul forestier și domeniul piscicol, care au întinderi colosale, chiar și moșiile Statului, cîte aŭ rămas pînă azi, vom constata că proprietatea Statului este foarte însemnată. Ei bine, avînd această avere, Statul, prin actuala organizare din proiectul de lege, nu va da nici un exemplu bun. Cred, că aceasta e o mare lipsă de logică și ne va conduce la rezultate foarte slabe. De aceea nu găsesc că ar fi bine să menținem acest principiu.

Prin urmare, eŭ propun un amendament, în care distribuțiunea serviciilor pe direcții, este mai potrivită cu acțiunea lor tehnică-culturală. În această împărțire am căutat să mă țin cît mai aproape de proiect, ca să nu provoc greutăți budgetare. Cu atît mai mult, cu cît, după cum vedeți constituit budgetul acestui Minister, organizarea prevăzută în acest proiect de lege, se indică că se va aplica chiar anul acesta.

De aceea am redus numărul direcțiunilor de la 6 cîte ar trebui să fie, și am dat o împărțire care nu mărește numărul direcțiunilor, anume: pe de o parte, se separă administrația bunurilor Statului, de toate categoriile, într'un serviciu, în acelaș timp cele-l'alte categorii de servicii din punctul de vedere technic, se vor grupa pe afinitatea lor technică.

Și iată cari sînt acele diviziuni: 1) direcțiunea secretariatului saŭ direcțiunea administrativă; 2) direcțiunea agriculturei, domeniilor și comerciului; 3) direcțiunea minelor și industriilor; 4) direcțiunea pădurilor și apelor.

Să explic cum înțeleg organizarea acestor direcțiuni.

Am numit direcțiunea secretariatului, prima direcțiune, ca să fim la fel cum e și în proiect, de și în realitate această direcțiune aș putea-o desemna cu numele de direcțiune administrativă și ar trebui să fie condusă de un director special.

Direcțiunea secretariatului, saŭ mai bine zis, direcțiunea administrativă, va avea să se ocupe de toate cestiunile cari se refer la administrațiune; fie la administrațiunea mai restrînsă a Ministerului, așa cum o prevede și proiectul de lege actual, fie la administrațiunea

generală a bunurilor Statului, prin urmare, la administrațiunea externă. Așa în cît, diviziunea pe servicii în direcțiunea secretariatului, s'ar putea dispune în modul următor: 1) *serviciul administrativ și de comptabilitate*, în care ar intra o secțiune funciară, saŭ a proprietăței și technicei relative la ea, pe lîngă care ar funcționa și contenciosul; 2) o secțiune administrativă pură și 3) secțiunea de comptabilitate. Ar fi pe urmă un *serviciŭ de statistică generală*, care s'ar putea divide: 1) în secțiunea demografică, însărciuată cu cestiunile relative la populațiune; 2) secțiunea statistică agricolă, care s'ar ocupa cu toate cestiunile relative la agricultură, cari sînt foarte necesare și cu cari ne găsim foarte înapoiați; 3) secțiunea statistică industrială și comercială internă și o a patra secțiune: a statisticei comerciale și industriale externe. Aceasta ar fi prima direcțiune.

La această direcțiune, am ataşat și contenciosul, care după proiectul de lege actual este împărțit la diferitele direcțiuni regionale din județe și o parte numai este lăsat la Minister; iar consiliul de advocați, cred că, trebue lăsat ca serviciu separat, care ar rămîne de sine stătător și care ar lucra cu secretarul general, saŭ cu ministrul.

A 2-a direcțiune ce propun este: *direcțiunea agriculturei, comerciului și domeniilor.*

Această direcțiune va cuprinde: 1) *serviciul agriculturei.* În acest serviciŭ al agriculturei propun să intre toate secțiunile cari se ocupă cu diferitele ramuri de agricultură pură, adică: 1) o secțiune agricolă, care să se ocupe cu agricultura în sens mai restrîns; 2) o secțiune zootechnică, care să se ocupe cu cultura animalelor, și 3) o secțiune a școalelor și institutelor relative la agricultură și zootechnic. Un al 2-lea serviciŭ în această direcțiune ar fi un *serviciŭ al viticulturei și al pomiculturei*, care se va ocupa cu aceste două ramuri de producțiune. (Va urma)

COMERCIUL LEMNELOR

Raportul economic al Consulatului general al Românieĭ la Breslau. — Lemnul. — De și comerciul de lemn luase naturalmente o ținută mai liniștită în ultimele luni ale anului vechiŭ, totuși el n'a pierdut prea mult din vioiciunea sa, ce se remarcase mai cu seamă în primăvara trecută. Necesitatea de lemn continuă și va deveni probabil încă mai mare în viitor, căci se poate susține aproape cu siguranță, că în urma stăreĭ favorabile a industrieĭ, dispoziținnea de a construi nu va înceta în curînd. Afară de aceasta, primim din ce în ce mai puțin lemn din Polonia rusească și Galiția. Însă cel mai mare folos din această lipsă de material nu-l trag negustorii de lemn, ci Statul și posesorii particulari de păduri. Totuși nu se poate nega, că transacțiunile foarte rapide aduc și cîtor-va negustori

de lemn oare-şi-cari avantagiuri. Exportul lemnelor Silesiane in Saxonia, Lausitz şi Berlin a devenit cu totul neinsemnat.

«Extras din *Buletinul Min. de Domenii*»
No. 4 din 1900.

* * *

Raportul economic al consulatului general al Romăniei din Stuttgart — Lemnul. — Cestiunea importului de lemne din Romînia, se discută acum aicĭ in cercurile interesate din toate punctele de vedere mai mult de cit altă-dată. De şi incă pină acum nu mi-e cunoscut, că aceste discuţii ar fi avut vre-un rezultat decisiv, totuşi găsesc de cuviinţă a menţiona părerea dominantă care se discută mult in presa interesată, cestiunea fiind atit de importantă pentru ambele ţări. După jurnalele speciale, nu e mare animaţie pentru importul de lemne din Romînia pe o scară mai intinsă. Cauza principală e lipsa de căi de comunicaţie. Jurnalul «Deutsche Holzindustrie» zice că in prima linie ar fi de trebuinţă ca Romînia să fie străbătută de căi de comunicaţie, pe care s'ar putea transporta lemnele fasonate lesne şi fără mare cheltuială, pină la vapoare saŭ staţiuni a căilor ferate; apoĭ şi tarifuł transportuluĭ ar trebui modificat, ca să poată conveni importul in Germania. Aceste 2 condiţiuni nu par a fi incă indeplinite. Va depinde decĭ de deslușirile care le va da guvernul regatuluĭ Romînieĭ comercianţilor germani, ca aceştia să se decidă a trimete experţi la faţa loculuĭ, aceasta fiind de absolută trebuinţă. Afară de aceasta ar trebui să se acorde alte condiţiuni de exploatare de cit acele cunoscute pină acum, ca să nu se nască mai tirziu diferende intre cumpărători şi vinzători.

Dacă preţurile de cumpărare ar fi convenabile şi tarifuł de transport moderat, atuncĭ probabil că s'ar importa mai cu seamă multe traverse pentru căile ferate, atit ale Statuluĭ cit şi pentru cele particulare. Pină acum Germania depinde, in cât priveşte acest articol de Rusia, Polonia şi Galiţia.

Intreaga cultură forestieră din Würtemburg are o intindere de vre-o 599.853 ha. Din aceste aparţin 193.571 ha. domeniuluĭ Coroaneĭ şi a Statuluĭ, 455 ha. la care participează Statul, 177.211 ha. sint comunale, 7.706 ha. a societăţilor cooperative, 206.926 ha. proprietăţi particulare şi 13.984 ha. a diferitelor instituţii de binefacere. In cit priveşte specia lemnelor, sint 242.725 ha. foioase şi 242.727 ha. brădiş.

Venitul net al pădurilor Statuluĭ pe an şi ha. a fost in diferiţiĭ anĭ următorul:

anii		anii	
1820	5.7 mărci	1880	26.6 mărci
1830	8.2 »	90	33.3 »
40	10.4 »	94	36.9 »
50	11.1 »	95	38.1 »
60	32.2 »	96	37.9 »
70	26.2 »	97	42.91 »
75	42.2 »	98	41.42 »

Acest rezumat arată că venitul pădurilor a crescut în ultimul secol într'un mod constant. Acest venit prezintă o urcare considerabilă deja pe la anul 1895 pe timpul speculaţiunilor de clădiri. Criza agrară din ultimii 10 ani nu a atins de loc cultura forestieră. Urcarea preţurilor a fost cauzată prin desfacerea favorabilă de lemne şi prin faptul că pădurile Württembergheze constau mai mult din brădiş.

La venitul brut al budgetului Statului, contribuesc pădurile Statului, cu venitul brut de 16%.

Cheltuelile totale ale exploatărei şi administraţiei pădurilor Statului au fost de la 1880 incoace 39—51% a venitului brut, sau 22—25 Mk. anual pe hectar. Dar venitul brut absoarbe cheltuelile totale cu atit mai mult la sută, cu cit aceste venituri sînt mai mici.

În cele mai multe State germane, cheltuelile de exploatare (salariile personalului silvic, plata muncitorilor, construcţia căilor de comunicaţie, culturile, impozitele) consum cam jumătate din venitul brut.

Lemne de foc s'au importat în Germania din următoarele State :

	In mii de tone:			
	Rusia	Austro-Ung.	India	St.-Unite
1880	818	682	103	8
1886	843	715	143	17
1890	1685	1111	291	51
1895	1317	1080	332	115
1896	1440	1312	395	121
1897	1675	1511	457	205
1898	1852	1890	511	271
1899	1864	1098	657	315

Din cantitatea totală a lemnelor sînt 28% lemne tăiate şi 72% lemne brute sau despicate de-a lungul.

Exportul de lemne al Germaniei dă din ce în ce îndărăt.

Articolul principal de export este lemnul brut. Pentru lemne tăiate Franţa se prezintă înainte ca un bun consumator, însă de la 1892 încoace acest export s'a redus la jumătate.

Cantităţile cele mai mari trec acum în Elveţia şi Anglia.

«Extras din *Buletinul Min. de Domenii*» No. 7 şi 8 din 1900.

Consul gen. al Romîniei
G. Benger.

COMUNICARI ŞI FAPTE DIVERSE

Decisiunea No. 22.218 din 15 August 1902, asupra împăduririlor.

Avînd în vedere că Romînia de şi cu o suprafaţă păduroasă de aproximativ 2 milioane hectare, din carî ca la 900.000 hectare proprietate a Statului, ceea-ce reprezintă cam 16% din suprafaţa totală a teritoriului, totuşi este o ţară săracă în păduri;

Considerînd că agricultura 'şi-a întins în continuu domeniul acţiunei sale în detrimentul pădurilor şi astfel acestea şi-aŭ micşorat suprafaţa prin despăduririle ce s'aŭ practicat în ţară şi care din nenorocire se practică încă; aşa că lipsa pădurilor este serios simţită în unele regiunî ale ţăreî, în ceea-ce priveşte influenţa pădurilor asupra căderei ploilor, asupra acţiunei vînturilor şi a celor-l'alţî agenţi atmosferici;

Considerînd că în Romînia, ca ţară agricolă, cu un climat extrem, cu un sol adesea-orî prea mobil şi expus fie la surpăturî, fie la erosiunî, fie la spulberărî, importanţa pădurilor este de netăgăduit nu numaî prin foloasele produselor, dar chiar prin însăşî existenţa lor;

Maî avînd în vedere că, în unele regiunî ale ţăreî, cum e la munte şi maî ales la podgorie, prin schimbarea culturei unor terenurî din forestieră în agricolă, aceste terenurî aŭ profitat cît-va timp proprietarilor respectivî; iar acum, din cauză că aŭ fost cu totul impropriî culturei agricole, aŭ devenit improductive, deci perdute de-o-cam-dată pentru economia noastră naţională, nu pot fi puse în valoare de cît prin împădurire;

Considerînd că lipsa pădurilor în unele regiunî ale ţăreî a fost de mult simţită, ceea-ce a şi motivat, în ceea-ce priveşte pe Stat cel puţin, reservarea din moşiile sale de cîmp a unor însemnate suprafeţe spre a fi împădurite;

Considerînd că în păduri saŭ în perimetrul pădurilor Statului există o însemnată suprafaţă de poenî saŭ locurî goale, carî nu pot fi puse în valoare de cît prin împădurire;

Maî avînd în vedere că în unele regiunî ale ţăreî (regiunea dunăreană) există o suprafaţă însemnată de nisipurî sburătoare, carî, sub acţiunea puternică a vînturilor, pot deveni un pericol atît pentru satele din prejur, cît şi pentru terenurile fertile pe care le-ar putea copleşi cu timpul şi că această suprafaţă este pierdută pentru bogăţia noastră naţională, ele fiind improductive;

Considerînd că de maî mult timp încă s'a simţit necesitatea

absolută ca prin impădurire să se fixeze și pună în valoare acele terenuri sburătoare; să se consolideze și pună în valoare terenurile mișcătoare saŭ improductive din regiunea de munte și podgorie; să se complecteze și să li se redea adevărata lor destinațiune poenilor și locurilor goale din perimetrul pădurilor; cum și să se creeze păduri în acea regiune a țăreĭ, unde lipsa lor este absolut simțită, pe porțiunile reservate în acest scop din diversele moșii ale Statuluĭ;

Avînd în vedere că, în scopul mai sus arătat, de mai mult timp s'a acordat serviciuluĭ silvic unele fonduri pentru facerea de împăduriri și că în cele din urmă s'a instituit, printr'o lege chiar un fond special, ce se alimentează cu 2% din venitul brut a pădurilor;

Considerînd însă, că rezultatul împăduririlor, întreprinse pînă acum, nu a fost în tot-d'a-una în de-ajuns de satisfăcător, fie din cauză că nu s'a lucrat pe baza unuĭ plan de acțiune bine stabilit, fie din cauză că nu s'au ales pentru împăduriri în tot-d'a-una esențele cele mai proprii, potrivit circumstanțelor locale, fie din cauză că conducerea și executarea unor asemenea lucrări nu aŭ fost în tot-d'a-una încredințate unor agenți cu o suficientă practică și pricepere în materie, fie în fine din cauză că aceste lucrări aŭ fost începute pe o scară prea mare, în raport cu mijloacele de carĭ se dispunea atît bănește cît și ca brațe de muncă și ca personal de conducere;

Avînd în vedere că fondului bănesc, de care dispunem și de care vom dispune în viitor prin alimentarea cu 2% din venitul brut al pădurilor, urmează a i se da o întrebuințare înțeleaptă pricepută și profitabilă;

Cum și în considerațiune că, pentru întrebuințarea și alimentarea acestuĭ fond, este nevoe a se stabili budgete anuale de venituri și cheltueli, spre a se evita în chipul acesta începerea de lucrări în disproporție cu mijloacele;

Avînd în vedere, că pentru a ajunge la aceasta, este necesar a se cunoaște mai întîiu gradul acțiuneĭ serviciuluĭ silvic în cestiunea împăduririlor, suprafața de împădurit în total, perioadele în care urmează a se face împădurirea și, prin urmare, suprafața de împădurit anual;

Decidem:

1. Serviciul pădurilor va întocmi, cel mult pînă la 1 Martie 1904:

a) Statistica poenilor, locurilor goale din perimetrul pădurilor;

b) Statistica nisipurilor sburătoare saŭ a terenurilor expuse a deveni sburătoare;

c) A terenurilor improductive:

d) A terenurilor mişcătoare şi erosive saŭ a celor expuse a deveni mişcătoare şi erosive;

e) A terenurilor reservate spre a se impăduri din diversele moşii ale Statuluĭ, acolo unde e lipsă de păduri.

Stabilind suprafaţa de impădurit pentru fie-care ocol.

2. Serviciul pădurilor va întocmi, tot pînă la 1 Martie 1904, o statistică exactă a lucrărilor de impădurire efectuate pînă acum cu indicaţiunea precisă:

a) A localităţeĭ şi suprafeţeĭ unde s'a efectuat impădurirea;

b) A esenţelor întrebuinţate în impădurire;

c) A suprafeţelor pe cari s'a făcut impădurirea şi unde nu s'a reuşit;

d) A costuluĭ lucrărilor şi într'un caz şi în altul.

3. Nicĭ o impădurire din noŭ nu se va întreprinde înainte de a se fi stabilit:

a) Suprafaţa totală de impădurit la fie-care proprietate;

b) Perioada impăduririeĭ totale;

c) Suprafaţa de impădurit anual;

d) Costul total al impăduririeĭ şi costul ce revine pentru fie-care an.

Cu alte cuvinte, nicĭ o lucrare de impădurire nu se va face înainte de a se fi întocmit devis de ansamblu pentru impădurire pe fie-ce ocol saŭ la fie-care proprietate.

4. Nicĭ o impădurire nu se va întreprinde înainte de a se fi hotărît, în urma unuĭ serios studiŭ local, natura esenţelor de întrebuinţat şi modul impăduririeĭ (prin însemînţare directă saŭ plantaţiune).

5. Pentru a se stabili o normă în facerea împăduririlor şi pentru a se evita comiterea de greşeli costositoare, provenind din insuficientă experienţă, împăduririle se vor începe pe scară mică în fie-care centru de acţiune; iar suprafaţa de impădurit anual se va mări progresiv şi treptat cu reuşita lucrărilor.

6. Pentru ca personalul silvic să capete suficientă practică a lucrărilor de împăduriri, fără ca aceasta să se traducă prin pagube în sarcina Statuluĭ, se vor înfiinţa, în prima linie şi treptat cu mijloacele financiare disponibile, micĭ pepiniere, cu o suprafaţă de

5000 m. p., din cari se va introduce in cultură numai un sfert, pe lingă reşedinţa fie-cărui ocol.

7. Lucrările de împăduriri, astăzi începute, în diverse centre ale ţăreĭ, se vor limita pentru campania acestui an numaĭ la întreţinerea şi complectarea celor efectuate, cum şi la întrebuinţarea puieţilor din pepinierele existente, în caz cînd aceştia, remănînd încă un an în pepiniere, ar pierde putinţa de a fi întrebuinţaţi în împădurire.

8. Poienile, locurile goale, nisipurile mişcătoare, terenurile rezervate spre împădurit din diverse moşii ale Statului şi orĭ-ce teren rezervat domeniului silvic al Statului, fie spre a fi împădurit, fie spre a servi interesele silvice, se vor administra de acum înainte de către serviciul pădurilor, căcĭ numaĭ astfel ele vor putea fi exploatate în aşa chip, în cît să fie şi preparate pentru împădurire.

9. Veniturile rezultate din exploatarea lor pînă la împădurire se vor trece ca venituri ale pădurilor.

10. D. şef al serviciului pădurilor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni, prin darea ordinelor circulare relative şi prin alcătuirea formularelor şi instrucţiunilor ce va necesita lucrarea aci specificată.

p. Ministru, **C. I. Băicoianu.**

INFORMAŢIUNI

După situaţia tezaurului de la 31 August, încasările făcute pînă la această dată din vînzărĭ de lemne în comptul exerciţiului 1901—1902, sînt de leĭ *5.657.744* banĭ *53* faţă de leĭ *7.146.096* banĭ *22*, încasaţĭ pînă la aceiaşĭ dată în exerciţiul 1900—1901.

In comptul exerciţiului 1902—1903 pînă la aceiaşĭ dată s'au încasat leĭ *2.094.071* banĭ *98*, faţă de leĭ *1.638.690*, încasaţĭ pînă la aceiaşĭ dată în exerciţiul 1901—1902.

* * *

In Septembrie s'a înfiinţat o societate culturală cu numele «*Codrul*» a elevilor şcoalei de silvicultură de la Brăneşti.

Scopul acelei Societăţi este, ca prin conferinţe, discuţiunĭ, escursiunĭ etc., să strîngă cît mai mult legăturile de

camaraderie între membrii ei, să se ridice nivelul cultural al membrilor societăţei.

Comitetul a început să organiseze o bibliotecă, şi prin coloanele acestei Reviste, face apel la toţi autorii, în special silvicultorî, să bine voiască a le trimite cîte un exemplar din scrierile lor, şi tot o dată mulţumeşte d-luî profesor Petre Antonescu pentru cărţile ce a donat Societăţii.

Societatea «Progresul Silvic» salută cu căldură înfiinţarea acestei Societăţi şi 'i doreşte isbîndă.

* * *

La licitaţia de la 15 Octombrie s'au arendat 27 moşii, iar în zilele de 15 şi 16 Noembrie s'aŭ ţinut licitaţiî pentru arendarea a 213 moşii cu începere de la 23 Aprilie 1903.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 şi 15 Octomtomvrie s'a confirmat vînzarea a 40.

* * *

In zilele de 9, 12 şi 15 Noembrie s'aŭ ţinut licitaţiî la Craiova, Bucureştî, Iaşî, Tulcea, Slatina, Ploeştî, Bacău, Piteştî, Buzău, Birlad şi Constanţa pentru vînzarea spre exploatare a 65 pădurî.

* * *

Următoarele mutărî şi numirî s'aŭ făcut în corpul silvic pînă la 15 Noembrie:

D-l Inspector silvic *D. Papinian*, membru în consiliul technic, a fost numit şef al regiunei a IX, Craiova, în locul d-luî *Petre Antonescu*, care rămîne profesor la şcoala de la Brăneşti şi şef de biuroŭ în administraţia centrală a Ministerului Domeniilor.

D-l Silvicultor cl. I *N. Velescu*, şeful ocolului Ţugureşti (Dolj), a fost mutat la ocolul Strehaia (Mehedinţi).

D-l silvicultor cl. II *P. Sterian* şeful ocolului Strehaia a fost mutat la ocolul Vînju-mare (Mehedinţi).

D-l Silvicultor cl. II *F. Zaharof*, şeful ocolului *Giurgiŭ* (Vlaşca), a fost mutat la ocolul Ţugureşti.

D-niî *O. Cratero*, *M. Secăreanu* şi *Gr. Stamatian*, foşti silvicultorî în serviciul Statului, aŭ fost reprimiţi, dîndu-li-se următoarele însărcinărî: O. Cratero, ataşat la regiunea VI; M. Secăreanu, ataşat în minister şi Gr. Stamatian, însărcinat cu conducerea ocolului Tomeşti (Iaşi).

Pînă la 1 Noembrie au achitat cotizaţiile şi abonamentul pentru a. c., următorii membrii şi abonaţi:

Membrii: Chihaia I. P., Chivulescu Th., Georgescu Cesar, Ionescu Kivu, în total 34 din 200.

Abonaţi: Mack F., în total 9 din 55.

CLIMA LUNEI OCTOMBRIE 1902 st. n.
LA BUCUREŞTI-FILARET

Vremea din cursul lunei Octombrie 1902, a fost în general normal de călduroasă şi ceva mai puţin ploioasă ca de obiceiu.

Temperatura lunară 11°.6 este normală. De la 1857 încoace, a fost coprinsă între 16°.5 în 1859 şi 7°.8 în 1864. Perioadele cele mai răcoroase ale lunei au avut loc de la 5 la 12, de la 14 la 17 şi de la 24 la 28; restul zilelor, formînd perioadele călduroase. Cea mai rece zi, este aceia de la 25, temperatura minimă —2°.1, avînd loc în ziua următoare, iar cea mai caldă la 1, temperatura maximă 25°.5 înscriindu-se la 3. Aceste valori extreme ale temperaturei sînt coprinse în limite normale; în alţi ani maximum a ajuns la 33° în 1888 iar minimum s'a coborît la —6°.0 în 1886. Zile de vară am avut numai una; în general sînt 4.

Totalul precipitaţiunilor atmosferice 34 mm. este numai cu 10 mm. mai mic ca cel normal, numărul zilelor cu ploae 12 este însă cu 4 mai mare ca cel obicinuit. Cantitatea de apă ce s'a adunat în această lună de la 1864 încoace a ajuns în 1881 la 121 mm.; în 1873 nu s'a strîns în tot cursul său nici un milimetru de apă.

Vîntul dominant a fost Crivăţul. Presiunea atmosferică mijlocie 757 mm. este cu 1 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 2% mai uscată ca de obiceiu. Am avut 7 zile senine, 10 noroase şi 14 acoperite, pe cînd în mod normal sînt cîte 11 senine şi noroase şi 9 acoperite. Soarele a strălucit mult mai puţin ca în anii normali, 140 ore în 25 zile, pe cînd în asemenea anî el se arată 175 ore în 26 zile.

Roua s'a observat în 14 zile, brumă în 6 şi fulgere într'o singură seară.

Atît eclipsa de lună care a avut loc la 17 dimineaţa cît şi aceea de soare de la 31 dimineaţa nu s'au putut observa din causa timpului nefavorabil.

In cursul acestei luni, vegetaţiunea arborilor a început să înceteze, foile căzînd la majoritatea speciilor. In urma ploilor din prima decadă arăturile şi semănăturile de toamnă s'au putut continua în condiţiuni favorabile. Grîul care s'a semănat la 11 Octombrie, a răsărit după 8 zile, acum are înălţimea de 8 centimetri. Rapiţa care fusese semănată la 20 Septembrie pe un timp secetos a răsărit abia în a doua decadă din această lună; la sfîrşitul său ca fiind destul de mare.

Institutul Meteorologic.

Tip. GUTENBERG Joseph Göbl, str. Domnei, 20.

CULTURA CASTANULUI [1])

Domnule agent,

Vegetaţia ţării noastre este în general abondentă şi variată. Intre plantele de cultură, găsim speciï, carï alt-cum iubesc un climat maï meridional; totuşï însă aceste plante, de multe orï sufer prin gerurile de iarnă, cu toate că temperatura medie anuală a ţărïï noastre nu este inferioară medieï acelor ţărï, în carï aceste plante se găsesc în mod spontaneu.

. Intr'adevăr, o privire asupra harteï isothermelor anuale ne arată, că temperatura medie anuală a ţărïï, de aproximativ + 11° C. este identică cu cea din nordul Italieï şi sudul Franţeï. Privind harta isothermelor din luna Iulie, linia isothermică a ţărïï noastre are aproape acelaşï curs, tinde însă spre sud. Cu totul diferită e însă linia isothermică a luneï Ianuarie, care linie ia un curs brusc spre nord, ast-fel în cît merge, în desvoltarea ei, prin nordul Ungarieï şi trece spre Suedia, a căreï latitudine nordică e cu rotund 20° maï mare decît cea a ţărïï noastre.

Clima Românieï e decï variabilă şi departe de caracterul moderat; aceasta explică că multe din plantele şi arborïï ce cresc, fie în cultură, fie spontaneu, în sudul Franţeï şi în nordul Italieï, — care sînt la aceiaşï latitudine ca România, — lipsesc în flora noastră agricolă şi silvică.

Unul din arborïï folositorï din sudul Franţeï este castanul alimentar. «*Castanea vesca* Gärtn», care însoţesce acolo şi în Italia, viţa de vie şi aduce marï foloase populaţiuneï, dîndu-ï un aliment care cere puţină cheltuială de producere. Am observat asemenea, în desele vizite ce am făcut la maï multe ferme din streinătate, cît de respîndită e cultura acestuï arbore, şi în vederea observaţiunilor culese împreună cu d-l Olimpiu Boiu, şeful Regieï Domeniuluï Coroneï Bicaz, am întocmit expunerile de maï jos asupra introducerïï castanuluï pe Domeniile Coroneï.

Castanul alimentar se găseşte, după cum ştiţï şi la noï

1) Această circulară a fost adresată de domnul *Ion Kalinderu*, Administratorul Domeniului Coroneï şi Preşedintele Societăţii «Progresul silvic», tuturor agenţilor acestei administraţiuni.

în țară, în apropierea mînăstirei Tismana formează un masiv păduros, și cum știm că el întovărășește via, sîntem pe deplin în drept a ne pune întrebarea dacă nu l'am putea introduce în coline și la cîmpie.

In sudul Austriei, castanul formează pe domeniul *Mokritz* din Carniolia un masiv de 2—300 hectare întindere, a cărui vegetațiune e foarte bună; în sudul Tirolului castanul dă recolte îmbelșugate și știm că mare parte din castanele ce ajung în comerciu au originea lor în acele regiuni. După autorul *Wessely*, în aceste regiuni castanul se ridică la o atitudine de asupra nivelului mării chiar pînă la 900 m. și se găsesce în toate expozițiile versantelor. Botanicul *Bechstein* caracterizează castanul ca îndurînd gerurile, și într'adevăr, se pare, că el are o mare aptitudine de acomodare.

Rezistă foarte bine în Austria, Boemia și Moravia, în sudul Angliei și în nordul Germaniei și chiar în sudul Suediei, știință pentru noi de mare importanță, de oare-ce am văzut că isotherma din Ianuarie a țării noastre este aceiași ca cea din sudul Suediei. Cerințele castanului către sol sînt de asemenea modeste; în tot cazul însă, principala lui cerință e un sol profund, de oare-ce pivotul său e format tocmai ca al stejarului. Castanului îi priesce de preferință un sol fresc; nu-i convine însă umezeala; se zice asemenea că nu i-ar prii nici solul calcaros. Cu privire la acest din urmă fenomen autorul german Gayer zice că el se reduce mai cu seamă la acea împrejurare, că solul calcaros de regulă nu e profund. Se știe din contra că solurile silicioase convin foarte bine castanului și că în Germania, tratat în crîng, el vegetează în condițiuni bune, chiar în soluri nisipoase destul de sărace.

Pe Domeniul Coroanei Sadova, după cum știți, am ajuns a fixa nisipurile sburătoare pe o suprafață mai mare de 1000 ha. prin plantațiuni de salcîm, cari merg foarte bine.

Nu am putea oare încerca a introduce acolo castanul?

Solul și clima credem, că ar favoriza plantarea castanului chiar și pe domeniul Mălini, în părțile de jos, și cu atît mai mult la domeniul Dobrovăț, care e situat în coline; apoi pe toate domeniile de cîmp, după cele ce premerg, el ar trebui nu numai să reziste, ci chiar să dea roade bune.

Creşterea Castanului, după cum cunoaşteţi, se face de regulă din seminţe. De mare însemnătate este de a alege pentru semănat seminţe mari, bine desvoltate, şi a le scuti contra şoaricelor, cari devin foarte periculoşi pentru ele. Micile plante cresc încet la început şi sufer de ger la noi în ţară, după cum am constatat în unele încercări făcute pînă acum, aşa în cît vor trebui poate întrebuinţate mijloace pentru a le ajuta puţin în această primă perioadă a etăţii lor. Mai tîrziu desvoltarea lor e repede şi arborele crescînd normal ajunge etatea de peste 100 ani şi dimensiuni extraordinare; aşa «Castagno di cento cavalli» de la Aetna are un diametru de 15 metri şi ocupă aşa zicînd cel întîi loc între arborii uriaşi.

Castanul se întrebuinţează şi ca arbore de alee; după botanistul Leunis, la 1860, se găseau pe străzile Parisului peste 150.000 castani. Nu mai puţin important e şi în calitatea sa de arbore de pădure, propriu a forma masive întregi a căror masă lemnoasă la etatea de 70 ani, după cercetările consilierului silvic Dimitz din Viena, ajunge la 300—450 m³ de hectar în masivele din Carniolia. Tratat în crîng, în o rotaţie de 5 ani, castanul dă 25—45 m³ la hectar; deci creşterea sa anuală e de 5—9 m³ pe hectar.

Să vedem acum, d-le agent, ce anume calităţi are castanul şi ce ne face să dorim introducerea lui la noi.

Trunchiul castanului ne dă un lemn foarte rezistent şi frumos, apreciat de strungari şi de stoleri, fiind-că primeşte foarte bine lustruirea, lacul şi ori-ce coloare. Lemnul lui se deosibeşte cu greu de cel al stejarului, din care cauză constructorul şi dogarul îl apreciază mult. Ca lemn de construcţie, durata sa e mai mare ca a stejarului şi suportă greutăţi mai mari de cît stejarul. In Franţa s'au găsit case şi biserici construite din lemn de castan, a căror birne după cîte-va veacuri — aşa zice botanicul Bechstein — erau cu totul intacte. Chiar lemnul din rădăcini e foarte propriu pentru strungărie.

Fructele castanului, numite castane, sînt bine cunoscute. Prin altoirea castanului, aceste fructe devin mai mari şi mai gustoase de cît cele cari se găsesc în comerciu şi cari provin aproape toate de la castani nealtoiţi. Preparate prin fierbere sau prăjindu-se ele sînt foarte gustoase şi se pot întrebuinţa

ca chocolată sau cafea. In patria lui din ţările de sud, ca Corsica, în unele părţi ale Portugaliei, Spaniei şi Italiei, fructele castanului sînt aproape singura hrană a locuitorilor, din care ei ştiu găti făină, pîne şi un fel de mămăligă. Se mai face scrobeală şi praf pentru toaletă (pudră). Recolta fructelor aproape tot-d'a-una e abundentă, şi fructele mai mici, cari nu se pot scoate în comerciu, sînt o bună hrană pentru porci şi cerbi.

Din frunza castanului se extrag diferite culori; scoarţa lui, carbonizată, dă un luciu negru; în fine, în timpul din urmă aceasta se întrebuinţează mult în tăbăcărie, şi pe scară întinsă, pentru extragerea *acidului gallic*, care la rîndul său servă în industriile de colori şi cerneli.

In ţară e mare nevoe de materii tanante, dovadă că importul acestora a crescut mult în ultimii 20 de ani. Ast fel importul materiilor tanante de tot felul, care se ridica la 1884—1886 la 1.704.396 kgr. în mijlociu, este acum, după criză, de 3.568.720 kg. (media anilor 1899—1901), după ce a fost în anul 1898, adică înainte de criză, de 5.127,752 kilograme. Importul normal e deci acum de vr'o 5¼ milioane de kg., adică de 3 ori mai mare ca acum 18 ani.

In deosebi întrebuinţarea pentru extragerea acidului gallic, pare a deveni un pericol pentru castanii din insula Corsica, căci nu mai puţin de 3 mari fabrici s'au stabilit acolo, decimînd puţinele masive cari mai există.

Tratat în crîng, castanul dă, afară de scoarţa sa preţioasă, foarte bun pari pentru vie şi devine prin aceasta folositor viei, căci după cum spuneam mai sus, o întovărăşeşte în regiunile ei.

Cred că aceste expuneri, sînt de ajuns pentru ca d-v. să daţi toată atenţiunea acestui arbore atît de puţin cunoscut pînă acum la noi în ţară, şi doresc ca acolo unde clima şi solul sînt priincioase desvoltării lui, să începeţi chiar de pe acum încercări cu acest arbore, şi după ce vă veţi convinge că isbuteşte, veţi continua a-l introduce pe o scară mai întinsă, ţinîndu-mă în curent cu rezultatele ce veţi obţine.

Nu trebue, d-le agent, să ne scape din vedere de a introduce în cultura noastră ori-ce soiu de plante, mai cu seamă din acelea cari aduc foloase populaţiunei de la ţară cu puţine cheltueli de producţiune.

Cer de la d-v., a pune o fermă voință în executarea celor coprinse mai sus și nu uitați că un filosof al Romei a dis, că «*soarta ajută pe cei cu voință, dar trădează pe cei îndărătnici*».

Administrator,
Ion Kalinderu.

O CHESTIE PĂRĂSITĂ

Chestia plantațiilor, ca cel mai eficace mijloc contra înzăpezirii liniilor drumului de fer, este o chestie veche și mult discutată. Cam în cuvintele acestea se exprimă autorul unui articol dintr'o revistă rusă de silvicultură, vorbind de linia transiberiană și indicînd mijloacele de a o feri de înzăpedire. Pe lîngă multele mijloace practicate și indicate, pentru a nu impedica regulata circulare a trenurilor, astfel ca zăpada să nu constitue o piedică, totuși și azi cazurile nu sînt rare cînd trenul stă înfundat ciasuri și zile întregi chiar. Înzăpedirea trenurilor, de și nu are caracterul de catastrofă cu urmări grozave, cu toate acestea considerînd pagubele ce suferă pe o parte administrația căilor ferate, pe de altă parte interesele întriziate ale călătorilor, întîrzieri și transporturi de mărfuri cu destinații și desfaceri urgente, cauzează pagube prea însemnate pentru părțile interesate.

Un exemplu grav citează autorul, cu foametea cea mare din Rusia în anul 1901, cînd din cauza liniilor înfundate, guvernămintе întregi periau de foame, de și vagoanele cu alimente așteptau în zadar la gări și pe cîmp, să li se deschidă drumul pentru o zi sau două și apoi să stea înfundate iarăși săptămîni întregi.

Este de nediscutat neajunsul capital ce ar resulta pentru un tren militar înfundat în timp de campanie. Întîrzierea unui transport de trupe sau de muniții, proviziî, mai ales cînd nu există alt mijloc de comunicație. Care ar fi folosul pentru un transport de trupe, care în loc să ajungă pe cîmpul de operații cu forțele virgine, să lucreze la desfundarea liniei ca să-și poată urma drumul. Nesosirea la timp, fie a trupei, fie a muniției pe cîmpul de războiu, poate decide soarta victoriei unei armate. E un cas de «forță majoră» și este destul pentru a astupa gurile acelora, cari vor să cîrtească contra imperfecției mijloacelor de comunicație, o scuză de alt-fel nu greu de

găsit spune autorul, dar tot în detrimentul nostru, şi scuza spune el la care nu am fi nevoiţi să alergăm dacă am fi luat din timp măsuri să avem zone de apărarea liniilor de zăpadă prin garduri vii.

Între diferitele sisteme de garduri de apărare, cu care s'a experimentat, autorul, prin cifre, dovedesce că gardurile de plantaţii pe lîngă că aduc cele mai bune servicii dar sînt şi cele mai puţin costisitoare. Pentru ilustrarea laptului, autorul se servesce de broşura inginerului *Tolvinschi*, care demonstrează că un gard permanent de lemn cu înălţimi variabile de la:

5 ars. înalt, costă 1650 ruble km.
7 » » » 2310 » »
9 » » » 2970 » »
12 » » » 3960 » »

durata acestor garduri este de 6 ani, şi repararea şi întreţinerea lor necesită anual $^1/_{33}$ din costul total.

Gardurile inginerului Puparev, cu pari de lemn, costă ruble 275 km., durata 3 ani cu mai mari cheltueli de întreţinere; aceleaşi garduri cu stîlpi din şine de fer 1900—2000 ruble km., cu o durată de 21 ani $^1/_2$ şi cu mici cheltueli de întreţinere; iar gardurile vii formate din plantaţii, variază între 20—365 ruble km. şi 110—834 cu minime cheltueli de întreţinere şi durată veşnică. Pe linia ferată transiberiană se poate vedea mai bine ca ori-unde eficacitatea întrebuinţării gardurilor vii contra viscolelor.

Alt fel, se întreabă autorul, ce ar fi trebuit să se facă pentru desfundarea trenurilor prin acele locuri unde braţele lipsesc şi satele sunt la distanţe mari de tot unele de altele. Foloasele gardurilor vii sînt netăgăduite, cînd ele sînt făcute cu pricepere şi în mod raţional. Pe locurile sterpe şi aride, pe locurile supuse la eroziuni, ele aŭ roluri bine-cuvîntate. Autorul regretă că hotărîrile congresului C. F. din 1892 n'aŭ fost aplicate nici astăzi în ce priveşte plantaţiile pe lîngă liniile ferate. Altă dată, cînd căile ferate eraŭ în mînele companiilor concesionate, devisa cărora era venit şi iar venit şi apoi «apres nous le déluge», era permis să se neglijeze această chestiune; azi însă cînd proprietarul cel mare, este Statul, trebue să se ia măsuri. Să aibă specialişti, silvicultori, cari să întocmească planuri şi devise detaliate de stingerea şi împedicarea de formare de torenţi pe lîngă liniile ferate, de plantaţii pentru apărări, vii etc. etc.; şi numai atunci se va putea şterge titlul din budget «*curăţirea zăpezii*».

După datele inginerului Tolvinschi, s'a cheltuit pentru curățirea zăpezii, în 4 ani pentru o distanță de:

763 km.	891.504	ruble
283 »	303.685	»
780 »	789.876	»
503 »	503.721	»
198 »	134.765	»
508 »	334.414	»

In definitiv s'a cheltuit pentru 8.500 km. 5.042.063 ruble în 4 ani, media pe an ar fi 1.260.000 ruble și pe km. 150 ruble, sume cu cari s'ar construi în zeci de ani încă o bună rețea de căi ferate.

Cît se cheltuește la noi sub titlul acesta?

Gh. D. Belinschi
Silvicultor-ajutor Dom. Coroanei Bicaz.

RAPORTUL ECONOMIC AL CONSULULUÏ ROMÎN DE LA ATENA

PE ANUL 1900

Lemne de construcție. — In prima linie vin produsele de lemn și păduri; în adevăr în cifra de 605.486 fr. representînd importul total al Rominiei în Grecia, acest articol el singur se urcă la 460.579 fr., din care 439.462 pentru lemnul de construcție 20.468 lemn de construcție navală și 649 pentru cărbune de lemn. In decursul anului 1899 importul lemnelor romîne în Grecia a fost de 515.708, rezultă deci pentru 1900 o diminuare de 55.129 fr.

In privința importanței țăreï de proveniență, Rominia ocupă rangul al 4-lea pentru produsele de lemn și forestiere. Austria ocupă primul rang cu 3.590.705 fr., vin apoï: Germania cu 2.560.579 fr. și Turcia cu 1.138.311.

Printre deosebitele categorii de lemn, din carï se compune importul acestuï articol, Rominia nu figurează de cît pentru lemnul de construcție navală și cărbuni de lemn. Totalul importuluï în Grecia al lemnuluï de construcție (în general lemn de brad și molift), tăiat cu ferăstrăul saŭ crăpat, este de fr. 4.239.810, acela al importuluï de birne și de brad și molift este de 1.731.200, acela al importuluï lemnuluï de construcție navală (brad și molift în general) este de fr. 459,756, în fine acela al importuluï cărbunilor este de 234.999.

Asupra totalului acestor 3 categorii, Rominia ocupă al doilea rang pentru lemnul de construcţie cu o cifră de 388.362, imediat după Austria cu 3.104.084 şi înaintea Turciei cu 352.858.

Pentru importul grinzilor şi al tălpilor, Rominia este de asemenea a doua ţară cu o cifră de 51.100, după Austria, care el representată cu 1.632.400 şi înaintea Italiei 26.600. Pentru importul lemnului de construcţie navală, Rominia ocupă al treilea rang, cu o cifră de 20.468 fr. după Austria (cu 304.182) şi Turcia (cu 99.244) şi înaintea Rusiei (cu 4.300).

In fine pentru importul cărbunilor de lemn Rominia ocupă iarăşi rangul al treilea, representat cu suma derisorie de fr. 649, după Turcia (cu fr. 216.392) şi Rusia (fr. 15.958) [vezi tabloul C, relativ la diferitele categorii de lemn].

Am fost obligaţi să urmăm această clasificaţiune, care figurează pe buletinele publicate de Ministerul de finance şi care e motivată prin inegalitatea tarifului vamal, fie-care din aceste categorii fiind impusă la o taxă diferită.

Comerţul de import de lemne fiind, după cum rezultă din tabloul precedent, din acelea de care Grecia are mare necesitate, este evident că de la semnarea convenţiunei comerciale, Rominia este chemată să găsească în ţara aceasta unul din principalele ei debuşeuri; iată de ce nu putem în de-ajuns a atrage atenţiunea producătorilor romîni asupra avantajelor ce le-ar putea trage, studiind tabloul detailat, relativ la acest articol.

Afară de cele două categorii de lemn, menţionate mai sus, adecă lemnele de construcţie navală şi grinzile şi tălpile pentru edificii, din cari s'au făcut deja comenzi importante la case din Galaţi, a început a se comanda în Rominia lemn de tei şi de frasin pentru mobile, precum şi de stejar pentru timplărie şi parchete.

E de remarcat, că dacă pentru anumite categorii de lemn Rominia n'ar putea lupta în mod avantajos contra unor anumite state, cum de exemplu contra Austriei, pentru lemnul de Carintia şi de Stiria, cari sînt de o substanţă mai grósă şi mai uleioasă şi care vin din Triest, pentru altele din contră, Rominia poate concura cu ori-care ţară.

In această categorie sînt următoarele soiuri de lemn: lemnul rotund de brad şi de molift în trunchiuri (din care Germania a importat în 1900 pentru 2.359.180 fr.) lemnul de stejar, de castan, de ulm, lemnul lucrat pentru cutiile de expediat struguri, lemnul de doage şi de timplărie.

Intr'o minuțiósă anchetă ce am făcut'o printre negu[illegible]ătorii de lemne din Pireŭ, am constatat că una din cele mai importante case de comerciŭ din Galați ar fi fericită să rupă convențiunea ce o are făcută cu casa Popper din Budapesta, prin care cele două case se angajează să mențină aceleași prețuri, ceea ce de sigur că e păgubitor pentru produsele romîne. Aceasta era cu atît mai de regretat, că Romînia, posedînd lemn de excelentă calitate poate a susține in mod avantajos concurența contra Austriei. Lemnul de Piatră de pildă, așa de cunoscut in Grecia, atît pentru calitatea luĭ, cît și pentru modicitatea luĭ, nu admite credem, nici o rivalitate posibilă.

Sub raportul mijloacelor de transport, cel pe care negu[illegible]ătorii din Pireu îl preferă, este acela cu corăbiile (vasele cu pînză), care are dublu avantaj de a fi mai eftin și de a preserva mai bine marfa contra orĭ-cărei avarii, cu atît mai mult, că căpitanii acestor corăbii își iau asupră-le spesele de incărcare și de descărcare.

Dăm aicĭ un tablou al producțiunei pădurilor din Grecia pe 1897, 1898 și 1899 inclusiv.

	M. c. 1897	M. c. 1898	M. c. 1899
Lemn de construcție . . .	54.505	84.936	70.524
» » » navală.	182	936	110
» pentru unelte și mașinĭ.	755	1.642	2.244
Cărbuni, ocale	12.503.157	16.912.219	13.945.795
Var, quintale	395.250	760.402	807.048
Alte materii, ocale	897.799	1.228.709	832.230

TABELA A

Comerciul exterior al Greciei. — Marfurĭ importate in decursul ultimilor 4 anĭ.

Lemn în general

Unități	1900		1899		1898		1897	
	Cantități	Val. Lei	Cantități	Val. Lei	Cantități	Val. Lei	Cantități	Val. Lei
M. c.	120.211	11,142,801	82.610	9,141,698	89.211	7,709,726	372.803	2,618,866
Ocale	10,013,623		12,111,487		14,526,331		7,294,770	

TABELA B.

Mişcarea comerciului special între Rominia şi Grecia în decursul anului 1900.

Import

Lemne de construcţie . .	fr.	439,462.—
» » » navală	»	20,468.—
Cărbuni de lemn	»	649.—
	fr.	460,579.—

TABELA C.

Importul în Grecia de produse de lemn şi forestiere în 1900.

Lemne de ars :			
Turcia.	fr.	32,660.—	
Alte ţări	»	1,121.—	
		fr.	33,781.—
Cărbuni de lemn :			
Turcia	fr.	216,392.—	
Rusia	»	15,958.—	
Rominia	»	649.—	
Alte ţări	»	2,000.—	
		fr.	234,999.—
Lemne de construcţie navală de brad şi molift in general:			
Austria.	fr.	304,182.—	
Turcia	»	99,244.—	
Rominia	»	20,468.—	
Rusia	»	4,300.—	
Italia.	»	344.—	
Alte ţări	»	31,218.—	
		fr.	459,756.—
Birne şi grinzi de brad şi de molift :			
Turcia	fr.	26,100.—	
Austria.	»	22,400.—	
Italia	»	23,000.—	
		fr.	71,500.—
Butuci de brad şi de molift :			
Turcia	fr.	1,430.—	
Austria.	»	130.—	
Alte ţări	»	8,125.—	
		fr.	9,685.—
Lemn de stejar :			
Austria.	fr.	3,720.—	
		fr.	3,720.—

Lemne de construcție. Tot felul de lemn de construcție de ferestrău saŭ tăiat de brad etc.:

Austria.	fr.	3,104,084.—
Rominia	»	388,362.—
Turcia	»	352,858.—
Italia	»	162,626.—
Rusia	»	100,018.—
Danemarca	»	34,652.—
Francia	»	21,586.—
Alte țări	»	75,624.—
		fr. 4.230,810.—

Birne și grinzi de brad și molift:

Austria.	fr.	1,632.400.—
Rominia	»	51,100.—
Italia	»	26,500.—
Rusia	»	10,500.—
Danemarca	»	6,500.
Turcia	»	2,900.—
Alte țări	»	1.300.—
		fr. 1,731,200.—

Bu[illegible]i de brad și de molift:

Germania	fr.	2,559,180.—
Belgia	»	262,145.—
Turcia	»	36,400.
Austria.	»	7,215.—
		fr. 2,864,940.—

Lemne de stejar:

Austria.	fr.	167,530.—
Turcia	»	1.320.
Rusia	»	550.—
Alte țări	»	6,930.—
		fr. 176,330.—

Lemn de castan, de ulm și altele:

Turcia	fr.	86,100.—
Austria.	»	24,300.
Rusia	»	4,900.—
		fr. 115,300.—

Bucăți de lemn lucrate pentru lăzi:

Francia	fr.	13,663.—
Englitera	»	6,337.—
Italia.	»	5,775.—
Austria.	»	5,392.—
Turcia	»	1,589.—
Alte țări	»	244
		fr. 33,000.—

Lemne de fag:

Italia.	fr.	11,100.—	
Austria.	»	9,100.—	
Turcia	»	910.—	
		fr.	21,100.—

Lemne de doage și cercuri de tot felul și de toate grosimele:

Italia.	fr.	52,119.—	
Turcia	»	7,502.—	
Austria.	»	5,266.—	
Francia	»	927.—	
Alte țări	»	372.—	
		fr.	66.186.—

Cherestea de tot felul și de toate grosimile:

Austria.	fr.	202,532.—	
Turcia	»	118,289.—	
Italia.	»	29,228.—	
Rusia	»	11,481.—	
Francia.	»	2,411.—	
		fr.	363,941.—

Lemne de fag în general:

Austria.	fr.	98,744.—	
Turcia	»	39,518.—	
Italia.	»	3,299.—	
Rusia.	»	1,258.—	
Alte țări	»	4,318.—	
		fr.	142,132.—

Lemne de tîmplărie: nuci, abanos, acajou, etc.:

Turcia	fr.	111,642.—	
Rusia	»	13,576.—	
Francia.	»	9,133.—	
Austria.	»	4,220.—	
Anglia	»	4,191.—	
Statele-Unite	»	2,749.—	
Italia.	»	1,469.—	
Germania	»	259.—	
		fr.	147,239.—

Lemn ordinar, preparat pentru tîmplărie:

Turcia	fr.	3,457.—	
Austria	»	2,466.—	
Alte țări	»	399.—	
		fr.	6,322.—

Lemne de timplărie în planșe pentru placaje:

Francia.	fr.	2,115.—	
Austria.	»	2,024.—	
Germania	»	1,140.—	
Alte țări	»	303.—	
			fr. 5,582.—

Recapitulațiune :

Austria.	fr.	5,590,705.—
Germania	»	2,560,579.—
Turcia	»	1,138,311.—
Rominia	»	460,579.—
Italia.	»	315,460.—
Belgia	»	262,145.—
Rusia.	»	162,541.—
Francia.	»	49,835.—
Danemarca	»	41,152.—
Anglia	»	10,528.—
Statele-Unite.	»	2,749.—
Alte țări	»	1,131,949.—
Total . . .		fr. 10,726,533.—

Extras din *Buletinul Min. de Domenii* No. 5 și 6 din 1901.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

Urmare [1])

In fine, al 3-lea serviciu ar fi *serviciul domeniilor*, care s'ar ocupa cu studiarea exploatărei și planurilor de exploatare agricolă, cu facerea condițiunilor din contracte de arendare, precum și cu modul întrebuințărei în regie, din punctul de vedere al exploatărei culturale, pentru domeniile Statului.

Al 4-lea și ultimul serviciu de la această direcțiune ar fi *serviciul comerciului*, care se va ocupa cu diferitele date statistice și alte măsuri relative la comerciŭ.

A 3-a direcțiune ce propun este *direcțiunea minelor și industriei*.

Direcțiunea minelor și industriei ar coprinde: 1) *serviciul industriei și al instrucțiunei technice ;* 2) *serviciul exploatărei și al controlului minier ;* 3) *serviciul studiilor și explorărilor miniere* și, în fine, al patrulea serviciu, ar fi *serviciul apelor minerale și al stațiunilor balneare*.

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Octombre, 1902.

Toate aceste servicii formează un ansamblu. Toate reclamă aceleaşi cunoştinţe technice, şi deci se pot uni sub aceiaşi direcţiune.

A 4-a direcţiune ce propun este *direcţiunea pădurilor şi apelor.* Această direcţiune ar avea două servicii: 1) *serviciul silvic*, care se va ocupa de toate cestiunile de pădure, nu numai ale Statului, ci şi ale particularilor, societăţilor, sau instituţiunilor particulare, despre cari acest proiect nu vorbeşte nimic, dar asupra cărora trebue să ne gîndim. Aşa in alte părţi, in Austria, acest serviciu face planurile şi exploatările şi pentru instituţiunile particulare. La noi pădurile particulare s'au distrus şi au lăsat în locul lor dealuri ce se denudează din cauza eroziunilor, saú se surpă de ape. Un efect rău foarte mare pe care îl provoacă această distrugere a pădurilor este şi asupra vegetaţiunei şi asupra producţiunei agricole. Toate aceste cestiuni trebue să intre în activitatea serviciului silvic, atît din punctul de vedere technic, cît şi al controlului technic.

Al 2-lea serviciu de la această direcţiune ar fi *serviciul piscicol şi hydrografic*, care se va ocupa cu piscicultura in genere şi cu punerea in valoare a acestor imense suprafeţe de inundaţiune din ţară. Această suprafaţă de inundaţiune este de 5 ori cît suprafaţa apei. După cum am spus, suprafaţa bălţilor este de 800.000 hectare, aşa că suprafaţa de inundaţiune este de 4.000 000 hectare, cari se pot întrebuinţa, fie pentru cultură piscicolă, fie pentru alte culturi, ce s'ar indica ca posibile în urma studiilor şi lucrărilor corespunzătoare.

Aceasta este diviziunea generală pe care o cred bună şi din punctul de vedere fiscal şi din punctul de vedere al activităţei technice, al impulsiunei, al controlului technic. Cu o ast-fel de diviziune cred că, Ministerul agriculturei va putea desvolta o activitate rodnică şi cu bune rezultate.

Sînt convins că asemenea lege ar rămîne mai multă vreme ca o lege bună. Ea va dura, căci cu greu o va schimba alt ministru, de oare-ce rezultatele ei vor fi absolut bune; iar serviciile se vor putea organiza şi desvolta cu mare elasticitate.

Alt-fel, aşa cum este în actualul proiect de lege, sînt convins că rezultatele ce se vor obţine, vor fi slabe saú rele şi legea va fi efemeră. De aceea rog şi pe D-l Ministru al Domeniilor şi pe onor Cameră, să bine-voiască a admite acest amendament, care este semnat de numărul regulamentar de deputaţi. (Aplauze).

Iată cum este redactat amendamentul ce propun:

Art. 2 din proiectul de lege pentru organizarea Ministerului Agriculturei, Industriei şi Comerciului, se modifică precum urmează:

Art. 2. Administraţia Ministerului se împarte în:

1. Direcţia secretariatului,
2. Direcţia agriculturei, comerciului şi domeniilor;
3. Direcţia minelor şi industriei;
4. Direcţia pădurilor şi apelor.

M. Vlădescu, B. Gănescu, Iosef T. Oroveanu, N. Cosăcescu, Căprescu, N. Drossu, G. Ghibănescu, R. Rădulescu.

D. *Președinte*: D-l Cucu are cuvîntul.

D. N. Cucu St: Chipul cum onor. D-l Vlădescu propune a se grupa, pe direcțiuni, diversele servicii ale Ministerului, a cărui organizare o discutăm, este, D-lor, în contradicțiune cu separațiunea caracteristică ce exista între cele două feluri de atribute ale lui: atribute ce are de a lua măsuri generale pentru ca agricultura, industria și comerciul țărei să fie îndrumate pe calea progresului și atributele de un caracter cu totul special, de a îngriji de exploatarea proprietăților private ale Statului.

După cum Statul este dator să îngrijească de siguranța publică, să dea învățămîntul, să asigure sănătate publică, să împartă justiția, etc., tot asemenea incumbă Statului datoria de a face tot ce este necesar pentru ca agricultura țărei, industria și comerciul ei să se desvolte, chiar dacă el, Statul, nu face, pentru interesul său propriu, agricultură, industrie ori comerciu. Aceasta nu poate fi contestat.

Sînt însă țări de organizațiune a Statului cari voesc ca Statul să fie proprietar cît mai mare, să facă socialism de Stat.

D-l *M. C. Vlădescu:* În ce am vorbit eŭ nu e aceasta.

D-l N. Cucu St.: Nu am zis-o, dar fac teoria generală.

... Statul să ia în mîna sa cît mai mult din proprietate și să o exploateze cum ar crede mai bine pentru interesele națiunei, iar folosul natural, să-l raporteze poporului pe cale de reducere de impozite.

Statul nostru nu se găsește nici în cea d'intîiŭ din aceste situațiuni de a fi pur și simplu diriguitorul agriculturei, industriei și comerciului, fără ca el însuși să aibă proprietăți agricole sau industriale, nici nu știŭ că aspiră la sistemul de a deveni proprietar cît mai mare, de a cumpăra moșii și de a face comerciŭ pe comptul națiunei.

Statul la noi se găsește, incidental și transitoriŭ în situațiunea de proprietar, prin faptul că a secularizat moșiile monăstirești, pe cari le exploatează pînă va putea să le reverse în națiune, pe calea de vînzare.

D-l *M. C. Vlădescu:* Dar cu mînele, dar cu bălțile, dar cu pădurile?

D-l N. Cucu St.: Voiŭ respunde la toate.

Statul se găsește a fi proprietar temporar a unor moșii, a unor păduri.....

D-l *M. C. Vlădescu:* A pădurilor nu.

D-l N. Cucu St.: ... luate în stăpînire de la monăstiri prin legea secularizărei.

Ce trebue să facă Statul cu aceste averi? Negreșit că urmează a le exploata, ca un bun proprietar, pentru a trage din aceste proprietăți maximum de beneficii, pînă se va desface de ele.

Și operațiunea aceasta de desfacere se urmează constant, căci din cele peste 2.000 moșii, ce avea Statul, astăzi nu sînt de cît vre-o 460 de cari, potrivit legilor în ființă, încetul cu încetul Statul urmează să se despartă, pentru a nu-i rămîne de exploatat, pe cale

de regie, arendări sau concesionări, de cît apele, pădurile, minele cunoscute şi stabilimentele balneare.

Autorul proiectului de organizare ce discutăm, dîndu-şi bine seama, D-lor, de caracterul deosebit al atributelor actuale, ale Ministerului Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor,— atribute permanente şi de caracter general şi atribute timporale şi de caracter privat — a grupat în trei direcţiuni serviciile, raportîndu-se la atributele permanente şi într'o a patra direcţiune, deosebită, serviciile cu atribute ce privesc proprietatea, modificabilă, a Statului.

Şi este logic să fie aşa; mai întîiŭ pentru că este în firea lucrurilor să nu se amestice lucrurile de caracteristice deosebite; al doilea, pentru că, chiar de la creaţiunea Ministerului, proprietăţile Statului aŭ fost puse sub o direcţiune: acea a «domeniilor şi pădurilor Statului», deosebită de cele-l-alte servicii ale Ministerului şi numai după creaţiunea de noi servicii, ca acela al minelor, pescăriilor şi viticol, s'a produs amestecul şi confuziunea de astăzi.

Mai este şi o altă consideraţiune, D-lor, de ordine practică, care militează în favoarea grupărei, într'o direcţiune deosebită, a serviciilor de exploatări a bunurilor private ale Statului. Se poate întîmpla ca să se găsească avantagiŭ şi din punctul de vedere al cheltuelilor, şi din acela technic saŭ comercial, ca minele Statului, ca pescăriile Statului, să se explcateze de direcţiunea regiilor Statului, pentru că eŭ nu văd pentru ce adică minele de sare s'ar exploata de regie, iar cele de petroleŭ saŭ de lignit, de către domenii; pentru ce tutunurile să se exploateze de regie, iar pescăriile de domenii, etc., etc. Dacă şi cînd vom recunoaşte avantagiul unei atari centralizări exploataţiunilor Statului, cu înlocuirea proiectului de lege ce discutăm, deslipirea de la Minister a unuia saŭ a mai multor servicii domeniale, se va putea face cu o mai mare uşurinţă, fără vre-o dezorganizare, saŭ modificare a serviciilor cu caracter permanent şi general al Ministerului.

Din toate punctele de vedere, dar, şi acela al logicei, şi acela al specializărei funcţionarilor, şi acela al modificabilităţei administrative a exploatărei proprietăţilor Statului, este avantagiŭ ca grupărea serviciilor cu atribute generale privitoare la agricultură, industrie şi comerciŭ, să se facă deosebit de serviciile cărora le incumbă sarcina exploatărei domeniului privat al Statului, aşa cum o prevede proiectul.

D-l Vlădescu este de altă părere şi, prin amendamentul D-sale, de şi admite tot patru direcţiuni în Minister, însă grupează serviciile în direcţiuni după altă normă de cît aceea a servilitudinei de destinaţiune a acestor servicii.

Astfel, D-sa admite, cum o face şi proiectul, o direcţiune de secretariat şi în această direcţiune aşează administraţiunea propriŭ zisă, comptabilitatea şi statistica. Mai alipeşte însă tot aci şi contenciosul. Aceasta mi se pare că este nepotrivit, şi iată pentru ce:.....

D-l *M. C. Vlădescu*: Contenciosul doresc să fie deosebit.

D-l N. Cucu St. : In acest caz ce caută contenciosul în direcţiunea secretariatului? Pentru că contenciosul domeniilor derivă originar din daraverile Statului de a fi proprietar, de a exploata proprietăţi.

D-l *B. Gănescu:* Consiliul advocaţilor are alte atribuţiuni, mult mai numeroase.

D-l N. Cucu St.: Este adevărat că consiliul advocaţilor, incidental....

D-l *M. C. Vlădescu*: Nu incidental, ci prin legea organică.

D-l N. Cucu St : ... are şi îndatorirea: dă avize în diferite circumstanţe, însă, după cunoştinţa mea, consiliul advocaţilor a fost expres creat pentru daraverile la cari dau loc bunurile Statului, dovadă de aceasta fiind că consiliul advocaţilor făcea parte din administraţia de odinioară a domeniilor şi pădurilor Statului, administraţiune care se ocupa numai de proprietăţile Statului.

Şi dacă mai în urmă s'a dat consiliului de advocaţi şi alte atribute, de pildă aceea de a'şi da avisul în cutare sau cutare cestiune, este că guvernul avînd grupat la domenii un colegiu de advocaţi însemnaţi, s'a adresat la acest colegiu ca să-şi dea părerea, în diferite ocaziuni.

Susţin însă că instituţiunea contenciosului Statului, n'a avut de origină de cît faptul de a posede, al Statului.

Ori, aceasta fiind stabilit, dacă colegiul advocaţilor se raportează la proprietăţile Statului, negreşit că locul lui este la direcţiunea domenială, pentru care a fost creat, iar nicî de cum la direcţiunea secretariatului. (Întreruperi).

Aştept, D-le Vlădescu, ca să spuneţi ce aveţi de zis, atunci cînd veţi lua cuvîntul.

În a doua direcţiune, ce creează amendamentul D-lui Vlădescu, se face o confuziune, sau cel puţin o inconsecinţă, tot atît de mare ca prima.

În această a doua direcţiune, D-l Vlădescu pune toate serviciile cu atribute generale ralative la agricultură şi la comerciu, în plus serviciile de exploatare a domeniilor.

Dar, mă întreb: ce relaţiune poate să fie între cestiunile de exploatări de domenii şi acelea de măsuri generale, pentru dirigiarea agriculturei şi comerciului ţărei? Absolut nu este nicî o legătura. În afară de aceasta, ca cestiune de lucru practic, încă este ceva necumpănit, căci, astfel compusă această direcţiune, ar avea o întindere imensă de acţiune, pentru că domeniile singure ocupă 4—5 servicii.

Dacă pe lîngă aceste servicii, se alipesc şi acelea ce se ocupă cu agricultura şi comerciul, s'ar face o direcţiune monstră, ca mărime, după cum e monstră ca neasemănare de atribute.

A treia direcţiune, ce propune onor. D-l Vlădescu, direcţiunea minelor şi industriei, cu caracter domenial, ca mina, şi cu caracter general, ca industria, e în contradicţiune cu principiul general de separaţiune pe caracteristica de atribute; este incomparabil mai mică

ca cantitate de ocupațiuni, de cît cele-l'alte direcțiuni și păcătuește chiar și ca denominațiune, fiind dat că minele nu pot face paralela industriei, din momentul ce minele, sau industria minieră, nu este de cît o parte din acel tot, ce se designează cu titlul generic de industrie.

A patra direcțiune, propusă de D-l Vlădescu, aceea a apelor și pădurilor, este o direcțiune pur domenială. Dar dacă în această a 4-a direcțiune s'a pus pădurile și bălțile, în a 3-a minele, ce se mai înțelege, prin acele «domenii» așezate de D-l Vlădescu în direcțiunea a 2-a? Numai moșiile? Dar atunci care din aceste direcțiuni va administra o moșie a Statului, ce ar avea pe dînsa și baltă și pădure, cum sînt unele din moșiile Statului de pe marginea Dunărei?

Amendamentul D-lui Vlădescu nu îmbunătățește legea; din contra, îl încurcă principiile fundamentale, întrunește niște grupări administrative fără similitudini între ele și îngreunează, ca să nu zic face imposibilă, administrațiunea bunurilor Statului.

Pentru aceste motive, vă rog, D-lor deputați, să respingeți amendamentul D-lui Vlădescu, admițînd denominațiunea și compoziționea direcțiunilor, așa cum este prevăzută în proiect.

D-l G. C. Dobrescu: D-lor deputați, dacă este un lucru de care cu toții trebue să ne plîngem, în această țară, este acela că atunci cînd intrăm într'un Minister sau într'o administrațiune publică, nu putem găsi direcția, pe care o căutăm. Așa de exemplu, dacă te duci la căile ferate ca să găsești un serviciu, trebue să te duci peste 15 strade, ca să găsești serviciul pe care îl cauți.

Dacă veĭ pleca iarăși în altă parte, același lucru aĭ să întîmpini.

Așa mi se pare însă, că este în Ministerul de Domenii. Dacă te duci, de exemplu, să cauți ceva la serviciul pădurilor și apuci la dreapta, te trimite la stînga, și așt-fel nu mai știi unde să apuci este o amestecătură de servicii.

Ei bine, D-lor, mie mi se pare că și așa cum este făcută împărțeala aceasta în proiectul de lege în discuție, care, în genere lămurește cestiunea pînă la oare-care punct, păcătuește însă din alt punct de vedere, spre exemplu:

La art 19 se zice:

«În direcția industriei intră și concesiunile de mine, etc».

Cu alte cuvinte, trebue să pui un fel de ochelari, ca să găsești un serviciu oare-care.

D-lor, teoriile care le face D-l Vlădescu și D-l Cucu, pot fi bune la Academie, însă cînd trebue să faci un serviciu real țărei, trebue să fugi de aceste teorii.

D-lor, închipuiți-vă că un cetățean intră în Ministerul de Domenii și vrea să afle unde se găsește serviciul minelor; el nu știe unde să apuce, și în loc să găsească serviciul de care se interesează, se pomenește la un alt serviciu cu totul deosebit de ceea de care se interesează. D-lor, sub imperiul legei acesteia, dacă ar veni un cetă-

ţean care ar avea o concesiune oare-care, şi ar vrea să se ducă la serviciul minelor şi cum sînt două servicii de mine, unul la serviciul industriei şi altul la serviciul domenial, vrea să se ducă la serviciul industriei şi de acolo îi spune: nu aici, du-te dincolo căci acolo găseşti ceea ce cauţi.

Să vedeţi ce se întîmplă: la serviciul industriei, este serviciul de mine, şi la serviciul domenial, veţi vedea că este alt serviciu de mine.

D-l ministru a spus că primeşte orî-ce amendament, eu nu fac acest amendament de cît din punctul de vedere al interesului legei, fiind-că o lege nu se face numai ca să reglementeze o stare actuală, ci trebue să prevadă şi o stare viitoare, altminteri acea lege nu are nici un merit şi cu sînt foarte zelos că D-l ministru să facă o lege care să aducă un adevărat serviciu ţărei, lupt ca s'o îmbunătăţesc. Amendamentul meu dacă s'ar admite nu atinge întru nimic budgetul; vom avea un serviciu concentrat numit direcţia minelor, împărţit în două părţi: un şef de serviciu care va administra proprietăţile particulare ale Statului, şi un alt şef de serviciu cu consiliul de mine, care administrează proprietăţile particulare.

Distincţiunea făcută de D-l Cucu poate fi bună în teorie; noi însă trebue să ne coborîm şi la nevoile acelora cari, au a face cu Statul.

Acum, D-voastre ştiţi că legea minelor abia a fost pusă în aplicare anul acesta, cu toate că D-l Stolojan şi D-l Sturdza anunţau că legea minelor nu se aplică. D lor acordau pe sub mînă la favoriţi. D l ministru să observe tabloul concesiunilor şi va vedea că am dreptate. Statul încasează după 7 luni de aplicare 200.000 lei şi are să încaseze şi mai mult, căci cred, că nu vor trece 5 ani şi una din cele mai mari bogăţii ale ţărei după agricultură va fi minele.

Cred dar, că nu este bine să se lase acest serviciu sub dependinţa inginerilor silvici: cari absolut n'au nici o competinţă în materie, şi nu va găsi un bun director de serviciu care să lucreze în mod inteligent, dacă nu-i va da şi o posiţiune morală în Minister.

Bogăţia ţărei se va face de acum înainte prin mine, căci dacă conductul de petrol se va face pînă la Constanţa, vă închipuiţi cîte milioane vor intra în ţară. Dobrogea şi toţi munţii noştri sînt plini de mine; avem cariere de marmură şi mine de sare, cari sînt deschise numai în două, trei locuri.

Crede D-l ministru, că faţă cu desvoltarea aceasta a minelor e mai important să aibă un serviciu de agricultură specială şi să n'aibă şi o direcţiune a minelor şi D-sa care vrea să facă o lege şi pentru viitor, cred că e bine să se prevadă o direcţiune specială a minelor, cu atît mai mult, că nu se angagiază nici o cheltuială nouă. De aceea, D-lor deputaţi, am propus acest amendament prin care zic, că pe lîngă cele 4 servicii, se înfiinţează un al 5-lea serviciu al minelor.

Încă o dată repet: minele au luat o desvoltare colosală în ultimii ani şi noi facem o lege care socotim că va fi durabilă şi va

stăpîni cel puțin 20—30 de ani, de aci încolo, organizarea Ministerului de Domenii. (Întreruperi).

De aceia rog pe D-l ministru să nu facă cestiune de amor propriu. Eu înțeleg să facă o lege bună. Iată cum este redactat amendamentul meu:

La art. 2 propunem ca să se adaoge un al 5-lea aliniat și anume:

5. Direcțiunea minelor

G. C. Dobrescu, C. T. Grigorescu, N. A. Bibianu, N. Drossu, N Cosăcescu, I. Dărăscu.

D-l *Vice-președinte*: D-l ministru al Domeniilor are cuvîntul.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor, sînt foarte mîhnit văzînd că cele mai multe critici și amendamente aŭ mai mult un punct de vedere subiectiv de cît obiectiv. Eŭ v'am declarat că sînt gata să primesc orî-ce modificare care îmbunătățește legea, dar nu o modificare care ar dărîma-o în bazele ei.

Regret să declar, că amîndouă amendamentele negreșit unul mai mult, altul mai puțin, ating în fond sistemul de organizare ce noi ne-am închipuit că e bun.

Să încep cu amendamentul onor. D-l Vlădescu. D-sa ne ia acum cu 10 mîni, ceea ce ne-a dat cu o mînă în discuțiunea generală.

Am spus în discuțiunea generală că ideia fundamentală a acestuĭ proiect, e ca să fie de o parte, partea de interes general și de altă parte, părțile de interes privat al Statuluĭ.

Ĕĭ bine, D-lor, pe această bază fiind făcută legea, ce ne propune D-l Vlădescu? Să dărîmăm această bază. E foarte curioasă declarațiunea D-sale că Dumnealuĭ primește principiul dar nu-l dărîmă. Cum? Aĭ văzut singurĭ D-voastre, și acilea să'mĭ daĭ voe, trebue să ne înțelegem bine asupra lucrurilor, și să nu facem cestiune de cuvinte. Pentru ce am împărțit noĭ Ministerul în direcțiunĭ? Noĭ am luat cuvîntul direcțiune, ea coprinde mai multe servicii afine și legate la un loc.

Ĕĭ bine, D-lor, onor. preopinenți și chiar acest lucru îl dărîmă, direcțiunile D-lor nu mai sînt direcțiunĭ; și acest lucru îl voiŭ dovedi, cînd voiŭ vorbi asupra amendamentuluĭ propus de amicul meŭ D-l Dobrescu, zic amic al meŭ, pînă la legea aceasta.

Prin urmare, amendamentul D-luĭ Vlădescu, nu poate fi primit de noĭ și regret un lucru, dacă D-sa avea în vedere asemenea modificărĭ, fiind-că ne-a vorbit 3 zile, de ce nu ne-a prezentat planul D-sale de organizare întreg, iar nu pe cale de amendament.

Aceasta este aproape o surprindere.

Iată ceea-ce face amendamentul D-luĭ Vlădescu inadmisibil.

Cum vĭ s'a spus, D-sa amestecă servicii străine unul de altul, și pune contenciosul la secretariat, zicînd că acest serviciŭ să nu depindă de nimenĭ. Mă iertațĭ, eŭ înțeleg că, în administrațiunea centrală a unuĭ Minister, se înțelege ca toate serviciile să fie puse sub o direcțiune oare-care, și să nu rămînă nimenĭ de capul luĭ.

Acestea sînt inconvenientele de astăzi, şi pe care vi le-am semnalat.

Contenciosul administrativ din Minister şi consiliul de advocaţi, sînt două lucruri cu totul deosebite La Minister avem un consiliu de advocaţi, dar nu avem un contencios. Cum v'am apus, eu n'am pe cine să apuc pentru ce nu s'a înfăţişat cutare proces, n'am pe cine să apuc pentru ce nu s'a primit hotărîrea, sau s'a pierdut un act.

Advocaţii cît de meritoşi sînt, nu fac de cît îşi daŭ părerea şi apără procesele cînd este înfăţişare

Sub ce direcţiune pune D-l Vlădescu contenciosul? D-sa îl pune la secretariat, unde este administraţia, statistica.

D-l *M. C. Vlădescu*: Şi administraţia averei Statului.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Ce relatiune are partea administrativă cu contenciosul? Contenciosul trebue să stea lîngă serviciul care se interesează de dînsul, şi care este acel serviciu? Negreşit, serviciul care îngrijeşte de proprietatea fonciară şi care o apără, iar D-l Vlădescu îl pune — am crezut întîiŭ că la secretariat, — acum văd că îl lasă în vînt, adică şi mai răŭ.

Onor. D-l Vlădescu, mai face o direcţiune, acea a agriculturei, comerciului şi domeniilor.

Să mă ierte, dar păcătueşte fără să vrea, cade şi D-sa în păcatul ce ne înpută nouă, că nu am face gruparea după specialităţi.

Eŭ, îl întreb: ce are a face administrarea domeniilor cu comerciul, cu tarifele vamale, cu tot ce priveşte interesele generale ale comerciului? Ce legătură are comerciul în genere cu moşiile date în arendă?

D. *M. C. Vlădescu*: Eŭ, D-le ministru, am propus ast-fel, pentru ca să nu se facă mai multe direcţiuni.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Atunci mă ertaţi, sistemul D voastre păcătueşte de la temelie. Dacă puneţi alte temelii trebue să duceţi lucrul pînă la consecinţele lui.

Faceţi ca D-l Carp, propuneţi 6 direcţiuni.

D. *M. C. Vlădescu*: Şase ar trebui; le găsesc necesare.

D. N. Fleva, ministru al domeniilor: D-lor, este destul această declaraţie a onor. D-lui Vlădescu, ca să constatăm că amendamentul D-sale dărîma basa fundamentală a legei. D-sa zice, că face numai 4 direcţiuni, de şi ar trebui şase, deci recunoaşte că nu face o grupare raţională. Acum, D-lor, trecem la altă direcţiune propusă de D-l Vlădescu, la aceea a minelor şi industriei.

Onorabile D-le Vlădescu, dacă poate fi ceva alăturî de industrie este comerciul, şi D-voastră puneţi comerciul la o direcţiune şi industria la altă direcţiune, ca două lucruri care ar fi supărate şi nu voesc să se vadă.

D *M. C. Vlădescu*: Ca cunoştinţe tehnice e mai apropiată industria de mine, de cît cea de comerciŭ.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Eŭ vă spun ceea ce cred eu. Eŭ cred că industria şi comerciul trebue să fie la un loc.

Negreşit, vorbesc de lucruri cum ar trebui să fie grupate;

și nu mi se pare că sînt grupate în mod rațional, în modul cum le grupați d-voastră comerciul la un loc cu domeniile și industria cu minele. Chiar D-l Carp, cînd a făcut repartiția în program....

D-l *Al. Marghiloman*: Nu a făcut'o nici-o dată.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Încă o dată nu 'mi închipuesc că a cheltuit cine-va două milioane ale Statului, ca să facă un palat Ministerului, fără să fi avut în mintea lui cum are să fie în acel palat așezate diferite direcțiuni sau servicii.

Și dovadă că este așa, e că acum diferitele servicii cari șade acolo dupa organizația veche nu 'și găsesc rostul, pentru că diviziunile palatului sînt făcute în vederea unei noui clasificațiuni care era atunci în capul D-lui Carp, după programul ce v'am arătat.

In această clasificare pe care o făcea D-l Carp, punea direcțiunea agriculturei de o parte, și direcțiunea comerciului și industriei de altă parte, așa cum facem noi. Onorabilul D-l Vlădescu separă agricultura de domenii și comerciul de industrie. Și toate acestea, pentru ce? Ca să 'și satisfacă dorința de a face direcție separată a minelor. Aci vin la propunerea onor. D-lui Dobrescu.

D. *G. C. Dobrescu*: Eŭ am cinci direcții, dar nu sînt înțeles cu D-l Carp.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Onor. D-l Dobrescu nu mai face patru direcții ci cinci. Pare că ar voi prin acest amendament să nu dea cu tîrnăcopul în lege, ci zice: «faceți și mie o direcție a parte din mine, și vă las legea».

Să discutăm și cestiunea aceasta, dacă trebue să facem o direcție separată din serviciul minelor. Pentru ce să facem aceasta?

D Dobrescu zice: aceasta e și o cestiune practică, la Ministeriu nu putem să știm unde să ne ducem și nu putem găsi serviciile cu ușurință, se poate; de și aceea cari aŭ afaceri caută și vor găsi de sigur, pe acei la cari aŭ afacerile.

Dar chiar dacă lucrul ar fi așa cum 'l arată D-l Dobrescu, resultă oare din aceasta că ar trebui să schimbăm organizația? D sa nu critică organizația noastră, dar zice, că ea nu se potrivește cu clădirea. Dar atunci ce trebue să facem? Să facem organizația după clădire și nu clădirea după o organizare rațională?

Dar eu vă asigur, onor. D-le Dobrescu, că cu organizarea noastră, veți găsi mai lesne serviciile, de cît le puteți găsi astăzi și de cît le ați găsi așa cum le propune D-l Vlădescu, să facem din serviciul minelor, o direcție a parte.

Dar, cum v'am spus, D-lor, ideea unei direcțiuni trage cu dînsa ideea grupărei mai multor servicii afine la un loc.

Putem oare să facem astăzi aceasta cu minele?

Dar ce? Am ajuns noi ca Belgia să trăim numai din mine, ca să creem o direcțiune separată?

Să dea Dumnezeu să ajungem acolo, dar pînă atunci va trece multă vreme, și mai avem mult de lucru.

Dacă am face acest lucru acum, am înființa o direcțiune în vederea unei persoane oare-care, pe care voim să o facem director,

dar nu am face o direcțiune care să corespundă în realitate la necesitățile acestui serviciu. Și eu unul, D-lor, vă mărturisesc, n'am de loc dispoziționea să fac legile pentru persoane, și cred că nici onor. Cameră nu are această dispozițione.

Și apoi 'mi-ar veni greu, să fie aceasta și pentru faptul că mulți ingineri se găsesc făcînd parte din consiliile de administrațiune ale diferitelor societăți, cari fac exploatațiuni de mine și ar fi trist să ajungem la un moment dat, ca aceiași persoană interesată să ceară o concesiune de mine tot ea să 'și o dea.

D. *C. G. Dobrescu*: Dați-l afară pe aceia.

D. N. Fleva, ministru al Domeniilor: Așa ar fi onor. D-le Dobrescu, dacă am putea să facem toate lucrurile; dar din nenorocire lucrul se poate face și pe sub mînă. Pînă acum se făcea pe față și am luat decisiunea prin care am impus tuturor funcționarilor din Ministerul meu să aleagă, ori să facă afaceri, pe seama lor, ori să nu mai fie funcționari meniți să controleze pe acei cari aŭ afaceri în legătură cu interesele Statului. (Aplause).

Am luat această măsură, dar cine mă asigură pe mine că acel care ar eși astăzi pe ușe, să nu intre mîine pe fereastră? Iată de ce cred, că este bine, să fie în Minister o direcțiune care să aibă în capul ei nu un inginer de mine propriu zis, dar să fie un om capabil, onest, bine plătit și care va fi între ministru și diferitele servicii, între cari și minele, o bună garanție pentru aplicarea scrupuloasă a legei.

Dar să luăm lucrurile altmintrelea. La ce se reduce în realitate la noi serviciul minelor? In cereri de concesiuni particulare și în exploatări de mine ale Statului în regie.

Apoi, D-lor, exploatarea de mine unde o facem noi, în biurouri? Ba se face în exterior, pe proprietățile Statului. Dacă am face o direcțiune separată, atunci nu este așa că, dacă nu în întregul ei, dar în mare parte s'ar lovi însăși baza de organizare a legei, de a separa ceea ce este de interes general, de ceea ce este interes privat al Statului? Și am avea o direcțiune separată a minelor care ar avea să facă exploatarea minelor Statului, în afară de direcțiunea generală a domeniilor, menită să administreze toată averea particulară a Statului? Dar în fine, ceva mai mult, D-lor, cîte biurouri astăzi, are acest serviciu? Unul singur, și D-voastre voiți dintr'un biurou să faceți o direcție? Ar fi ridicul. Iată de ce cred, că nu e bine a se face nici o fuziune în sensul propunerei D-lui Vlădescu, nici o direcție a parte cum propune D-l Dobrescu.

Așadar nu pot primi să sefacă o direcțiune din acest serviciu, cu toată asigurarea ce ne dă D-l Dobrescu, că aceasta nu are să ne coste mai mult.

Cum vă spuneam și eri, cînd veți face o nouă direcțiune vor începe să ploue și funcționarii și porniți pe această pantă, nu știu unde vom merge cu fuiantele noastre.

D-lor, eu cred, că diviziunea făcută de noi, este o diviziune rațională care răspunde și la principiul pus în lege și introduce și

ordine în locul dezordinei care este astăzi. De aceea vă rog, să o admiteţi şi să respingeţi amîndouă amendamentele propuse.

Voci: Nu mai sîntem în număr.

— Şedinţa se ridică la orele 5½ după amiazi şi cea viitoare se anunţă pe a doua zi, 24 Februarie. (Va urma).

PROIECT DE BUGET PENTRU CHELTUELILE MINISTERULUI
PE EXERCIŢIUL 1903—1904

SERVICIUL PĂDURILOR

§ 1. Personal

Nr. pe cadre		NUMIREA FUNCŢIUNILOR	RETRIBUŢIUNI MENSUALE								ANUALE	
			Lefi		Gradaţii		Drumuri		Spese			
			Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
—	1	Inspector silvic clasa I, însărcinat cu direcţia	476	—	—	—	—	—	159	—	7.620	—
3	3	Inspectori clasa I	476	—	—	—	—	—	159	—	22.860	—
6	6	» » II	375	—	—	—	—	—	126	—	36.072	—
1	—	Inspector » II	375	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	7	Silvicultori şefi clasa I	351	—	—	—	—	—	—	—	29.484	—
9	9	» » » II	312	—	—	—	—	—	—	—	33.696	—
18	18	» » » III	272	—	—	—	—	—	—	—	58.752	—
46	46	» clasa I	227	—	—	—	—	—	—	—	125.304	—
61	61	» » II	183	—	—	—	—	—	—	—	133.956	—
4	4	» asistenţi	141	—	—	—	—	—	—	—	6.768	—
1	1	Archivar	272	—	—	—	—	—	—	—	3.264	—
1	1	Impiegat clasa II.	183	—	—	—	—	—	—	—	2.196	—
6	6	Impiegaţi » IV.	114	—	—	—	—	—	—	—	8.208	—
6	6	Copişti	95	—	—	—	—	—	—	—	6.840	—
1	1	Desemnator (impiegat cl. IV).	114	—	—	—	—	—	—	—	1.368	—
12	12	Brigadieri clasa I.	77	—	—	—	15	—	—	—	13.248	—
22	22	» » II.	62	—	—	—	15	—	—	—	20.328	—
100	100	» » III.	48	—	—	—	—	—	—	—	57.600	—
10	10	Cameriştі la regiuni	—	—	—	—	30	—	—	—	3.600	—
200	200	Pădurari şefi	—	—	—	—	30	—	—	—	72.000	—
100	100	» clasa I	—	—	—	—	25	—	—	—	30.000	—
200	139	» » II	—	—	—	—	20	—	—	—	33.360	—
100	100	» » III la reşedinţa ocoalelor.	—	—	—	—	15	—	—	—	18.000	—
900	900	Pădurari clasa III	—	—	—	—	15	—	—	—	162.000	—
500	500	Confinişti.	—	—	—	—	8	33	—	—	50.000	—
		Spese de transport pentru 29 silvicultori-şefi ataşaţi la regiuni	—	—	—	—	—	—	141	—	49.068	—
		Idem pentru 100 silvicultori, şefi de ocoale	—	—	—	—	—	—	85	—	102.000	—
		Totalul person. serviciului.	—	—	—	—	—	—	—	—	1.087.592	—

Natura Serviciilor şi a Cheltuelilor	CREDITE	
	Cerute pe 1903 - 1904	Acordate pe 1902 — 1903
	Lei B.	Lei B.
§ 2. Material		
a) *Cheltueli generale pentru întregul serviciu*		
Spese de cancelarie, registre, condici, imprimate publicaţiuni, material pentru desemn, sigilii, insignii, table, cheltueli mărunte etc.	7.000 —	7.000 —
Mobilier de cancelarie şi repararea celui existent, etc.	1.000 —	700 —
Cumpărare de instrumente topografice şi silvice pentru întreg serviciul (central şi exterior), cum: ciocane silvice, compasuri topografice, forestiere, corturi pentru lucrări, puşci, cartuşe şi diverse unelte, etc., precum şi reparatul celor existente	4.000 —	3.000 —
Pentru muzeul silvic, mobilier, obiecte de expus etc.	1.500 —	1.000 —
Subvenţia societăţei «Progresul silvic» pentru studiile, publicaţiunile şi lucrările ce face în interesul economiei forestiere	500 —	500 —
Pentru staţiuni de experimentaţie forestieră, crearea unor centre de exploatare silvică cu scop cultural, cum şi cumpărarea instrumentelor şi furniturilor necesare pentru funcţionarea lor	2.500 —	2.000 —
Premii pentru distrugerea insectelor şi fiarelor vătămătoare, material şi unelte pentru distrugere, facerî de vînătorî oficiale, parcuri pentru înmulţirea vînatului util, etc.	1.000 —	1.000 —
Ajutoare pentru învăţămîntul silvic, misiuni în ţară şi în streinătate, delegaţiuni şi diverse lucrări în interesul economiei forestiere	2.000 —	— —
Indemnisaţii, cheltueli de transport pentru agenţii silvicî mutaţi în interes de serviciu, spese şi cheltueli de transport pentru anchete, escursiuni, inspecţiuni, etc.	4.000 —	7.000 —
Plata permiselor permanente şi certificatelor de călătorie pe C. F. R. şi pe vapoare pentru personalul serviciului	15.000 —	15.000 —
Lucrările de amenagiarea pădurilor, ridicarea lor în plan, perimetrarea şi stîlpuirea lor, lucrările culturale la păduri, pentru construirea de drumuri, pentru împăduriri şi corecţiunea torenţilor, cum şi ori-ce lucrări de îmbunătăţire şi punere în valoare a pădurilor, se vor plăti din fondul de 2% în limitele budgetului special al acelui fond.		
Totalul materialului	38.500 —	37.200 —
b) *Pentru regiunile silvice*		
Furniturî de cancelarie şi diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile celor 10 regiuni, materiul pentru desemn, imprimate	2.000 —	2.500 —
Mobilier de cancelarie şi repararea celui existent	2.000 —	2.500 —
Luminatul şi încălzitul cancelariilor, cum şi cumpărarea obiectelor trebuitoare: lămpi, topoare, furăstrae, etc.	1.000 —	1.500 —
Plata chiriei cancelariilor	11.000 —	11.000 —
Totalul materialului regiunilor	16.000 —	17.500 —

Natura Serviciilor şi a Cheltuelilor	CREDITE			
	Cerute pe 1903—1904		Acordate pe 1903—1903	
	Lei	B	Lei	B
c) Pentru ocoalele silvice				
Furnituri de cancelarie şi diverse cheltueli mărunte pentru cancelariile ocoalelor silvice, material de desemn, imprimate etc.	2.500	—	2.500	—
Mobilier de cancelarie şi repararea celui existent	1.500	—		
Plata chiriei cancelariilor ocoalelor silvice, cari n'au case construite de Stat	5.000	—	5.000	—
Luminatul şi încălzitul cancelariilor, cum şi cumpărarea obiectelor trebuitoare ca: lămpi, ferăstrae, topoare etc.	1.500	—	1.500	—
Cumpărare de luntrii pentru paza zăvoanelor şi ostroavelor, cum şi repararea celor existente.	1.000	—	500	—
Repararea şi întreţinerea caselor forestiere, construite pentru şefii de ocoale, brigadieri şi pădurari: (76 case pentru şefii de ocoale şi 790 case pentru brigadieri şi pădurari), construire de atenanse la casele existente, împrejmuirea lor şi construirea de nuoi case pentru şefii de ocoale, brigadieri şi pădurari.	9.000	—	8.500	—
Ajutoare şi recompense agenţilor silvici inferiori (pădurari şi brigadieri) pentru anii îndelungaţi de serviciu, pentru infirmităţi căpătate în timpul şi din cauza serviciului, premii în natură, (instrumente, vite, îmbrăcăminte, seminţe de plante agricole) celor ce se disting în serviciu prin lucrări de ordine silvică şi gospodărie agricolă	3.000	—	3.000	—
Total pentru ocoalele silvice	23.500	—	21.000	—
Total general al materialului serviciului	78.000	—	75.700	—

COMERCIUL LEMNELOR

Pădurile Romaniei. — Sub titlul acesta o Revistă forestieră, rusă, publică următoarele: «Suprafaţa păduroasă ocupă ⅓ din suprafaţa totală a ţărei. După natura proprietarilor: Statul posedă 2.712.500 acr., 175.000 acr. Domeniul Coroanei, 315.000 instituţii publice şi comunale şi 3.732.000 proprietăţi particulare. Speciile cele mai principale cari populează pădurile Rominiei sînt: fag, stejar brad, molid, teiu, ulm şi frasin. Pădurile Statului se găsesc în stare bună şi sînt exploatate raţional şi reglementat. Pădurile populaţiei rurale sînt exploatate barbar de tot. Afară de mici cantităţi, mare parte din produsele pădurilor ţărei sînt exportate. Exportul se face în mare parte prin Galaţi, unde operează câte-va firme streine.

După relaţiile date de v.-consulul englez Lidell, exportul produselor pădurose prin portul Galaţilor, a luat un avînt mare, odată cu micşorarea tarifului căilor ferate pentru cherestea şi aceasta a făcut ca Galaţul să primească azi toate produsele, carî altă-dată se exportau prin Odesa. Intreaga cantitate de materii lemnoase exportate prin Galaţi în anul 1901, se urcă la 318.957 tone, repartisat ast-fel, după ţările importătoare:

In Rusia	61.278
» Olanda	58.573
» Turcia	41.298
» Franţa	34.129
» Italia	26.282
» Bulgaria	24.223
» Belgia	20.839
» Africa	20.214
» Grecia	16.542
» Germania	7.616
» Anglia	7.565
» Ispania	0.399

Din cantităţile exportate prin Galaţi numai 25 % sînt produsele pădurilor Rominiei propriu zise, restul compuse din transite mărfurî aduse din Transilvania, Galiţia şi Bucovina. Cea mai mare parte din produsele exportate în Rusia, sînt luate pentru confecţionarea lăzilor de petrol la Batum. Anul trecut Belgia a importat o cantitate mare de traverse de ştejar pentru căile ferate din Congo.

Industria forestieră în timpul celor 20 anî a progresat în mod simţitor. In anul 1900 în România erau 36 ferestrae mecanice, cea mai mare parte instalate în părţile pădurose din jud. Neamţu. Capitalul iniţial al acestor fabricî era în 1900 de 13.896.190 lr. şi produsele erau evaluate la 10.611.221 lr. Amploiaţii în mare parte romînî, erau în număr de 580 cu cunoştinţe technice şi 5000 lucrătorî, cu salariî de peste 2.500.000 lr. Afară de aceste stabilimente marî, lemnul se mai debitează în o mulţime alte micî fabricî carî nu se bucură de avantagiile de scutire pentru încurageiarea industriei naţionale.

Gh. D. Belinski.

* * *

Tîrgul de lemne din Praga. — In trimestrul trecut construcţiunile au continuat a fi ceva mai animate. Pe lîngă efectele imprejurărilor de care am vorbit mai înainte, precum: concurenţa traverselor de fier şi a depositelor vechî de lemn brut, ce le avea unele firme din Bohemia, s'a mai simţit însă şi influenţa pricinuită

de-o-parte din proprietarii mici de lerestrae din Bohemia şi din Moravia, cari aŭ vindut foarte eftin, adesea cu orĭ-ce preţ, împedecînd ast-fel o urcare a preţurilor. Către sfirşit aŭ crescut în cît-va preţurile lemnului brut, din cauza împuţinării tăerilor, ast-fel că s'a putut semnala o schimbare anormală, de oare-ce cu toate că preţurile materialului brut eraŭ în urcare, cele al lemnelor fasonat, de şi de calitatea a doua, eraŭ în scădere.

Trad. *Forst und Jagt Zeitung.*

COMUNICĂRI ŞI FAPTE DIVERSE

Noŭ metod pentru utilizarea tărîţelor şi remăşiţelor de lemn. — In timpul din urmă se caută în industriile lemnoase a se utiliza cu folos atît pe cale chimică cît şi mecanică, procentul mai mult saŭ mai puţin însemnat al diferitelor resturi ce rămîn de la lemn.

Există deja mai multe procedeuri, unele mai mult, altele mai puţin complicate, prin care se transformă aceste resturi în brichete pentru încălzit, în materii eterice saŭ gudron, făcîndu-le utile agriculturei şi industriei. Cel mai intensiv mijloc se practică însă de o vreme încoace în Suedia, unde talajii, tărîţa şi cele-l'alte resturi se pulverisează pe cale mecanică, se usucă şi se presază în formă de brichete cu ajutorul preselor hidraulice.

Brichetele ast-fel obţinute se distilează apoĭ în niştе cilindre de fier închise, iar vaporii se conduc prin ţevi în formă de spirală la alte întrebuinţări.

Analizîndu-se resturile de lemn ast-fel tratate, s'a constatat că ele s'aŭ prefăcut în cărbuni de lemn de cea mai bună calitate, cari se pot folosi excelent la încălzit din cauza mareĭ puteri calorifice. Gudronul obţinut în acelaşi timp e uşor şi conţine creozot. De asemenea acetatul de calce, un alt produs, care se datoreşte neutralizării şi care se întrebuinţează la fabricarea acidului acetic. Pe lîngă acestease mai obţine alcoolul metilic, care se întrebuinţează la fabricarea culorilor de anilină şi fabricaţiunea formalineĭ, un desinfectant foarte preţios.

Rentabiltatea acestui procedeŭ e cu atît mai mare cu cît resturile vor fi în cantităţi mai însemnate şi de calitate mai bună.

Coloarea lemnului de nuc vechiu. — In unele industrii, in cari se intrebuinţează trunchiurile şi scindurile de nuc, coloarea lemnului incă are o mare importanţă.

Fiind-că nu se poate avea de cit rar cantitatea trebuincioasă de material de coloarea şi structura unei singure etăţi, se caută de un timp incoace a se obţine pe cale artificială. Procedeul care a isbutit mai mai bine şi mai durabil e care tratează lemnul cu acid pyrogalic şi care constă in ungerea materialului cu o soluţiune de 5—10 % in apă saŭ alcool.

După ce lemnul a supt soluţiunea şi s'a uscat, se unge din nou, insă cu un amestec egal de amoniac cu apă.

Sistemul acesta e foarte simplu şi mai recomandabil de cit cel obicinuit cu un suc sau extract de nuc. Pentru nuanţele mai inchise se repetă operaţia de atitea ori, cit e de trebuinţă.

Trad. *Forst und Jagt Zeitung.*

* * *

Industria forestieră în Japonia[1]). — Industria forestieră in general ocupă un insemnat loc intre diferitele alte industrii japoneze şi in fie-care an se semnalează progrese simţitoare in această ramură. Pentru a şi putea cine-va da seamă, cit de puţin, de bunul mers al industriei lemnoase in Japonia, ii este de ajuns să treacă pe orî-care linie ferată spre a se convinge de visu că la distanţe mici chiar, aci fabrica de hirtie (din lemn), stabilimente perfecţionate debitind lemnul după trebuinţele comerciului, dincolo fabrici de mobile, etc., etc. Pe linia Tokaï se intilnesc cele mai perfecţionate maşini pentru debitarea şi transformarea lemnului, mai ales oraşele (tot după această linie) Sindzuni şi Hamamadu sint la inălţimea reputaţiei pentru fabricarea diferitelor produse lemnoase lacuite pentru oraşul Sindzuni; iar in cel de al doilea este un mare atelier şi singurul la inălţimea unui adevărat stabiliment de instrumente muzicale din lemn, pianine, etc. In oraşele Osaka şi Kobe găsesc mulţime de lucrători ocupaţie in fabricele de beţe pentru chibrite, nu numai pentru consumaţia internă ci şi pentru export, aprovisionind ţările invecinate, concurind in mod serios produsele de atare natură europene şi americane chiar.

In tot interiorul ţării industria lemnoasă e in floare şi prosperă continuu. Pădurile Japoniei sint exploatate raţional şi posedă incă masive de frumuseţe rară, in imprejurimile provinciei Kioto

1) Lesop. V, No. 46.

sînt frumoase păduri de bambus, cari dau material brut şi pentru industrie pentru 1 milion *iene*[1]) pe an.

Exportul în anul 1901 a diferitelor materiale lemnoase a atins ţifra de 18.772.000 *iene*.

Lemne brute pentru linii ferate	480.000 iene
Scînduri pentru cutii de cialîă	270.000 »
Diferite obiecte de lemn lăcuite	990.000 »
Lemne pentru beţe de chibrite	180.000 »
Chibrite	7.[illegible]00.000 »
Diferite obiecte de jucărie	530.000 »
Cutii pentru chibrite şi petrol	100.000 »
Bambus brut	380.000 »
Diferite produse din bambus	530.000 »
Camfor	3.970.000 »
Unt de camfor	230.000 »
Obiecte de lemn pentru ţesătorie . . .	170.000 »
Eventaiţes de lemn	790.000 »
Felinaraşe	110.000 »

Şi alte multe obiecte, jucării, vase de lemn, trăsuri, etc., pînă la concurenţa sumei de mai sus.

Produsele păduroase aduc Japoniei un însemnat venit, şi Statul îşi conservă bine fondul, căci exploatările se fac în mod reglementat şi după studii serioase.

Este de observat că produsele de lemn lăcuite (lustruite) în anii trecuţi se exportau în mari cantităţi, export care descreşte simţitor, mai ales pentru Europa, din cauza mulţimelor de fabrici germane cari fac o concurenţă sdrobitoare produselor japoneze, prin buna calitate a produsele lor; căci în timpul din urmă Japonezii bazaţi pe reputaţia deja stabilită a bunelor lor produse, nu mai dădeau mare interes la fabricatele noui.

Gh. D. Belinschi
Silvicultor Dom. Coroanei Bicaz

INFORMAŢIUNI

La 22 Noembre, s'a primit demisia d-lui P. S. Aurelian, Ministrul Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor şi în locul său, M. S. Regele a bine-voit a numi pe d-l C. I. Stoicescu, atunci Ministru al Lucrărilor publice. Noul ministru al Domeniilor, o o personalitate politică prea cunoscută, pentru ca să avem nevoe de a-l mai prezenta cititorilor acestei

1) ienul japonez valorează 5 lei 23.

Reviste. D-sa vine în capul departamentului aşa de vast şi de variat al Domeniilor, cu multă putere şi dorinţă de lucru şi sperăm că în special silvicultura se va bucura de atenţiunea şi de sprijinul său, mai cu seamă fiind mare proprietar şi exploatînd o mare parte din moşiile şi pădurile sale în regie şi foarte sistematic.

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exerciţiul 1901—1902, care s'a închis la 30 Septembre a. c., a fost de lei *5,698,767 bani 53*, prevederile budgetare fiind de lei 4,000,000, aşa că pădurile au dat un *excedent de lei 1,698,767 bani 53.*

Toate cheltuelile prevăzute în budgetul anului 1901—1902 privitoare la serviciul silvic, au fost de lei *1,162,732* fără şcoala de silvicultură şi anume: retribuţia personalului *lei 1,088,432*, iar *lei 74,300* sînt cheltuelile prevăzute pentru materiale.

Dacă admitem că întreaga sumă prevăzută în budget s'a cheltuit, venitul net al pădurilor Statului pe exerciţiul 1901—1902 a fost de lei 4 536.035 bani 53, ceia ce ar face lei 4 bani 18 pe an şi pe hectar; iar cheltuelile sînt de lei 1 bani 07.

* * *

In comptul exerciţiului 1902—1903 pînă la aceiaşi dată s'au încasat lei *2,698,512 bani 30*, faţă de lei *2,492,311 bani 95*, încasaţi pe exerciţiul 1901—1902.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 şi 15 Noembrie s'a confirmat pînă la 1 Decembrie vînzarea a 14.

* * *

In zilele de 9, 12 şi 15 Decembrie se vor ţine licitaţii la Craiova, Bucureşti, Iaşi, Tulcea, Slatina, Ploeşti, Bacău, Piteşti, Buzău, Bîrlad şi Constanţa, pentru vînzarea spre exploatare a 229 păduri.

* * *

In ziua de $^{8}/_{21}$ Ianuarie 1903, se va ţine licitaţie la direcţia generală C. F. R. (gara de Nord) Bucureşti, pentru furnisarea traverselor speciale în 12 loturi şi anume:

		m. c.			m. c.
Divizia I	lotul No.	I, 165.851	lotul No.	II, 163.696
» II	» »	I, 129.113	» »	II, 126 808
» III	» »	I, 193 939	» »	II, 194.855
» IV	» »	I, 185.311	» »	II, 183.153
» V	» »	I, 165.084	» »	II, 165.209
» VI	» »	I, 188.377	»	II, 187.142

Traversele se vor preda în una din staţiile C. F. R. în termen de cel mult 5 luni, de la data contractului.

Condiţiunile se pot vedea la serviciul central de întreţinere Bucureşti, precum şi la biurourile diviziilor de întreţinere (Craiova, Piteşti, Bucureşti, Buzău, Galaţi şi Iaşi.

* * *

Până la 1 Decembre aŭ achitat cotizaţiile şi abonamentul pentru a c., următorii membrii şi abonaţi:

Membrii: Munteanu V. C., Tănăsescu M., Valsamachi A., Vîrnav V. C., în total 38 din 197.

CLIMA LUNEI NOEMBRIE 1902 st. n.

LA BUCUREŞTI-FILARET

Luna Noembrie 1902, a fost caracterisată printr'un timp mult mai rece şi mult mai puţin ploios ca de obiceiŭ.

Temperatura lunară 1°.3, este cu trei grade mai mică ca normala. De la 1857 incoace a fost coprinsă între 11°.4 în 1870 şi —2°.3 în 1862. Perioadele mai călduroase ale lunei sînt de la 1 la 5 şi de la 9 la 11; restul zilelor aŭ fost toate mai reci cu deosebire acelea de la 18 la 27, carî aŭ constituit o perioadă foarte friguroasă. Cea mai călduroasă zi este aceea de la 2, temperatura maximă 13°.7 avînd loc la 4, iar cea mai rece la 18, cînd s'a înscris şi temperatura minimă din aceasta lună —11°.8. Aceste valori extreme ale temperaturei deşi aŭ fost mult mai coborîte ca acele din anul trecut, cu toate acestea ele sînt coprinse în limite normale; în alţi ani maximum a ajuns la 26°.8 în 1883, iar minimum s'a coborît la —18°.7 la 1888. Zile de îngheţ am avut 20 iar de iarnă 5; în general sînt 13 de îngheţ şi 2 de iarnă.

Totalul precipitaţiunilor atmosferice 13 mm. este cu 69% mai mic ca cel normal. De la 1864 incoace aŭ fost 6 ani în carî s'a strîns în Noembrie mai puţină apă ca acum. In total aŭ fost 4 zile în carî s'a adunat cantităţi apreciabile de apă; în 2 din ele la 27 şi 29 a fost zăpadă. In alte 4 zile aŭ căzut numai fulgi. De obiceiu în această lună sînt 8 zile cu cantităţi apreciabile de apă, dintre carî 2 provenită din zăpadă. Solul a fost acoperit cu un strat foarte subţire de zăpadă pe timp de 3 zile; în general el rămîne acoperit 4.

Vîntul dominant a fost Crivăţul. Presiunea atmosferică 760.4 mm. este cu 2 mm. mai mare ca normala. Atmosfera a fost cu 12% mai uscată. Am avut 7 zile senine, 5 noroase şi 18 acoperite, pe cînd în mod normal avem cîte 8 senine şi noroase şi 11 acoperite. Soarele a strălucit mult mai puţin ca în anii normali, 76 ore în 16 zile, pe cînd în asemenea ani, el se arată 100 ore în 20 zile. De la 1880 incoace numai în 2 ani el a strălucit mai puţin ca acum.

Rouă s'a observat în 4 zile, brumă în 10, într'una chiciură şi în 5 ceaţă.

In primele zile ale acestei luni vegetaţiunea arborilor şi arbuştilor a încetat cu totul, iar frunzele aŭ căzut la toate speciile. Grîul şi rapiţa a continuat a se desvolta încet.

Gerul din ultima jumătate a lunei a făcut ca foile rapiţei să degere; grîul n'a suferit nimic.

Institutul Meteorologic.

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, Bucuresci.

CONGRESUL AGRICULTORILOR

PĂDURILE

I.

A fost un eveniment mare *Congresul marilor proprietarĭ rurali*, ţinut în zilele de 14, 15 şi 16 Decemvrie 1902, şi cu toate că nicĭ o chestiune din program nu era referitoare la pădurĭ, totuşi «*discursul de deschidere*» se ocupă de pădurĭ şi împăduriri.

Este un început foarte înbucurător, că marii proprietarĭ ruralĭ, pe lîngă numeroasele preocupărĭ ce au, privitoare la agricultură, aŭ început a se gîndi şi la pădurĭ.

Pînă acum chestiuni de asemenea natură nu s'au discutat, aproape decît între specialiştĭ şi mai cu seamă cu ocazia Congreselor societăţeĭ «Progresul silvic» şi prin coloanele acesteĭ Reviste, aşa că afirmaţiunile şi constatările, ce D-l preşedinte al Societăţeĭ Agrare, *Ştefan D. Greceanu*, le face în discursul său de deschidere, mă înputernicesc de a afirma că este un *început înbucurător* şi de mare importanţă pentru silvicultură şi decĭ pentru ţară.

Fără a mai discuta cele afirmate prin acest discurs, pe carĭ le reproducem mai la vale şi carĭ sînt crude adevăruri, voiu adăogi un singur lucru, că: mai cu seamă, în ceea-ce priveşte Muntenia, dacă se face o comparaţie între harta lucrată de Austriacĭ la 1856, harta lucrată de Statul-major romîn de la 1894 încoace şi starea lucrurilor de azĭ, vom vedea că pe acolo, unde mai *existaŭ păduri chiar la 1894, azĭ nu mai sînt*. Putem afirma, fără exageraţie, că pădurĭ particulare în regiunea cîmpieĭ aproape nu mai sînt şi de frişarea lor continuă cu o repeziciune extraordinară.

Nu voiu intra în detaliĭ, voiu aminti numaĭ *marilor proprietarĭ* ca răul ar fi putut înceta de acum 10 anĭ, dacă în anul 1893 ar fi dat concursul lor să se voteze legea propusă de d-l *P. P. Carp*, atuncĭ ministru al Agricultureĭ, Industrieĭ, Comerciuluĭ şi Domeniilor, care prin art. 1, 2, 3 şi 4 punea barieră defrişăreĭ şi pustireĭ pădurilor particulare.

Pornirea fie-căruĭ proprietar în parte poate să fie scu

zată pînă la oare-care punct, dar nu şi a totalităţeĭ proprietarilor. Ca unul ce am cutreerat aproape întreaga ţară, am avut ocazie să vorbesc de maĭ multe orĭ cu proprietarĭ marĭ, unĭĭ foarte înaintaţĭ în vîrstă, carĭ nu se jenaŭ a'mĭ spune că *de multe orĭ pădurea 'ĭ-a scăpat de sărăcie*. Unĭĭ îmĭ spuneau toate amănuntele unor greutăţĭ ale vieţeĭ, cînd numaĭ sacrificînd o porţiune de pădure puteaŭ face faţă cerinţelor momentului. Toţĭ afirmă că mijloacele nu le maĭ permit a face sacrificiĭ pentru pădure, ba din contră le convine tot-d'a-una a defrişa pădurea tăiată, saŭ a nu maĭ exercita nicĭ o supraveghere, ceea-ce este maĭ rentabil. Mulţĭ recunosc, dar cu oare-care jenă, că poate, dacă exista o lege specială şi pentru pădurile particulare, ar fi fost maĭ bine!

A trebuit să vină o catastrofă ca acea din 1899, ca marĭĭ proprietarĭ să se gîndească, nu numaĭ la înbunătăţirea agricultureĭ dar, graţie entusiasmuluĭ a cîtor-va din eĭ, să se producă curente favorabile pentru toate ramurile de producţiune, în legătură cu agricultura şi deci şi pentru păduri.

Fie ca acest entusiasm şi această încordare a conducătorilor Societăţeĭ Agrare să aibă răsunet şi se convingă pe toţĭ agricultoriĭ ţăreĭ şi proprietarĭ, că numaĭ uniţĭ şi cu dor de muncă pot realiza o îmbunătăţire în economia naţională a ţăreĭ.

In cele ce urmează reproducem din discursul de deschidere părţile privitoare la păduri:

Romînia, deşi prin clima eĭ moderată şi prin poziţiunea topografică, ar fi putut de mult timp să aibă o agricultură raţională şi perfecţionată, în realitate nu o are! Ea nu 'şi-a cunoscut de multă vreme, puterea eĭ productivă şi nicĭ vre-o experienţa veche prin cultura pămîntuluĭ nu a avut nevoie a face. Noĭ eram păstorĭ de vite maĭ mult de cît plugarĭ şi muncitorĭ de pămînt. Dacă s'a schimbat acest lucru, el este maĭ de curînd venit, de cînd Dunărea noastră şi vapoarele ne-au cerut grîne se exportăm. Ţara noastră a avut tot-d'a-una pămîntul eĭ bogat şi roditor; ea era o ţară de aluviune, ca o luncă fără sfîrşit (avînd numaĭ în Bărăganul partea cea maĭ josnică şi fără ape, a întregeĭ acesteĭ luncĭ). Şi numaĭ acolo nu aveam noĭ pădure pe suprafaţa ţăreĭ; dar întregul rest al pămîntuluĭ nostru era păduros şi pentru acest motiv s'a şi fost numit din veacurĭ Silvania, adică ţară pădurească, iar peste munte dincolo s'a numit Transilvania, adică peste pădure.

Ceea-ce caracterizează maĭ cu osebire faptele făcute de noĭ, de cînd am început să facem serios agricultură, adică de cînd am văzut că e bine să devenim plugarĭ, a fost dorinţa cîştiguluĭ şi a îmbogăţireĭ noastre cît maĭ curînd.

Insă tot din timpul acela s'a început şi greşelile cari au produs una după alta, nevoile de cari suferim acum. Nu ne-am gîndit de loc la viitor. Am înlocuit pădurile cu arături, am desfiinţat suprafaţa ţării în aşa fel, în cât de la baltă până la poalele munţilor, astă-zi pădurile au devenit o raritate! Copiii satelor noastre, neplimbaţi încă pe la munţi, nici mai ştiu să cunoască acum frunza, nici lemnul de tufă, teiu, jugastru, ulm, frasin, etc., cari creşteau odinioară în vetrele satelor lor! Am făcut cîmpie lucie peste tot!

Dar tocmai astăzi vedem că ar trebui să căutăm să reîmpădurim din loc în loc, unde e lipsă prea mare, căci cu toate căile de comunicaţie ce am creat, lipsa de păduri este păgubitoare, este regretabilă pentru agricultură.

Vă rog să nu credeţi că voesc a acuza Statul sau pe vre-o parte de proprietari, căci eu alt-ceva doresc: este ca să fie auzit glasul Societăţii noastre, şi înţeles scopul şi tendinţa noastră, ca să ne unim cu mare şi cu mic, cu guvern şi proprietari, ca să aducem remediu unde se va mai putea, să nu mai trăim fără grijă şi prevedere, dacă ne iubim ţara. Statul deci trebue să dea acest exemplu începînd cu repararea acestei prime greşeli la noi, da a nu mai tăia la cîmp pădurile sale.

Domnilor,

Am vorbit de una din greşeli şi nevoi, dar să venim şi la altele tot aşa de grave. Ce ne-a rămas nouă în locul pădurilor? Ne-a rămas frumoasa şi bogata cîmpie! Privind-o de la loc înalt, de la creasta munţilor, de la dealurile de mai jos, ţara noastră numai este astăzi Silvania, ci este o întinsă mare fără talazuri, plină de soare, dar şi plină de producte de tot soiul. In loc de un mic număr de proprietari nedibaci pe la anul 1830, am dat, mai tîrziu, ţăranului nostru din tot locul, proprietate să cultive, el care e muncitor şi priceput, pentru a-l face independent şi pentru ca să progreseze agricultura.

. . . . . .

Apoi în altă parte D-l Greceanu spune:

Nu avem nici măcar începuturi de mici şi locale *cadastre*, pe comune sau pe judeţe, a proprietăţilor, nici a celor mari, nici a celor mici, ori ale Statului; nu avem nici *regularea cursurilor riurilor* noastre prin cîmpie şi prin lunci; nici pe aceea a torenţilor prin văile munţilor, ba încă ni se ameninţă surparea coastelor muntoase prin tăerea neregulată şi neînfrînată a pădurilor; chiar pe crestele Carpaţilor bradul l'am redus la minimum, chiar fagul, lemnul cel mai necăutat chiar aceluia 'i-a sosit censul ultim şi s'a luat la topor, el, care după obiceiu se lasă a trăi pe maluri şi coaste de munţi, pentru ca să le sprijine şi să le apere de dărîmări, şi el acum se taie fără milă, şi malurile munţilor nesprijinite se scoboară neîncetat în albiile apelor, în cît toate văile mici şi mari sînt ameninţate de a deveni stăvilare riurilor, umflîndu-le şi apoi împingîndu-le de a se vărsa şi de a îneca lunciile, de a muta cursurile apelor pe toată zona cîmpiei şi pînă la Dunăre.

Trebue dar şi aci să fie sever observate *legile de a nu se despăduri munţii fără regulă*, nici de Stat, nici de proprietari, nici de moşneni, şi penalităţile să fie aplicate riguros.

II.

Dintre toţi oratorii şi conferenţiarii, carî în timp de 3 zile au desvoltat diferite chestiuni, citind Memorii foarte documentate şi de mare importanţă, D-l *Pariano* (Constanţa) a vorbit despre plantaţiunele din Dobrogea. D sa a citit un Memoriu, prezentînd Congresului doleanţele dobrogenilor, şi un capitol al acestui Memoriu este intitulat *Plantaţiuni*, în următoarea cuprindere:

Plantaţiuni. Domnii mei, după păţaniile cu pămîntul, voiu trece la acelea cu plantaţiunile. Orî-ciţi dintre D-voastră aţi fost prin Dobrogea, de sigur că privirea v'a fost izbită în mod neplăcut de goliciunea cîmpiilor. Ca agricultori, ştiţi asemenea de ce folos sînt pădurile în higiena animală şi vegetală. Ele, nu numai că desfată traiul şi domolesc intensitatea revoluţiunilor atmosferice; dar încă printr'însele se pot exploata şi toate acele terenuri necultivabile, de carî Dobrogea este bogată. Situaţiunea excepţională a Dobrogei, între două ape mari, reclamă mai mult de cît orî unde existenţa pădurilor.

Nimănuia dintre noi nu a scăpat din vedere această lipsă de păduri; dar toţi am pus crezămînt pe legea de organizare a Dobrogei, care ne făgăduia formal împădurirea imediată a tuturor satelor noastre, socotite a cîte un hectar pe fie-care locuitor. După acea lege Ministerul de Domenii era obligat să execute aceste lucrări prin agenţii săi silvici şi să procure seminţele forestiere.

Dar iarăşi nimic! Au trecut 25 ani de atunci, lefuri multe, cheltueli mari va fi plătit Statul, dar din toate acele zmicele plantate pînă astăzi în 3—4 pepiniere fără importanţă, nu poate aduna nici măcar 100—200 de stînjeni de lemne?

De plantaţiuni comunale nici vorbă este. S'au început una tocmai la frontiera Bulgariei, unde nici o nevoe nu era, dar şi acolo rădăcinele puse estimp, le-au înăbuşit buruienile anul următor, şi aşa s'au desfiinţat şi aceea. Pentru toţi acei ce nu-şi dau seamă îndestul de situaţiunea excepţională de păgubitoare, în care este pusă agricultura noastră prin această lipsă de păduri, indiferenţa serviciului silvic, ar spori pur şi simplu numărul acelor alte şi de tot felul cu carî toate serviciile regalează interesele naţionale; dar pentru noi, a căror singură speranţă de acrotire a recoltelor se reazimă numai pe aceste plantaţiuni comunale, făgăduite de către vînzătorul pămînturilor noastre, ea constituie cel mai mare dezastru, ce Statul putea să pricinuiască agriculturei din Dobrogea.

Acolo unde, după cum ştiţi vînturile şi secetele sînt mai dese, în loc ca Statul să obvieze la aceste inconveniente climaterice, chiar şi dacă

nu s'ar fi luat asemeni obligaţiuni ; el din contră a închiriat şi închiriază de acum 25 de ani de zile pe bani în folosul său, toate acele pămînturi în sumă de zeci de mii de hectare, ce erau anume şi irevocabil destinate de lege pentru plantaţiuni, fără să ţină nici o seamă că un cîştig de aşa natură, privează viaţa animală şi vegetală de adăposturile şi umezeala ce'i sînt atît de necesarii.

iar concluzia celor de mai sus este următoarea :

Ministerul de Domenii să procedeze imediat la împădurirea tuturor terenurile comunale destinate numai pentru aceasta; ori să restitue judeţului toate sumele încasate de dînsul din închirierea pe 25 de ani a acelor pămînturi, pentru ca cu aceşti bani judeţul să efectuiască cît mai grabnic numitele plantaţiuni comunale.

Nu este locul şi nici în cáderea mea de a mă ocupa de plantaţiunele din Dobrogea. Am reprodus numai ca simplu cronicar cele de mai sus, ca cititorii Revistei să poată lua cunoştinţă, mai cu seamă că în Memoriul ce Comitetul societăţei agrare a prezintat onor. Minister al Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor la pagina 28, citim :

Asemenea, s'a recunoscut nevoia plantaţiunilor comunale, luîndu-se măsuri de către Stat de a se accelera atari plantaţiuni.

Totuşi, cu toate sumele adunate pentru plantaţiuni, s'a făcut foarte puţin lucru pînă acum în această direcţiune.

Cele reproduse mai sus, — cari mai toate au fost discutate amănunţit de silvicultori, fie în conferinţe, fie în articole publicate în coloanele acestei Reviste, — constituind un adevărat program, ce Societatea Agrară îşi propune, — în ceea-ce priveşte pădurile, — pe noi specialiştii ne bucură şi urînd conducătorilor putere de muncă, spre a obţine mereu succese, ca acel obţinut în acest prim congres agrar, le dorim isbînda cea mai desăvîrşită, pentru fericirea acestei mănoase ţări.

N. C. Nădejde.

EXTRACT

DIN

STUDIUL PĂDURILOR EPITROPIEI AŞEZĂMINTELOR BRÎNCOVENEŞTI

In urma studiului general făcut asupra tutulor pădurilor casei, s'a putut constata cu mîhnire, că toate fără excepţie, sînt ruinate şi numai cu o cheltuială însemnată, cu o muncă încordată şi sus-

ținută lung timp, se va putea ajunge la repararea răului, la o reconstituire a masivelor, căci peste 50% sînt degradate.

Pădurea representînd un capital, trebue să fie ast-fel compusă, pentru ca să dea un venit constant și proporțional cu puterea de producțiune a solului.

Pînă în anul 1902, cînd s'a înființat serviciul silvic al Epitropiei, domeniul agricol era unit cu cel al pădurilor, arendașii uzau de ele, păşunindu-le după plac, în unele cazuri chiar tăindu-le și ca consecință starea lor deplorabilă.

Unele din păduri, de și s'au ridicat în plan și s'au amenagiat totuși, atît planurile cît și amenagiamentele, lasă mult de dorit, fiind sau greșite sau rău concepute.

Fără să mă intru în detaliile lor, voiu cita amenagiamentu pădurei Mătăsaru din jud. Dîmbovița, în suprafață de peste 800 hectare pădure bătrînă de stejar, căruia aplicîndu-i-se regimul *„cring compus"* cu 10 rezerve (sic!..) pe hectar, s'a transformat într'un tufăriș atît de rar, în cît din 800 hectare, abia 300 mai sînt cu pădure și aceasta în ce stare!... fiind lăstarul păşunat neîntrerupt.

Cît privește administrația și paza lor, pentru a'și putea ori-cine face o idee, de cele urmate în trecut, voiu adăoga, la cele spuse mai sus, cazul unei păduri din Dolj, aproape de 300 hectare, tăiată fără ca Epitropia să fi știut ceva, și pădurarul fiind de rea credință.

Descrierea și situația pădurilor.

Aşezămintele Brîncovenești, posedă 13 păduri, din care 4 de stejar, 3 de șleau și 6 de luncă (zăvoaie).

Suprafața lor aproximativă, de oare-ce n'au planuri majoritate din ele, este de 3300 hectare, din care: Stejar 2486 hectare, șleau 128 hectare, zăvoiu 686 hectare; — toate se găsesc exploatate aproape radical, ast-fel că veniturile lor actuale, sînt neînsemnate, și cu atît mai rău, cu cît din neprevedere nu s'a ținut socoteală că Epitropia fiind o instituție neperitoare și de bine-facere, avea și are nevoie de un venit constant, pentru întîmpinarea cheltuelilor anuale, lipsind o ast-fel de o sumă destul de mare, — mai cu seamă acum, cînd trebuie să facă adevărate sacrificii, pentru reconstituirea pădurilor.

Aceste 13 păduri sînt răspîndite în toată Muntenia și anume:

În Ilfov . . . . . 2 (Gurbănești și Manolache)
» Dîmbovița . . . . . 2 (Crovu și Mătăsaru)

In Muscel . . . . . 1 (Bădeşti-Gorganu)
» Teleorman . . . . . 2 (Perii-Rioşi şi Cervenia)
» Dolj . . . . . 2 (Gingiova şi Măceşul)
» Romanaţi . . . . . 2 (Dăbulenii şi Stoeneştii)
» Vlaşca . . . . . 1 (Găujani)
» Ialomiţa . . . . . 1 (Sărăţeni)
Total . . . . . 13 păduri in 8 judeţe.

Ochire asupra măsurilor generale luate in anul 1902. Organizarea serviciului.

Pentru ca un serviciu, să poată da roade bune, trebuie să aibă o organizaţie convenabilă şi să fie constituit din elemente destoinice şi in de ajuns la număr, ca să poată face faţă cerinţelor lui.

Epitropia printre altele, avind in vedere reconstituirea masivelor păduroase, pentru ca să poată avea un venit constant şi pe cit posibil de ridicat, avea nevoe de un personal apt.

Serviciul silvic astă-zi, s'a constituit după cum urmează:

Brigăzile silvice.

Toate pădurile formează 4 brigăzi, sub conducerea a 4 brigadieri, avind sediul fie-care brigadier, la cite una din cele mai importante păduri şi anume: 1) *Brigada Gingiova*, 2) *brigada Dăbuleni*. 3) *brigada Cervenia* şi 4) *brigada Mălăsaru*.

In acelaşi timp domeniul silvic s'a deosebit cu totul de cel agricol, fapt prevăzut prin noile contracte de la 1903—1913.

1) *Personalul silvic*. Şi la Epitropie, cum era in vechime la stat, personalul silvic se compunea din oameni cu totul neapţi pentru acest serviciu, trebuind inlocuiţi aproape toţi gardieni cu oameni tineri, ştiind carte, aleşi dintre foştii militari gradaţi, iar brigadieri, din cei mai buni eşiţi din şcoala de la Brăneşti.

Aceştia din urmă, sint plătiţi cu una sută lei lunar, 3 hectare loc de hrană, lemne pentru foc, locuinţă şi diurnă 3 lei pe zi cind se deplasează la alte păduri, iar gardienii 20 lei pe lună, 3 hectare pămint pentru hrană, uscătură pentru foc şi locuinţă.

Atit pentru brigadieri cit şi pentru pădurari, s'a construit in mare parte in a. c. cantoane solide şi comode, de zid, costind peste 6000 lei unul — luindu-se toate măsurile a se imprejmui şi planta terenul destinat pentru grădina cu arbori fructiferi, altoi de diferite specii, pentru cari s'au făcut gropi din toamnă.

Pe lingă fie-care canton s'a infiinţat şi cite o pepinieră volantă

destinată pentru a procura puețiĭ necesarĭ pentru plantațiunile viitoare a poenilor, golurilor și simosităților conturului pădurilor, pînă în linia de perimetrare.

Fie-care brigadier și gardian aŭ primit cîte o condică de serviciu ca și la stat, în care se înscrie toate ordinile ce li se dă cu ocazia inspecțiunilor, fiind obligați a raporta la finele fie-căreĭ luni despre executarea lor.

Tot personalul s'a uniformat pe socoteala Epitropieĭ, primind și cîte o geantă de piele, un corn de vînătoare și alte obiecte necesare serviciuluĭ.

Brigadieriĭ sînt însărcinați cu susținerea proceselor de delicte silvice pe la autorități; eĭ aŭ în păstrare, cîte un ciocan silvic triunghiular, cu care marchează arboriĭ tăiați în delict, fiind obligați la fie-care treĭ luni, a face cel puțin o inspecțiune pădurilor și moșiilor caseĭ.

Pentru a și cunoaște maĭ bine îndatoririle, s'a făcut un regulament de atribuțiunĭ, pe care trebue să-l execute întocmaĭ.

Printre atribuțiunile brigadierilor, este și cea de a ține licitațiĭ pe la comunele rurale, pentru diferite materiale, în care scop s'a alcătuit un regulament, căruia eĭ trebue să se conformeze.

2. *Perimetrarea* pădurilor fiind importantă și urgentă, de oare-ce la 23 Aprilie 1903 intră în vigoare noile contracte de arendare, pe periodul de zece anĭ 1903—1913, spre a se înlătura conflictele cu arendașiĭ și pentru a stabili în mod definitiv conturul pădurilor pe cît posibil de rectiliniĭ, s'a procedat la fixarea perimetrelor, executînd lucrările pe teren, pe care liniĭ s'a și început facerea șanțuluĭ perimetral în dimensiĭ 1 ,60 la gură, 1m,20 adînc, 0m,80 la fund.

Aceste șanțurĭ, se lucrează în schimbul materialelor rezultate prin curățirea masivelor de uscătură, cedîndu-se un car pentru 16m liniarĭ.

3. *Ridicarea pădurilor în plan*, fiind o chestiune de căpetenie, absolut indispensabilă la amenagerea lor, și la executarea lucrărilor maĭ importante, s'a măsurat vara trecută deja cîte-va, lucrare ce se va continua în anul viitor, pînă la terminare.

4. *Studiul general al masivelor.* Pentru a cunoaște starea actuală a tutulor pădurilor caseĭ, și de lucrările ce se cer pe viitor, s'a studiat fie-care pădure în parte, iar observațiunile și propunerile făcute, s'aŭ consemnat într'un memoriu.

5. *Hotărnicia moșiilor și pădurilor.* Multe din proprietățile

Epitropiei, erau încălcate de vecini; unele de şi măsurate, totuşi n aveau fixate semnale de hotare; anul acesta, in urma constatărilor ce s'au făcut, s'au executat mai multe hotărnicii, respingîndu-se şi încălcările găsite.

6. *Lucrări de punere în exploatare şi amenageamente:*

Din cauza exploatărilor nechibsuite şi lăcomiei, s'au sleit mai toate veniturile pădurilor caselor, căci s'au tăiat suprafeţe prea mari, proporţional cu posibilitatea lor.

Pe de altă parte, pădurile de luncă (zăvoaiele), s'au exploatat numai în vederea lemnului de foc, obţinîndu-se un venit relativ cu mult inferior, celui ce s'ar fi putut extrage prin exploatarea lor, pentru nuele şi pari, care materiale în localităţile acele, este plătit foarte scump şi mult căutat.

Pentru a mări venitul pădurilor, s'a amenagiat toate zăvoaiele devenite exploatabile, în vederea producţiunei de nuele, adoptînd o revoluţie de 5 ani, ast-fel că venitul lor se va împătri — de oare-ce vor putea fi tăiate de 4—5 ori — în intervalul unui revoluţii de 20 ani, cum se admisese în trecut, pentru lemne de foc.

Amenageamentele vechi, urmează a se revizui şi modifica conform stărei şi circumstanţelor actuale, treptat cu ridicarea pădurilor în plan.

Modificîndu-se estimaţiile vechi ale pădurilor scoase în vînzare, s'a obţinut la licitaţie îndoită valoare ca în trecut pe hectar.

7. Una din lucrările principale ce se impune, pe lîngă plantarea nisipurilor sburătoare şi fîcse din Dolj şi Romanaţi, este reconstituirea masivelor ruinate; în acest scop, la pădurile perimentrate, s'a început deja mobilizarea terenurilor destinate a fi însemînţate şi plantate cu stejar şi alte specii de valoare, chiar în anul viitor.

Sistemul adoptat este cel experimentat la Stat ca mai bun, semănînd sau plantînd la distanţă de 3 metri între rînduri, ca să se poată face în intervalul lor cultură de plante prăsitoare cîţi-va ani, pînă ce se va asigura reuşita deplină a lucrărei; între cuiburi sau puieţi, se va menţine distanţa de 1m,50 putîndu-se lesne rări mai tîrziu dacă va fi nevoe.

La fie-care pădure de stejar, se vor creşte în pepiniere puieţii necesari de plantat, acolo unde însemînţarea sau plantaţiunile n'ar reuşi bine; iar la zăvoie, s'au dispus încă din astă toamnă, crearea unor pepiniere tot volante, puţin costisitoare (arate, nu desfundate)

în care se vor creşte din butaşi, specii convenabile cu rădăcini, pentru locurile unde n'ar răuşi butaşii înfipţi direct fără rădăcini.

8. In astă toamnă s'aŭ început lămurirea pădurilor, în care există o cantitate considerabilă de uscătură şi mulţi arbori deperisanţi, vicioşi, etc: acest material se perdea în trecut saŭ se fura; el s'a fasonat de locuitori în grămezi de cîte un car, cu obligaţiune de a plăti 4 lei carul, făcînd şanţ pe perimetru, a 0,25 bani metru liniar, în dimensiile arătate mai sus, adică pentru un car uscătură 16 metri liniari de şanţ, saŭ 4 zile de lucru, a 1 leŭ ziua.

Incă din primă-vara anului 1902 s'a început curăţirea masivelor tinere în stare de nueliş; curăţirea mărăcinilor, de care sînt pline toate pădurile casei şi extracţiunea ciotelor uscate sterpe, cedîndu-le tot pe lucrări de şanţ şi zile de lucru; aceste folositoare operaţiuni se continuă în prezent.

9. Toate rezervele deteriorate, uscate saŭ deperisante, s'aŭ extras spre a nu se pierde cu totul valoarea lor, iar cele rămase s'aŭ curăţat de furi.

10. Printre alte chestiuni importante, Epitropia avînd pe unul din domeniile sale «Dăbulenii» (Judeţul Romanaţi) o podgorie însemnată de peste 4000 pogoane, plantată de locuitori, pe nisipurile Dăbulenilor, şi stăpînite pînă acum cu embatic de peste 2500 locuitori, fără însă a se cunoaşte precis, nici numele tutulor celor ce le stăpînesc, nici suprafaţa viilor, s'a stabilit perimetrele definitive, spre a nu se mai lăţi în mod neregulat, cu noui ocupaţiuni, pînă ce nu vor fi sădite cu vii şi terenurile virane dintre ele, care vor fi fertile, iar cele sterpe vor fi plantate cu salcîmi.

Cultivarea viei pe nisipurile din Romînia, este o chestiune destul de importantă, atît prin venitul mare ce aduce cultivatorilor (pînă la 200 lei pe pogon netto) cît şi prin uşurinţa cu care se prinde şi vegetează pe acele terenuri mobile, unde agricultura nu dă de cît roade proaste, dînd naştere la formaţiuni de noui focare de nisipuri sburătoare; via oloagă reuşeşte şi fixează admirabil nisipurile; pogonul din viele Dăbulenilor, produce un venit de 20 lei arendă anuală Epitropiei, iar mărirea întinderei suprafeţelor plantate ar fi foarte recomandabilă pentru dînsa cît şi pentru populaţiune mărindu-se o ramură de producţie a ţărei, care trebue cu atît mai mult încurageată, cu cît filoxera pare a nu ataca via pe aceste soluri.

11. Hotarele moşiilor Epitropiei, aŭ fost expuse la dese încălcări, după cum s'a constatat. Pentru a înlătura acest inconvenient

pe viitor, urmează să se facă plantațiuni în tot lungul lor, după cum s'a făcut pe unele domenii ale Coroanei.

12. Pentru a putea stabili planul general al mersului plantațiunilor lor în viitor pe nisipurile sburătoare, de la Dăbulenî și Măceș, cît și pe nisipurile carî, de și sînt înierbate, dar sînt expuse a deveni mobile, din cauza păşunatului, ce se exercită, a trebuit să se facă în vara aceasta și măsurătoarea lor, aproape 2500 hectare din care plantate sînt peste 800 hectare. Tot o dată s'a rectificat și perimetrele plantațiunilor executate, cu multă răbdare și abilitate de d-l Inspector silvic C. Al. Orăscu.

Tot în această primă-vară s'a completat prin plantațiuni cu salcîm restul nisipurilor sburătoare, peste 100 hectare și s'a efectuat completarea puieților pierduți în toate porțiunile sădite, iar în cursul verei s'a prăşit pe toată suprafața la adîncime de 30 c.m. plantațiunile înierbate, unde reuşita lor lăsa de dorit, din cauza pirului copleşitor.

În acelaş timp, pentru a asigura producerea puieților necesarî la plantațiunile viitoare, s'a înființat 2 pepiniere volante capabile a procura la 1 milion puieți anual, pentru a accelera terminarea plantațiunilor și aceasta cu scop de a cîştiga timp și folosase băneşti, putînd la etate de 15 anî, obține masive capabile să procure un venit de 3—400 leî pe hectar anual. Cheltuiala unui hectar plantat la 2^m distanță între rînduri și 1^m între puieți, cu costul producțiunei lor, abia a atins la Dăbulenî cifra de 25 leî pe hectar.

13. Alte micî îmbunătățirî tot în cursul acestui an s'au făcut ca: *a*) Oprirea numeroaselor drumuri ce parcurgeau pădurile în toate sensurile, expunîndu-le la delicte și incendiî; *b*) oprirea vînătoarei prin aşezarea tablelor «vînătoarea oprită» și măsurî luate printr'un regulament a se arenda dreptul de vînătoare; *c*) digurî pentru protegearea malurilor la unele pădurî expuse mult la surpărî de către rîuri; *d*) înființarea unei micî archive la brigăzî și la gardienî; *e*) întocmirea tuturor formularelor imprimate ca la stat, pentru vînzărî de materiale, procese-verbale de flagrant și nellagrant delict, acte estimative etc. etc.

O ultimă și utilă măsură luată, a fost pentru oprirea păşunatului în pădurile caseî, ceea-ce s'a prevăzut și prin noile contracte pe periodul 1903—1913.

Acestea sînt principalele lucrărî ce s'au executat relativ la pădurile caseî, afară de altele relativ la moşit în cursul acestui an.

Ernest C. Gheorghiu
Inspector silvic și agricol al Așezămintelor Brîncovenești

STEJARUL

Sărmanul stejar dispare. Regele arborilor este persecutat în toate părțile. El, care este atît de prețios, e tăiat fără prevedere.

A învins anii, a învins intemperiile ce aduc secolii; niște topoare însă, în o jumătate de oră distrug o întreagă operă, distrug rostul muncei unei vitalități îndelungate.

Și înmormîntarea lui e atît de puțin pioasă!

Este dus departe în țări streine, departe de solul ce l-a născut. Departe de țara ce l-a hrănit și pe care e firesc să o servească și după moarte; el va servi niște ființe ce n'a cunoscut nici-odată.

El bine-cuvîntează focul, care va distruge chinuitile-i rămășițe.

Acum moare . . . . În jurul lui vede un gol nemărginit. Puețiî, ce el a născut sînt deja năpădiți de buruenile, ce-au crescut în urma tăerei arborilor din juru-i, și el știe din îndelungata-i experiență că într'o asemenea situație copiii lui nu vor crește nici-odată.

Cît e de tristă soarta să mori fără urmași . . . . . și totuși la picioarele sale toporul își urmează, fără șovăire, opera-i funebră!

Nu departe de dînsul prietenii săi de copilărie se rostogolesc. — Aceia, cu cari se învățase a și face traiul, unul cîte unul mor și fiecare căzătură îi mărește și mai mult mîhnirea, ce-i produce apropiatul lui sfîrșit.

Stejarul însă acum, cînd vede poiană mare în juru-i, dorește singur moartea, ar muri de tristeță de la sine, dacă nu l'ar omorî acum toporul la picioare-i.

În aceste scurte minute el își vede viața lui întreagă. Ce bine era odată cînd creștea prin crengile părinților săi, cari îi făcea loc, murind cu încetul. De și era cam strîns din toate părțile de semenii lui, dar mergea bine, căci era favoritul.

El moare acum, în jurul lui arborii frumoși mor și ei. — Pe ici, pe colo însă rămîn niște stîrpituri de care pădurea își bătea joc odată, și în care el nu are nici o sperență, că vor fi în stare să regenereze locul rămas gol.

Din depărtare vîntul îi dă veștî triste.

În toate părțile pădurele de stejar se distrug, tovarășii lui iubiți mor în toate părțile. Care nenumărate le duc trupurile la gări, la porturi.

Și dînsul se întreabă: oamenii aceștia, cari mă omoară pentru

a mă duce departe, pentru a satisface trebuinţele altor oameni, ce scop au? Ce le-am făcut noi oare, că ne urăsc ei?

Trăind cu dinşii atita timp învăţasem să-i iubesc, fraţi de ai mei îi consideram, căci de şi e deosebire mare între noi, dar acelaşi pămînt ne nutreşte. Şi cînd dinşii se adăposteau prieteneşte sub umbra mea şi cînd dragostea lor găsea locaş priitor sub ramurile mele, ce mîndru eram. Pe atunci iubirea-mi pentru ei se mărea din ce în ce mai tare, crăngile mele tremurau de plăcere şi poeţii lor cîntau armonia ce e în univers.

Dar nu . . . ., nu eram ambiţios să trăesc cît lumea, visul meu era ca în juru-mi, să văd cel puţin pe acei cari să mă urmeze, cari să formeze pădurea.

Şi dorul meu era ca corpu-mi măcar, să rămîie pe lîngă oamenii, pe cari i-am văzut născîndu-se şi cu care am îmbătrînit de odată.

Cel puţin eram mîngîiat cu atita, căci e grozav de trist să mori fără nici o mîngîiere.

Dar simt cum se tulbură totul în juru-mi, cum plaiurile depărtate dispar, cum mă întunec. Şi nu ştiu, ce să mai zic în această clipă din urmă, dacă trebue să mai blestem pe acei ce mă omoară .... Să-i blestem?! Dar blestemul le va veni de la mine. În viitor nu vor mai avea lemnul trebuincios vieţei lor!!!

Şi cu sgomot mare arborele, ce avea mai mult ca două secole, se prăbuşeşte. Văile de la un cap la altul al pădurei răsună şi în urmă tăcere de mormînt se face.... Pădurea e tăiată toată.

I. A Candiani

Silvicultor-ajutor dom. Coroanei

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ŞI COMERCIULUI

Urmare[1])

Şedinţa de la 24 Februarie 1900.

D-l *Preşedinte:* Acum la ordinea dilei avem continuarea discuţiunei pe articole a proiectului de lege relativ la organisarea Ministerului de Domenii.

D-l G. A. Scorţescu: D-lor deputaţi, la art. 2 s'a depus două

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Noembre, 1902.

amendamente: intiiul amendament, propus de D-l Vlădescu, are coprinderea aceasta:

«Administraţia Ministerului se împarte în:

1. Direcţia secretariatului;

2. Direcţia agriculturei, comerciului şi domeniilor;

3. Direcţia minelor şi industriei;

4. Direcţia pădurilor şi apelor».

Comitetul delegaţilor a respins în unanimitate acest amendament.

Al doilea amendament este propus de D-l Dobrescu, în coprinsul următor:

«La art. 2 propunem să se adauge un al 5-lea aliniat şi anume:

«5. Direcţiunea minelor».

Comitetul delegaţilor a respins în unanimitate şi acest amendament.

— Se pune la vot amendamentele D-lui Vlădescu şi se respinge.

— Asemenea se respinge şi amendamentul D-lui Dobrescu.

Se pune la vot art. 2 şi se adoptă fără modificare.

Se dă citire art. 3.

D-l *Preşedinte*: D-l Vlădescu are cuvîntul.

D-l M. C. Vlădescu: Am luat cuvîntul ca să fac o declaraţiune.

Articolul 2 ce s'a votat de Cameră, coprinzînd întreaga economie a acestui proiect de lege, şi amendamentul propus de mine, fiind respins de comitetul delegaţilor şi de Cameră, angajamentul ce I luasem în discuţiunea generală de a propune diferite amendamente la acest proiect de lege nu mai poate avea fiinţă; deci, declar că mă găsesc degajat de a mai depune alte amendamente la acest proiect de lege.

D-l *Preşedinte*: D-l Cucu are cuvîntul.

D-l N. Cucu St.: D-lor, la acest articol este un aliniat care aşi dori să fie discutat de cei competinţi în drept, anume dacă secretarul care ţine locul ministrului poate să rezolve cestiuni în afară de acele cari sînt hotărîte prin regulamente saŭ legi a fi rezolvate de ministru.

După cît ştiu, dar nu pot pune mare temeiu pe acestea, căci nu cunosc destul de bine legea responsabilităţei ministeriale, secretarul-general nu poate să înlocuiască pe ministru în ori-ce afacere, că aceasta ar fi o atingere a acestei legi.

Această lămurire aşi dori să mi se dea, ca nu cum va redacţiunea aliniatului să nu fie în concordanţă cu legislaţiunea noastră.

D-l G. C. Dobrescu: D-lor, mi se pare că ceea-ce a făcut comitetul delegaţilor este ca să crească încă un ministru pe lîngă ministrul de fapt.

Căci iată ce zice aliniatul 2 de sub art. 3:

«El este asistat de un secretar-general, care, în lipsă, îl ţine locul şi rezolvă ori-ce cestiune, în afară de acele cari, prin lege ori prin regulamente, sînt rezervate ministrului însuşi».

Cu alte cuvinte, secretarul-general nu are de cît să contrasemneze hotărîrile ministrului; adică să contribue cu experienţa şi

prieeperea sa acolo unde este nevoe de priceperea și capacitatea sa ; dar ca să se facă din secretarul-general un al doilea ministru, mi se pare ceva extra-ordinar.

D-lor, este adevărat că sînt o mulțime de cestiuni cari, prin legi și regulamente, sînt rezervate a fi rezolvate numai de ministru, dar, nu mai puțin adevărat este, că sînt și alte multe și importante cestiuni, cari nici prin legi, nici prin regulamente nu sînt prevăzute de cine au să fie rezolvate. Ast-fel fiind, dacă am da noi secretarului-general dreptul de a le rezolva, prin aceasta nu am crea un al doilea ministru, de oare-ce el ar tranșa cestiuni despre care ministrul nu ar avea nici o știință, de și el, după legea responsabilității generale, este singur răspunzător ?

Reluînd dar ideea D-lui Cucu, propun un amendament pentru a se șterge modificarea propusă de comitetul delegaților, rămînind redacțiunea care era în proiectul guvernului, că adică ministrul e pur și simplu asistat de un secretar-general, care nu poate avea altă atribuțiune de cît acele ce i se dau de ministru ; căci alt fel cînd am voi să tragem la răspundere pe ministru, pentru anume acte de administrațiune, ministrul ne-ar putea răspunde, că nu el este vinovat, ci secretarul-general. În asemenea condițiuni legea responsabilității nu ar mai avea rațiune de a fi.

De aceea, ca să se înlăture această dificultate, cer ca Adunarea să suprime modificarea făcută de comitetul delegaților.

D-l D A. Sturdza : D-lor deputați, mi se pare că D-l Cucu și D-l Dobrescu ori nu au înțeles, ori nu voesc să înțeleagă acest aliniat ; căci e o practică constantă și se știe de toată lumea, că secretarul-general ține locul ministrului.

Cui voiți D-voastre să se adreseze cine-va cînd ministrul lipsește de la Minister, fiind presinte aci, dacă nu secretarului-general care ține locul ministrului și are competința, în multe cazuri, de a face lucrări în locul ministrului ?

Cred dar că este foarte bun acest aliniat și rog să se mențină așa cum se propune de comitetul delegaților.

D-l G. A. Scorțescu : D-lor, aliniatul introdus de comitetul delegaților nu a făcut de cît a consacra o stare de lucruri obicinuită la tóte ministerele. Când un ministru intră în funcțiune, el dă o delegațiune secretarului-general, care are să'i țină locul, ca în caz de absența sa să iscălească pentru dînsul toate hârtiile curente. Noi am voit, prin modificarea introdusă, ca o asemenea delegațiune să fie înscrisă în lege în mod permanent, și în această privință mă refer la proiectul de lege relativ la organizarea Ministerului de finance, în care există un articol identic cu acesta. Acum dacă D-voastre voiți să fie și mai complect acest articol, s'ar putea face un amendament, prin care să se zică : că secretarul-general are dreptul să rezolve ori-ce cestiune în limitele delegațiunei date de ministru.

D-l F. Corlătescu : Am onoare a propune la art. 3 următoarea redacțiune :

«Al. I admis.

«Al. II. El este asistat de un secretar-general, care în lipsă îl ține locul, și rezolvă în limitele delegațiunei dată de ministru ori-ce cestiune, chiar din cele cari prin legi și regulamente sînt rezervate ministrului însuși».

D-l *B. Păltineanu :* Mă unesc și eu cu această propunere.

D-l *G. C. Dobrescu :* Susțin și eu acest amendament

D-l *N. Fleva, ministru al Domeniilor :* N'am nimic de zis contra amendamentului D-lui Corlătescu

D-l *G. A. Scorțescu :* Comitetul delegaților a primit amendamentul D-lui Corlătescu.

— Se pune la vot acest amendament și se primește,

— Se pune la vot art. 3, împreună cu amendamentul admis, și se adoptă.

— Se dă citire art. 4.

D-l *Președinte :* D-l Marghiloman are cuvîntul.

D-l Al. Marghiloman : D-lor deputați, socoteam că era de prisos să discutăm mai departe legea de organizare ce ni se prezintă. Noi ne am făcut rezervele noastre în privința ei. Odată luarea în considerațiune votată, a ne mai pune în curmeziș, ar fi fost hîrțuială. In situațiunea normală, nu am hîrțuit pe miniștrii liberali : nu văd pentru ce așĭ plăti cu altă măsură pe miniștrii conservatori.

In discuțiunea generală însă D-l ministru al Domeniilor a declarat că este dispus să țină seamă de observațiunile și să primească amendamentele cari ar îmbunătăți legea ; iar într'o conversațiune particulară, ce am avut onoarea să am cu D-sa, 'mi a zis că acceptă ori-ce reducere de cheltueli și de lefuri.

Aceasta mă îndreptățește ca cu ocaziunea *inspectoratului*, — căci numaĭ de această parte am să vorbesc, — să fac o ochire generală asupra situațiuniĭ bănești pe care o crează Statului aplicațiunea legeĭ acesteia, și să cercetez cu D-voastre dacă nu este loc să reducem din sacrificiile ce se cer de la noĭ.

Din nefericire am văzut ce soartă a fost rezervată amendamentelor privitoare la organizațiune. Cînd D-l ministru a respins o propunere înțeleaptă, firească, ca a D-lui Dobrescu, am fost pe dată fixat. Nu 'mĭ fac iluziune asupra primireĭ ce s'ar face ori-cărei propuneri de îndreptare a legeĭ.

Sper, însă, că în privința cheltuelilor veți fi cu toții simțitori la observațiunile ce am să fac și că D-l ministru se va arăta mai puțin ireductibil.

In momentul cînd ne adresăm la resursele tutulor claselor sociale, cred că s'ar putea ține mai de aproape băierile pungeĭ Statului, Or, în general, aplicațiunea acesteĭ legĭ este costisitoare.

După socoteala făcută *grosso modo*, ea încarcă budgetul Statului cu peste 300.000 lei. Evident, că din cercetarea numaĭ a legeĭ, nu veți găsi aceste cifre, fiind-că dacă avem la sfîrșitul legeĭ o tabelă de natura funcțiunilor, de cifra apuntamentelor, atribuită pentru fiecare dintr'însele, nu avem și o tabelă de numărul funcționarilor, așa ca dintr'o simplă operațiune de multiplicare să vedem la cît se ri-

dică suma de plătit. Ni s'a distribuit însă budgetul, care este întocmit pe baza legei acesteia; pentru D-l ministru n'a fost umbră de îndoială că proiectul D-sale va fi admis nemodificat.

D-l ministru are arta de a ne prezenta budgetul D-sale cu o scădere de cheltuială de 22.000 lei.

Ca înfățișare, ce voiți mai frumos? O organizațiune nouă și un budget mai scăzut.

Dar scăderea aceasta este numai aparentă; ea este *un trompe l'oeil*. De fapt, în budget sînt reducțiuni mult mai însemnate carî ar trebui se facă ca, în loc de 22.000 lei, budgetul să ne dea *cel puțin 500.000 lei economii mai mult*.

Și pentru a pune în evidență aceasta, nu am să citez o reducțiune de 2.000 în dreapta, de 5.000 în stînga, voiu cita numai cifre importante.

Tot asemenea nu voiu cita schimbările de destinațiune a unor alocațiuni: găsim la material reduceri de 30.000, chiar de 50 000, asupra unui singur capitol, dar ele se regăsesc ca sporuri aiurea, și se compensează unele cu altele.

Sînt însă o serie de scăderi carî nu 'și mai găsesc representațiunea lor în noul budget; totalul lor este însemnat. Le citez pe rînd ca să mă puteți urma.

La personalul serviciului de advocați ai Statului, noul budget și noua organizare, prezintă o scădere de 15.960 lei; de la serviciul de ingineri și architecți ai Statului, de asemenea noul budget prezintă o scădere de personal de 17.400 lei, deci avem o scădere de personal în noua organizare de 33.360.

Este bună saŭ nu această reducere în personalul de advocați și de ingineri? Nu discut. D-l ministru care are în acest moment răspunderea, trebue să știe mai bine de cît orî-cine, dacă ea se împacă cu interesele serviciului?

Dar această reducere de 33.360 ar trebui să o găsim economie curată, și în noul budget ar trebui să avem un minus de cheltuelî de 33 360, aferentă la această reducere de personal.

Dar sînt și alte reducțiuni mult mai însemnate.

Din creditul pentru regia bunurilor Statului și pentru administrațiunea domenială, în Dobrogea, D-l ministru propune o reducere de 20.000 lei.

D-sa mai propune suprimarea unei alocațiuni de 36 200, carî erau în budget pentru crearea unui muzeŭ industrial; muzeul nu s'a creat, nici nu se putea crea cu această alocațiune insuficientă. îmi închipuesc chiar că cifra aceasta figura în budgetul trecut numai ca indicațiune. Deci e foarte bună și legitimă economia.

Mai departe, D-l ministru ne mai propune anularea unei cifre de 11.960 de la recensămîntul din Dobrogea. Această operațiune e deja terminată; cifra care figura anul trecut pentru despoiarea recensămîntului, numai se cădea să figureze întreagă în budgetul anului viitor. Și aceasta e o economie bine dobîndită.

Mai departe, D-l ministru propune de la păduri ștergerea dota-

țiunei de 75.000 care era consacrată pentru facerî de studiî, de amenajamente, de pepiniere, etc.

Pentru ce? Nu doar că aceste lucrări nu se vor mai face, din contră, se vor face în noul proiect cu sume și mai mari, dar ele vor fi trecute de la budgetul ordinar la o dotațiune specială pe care D-l ministru o propune, și foarte bine face că o propune; un fond special care se va constitui cu 2% din venitul brut al pădurilor. Deci cifra aceasta nu mai figurează în budget.

In sfîrșit, și aceasta e cifra cea mare: D-l ministru renunță la o dotațiune de 151.740 pentru mina de la Mărgineanca. Expunerea de motive ne spune că mina aceasta fiind acum înzestrată cu aparate perfecționate, spesele de exploatare vor fi mai mici.

Dacă adiționezi toate aceste cifre riguros, exact, găsim că se propune în însăși budgetul D-lui ministru, din aceste 5 diferite condee, o economie de 294.900. Va să zică: se găsesc disponibili în budgetul actual o sumă de 294.900, cari ar trebui să cadă în economii curate, bine dobîndite pentru Stat, de oare-ce diferitele alocațiuni nu 'și mai au cuvîntul lor. La aceasta adăogînd 33.000 de la advocați și architecți, avem în total 328.000, economii curate. Și cu toate acestea D-l ministru ne prezintă un budget care nu are de cît un minus de 22.000. Ar rămîne dar un rest de 306.000 economii, pe cari ar trebui să 'l regăsim în timpul acesta de lipsă. 306.000 e un obol simțitor. Din nenorocire el este mistuit în noua organizare! (Aplauze, întreruperi).

Mi se zice de D-l raportor: «Toate acestea le-am aruncat la material». Nu e exact. Am verificat și această cifră și am găsit că dotațiunile de material sînt aceleași, în mod simțitor și în budgetul cel nou. Va să zică unde trece? La personal! (Aplauze)

Atunci zic: legea e dispendioasă; legea are prea mulți funcționari și cusur mai mare pentru mine: are lefuri prea mari și vă voiu da pe dată exemple. Cînd vorbim, cifre nu putem cerne așa prin controverse de la D-l raportor, la mine: acestea trebuesc cercetate ceva mai de aproape Din nenorocire comitetul delegaților și secțiunile a discutat proiectul în grabă și tocmai partea esențială a proiectului de lege, aceasta n'a putut să fie cercetată în destul, nici nu putea fi cercetată, pentru că budgetul nu era făcut, trebue atunci să vă ilustrez eu că așa e cum vă spun.

Luați tabloul de la finele legei. Comparați-l vă rog cu tabloul funcționarilor din trecut. In Minister era pînă aici o leafă mare: secretarul-general avea 1.000 lei pe lună, proiectul propune 1.300. Mai era un singur șef de serviciu cu 1.000 lei pe lună, pentru că era inginer șef, și după legea corpului tehnic trebuia să aibă tratamentul gradului său; era director al serviciului minelor. In colo, cel mai mare funcționar după secretarul-general, directorul domeniilor nu avea de cît 750 lei pe lună.

Astă-zi inspectorii încep cu 1.000 lei pe lună, și sînt de trei categorii: cu 1.000, cu 800 și cu 600 pe lună: directorii au 800, și sînt clasa 1-a și a 2-a.

Numai după ce am trecut prin inspectori și directori, ajungem la șefii de diviziune și biurouri.

Cînd ești la largul tău înțeleg să te arăți generos. Și eu sînt partizan al muncei bine retribuită. Dar cu toții ne aflăm la o mare strîmtoare, și nu cred că e bine venit momentul ca să facem acest asalt considerabil, nu numai în înmulțirea funcțiunilor, nu am nesăbuita pretențiune de a vă face să reveniți asupra voturilor precedente și să reduceți misiunea aceasta de funcționari, dar și în sporul lefurilor, cel puțin pentru principalele cifre am să atrag atențiunea D-voastră.

Iau mai în special corpul inspectorilor. D-nii mei, am împărtășit în totul criticile D-lui ministru, cînd nu avea de cît cuvinte severe pentru funcțiunile de inspectori și pentru modul cum ele erau îndeplinite. Sînt și acum partizan absolut al supresiunei acestui fel de funcționari, cari, cel puțin pentru mine, au un mare cusur, (aplauze), că nici sfera lor de acțiune nu este bine definită, nici condițiunile de admisibilitate determinate.

Ceea-ce face că aceste funcțiuni sînt, afară de excepțiuni foarte onorabile, sînt în genere refugiul a o mulțime de declasați socialî și a unor oameni cari nu 'și-aŭ găsit căpătîiul într'o altă sferă de activitate. (Aplauze).

Nu înțeleg, D nii mei, cînd D-l ministru este de aceeași părere cu mine; cînd nu are să se laude de activitatea inspectorilor; cînd nu poate nici chiar cu carnete de control, să ajungă la intima convingere, că acești oameni lucrează ceva; nu înțeleg cînd aî un corp de inspectori compus din șase oameni, să 'l împingi prin noua lege pînă la numărul de un-spre-zece.

Așî ruga pe D-l Fleva, care m'a deprins la logică în acțiunile D-sale...

D-l *P. P. Carp:* Ba nu. (Ilaritate).

D-l Al. Marghiloman: Și care a vorbit cu atîta amărăciune de inspectorii D-sale, să le dea lovitura de grație.

D-nii mei, am votat în contra luărei în considerație a proiectului de lege. Acum însă, că s'a luat în considerațiune trebue să căutăm a 'l îmbunătăți organizarea cît mai mult. D-l ministru spunea că nu 1 place în Ministerul D sale o organizare în care unii funcționari să nu atîrne de nici un serviciu sau în care unii șefi să fie cu pretențiunea de a lucra numai cu ministrul. Ori, dacă citiți art. 7, care trebue combinat cu art. 4, vedeți că cei patru inspectori generali atîrnă numai de ministru și n'aŭ altă muncă de cît aceea pe care le-o va da ministrul Cum se alătură atunci cuvintele D-lui Fleva, cu proiectul D-sale?

Prin urmare, ca calitate de funcționari sînt absolut în contra inspectorilor; ca cantitate sînt în contra proiectului de lege. Să vedem dacă critica mea este fundată.

La direcțiunea agricolă se înființează:

Un inspector-*general* a 12.000 lei pe an:

Un inspector *clasa I* a 9.600 lei pe an;

Un inspector *clasa II* a 7.200 lei pe an;

Totalul pentru direcțiunea agriculturei lei 28.800.

La direcțiunea industriei înființează:
Doi inspectori *clasa I* a 9.600 lei;
Un inspector *clasa II* a 7.200 lei.
Total pentru această direcție 26.400 lei.
La direcția domeniilor găsim:
Un inspector-*general* a 12.000;
Doi inspectori *clasa I* a 9.600 lei;
Un inspector *clasa III* a 7.200 lei.
Total pentru această a treia direcție lei 38.400

Adăogați că mai găsim încă un inspector de *clasa I* delegat ca director.

In sfîrșit, și acesta este buchetul care îl reserv și care probabil va surprinde poate pe D-l ministru al Domeniilor, el însăși, la direcțiunea secretariatului se mai găsește un inspector financiar. In Ministerul Domeniilor se găsește un *inspector-general financiar!* Atunci pentru ce avem un șef-comptabil în toate Ministerele? Dacă principiul este adevărat că pe lîngă comptabili trebue și un inspector financiar, să 'i suprimați de la Ministerul de finance și să 'i adăogați la toate ministerele!

Ore numai Ministerul de Domenii este acela care are manipulațiuni de bani? Dar la Ministerul lucrărilor publice sînt fonduri însemnate, care trec prin mîinile diferiților comptabili, și nu cunosc în Ministerul lucrărilor publice un inspector financiar special.

La Ministerul de Domenii se institue pe lîngă secretarul-general, un inspector-general financiar cu 12 mii de lei. Ce are să facă acest inspector? Nu știu; dar ceea-ce știu este că într'o organizațiune bine chibzuită, acolo unde coexistă administrațiune și minuire de bani, ele se complinesc și se controlează una prin cea-l'altă.

Directorul, în cazul de față, supraveghiază pe comptabil și comptabilul supraveghiază pe toți minuitorii de bani și sub-impiegații lui, iar Curtea de compturi supraveghiază cheltuelile tutulor. Cînd din întîmplare se ivește vre-un conflict între șeful administrativ și șeful-comptabil, sau cînd din lipsă de supraveghiare se ivește o gaură în lună, cum s'a întîmplat la pescăriile din Dobrogea, atunci se trimite....

D-l *N. Fleva, ministru al domeniilor:* Gaura este în pungă, nu în lună.

D-l Al. Marghiloman: Am voit să aurese lucrul.

Se trimite zic, un inspector financiar care cercetează cifrele și stabilește răspunderile. Dar inspector financiar în Ministerul Domeniilor? Credeți mă că este o superfetațiune al cărei echivalent nu l veți găsi în nicl o organizare de Minister din Rominia.

In total avem, afară de inspectorul de clasa I, care este delegat la direcțiunea domenială, avem pentru *personal de inspectorat* 105.600 lei pe an în budgetul cel nou.

Inspectoratul cel vechiu costa numai 61.800 lei

D-l *G. A. Scorțescu:* Costă 72.000 lei.

D-l Al. Marghiloman: M'ați întrerupt de două ori. Vedeți că

nu ştiţi cifra? Cifra totală este de 72.600 lei; dar inspectorul general la şcoalelor este la budgetul şcoalelor industriale, şi cînd ele se vor întoarce la domenii se va întoarce şi el la alocaţiunea de 1.500 000 lei, care este d'abaşca pentru şcoli.

Prin urmare, inspectoratul domenial este numai 61.060 lei. Scăzînd această cifră din cifra viitorului budget, vedem un plus pentru inspectorat de 44 000 lei!

«Ab uno disce»! Dacă socotiţi D voastră că sîntem în stare în momentul de faţă a suporta această augmentare de funcţionari şi lefuri, mergeţi înainte cu articolul patru; eŭ n'am nimic de zis. Dacă credeţi însă că e ceva de făcut... şi aci fac apel la D-l ministru, care personal spunea, că funcţionarii sînt plaga Romîniei şi că lefurile mari doboară ori-ce organizaţiune, fiind-că se taie de la material, căci materialul n'are gură, şi se adaogă la funcţionari, căci funcţionari strigă; ei bine, iacă o rară ocazie pentru D-sa de a pune actele în concordanţă cu vorbele. Să taie D-sa de la personal şi să adauge la material! (Aplauze). Să pună capăt acestei organizaţiuni stufoase a inspectoratelor care nu e menită să facă bine budgetului şi care, în ori-ce caz, este inutilă administraţiunei domeniilor.

Iată ce aveam de zis. Dacă socotiţi că răsare ceva din argumentaţiunea mea, bine-voiţi a vă opri la dînsa; dacă nu, scuzaţi-mă că v'am întreţinut 20 minute de rîsul unui om, care credea că economiile nu trebuesc numai proclamate în vorbe, dar trebuesc şi traduse în fapte. (Aplauze).

D-l *Preşedinte*: D-l ministru de domenii are cuvîntul.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor deputaţi, onor. D-l Marghiloman, ca om abil, a crezut că poate să discrediteze această lege prezentînd-o sub forma care, dacă ar fi cum o arată D-sa, chiar pe mine, care sînt autorul ei, m'ar speria. D-sa se prezintă cu drapelul economiilor, drapel ce trebue să fie al nostru, al tutulor.

D-l Marghiloman a criticat legea şi a zis: că e costitoare din două puncte de vedere:

Întîiŭ pentru că ea măreşte personalul şi al doilea măreşte lefurile, şi a adăogat: acest proiect de lege se traduce, nu printr'o economie de 20.000 lei, ci printr'o pagubă de 300.000 lei.

Să cercetăm. Ca să vă dovedească aceasta, onor. preopinent v'a pus înainte unele cifre din budget. E adevărat că budgetul e proiectat după legea de organizare.

Era de datoria mea să fac aceasta şi numai aşa putea să aibă onor. Cameră tabloul exact al aplicărei legei şi să nu fie indusă în eroare cum s'a întîmplat adese-ori.

De aceea am făcut budgetul după lege, pentru ca să fim cu toţii în plină cunoştinţă de cauză.

Faţă cu budgetul anului trecut, budgetul viitor se prezintă cu o economie de 20.000 lei, aceasta este un fapt incontestabil. (Aplauze).

Şi aşi putea zice că, este unul din rarele budgete care se prezintă cu o economie, de şi aplică o lege întreagă de organizare a

Ministerului, creînd şi 4 administraţiuni regionale, cari nu există azi, pentru administrarea exterioară a averei Statului.

Cu toate însă că budgetul prezintă economii, D-l Marghiloman nu se mulţumeşte; şi sub pretext că multe articole din vechiul budget nu sînt puse la cheltueli, conchide că economia ar fi mai mare.

Chestiunea astfel pusă, cu toate că aşi fi avut dreptul să zic: cînd faci o organizare poţi să ceri mijloace mai multe, cu toate acestea eŭ nu cer, şi voiŭ dovedi că onor. D-l Marghiloman nu are dreptate.

Nu este exact; ceea-ce a pus D-sa înainte se zice că ar fi aproape 300 000 lei economie de la diferitele capitole budgetare ale anului trecut, faţă cu budgetul anului viitor.

(Va urma).

COMERCIUL LEMNELOR

Comerciul de lemne în Rusia [1]) (de la 1 Ianuarie — 30 Iulie 1902). — Exportul de materiale lemnoase în cele 7 luni ale anului 1902, atinge suma de 29.907.000 milioane ruble, contra 31.847.000 m. r. din 1901 şi 28.539.000 m. r. din anul 1900 tot la aceiaşi epocă, deci o micşorare pentru anul curent cu 1.940.000 m. r. saŭ 6% în deosebi s'a micşorat exportul de lemn brut (birne) pentru vr'o 2 m. r. şi lemn de construcţie 1/2 mil rub. (grindărie); s'a urcat exportul scîndurilor cu vr'o 400.000 mii ruble şi lemn de lucru pentru 1/2 milion de ruble. Intreaga cantitate a materialului lemnos exportat se urcă la 111.391.000 puduri; din care sumă:

Birne	27.074.000 pud.
Grindărie	12.717.000 »
Scîndurărie	57.550.000 »
Stîlpi, araci	4.297.000 »
Lemne de foc	5.983.000 »
Material pentru beţe de chibrituri şi celuloză	1.420.000 »
Lemne de lucru	4.134.000 »

Preţul tuturor acestor materiale lemnoase în raport cu sumele obţinute în anii trecuţi, se vede din tabloul următor:

	1902 Mii ruble	1901 Mii ruble	1900 Mii ruble
Birne	5.237	7.273	7.516
Prăjini	132	199	144
Grinzi	2.622	3.176	2.282
Scînduri	18.313	17.907	15.469
Draniţă şi şindrilă	16	17	19
Araci	516	540	487
Lemne pentru celuloză şi beţe de chibrite	651	942	468
Crăci şi faşine	20	25	10
Transport	27.507	30.079	26.395

1) Les op. V. No. 46.

	1902	1901	1900
	Mil ruble	Mil ruble	Mil ruble
Report	27.507	30.079	26.395
Lemne de foc.	197	573	500
Bureți de lemn	5	3	2
Lemne de nuc	98	25	68
» » palmier.	46	5	58
Lemne de lucru.	1.352	1.162	1.513
Total . . .	29.907	31.847	28.539

In *Anglia* s'aŭ exportat (exceptînd exportul prin graniţa Irlandeză) 39.590 mii puduri pentru suma de 12.899.000 ruble, contra 11.997.000 ruble din 1901, mai mult cu 902.000 ruble.

In Germania s'au exportat 43.643.000 puduri pentru suma de 8.489.000 ruble contra 11.563.000 ruble din 1901 sau mai puţin cu 3.074.000 ruble.

In Olanda 6.964.000 puduri pentru 2.036.000 ruble contra 1.340.000 ruble în anul 1901.

In Belgia 4.110.000 puduri pentru 1.476.000 ruble contra 668.000 ruble în anul 1901.

In Franţa 3.923.000 puduri pentru 1.310.000 ruble contra 1.634.000 ruble în anul 1901.

Exportul produselor derivate ale lemnului a variat ast-fel în timpul celor 7 luni din aceşti trei ani din urmă: în anul 1902 cu 2.533.000 ruble, în 1901 cu 2.342.000 ruble şi 1900 cu 2.590.000 ruble. S'a exportat mai ales: reşina din lemn, păcură, terebentină, cărbuni de lemn, tanin, împletituri etc., etc.

Importul din contră a diferitelor materiale lemnoase, produse lemn fasonat, s'a micşorat simţitor în comparaţie cu anii trecuţi, fiind în anul 1902 pentru periodul de 7 luni de ruble 12.159.000 contra 13.307.000 ruble în anul 1901, şi 13.085.000 ruble în 1900, adică cu 1.149.000 ruble mai puţin saŭ cu 8%.

Importul se repartisează ast-fel pentru anii cei trei din urmă:

	Cantitatea în pud.			Estimată		
	1902 mii	1901 mii	1900 mii	1902 mii	1901 mii	1900 mii
Material lemnos	26.363	26.589	22.573	5.904	6.813	4.890
Lemn de lucru pentru stol. trăs. (gata)	—	—	—	1.329	1.594	1562
Reşina	1.227	1.378	1.125	874	1.038	2081
Praf peutru oţet	1	5	40	1	13	86
Materii colorante	2,194	2.047	1.439	1.644	1.629	1.249
Tanin etc.	552	1.034	984	406	937	953
Hârtie din lemn	1.076	963	966	1.360	1.006	1.054
Celuloză	336	403	624	641	778	1.210
Total				12.159	13.308	13.085

Gh. D. Belinschi.

Raportul economic al Consulatului general al Romîniei la Breslau. — Lemne. — Mersul comerciului de lemne în perioada raportului de față n'a corespuns așteptărilor. Prețurile obținute n'au fost de loc în proporțiune cu prețurile exagerate ale cumpărăturei, din care cauză au rămas mari cantități nevîndute, iar la cele vîndute nu s'a obținut un cîștig potrivit. Lemnele de construcțiuni nu s'au cerut mult din cauză că s'a restrins activitatea construcțiunei; însă consumul lemnului de mine a crescut simțitor din cauza producțiunei enorme de cărbuni.

Prețurile lemnelor de mine aŭ continuat a se urca, pe cînd în traverse se constată o scădere.

Sporirea prețurilor de cumpărare și urcare continuă a salariilor și prețurilor de transport e tot-d'a-una compensată prin prețuri de vînzare mai mare.

Extras din *Buletinul Min. de Domenii* No. 7 din 1901.

* * *

Raportul economic al Consulatului general al Romîniei la Breslau. — Lemnul. — Cu privire la comerciul de lemne în Silesia-de-sus, se scrie jurnalului «Breslauer Zeitung» din 7 August din Kattowitz următoarele:

Fabricele de vagoane din Silesia-de-sus fiind ocupate foarte bine în timpul din urmă ca și mai înainte, comerciul de lemne a profitat din această situațiune, și cererile aŭ fost foarte vii. Afară de aceasta, multe stabilimente silesiane nu vor duce lipsă de comenzi din cauza înmulțirei flotei. Comerciul lemnelor de construcțiune a fost cam viŭ pînă în timpul din urmă; șansele pentru viitor nu sînt însă favorabile. În vederea lipsei de bani și în urma faptului, că băncile fac dificultăți din ce în ce mai mari în acordarea de împrumuturi, activitatea în executarea construcțiunilor nu va mai fi atît de vie ca pînă acum. Importul de trunchiuri de brad devine din ce în ce mai greŭ pentru că proprietarii de păduri din Austria-Ungaria și Rusia cer din ce în ce prețuri mai mari. E încă probabil, că sporirea enormă a prețurilor, ivită în cei doi ani din urmă, va fi ajuns la culme, cel puțin pentru cît-va timp. Comerciul de traverse și de lemne pentru mine n'a avut o desvoltare satisfăcătoare pînă în timpul din urmă. De asemenea în comerciul lemnelor de tîmplărie nu s'a putut constata o desvoltare favorabilă în perioada trecută, consumul fiind prea mic. Situațiunea generală a comerciului de lemne nu se poate desemna ca defavorabilă, dar nici ca tocmai bună. Cum am arătat mai sus, ea diferă în diferitele branșe.

* * *

Raportul economic al consulatului Rominiei la Atena — Lemne de construcţie. — In 1899, totalul importului de lemne de construcţie din Rominia in Grecia a fost de 515.708 fr.

Rominia are numai rangul al treilea in importul acestui articol.

In primul loc figurează Austria pentru suma de fr. 5.839.526, apoi vine Turcia pentru 1.194.085 fr.

Şi sub acest raport, inchierea unui tratat de comerţ cu Grecia ar permite Rominiei de a rivaliza intr'un mod fericit, nu numai cu Turcia, dar chiar cu Austria.

Extras din *Buletinul Min. de Domenii* No. 9 şi 10 din 1900/1901.

COMUNICARI ŞI FAPTE DIVERSE

Pădurile şi silvicultura în Finlanda.

N. C. Frederiksen a publicat de curînd o lucrare interesantă intitulată: *La Finlande, Economie publique et privée*, în care vorbind despre economia forestieră finlandeză, zice că Finlanda este o ţară păduroasă. Din suprafaţa totală de aproximativ 36 mil. hectare, pădurile ocupă aproape 15 mil. hectare, afară de 7 mil. hectare, de smîrcuri şi de mlăştini. Rotaţiunea se face în partea sudică a ţării între 80—120 ani, iar în cea nordică între 150—200 ani. In ţară se consumă ca la 15 mil. m.c. lemn, iar exportul se ridică numai la aproximativ 4 m.c.. Pentru gudron se întrebuinţează în fie-care an aproape 700.000 de copaci.

După acest autor, silvicultura în Finlanda e cu toate acestea mai înaintată decît în Rusia nordică, de oare-ce are mai multe masive preţioase exploatabile decît cele 5 districte din Asia nordică cari n'aŭ mai mult de 10 mil. hectare de asemenea păduri. Şi aceasta din cauză că în Finlanda s'aŭ separat din vreme pădurile Statului.

Pe la jumătatea secolului trecut a fost adus în ţară Baronul de Berg, Directorul vestitei şcoli saxone de silvicultură din Tharandt, care a organizat silvicultura. Pădurile Statului aŭ parchete exploatabile numărînd aproximativ 80 mil. de arbori în total. In timpul din urmă au inceput şi particularii să dea o mai mare atenţiune pădurilor lor, ceea-ce a făcut ca exportul lemnului să se mărească foarte mult. Exportul anual trece peste 100 mil. de mărci.

afară de valoarea produselor din lemn, precum e celulosa, celuloidul și altele, cari încă se socotesc la 30 mil. de mărci. Finlanda singură trimite în Englitera în fie-care an mosorele de ață din lemn de mesteacăn pentru 2 mil. de mărci.

* * *

Stîrpirea lupilor în Franța.

Pînă acum 20 ani lupii erau foarte numeroși în Franța și făceau pagube însemnate la turme și la pasări. Legea pentru stîrpirea lor, prin care s'a pus premiu de fie-care lup ucis, s'a făcut de Baronul d'Estero abia în anul 1882 și numai după multe stăruințe. Ca exemplu se dedea Anglia, unde acest animal răpitor dispărusse cu totul. La început se obiecta însă că Anglia, fiind insulă, măsura putea să fie bună, de oare ce odată nimicit cel din urmă exemplar, nu mai aveau de unde veni alții, pe cînd în Franța se puteau strecura destui peste granițe. Această imigrare nu se putea, ce e drept, împiedica; nu era însă nici motiv ca să nu să încerce contra acestei feare.

Premiul prevăzut e de 100 franci pentru un lup sau o lupoaică mare. Pentru o lupoaică însărcinată 150 franci și 200 franci pentru fie-care lup care s'a dat la oameni. De asemenea 40 franci pentru un puiu; toate fără deosebire la modul în care au fost uciși: otravă, cursa sau cu pușca.

Legea a intrat în vigoare la 6 Septembrie 1882 st. n. și în cele 4 luni pînă la sfîrșitul acelui an s'au ucis 423 lupi, pentru cari s'a plătit premii în sumă de 38.200 franci. În 1883 s'a urcat la 101.350 franci pentru 1316 capete. De atunci numărul lor a scăzut fără încetare, așt-fel că anul trecut s'au plătit numai 11.400 franci pentru 171 lupi, dintre cari erau 96 tineri, adică abia a 10-a parte din primii ani. Pînă în 1896 inclusiv s'a plătit 607.410 franci, sumă care a fost foarte bine întrebuințată, căci s'a scăpat țara de un animal răpitor foarte păgubitor.

Acum nu mai sînt de cît puțini, și fiind-că stîrpirea continuă cu multă sîrguință, peste cîți-va ani se vor fi distrus cu totul. Teama de la început, că lupii vor intra în țară, peste granițe, s'a dovedit ca nelondată, de oare ce în județele *Vosges*, *Meurthe-et-Moselle* și *Meuse* cari se mărginesc cu Germania, s'au ucis numai 58 capete, pe cînd în departamentele *Charente*, *Dordogne*, *Corrèze* și *Haute-Vienne*, din partea vestică, 86 lupi.

* * *

Spirtul din lemn.

Cercetările chimiștilor aŭ descoperit de mult că există o mare inrudire intre scrobeala care se poate transforma in zachăr și deci prin fermentație in alcool — și substanța lemnului. De sigur, cînd se va reuși să se transforme substanța lemnósă in zachăr, pentru ca omul să obție o hrană atit de prețioasă și totuși extrem de eftină — atunci se va opera o intreagă revoluțiune in economia națională. Pînă acum technica nu a reușit să extragă un zachăr care să poată fi asimilabil pentru nevoile corpului nostru. In schimb chimia a reușit să extragă spirtul din lemn.

Grație hotăritoarelor lucrări ale chimistului *Simonsen* din Christiania, s'a reușit să se extragă din lemn, produsul atit de necesar al alcoolului.

Se știe că spirtul se dobîndește prin influența unui ferment special asupra zahărului, mai ales a aceluĭ din amidon — care l transformă in alcool și acid carbonic. Asupra altor combinațiuni fermentul nu are influență, ast-fel că se poate dobîndi dintr'o soluțiune zacharoasă impură și slabă, o cantitate notabilă de alcool, care in urmă se poate purifica prin destilațiune și da sub o formă voită.

Simonsen a putut să arate că celuloza aflată in lemn, se poate despărți sub anume condițiuni in zachăr de struguri saŭ glucoză, iar acesta din urmă se poate transforma printr'o a doua operațiune in alcool sub influența fermentului. Metodele experimentate in mic, au dat pină acum rezultatele cele mai bune.

El a reușit ca să capete direct alcoolul din lemn brut iar nu acesta transformat in celuloză, căci cele-l'alte substanțe aflate in lemn nu strică de loc operațiunea transformărei celulozei in zachăr de struguri, iar a acestuia in spirt.

Prima operațiune constă in a pune la un loc pilituri de lemn cu o soluțiune de $^1/_2$ % de acid sulfuric, un scurt timp la o temperatură de 170 grade și apoĭ de a o răci in mod bruse.

Acest proces s'a isbit pină acum de greutăți la operațiunea in mare. Căci din cauza mareĭ presiuni, vasele trebue să fie foarte puternice insă ferul este exclus de oare-ce acidul sulfuric il atacă.

O a doua greutate este cauzată de timpul de incălzire a materialului prim. Dacă lemnul este prea lung timp incălzit, atunci glucoza se transformă mai departe și in parte se alterează.

Aci zace problema care ve trebui rezolvată de către ingineri

de a crea niște mașini în care mari cantități de lemn să fie încălzite cu soluțiune slabă de acid sulfuric la o mare temperatură și apoi brusc răcite.

Masa dobîndită în urma primei operațiuni, se tratează cu ceva calce și se capătă astfel zahăr, care prin destilațiune se transformă cu ușurință în alcool.

Cu o operațiune bine condusă, se dobîndește din 100 kg. lemn uscat, 6—7 litri alcool (96 %).

Se vede de aci cît de rentabilă este această operațiune, mai ales pentru țara noastră, care va putea să'și utilizeze în mod cît se poate de avantagios, cantitatea de lemn ce posedă. Greutățile ce întîmpină operațiunea nu sînt așa mari ca să nu se găsească pentru ele prompță soluțiune și atunci de sigur că un nou și puternic izvor de bogăție va fi pus la dispoziținea țărilor.

(Amicul Agricultorului). A S.

INFORMAȚIUNI

Comitetul central de administrație, în ședința de la 24 Decembrie 1902 a hotărît ca anul acesta să se ție, la Societatea «*Progresul silvic*» trei conferințe, după următorul program:

In ziua de 1 Martie a. c. D-l *M. Tănăsescu*, Inspector silvic, va vorbi despre: Valea Lotrului;

In ziua de 8 Martie a. c. D-l *P. Antonescu*, Silvicultor șef și Profesor, va trata despre: Convențiunile comerciale și influența lor asupra desvoltarei Industriei și Comerciului lemnelor în Romînia;

In ziua de 15 Martie a. c. D-l *I. Guguianu*, silvicultor, va vorbi despre: Protecția pădurilor de cîmp contra insectelor vătămătoare.

* * *

Au fost admiși ca membri ai Societățeĭ D-nii: *Sava Șomănescu*, *D. Anghelescu*, *G. E. Schina*, *Ion Popovici*, *Budu Caloianu* și *D. Georgescu*.

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903 pînă la 30 Noemvrie 1902 a fost de Lei *3.817.121 bani 12*, față de lei *3.549.530 bani 70*, incasate în perioada corespunzătoare din exercițiul 1901—1902.

* * *

Pînă la 1 Ianuarie s'a confirmat vînzarea următoarelor păduri :

3 adjudecate în luna Octomvrie ;
29 » » » Noemvrie ; şi
18 » » » Decemvrie.

* * *

In zilele de 9, 12 şi 15 Ianuarie s'aŭ ţinut licitaţiĭ la Craiova, Bucureşti, Tulcea, Slatina, Ploeşti, Bacău şi Piteşti pentru vînzarea a 236 păduri.

* * *

La licitaţia de la 15 şi 18 Noemvrie s'aŭ arendat 8 moşiĭ din 213 ; iar la 15 Ianuarie s'aŭ ţinut licitaţiĭ pentru arendarea a 204 moşii.

* * *

La 22 Februarie, se va ţine licitaţie pentru arendarea a 35 moşii ale Statului pentru periodul începător la 23 Aprilie 1904.

* * *

La 12 Februarie se va ţine licitaţie la Direcţia generală a Regiei — Calea Victoriei, 127 — pentru aprovizionarea cu 240.000 kgr. lemne de stejar pentru Bucureşti, 480.000 kgr. pentru Iaşi şi 3100 m. c. pentru salinele : Ocnele mari, Tg.-Ocna şi Slănic.

* * *

La 14 Februarie se vor ţine licitaţiĭ la Comandamentele garnizoanelor : Craiova, Slatina, Turnu-Severin, Calafat, R.-Vîlcea, Caracal şi Tg.-Jiŭ, pentru aprovizionarea cu 11.854.600 kgr. lemne de foc.

* * *

D-l *I. Protopopescu*, fost silvicultor în serviciul Statului, prin decizie ministerială, a fost reprimit, însărcinîndu-se cu conducerea ocolului *Seaca-Optăşani* (Olt), iar D-l *M. Săcăreanu* a fost numit şef al ocolului *Cerna* (Tulcea).

* * *

Societatea *Codrul* a elevilor silvicultori, aduce cele mai vii mulţumiri D-lui silvicultor *Gr. Crişan*, Şeful Regiei Domeniului Coroanei Gherghiţa (Prahova), care a daruit Societăţei suma de lei 40.

* * *

Pînă la 31 Decembrie 1902, aŭ achitat cotizaţiile şi abonamentul pentru acest an, următorii membrii şi abonaţi:

Membrii: Adolph Christian, Angelin Al., Busuioc V., Galleriu Th., Georgescu N. (Sinaia), Grumazescu H., Macovei N. C., Popovici N. G., Sterian P., David D. Petrescu., în total 48 din 197.

Abonaţi: Raşcanu Th., Sangeorjan I., Societatea anonimă forestiera fosta Goetz, în total 13 din 55.

CLIMA LUNEI DECEMBRIE 1903 st. n.

La Bucureşti Filaret

Luna Decembrie 1902, a fost caracterizată printr'un timp foarte geros şi zăpadă abondentă care a căzut în prima decadă.

Temperatura lunară — 5°7 este cu patru grade mai mică ca normala. Au mai fost însă ani în carî această lună a fost şi mai friguroasă ca acum; ast-fel, de la 1857 de cînd se fac observaţiuni termometrice la Bucureşti, această lună în 1864 şi 1865 a avut drept temperaturi mijlocii —6°2 şi —7°7. Temperatura decadei a doua —9°5, cînd a avut loc gerul cel mai pronunţat, este cu opt grade şi jumătate mai coborîtă ca valoarea sa normală. In perioada cea mai friguroasă care a avut loc de la 4 la 26, zilele de 19, 20 şi 21 aŭ fost ceva mai puţin friguroase şi cu desgheţ slab în cursul zilei. Zilele de 13 şi 14 aŭ fost cele mai geroase, cu temperaturile mijlocii zilnice —17°.8 şi —18°.7; temperaturile minime coborîndu-se respectiv la — 20°4 şi — 23 8. Această din urmă temperatură este cea mai coborîtă din această lună la Bucureşti în ultimii 25 de aŭ de cînd se înregistrează aci temperaturile extreme zilnice. Ziua cea mai puţin friguroasă a fost la 28. Temperatura maxima absolută din cursul lunei † 7°.1 a avut loc la 30. Toate zilele aŭ fost cu îngheţ afară de două, la 3 şi 28. Zile de iarnă aŭ fost 18. In mijlociu într'un an sunt 23 zile de îngheţ, din carî 9 de iarnă. In anul 1889 aŭ fost în Decembrie 27 zile de iarnă. Cantitatea totala de apă 57.6 mm. din carî 56 mm. proveniţi din ploea şi zăpada căzută în prima decadă, este cu 7 mm. mai mare ca normala. Zăpada de la 5 şi 6 a fost însoţită de viscol; el a fost puternic la 5, cînd circulaţiunea trenurilor a fost întreruptă în cea mai mare parte a ţărei. Grosimea totală a stratului de zăpadă 49 c.m.; în ultima zi a lunei solul mai era acoperit de zăpadă pe o grosime de 15 c.m. In 1885 căzuse în această lună 106 c.m. zăpadă. La 18 şi 19 polei slab. Vîntul dominant a fost cel de la Sud (Austrul), el a suflat tare în 5 zile. Presiunea atmosferică mijlocie 757.5 mm. este egală cu normala. Cerul a fost tot atît de înorat ca de obiceiu; am avut 7 zile senine, 8 noroase şi 16 acoperite. Soarele a strălucit 68 ore în 18 zile; cu o oră mai mult ca în anii normali. Bruma s'a observat în 4 zile, chiciura în 13 şi ceaţă în 11. In cîte-va din ele ceaţa a fost foarte deasă, mai ales în dimineţile de la 1,10 şi 20 cînd nu se putea vedea la o distanţă de cîţi-va paşi. Asemenea ceţe s'aŭ mai semnalat în serile de 7 şi 19 Decembrie ale anului 1901.

Institutul Meteorologic.

TABLA DE MATERII

CONŢINUTE IN VOLUMUL XVI, ANUL 1902

AL

„REVISTEI PĂDURILOR“

C

Cadastrul ţărei, de P. Antonescu 150
Ce insemnează «statornicirea hotarelor», de N. Snegiu 83
Clima anului 1901 31
lunilor Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Mai, Iunie, Iulie, August, Septembrie, Octombrie, Noembrie şi Decembrie . . 94, 128, 160, 122, 287, 320, 352, 382
Congresul agricultorilor (circulară) 289
» » şi *pădurile*, de N. C. Nădejde. 353
Comerciul lemnelor . . . . . 23, 90, 189, 275, 312, 346 şi 374
Comunicări şi fapte diverse 126, 186, 279, 315, 348, 377
Conferinte silvice (discurs de deschidere), de Ion Kalinderu. . . 33
Conservarea lemnelor (conferinţă), de Ilie Păunescu-Circea 161, 220, 294
Cultura castanului (circulară), de Ion Kalinderu 321

D

Deciziunea Min. Cultelor şi Instrucţiunei publice, cu privire la sădirea pomilor. 81

E

Extract din studiul pădurilor Epitropiei Aşezămintelor Brâncoveneşti, de Ernest C. Gheorgiu 357

F

Fondurile regionale, de M. Anania 193

H

Harta ţărei, de P. Antonescu 170

I

Industria noastră forestieră, de P. Antonescu 83
Industria lemnăriei in Romînia, după «Curierul Financiar» . . . 86
Informaţiuni 27, 91, 127, 156, 191, 286, 318, 350, 380
Împuţinarea pădurilor, de I. A. Candiani. 303

J

Jurisprudenţă silvică, de C. B. U. 19

N

Necesitatea modificărei dispoziţiunilor penale ale C. S. (conferinţă), de P. A. Grunau. 97, 138
Necrolog. Barbu D. Neagoe, Mihail Eustatiadi 158, 287
Nici o cultură fără pădure, nici o pădure fără cultură (conferinţă), de Al. Lazurian. 34

O

Observatorul astronomic din Bucureşti de P. Antonescu 74
Observaţiuni asupra C. S. de P. Antonescu 205
O chestie părăsită de Gh. D. Belinschi 325

P

Pădurile de la Cheia, de M. G. Ionescu 6
Perimetrarea cu şanţ la pădurile Statului de R. Plopceanu . . 88
Proiect de lege pentru reorganizarea Ministerului Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor 245, 305, 333, 365
Proiectul de Budget al Ministerului de Domenii pe ex. 1903 1904 . 344

R

Raportul economic al consulului Romîn de la Atena pe anul 1900 . 327
Resumatul şedinţilor adunărei generale a Soc. «Progresul silvic» 129, 175, 231

S

Serbarea pomilor sau serbarea şcolară, de Gh. D. Belinschi . . 78
Silvicultura şi comerciul (traducere) 291
Staturnicirea hotarelor, de Petre Antonescu. 107
Stejarul, de I. A. Candiani 364
Studiu asupra punerei în valoare a nisipurilor sburătoare, de Er. Gheorghiu. 214

T

Torenţii în Romînia, de Petre Antonescu 1

V

Visita M. S. Regelui Carol la Ministerul Agriculturei, Industriei, Comerciului şi Domeniilor 153

Tip. GUTENBERG, Joseph Gobl, Bucuresci.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÎNĂ

STUDII

Lei N.

Antonescu Romus P. S. — Studiŭ asupra regulelor de exploatarea pădurilor . . . . . 5.—
» Notiţe economice asupra tăierei pădurilor din ţară . . . . . 3.—
» Pădurile de munte şi cămpie, 1883 . . . . . 2.—
» Corectarea cauzelor şi remediului inecurilor şi depunerilor din bassinul Prahovei. 1881 . . . . . 8.—
» Regulatorul de exploatare al pădurei Urjugonia-Muşita . . . . . 8.—
Antonescu Petre — Tratamentul de grădinărit şi aplicaţiunea sa în Romînia . . . . . 2.—
» Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brăneşti Cernica Pasarea . . . . . 2.—
» Studiul pădurilor de rezinoase de pe Ilrgă influenţă Rîului Doamnei, jud. Muscel, ediţie oficială . . . . . —.—
» Torenţii de pe Valea Topologului — în colaborare cu D-l Iohann Pitschaak, ediţie oficială . . . . . —.—
» Importanţa economică a pădurilor de stejar în special 1.50
Chiriţescu T. — Catechismul silvicultorului, 1896 . . . . . 2.—
» Cestiunea de păduri, 1880 . . . . . 4.—
» «Împădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavitu» . . . . . 4.—
Dem. Ionescu-Zane. — Proect de lege pentru organizarea corpului silvic al Statului . . . . . —.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre 1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiŭ asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iaşi . . . . . —.—
Gheorghiu C. Ernest şi Dr. C. Gheorghiu. — Vinătoarea în Romînia, tratat enciclopedic şi cu o prefaţă de D-l Dr. S. Istrati, fost ministru. Lucrare premiată de Academia Română . . . . . 5.—
» Conferinţa asupra Vinatului în Romînia . . . . . —.—
Ionescu C. — Dendrometria, tradusă după *Cocoder A. de Gullenberg* . . . . . —.—
Lazurianu Al. — Studiŭ asupra greşterei arborilor şi massivelor lemnoase . . . . . 3.—
Nădejde N. C. — Memoriŭ asupra restaurărei şi conservărei terenurilor din munţii «Vrinceni» cu 11 planşe . . . . . —.—
N. Manolescu. — Zig-zaguri forestiere . . . . . 2.—
B. D. Neagoe. — Tabele de preţuri, aranjate de *Schmidt K.* . . . . . —.50
» Legislaţiunea corecţiunei torenţilor în Austria . . . . . 2.—
Obogeanu Em. — Dreptunea suprafeţelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată . . . . . —.—
» Dosfacerea materialului lemnos din pădurile Statului . . . . . —.—
» Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor . . . . . 2.—
Petrescu Mariu — [illegible] asupra citor-va cestiuni de economie rurală din Dobrogea . . . . . —.—
Rosescu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana . . . . . —.—
Stamaţiadi Gr. — Domeniul nostru agricol şi forestier 1.50
Statescu G. — Influenţa şi importanţa pădurilor în România, 1881 . . . . . 1.50
Tănăsescu M. A. — Studiŭ forestier asupra judeţelor Muscel şi Dîmboviţa . . . . . —.—
» Studiŭ asupra administraţiunei, exploatărei şi amenajărei pădurilor Statului austriac —.—

CONFERINŢE

Antonescu Romus P. S. — Comparaţie între pădurile ţărei noastre şi cele din Ungaria . . 1.—
Antonescu P. — Studiŭ asupra situaţiunei [illegible] în Austria . . . . . 1.—
» Torenţii din diferitele State ale Europei şi în special din Valea Topologului . . 2.—
Davidescu Florian. — Pădurile răşinoase din ţară . . . . . —.—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreţinere şi de amelioraţie ale pădurilor . . . . . 2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stîrpirea florilor stricătoare şi Leuconajului în Romînia . . . . . 2.—
Lazurianu Al. — Semănarea şi plantarea pădurilor, 1889 . . . . . —.—
Macovei N. C. — Ochire asupra pădurilor Moldovei . . . . . —.—
Munteanu V. C. — Lumina şi silvicultura, 1889 . . . . . —.—
Statescu G. — Istoria vînătoarei şi massivelor de aplicat în România în presinţa vinatului, 1881 . . . . . —.—
» Pădurile Statului şi ale stabilimentelor publice, 1891 . . . . . —.—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic şi aplicarea lui . . . . . —.—
» Paralel din punctul de vedere silvic între Austria şi România . . . . . —.—
» Păşunatul în pădurile Statului . . . . . —.—
» Dare de seamă asupra lucrărilor congresului internaţional de silvicultură din 1900 de la Paris . . . . . —.—
Teodorescu I. N. — Împădurirea şi exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893 . . . . . —.—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1893 . . . . . —.—

Tip. GUTENBERG, Joseph Göbl, str. Doamnei, 20. — Bucureşti.